

ΑΙΤΙΟΛΟΓΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ**στο σχέδιο νόμου «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις»****Προς τη Βουλή των Ελλήνων****Γενική εισαγωγή**

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιχειρείται μια σημαντική τομή στο νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την παροχή διεθνούς προστασίας, καθώς συστηματοποιείται και αναπροσαρμόζεται σε ένα ενιαίο νομοθέτημα το σύνολο των διατάξεων, που διέπουν την αναγνώριση και το καθεστώς των πολιτών τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών, ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, το καθεστώς των προσφύγων ή των ατόμων που δικαιούνται επικουρική προστασία, την υποδοχή των ανωτέρω αιτούντων, τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας καθώς και τη διαδικασία παροχής δικαστικής προστασίας.

Το σχέδιο νόμου διακρίνεται σε τέσσερα μέρη: Το Μέρος Α' (άρθρα 1-38) ενσωματώνει εκ νέου την Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 «σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιτύπωση)». Η Οδηγία αυτή έχει μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη με το π.δ. 141/2013 (Α' 226). Το Μέρος Β' (άρθρα 39 – 61) ενσωματώνει εκ νέου την Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιτύπωση)». Η Οδηγία αυτή έχει μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη με το ν. 4540/2018 (Α' 91). Το Μέρος Γ' (άρθρα 62 – 91) ενσωματώνει εκ νέου την Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)». Η Οδηγία αυτή έχει μεταφερθεί στην εθνική έννομη τάξη με το ν. 4375/2016 (Α' 51). Το Μέρος Δ' (άρθρα 92 - 115) ενσωματώνει εκ νέου τα άρθρα 46 και 47 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιτύπωση)» και περιλαμβάνει ρυθμίσεις που αφορούν στη δικαστική προστασία των αιτούντων διεθνή προστασία. Το Μέρος Ε' (άρθρα 116 – 121) περιλαμβάνει ειδικές, μεταβατικές και καταργούμενες διατάξεις καθώς και την ακροτελεύτια διάταξη σχετικά με την έναρξη ισχύος.

Η συγκέντρωση σε ένα ενιαίο νομοθέτημα των εθνικών ρυθμίσεων, με τις οποίες ενσωματώνονται οι Οδηγίες που συγκροτούν, κατά κύριο λόγο, το Κοινό Ευρωπαϊκό

Σύστημα Ασύλου, επιβλήθηκε ως αναγκαιότητα για δύο λόγους. Ο πρώτος λόγος είναι ότι επιβάλλεται η ύπαρξη ενός νομοθετικού πλαισίου εύχρηστου για τους εφαρμοστές του δικαίου, Δικαστικούς Λειτουργούς και Δικηγόρους. Πλέον, στη διάθεσή τους θα έχουν ένα νομοθέτημα, το οποίο θα ρυθμίζει όλα τα ζητήματα που αφορούν εν γένει τη διεθνή προστασία, χωρίς να υποχρεώνονται να ανατρέχουν σε διάσπαρτα νομοθετικά κείμενα. Ο δεύτερος λόγος, ο οποίος συνάπτεται εν πολλοίς και με τον πρώτο, αφορά στην ουσία των ρυθμίσεων. Τα διάσπαρτα μέχρι σήμερα νομοθετικά κείμενα, με τα οποία είχαν μεταφερθεί στο ελληνικό δίκαιο οι σχετικές Οδηγίες, περιλάμβαναν αφενός διατάξεις όχι σύμφωνες με το σκοπό, το πνεύμα και το γράμμα των Οδηγιών, και αφετέρου, διατάξεις που τα τελευταία χρόνια είχαν υποστεί διαδοχικές τροποποιήσεις, με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί ένα συνονθύλευμα διατάξεων, που κάθε άλλο παρά σαφήνεια προσέδιδε στο νόμο. Η τυχόν εισαγωγή νέων διατάξεων και η τροποποίηση των μέχρι τώρα υφιστάμενων, θα οδηγούσε σε ένα νομικό τερατούργημα, το οποίο απλώς θα καθιστούσε αδύνατη την εφαρμογή του στην πράξη, θα αποτελούσε δε επανάληψη της μέχρι τώρα κακής νομοθετικής πρακτικής.

Κατόπιν τούτου το προτεινόμενο σχέδιο νόμου στοχεύει στο να: α) να εισαγάγει στην ελληνική έννομη τάξη ένα σαφές νομικό πλαίσιο, β) να διορθώσει τα εγγενή σχεδιαστικά σφάλματα του έως σήμερα αδόμητου, εν πολλοίς, ελληνικού συστήματος παροχής ασύλου, γ) να επανασχεδιάσει ένα νέο σύστημα το οποίο θα είναι σε αρμονία με τις επιταγές του ενωσιακού νομοθέτη και το οποίο θα σέβεται πράγματι στην πράξη τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο και όχι απλώς θα διακηρύσσει νομοθετικά τον σεβασμό αυτών. Ταυτόχρονα, το σχέδιο νόμου περιλαμβάνει όλα αυτά τα ποιοτικά χαρακτηριστικά, που θα επιτρέπουν στο ελληνικό σύστημα ασύλου να αντιμετωπίζει την σημερινή πραγματικότητα, μέσα στην οποία εξάλλου καλείται να λειτουργήσει: κλειστά σύνορα, αυξημένες ροές, έλλειψη φέρουσας ικανότητας της Ελλάδας, να υποδεχθεί όλους του υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι επιθυμούν, για λόγους που δεν συνάπτονται όμως με το πνεύμα και τον σκοπό της διεθνούς προστασίας, να εισέλθουν και να παραμείνουν στην Ελληνική Επικράτεια, δ) να θέσει κανόνες, σαφείς και συγκεκριμένους, βάζοντας τέλος στην μέχρι σήμερα ασάφεια ως προς το τί πραγματικά ισχύει σε νομοθετικό επίπεδο, ασάφεια που επηρέαζε τόσο την λειτουργία των διοικητικών υπηρεσιών όσο και τους ίδιους τους αιτούντες, οι οποίοι ενόψει και της δυσχερούς θέσης στην οποία, αδιαμφησβήτητα, βρίσκονται αδυνατούσαν μέχρι σήμερα να κατανοήσουν ουσιαστικά, ποια είναι ακριβώς η διαδικασία στην οποία θα υποβληθούν και ποια είναι επακριβώς τα δικαιώματα αλλά και οι υποχρεώσεις, τις οποίες αυτονόητα πρέπει να τηρούν, όπως εξάλλου γενικότερα οποιοσδήποτε πολίτης ή διαμένων σε ένα κράτος υποχρεούται να τηρεί, ε) να εξαλείψει τις συνέπειες μίας νομοθέτησης που οδήγησε σε έναν αριθμό αιτούντων, οι οποίοι στην πράξη δεν προστατεύονται καθόσον αφήνονται σε ένα σύστημα ασαφές, δυσλειτουργικό, με αργούς ρυθμούς, περίπλοκες διαδικασίες, και ουσιαστικά μη αποτελεσματικό, με συνέπεια στην πραγματικότητα να εγκλωβίζονται σε μία κατάσταση in limbo για μεγάλα χρονικά διαστήματα, στ) να εξαλείψει τις συνέπειες μίας νομοθέτησης που αγνοούσε ότι το δίκαιο της διεθνούς προστασίας είναι ποιοτικώς και

ουσιωδώς διάφορο του εν ευρεία εννοία δικαίου αλλοδαπών. Μιας νομοθέτησης, που αγνοούσε ότι το δίκαιο διεθνούς προστασίας σκοπό έχει να προστατέψει μόνον τους «ικέτες» ως ύψιστη πράξη ανθρωπισμού, και όχι να διευρύνει τα όρια της έννοιας και να συμπεριλάβει πρόσωπα που στερούνται των ποιοτικών αυτών χαρακτηριστικών του πρόσφυγα, ζ) να εξαλείψει τις συνέπειες μίας νομοθέτησης, που οδήγησε σε έναν απροσδιόριστο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών, οι οποίοι παραμένουν στη χώρα χωρίς νόμιμη αιτία, που δεν προστατεύονται αλλά αφήνονται σε κυκλώματα που τους εκμεταλλεύονται, που δεν εντοπίζονται από τις αρχές και κατά συνέπεια δεν επιστρέφονται στις χώρες καταγωγής τους.

Με το παρόν σχέδιο νόμου σκοπείται η δημιουργία ενός νέου συστήματος ασύλου. Ενόσ συστήματος συμπαγούς, δομημένου, σαφούς και δικαίου.

Με τη δημιουργία του νέου πλαισίου, καθίσταται σαφές σε όλους ότι οι κανόνες υπάρχουν, είναι σαφείς και συγκεκριμένοι και πρέπει να γίνονται σεβαστοί και να τηρούνται.

Σκοπός του σχεδίου νόμου είναι η αναγνώριση του προσώπου, που πληροί πράγματι τις νόμιμες προϋποθέσεις, ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας και η ουσιαστική προστασία του. Για να γίνει πράξη η υπόμνηση προς όλους, από το Ανώτατο Διοικητικό Δικαστήριο της χώρας, το Συμβούλιο της Επικρατείας, ότι η αναγνώριση και η προστασία των προσώπων αυτών θεωρείται από αρχαιοτάτων χρόνων ως πράξη ανθρωπιστική [«ποτιτρόπαιον αιδόμενος ούπερ...ιεροδόκα θεών λήμματ' απ' ανδρός αγνού» (τις θυσίες εκείνου που ευσπλαχνίζεται τον ικέτη οι θεοί τιμούν ως προσφορές θεοσεβούμενου άνδρα) Αισχύλου «Ικέτιδες» στιχ. 349-351].

Για την ορθή εκπλήρωση των παραπάνω στοχεύσεων το προτεινόμενο σχέδιο νόμου χρησιμοποιεί ως εργαλεία:

α) Τις ανωτέρω Οδηγίες του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου που συνθέτουν το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου, οι διατάξεις των οποίων επανενοματώνονται με ορθή πλέον μεταφορά τους στο εθνικό δίκαιο,

β) την υπάρχουσα νομολογία εθνική και ευρωπαϊκή για πληθώρα θεμάτων που αφορούν την υποδοχή των αιτούντων και την διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων τους,

γ) τους κανόνες καλής νομοθέτησης με την εισαγωγή ρυθμίσεων σαφών και συγκεκριμένων ως αναγκαία προϋπόθεση μίας αποτελεσματικής και δίκαιης λειτουργίας του συστήματος ασύλου,

δ) την πρόβλεψη για συνεχή και σε κάθε στάδιο ενημέρωση των αιτούντων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΔΗΓΙΑ 2011/95/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 13ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011 ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΚΩΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ Η ΤΩΝ ΑΝΙΘΑΓΕΝΩΝ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΝΙΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ Η ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ)

(Άρθρα 1-38)

Α. Με τις διατάξεις του Πρώτου Μέρους του σχεδίου νόμου μεταφέρεται εκ νέου στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση), η οποία είχε ήδη ενσωματωθεί με το π.δ. 141/2013 (Α'226), το οποίο από την έναρξη ισχύος του νέου νόμου καταργείται, όπως ειδικότερα αναφέρεται στο Μέρος Πέμπτο του σχεδίου νόμου.

Β. Ειδικότερα, στο πλαίσιο αυτό εισάγονται οι ακόλουθες ρυθμίσεις:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με το άρθρο 2 του Κεφαλαίου Α' (Γενικές Διατάξεις) του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 2 της Οδηγίας. Στο άρθρο αυτό παρατίθενται οι ορισμοί των απαραίτητων εννοιών για την εφαρμογή από την εθνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ. Η περίπτωση (θ) που αφορά στα μέλη της οικογένειας αναδιατυπώνεται και πλέον συμπεριλαμβάνει τον σύζυγο ή τον εκτός γάμου σύντροφο του αιτούντος, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη, τα ανήλικα άγαμα τέκνα του αιτούντος, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα, καθώς και τον πατέρα ή την μητέρα ή άλλο ενήλικο, που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος. Παράλληλα προβλέπεται πως τα πρόσωπα αυτά θεωρούνται μέλη της οικογένειας του αιτούντος, εφόσον η οικογένεια υπήρχε ήδη στη χώρα καταγωγής. Η τροποποίηση αυτή κρίθηκε επιβεβλημένη καθόσον α) μεταφέρεται επακριβώς στην ελληνική έννομη τάξη ο ορισμός που επιλέχθηκε από τον ενωσιακό νομοθέτη, η δε επακριβής μεταφορά κρίνεται σκόπιμη και για λόγους ασφάλειας δικαίου, β) με την επαναδιατύπωση αυτή επέρχεται η εναρμόνιση σε ενωσιακό επίπεδο του ορισμού των μελών της οικογένειας, γ) με την επαναδιατύπωση αυτή επέρχεται ομοιομορφία σε επίπεδο εθνικού νόμου δεδομένου ότι πλέον τα μέλη της οικογένειας, είναι τα ίδια πρόσωπα είτε πρόκειται για την διαδικασία της αναγνώρισης ή της υποδοχής είτε της εξέτασης.

Με το άρθρο 3 προβλέπεται ότι η ερμηνεία και εφαρμογή του σχεδίου νόμου τελεί σε συμφωνία με τον θεμελιώδη λίθο του δικαίου της διεθνούς προστασίας, τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967, καθώς και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που έχουν επικυρωθεί από την Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με το άρθρο 4 του Κεφαλαίου Β΄ (Αξιολόγηση αιτήσεων διεθνούς προστασίας) του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 4 της Οδηγίας και περιγράφεται η διαδικασία που ακολουθείται από τις αρμόδιες αρχές παραλαβής ή/και εξέτασης κατά την υποβολή των αιτήσεων και την αξιολόγηση των στοιχείων που περιλαμβάνονται σε αυτές. Προσδιορίζονται ειδικότερα οι παράμετροι που ελέγχονται και συνεκτιμώνται, αλλά και η διαδικασία που ακολουθείται σε περίπτωση ελλιπούς τεκμηρίωσης των δηλωθέντων στοιχείων εκ μέρους του αιτούντος. Εξάλλου, με την νέα παράγραφο 6, ενσωματώνεται στο εθνικό δίκαιο, η ερμηνεία που δόθηκε στο άρθρο 4 της Οδηγίας από το Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) στην υπόθεση C- 652/2016 αναφορικά με την αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας σε περίπτωση απειλών δίωξης και σοβαρών βλαβών σε βάρος μέλους της οικογένειας του αιτούντος.

Με το άρθρο 5 μεταφέρεται το άρθρο 5 της Οδηγίας και αντιμετωπίζεται η άμεση ανάγκη παροχής διεθνούς προστασίας, η οποία ανακύπτει επιτόπου (in situ).

Με το άρθρο 6 μεταφέρεται το άρθρο 6 της Οδηγίας και προσδιορίζονται οι κρατικοί και μη, φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης, στη χώρα καταγωγής του αιτούντος.

Με το άρθρο 7 προσδιορίζονται οι φορείς, που παρέχουν προστασία από τη δίωξη ή τη σοβαρή βλάβη, καθώς και σε τι συνίσταται η παροχή αποτελεσματικής προστασίας. Με τη νέα παράγραφο 3, μεταφέρεται αυτούσια η πρόβλεψη της Οδηγίας σχετικά με τους λόγους ασφάλειας δικαίου και ορίζεται πλέον ότι κατά την αξιολόγηση, αν διεθνής οργανισμός ελέγχει ένα κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του και παρέχει προστασία, λαμβάνονται υπόψη τυχόν κατευθυντήριες οδηγίες, που περιέχονται σε οικείες πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Με το άρθρο 8 μεταφέρεται το άρθρο 8 της Οδηγίας, το οποίο προβλέπει ότι οι αρμόδιες αρχές απόφασης ενδέχεται να κρίνουν ότι ο αιτών δεν χρήζει διεθνούς προστασίας υπό συγκεκριμένες προϋποθέσεις, ενώ καθίσταται σαφές ότι κατά τη λήψη της συγκεκριμένης απόφασης, οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν για τη λήψη ακριβών και επικαιροποιημένων πληροφοριών. Με τις προτεινόμενες διατάξεις του σχεδίου νόμου επεκτείνεται η δυνατότητα λήψης των πληροφοριών αυτών από διάφορες πηγές, όπως η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Άσυλο καθώς και η Ευρωπαϊκή Ένωση και οι συναφείς πράξεις τις οποίες αυτή εκδίδει.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Με το άρθρο 9 μεταφέρεται το άρθρο 9 της Οδηγίας και ορίζεται η έννοια των πράξεων δίωξης, καθώς και οι μορφές που μπορούν να λάβουν αυτές, ενώ με το άρθρο 10 μεταφέρεται το άρθρο 10 της Οδηγίας και προσδιορίζονται επιμέρους παράμετροι, που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την αξιολόγηση των λόγων της δίωξης και του βασίμου του φόβου του αιτούντος, οι οποίες σχετίζονται με τις έννοιες της φυλής, της θρησκείας, της εθνικότητας, της ιδιαίτερης κοινωνικής ομάδας και των πολιτικών πεποιθήσεων.

Με το άρθρο 11 του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 11 της Οδηγίας και ορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής παύει να είναι πρόσφυγας, ενώ ακολούθως με το άρθρο 12 μεταφέρεται το άρθρο 12 της Οδηγίας και παρατίθενται οι λόγοι αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Με τα άρθρα 13 και 14 μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 13 και 14 της Οδηγίας και ορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα, καθώς και οι περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης αυτού κατά τον έλεγχο που διενεργεί η αποφαινόμενη αρχή.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με το άρθρο 15 μεταφέρεται το άρθρο 15 της Οδηγίας και προσδιορίζεται η έννοια της σοβαρής βλάβης και σε τι συνίσταται αυτή, ενώ με τα άρθρα 16 και 17 μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 16 και 17 της Οδηγίας και ορίζεται τότε παύει (άρθρο 16) η επικουρική προστασία και τότε αποκλείεται αλλοδαπός ή ανιθαγενής (άρθρο 17) από την επικουρική προστασία. Περαιτέρω, στην περ. β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 17 απαριθμούνται και επικαιροποιούνται τα κακουργήματα ή πλημμελήματα που λογίζονται ως σοβαρά εγκλήματα για τις ανάγκες του νόμου, ενώ μετά την ψήφιση του νέου Ποινικού Κώδικα (ν. 4619/2019, Α΄ 95) από τα προαναφερθέντα αδικήματα, που είχαν περιληφθεί στην περίπτωση β΄ της παραγράφου 1 του άρθρου 17, αφαιρούνται η ακούσια απαγωγή (ΠΚ 327) και η εκμετάλλευση πόρνης (ΠΚ 350), ως ίσχυαν υπό το καθεστώς του προηγούμενου Ποινικού Κώδικα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με τα άρθρα 18 και 19 μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 18 και 19 της Οδηγίας και καθορίζονται οι προϋποθέσεις για τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα, καθώς και οι περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης αυτού κατά τον έλεγχο που διενεργεί η αποφαινόμενη αρχή. Στην παράγραφο 4 κρίθηκε σκόπιμη, για την προστασία των αιτούντων, η υπόμνηση προς τις εθνικές αρχές, ότι και στις περιπτώσεις κατά τις οποίες εξετάζεται η ανάκληση ή η μη ανανέωση του καθεστώτος, έχουν υποχρέωση να προβαίνουν σε εξέταση κάθε αίτησης σε εξατομικευμένη βάση κατά τις επιταγές της Οδηγίας, η δε απόφαση πρέπει να φέρει την σχετική αιτιολογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με το άρθρο 20 εισάγονται οι γενικοί κανόνες που διέπουν τη διεθνή προστασία και αναδιατυπώνεται η έννοια των ευάλωτων προσώπων, με την αναφορά των κατηγοριών ευάλωτων προσώπων που προβλέπονται ρητά στην Οδηγία, με σκοπό να αντιμετωπίζεται πλέον με ενιαίο τρόπο, από το νομοθέτημα στο σύνολό του, το ποια πρόσωπα θεωρούνται ως ευάλωτα. Εξάλλου, η ομοιόμορφη αντιμετώπιση των προσώπων αυτών, προκύπτει και από το περιεχόμενο των Οδηγιών, οι οποίες ενσωματώνουν κοινό ορισμό για όλα τα πρόσωπα αυτά.

Με το άρθρο 21 μεταφέρεται το άρθρο 21 της Οδηγίας και κατοχυρώνεται η προστασία από την απομάκρυνση, στο πλαίσιο της αρχής της μη επαναπροώθησης, ενώ παρατίθενται με τρόπο περιοριστικό οι περιπτώσεις κατά τις οποίες εξαιρετικά οι αρμόδιες αρχές δύνανται να απομακρύνουν πρόσφυγα, να ανακαλέσουν, να αρνηθούν να χορηγήσουν ή να ανανεώσουν άδεια διαμονής.

Περαιτέρω, με το άρθρο 22 μεταφέρεται το άρθρο 22 της Οδηγίας και λαμβάνεται μέριμνα για την ενημέρωση εκ μέρους των αρμόδιων αρχών παραλαβής και εξέτασης των προσφύγων και των δικαιούχων επικουρικής προστασίας σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους.

Με το άρθρο 23 με το οποίο μεταφέρεται το άρθρο 23 της Οδηγίας, λαμβάνεται μέριμνα για τη λήψη των αναγκαίων μέτρων για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας. Με τη νέα παράγραφο 2 μεταφέρεται κατά γράμμα το αντίστοιχο εδάφιο της Οδηγίας, και προβλέπεται ότι τα μέλη της οικογένειας απολαμβάνουν τα δικαιώματα των άρθρων 24-36 για όσο διάστημα διατηρούν την ιδιότητα του μέλους. Αυτονόητα, εφόσον η ιδιότητα του μέλους εκλείψει μπορούν είτε να αιτηθούν αυτοτελώς την υπαγωγή τους σε καθεστώς διεθνούς προστασίας, είτε να αιτηθούν άδεια διαμονής με βάση άλλες διατάξεις. Περαιτέρω, απαλείφεται η προηγούμενη ρύθμιση της παραγράφου 5 του άρθρου 23 του π.δ. 141/2013, αναφορικά με τους γονείς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, καθόσον αυτοί θεωρούνται μέλη της οικογένειας μόνο εφόσον ο αιτών είναι ανήλικος, ενώ και στην

περίπτωση αυτοί εφόσον με την ενηλικίωση του αιτούντος απωλέσουν την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας, οι ίδιοι μπορούν αυτοτελώς να αιτηθούν την υπαγωγή τους σε καθεστώς διεθνούς προστασίας, είτε να αιτηθούν άδεια διαμονής με βάση άλλες διατάξεις.

Με το άρθρο 24 του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 24 της Οδηγίας και περιγράφεται η διαδικασία χορήγησης άδειας διαμονής στους αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς, που αναγνωρίζονται ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, αλλά και οι περιπτώσεις στις οποίες δεν χορηγείται ή ανακαλείται αυτή, ενώ παράλληλα ρυθμίζονται ζητήματα σχετικά με τις άδειες διαμονής των μελών της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα, μεταφέρεται κατά γράμμα το αντίστοιχο εδάφιο της Οδηγίας, το οποίο αναφέρεται στην διάκριση της χρονικής διάρκειας των αδειών διαμονής με κριτήριο το είδος του καθεστώτος που χορηγήθηκε (προσφυγικό καθεστώς ή επικουρική προστασία). Προβλέπεται πλέον με τις διατάξεις του σχεδίου νόμου για μεν τους αναγνωρισμένους πρόσφυγες τριετής διάρκεια για την αρχική άδεια για δε τους δικαιούχους επικουρικής προστασίας ένα έτος αρχικής διάρκειας και με διετή διάρκεια για κάθε ανανέωση. Η διαφοροποίηση αυτή καθίσταται αναγκαία ενόψει του ότι η χορήγηση της επικουρικής προστασίας γίνεται για συγκεκριμένους λόγους που, εν πολλοίς, σχετίζονται με την ευμετάβλητη κατάσταση στη χώρα καταγωγής, κατάσταση η οποία αρχικώς πρέπει να επανεξετάζεται σε συντομότερο χρόνο.

Με το άρθρο 25 του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 25 της Οδηγίας και προσδιορίζονται τα ταξιδιωτικά έγγραφα που χορηγούνται στον δικαιούχο καθεστώτος του πρόσφυγα, αλλά και οι προϋποθέσεις που πρέπει να συντρέχουν για την κατ' εξαίρεση χορήγηση αυτών σε δικαιούχους επικουρικής προστασίας. Παράλληλα, με το άρθρο 26 του σχεδίου νόμου ορίζονται τα έγγραφα και πιστοποιητικά που σύμφωνα με το άρθρο 25 της Σύμβασης της Γενεύης χορηγούνται στους δικαιούχους καθεστώτος του πρόσφυγα.

Ακολούθως, με το άρθρο 27 του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 26 της Οδηγίας και προβλέπεται η δυνατότητα των δικαιούχων διεθνούς προστασίας για άσκηση μισθωτής ή ανεξάρτητης επαγγελματικής δραστηριότητας, καθώς και η δυνατότητα συμμετοχή τους σε εκπαιδευτικά προγράμματα ενηλίκων. Με το άρθρο 28 μεταφέρεται το άρθρο 27 της Οδηγίας και ρυθμίζεται η δυνατότητα πρόσβασης στην εκπαίδευση τόσο των ανηλίκων όσο και των ενηλίκων δικαιούχων διεθνούς προστασίας, με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες. Μεγάλη τομή του σχεδίου νόμου επέρχεται με την παράγραφο 1 του άρθρου 28, με την οποία προβλέπεται ρητώς ότι οι ανήλικοι υποχρεούνται πλέον να ενταχθούν σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, επιλογή που μέχρι σήμερα αποτελούσε δικαίωμα που ασκείτο κατά την ελεύθερη βούλησή τους. Κατά τον τρόπο αυτό θα επιτευχθεί ομαλότερη και αποτελεσματικότερη ενσωμάτωσή τους στην ελληνική κοινωνία. Επιπλέον, προβλέπεται ότι η παραβίαση της ανωτέρω υποχρέωσης επιφέρει κυρώσεις σε βάρος των ενηλίκων μελών, αντίστοιχες με αυτές που ισχύουν και για τους Έλληνες πολίτες. Συναφώς, με το άρθρο 29 μεταφέρεται το άρθρο 28 της Οδηγίας και προβλέπονται οι διαδικασίες για την αναγνώριση των αλλοδαπών πτυχίων, πιστοποιητικών και λοιπών επίσημων αποδεικτικών

τίτλων τους, ενώ εκ νέου υπογραμμίζεται η υποχρέωση ίσης μεταχείρισης των δικαιούχων διεθνούς προστασίας με τους Έλληνες πολίτες.

Με τα άρθρα 30 και 31 του σχεδίου νόμου μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 29 και 30 της Οδηγίας και ορίζεται η παροχή κοινωνικής αρωγής και ιατρικής περίθαλψης στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας επί ίσοις όροις με τους Έλληνες πολίτες, ενώ γίνεται ειδική μνεία για την ιατρική περίθαλψη των δικαιούχων με ιδιαίτερες ανάγκες. Ειδικά για τους ασυνόδευτους ανήλικους στο άρθρο 32 του σχεδίου νόμου, με το οποίο μεταφέρεται το άρθρο 31 της Οδηγίας, ορίζεται η διαδικασία που ακολουθείται από την αρμόδια υπηρεσία του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για το διορισμό επιτρόπου αρχικά και για τη δρομολόγηση, στη συνέχεια, των απαιτούμενων ενεργειών που αφορούν όχι μόνο στη διαμονή του ανήλικου, αλλά και στην προσπάθεια εντοπισμού των λοιπών μελών της οικογένειάς του.

Περαιτέρω, με τα άρθρα 33 και 34 μεταφέρονται αντιστοίχως τα άρθρα 32 και 33 της Οδηγίας, και ρυθμίζεται η πρόσβαση σε κατάλυμα και η ελεύθερη κυκλοφορία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Παράλληλα, προβλέπεται ότι τα ως άνω δικαιώματα παρέχονται στα πρόσωπα αυτά, με τους ίδιους όρους και περιορισμούς, που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα. Περαιτέρω, μεταφέρεται αυτούσιο το αντίστοιχο εδάφιο της Οδηγίας, αναφορικά με την ανάγκη διασποράς των δικαιούχων διεθνούς προστασίας στην Επικράτεια, έτσι ώστε να καταλείπεται διακριτική ευχέρεια στις ελληνικές αρχές κατά την εφαρμογή των αντίστοιχων μέτρων κατά τη διαδικασία ενσωμάτωσης των δικαιούχων. Στόχος είναι η πραγματική ενσωμάτωση των προσώπων αυτών στην ελληνική κοινωνία, με βάση και τις τοπικές ανάγκες καθώς και τον γενικότερο επί του θέματος πολιτικό σχεδιασμό, και όχι απλώς τη νομοθετική πρόβλεψη αυτής. Με το άρθρο 35 του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 34 της Οδηγίας και προβλέπεται ότι οι αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καταρτίζουν προγράμματα κοινωνικής ένταξης, που προορίζονται ειδικά για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, ενώ με το άρθρο 36 μεταφέρεται το άρθρο 35 της Οδηγίας και ορίζεται ότι οι αρμόδιες αρχές συνδράμουν τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, που επιθυμούν να επαναπατριθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Με το άρθρο 37 του σχεδίου νόμου μεταφέρεται το άρθρο 36 της Οδηγίας και ορίζεται το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού, Νομοθετικού Έργου και Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας της Υπηρεσίας Ασύλου, ως εθνικό σημείο επαφής για την περαιτέρω συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Με το άρθρο 38 μεταφέρεται το άρθρο 37 της Οδηγίας και ορίζεται ότι το προσωπικό των υπηρεσιών, που εμπλέκεται στις διαδικασίες των άρθρων 2 έως 37, θα πρέπει να είναι καταλλήλως καταρτισμένο και να τηρεί το καθήκον εχεμύθειας κατά την άσκηση των καθηκόντων του.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

ΟΔΗΓΙΑ 2013/33/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 26^{ΗΣ}
 ΙΟΥΝΙΟΥ 2013 «ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗ
 ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ (ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ)»

(Άρθρα 39 – 61)

Με το προτεινόμενο Μέρος Δεύτερο σκοπείται: α) η ενοποίηση των άρθρων 9 και 14 του ν. 4375/2016 για λόγους ενότητας και νομοτεχνικής ορθότητας και β) η αντικατάσταση των διατάξεων του ν. 4540/2018 (Α' 91), με τις οποίες ενσωματώθηκε στην ελληνική έννομη τάξη η Οδηγία 2013/33/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία», προκειμένου να προσαρμοστούν επιμέρους ρυθμίσεις προς το γράμμα, τον σκοπό και το πνεύμα της Οδηγίας και να μη γίνονται όχημα κατάχρησης των προστατευτικών διατάξεων. Ειδικότερα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'

ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Με το άρθρο 39 περιγράφονται, προς διευκόλυνση των διοικητικών αρχών, των αιτούντων και των δικηγόρων τους, σε πέντε διακριτά στάδια, οι διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης, στις οποίες υποβάλλονται οι πολίτες τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς, που εισέρχονται ή διαμένουν χωρίς της νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα και δεν αποδεικνύουν την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους με έγγραφο δημόσιας αρχής. Εξάλλου, με τις επιμέρους ρυθμίσεις του άρθρου 39 σκοπείται και η ουσιαστική πρώτη διασύνδεση της Υπηρεσίας Ασύλου, με την Υπηρεσία Υποδοχής, στοιχείο αναγκαίο για την ορθή λειτουργία ενός συστήματος ασύλου, το οποίο είναι μία αλυσίδα αυτοτελών μεν αλλά ουσιαστικά συνδεδεμένων κρίκων.

Κατά το πρώτο στάδιο (παρ. 3), το οποίο φέρει τον τίτλο «Ενημέρωσης» οι πολίτες τρίτων χωρών και ανιθαγενείς ενημερώνονται από την Υπηρεσία, με απλό και προσιτό τρόπο σε γλώσσα που κατανοούν. Η εισαγωγή της πρόβλεψης για «απλό και προσιτό τρόπο» κρίθηκε απαραίτητη προκειμένου να συμμορφωθεί η εθνική έννομη τάξη προς τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, στην προσφάτως δημοσιευθείσα απόφαση στην υπόθεση ΚΑΑΚ ΕΤ ΑΥΤΡΕΣ c. GRÈCE αριθμός 34215/16. Η ένταξη στο πρώτο στάδιο της ενημέρωσης των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών δεν είναι τυχαία. Αντικατοπτρίζει την πρώτιστη στόχευση του σχεδίου νόμου για πραγματική και ουσιαστική συνεργασία των εθνικών αρχών με τα πρόσωπα αυτά, τα οποία τελούν υπό ιδιαίτερα δύσκολες συνθήκες. Για τον λόγο αυτό, επιλέχθηκε πριν από οτιδήποτε άλλο, η σωστή, πραγματική και ουσιαστική ενημέρωση αυτών τόσο για τη διαδικασία που

ακολουθείται όσο και για τα δικαιώματά τους, αλλά και τις υποχρεώσεις τους. Διότι, μόνο με την σωστή, έγκαιρη, έγκυρη και ουσιαστική ενημέρωση, τα πρόσωπα αυτά θα μπορούν να κατανοήσουν την διαδικασία, να συνεργαστούν με τις αρχές και εν τέλει πραγματικά να προστατευτούν καθ' οιονδήποτε τρόπο. Κατά το στάδιο αυτό, τα προαναφερθέντα πρόσωπα ενημερώνονται: α) για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους κατά το στάδιο της υποδοχής και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, β) για την πιθανότητα μεταφοράς τους σε άλλες δομές, τους λόγους και τις συνέπειες της μεταφοράς τους, γ) για τη δυνατότητά τους να αιτηθούν διεθνούς προστασίας, δ) για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους κατά την διαδικασία εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών, ε) για τη δυνατότητα υπαγωγής σε πρόγραμμα εθελούσιας επιστροφής, στ) για τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου, ζ) για τα δικαιώματά τους σε περίπτωση περιορισμού της ελευθερίας τους και η) για τη διαδικασία χορήγησης δελτίου αιτήσαντος ασύλου κατά την ειδικότερη περίπτωση του δεύτερου εδάφιου της περίπτωσης γ' της παραγράφου 4.

Κατά το δεύτερο στάδιο, που φέρει τον τίτλο «Υπαγωγή» (παρ. 4) οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, που εισέρχονται στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης για να υπαχθούν σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης τελούν υπό καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας τους εντός του Κέντρου. Αυτό συνεπάγεται την απαγόρευση εξόδου από το Κέντρο και την παραμονή στους χώρους του, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας. Κατά το στάδιο αυτό λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και ειδικότερα για τους ασυνόδετους ανηλίκους. Οι αιτούντες διεθνή προστασία μπορούν να παραμένουν στις εγκαταστάσεις του Κέντρου για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία εξέτασης της αίτησης τους, εφόσον το χρονικό διάστημα της παραμονής τους, δεν υπερβαίνει συνολικά τις είκοσι πέντε ημέρες από την είσοδό τους στο Κέντρο. Αν μετά την παρέλευση του χρονικού αυτού διαστήματος δεν έχει περατωθεί η εξέταση της αίτησης, αίρεται ο περιορισμός της ελευθερίας υπό την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 46 του σχεδίου νόμου. Αξίζει να υπομνηστεί πως κατά το ουσιαστικό περιεχόμενο της ανωτέρω ρύθμισης δεν επέρχεται αλλαγή σε σχέση με το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς (άρθρα 9 και 14 του ν. 4374/2016), το οποίο και προέβλεπε αρχικώς τον περιορισμό της ελευθερίας των προσώπων, που αναφέρονται ειδικότερα στις οικείες παραγράφους. Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, επαναλαμβάνει μεν τις ρυθμίσεις αυτές, πλην όμως, τις συστηματοποιεί και τις εντάσσει πλέον σε ένα σύστημα με διακριτά στάδια προκειμένου, αφενός οι αιτούντες να κατανοήσουν τη διαδικασία και αφετέρου οι αρμόδιες διοικητικές αρχές να κατανοήσουν καλύτερα την πορεία των διοικητικών ενεργειών τους.

Το τρίτο στάδιο (παρ. 5) φέρει τον τίτλο «Καταγραφής και Ιατρικού Ελέγχου» και περιλαμβάνει την καταγραφή των προσωπικών στοιχείων και τη λήψη και καταχώριση των δακτυλικών αποτυπωμάτων, όσων έχουν συμπληρώσει το 14^ο έτος της ηλικίας τους, την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειάς, τον ιατρικό έλεγχο και την παροχή τυχόν αναγκαίας περίθαλψης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, τη μέριμνα για όσους ανήκουν σε

ευάλωτες ομάδες, ώστε να τους παρασχεθεί εξειδικευμένη φροντίδα και προστασία, την ιδιαίτερη μέριμνα για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών οικογενειών με παιδιά κάτω των 14 ετών και ιδίως νηπιακής και βρεφικής ηλικίας, καθώς και την παραπομπή σε περίπτωση που ανακύπτει αμφιβολία σχετικά με την ανηλικότητα πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, σε διαδικασία διαπίστωσης ανηλικότητας. Περαιτέρω, διευκρινίζεται ότι η διαπίστωση ότι ένα άτομο ανήκει σε ευάλωτη ομάδα έχει ως συνέπεια την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής του ατόμου αυτού, δεδομένου ότι η Οδηγία δεν προβλέπει κατ' ουδένα τρόπο διάφορη αντιμετώπιση, ως προς την ουσιαστική εξέταση των αιτήσεων των προσώπων αυτών, πλην όμως, ενόψει και της ευαλωτότητας αυτής, προβλέπεται πλέον ρητώς, η υποχρέωση για την κατ' απόλυτη προτεραιότητα εξέταση της αίτησής τους, ενώ για την παραπομπή τους στους αρμόδιους φορείς κοινωνικής στήριξης ή προστασίας, απαιτείται πλέον ειδικώς αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου ιατρικού προσωπικού του Κέντρου.

Κατά το τέταρτο στάδιο, το οποίο φέρει τον τίτλο «Παραπομπή σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας», όσοι επιθυμούν να υποβάλλουν αίτηση για υπαγωγή σε καθεστώς διεθνούς προστασίας, παραπέμπονται στο κατά τόπο αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου. Επίσης, θεσπίζεται μία νέα διαδικασία, που αποτελεί τομή στα μέχρι σήμερα ισχύοντα, καθόσον συνδέει τους δύο διαδοχικούς κρίκους της αλυσίδας - την Υπηρεσία Ασύλου με την Υποδοχή- ενώ ταυτόχρονα προβλέπει την ενεργό εμπλοκή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, ήδη, από το στάδιο της Υποδοχής, ως περαιτέρω εγγύηση και προστασία των προσώπων που εισέρχονται στη χώρα. Ειδικότερα, συγκροτούνται τα Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου, που αποτελούνται από χειριστές της υπηρεσίας και διοικητικό προσωπικό. Η επιλογή των προσώπων που συγκροτούν τα Κλιμάκια, έγινε με κριτήριο την παροχή περαιτέρω εγγυήσεων προς τους αιτούντες. Οι μεν χειριστές, είναι εκπαιδευμένοι άρτια και οι μόνοι αρμόδιοι να προβούν σε εξατομικευμένη εξέταση των αιτήσεων, το δε διοικητικό προσωπικό, επίσης κατάλληλα εκπαιδευμένο και με εις βάθος γνώση της λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου, είναι το πλέον κατάλληλο για την παροχή τεχνικής συνδρομής στους χειριστές. Ρόλος τους είναι, αμέσως μόλις γίνει η οριστική καταγραφή των αιτούντων, με βάση την εθνικότητα και τους λόγους για τους οποίους αιτούνται διεθνή προστασία, να προβαίνουν ανά χώρα καταγωγής σε προτεραιοποίηση των αιτήσεων. Η προτεραιοποίηση των αιτήσεων- η οποία προβλέπεται ρητώς ως δυνατότητα από την Οδηγία 2013/32/ΕΕ- πλέον εισάγεται ως διαδικασία κατά το στάδιο της Υποδοχής, μία διαδικασία δομημένη και σαφής, και δεν επαφίεται πλέον μόνον στην κρίση της Υπηρεσίας Ασύλου κατά το μεταγενέστερο στάδιο της εξέτασης των αιτήσεων. Η ρύθμιση αυτή, είναι απαραίτητη καθόσον έτσι μεταφέρονται δομημένα οι υποθέσεις προς εξέταση στην Υπηρεσία Ασύλου, με αποτέλεσμα να υποβοηθείται η Υπηρεσία κατά την επεξεργασία των αιτήσεων και να απαλλάσσεται από πρόσθετο διοικητικό βάρος. Η προτεραιοποίηση εξάλλου διακρίνεται σε δύο κατηγορίες. Η μεν πρώτη - η κατ' απόλυτη προτεραιότητα- αποτελεί μία δεύτερη σημαντική τομή του σχεδίου νόμου. Διότι, αντικατοπτρίζει την κύρια στόχευση του σχεδίου νόμου σύμφωνα με την οποία συγκεκριμένες κατηγορίες αιτήσεων, ενόψει της φύσης τους, να εξετάζονται

κατά προτεραιότητα έναντι όλων. Στην διαδικασία αυτή, εντάσσονται οι περιπτώσεις των προσώπων, που δεν συμμορφώνονται προς τις αποφάσεις μεταφοράς τους καθόσον η συμπεριφορά τους δημιουργεί σημαντική εμπλοκή στην διαδικασία εξέτασης και για τον λόγο αυτό θα πρέπει η αίτησή τους να εξετάζεται ταχέως. Περαιτέρω, εμπίπτουν οι κρατούμενοι καθόσον τα πρόσωπα αυτά ενόψει της ιδιαίτερης κατάστασης στην οποία τελούν, θα πρέπει να τυγχάνουν ιδιαίτερα γρήγορα της σχετικής προστασίας, ή – εφόσον κατόπιν της εξατομικευμένης εξέτασης της αίτησής τους, αυτή απορριφθεί – να επιστρέφονται στις χώρες καταγωγής τους. Η δεύτερη κατηγορία – κατά προτεραιότητα- περιλαμβάνει αιτήσεις που ενόψει της φύσεώς τους, πρέπει να εξεταστούν έναντι των λοιπών υποβληθέντων αιτήσεων. Τούτες είναι οι αιτήσεις των ευάλωτων προσώπων, τα οποία ενόψει της ιδιαίτερης κατάστασης στην οποία βρίσκονται δεν μπορούν να αναμένουν επί μακρό χρονικό διάστημα την εξέταση των αιτήσεών τους, μία πρόσθετη εγγύηση σύμφωνη και με το σκοπό και το πνεύμα της Οδηγία αναφορικά με τα πρόσωπα αυτά. Περαιτέρω, στο σχέδιο νόμου αναφέρονται οι λοιπές περιπτώσεις που πρέπει να υπάρξει ταχεία εξέταση, σύμφωνα και με τα διαλαμβανόμενα στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ, όπως εν παραδείγματι αιτήσεις που υποβάλλονται στα σύνορα, αιτήσεις που σχετίζονται με την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013, αιτήσεις που περιλαμβάνουν λόγους προδήλως μη σχετιζόμενους προς την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας ή αιτήσεις που περιλαμβάνουν αντιφατικές ή ψευδείς πληροφορίες ή αιτήσεις προσώπων που επιχειρούν να παραπλανήσουν τις εθνικές αρχές, αιτήσεις προσώπων που προέρχονται από ασφαλή χώρα καταγωγής ή ασφαλή τρίτη χώρα κλπ. Επισημαίνεται εξάλλου, και κατά την ρητή διατύπωση της σχετικής διάταξης, πως η Υπηρεσία Ασύλου δεσμεύεται μόνο ως προς την κατά προτεραιότητα εξέταση των σχετικών αιτήσεων, όπως εξάλλου επιτρέπει η Οδηγία 2013/32/ΕΕ χωρίς ουδεμία άλλη συνέπεια επί της ουσιαστικής εξέτασης των ως άνω αιτήσεων.

Μετά την ολοκλήρωση της ανωτέρω διαδικασίας, τα Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής, με τη συνδρομή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, ενημερώνουν τον αιτούντα σχετικά με το αποτέλεσμα της ως άνω διαδικασίας, ήτοι αν η αίτησή του θα εξεταστεί κατά προτεραιότητα (απόλυτη ή μη) ή όχι, για τον χρόνο που κατά νόμον θα πρέπει να αναμείνει για την έκδοση απόφασης επί της αίτησης αυτής, για το δικαίωμα παραμονής του σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης καθώς και για τη διαδικασία υπαγωγής σε πρόγραμμα εθελούσιας επιστροφής. Το στάδιο αυτό, κατά την κρίση του νομοθέτη, είναι ιδιαίτερος σημαντικό καθόσον, παρέχεται στους αιτούντες ένα επιπλέον στάδιο, για την πορεία της αίτησής τους, αυτό της ενημέρωσης. Το στάδιο αυτό είναι σημαντικό για τα ως άνω πρόσωπα, αφενός διότι πλέον είναι άμεσα αντιληπτό ότι οι διοικητικές υπηρεσίες επιλαμβάνονται των υποθέσεων τους και αφετέρου διότι, δεν αφήνονται σε ένα σύστημα χωρίς ενημέρωση. Με την πρόβλεψη για την ενεργό συμμετοχή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, παρέχεται περαιτέρω εγγύηση στους αιτούντες, για την έγκαιρη και έγκυρη ενημέρωσή τους, προκειμένου να κατανοούν πλήρως την διαδικασία οικειοθελούς επιστροφής και τα οφέλη αυτής για τους ίδιους και να ενθαρρύνονται από την παρουσία

του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης ώστε να επιλέγουν ελεύθερα την ως άνω διαδικασία.

Το πέμπτο στάδιο φέρει τον τίτλο «Περαιτέρω Παραπομπή και Μετακίνηση» και περιλαμβάνει είτε την παραπομπή σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης στην ενδοχώρα ή σε άλλες κατάλληλες δομές, για τη συνέχιση της διαδικασίας υποδοχής και ταυτοποίησης (λόγω επειγουσών αναγκών εξαιτίας αύξησης αφίξεων και ιδίως σε περίπτωση ευάλωτων προσώπων), είτε την παραπομπή στις αρμόδιες υπηρεσίες για την υπαγωγή σε διαδικασίες επανεισδοχής ή επιστροφής ή απέλασης, είτε την παραπομπή των υπηκόων τρίτης χώρας ή ανιθαγενών, σε βάρος των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση κράτησης στα Κλειστά Κέντρα Υποδοχής, είτε περαιτέρω παραπομπή των αιτούντων διεθνή προστασία σε κατάλληλες δομές για την προσωρινή υποδοχή τους.

Τέλος, με την παράγραφο 10 προβλέπεται ρητά ότι:

-Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου, επιβάλλεται ως κύρωση ο περιορισμός ή η διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής.

-Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς την απόφαση μεταφοράς, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, κατά παράβαση του καθήκοντος συνεργασίας με τις αρχές, τεκμαίρεται ότι δεν επιθυμούν την υπαγωγή τους στις διατάξεις περί χορήγησης διεθνούς προστασίας ή της μορφής προστασίας, και εφόσον δεν έχουν τίτλο νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα, παραπέμπονται στην αρμόδια αστυνομική αρχή για την υπαγωγή τους σε διαδικασίες απέλασης, επιστροφής ή επανεισδοχής.

-Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, που έχει ήδη ασκήσει αίτηση διεθνούς προστασίας, ως προς την απόφαση μεταφοράς, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, περιορίζονται/διακόπτονται αρχικά οι υλικές συνθήκες υποδοχής. Αν η μη συμμόρφωση εμποδίζει την απρόσκοπτη ολοκλήρωση των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, τότε το αίτημά του θα εξεταστεί σύμφωνα με την ταχύρρυθμη διαδικασία και κατά απόλυτη προτεραιότητα εντός 10 ημερών.

Η επιλογή του νομοθέτη για πρόβλεψη ρητών συνεπειών σε περίπτωση μη συνεργασίας των αιτούντων με τις εθνικές αρχές, αποτελεί τον δεύτερο άξονα στον οποίο κινείται το σχέδιο νόμου. Διότι, με τις ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου, καθίσταται πλέον σαφές ότι επιδιώκεται μία δίκαιη ισορροπία ανάμεσα στην προστασία των αιτούντων και στο καθήκον τους να συνεργάζονται με τις εθνικές αρχές. Για τον λόγο αυτό, αφενός επιβάλλεται στις εθνικές αρχές η έγκαιρη, πλήρης και ουσιαστική ενημέρωση των αιτούντων για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, η παροχή συνδρομής σε όλα τα στάδια της διαδικασίας, η ταχεία εξέταση των αιτήσεών τους, και αφετέρου επιβάλλεται στους αιτούντες να συνεργάζονται με τις εθνικές αρχές και να εκπληρώνουν τις υποχρεώσεις τους. Είναι άλλωστε μέλημα του νομοθέτη, η ταχεία εξέταση των αιτήσεων, σύμφωνα με τις εγγυήσεις της Οδηγίας και οποιαδήποτε συμπεριφορά αντιβαίνει προς τον σκοπό αυτό, προβλέπεται με τις προτεινόμενες ρυθμίσεις ότι θα αντιμετωπίζει συγκεκριμένες συνέπειες. Η καθυστέρηση εξέτασης των αιτήσεων, είτε αυτή οφείλεται σε

κωλυσιεργία των εθνικών αρχών είτε σε παρελκυστικές τακτικές των αιτούντων, εντέλει αντιβαίνει στον ίδιο τον σκοπό της διεθνούς προστασίας, αφού, τα πρόσωπα που πραγματικά έχουν ανάγκη άμεσης προστασίας αφήνονται μέσα σε ένα σύστημα που ασχολείται με ένα ορυμαγδό αιτήσεων προσώπων, που προφανώς είτε δεν επιθυμούν είτε δεν δικαιούνται διεθνούς προστασίας.

Με το άρθρο 40 μεταφέρεται το άρθρο 1 της Οδηγίας και προσδιορίζεται ο σκοπός των διατάξεων των άρθρων 40 έως 61 που είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/33/ΕΕ.

Με το άρθρο 41 μεταφέρεται το άρθρο 2 της Οδηγίας και ενοποιούνται σε ένα άρθρο οι ορισμοί των άρθρων 2 και 3 του ν. 4540/2018. Επίσης, αναδιατυπώνεται ο ορισμός των μελών της οικογένειας (στον οποίο είχαν ενταχθεί και πρόσωπα που δεν προέβλεπε η Οδηγία) για λόγους νομοτεχνικής βελτίωσης, αυτούσιας μεταφοράς του ορισμού της Οδηγίας καθώς και ομοιόμορφης διατύπωσης του ορισμού στο σύνολο του κειμένου του νόμου (βλ. άρθρα 2 και 78).

Με το άρθρο 42 μεταφέρεται το άρθρο 3 της Οδηγίας και καθορίζεται το πεδίο εφαρμογής των διατάξεων του Μέρους Δεύτερου.

Με το άρθρο 43 μεταφέρεται το άρθρο 5 της Οδηγίας και προβλέπεται η παροχή ενημερωτικού εντύπου στον αιτούντα διεθνή προστασία, όπου περιγράφονται σε γλώσσα που κατανοεί, με τρόπο απλό και κατανοητό, τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις του. Ακόμη, το Κράτος συμμορφώνεται προς την απόφαση του ΕΔΔΑ *Kaak et autres v. Grece*.

Με το άρθρο 44 μεταφέρεται το άρθρο 6 της Οδηγίας και ορίζονται τα επίσημα έγγραφα (δελτίο αιτούντος και ταξιδιωτικό έγγραφο), που χορηγούνται στους αιτούντες διεθνή προστασία.

Με το άρθρο 45 μεταφέρεται το άρθρο 7 της Οδηγίας. Ενόψει της ρητής διατύπωσης των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 7 της Οδηγίας, απαλείφεται η μη ορθή διατύπωση των παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 7 του ν. 4540/2018. Η μέχρι τώρα ισχύουσα διατύπωση δεν διέκρινε τη φύση των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογήν των παραγράφων 1 και 2, ενώ, σχετικά προς τις απαιτήσεις του άρθρου αυτού, ήδη, το Συμβούλιο της Επικρατείας, έχει αποφανθεί επ' αυτού με την 805/2018 απόφασή του. Με τη νέα διατύπωση των προτεινόμενων διατάξεων, διευκρινίζεται ότι έχουμε καθορισμό περιοχής και συνακόλουθα περιορισμό κυκλοφορίας του αιτούντος, με κανονιστική πράξη του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, ενώ στην παράγραφο 2 καθορίζεται ο τόπος διαμονής του αιτούντος με ατομική πράξη, η οποία εκδίδεται από το Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, μετά από εξατομικευμένη κρίση (βλ. ΣτΕ 805/2018). Επίσης με την παράγραφο 4, ορίζεται ρητά, σε συμμόρφωση με τις διαδικαστικές εγγυήσεις που προβλέπει η Οδηγία, ότι η απόφαση της αρμόδιας αρχής, με την οποία απορρίπτεται αίτηση για απομάκρυνση από την καθορισμένη περιοχή κυκλοφορίας ή τον ορισμένο τόπο διαμονής λαμβάνεται κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και περιέχει πλήρη και εμπειριστατωμένη αιτιολογία, ενώ, στην παράγραφο 6 συμπληρώνεται ότι η υποχρέωση των αιτούντων να γνωστοποιούν στις αρμόδιες αρχές κάθε μεταβολή του τόπου διαμονής

τους, όσο εκκρεμεί η εξέταση της αίτησής τους, πρέπει να γίνεται άμεσα, άλλως παραβιάζεται η υποχρέωση συνεργασίας τους με τις αρχές.

Με το άρθρο 46 μεταφέρονται τα άρθρα 8 και 9 της Οδηγίας και επέρχονται τροποποιήσεις στα θέματα κράτησης των αιτούντων διεθνή προστασία. Στην παράγραφο 2 ορίζεται, ότι οι αιτούντες διεθνή προστασία δύνανται, κατ' εξαίρεση και για συγκεκριμένους λόγους, να τεθούν υπό κράτηση. Τούτο εξάλλου είναι σύμφωνο και προς τη νομολογία του ΔΕΕ. Οι λόγοι που απαριθμούνται είναι οι λόγοι που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 8 της Οδηγίας και οι οποίοι έχουν μεταφερθεί κατά γράμμα στην εσωτερική έννομη τάξη. Η παράγραφος 3, επαναλαμβάνει τους λόγους κράτησης που προβλέπονταν στο ν. 4375/2016 αναφορικά με τους αλλοδαπούς και ανιθαγενείς, που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας ενόσω κρατούνται και παραμένουν υπό κράτηση. Τούτο, ομοίως είναι σύμφωνο και με το γράμμα της Οδηγίας και με την νομολογία (ΔΕΕ, υπόθεση Arslan, C-534/11). Περαιτέρω, με την παράγραφο 4, στο πλαίσιο της απλούστευσης των διαδικασιών, απαιτείται πλέον απλή ενημέρωση (και όχι εισήγηση) του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής για την έκδοση στη συνέχεια της απόφασης κράτησης. Η κράτηση αιτούντος διεθνή προστασία καταρχήν επιβάλλεται για διάστημα μέχρι 50 ημερών και προβλέπεται ότι σε κάθε περίπτωση ο συνολικός χρόνος της κράτησης, κατόπιν παρατάσεων, δεν μπορεί να υπερβεί τους 18 μήνες όπως εξάλλου προβλεπόταν και υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς. Σημαντική τροποποίηση, είναι ο μη συνυπολογισμός διαστημάτων κράτησης που είχαν επιβληθεί στο πλαίσιο επιστροφής/απέλασης, κατ' εφαρμογή των διατάξεων των ν. 3907/2011 και ν. 3386/2005. Ο μη συνυπολογισμός του εν λόγω διαστήματος είναι επιτρεπτός βάσει του ενωσιακού δικαίου και της νομολογίας του ΔΕΕ. Ειδικότερα, το Δικαστήριο στην υπόθεση C-357/2009 PPU, Said Shamilovich Kadzoev, απεφάνθη ότι (σκέψεις 45 και 48) «Επομένως, η κράτηση ενόψει απομάκρυνσης, η οποία διέπεται από την οδηγία 2008/115 και η κράτηση που διατάσσεται κατά ατόμου που ζητεί άσυλο, βάσει π.χ. των οδηγιών 2003/9 και 2005/85 και των εφαρμοστέων διατάξεων του εθνικού δικαίου, εντάσσονται σε διαφορετικές νομικές ρυθμίσεις. Κατά συνέπεια, ... το χρονικό διάστημα του εγκλεισμού ενός ατόμου σε κέντρο προσωρινής κράτησης βάσει απόφασης που έχει ληφθεί σύμφωνα με τις εθνικές και τις κοινοτικές διατάξεις που αφορούν τους αιτούντες άσυλο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως χρόνος κράτησης ενόψει απομάκρυνσης κατά την έννοια του άρθρου 15 της οδηγίας 2008/115». Περαιτέρω ο μη συνυπολογισμός θα βάλει τέλος στα παρελκυστικά αιτήματα ασύλου αλλοδαπών, οι οποίοι κατά το χρόνο συμπλήρωσης του ανώτατου χρονικού ορίου κράτησης κατά τη διαδικασία της επιστροφής/απέλασης υπέβαλαν αίτημα διεθνούς προστασίας ασύλου και υποχρεωτικά αφήνονταν ελεύθεροι λόγω συμπλήρωσης του ανώτατου ορίου. Με την παράγραφο 6 καταργείται η αυτεπάγγελτη εξέταση της νομιμότητας της αρχικής απόφασης κράτησης και της απόφασης παράτασης από τον Πρόεδρο ή τον υπ' αυτού οριζόμενο Πρωτοδίκη του Διοικητικού Πρωτοδικείου στην Περιφέρεια του οποίου κρατείται ο αιτών, με σκοπό την ελάφρυνση των διοικητικών αρχών και των δικαστηρίων, χωρίς όμως τούτο να συνιστά μείωση της προστασίας των αιτούντων, δεδομένου ότι ο αιτών δικαιούται να προσφύγει και να υποβάλει αντιρρήσεις, σύμφωνα με

τις παρ. 3 και επόμενες του άρθρου 76 του ν. 3886/2005 και συνεπώς εξακολουθεί να ικανοποιείται το δικαίωμα του για πραγματική ακρόαση από δικαστήριο. Με την παράγραφο 7 επεκτείνεται το δικαίωμα νομικής συνδρομής των αιτούντων διεθνή προστασία, που βρίσκονται υπό κράτηση και στις περιπτώσεις αμφισβήτησης της απόφασης παράτασης της κράτησης, μία επιπρόσθετη εγγύηση προς αυτούς. Με την παράγραφο 8 θεσπίζεται νέα διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων των κρατούμενων, σύμφωνα με την οποία αυτά εξετάζονται κατ' απόλυτη προτεραιότητα και σε κάθε περίπτωση εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επιβολή της κράτησης. Αντίστοιχα, με την παράγραφο 9, σε περίπτωση προσφυγής κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 92, ενημερώνεται άμεσα ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών και η προσφυγή προσδιορίζεται και συζητείται κατά προτεραιότητα και πάντως όχι πέραν των 5 ημερών από την κατάθεσή της. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται υποχρεωτικά εντός 15 ημερών. Στόχος της νέας διαδικασίας είναι η ταχεία εξέταση των κρατούμενων κατ' απόλυτη προτεραιότητα, διότι τούτο επιβάλλει στις εθνικές αρχές το γεγονός ότι η κράτηση αποτελεί ένα ιδιαίτερα επαχθές μέτρο και για τον λόγο αυτό τα αιτήματα των κρατούμενων πρέπει να εξετάζονται ιδιαίτερος σύντομα προκειμένου, εφόσον, γίνουν δεκτά να τερματίζεται η κράτησή τους, ενώ, εξάλλου, η ταχεία εξέταση των αιτημάτων των κρατούμενων συνεπάγεται και οφέλη στο σκέλος των επιστροφών καθόσον σε περίπτωση απόρριψης των αιτημάτων, οι αιτούντες είναι ευχερώς εντοπίσιμοι.

Με το άρθρο 47 μεταφέρεται το άρθρο 10 της Οδηγίας και επαναδιατυπώνονται οι προδιαγραφές, για τις συνθήκες κράτησης των αιτούντων, με γνώμονα το σεβασμό των δικαιωμάτων των κρατούμενων, όπως αυτά έχουν ερμηνευθεί από το Δικαστήριο των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Περαιτέρω στην παράγραφο 7 προστίθεται η παράγραφος 5 της Οδηγίας, σύμφωνα με την οποία, προβλέπεται η δυνατότητα παρέκκλισης από την υποχρέωση ενημέρωσης σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογη περίοδο, η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν ο αιτών κρατείται σε συντομικό φυλάκιο ή σε ζώνη διέλευσης, εφόσον όμως δεν εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 90.

Με το άρθρο 48 μεταφέρεται το άρθρο 11 της Οδηγίας και επαναδιατυπώνονται οι ειδικές ρυθμίσεις για την κράτηση ευάλωτων ατόμων και ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής. Ειδικότερα, με την παράγραφο 2 τονίζεται ότι οι ασυνόδευτοι ανήλικοι κρατούνται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις, ενώ με την παράγραφο 3 προβλέπεται κατά αυτούσια μεταφορά του σχετικού εδαφίου της Οδηγίας, η δυνατότητα παρέκκλισης από την υποχρέωση παροχής ξεχωριστού καταλύματος στις οικογένειες υπό κράτηση, σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερο. Η παράγραφος 4, αναφορικά με την υποχρέωση κράτησης των γυναικών χωριστά από τους άντρες, συμπληρώνεται, σύμφωνα με τις επιταγές της Οδηγίας, και προβλέπονται εξαιρέσεις ως προς τη χρήση κοινόχρηστων χώρων που έχουν σχεδιαστεί για ψυχαγωγικές ή κοινωνικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης γευμάτων. Τέλος, στην παράγραφο 5 ορίζεται ότι όταν εκλείψουν οι λόγοι που δικαιολογούν την κράτηση ενός αιτούντος και αυτός αφήνεται ελεύθερος, ενημερώνονται, αμελλητί, οι Αρχές Παραλαβής ή η Αρχή Προσφυγών, εφόσον η

αίτηση εκκρεμεί σε δεύτερο βαθμό, προκειμένου η εξέταση της προσφυγής να γίνει υπό τους όρους της παραγράφου 9 του άρθρου 46, ήτοι με απόλυτη προτεραιότητα.

Με το άρθρο 49 μεταφέρεται το άρθρο 12 της Οδηγίας και προβλέπεται η λήψη κατάλληλων μέτρων από τις αρμόδιες αρχές, κατά την παροχή στέγασης, για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας των αιτούντων διεθνή προστασία.

Με το άρθρο 50 μεταφέρεται το άρθρο 13 της Οδηγίας και ρυθμίζονται τα σχετικά με την υποχρεωτική υποβολή των εισερχομένων χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα μας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών σε ιατρικές εξετάσεις, στο πλαίσιο της διαδικασίας ταυτοποίησής τους, κατά το άρθρο 39 και σύμφωνα με τις σχετικές έγγραφες οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών του Υπουργείου Υγείας για την πρόληψη μετάδοσης νοσημάτων.

Με το άρθρο 51 μεταφέρεται το άρθρο 14 της Οδηγίας και καθιερώνεται πλέον υποχρέωση των ανήλικων αιτούντων και ανήλικων τέκνων των αιτούντων να εντάσσονται σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος, τόσο για λόγους ένταξης και ενσωμάτωσης στην ελληνική κοινωνία, όσο και για λόγους κοινωνικής προστασίας. Περαιτέρω, με την παράγραφο 2 προβλέπεται περιορισμός των υλικών συνθηκών υποδοχής, καθώς και επιβολή διοικητικών κυρώσεων σε βάρος των ενήλικων μελών της οικογένειας, αντίστοιχων με αυτές που επιβάλλονται στους Έλληνες πολίτες, στις περιπτώσεις που παρά τη διαθεσιμότητα των σχολικών δομών, ο ανήλικος δεν εγγράφεται, ούτε και παρακολουθεί τα αντίστοιχα σχολικά μαθήματα.

Με το άρθρο 52 ρυθμίζεται η πρόσβαση ενήλικων αιτούντων στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση, καθόλο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης κατά αυτών.

Με το άρθρο 53 μεταφέρεται το άρθρο 15 της Οδηγίας και ρυθμίζονται εκ νέου τα σχετικά με την πρόσβαση των αιτούντων στην απασχόληση. Συγκεκριμένα, καταργείται η δυνατότητα πρόσβασης στην απασχόληση αμέσως, με τη λήψη του δελτίου αιτούντος, προκειμένου να μην καθίσταται το σύστημα ασύλου ελκυστικό σε πολίτες τρίτων χωρών, ενόψει και των μακρόχρονων διαδικασιών, που απαιτούνται μέχρι στιγμής για την εξέταση των αιτημάτων. Πλην όμως με τις νέες ρυθμίσεις, μεταφέρονται κατά γράμμα οι προστατευτικές προς τους αιτούντες προβλέψεις της Οδηγίας. Ειδικότερα, με τη νέα παράγραφο 1 παρέχεται δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας, υπό τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 71 του ν. 4375/2016, μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, εφόσον δεν έχει ληφθεί απόφαση σε πρώτο βαθμό από την αρμόδια αρχή και η καθυστέρηση δεν μπορεί να αποδοθεί στον αιτούντα, ο οποίος κατέχει «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού». Με την παράγραφο 2 το δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ανακαλείται αυτοδικαίως σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, η οποία δεν έχει ανασταλτικό χαρακτήρα και οι αιτούντες δεν έχουν δικαίωμα παραμονής στη χώρα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Μέρος Τρίτο. Με την παράγραφο 3, οι αιτούντες υποχρεώνονται να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές τόσο για την έναρξη

επαγγέλματος στην οποία προβαίνουν όσο και για κάθε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας που συνάπτουν, προκειμένου να ενημερώνεται το σύστημα τόσο για την εργασία τους (άρα και την διαμονή τους), αλλά και να εφαρμόζεται η σχετική διάταξη για περιορισμό των υλικών συνθηκών υποδοχής για όσους δύνανται να αυτοσυντηρηθούν.

Με το άρθρο 54 μεταφέρεται το άρθρο 16 της Οδηγίας και προβλέπεται το δικαίωμα των αιτούντων να εγγράφονται και να παρακολουθούν προγράμματα επαγγελματικής κατάρτισης.

Με το άρθρο 55 μεταφέρονται τα άρθρα 17 και 19 της Οδηγίας σχετικά με τους γενικούς κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη και ορίζεται ότι οι αιτούντες λαμβάνουν πλέον, σύμφωνα και με τις προβλέψεις της Οδηγίας, την απαραίτητη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η οποία περιλαμβάνει, τις πρώτες βοήθειες και την αναγκαία θεραπεία ασθενειών και σοβαρών πνευματικών διαταραχών σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 33 του ν. 4368/2016. Για το σκοπό αυτό τους χορηγείται, μέχρι να αποκτήσουν δικαίωμα στην εργασία (άρθρο 53), Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην υπ' αριθ. Α3(γ)/ΓΠ/οικ.25132 από 4/4/2016 Κ.Υ.Α. (Β' 908). Η Κ.Υ.Π.Α. χορηγείται από τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, με διάρκεια ισχύος αντίστοιχη με τη διάρκεια ισχύος των δελτίων τους, εκτός από την Κ.Υ.Π.Α. των δικαιούχων γυναικών σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία ισχύει για ένα έτος. Επίσης, η Κ.Υ.Π.Α. ανανεώνεται κατά την ανανέωση του δελτίου αιτήσαντος ασύλου.

Με το άρθρο 56 μεταφέρεται το άρθρο 18 της Οδηγίας και καθορίζονται οι λεπτομέρειες αναφορικά με την παροχή των υλικών συνθηκών υποδοχής των αιτούντων όταν αυτή παρέχεται σε είδος και περιγράφονται όλες οι πρόνοιες, ώστε να διασφαλίζεται η ασφάλεια των διαμενόντων, η οικογενειακή ενότητα, η ανθρώπινη αξιοπρέπεια και τα δικαιώματά τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ Η ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Με το άρθρο 57 προβλέπεται ο περιορισμός ή η διακοπή, σε εξαιρετικές και ειδικώς αιτιολογημένες περιπτώσεις, των υλικών συνθηκών υποδοχής που παρέχονται στους αιτούντες που διαμένουν σε δομές φιλοξενίας.

Στην περίπτωση α' της παραγράφου 1 προστίθεται ως λόγος περιορισμού/διακοπής των υλικών συνθηκών υποδοχής, η εγκατάλειψη του τόπου διαμονής, που έχει καθορίσει η αρμόδια αρχή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 45, χωρίς ο αιτών να έχει λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια, ενώ στην περίπτωση β' διευκρινίζεται ενδεικτικά ότι τα στοιχεία που πρέπει να δηλώνονται από τους αιτούντες στις αρμόδιες αρχές είναι, μεταξύ άλλων, η διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής, οι συμβάσεις εργασίας που συνάπτουν ή η αυτοπρόσωπη παράσταση.

Με τις παραγράφους 2 και 3 του άρθρου καθίσταται πλέον υποχρεωτικός, για την αρμόδια αρχή, ο περιορισμός και η διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής, αντίστοιχα, όταν

διαπιστώνεται ότι ο αιτών, χωρίς δικαιολογημένη αιτία, δεν έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας το συντομότερο δυνατόν, μετά την άφιξή του στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας και όταν διαπιστώνεται ότι ο αιτών έχει αποκρύψει οικονομικούς πόρους και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής.

Περαιτέρω, με την παράγραφο 4 θεσπίζεται, σύμφωνα με τις επιταγές της Οδηγίας, η διακοπή της παροχής υλικών συνθηκών, ως κύρωση για τη σοβαρή παραβίαση των Κανονισμών Λειτουργίας των Δομών, προκειμένου να περιοριστούν τα φαινόμενα ανομίας που παρατηρούνται. Ως σοβαρή παραβίαση εννοείται αυτή, η οποία διαταράσσει την ομαλή λειτουργία των κέντρων και την συμβίωση των ατόμων σε αυτά, ιδίως όταν επιδεικνύεται ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά, που οδηγεί στη διερεύνηση τυχόν τέλεσης ποινικών αδικημάτων. Παράλληλα θα ενημερώνεται άμεσα ο οικείος Αστυνομικός Διευθυντής και, προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, ο αρμόδιος για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικός Διευθυντής, προκειμένου να διακριβώσει, αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 ή 3 του άρθρου 61 του παρόντος νόμου, ώστε να τίθενται υπό κράτηση όσοι συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια και τη δημόσια τάξη.

Επίσης, σε συμμόρφωση με τη νομολογία του ΔΕΕ (βλ. προτάσεις Γενικού Εισαγγελέα στην υπόθεση HAQBIN), ορίζεται, ως περαιτέρω εγγύηση, ότι εφόσον πρόκειται για ασυνόδευτο ανήλικο, η αρμόδια αρχή υποδοχής οφείλει, πριν από την επιβολή της διακοπής της στέγασης, απευθύνεται στις υπηρεσίες αρωγής και/ή στις δικαστικές αρχές, που είναι αρμόδιες για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων προκειμένου να μεριμνήσουν για την τοποθέτηση του ανηλίκου σε δομή που αρμόζει στις ανάγκες του και να διατάξουν τυχόν άλλα μέτρα αρωγής εφόσον τούτου δικαιολογείται από τις περιστάσεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΥΑΛΩΤΑ ΑΤΟΜΑ

Με το άρθρο 58 προβλέπεται ότι κατά την εφαρμογή του Κεφαλαίου Β΄ περί των συνθηκών υποδοχής λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση των ευάλωτων προσώπων. Η έννοια των ευάλωτων προσώπων αναδιατυπώνεται, ώστε στο σύνολο του νομοθετήματος να ορίζονται κατά τρόπο ενιαίο και περιορίζεται πλέον αυστηρά στις κατηγορίες που θεσπίζει η Οδηγία. Συγκεκριμένα, απαλείφεται η περίπτωση προσώπων με σύνδρομο μετατραυματικής διαταραχής, το οποίο δύσκολα εντοπίζεται και ελέγχεται ως προς την αιτιολογία της ιατρικής βεβαίωσης, ενώ στην έννοια του ευάλωτου ατόμου περιλαμβάνονται όλοι οι ανήλικοι και όχι μόνο οι ασυνόδευτοι.

Με τα άρθρα 59 και 60 επαναλαμβάνονται οι διατάξεις σχετικά με το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου, καθώς και οι ειδικότερες διατάξεις σχετικά με την προστασία των ασυνόδευτων και χωρισμένων ανηλίκων που εισέρχονται στην Ελληνική Επικράτεια.

Με το άρθρο 61 επαναλαμβάνονται οι πρόνοιες για τα θύματα βασανιστηρίων και σοβαρών πράξεων βίας, όπως ιδίως η πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΟΔΗΓΙΑ 2013/32/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ «ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ)» (L 180/29.6.2013) (ΟΔΗΓΙΑ 2013/32/ΕΕ, Ν. 4375/2016)

Το τρίτο μέρος του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αφορά διατάξεις σχετικές με την προσαρμογή στην ελληνική έννομη τάξη της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26^{ης} Ιουνίου 2013 «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση το καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (εφεξής «Οδηγία») και ρυθμίζονται οι διαδικασίες υποβολής και εξέτασης αιτημάτων διεθνούς προστασίας και αναγνώρισης του καθεστώτος του πρόσφυγα ή χορήγησης του καθεστώτος δικαιούχου επικουρικής προστασίας. Οι διατάξεις της ανωτέρω Οδηγίας μεταφέρονται εκ νέου στην ελληνική έννομη τάξη.

Εκτός από τις διατάξεις που προβλέπει η Οδηγία, στο προτεινόμενο σχέδιο νόμου περιλαμβάνονται και διατάξεις για την αποτελεσματική αντιμετώπιση διαδικαστικών και ουσιαστικών ζητημάτων, τα οποία διαπιστώθηκαν από τη μέχρι τώρα εμπειρία της Υπηρεσίας Ασύλου, καθώς και άλλες τροποποιήσεις, που κρίθηκαν απαραίτητες για τον εξορθολογισμό της διαδικασίας εξέτασης αιτημάτων διεθνούς προστασίας. Ειδικότερα:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Με το Άρθρο 62 (Άρθρο 1 Οδηγίας), καθορίζεται ο σκοπός των εισαγόμενων διατάξεων, ήτοι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L. 180/29.06.2013).

Με το Άρθρο 63 (Άρθρα 2 και 4 Οδηγίας) δίνονται οι ορισμοί. Επίσης, αναδιατυπώνονται οι ορισμοί «των μελών της οικογενείας», για λόγους αυτότητας μεταφοράς της οδηγίας και ομοιόμορφης διατύπωσης του ορισμού στο σύνολο του κειμένου του νόμου, ως επισημάνθηκε και ανωτέρω (άρθρα 2 και 41), της «τελεσιδικίας απόφασης», προκειμένου να καταστεί σαφές ότι η τελεσιδικία δεν συνδέεται με απόφαση δικαστηρίου, καθώς και της «μεταγενέστερης αίτησης».

Με το Άρθρο 64 (Άρθρο 3 Οδηγίας), ορίζεται το πεδίο εφαρμογής των προτεινόμενων διατάξεων και δη, η εφαρμογή τους σε όλες τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων ή στις ζώνες διέλευσης της χώρας, καθώς και στις διαδικασίες ανάκλησης χορηγηθέντος καθεστώτος διεθνούς προστασίας και ορίζεται ότι η ερμηνεία και η εφαρμογή τους, γίνονται σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και το διεθνές δίκαιο για την

προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και τη σχετική διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία και νομολογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Στο δεύτερο κεφάλαιο του παρόντος Μέρους του προτεινόμενου σχεδίου νόμου, αναφέρονται οι γενικές αρχές και εγγυήσεις που ισχύουν καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας. Συγκεκριμένα:

Με το Άρθρο 65 (Άρθρα 6 και 7 Οδηγίας) κατοχυρώνεται το δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας για κάθε αλλοδαπό ή ανιθαγενή και ρυθμίζεται η πρόσβαση στη διαδικασία, οι αρμόδιες αρχές παραλαβής, ο τρόπος υποβολής, καταγραφής και κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας, ο χρόνος ολοκλήρωσης της καταγραφής της, σύμφωνα με τις προβλέψεις της Οδηγίας (παρ. 1), καθώς και η δυνατότητα παρέκτασης του χρόνου αυτού, σε περιπτώσεις μεγάλου αριθμού ταυτόχρονων αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Κατά την καταγραφή προβλέπεται η δήλωση περισσότερων στοιχείων, προκειμένου να μπορεί να γίνει η προτεραιοποίηση των αιτήσεων, ιδίως από τα Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής, καθώς και ο ορισμός αντικλήτου, στοιχείο που θα διευκολύνει τις επιδόσεις (παρ. 1). Επίσης, στις περιπτώσεις που γίνεται απλή καταγραφή των στοιχείων του αιτούντος, προβλέπεται η ενημέρωσή του για τη συγκεκριμένη ημερομηνία που θα διενεργηθεί η πλήρης καταγραφή, ενώ σαν εγγύηση για την εκ νέου εμφάνισή του προβλέπεται η χορήγηση εγγράφου με τα στοιχεία και τη φωτογραφία του, το οποίο αντικαθίσταται την ημέρα της πλήρους καταγραφής, με το δελτίο αιτούντος άσυλο (παρ. 2). Περαιτέρω, εισάγονται προβλέψεις για τις συνέπειες και τις διοικητικές ενέργειες που ακολουθούν στις περιπτώσεις δήλωσης επιθυμίας μη πλήρους καταγραφής, εκ μέρους του αιτούντος, καθώς και σε περιπτώσεις που ο αιτών δεν εμφανίζεται στην ημερομηνία που έχει οριστεί για την πλήρη καταγραφή (παρ. 4 και 5). Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν την άσκηση του δικαιώματος κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση της αυτοπρόσωπης παρουσίας του αιτούντος (παρ. 6). Ορίζεται ο τρόπος υποβολής αίτησης από κρατούμενους ή από πρόσωπα, που βρίσκονται σε διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης και τροποποιούνται οι σχετικές προθεσμίες (παρ. 7). Προβλέπονται ρυθμίσεις για την υποβολή αιτημάτων σε μη αρμόδια Αρχή και η υποχρέωση παραπομπής του αιτούντος στις αρμόδιες Αρχές παραλαβής (παρ. 9). Προβλέπεται η δυνατότητα και ο τρόπος υποβολής αίτησης εξ ονόματος των μελών της οικογένειας αιτούντος (10-11), εισάγοντας την υποχρεωτική αυτοπρόσωπη παρουσία του ενηλίκου μέλους πριν ζητηθεί η συναίνεση, η οποία λαμβάνει χώρα κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης. Επίσης, ορίζεται ο τρόπος υποβολής αίτησης από ανήλικο, ασυνόδευτο ή μη (παρ. 12 και 13). Ακόμη, προβλέπεται η δυνατότητα υποβολής αίτησης για ανήλικο από τον εκπρόσωπό του και από τον εκπρόσωπο της Δομής Υποδοχής/φιλοξενίας Ανηλίκων, στην οποία διαμένει ο ανήλικος και οι οποίοι καθίστανται αυτοδικαίως αντίκλητοι (παρ. 14).

Εισάγεται δε πρόβλεψη για αυτοπρόσωπη παρουσία του ανηλίκου κατά την κατάθεση της αίτησης διεθνούς προστασίας, εκτός από περιπτώσεις ανωτέρας βίας, που βεβαιώνονται σε σχετικό έγγραφο δημόσιας αρχής, οπότε και πρέπει πλέον να εκπροσωπείται από ενήλικο μέλος της οικογένειάς του ή εκπρόσωπο σύμφωνα με το άρθρο 75 (παρ. 15). Τέλος, θεσπίζεται ως δυνατότητα η Υπηρεσία Ασύλου να επικουρείται από προσωπικό, που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, αν υφίσταται επείγουσα ανάγκη (παρ. 16).

Με το Άρθρο 66 (Άρθρο 8 Οδηγίας) προβλέπεται το δικαίωμα ενημέρωσης και παροχής συμβουλών σε κέντρα κράτησης και σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια, σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας (παρ. 1). Επίσης, κατοχυρώνεται το δικαίωμα πρόσβασης των πιστοποιημένων πλέον οργανώσεων και των προσώπων που ενημερώνουν και συμβουλεύουν τους αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς στα σημεία διέλευσης των συνόρων, περιλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης, στα εξωτερικά σύνορα (παρ. 2) καθώς και οι σχετικοί περιορισμοί που μπορούν να επιβληθούν για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή που υπαγορεύονται από τη διοικητική διαχείριση του συγκεκριμένου σημείου διέλευσης των συνόρων υπό την προϋπόθεση, ωστόσο, ότι οι ως άνω περιορισμοί δεν θα οδηγούν σε αδυναμία πρόσβασης στα συγκεκριμένα σημεία. Περαιτέρω, με την παράγραφο 3 δίδεται εξουσιοδότηση για έκδοση υπουργικής απόφασης, που θα καθορίζει τα κριτήρια και τη διαδικασία πιστοποίησης των οργανώσεων που μετέχουν στην ως άνω ενημέρωση.

Στο Άρθρο 67 (Άρθρο 24 Οδηγίας), περιλαμβάνονται προβλέψεις υπέρ αιτούντων που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων και δη θύματα βασανισμού, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας και προβλέπονται εγγυήσεις για την προστασία τους. Εισάγεται ειδική πρόβλεψη για τις ανωτέρω κατηγορίες τόσο κατά την ταχύρυθμη διαδικασία, όσο και κατά τη διαδικασία στα σύνορα, ενώ εισάγεται ειδική πρόβλεψη για τα πρόσωπα που εξαιρούνται του δικαιώματος παραμονής (παρ.3).

Με το Άρθρο 68 (Άρθρο 9 Οδηγίας), προβλέπεται ρητά το δικαίωμα παραμονής των αιτούντων στη χώρα μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας στον πρώτο βαθμό (παρ.1) και προβλέπονται οι σχετικές εξαιρέσεις, που αφορούν τόσο την υποβολή μεταγενέστερης αίτησης, όσο και τις περιπτώσεις παράδοσης του αιτούντος σε άλλο κράτος της Ε.Ε., δυνάμει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης ή έκδοσης σε τρίτη χώρα, με την εξαίρεση της χώρας καταγωγής του αιτούντος ή σε διεθνή ποινικά δικαστήρια, με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας και με σεβασμό στην αρχή της μη επαναπροώθησης, όπως κατοχυρώνεται στο Σύνταγμα και στις διεθνείς συμβάσεις που δεσμεύουν τη χώρα (παρ. 2).

Με το Άρθρο 69 (άρθρο 12 Οδηγίας), προβλέπονται οι εγγυήσεις για την κατοχύρωση των δικαιωμάτων των αιτούντων, στο πλαίσιο των διαδικασιών εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα:

α. Ενημέρωσης σε γλώσσα την οποία κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο, για την ακολουθητέα διαδικασία, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, το καθήκον

συνεργασίας τους με τις εθνικές αρχές, το καθήκον εχεμύθειας των αρχών, τις συνέπειες απόρριψης της αίτησής τους και τις δυνατότητες προσβολής της, τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής, καθώς τη δυνατότητα εθελούσιου επαναπατρισμού τους. Έμφαση δίνεται, κατά την ενημέρωση, στις συνέπειες της παραβίασης του καθήκοντος συνεργασίας με τις εθνικές αρχές λόγω μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους (π.χ. μη ανεύρεσής τους στον δηλωθέντα τόπο διαμονής ή στη δηλωθείσα διεύθυνση, της ρητής ή σιωπηρής ανάκλησης της αίτησής τους, της μη αυτοπρόσωπης παράστασης σε κάθε στάδιο της διαδικασίας), δεδομένου ότι τέτοιου είδους παραβιάσεις αντιστρατεύονται τον σκοπό της οδηγίας που συνίσταται στην ταχεία και αποτελεσματική εξέταση των αιτήσεων. Η ανάγκη πραγματικής ενημέρωσης των αιτούντων τονίζεται ακόμη περισσότερο με την πρόβλεψη περί συνδρομής τους από την Υπηρεσία Ασύλου και άλλες αρχές ή πιστοποιημένες οργανώσεις για την κατανόηση του εγγράφου ενημέρωσης, στο οποίο καλούνται πλέον να υπογράψουν και να δηλώνουν αν έχουν πράγματι κατανοήσει το περιεχόμενό του.

β. Παροχής διερμηνέα για να υποβάλουν την αίτησή τους και να εκθέσουν την υπόθεσή τους στις αρμόδιες Αρχές, για τη διεξαγωγή συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης, καθώς και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε Α' και Β' βαθμό. Προβλέπεται παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, αν η φυσική παρουσία διερμηνέα δεν είναι πρόσφορη, και εξ αποστάσεως με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων, καθώς και μετάφρασης των εγγράφων που καταθέτουν

γ. Επικοινωνίας με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ή με κάθε άλλη οργάνωση που παρέχει νομική, ιατρική και ψυχολογική συνδρομή.

δ. Εφοδιασμού, ατελώς, με το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, το οποίο διασφαλίζει την απόλαυση των δικαιωμάτων τους σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, εξασφαλίζει τις αναγκαίες συναλλαγές κατά το χρόνο ισχύος του και επιτρέπει ρητά την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια. Σε αυτό αναγράφεται και τυχόν περιορισμός της κυκλοφορίας ή της διαμονής του αιτούντος.

ε. Ενημέρωσης σχετικά με το περιεχόμενο της απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας σε γλώσσα που κατανοούν, καθώς και για τη δυνατότητα προσβολής της απορριπτικής απόφασης, τη σχετική προθεσμία, το όργανο ενώπιον του οποίου αυτή προσβάλλεται καθώς και την έδρα του.

στ. Πρόσβασης, είτε αυτοπροσώπως είτε διά των πληρεξουσίων δικηγόρων ή εξουσιοδοτημένων συμβούλων τους, σε πληροφορίες που παρέχουν εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων, ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου.

Προβλέπεται επίσης, ότι καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης, οι αρμόδιες κατά το νόμο αρχές αναγνωρίζουν και θεωρούν το γνήσιο της υπογραφής αιτούντων, με την επίδειξη του δελτίου και στις περιπτώσεις κράτησης ή παραμονής σε εγκαταστάσεις της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, οι αρμόδιες κατά τον νόμο αρχές οφείλουν να αναγνωρίζουν και βεβαιώνουν την υπογραφή των αιτούντων βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει (παρ. 7).

Με το Άρθρο 70, εισάγεται πρόβλεψη παροχής δελτίου αιτούντος διεθνούς προστασίας, με διάρκεια ισχύος έξι (6) μηνών και ανανέωσης μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας (παρ 1). Με τις επόμενες παραγράφους ορίζεται πότε η διάρκεια του δελτίου δύναται να περιοριστεί με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου (παρ. 2) και πότε περιορίζεται υποχρεωτικά με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής (παρ. 3 και 4). Σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, κατά την επίδοσή της στον αιτούντα, παραδίδεται υποχρεωτικά το δελτίο από αυτόν στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής και παύει αυτοδικαίως η ισχύς του. Αυτοδικαίως λήξη της ισχύος του δελτίου προβλέπεται, επίσης, σε περίπτωση που ο αιτών δεν εμφανιστεί για να ανανεώσει το δελτίο το αργότερο κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του (παρ. 6). Οι αρχές παραλαβής υποχρεούνται να ενημερώνουν αυθημερόν το ηλεκτρονικό σύστημα ασύλου για τυχόν γεγονότα που επηρεάζουν τη λειτουργία τους. Η δε ισχύς των δελτίων που λήγουν κατά τη διάρκεια της δυσλειτουργίας, παρατείνεται αυτοδικαίως για όσο χρόνο διήρκεσε και τυχόν ισχυρισμοί του αιτούντος αναφορικά με δυσλειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος ασύλου αποδεικνύονται με την χορήγηση σχετικής βεβαίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου (παρ. 7). Τέλος, σε περίπτωση μη ανανέωσης του δελτίου ή παύση ισχύος του κατά τα ανωτέρω, εφαρμόζονται οι διατάξεις για τη σιωπηρή ανάκληση (παρ. 8).

Με το άρθρο 71 προβλέπεται το δικαίωμα πρόσβασης σε δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο, με δική τους δαπάνη, για θέματα που αφορούν στην αίτησή τους, καθώς και τα σχετικά με την παροχή επίκαιρης πληρεξουσιότητας προς δικηγόρο ή εξουσιοδότησης προς σύμβουλο ή άλλα πρόσωπα με ιδιωτικό έγγραφο, το οποίο κατατίθεται σε πρωτότυπο στις αρμόδιες αρχές (παρ. 1). Επίσης προβλέπεται η παροχή δωρεάν νομικών πληροφοριών και ενημέρωσης για τη διαδικασία σχετικά με την υπόθεσή τους, τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατά απορριπτικής απόφασης. Η ως άνω πληροφόρηση ορίζεται ότι μπορεί να παρέχεται και από πιστοποιημένες οργανώσεις (παρ. 2). Ρυθμίζεται εκ νέου το δικαίωμα δωρεάν παροχής νομικής συνδρομής στους αιτούντες, κατόπιν αιτήματός τους, ενώπιον της Αρχής Προσφυγών και της δωρεάν νομικής βοήθειας σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου και τίθεται ως προϋπόθεση, προς ορθή μεταφορά της Οδηγίας (αρ. 21), ότι οι αιτούντες βρίσκονται αποδεδειγμένα στο έδαφος της χώρας. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι που εκπροσωπούν αιτούντες έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες του φακέλου τους, βάσει των οποίων λαμβάνεται ή θα ληφθεί η απόφαση. Επίσης, άλλοι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι ή πρόσωπα κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος που παρέχουν συνδρομή σε αιτούντες έχουν πρόσβαση σε στοιχεία του φακέλου τους εφόσον αυτά σχετίζονται με την παρεχόμενη συνδρομή. Στην παράγραφο 5 αναφορικά με το δικαίωμα των πληρεξούσιων δικηγόρων / εξουσιοδοτημένων συμβούλων για πρόσβαση σε Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε χώρους κράτησης και ζώνες διέλευσης, προβλέπεται η δυνατότητα επικοινωνίας με τηλεδιάσκεψη με τους αιτούντες σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα, προς επίλυση του προβλήματος έλλειψης δικηγόρων στις νησιωτικές περιοχές. Οι αιτούντες δικαιούνται να παρίστανται στην προσωπική συνέντευξη

με τον δικηγόρο που τους εκπροσωπεί ή τον σύμβουλο, που τους παρέχει συνδρομή, η οποία (συνέντευξη) ορίζεται ότι μπορεί να διεξάγεται και παρά την απουσία δικηγόρου ή συμβούλου, εκτός και αν η απουσία του οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι προβλέπεται ότι καθίστανται αυτοδικαίως και αντίκλητοι, συνεπώς όλες οι επιδόσεις σύμφωνα με το άρθρο 82 μπορούν να γίνουν προς αυτούς.

Με το Άρθρο 72 (Άρθρο 18 Οδηγίας), προβλέπεται η δυνατότητα παραπομπής αιτούντος σε ιατρική εξέταση ή/και ψυχοκοινωνική διάγνωση σε ιατρούς Δημόσιων Νοσοκομείων και Θεραπευτηρίων ή Δημόσιων Δομών Ψυχικής Υγείας ή άλλους ειδικώς συμβεβλημένους ιατρούς ή στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ή ισχυρισμοί που ενδεχομένως υποδηλώνουν διώξεις ή σοβαρή βλάβη. Οι αρχές αυτές οφείλουν να εκφέρουν ειδικά αιτιολογημένη κρίση για τις παθήσεις, από τις οποίες πάσχει ο αιτών και για το ποσοστό ανατομοφυσιολογικής βλάβης, που προκαλείται κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα. Οι γνωματεύσεις αυτές εκτιμώνται ελεύθερα από τις αρμόδιες αρχές απόφασης μαζί με τα προσκομιζόμενα έγγραφα και τα λοιπά στοιχεία της αίτησης, προκειμένου να αποφανθούν αιτιολογημένα εάν πιθανολογούνται ιατρικά ως βάσιμοι οι ισχυρισμοί του αιτούντος περί δίωξης ή σοβαρής βλάβης. Κατά το στάδιο της υποδοχής, ο αιτών μπορεί να παραπεμφθεί, από τις Αρχές Παραλαβής ή τις Αρχές Απόφασης, σε ιατρούς Δημόσιων Νοσοκομείων και Θεραπευτηρίων ή Δημόσιων Δομών Ψυχικής Υγείας, ή άλλους ειδικώς συμβεβλημένους ιατρούς, ή στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την εκτίμηση της ευαλωτότητας με έγγραφη και ειδικώς αιτιολογημένη εισήγηση. Τονίζεται ότι η εκτίμηση αυτή επιφέρει ως συνέπεια μόνο την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής των αιτούντων και την παροχή ιδιαίτερων διαδικαστικών εγγυήσεων.

Με το Άρθρο 73 (Άρθρο 29 Οδηγίας), αποσαφηνίζεται ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες κατά τη διαδικασία εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις αρμοδιότητές της και τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Με τα Άρθρα 74-82 του τρίτου κεφαλαίου του παρόντος μέρους του προτεινόμενου σχεδίου, περιγράφονται αναλυτικά οι διαδικασίες εξέτασης ενός αιτήματος διεθνούς προστασίας.

Με το Άρθρο 74 (Άρθρο 10 Οδηγίας), προβλέπονται οι βασικές προϋποθέσεις για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Τονίζεται ότι οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας λαμβάνονται σε ατομική βάση, μετά από εμπειριστατωμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση, και προβλέπεται η άντληση πληροφοριών σχετικά με την πολιτική, κοινωνική, οικονομική, καθώς και τη γενική

κατάσταση που επικρατεί στις χώρες προέλευσης των αιτούντων, σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, άλλες συναρμόδιες αρχές ή αντίστοιχες αρχές κρατών μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών και δυναμικά σε συνεργασία με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε..

Με το προτεινόμενο Άρθρο 75 (Άρθρο 25 Οδηγίας) ρυθμίζονται ζητήματα που αφορούν στις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται από ασυνόδευτους ανήλικους και την προσήκουσα εκπροσώπησή τους κατά τη διαδικασία εξέτασης της αίτησης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις περί διορισμού επιτρόπου του ανήλικου, ο οποίος εκπροσωπεί τον ανήλικο, μεριμνά για την διασφάλιση των δικαιωμάτων του στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, καθώς και για την εξασφάλιση κατάλληλης νομικής συνδρομής και εκπροσώπησής του, ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Προβλέπεται η παράσταση του επιτρόπου ή του ασκούντος τη σχετική πράξη επιτροπείας στην προσωπική συνέντευξη του ανήλικου, στην οποία μπορεί να κριθεί απαραίτητη η παρουσία του ασυνόδευτου ανήλικου, παρά την παρουσία του επιτρόπου καθώς και η απαραίτητη εξειδίκευση των χειριστών που διεξάγουν προσωπικές συνεντεύξεις με ασυνόδευτο ανήλικο. Οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής μπορούν, σε περίπτωση αμφιβολίας, να παραπέμπουν τους ασυνόδευτους ανήλικους σε διαδικασίες διαπίστωσης ανηλικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 1982/16.2.2016 Κ.Υ.Α. (Β'335), με μέριμνα για την προσήκουσα επιτροπεία και εκπροσώπηση καθώς και το σεβασμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που οφείλονται ιδίως στο φύλο και σε πολιτισμικές ιδιαιτερότητές του. Εφόσον από τη διαδικασία για τον προσδιορισμό της ηλικίας δεν προκύψει με ασφάλεια ότι ο αιτών είναι ενήλικος, αντιμετωπίζεται ως ανήλικος. Τέλος, προβλέπεται ότι η αρχή της διασφάλισης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση κατά την εφαρμογή των διατάξεων του προτεινόμενου άρθρου.

Με το Άρθρο 76 (Άρθρο 30 Οδηγίας), προβλέπονται οι εγγυήσεις για την τήρηση της εμπιστευτικότητας από πλευράς των αρμοδίων αρχών, ώστε να διασφαλίζεται η προστασία των αιτούντων διεθνή προστασία από την αποκάλυψη πληροφοριών που αφορούν ατομικές αιτήσεις, ιδίως από τους φερόμενους ως φορείς δίωξης ή της πρόκλησης σοβαρής βλάβης.

Με το Άρθρο 77 (Άρθρα 14, 37 και 34 Οδηγίας) προβλέπονται αναλυτικά οι κανόνες που ισχύουν κατά την προσωπική συνέντευξη, οι περιπτώσεις παράλειψής της, ιδίως αναφορικά με τις μεταγενέστερες αιτήσεις, οι συνθήκες διενέργειάς της, το περιεχόμενο της και οι σχετικές εγγυήσεις, όπως, διεξαγωγή από εξειδικευμένο και κατάλληλα εκπαιδευμένο προσωπικό, με ειδική πρόβλεψη για τη δυνατότητα διεξαγωγής της από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας για το Άσυλο, η συνδρομή από κατάλληλο διερμηνέα, η ηχογράφηση της συνέντευξης και η σύνταξη πρακτικού, καθώς και χορήγηση σχετικού αντιγράφου του πρακτικού ή της έκθεσης και της ηχητικής καταγραφής στους αιτούντες, η χορήγηση εύλογου χρόνου προετοιμασίας (με απώτατο όριο τις τρεις ημέρες) για αιτούντες που ανήκουν στην κατηγορία των ευάλωτων ατόμων, εφόσον η συνέντευξη έχει οριστεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας. Εφόσον η συνέντευξη έχει οριστεί πέραν των δεκαπέντε (15) ημερών από την

υποβολή της αίτησης, δε χορηγείται προθεσμία στον αιτούντα για την προετοιμασία του. Στις περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων, η συνέντευξη μπορεί να περιοριστεί στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης αυτής και να δοθεί η ευκαιρία στον αιτούντα να εκφραστεί σχετικά. Επίσης, προβλέπεται η ειδική μέριμνα για γυναίκες αιτούσες, η ειδική μέριμνα για ανηλίκους, η υποβολή συμπληρωματικών στοιχείων κ.α. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλειφθεί όταν η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει ότι, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, δύναται να αναγνωρίσει τον αιτούντα ως πρόσφυγα ή όταν δεν είναι αντικειμενικά δυνατή. Επίσης προβλέπεται αναβολή της συνέντευξης σε περιπτώσεις που απουσιάζει ο διερμηνέας και δεν καθίσταται δυνατή η επικοινωνία με τον αιτούντα. Σε αυτές τις περιπτώσεις η συνέντευξη επαναπροσδιορίζεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Επισημαίνεται ότι η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα και λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα, που εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της σε συνθήκες, που επιτρέπουν στον αιτούντα να παρουσιάσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του. Για το σκοπό αυτό προστίθεται, προς συμμόρφωση με τις επιταγές της οδηγίας, ότι το πρόσωπο που διενεργεί την συνέντευξη δεν φορά στρατιωτική στολή ή στολή επιβολής του νόμου.

Στο Άρθρο 78 (Άρθρο 13 Οδηγίας) αναφέρονται οι υποχρεώσεις των αιτούντων κατά τη διάρκεια της διαδικασίας (συνεργασία με τις αρμόδιες αρχές με σκοπό της εξακρίβωση των στοιχείων τους και την ταχεία εξέταση του αιτήματός τους, παράδοση ταξιδιωτικών εγγράφων, ενημέρωση για τον τόπο κατοικίας τους, αποδοχής σωματικής έρευνας, λήψης δακτυλικών αποτυπωμάτων κλπ.). Προβλέπεται ότι αίτηση διεθνούς προστασίας, παραίτηση από αυτήν, προσφυγή κατά απορριπτικής απόφασης, μεταγενέστερη αίτηση και αίτηση για ανανέωση του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία υποβάλλονται μόνον αυτοπροσώπως, με τη δυνατότητα παρουσίας πληρεξούσιου δικηγόρου ή ειδικώς εξουσιοδοτημένων συμβούλων. Ειδικά για τη συζήτηση των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών προσφυγών, εισάγεται, κατ' εξαίρεση, πρόβλεψη μη υποχρεωτικής αυτοπρόσωπης παράστασης των αιτούντων, εφόσον διαμένουν σε Δομές Υποδοχής ή Φιλοξενίας ή εφόσον τους έχει επιβληθεί περιορισμός στην ελευθερία κυκλοφορίας ή υποχρέωση διαμονής σε συγκεκριμένο τόπο ή όταν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, οι οποίοι αποδεικνύονται δεόντως. Η παραβίαση του επιβαλλόμενου καθήκοντος συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, όπως αυτό εξειδικεύεται με τις υποχρεώσεις του παρόντος άρθρου προηγούμενες παραγράφους, που συνεπάγεται την παρεμπόδιση της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, συνεπάγεται την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας ή προσφυγής ως προδήλως αβάσιμης.

Με το Άρθρο 79, εισάγονται προβλέψεις για τον τρόπο καταγραφής των στοιχείων ταυτότητας των αιτούντων, συμπεριλαμβανομένης και της καταγραφής κατά δήλωσή του, τη δυνατότητα τροποποίησής των στοιχείων αυτών σε όλα τα στάδια της διαδικασίας εξέτασης της αιτήσεως και τις σχετικές προϋποθέσεις. Επισημαίνεται ότι η διαδικασία τροποποίησης των στοιχείων σε καμία περίπτωση δεν συνιστά λόγο καθυστέρησης της

εξέτασης της αίτησης ή της προσφυγής ή λόγο αναβολής της διεξαγωγής της συνέντευξης του αιτούντος. Σε περίπτωση που η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων διαπιστωθεί κατά το στάδιο της συζήτησης της προσφυγής, γίνεται με απόφαση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, με ταυτόχρονη ενημέρωση της Υπηρεσίας Ασύλου, χωρίς τούτο να συνιστά λόγο αναβολής ή αναπομπής στον πρώτο βαθμό.

Με το Άρθρο 80 (Άρθρο 27 Οδηγίας), ρυθμίζεται η περίπτωση ρητής παραίτησης από την αίτηση διεθνούς προστασίας, ο τύπος, η ακολουθούμενη διαδικασία και οι έννομες συνέπειες. Στις περιπτώσεις παραίτησης η υπόθεση τίθεται στο αρχείο από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής.

Με το Άρθρο 81 (Άρθρο 28 Οδηγίας), ρυθμίζεται η περίπτωση απόρριψης της αίτησης ως αβάσιμης επί της ουσίας, όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του. Μεταξύ των λόγων που οδηγούν στη διαπίστωση περί σιωπηρής ανάκλησης της αίτησης συγκαταλέγονται ρητώς, η αποχώρηση του αιτούντος από τη χώρα, χωρίς να λάβει άδεια από τις αρμόδιες Αρχές παραλαβής, η μη συνεργασία με τις αρχές κατά παράβαση του καθήκοντος συνεργασίας, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 78 και η μη συμμόρφωση με απόφαση μεταφοράς, προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, εμποδίζοντας την απρόσκοπτη ολοκλήρωση των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Κατά της απορριπτικής απόφασης επί σιωπηρής ανάκλησης, εισάγεται η δυνατότητα άσκησης προσφυγής ενώπιον των Ανεξάρτητων Αρχών Προσφυγών.

Με το Άρθρο 82 (Άρθρο 11 Οδηγίας) προβλέπονται λεπτομερείς ρυθμίσεις για την επίδοση των αποφάσεων επί αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Η επίδοση γίνεται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοση της απόφασης είτε στον αιτούντα είτε στον αντίκλητό του. Κατ' εξαίρεση στην περίπτωση που εφαρμόζεται η διαδικασία στα σύνορα, η απόφαση επιδίδεται εντός μίας ημέρας. Στην περίπτωση που η επίδοση διενεργείται στον αιτούντα, προβλέπεται ότι συκοινοποιείται συνοδευτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί, που εξηγεί με τρόπο απλό και προσιτό το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε, τις συνέπειές του για τον ίδιο και τις ενέργειες στις οποίες δύναται να προβεί. Προβλέπονται ειδικές μέριμνες για αιτούντες υπό κράτηση ή διαμένοντες σε Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή σε Κέντρα Υποδοχής ή Φιλοξενίας. Σε περίπτωση διαπιστωμένης μη ανεύρεσης του αιτούντος ορίζεται ότι η απόφαση επιδίδεται στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας ενώπιον της οποίας υπεβλήθη η αίτηση ή στον Προϊστάμενο του Κέντρου Υποδοχής ή Φιλοξενίας, που θα έπρεπε να διαμένει ο αιτών και θεωρείται ότι ο αιτών έλαβε γνώση. Η προθεσμία δε για την άσκηση της, κατά το άρθρο 92, προσφυγής ή της, κατά το άρθρο 108, αίτησης ακύρωσης άρχεται από την επομένη της επίδοσης. Επίσης, προβλέπεται η σύνταξη σχετικής πράξης από την αρμόδια αρχή παραλαβής προς απόδειξη της επίδοσης, η οποία μαζί με τα σχετικά αποδεικτικά επίδοσης ή αποδείξεις παραλαβής των ΕΛΤΑ τηρούνται στον φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο. Περαιτέρω, προβλέπεται υποχρέωση αιτιολόγησης των αποφάσεων, με ρητή αναφορά των πραγματικών και νομικών λόγων σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης. Θεσπίζεται πλέον ότι στην απόφαση, με την οποία απορρίπτεται

η αίτηση διεθνούς προστασίας, μπορεί να διαταχθεί και η επιστροφή του αιτούντος, ενώ αν υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής θεωρείται ότι αυτή ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή.

Ός προς τις προσκλήσεις της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής για συνέντευξη ή της Αρχής Προσφυγών για ακρόαση του αιτούντος, προβλέπεται ότι αυτές πραγματοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο, με βάση τα δηλωθέντα υπευθύνως από τον αιτούντα, πλέον πρόσφατα στοιχεία επικοινωνίας, με τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεφωνική κλήση, με σχετική μνεία της πράξης στο φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΒΑΘΜΟ

Με το άρθρο 83, προσδιορίζονται οι προθεσμίες και οι κανόνες εξέτασης μίας αίτησης, οι κανόνες για την κατά προτεραιότητα εξέταση, καθώς και η δυνατότητα και οι προϋποθέσεις υπαγωγής μίας αίτησης στην ταχύρρυθμη διαδικασία. Ειδικότερα, η ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης λαμβάνει χώρα υποχρεωτικά εντός έξι (6) μηνών με δυνατότητα παράτασης τριών (3) επιπλέον μηνών, για την κανονική διαδικασία, όταν υπάρχουν μαζικές αφίξεις αλλοδαπών ή ανιθαγενών που αιτούνται ταυτόχρονα διεθνή προστασία. Για την ταχύρρυθμη διαδικασία, η εξέταση ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός είκοσι (20) ημερών με δυνατότητα παράτασης επιπλέον δέκα (10) ημερών για τον ανωτέρω αναφερόμενο λόγο (παρ. 4). Η κατά προτεραιότητα εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας περιλαμβάνει επιπλέον και τα άτομα που προέρχονται από πρώτη χώρα ασύλου ή ασφαλή τρίτη χώρα ή ασφαλή χώρα καταγωγής, καθώς και άτομα που προέρχονται από συγκεκριμένη χώρα καταγωγής ή συνήθους διαμονής. Η άσκηση προσφυγής κατά απόφασης που εξέτασε κατά προτεραιότητα αίτηση διεθνούς προστασίας, προσδιορίζεται υποχρεωτικά προς συζήτηση ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών κατά προτεραιότητα με πράξη του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών (παρ.8).

Με το άρθρο 84 ρυθμίζεται το πλαίσιο με το οποίο απορρίπτονται οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτες απαριθούμενων όλων των περιπτώσεων κατά πλήρη εφαρμογή του άρθρου 33 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ.

Με το άρθρο 85 προβλέπονται κατά ορθή πλέον ενσωμάτωση του άρθρου 35 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, οι προϋποθέσεις με τις οποίες μία χώρα μπορεί να θεωρηθεί ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα.

Με το άρθρο 86 προβλέπονται τα κριτήρια που πρέπει να πληροί μία τρίτη χώρα για να θεωρηθεί ασφαλής για ένα συγκεκριμένο αιτούντα καθώς και η διαδικασία και οι προϋποθέσεις έκδοσης και δημοσίευσης εθνικού καταλόγου ασφαλών τρίτων χωρών.

Σύμφωνα με την παράγραφο 46 του προοιμίου της Οδηγίας 2013/32, τα κράτη μέλη χρησιμοποιούν τις έννοιες της ασφαλούς χώρας κατά περίπτωση ή χαρακτηρίζουν χώρες ως ασφαλείς καταρτίζοντας σχετικούς καταλόγους. Υφ' οιασδήποτε εκδοχής, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη στοιχεία επίκαιρα και από έγκυρες πηγές, προκειμένου να διαπιστώνεται ότι οι οικίες τρίτες χώρες πληρούν οπωσδήποτε τα κριτήρια της

παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, όπως αυτά μεταφέρθηκαν από την παράγραφο 1 του άρθρου 38 της Οδηγίας 2013/32 στην εσωτερική έννομη τάξη. Με την παρούσα διάταξη, δίνεται η εξουσιοδότηση στους αρμόδιους Υπουργούς να εκδώσουν κατάσταση ασφαλών τρίτων χωρών για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους, η οποία στηρίζεται σε σχετική εισήγηση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου. Στην παρούσα διαδικασία, είναι απαραίτητη, μεταξύ άλλων, η αξιοποίηση των πληροφοριών που παρέχουν οι επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, οι αντίστοιχες εθνικές νομοθεσίες άλλων χωρών, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, το Συμβούλιο της Ευρώπης, συμπεριλαμβανομένης της νομολογίας του ΕΔΔΑ. Εν πάση περιπτώσει, η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας κατά την εξέταση αιτήματος παροχής διεθνούς προστασίας δύναται να αμφισβητηθεί από συγκεκριμένο αιτούντα, κατ' επίκληση συγκεκριμένων συνθηκών, στις οποίες ο ίδιος ευρίσκεται. Ως εκ των συνεπειών που ενδέχεται να έχει η εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας κατά τη διαδικασία εξέτασης αιτήματος διεθνούς προστασίας, η Πολιτεία οφείλει να μεριμνά ώστε η κατάσταση των ασφαλών τρίτων χωρών να βασίζεται πάντα σε επίκαιρα στοιχεία (εξ ου και η ανά έτος υποχρέωση επανεξέτασης της κατάστασης), ενώ πρέπει να είναι ανά πάσα στιγμή έτοιμη να μεταρρυθμίσει την κατάσταση σε περίπτωση επί το δυσμενέστερον αλλαγής του (νομοθετικού και εν τοις πράγμασι) καθεστώτος προστασίας των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε τρίτη χώρα που έχει συμπεριληφθεί στην κατάσταση. Εξάλλου, προκειμένου να διευκολυνθεί η τακτική ανταλλαγή πληροφοριών σχετικά με την εθνική εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας και η προετοιμασία ενδεχόμενης περαιτέρω σχετικής εναρμόνισης στο μέλλον στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης (βλ. στ. 47 του προοιμίου της Οδηγίας 2013/32), ενώ, για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Ένωση.

Με το άρθρο 87 προβλέπονται τα κριτήρια για να χαρακτηριστεί μια χώρα ως ασφαλής χώρα καταγωγής. Κατ' αρχήν στην κατηγορία των ασφαλών χωρών εντάσσονται οι χώρες που περιλαμβάνονται στον κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής του Συμβουλίου Ε.Ε.. Περαιτέρω, προβλέπεται διαδικασία κατάρτισης εθνικού καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής. Στην παράγραφο 2 ορίζεται ότι μια χώρα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για τον αιτούντα, κατόπιν απόδειξης ότι ο αιτών έχει την ιθαγένεια της ή είναι ανιθαγενής και είχε την προηγούμενη συνήθη διαμονή του στη χώρα αυτή και δεν επικαλείται σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα, δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής για τον ίδιο. Για να χαρακτηριστεί μια χώρα, ως ασφαλής χώρα καταγωγής, απαιτείται η απόδειξη ότι στη χώρα αυτή, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και την εφαρμογή του δικαίου στο πλαίσιο του δημοκρατικού πολιτεύματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, οι πολίτες τους δεν υφίστανται δίωξη, γενικά και μόνιμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του σχεδίου νόμου, ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση γενικευμένης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης. Περαιτέρω, λαμβάνεται υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά των

διωκόμενων ή όσων κακομεταχειρίζονται, όπως τούτο προκύπτει από τη νομοθεσία της χώρας αυτής, από την τήρηση των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ – ν.δ. 53/1974, Α' 256), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ν. 2462/1997, Α' 25) και στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (ν. 1782/1988, Α' 116) και της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992, Α' 192). Τέλος, θα πρέπει να τηρείται η αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και να έχει προβλεφθεί η λειτουργία μηχανισμού αποτελεσματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών. Κατά την παράγραφο 5 με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, θα καθορισθούν οι χώρες καταγωγής που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, βάσει επίκαιρων στοιχείων προερχόμενων από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Προβλέπεται, δε, η υποχρεωτική επανεξέταση του καταλόγου ασφαλών χωρών καταγωγής, τον μήνα Νοέμβριο κάθε έτους. Αν διαπιστωθεί σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους. Για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Με το άρθρο 88 ρυθμίζεται το πλαίσιο με το οποίο απορρίπτονται οι αιτήσεις ως αβάσιμες και εμπλουτίζεται ο κατάλογος με βάση τον οποίο μπορούν να θεωρηθούν οι αιτήσεις ως προδήλως αβάσιμες. Με την προτεινόμενη διάταξη του παρόντος άρθρου ενσωματώνεται πλήρως το άρθρο 32 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ.

Με το άρθρο 89 ορίζεται η διαδικασία και οι προϋποθέσεις εξέτασης των μεταγενέστερων αιτήσεων και μεταφέρονται στην εθνική νομοθεσία ορθά και με σαφήνεια οι διατάξεις των άρθρων 40 έως 42 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Με το άρθρο 90 καθορίζεται η διαδικασία εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας στα σύνορα και τις ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας και προβλέπονται τα δικαιώματα και οι εγγυήσεις που παρέχονται στους εν λόγω αιτούντες. Επίσης, προβλέπεται η διαδικασία που ακολουθείται στις ανωτέρω περιοχές σε περίπτωση μαζικών αφίξεων υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών και πλέον η ανωτέρω διαδικασία θα μπορεί να εφαρμόζεται και σε σημεία πλησίον των συνόρων ή της ζώνης διέλευσης, όπου πιθανόν φιλοξενούνται οι ανιθαγενείς ή υπήκοοι τρίτων χωρών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Με το άρθρο 91 ορίζονται οι προϋποθέσεις και η διαδικασία ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, καθορίζονται τα δικαιώματα του ενδιαφερόμενου και οι υποχρεώσεις της Αποφαινόμενης Αρχής καθώς και ο τρόπος με τον οποίο επιδίδεται η απόφασης ανάκλησης. Τέλος, ρυθμίζεται το ζήτημα της έγγραφης παραίτησης από το καθεστώς της διεθνούς προστασίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Με το άρθρο 92 προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον της Αρχής Προσφυγών και καθορίζονται οι αποφάσεις οι οποίες δύνανται να προσβληθούν με την ανωτέρω προσφυγή. Επίσης ρυθμίζονται σχετικά ζητήματα, όπως οι προθεσμίες άσκησης της προσφυγής και οι έννομες συνέπειες αυτής.

Με το άρθρο 93 ορίζονται τα ελάχιστα απαιτούμενα τυπικά στοιχεία που πρέπει να περιέχονται στο έγγραφο της προσφυγής επί ποινή απαραδέκτου σε περίπτωση που αυτά δεν αναφέρονται σε αυτό.

Με το άρθρο 94 καθορίζεται η διαδικασία άσκησης της ενδικοφανούς προσφυγής καθώς και η αρμόδια αρχή στην οποία αυτή κατατίθεται, ήτοι το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή το Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Επίσης, ορίζονται οι άμεσες ενέργειες στις οποίες υποχρεούται να προβεί η Υπηρεσία Ασύλου αμέσως μετά την κατάθεση της προσφυγής. Προβλέπεται, δε, η σύνταξη πράξης κατάθεσης και η υποχρέωση άμεσης διαβίβασης του ηλεκτρονικού/διοικητικού φακέλου στην Αρχή Προσφυγών.

Με το άρθρο 95 ρυθμίζεται η διαδικασία προσδιορισμού της συζήτησης της προσφυγής. Πιο συγκεκριμένα, προβλέπεται το ανώτατο όριο ημερών εντός του οποίου προσδιορίζεται η συζήτηση της προσφυγής αναλόγως της κατηγορίας και του είδους στο οποίο ανήκει η προσβαλλόμενη απόφαση. Ο βοηθός εισηγητής EASO συντάσσει έκθεση έως την προτεραιία της συζήτησης της προσφυγής. Με τον τρόπο αυτό διαχωρίζονται οι υποθέσεις, οι οποίες είναι ώριμες προς συζήτηση, ενώ, δεν απαιτείται έκθεση για τις προδήλως αβάσιμες και अपαράδεκτες προσφυγές. Επίσης, προβλέπεται ρητά ότι όλες οι Επιτροπές χρεώνονται ισομερώς και κατ' αντικείμενο υποθέσεις, ώστε να αποκλειστεί το ενδεχόμενο επιβάρυνσης Επιτροπών με περισσότερες υποθέσεις. Είναι, δε, δυνατή η συζήτηση εκπρόθεσμης προσφυγής, εφόσον αποδειχθεί εγγράφως από τον προσφεύγοντα ότι η εκπρόθεσμη άσκηση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας.

Με το άρθρο 96 προβλέπεται η γραμματειακή υποστήριξη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, η παροχή κατάλληλης διερμηνείας καθώς και η διαδικασία

κατάρτισης και ανάρτησης του εκθέματος για κάθε δικάσιμο συζήτησης προσφυγής, η προθεσμία κοινοποίησής του και ο τρόπος γνωστοποίησής του στα μέλη των Επιτροπών.

Με το άρθρο 97 καθορίζεται η διαδικασία συζήτησης ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών και η δημόσια συνεδρίαση των Επιτροπών. Προβλέπεται πλέον η υποχρεωτική αυτοπρόσωπη παράσταση του προσφεύγοντος ή μαζί με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του, εκτός εάν διαμένει σε Δομές Υποδοχής ή Φιλοξενίας, οπότε εφαρμόζεται αναλογικά η διάταξη της περίπτωσης α' της παραγράφου 1 του άρθρου 94. Ορίζονται οι προϋποθέσεις της υποχρεωτικής κλήσης σε προφορική ακρόαση του αιτούντος και καθορίζεται η διαδικασία ενημέρωσης του αιτούντος για τη συζήτηση, η υποστήριξή του με διερμηνέα και γενικά η παροχή ενημέρωσης για τα δικαιώματά του. Προβλέπεται διαδικασία προσωρινής αντικατάστασης Προέδρου ή μέλους και η διαδικασία επανασυζήτησης της προσφυγής.

Με το άρθρο 98 καθορίζονται οι περιπτώσεις κατά τις οποίες αναβάλλεται υποχρεωτικά η συζήτηση της προσφυγής ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών καθώς και ο ανώτατος αριθμός αναβολών που δύναται να χορηγηθούν. Αποτελεί βασική ρύθμιση καθώς με την προτεινόμενη διάταξη επιτυγχάνεται η επιτάχυνση της διαδικασίας και αντιμετωπίζεται το πρόβλημα της καταστρατήγησης του δικαιώματος της αίτησης αναβολής.

Με το άρθρο 99 παρέχεται το δικαίωμα στον προσφεύγοντα να καταθέσει υπόμνημα για την ανάπτυξη των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών του, καθορίζεται η προθεσμία κατάθεσής του και θεσπίζεται η υποχρέωση του προσφεύγοντα να προσκομίσει τα απαραίτητα στοιχεία προς υποστήριξη των ισχυρισμών του. Προβλέπεται επίσης, κατ' εξαίρεση, εφόσον εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 90, να δύναται ο προσφεύγων να καταθέσει υπόμνημα έως την προτεραία της συζήτησης της προσφυγής.

Με το άρθρο 100 ρυθμίζεται η παραίτηση από την προσφυγή, κατ' αναλογία εφαρμοζόμενου του άρθρου 88.

Με το άρθρο 101 καθορίζονται οι προθεσμίες έκδοσης της απόφασης επί της προσφυγής, που ασκήθηκε ενώπιον της Αρχής Προσφυγών. Ειδικότερα, προβλέπονται πέντε κατηγορίες προθεσμιών έκδοσης απόφασης, η πρώτη ορίζεται εντός τριών μηνών από την συζήτηση, στις περιπτώσεις που η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της κανονικής διαδικασίας, η δεύτερη εντός σαράντα ημερών από την συζήτηση, στις περιπτώσεις που η προσβαλλόμενη απόφαση εκδόθηκε κατ' εφαρμογή της ταχύρρυθμης διαδικασίας, η τρίτη εντός είκοσι ημερών από την συζήτηση, στις περιπτώσεις που ο προσφεύγων κρατείται ή η προσβαλλόμενη εκδόθηκε κατά τη διαδικασία στα σύνορα, η τέταρτη εντός είκοσι ημερών από την συζήτηση στις περιπτώσεις των προσφυγών κατά μεταγενέστερων αιτημάτων που έχουν απορριφθεί ως απαράδεκτα κατά το άρθρο 84. Κατ' εξαίρεση η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικώς εντός δεκαπέντε ημερών στις περιπτώσεις που η προσφυγή συζητήθηκε κατά προτεραιότητα. Θεσπίζεται με την προτεινόμενη διάταξη ένα απαραίτητο χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου πρέπει να

εκδίδονται οι αποφάσεις επί των προσφυγών προς τον σκοπό της συνολικότερης επιτάχυνσης της διαδικασίας παροχής διεθνούς προστασίας.

Με το άρθρο 102 προβλέπεται πλέον ρητά η διαδικασία υπογραφής των αποφάσεων επί των προσφυγών ανάλογα με την σύνθεση, τριμελή ή μονομελή, των Επιτροπών καθώς και η αντίστοιχη διαδικασία και οι προϋποθέσεις για την διόρθωση αυτών, είτε αυτεπαγγέλτως από το δικαστή που την εξέδωσε ή τον Πρόεδρο τριμελούς σύνθεσης, είτε κατόπιν αίτησης του προσφεύγοντος ή του πληρεξούσιου δικηγόρου του.

Με το άρθρο 103 προβλέπεται η διαδικασία επίδοσης των αποφάσεων που εκδίδονται επί προσφυγών αναλογικά εφαρμοζόμενων των όσων ορίζονται στο άρθρο 82

Με το άρθρο 104 ρυθμίζεται το δικαίωμα παραμονής στη χώρα του προσφεύγοντος. Ειδικότερα, προβλέπεται η αναστολή των μέτρων απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής των αιτούντων κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής και έως ότου επιδοθεί η απόφαση που εκδόθηκε επί αυτής. Παρέχεται δηλαδή η δυνατότητα στον προσφεύγοντα να παραμείνει στη χώρα και να υποστηρίξει τους ισχυρισμούς του, σύμφωνα τις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Εισάγονται εξαιρέσεις σύμφωνα με τις οποίες δεν παρέχεται το ανωτέρω δικαίωμα παραμονής, ήτοι σε περιπτώσεις που α) παρελκυστικά έχει καταθέσει μεταγενέστερη αίτηση, η οποία έχει απορριφθεί ως απαράδεκτη, β) η αίτησή του έχει απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη, γ) του έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας από άλλο κράτος μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δ) μία χώρα εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου ή ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα και ε) σε περιπτώσεις που η αίτησή του εξετάζεται κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία. Σε όλες τις ανωτέρω περιπτώσεις, όμως, παρέχεται στον αιτούντα το δικαίωμα να υποβάλει σχετικό αίτημα παραμονής μαζί με την προσφυγή που έχει καταθέσει και να εκθέσει τους λόγους που καθιστούν αδύνατη την επιστροφή στη χώρα καταγωγής του, που εξετάζεται εν συμβουλίω. Με τον τρόπο αυτόν κατοχυρώνεται πλήρως νομικά και παράλληλα θεσπίζεται η υποχρέωσή του να αποδείξει και να αιτιολογήσει γιατί πρέπει να του χορηγηθεί το δικαίωμα παραμονής στη χώρα κατά τη διάρκεια της ανωτέρω διαδικασίας.

Με το άρθρο 105 θεσπίζεται ρητή απαγόρευση αναπομπής της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό για να αποφευχθούν τυχόν απόπειρες σκόπιμης καθυστέρησης της διαδικασίας εξέτασης και έκδοσης αποφάσεων επί των προσφυγών.

Με το άρθρο 106 επαναλαμβάνεται η υποχρέωση όλων των εμπλεκόμενων προσώπων στις διαδικασίες χορήγησης και ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, να τηρούν εχεμύθεια για όλα τα στοιχεία και προσωπικά δεδομένα που περιέχονται σε γνώση τους, κατ' εφαρμογή των διατάξεων του άρθρου 48 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ. Δεσμεύονται, από την αρχή του απορρήτου, όλα τα εμπλεκόμενα πρόσωπα και διασφαλίζεται η ορθή συλλογή, επεξεργασία και η εν γένει διαχείριση των προσωπικών δεδομένων των αιτούντων.

Με το άρθρο 107 θεσπίζεται η υποχρέωση της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου να αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλα τα απαραίτητα στοιχεία και πληροφορίες για

την κατάρτιση της έκθεσης σχετικά με την εφαρμογή των διαδικασιών παροχής διεθνούς προστασίας.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ – ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
(ΆΡΘΡΑ 108 – 115)

Με τα άρθρα 108-109 προβλέπεται η δυνατότητα άσκησης αίτησης ακύρωσης κατά της απόφασης των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, τόσο από τους αιτούντες διεθνή προστασία όσο και από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη και καθορίζεται ως προθεσμία άσκησης οι τριάντα ημέρες από την επόμενη ημέρα της κοινοποίησης της απόφασης.

Με το άρθρο 110 ορίζεται το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου προσδιορίζονται οι εξής αιτήσεις ακύρωσης: α) εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά προτεραιότητα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 95,

β. Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία εξέτασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 9 του άρθρου 83 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 95 και προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός σαράντα (40) ημερών από την κατάθεση.

γ. Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που υπάγονται στην κανονική διαδικασία εξέτασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 83 και 95 παρ. 2 προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση.

δ. Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, που έχουν εκδοθεί κατά την διαδικασία στα σύνορα του άρθρου 90 προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση.

Με το άρθρο 111 καθορίζεται αντίστοιχα για τις περιπτώσεις α', β' και δ' του προτεινόμενου άρθρου 110, το χρονικό πλαίσιο εντός του οποίου είναι υποχρεωμένο το Διοικητικό Πρωτοδικείο να προβεί στην έκδοση της σχετικής απόφασης.

Με το άρθρο 112 προβλέπεται η δυνατότητα των αιτούντων να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων κατά αποφάσεων που περιορίζουν ή διακόπτουν την παροχή συνθηκών υποδοχής καθώς και κατά αποφάσεων που περιορίζουν την ελευθερία κυκλοφορίας τους. Προβλέπεται επίσης η δυνατότητα της παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής και εκπροσώπησης, υπό τους όρους και προϋποθέσεις της εθνικής νομοθεσίας.

Με το άρθρο 113 προβλέπεται η έκδοση πράξης του Διευθυντή των Ανεξαρτήτων Επιτροπών Προσφυγών με την οποία απορρίπτονται προσφυγές κατά αποφάσεων του πρώτου βαθμού που ασκήθηκαν μέχρι 20.7.2016, με σκοπό την διαπίστωση ύπαρξης ενεργού ακόμα ενδιαφέροντος εκ μέρους του αιτούντος για τη συνέχιση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του ή της προσφυγής του. Για την διασφάλιση των δικαιωμάτων των αιτούντων, προβλέπεται η δυνατότητα εντός εξαμήνου από την δημοσίευση του παρόντος

νόμου, οι αιτούντες να προσέλθουν στην Αρχή Προσφυγών και αφού επικαιροποιήσουν τα στοιχεία της κατοικίας τους, να επιβεβαιώσουν ότι επιθυμούν την εξέταση της αιτήσεώς τους ή της προσφυγής. Η ρύθμιση αυτή συμβάλλει στον περιορισμό των υποθέσεων που εκκρεμούν στις Επιτροπές, χωρίς να θίγει τα δικαιώματα των αιτούντων, καθόσον διασφαλίζεται η ενημέρωση τους.

Με το άρθρο 114 προβλέπεται η υποχρεωτική αποχώρηση από τις Δομές Υποδοχής και Φιλοξενίας των αναγνωρισμένων προσφύγων και των δικαιούχων επικουρικής προστασίας εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών από τη δημοσίευση του νόμου. Η ρύθμιση αυτή επιβάλλεται προς αντιμετώπιση των μαζικών αφίξεων των αιτούντων και των εκτάκτων αναγκών που προκύπτουν κατά την υποδοχή.

Με το άρθρο 115 μεταφέρεται η αρμοδιότητα εκδίκασης των υποθέσεων που αφορούν την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα στα διοικητικά πρωτοδικεία και μάλιστα μόνο σε αυτά της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης. Με τη ρύθμιση αυτή αντιμετωπίζεται το ζήτημα της διάσπασης της ενότητας της δικαστηριακής αντιμετώπισης συγκεκριμένης κατηγορίας διαφορών, ώστε πλέον όλες οι διαφορές που αφορούν το δικαίωμα των αλλοδαπών να εκδικάζονται από τα διοικητικά πρωτοδικεία. Περαιτέρω, η εξαίρεση από τη ρύθμιση της κατά τόπο αρμοδιότητας, ειδικά για τις υποθέσεις που αφορούν την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα, με την πρόβλεψη ότι οι υποθέσεις αυτές θα εκδικάζονται μόνο από τα Διοικητικά Πρωτοδικεία της Αθήνας και της Θεσσαλονίκης, επιβάλλεται λόγω ανάγκης ταχείας εκδίκασης των υποθέσεων αυτών, καθόσον τα ανωτέρω διοικητικά πρωτοδικεία διαθέτουν υποδομές και οργάνωση προκειμένου να εκδικάσουν τη συγκεκριμένη κατηγορία διαφορών.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ – ΕΙΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ (ΑΡΘΡΑ 116 – 122)

Με το άρθρο 116 εξειδικεύονται οι αρμοδιότητες της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου, στο πλαίσιο εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και λήψης απόφασης επ' αυτών, μετά από εμπειριστατωμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση, από το εξειδικευμένο προσωπικό της μέσω της αναζήτησης πληροφοριών. Προβλέπεται και η δυνατότητα εκπαίδευσης του προσωπικού της και διοργάνωσης σεμιναρίων εκπαίδευσης αυτοτελώς ή/και σε συνεργασία με την Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Άσυλο.

Επαναδιατυπώνεται το άρθρο 5 του ν .4375/2016 με σκοπό τη λειτουργική αναδιάρθρωση των Επιτροπών Προσφυγών. Οι Επιτροπές Προσφυγών συγκροτούνται από τρεις (3) δικαστικούς λειτουργούς, με τριετή ανανεούμενη θητεία με σκοπό την ενίσχυση του κύρους του κατά το άρθρο 46 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ οργάνου. Διότι, η συγκρότηση των επιτροπών με τρεις (3) Δικαστικούς Λειτουργούς των Διοικητικών Δικαστηρίων, οι οποίοι έχουν την απόλυτη εξειδίκευση επί του προσφυγικού δικαίου, λόγω της μακρόχρονης εκδίκασης των σχετικών υποθέσεων από τα Δικαστήρια αυτά, και περαιτέρω

ενόψει των εγγυήσεων ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των Δικαστικών Λειτουργιών, αποτελεί ενίσχυση της παρεχόμενης προστασίας και ύψιστη εγγύηση προς τους αιτούντες ότι τα αιτήματά τους θα εξεταστούν από όργανο που πληροί όλες τις εγγυήσεις που απαιτούνται από το ενωσιακό δίκαιο όσο και από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Το όργανο αυτό πληροί σε συστοιχία με δικαιοδοτικά συστήματα των κρατών μελών όλες τις προϋποθέσεις που έχουν θέσει τόσο η νομολογία του ΔΕΕ όσο και του ΕΔΔΑ κυρίως όμως είναι σύμφωνο προς τη νομολογία του Ανώτατου Διοικητικού Δικαστηρίου της χώρας μας, του Συμβουλίου της Επικρατείας. Ορίζεται η λειτουργία των Επιτροπών Προσφυγών υπό τριμελή και μονομελή σύνθεση, για συγκεκριμένη κατηγορία υποθέσεων.

Προβλέπεται ρητά ότι η οργάνωση της παροχής εκπαίδευσης και συνεχούς επιμόρφωσης στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ανατίθεται: α) στην Υπηρεσία Ασύλου και την Αρχή Προσφυγών, β) στην Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, γ) στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO). Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού, οι ως άνω αρχές λειτουργούν αυτοτελώς ή και σε συνεργασία μεταξύ τους, δύνανται, δε, να συνεργάζονται και με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες καθώς και με άλλους διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς.

Με το άρθρο 117 ρυθμίζεται το ζήτημα της λειτουργίας των Επιτροπών Προσφυγών για το μεταβατικό διάστημα έως την έναρξη ισχύος του προτεινόμενου σχεδίου νόμου. Ειδικότερα, με σκοπό την ακώλυτη λειτουργία των Επιτροπών, προβλέπεται ένα μεταβατικό στάδιο λειτουργίας των Επιτροπών αυτών, υπό τις συνθήσεις, όπως αυτές είχαν ορισθεί κατ' εφαρμογή του άρθρου 5 του ν.4375/2016, ώστε να διεκπεραιωθεί το σύνολο των εκκρεμοτήτων που έχουν αναλάβει όλα τα μέλη των Επιτροπών, με την υποχρέωση τους έως 29-2-2020, να έχουν συμμετάσχει σε διασκέψεις, καταθέσει τυχόν μειοψηφούσες γνώμες, υπογράψει και δημοσιεύσει όλες τις αποφάσεις επί υποθέσεων που καθένα από τα μέλη αυτά έχει χρεωθεί, ώστε να μην απαιτηθεί ανασυζήτηση των υποθέσεων, γεγονός που θα προκαλούσε δυσλειτουργίες στις Επιτροπές Προσφυγών. Η τήρηση των ανωτέρω υποχρεώσεων, διαπιστώνεται εγγράφως από τον Πρόεδρο της κάθε Επιτροπής. Επιπρόσθετο όρο εφαρμογής των ανωτέρω, καθόσον αφορά τα τρίτα μέλη των Επιτροπών Προσφυγών, που είχαν ορισθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 5 του ν.4375/2016, είναι ο αποκλεισμός τους από την εφαρμογή της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου. Τέλος, λόγω της πρόωρης λήξης της σύμβασης των τρίτων μελών των Επιτροπών, υπό την ισχύ του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 και προκειμένου να αξιοποιηθεί υπέρ των Επιτροπών η εμπειρία των μελών αυτών, τους παρέχεται η δυνατότητα να συνεχίσουν, υπό διαφορετικό καθεστώς, την εργασία τους, με τη σύναψη με το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, από 1-3-2020 νέας σύμβασης εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για την θέση του βοηθού εισηγητή «rapporteur».

Με το άρθρο 118 εξειδικεύεται η χρονική διάρκεια της Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.) για τις συγκεκριμένες κατηγορίες που προβλέπονται στην παράγραφο 2 του άρθρου 33 του Ν. 4368/2016 (Α'21).

Με το άρθρο 119 αναφέρονται οι καταργούμενες διατάξεις.

Με το άρθρο 120 ορίζεται ότι κάθε αντίθετη διάταξη προς τις ρυθμίσεις του παρόντος, καταργείται.

Με το άρθρο 121 ορίζεται η έναρξη ισχύος του νόμου.

Αθήνα, 21 Οκτωβρίου 2019

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΛΗΤΗ

Χρ. Σταϊκούρας

Ν.-Γ. Δένδιας

Μ. Χρυσοχοϊδης

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΥΓΕΙΑΣ

Ν. Παναγιωτόπουλος

Ν. Κεραμέως

Β. Κικίλιας

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ι. Βρούτσης

Κωνστ. Τσιάρας

Π. Θεοδωρικάκος

ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Ι. Πλακιωτάκης

ΠΙΝΑΚΑΣ ΤΡΟΠΟΠΟΙΟΥΜΕΝΩΝ ΚΑΙ ΚΑΤΑΡΓΟΥΜΕΝΩΝ ΔΙΑΤΑΞΕΩΝ

ΣΤΟ ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις»

Με το σχέδιο νόμου «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις», τροποποιούνται και καταργούνται οι ακόλουθες διατάξεις:

Με το άρθρο 115:

Τροποποιείται το άρθρο 15 του ν. 3068/2002, το οποίο έχει ως εξής:

«Άρθρο 15

1. Στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου υπάγονται οι ακυρωτικές διαφορές, οι οποίες γεννώνται από την προσβολή ατομικών διοικητικών πράξεων που εκδίδονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών εν γένει, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3.

"2. Αρμόδιο κατά τόπον για την εκδίκαση των διαφορών της προηγούμενης παραγράφου είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η διοικητική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν είτε απόρριψη αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης ή ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής και εργασίας, είτε απόφαση επιστροφής που ενσωματώνεται σε πράξη απόρριψης του αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε απόφαση ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής, αρμόδιο είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην οποία τηρείται ο διοικητικός φάκελος του αλλοδαπού, δηλαδή το ανά Νομό Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Κατά τα λοιπά, για την εκδίκαση των διαφορών της προηγούμενης παραγράφου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 2 έως και 4 του ν. **702/1977** (Α' 268).

Οι αποφάσεις των διοικητικών πρωτοδικείων επί των εν λόγω διαφορών υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του **άρθρου 5** του ν. **702/1977**."

3. Υπάγονται στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού εφετείου οι ακυρωτικές διαφορές, οι οποίες γεννώνται από την προσβολή ατομικών διοικητικών πράξεων που αφορούν:

«α) την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα, υπό την έννοια της Σύμβασης της Γενεύης, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν.δ. **3989/1959** (Α' 201) και του συναφούς πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του α.ν. **389/1968** (Α' 125). Στις περιπτώσεις αυτές η δικάσιμος ορίζεται αμέσως και δεν μπορεί να απέχει πέραν των σαράντα πέντε (45) ημερών από την κατάθεση. Η σχετική απόφαση εκδίδεται εντός δύο (2) μηνών από τη συζήτηση. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. **18/1989**.».

β) την κτήση και την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας.

Οι αποφάσεις των διοικητικών εφετειών επί των εν λόγω διαφορών υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του [άρθρου 5](#) του ν. [702/1977](#).

4. Η παράγραφος 1 δεν καταλαμβάνει τις διαφορές, οι οποίες γεννώνται από την προσβολή πράξεων που αφορούν την άρνηση χορήγησης σε αλλοδαπό άδειας ασκήσεως εξαρτημένης ή ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, την άρνηση ανανέωσης ή την ανάκληση τέτοιας άδειας, όταν οι πράξεις αυτές δεν εκδίδονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών αλλά κατ' εφαρμογή ειδικής νομοθεσίας, εφαρμοζόμενης και επί ημεδαπών, με την οποία η άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας έχει υπαχθεί σε καθεστώς προηγούμενης άδειας."

«5. Στις ακυρωτικές διαφορές της περίπτωσης α' της παραγράφου 3, μετά από αίτηση αναστολής εκτέλεσης παρέχεται σε ένα στάδιο προσωρινή δικαστική προστασία από τον αρμόδιο πρόεδρο με την έκδοση συνοπτικά αιτιολογημένης απόφασης. Εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την κατάθεσή της η αίτηση κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος προς τον αρμόδιο Υπουργό ο οποίος οφείλει, στην περίπτωση αυτή, να διαβιβάσει στο δικαστήριο το φάκελο της υπόθεσης μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο Υπουργός μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του και ο αιτών να προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίζει τους ισχυρισμούς του. Η απόφαση του προέδρου επί της αίτησης εκδίδεται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, εφόσον έχει προσκομιστεί στο δικαστήριο το οικείο αποδεικτικό κοινοποίησης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. [18/1989](#).».

Με το άρθρο 116:

1. Προστίθεται παράγραφος 6 στο άρθρο 1 του ν. [4375/2016](#), το οποίο έχει ως εξής:

«1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης λειτουργεί αυτοτελής υπηρεσία, με τίτλο «Υπηρεσία Ασύλου», όπως η υπηρεσία αυτή έχει συσταθεί από το [άρθρο 1](#) του ν. [3907/2011](#) (Α 7), η οποία υπάγεται απευθείας στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και έχει τοπική αρμοδιότητα που εκτείνεται σε όλη την Επικράτεια. Η Υπηρεσία λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως αποστολή την εφαρμογή της νομοθεσίας περί ασύλου και των λοιπών μορφών διεθνούς προστασίας των αλλοδαπών και ανιθαγενών, καθώς και τη συμβολή στο σχεδιασμό και τη διαμόρφωση της εθνικής πολιτικής ασύλου. Η Υπηρεσία Ασύλου επίσης είναι αρμόδια για την εφαρμογή της Σύμβασης της Νέας Υόρκης της 28ης Σεπτεμβρίου 1954 περί της νομικής καταστάσεως των ανιθαγενών.

2. Η Υπηρεσία Ασύλου, στο πλαίσιο της αποστολής της, είναι αρμόδια ιδίως για:

- α. την υποστήριξη του σχεδιασμού και της χάραξης της πολιτικής της χώρας όσον αφορά στη χορήγηση ασύλου ή άλλων μορφών διεθνούς προστασίας, καθώς και την παρακολούθηση και αξιολόγηση της υλοποίησης αυτής,
- β. την παραλαβή και εξέταση αιτημάτων διεθνούς προστασίας και την απόφαση επί αυτών σε πρώτο βαθμό,

γ. την ενημέρωση των αιτούντων διεθνή προστασία για τη διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους στο πλαίσιο αυτής,

δ. τη συγκέντρωση και αξιολόγηση πληροφοριών σχετικά με την οικονομική, κοινωνική και πολιτική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των αλλοδαπών και τη διαρκή παρακολούθηση των εξελίξεων στις χώρες αυτές, σε συνεργασία με αρμόδιες για το σκοπό αυτόν άλλες ελληνικές αρχές ή αρχές της αλλοδαπής, ιδίως στο πλαίσιο σχετικών διεθνών συμφωνιών,

ε. τον εφοδιασμό των αιτούντων διεθνή προστασία αλλοδαπών, καθώς και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας με τα προβλεπόμενα από την κείμενη νομοθεσία νομιμοποιητικά και ταξιδιωτικά έγγραφα,

στ. τη διεκπεραίωση των αιτήσεων οικογενειακής επανένωσης προσφύγων,

ζ. τη διευκόλυνση των αιτούντων σε ό,τι αφορά στις υλικές συνθήκες υποδοχής σε συνεργασία με άλλους συναρμόδιους φορείς,

η. την προετοιμασία νομοθετικών κειμένων και διοικητικών πράξεων σε θέματα αρμοδιότητάς της,

θ. τη συνεργασία με κρατικούς φορείς, ανεξάρτητες αρχές και μη κυβερνητικές οργανώσεις, όργανα και οργανισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης και διεθνείς οργανισμούς για την αποτελεσματικότερη εκπλήρωση της αποστολής της,

ι. την κατάρτιση και υλοποίηση προγραμμάτων επανεγκατάστασης προσφύγων από τρίτες χώρες, και

ια. την υλοποίηση προγραμμάτων μετεγκατάστασης αιτούντων διεθνή προστασία.

3. Η Υπηρεσία Ασύλου συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου και τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου περιλαμβάνουν τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου και υπάγονται στην Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου. Η Κεντρική Υπηρεσία προγραμματίζει, κατευθύνει, παρακολουθεί και ελέγχει τη δράση των Περιφερειακών Υπηρεσιών και εξασφαλίζει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους.

Συνιστώνται Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου στην Αττική, τη Θεσσαλονίκη, τη Θράκη, την Ήπειρο, τη Θεσσαλία, τη Δυτική Ελλάδα, την Κρήτη, τη Λέσβο, τη Χίο, τη Σάμο, τη Λέρο και τη Ρόδο. Με απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης δύναται να ιδρυθούν πλείονα του ενός Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου στις ως άνω περιοχές, για την κάλυψη των αναγκών της Υπηρεσίας Ασύλου. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου είναι δυνατή η ίδρυση Αυτοτελών Κλιμακίων Ασύλου, των οποίων η έδρα, η τοπική και η καθ ύλην αρμοδιότητα, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια θα ορίζεται στην ως άνω απόφαση, προκειμένου να καλυφθούν αυξημένες ανάγκες, που συνδέονται με την αποστολή της Υπηρεσίας. Επιπλέον και προκειμένου να αντιμετωπιστούν κατεπείγουσες ανάγκες με προσωρινό χαρακτήρα είναι δυνατή με όμοια απόφαση, η σύσταση Κινητών Κλιμακίων Ασύλου, των οποίων η διάρθρωση, η αποστολή, η στελέχωση και κάθε άλλη λεπτομέρεια θα ορίζονται με την ως άνω απόφαση.

Η έναρξη λειτουργίας των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου, καθώς και η έδρα τους καθορίζεται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου.

4. Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου διαρθρώνεται στα εξής τμήματα:

α) Τμήμα Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας:

Παρακολουθεί και μελετά τις εξελίξεις στον τομέα του ασύλου και των λοιπών μορφών διεθνούς προστασίας, υποβάλλει προτάσεις για τις αναγκαίες τροποποιήσεις και βελτιώσεις και μεριμνά για την εκπροσώπηση της χώρας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο αναφορικά με τα ζητήματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας.

β) Νομικό Τμήμα:

Προετοιμάζει και καταρτίζει τα απαραίτητα σχέδια νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων και εγκυκλίων και παρέχει νομική υποστήριξη στην Υπηρεσία για ζητήματα που άπτονται του αντικειμένου της.

γ) Τμήμα Συντονισμού:

Συντονίζει τις ενέργειες των Περιφερειακών Υπηρεσιών Ασύλου και οργανώνει, συντονίζει και εποπτεύει τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου. Μεριμνά για την επικοινωνία και συνεργασία με τις Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και με άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου, με ανεξάρτητες αρχές, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών και νομικά πρόσωπα, τηρεί καταλόγους πιστοποιημένων φορέων, διερμηνέων, καθώς και των δικηγόρων που παρέχουν νομική συνδρομή στους αιτούντες διεθνή προστασία.

δ) Τμήμα Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου:

Μεριμνά για την εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 604/ 2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013 και κάθε άλλης συναφούς νομοθεσίας και συνεργάζεται με τις συναρμόδιες δημόσιες υπηρεσίες.

ε) Τμήμα Ανθρώπινου Δυναμικού:

Χειρίζεται θέματα διορισμού, αποσπάσεων, μεταθέσεων, μετατάξεων, διαθεσιμότητας, προσόντων, αξιολόγησης, προαγωγών, αδειών, πειθαρχικών υποθέσεων και κάθε άλλο θέμα που αφορά το προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου και μεριμνά για την έκδοση των σχετικών διοικητικών πράξεων.

στ) Τμήμα Εκπαίδευσης, Διασφάλισης Ποιότητας και Τεκμηρίωσης:

Μεριμνά για την οργάνωση της εκπαίδευσης και διαρκούς επιμόρφωσης του προσωπικού της υπηρεσίας, για τη διασφάλιση της ποιότητας των παρεχόμενων υπηρεσιών από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου, καθώς και για την αξιολόγηση της ποιότητας των αποφάσεων διεθνούς προστασίας του Α βαθμού. Αναζητά, συλλέγει, αξιολογεί και τηρεί πληροφορίες σχετικά με την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση στις χώρες προέλευσης των αιτούντων διεθνή προστασία και προς τούτο συνεργάζεται με άλλες αρμόδιες ελληνικές αρχές, αρχές της αλλοδαπής, ευρωπαϊκούς ή διεθνείς οργανισμούς, ιδίως στο πλαίσιο διεθνών συμφωνιών, συναρμόδιες αρχές κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Ασυλο. Μεριμνά για την ποιότητα των αποφάσεων διεθνούς προστασίας οι οποίες εκδίδονται καθ όλη τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και τηρεί στατιστικά και άλλα στοιχεία των αποφάσεων διεθνούς προστασίας.

ζ) Τμήμα Οικονομικό:

Συντάσσει και εκτελεί τον προϋπολογισμό της Υπηρεσίας Ασύλου. Μεριμνά για την κατάρτιση και έγκριση των προμηθειών της Υπηρεσίας, καθώς και για το χειρισμό θεμάτων που αφορούν τις αποδοχές, αποζημιώσεις και κάθε είδους αμοιβές του προσωπικού, τον ορισμό δημοσίων υπολόγων, την κατανομή, ανακατανομή και

έλεγχο της κίνησης της παγίας προκαταβολής, καθώς και για κάθε άλλο σχετικό θέμα].

«η) Τμήμα Διαχείρισης και Εφαρμογής Προγραμμάτων: Διαχειρίζεται και υλοποιεί δράσεις με χρηματοδότηση από εθνικούς, ευρωπαϊκούς ή άλλους πόρους και έχει την επιτελική ευθύνη προγραμματισμού, αξιολόγησης, παρακολούθησης, υλοποίησης και ελέγχου των προγραμμάτων αυτών. Το Τμήμα Διαχείρισης και Εφαρμογής Προγραμμάτων διαρθρώνεται σε: αα) Γραφείο Προγραμματισμού και Αξιολόγησης, ββ) Γραφείο Παρακολούθησης Δράσεων / Πράξεων και γγ) Γραφείο Υλοποίησης Δράσεων / Πράξεων.».

θ) Τμήμα Διοικητικής και Τεχνικής Υποστήριξης:

Είναι αρμόδιο για την εύρυθμη λειτουργία των κτιριακών εγκαταστάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου, συμπεριλαμβανομένης της εύρεσης και κατάλληλης διαμόρφωσής τους, την επίβλεψη όλων των εργασιών συντήρησης, τη διαχείριση του υλικού, καθώς και για την τήρηση του αρχείου. Υποστηρίζει γραμματειακά και διακινεί την αλληλογραφία της Κεντρικής Υπηρεσίας Ασύλου. Μεριμνά για την ασφαλή προσέλευση και διαχείριση των προσερχόμενων στην Υπηρεσία, εποπτεύει το αρμόδιο προσωπικό και μεριμνά για την ασφάλεια των κτιρίων και εγκαταστάσεων της Υπηρεσίας.

ι) Τμήμα Πληροφορικής:

Υποστηρίζει το σύστημα μηχανοργάνωσης της Υπηρεσίας Ασύλου, μεριμνά για την κατάλληλη διασύνδεσή του με αρχεία τηρούμενα από άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου ή άλλες αντίστοιχες αρχές κρατών - μελών της Ε.Ε. στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών και είναι αρμόδιο για τη συλλογή, επεξεργασία και τήρηση στατιστικών δεδομένων από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Ασύλου και την Αρχή Προσφυγών.

5. Η Υπηρεσία Ασύλου ορίζεται ως αρμόδια αρχή για την έκδοση διαταγής εξουσιοδότησεως εθνικού διαβαθ-μισμένου υλικού για το προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου και ως υπεύθυνη διεύθυνση για θέματα ασφαλείας και εφαρμογής του Εθνικού Κανονισμού Ασφαλείας (Ε.Κ.Α.) που αφορούν την Υπηρεσία Ασύλου. Στην Υπηρεσία λειτουργεί Υπαρχείο σύμφωνα με τις διατάξεις του Ε.Κ.Α. στο οποίο προϊστάται ο προϊστάμενος του Τμήματος Συντονισμού της Υπηρεσίας Ασύλου.

2. Τροποποιείται το άρθρο 5 του ν. 4375/2016 το οποίο έχει ως εξής:

«1. Στην Αρχή Προσφυγών συνιστάται θέση Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας.

«Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης ενδιαφέροντος και σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής των παραγράφων 9 και 10.».

Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με θητεία τριών ετών που μπορεί να ανανεώνεται μία φορά για τρία (3) ακόμη έτη. Ο Διοικητικός Διευθυντής είναι προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με διοικητική ικανότητα και εξειδίκευση ή/και εμπειρία στους τομείς της διεθνούς προστασίας ή των δικαιωμάτων του ανθρώπου ή του διεθνούς ή του διοικητικού δικαίου. Ο Διοικητικός Διευθυντής: α) προϊστάται της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών και των διοικητικών υπηρεσιών των Παραρτημάτων, β) είναι αρμόδιος για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία και υποστήριξη των

Επιτροπών, τη σύνταξη και εκτέλεση του προϋπολογισμού και την τήρηση και δημοσίευση των εκθέσεων και των στατιστικών στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής, γ) αναφέρεται στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων των κατά το εδάφιο β` της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.

Ο Διοικητικός Διευθυντής ελέγχεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, ο οποίος δύναται να τον παύσει πριν τη λήξη της θητείας του είτε κατόπιν παραίτησής του είτε λόγω αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του ή για άλλο σοβαρό λόγο που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων του. Ο Διοικητικός Διευθυντής είναι Έλληνας πολίτης. Κατά τη διάρκεια της θητείας του αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται η άσκηση καμίας επαγγελματικής δραστηριότητας ή η ανάληψη άλλων αμειβόμενων καθηκόντων στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή η ανάληψη άλλων μη αμειβόμενων καθηκόντων σε αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντά του ως Διοικητικού Διευθυντή. Αν ο διοριζόμενος ως Διοικητικός Διευθυντής έχει την ιδιότητα του δικηγόρου, τελεί υποχρεωτικά σε αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του. Οι αποδοχές του Διοικητικού Διευθυντή καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών.

2. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών λειτουργούν υπό τριμελή σύνθεση.

3. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών και αποτελούνται από:

α. Δύο Δικαστικούς Λειτουργούς των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, που υποδεικνύονται, κατόπιν σχετικής αίτησής τους, από τον Γενικό Επίτροπο της Γενικής Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Για τον ορισμό των Δικαστικών Λειτουργών λαμβάνεται υπόψη και συνεκτιμάται ιδίως η γνώση και η εμπειρία στο προσφυγικό δίκαιο και το δίκαιο των αλλοδαπών, στο δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή στο διεθνές δίκαιο, καθώς και η καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής.

β. Έναν Έλληνα πολίτη που κατέχει τίτλο σπουδών Α.Ε.Ι., νομικών, πολιτικών, ανθρωπιστικών ή κοινωνικών επιστημών με εμπειρία σε ζητήματα διεθνούς προστασίας ή προσφυγικού δικαίου ή μεταπτυχιακό στα ανωτέρω ζητήματα και διαθέτει πολύ καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής και επιλέγεται σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής του παρόντος άρθρου. Το μέλος αυτό υποδεικνύεται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες εντός αποκλειστικής προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος εκ μέρους του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Παρελθούσης απράκτου της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ή σε περίπτωση αδυναμίας συμπλήρωσης του ανωτέρω αριθμού υποδεικνυόμενων μελών, τα μέλη αυτά υποδεικνύονται στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης από την Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου εντός προθεσμίας επτά (7) ημερών από την υποβολή σε αυτή του σχετικού αιτήματος. Αν η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου αδυνατεί να ανταποκριθεί, για οποιονδήποτε λόγο, εμπρόθεσμα, το τρίτο μέλος των Επιτροπών ορίζεται από τον

Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με τα ίδια κριτήρια επιλογής που ισχύουν για την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες.

γ. Ως Πρόεδροι των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ορίζονται οι αρχαιότεροι των υποδεικνυομένων, σύμφωνα με την περίπτωση α', δικαστικών λειτουργιών.

δ. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση και την ανωτέρω διαδικασία ορίζονται επίσης αναπληρωτές των μελών των Επιτροπών, με τα ίδια προσόντα με τα αντίστοιχα τακτικά μέλη.

στ. Η θητεία των μελών των Επιτροπών είναι τριετής και μπορεί να ανανεωθεί μία (1) φορά σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία. Τα μέλη των Επιτροπών, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Το τρίτο μέλος των Επιτροπών συμβάλλεται με το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης, με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Οικονομικών προβλέπεται το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης για τους δικαστικούς λειτουργούς και τους αναπληρωτές τους και του μισθού που καταβάλλεται στο τρίτο μέλος και τον αναπληρωτή του. Κάθε άλλο ζήτημα που αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών διέπεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Το τρίτο μέλος των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών υπάγεται στις πειθαρχικές διατάξεις του Κώδικα Κατάστασης Δημοσίων Πολιτικών Διοικητικών Υπαλλήλων και Υπαλλήλων Ν.Π.Δ.Δ, όπως ισχύει.

ε. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων, Μεταναστευτικής Πολιτικής και Οικονομικών, μετά από πρόταση του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών μπορούν να επανασυγκροτούνται, κάθε φορά που απαιτείται, ώστε όλες οι θέσεις των Προέδρων των Επιτροπών να καταλαμβάνονται από τους αρχαιότερους Δικαστές που υπηρετούν σε αυτές.

4.Οι Δικαστικοί Λειτουργοί, μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών αντικαθίστανται με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, με την ίδια διαδικασία του ορισμού τους μετά από αίτηση τους. Μπορούν επίσης να αντικαθίστανται με την ίδια διαδικασία σε περίπτωση σημαντικών και αδικαιολόγητων καθυστερήσεων κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων αιτούντων διεθνή προστασία, με όμοια κοινή υπουργική απόφαση, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων.».

Το τρίτο μέλος των Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών μπορεί να παύεται από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης πριν τη λήξη της θητείας του, μετά από καταγγελία της σύμβασής του, καθώς και για τους λόγους που προβλέπονται σε αυτή και στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Κατά τη διάρκεια της θητείας του τρίτου μέλους των Επιτροπών αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται η άσκηση καμίας επαγγελματικής δραστηριότητας ή η ανάληψη άλλων αμειβόμενων καθηκόντων στο δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή και η ανάληψη άλλων μη αμειβόμενων σε αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντά τους. Αν οι διοριζόμενοι ως τρίτο μέλος των Επιτροπών έχουν την ιδιότητα του δικηγόρου, τελούν υποχρεωτικά σε αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος.

5. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών ορίζει τον τρόπο διενέργειας κλήρωσης για τη σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.»

6. Η Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία της Αρχής Προσφυγών διαρθρώνεται στα εξής τμήματα:

α) Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, με αρμοδιότητα:

«αα) την παροχή νομικής υποστήριξης στην Αρχή Προσφυγών για ζητήματα που άπτονται του αντικειμένου της, όπως η σύνταξη απόψεων σχετικά με ένδικα μέσα ή βοηθήματα που ασκούνται κατά αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών, τη συμβολή στην προετοιμασία και κατάρτιση των απαραίτητων σχεδίων νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων, τη σύνταξη εγκυκλίων και εσωτερικών οδηγιών και, εφόσον είναι αναγκαίο, αναλυτικής και εμπειριστατωμένης έκθεσης που περιέχει καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων από τον προσφεύγοντα ισχυρισμών, καθώς και αντιστοίχιση των ισχυρισμών αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.».

ββ) την οργάνωση της παροχής εκπαίδευσης και συνεχούς επιμόρφωσης στο προσωπικό της Αρχής Προσφυγών και στα μέλη των Επιτροπών, γγ) την αναζήτηση, συλλογή, αξιολόγηση και τήρηση πληροφοριών σχετικά με την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση στις χώρες καταγωγής ή προηγούμενης συνήθους διαμονής των προσφευγόντων, σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα της Υπηρεσίας Ασύλου και άλλες αρχές της χώρας ή άλλων χωρών, δδ) τη συμμετοχή στην επεξεργασία και ανάλυση των στατιστικών δεδομένων, σε συνεργασία με το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης.

β) Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, με αρμοδιότητα: αα) τη γραμματειακή υποστήριξη του Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας, ββ) τη γραμματειακή υποστήριξη των Επιτροπών Προσφυγών, γγ) το συντονισμό και τη μέριμνα για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των Επιτροπών Προσφυγών, δδ) τη συλλογή, επεξεργασία και τήρηση στατιστικών δεδομένων, σε συνεργασία με το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, εε) την οργάνωση και παρακολούθηση του συστήματος μηχανοργάνωσης της Αρχής Προσφυγών, στστ) την τήρηση του πρωτοκόλλου και του Αρχείου της Αρχής Προσφυγών, τη μέριμνα για την επικοινωνία και συνεργασία της Αρχής Προσφυγών, ιδίως με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες του Δημοσίου και με ανεξάρτητες Αρχές, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ζζ) τη διεκπεραίωση των ζητημάτων επικοινωνίας, ενημέρωσης του κοινού και δημοσίων φορέων, ηη) τη διαχείριση των θεμάτων προσωπικού της Υπηρεσίας.

7. Η Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία της Αρχής Προσφυγών στελεχώνεται από δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, οι οποίοι μετατάσσονται, μεταφέρονται ή αποσπώνται από υπηρεσίες του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα ([άρθρο 2](#) του ν. [3861/2010](#), Α 112) ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. ή από υπαλλήλους που προσλαμβάνονται ως μόνιμοι ή με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος από τον Διοικητικό Διευθυντή της Υπηρεσίας. Οι μετατάξεις, μεταφορές και αποσπάσεις πραγματοποιούνται, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη στελέχωσης της Αρχής

Προσφυγών. Μετατάξεις προσωπικού που υπηρετεί σε καταργούμενες ή συγχωνευόμενες υπηρεσίες του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα ([άρθρο 2](#) του ν. [3861/2010](#), Α 112), Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. προς την Αρχή Προσφυγών διενεργούνται κατά προτεραιότητα. Η μετάταξη πραγματοποιείται σε κενή οργανική θέση και αν δεν υπάρχει κενή, με μεταφορά της θέσης του υπαλλήλου που μετατάσσεται, με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή της Υπηρεσίας. Η μετάταξη ενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση που απευθύνει ο Διοικητικός Διευθυντής της Υπηρεσίας, στην οποία προσδιορίζονται τα γενικά και ειδικά προσόντα, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των μετατασσομένων, χωρίς να απαιτείται εφαρμογή της διάταξης της παρ. 1 του [άρθρου 68](#) του ν. [4002/2011](#) (Α 180). Η Υπηρεσία ενημερώνει, επί ποινή ακυρότητας της πράξης, την Επιτροπή της Π.Υ.Σ. [33/2006](#) (Α 280) όπως ισχύει, καθώς και τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης για τον αριθμό και τις ειδικότητες των θέσεων που καλύπτονται με μετάταξη. Η μετάταξη γίνεται με το βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει ο μετατασσόμενος και διατηρεί το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς που τηρούσε πριν τη μετάταξη. Η μετάταξη γίνεται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, σύμφωνα με την παρ. 1 του [άρθρου 68](#) του ν. [4002/2011](#) (Α 180), κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. Οι αποσπάσεις διενεργούνται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη, μετά από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος αξιολογεί τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων και με την ίδια διαδικασία πραγματοποιείται παράταση των αποσπάσεων αυτών. Η απόσπαση μπορεί να διενεργείται και με αίτηση του υπαλλήλου, χωρίς να απαιτείται δημόσια πρόσκληση. Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι λαμβάνουν τις τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης. Οι εν λόγω αποδοχές βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου, της Υπηρεσίας ή του Φορέα στον οποίο ανήκει ο αποσπώμενος υπάλληλος. Σε περίπτωση που ο αποσπώμενος υπάλληλος δικαιούται επίδομα θέσης ευθύνης λόγω ανάληψης καθηκόντων προϊσταμένου στη θέση που αποσπασθηκε, το συγκεκριμένο επίδομα θα καταβάλλεται από την Αρχή Προσφυγών. Η Αρχή Προσφυγών μπορεί να απασχολεί προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπεται στο ν. [2190/1994](#) (Α 28), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από το ν. [2527/1997](#) (Α 206) και το Π.δ. [164/2004](#) (Α 134). Για τη στελέχωση της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών συνιστώνται:

- α) 10 θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού ή ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με πτυχίο Νομικών, Πολιτικών, Κοινωνικών ή Ανθρωπιστικών Σπουδών, και 5 θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού, οι οποίοι στελεχώνουν το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης,
- β) 4 θέσεις κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, 5 θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού- Λογιστικού, 1 θέση κατηγορίας ΠΕ Πληροφορικής και 2 θέση κατηγορίας ΤΕ Πληροφορικής,
- γ) 4 θέσεις κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, 3 θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού- Λογιστικού, 1 θέση κατηγορίας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού και 1 θέση κατηγορίας ΤΕ Πληροφορικής.

Τα προσόντα του ειδικού επιστημονικού προσωπικού είναι τα οριζόμενα στο [άρθρο 2](#) του Π.δ. [50/2001](#) (Α 39). Με απόφαση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών τοποθετείται το προσωπικό στην Υπηρεσία, λαμβανομένων υπόψη της προκήρυξης ή πρόσκλησης, των κείμενων διατάξεων, καθώς και των υφιστάμενων αναγκών της Αρχής.

8. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης. Οι αποσπάσεις διενεργούνται με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του συναρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη, μετά από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος αξιολογεί τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων. Με την ίδια διαδικασία χωρεί παράταση των αποσπάσεων αυτών. Για τις ανάγκες της Αρχής Προσφυγών μπορεί να συνάπτονται συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με διερμηνείς, κατά τις κείμενες διατάξεις, οι οποίοι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και επιλέγονται από σχετικό κατάλογο που καταρτίζει η Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Οι διερμηνείς αμείβονται, σύμφωνα με τους όρους σχετικής σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Η αμοιβή τους, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά πληρωμής για την εκτέλεση των ανωτέρω συμβάσεων ορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Υπουργού Οικονομικών.

9. Με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής συγκροτείται τριμελής Επιτροπή Επιλογής, στην οποία ανατίθεται η εξέταση των υποψηφιοτήτων και η εισήγηση τριών υποψηφίων για τη θέση του Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών. Η Επιτροπή Επιλογής αποτελείται: α) από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής ως πρόεδρο, β) από έναν Σύμβουλο του ΑΣΕΠ και τον αναπληρωτή του ως μέλος, γ) από ένα μέλος του Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΙ νομικών, πολιτικών επιστημών της χώρας ως μέλος και τον αναπληρωτή του με όμοια προσόντα, που υποδεικνύονται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες.

10. Τα μέλη της Επιτροπής Επιλογής υποδεικνύονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος εκ μέρους του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής. Παρελθούσης απράκτου της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ή σε περίπτωση που η επιτροπή δεν εκδώσει εισήγηση εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων, ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής.

11. Η δαπάνη διεξαγωγής της διαδικασίας επιλογής του Διευθυντή βαρύνει τον προϋπολογισμό της Αρχής Προσφυγών.»

3. Τροποποιούνται οι παράγραφοι 1, 5 και 6 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016, το οποίο έχει ως εξής:

1. Στο Υπουργείο Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης συνιστάται αυτοτελής Υπηρεσία με τίτλο «Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης» (Υ.Π.Υ.Τ), η

οποία υπάγεται στη Γενική Γραμματεία Υποδοχής, όπως αυτή συνιστάται με το άρθρο 26 του παρόντος νόμου.

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως κύρια αποστολή την αποτελεσματική διενέργεια των διαδικασιών υποδοχής, ταυτοποίησης και προσωρινής διαμονής των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.

Για τον σκοπό αυτόν η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι αρμόδια:

α) Για την πραγματοποίηση των διαδικασιών καταγραφής, ταυτοποίησης και εξακρίβωσης των στοιχείων, τον ιατρικό έλεγχο, τον εντοπισμό ευάλωτων προσώπων, την παροχή ενημέρωσης, ιδίως για τις διαδικασίες διεθνούς ή άλλης μορφής προστασίας και για τις διαδικασίες επιστροφής, καθώς και για την προσωρινή διαμονή των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, και την περαιτέρω παραπομπή και μετακίνησή τους σε κατάλληλες δομές για την προσωρινή υποδοχή ή φιλοξενία τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του [άρθρου 18](#) του ν. [4540/2018](#) (Α'91), που τελούν υπό την ευθύνη ή εποπτεία της, καθώς και των Τοπικών Συντονιστικών Κέντρων Διαχείρισης Προσφυγικής Κρίσης (ΤΟΣΚΕΔΠ) του [άρθρου 96](#) του ν. [4368/2016](#) (Α'21).

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης λειτουργεί σε επίπεδο Διεύθυνσης και έχει ως κύρια αποστολή την αποτελεσματική διενέργεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης των πολιτών τρίτων χωρών ή ανι-θαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις.

Για το σκοπό αυτόν η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι αρμόδια:

α) για την πραγματοποίηση των διαδικασιών καταγραφής, ταυτοποίησης και εξακρίβωσης των στοιχείων, τον ιατρικό έλεγχο, τον εντοπισμό ευάλωτων προσώπων, την παροχή ενημέρωσης, ιδίως για τις διαδικασίες διεθνούς ή άλλης μορφής προστασίας και για τις διαδικασίες επιστροφής, καθώς και για την προσωρινή διαμονή των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που εισέρχονται στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις και την περαιτέρω παραπομπή τους σε κατάλληλες δομές υποδοχής ή προσωρινής φιλοξενίας,

β) για την ίδρυση, λειτουργία και εποπτεία Κέντρων και Δομών για την πραγματοποίηση των ως άνω διαδικασιών,

γ) για την ίδρυση, λειτουργία και εποπτεία ανοικτών Δομών Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία,

δ) για την ίδρυση, λειτουργία και εποπτεία ανοικτών Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών οι οποίοι είτε βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής, απέλασης ή επανεισοχής, σύμφωνα με το [άρθρο 22](#) του ν. [3907/2011](#) (Α 7) ή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού σε συνδυασμό με το [άρθρο 30](#) του ν. [3907/2011](#) είτε τελούν υπό καθεστώς αναβολής απομάκρυνσης, σύμφωνα με το [άρθρο 24](#) του ν. [3907/2011](#) είτε υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 5 ή 78 ή 78Α του ν. [3386/2005](#) (Α 212).

3. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης συγκροτείται από την Κεντρική Υπηρεσία και τις Περιφερειακές της Υπηρεσίες. Η Κεντρική Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης διαρθρώνεται στα εξής Τμήματα:

α) Τμήμα Ενημέρωσης και Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας, το οποίο υποστηρίζει τον Διευθυντή και διαρθρώνεται σε: αα) Γραφείο Ενημέρωσης, το

οποίο είναι αρμόδιο για τα ζητήματα επικοινωνίας και ενημέρωσης του κοινού, ββ) Γραφείο Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας, το οποίο παρακολουθεί και μελετά τις εξελίξεις στον τομέα του ασύλου και των λοιπών μορφών διεθνούς προστασίας, υποβάλλει προτάσεις για τις αναγκαίες τροποποιήσεις και βελτιώσεις και μεριμνά για την εκπροσώπηση της χώρας σε ευρωπαϊκό και διεθνές επίπεδο αναφορικά με τα ζητήματα αρμοδιότητας της Υπηρεσίας. Στο Τμήμα λειτουργεί γραμματεία για την υποστήριξη του Διευθυντή.

β) Τμήμα Συντονισμού, το οποίο συντονίζει τις ενέργειες των Περιφερειακών Υπηρεσιών Υποδοχής και Ταυτοποίησης, καθώς και οργανώνει, συντονίζει και εποπτεύει τις Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, υποβάλλει προτάσεις για τις αναγκαίες τροποποιήσεις και βελτιώσεις μεριμνά για την επικοινωνία και συνεργασία με την Υπηρεσία Ασύλου και με άλλες υπηρεσίες του Δημοσίου, με ανεξάρτητες αρχές, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών και νομικά πρόσωπα, τηρεί καταλόγους πιστοποιημένων φορέων της κοινωνίας των πολιτών και διερμηνέων,

μεριμνά για την ολοκλήρωση των διοικητικών διαδικασιών μετακίνησης των πολιτών τρίτων χωρών και των ανιθαγενών που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα σε κατάλληλες δομές για την προσωρινή υποδοχή ή φιλοξενία τους, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος και του [άρθρου 18](#) του ν. [4540/2018](#) (Α`91), που τελούν υπό την ευθύνη ή την εποπτεία της, καθώς και Τοπικών Συντονιστικών Κέντρων Διαχείρισης Προσφυγικής Κρίσης (ΤΟΣΚΕΔΠ) του [άρθρου 96](#) του ν. [4368/2016](#) (Α` 21).

δ) Τμήμα Σχεδιασμού, Διαχείρισης και Εφαρμογής Προγραμμάτων, το οποίο προετοιμάζει, υποβάλλει και υλοποιεί δράσεις με χρηματοδότηση από ευρωπαϊκούς, θεσμικούς ή άλλους πόρους και έχει την επιτελική ευθύνη προγραμματισμού, διαχείρισης, αξιολόγησης και υλοποίησης των προγραμμάτων αυτών.

ε) Τμήμα Πληροφορικής, το οποίο υποστηρίζει το σύστημα μηχανοργάνωσης της Υπηρεσίας, μεριμνά για την κατάλληλη διασύνδεσή του με αρχεία τηρούμενα από άλλες Υπηρεσίες του Δημοσίου ή άλλες αντίστοιχες αρχές κρατών - μελών της Ε.Ε. στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών και είναι αρμόδιο για τη συλλογή, επεξεργασία και τήρηση στατιστικών δεδομένων από τις Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης,

στ. Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης που ασκεί τις αρμοδιότητες της υποπαραγράφου γ` της παρ. 7 του [άρθρου 25](#) του π.δ. [122/2017](#) (Α` 149).».

ζ) Νομικό Τμήμα, το οποίο είναι αρμόδιο για την προετοιμασία και την κατάρτιση των απαραίτητων σχεδίων νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων και εγκυκλίων και για την παροχή νομικής υποστήριξης ως προς τα θέματα λειτουργίας και άσκησης αρμοδιοτήτων της Κεντρικής Υπηρεσίας και των Περιφερειακών Υπηρεσιών. Είναι επίσης αρμόδιο για την σύνταξη γνωμοδοτήσεων επί ερωτημάτων που άπτονται του αντικειμένου της Υπηρεσίας, για τη σύνταξη υπηρεσιακών εγγράφων επί ερωτημάτων κοινοβουλευτικού ελέγχου καθώς και για την ορθή εφαρμογή της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.

η) Τμήμα Τεχνικής Υποστήριξης, με αρμοδιότητα τη μέριμνα, τη μελέτη και την εποπτεία για τη συντήρηση, την επισκευή, τη διαρρύθμιση, την επέκταση των κτηριακών εγκαταστάσεων Υπηρεσιών Υποδοχής και Ταυτοποίησης ώστε να

εξασφαλίζεται η εύρυθμη λειτουργία τους, την μέριμνα για τη σύνδεση των απαραίτητων για τη λειτουργία των περιφερειακών υπηρεσιών υποδοχής και ταυτοποίησης παροχών από τις αρμόδιες υπηρεσίες και οργανισμούς και τον έλεγχο των σχετικών λογαριασμών κατανάλωσης.

4. Οι Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι:

- α) τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Υ.Τ.),
- β) οι Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης (Κ.Μ.Υ.Τ.),
- γ) οι ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία,
- δ) οι ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών: που βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής σύμφωνα με το [άρθρο 22](#) του ν. [3907/2011](#) ή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού σε συνδυασμό με το [άρθρο 30](#) του ν. [3907/2011](#), ή των οποίων η απομάκρυνση έχει αναβληθεί σύμφωνα με το [άρθρο 24](#) του ν. [3907/2011](#) ή που υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 5 ή 78 ή 78Α του ν. [3386/2005](#).

5. Η Κεντρική Υπηρεσία προγραμματίζει, κατευθύνει, παρακολουθεί και ελέγχει τη δράση των Περιφερειακών Υπηρεσιών και εξασφαλίζει τις αναγκαίες προϋποθέσεις για την άσκηση των αρμοδιοτήτων τους σε συνεργασία με τις λοιπές αρμόδιες υπηρεσίες. Για το σκοπό αυτόν, η Κεντρική Υπηρεσία μπορεί να αναπτύσσει διεθνή συνεργασία, ιδίως με αρμόδιες αλλοδαπές αρχές, διεθνείς οργανισμούς, φορείς και υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή κρατών-μελών της και να συμμετέχει αυτοτελώς ή από κοινού με άλλες δημόσιες υπηρεσίες ή φορείς της κοινωνίας των πολιτών σε προγράμματα και δράσεις χρηματοδοτούμενες από την Ευρωπαϊκή Ένωση ή άλλους φορείς.»

4. Τροποποιείται η παράγραφος 5 του άρθρου 10 του ν. 4375/2016 και προστίθεται νέα παράγραφος 7 στο εν λόγω άρθρο το οποίο έχει ως εξής:

1. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ιδρύονται Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε συνοριακές περιοχές της Ελλάδας στις οποίες αυτό κρίνεται αναγκαίο, λαμβανομένου υπόψη του αριθμού των εισερχομένων χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις. Στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης μπορεί να λειτουργεί Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο ή Κινητό Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου.

2. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ιδρύονται Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και σε περιοχές της ενδοχώρας, για τις ανάγκες των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης.

3. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας μπορεί να συνιστώνται Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε σημεία της Επικράτειας, όπου κρίνεται αναγκαία η παροχή υπηρεσιών υποδοχής και ταυτοποίησης, ιδίως σε περίπτωση εισόδου μεγάλου αριθμού προσώπων χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, των οποίων η παραπομπή σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης δεν είναι άμεσα εφικτή ή σκόπιμη.

4. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ιδρύονται ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής Αιτούντων Διεθνή Προστασία.

5. Με κοινή απόφαση του Υπουργού Οικονομικών και του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης ιδρύονται ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών οι οποίοι εισέρχονται ή διαμένουν στη χώρα χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, οι οποίοι: α) βρίσκονται σε διαδικασία επιστροφής σύμφωνα με το [άρθρο 22](#) του ν. [3907/2011](#) ή σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου αυτού σε συνδυασμό με το [άρθρο 30](#) του ν. [3907/2011](#) ή β) τελούν υπό καθεστώς αναβολής απομάκρυνσης, σύμφωνα με το [άρθρο 24](#) του ν. [3907/2011](#) ή γ) υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 76 παρ. 5 ή 78 ή 78Α του ν. [3386/2005](#).

6. Στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στις ανοικτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής και στις ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας ιδρύονται διακριτοί χώροι με τις κατάλληλες προδιαγραφές για την παραμονή πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες της παρ. 8 του άρθρου 14.

7. Επιτρέπεται, κατά παρέκκλιση των διατάξεων του Ν. [4264/2014](#) (Α` 118), η λειτουργία κυλικίων εντός των κέντρων και δομών προσωρινής υποδοχής - φιλοξενίας και εν γένει χώρων που καλύπτουν έκτακτες ανάγκες στέγασης και προσωρινής φιλοξενίας προσφύγων και μεταναστών. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Υγείας, καθορίζονται τα είδη που δύνανται να πωλούνται από τα κυλικεία, η διαδικασία αδειοδότησής τους, καθώς και κάθε άλλο σχετικό ζήτημα. Η αρμοδιότητα για την εγκατάσταση και λειτουργία κυλικίων του πρώτου εδαφίου ανήκει στο δήμο, στη χωρική αρμοδιότητα του οποίου λειτουργεί ο προαναφερθείς χώρος. Με απόφαση του οικείου δήμου και κατόπιν γνώμης της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, η οποία παρέχεται το αργότερο εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή σχετικού αιτήματος, καθορίζονται ο αριθμός των κυλικίων που επιτρέπεται να εγκατασταθούν ανά χώρο, η χωροθέτησή τους εντός αυτού, το ωράριο λειτουργίας, καθώς και κάθε άλλο ζήτημα που αφορά στην εύρυθμη λειτουργία τους. Η εκμίσθωση των χώρων σε τρίτους για τη λειτουργία κυλικίων γίνεται κατόπιν δημοπρασίας από τον οικείο δήμο, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. [270/1981](#) (Α` 77). Το προϊόν της δημοπρασίας αποτελεί έσοδο του δήμου.

5. Τροποποιείται η παράγραφος 4 του άρθρου 13 του ν. 4375/2016, το οποίο έχει ως εξής:

«1. Τα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης και οι Κινητές Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης διαρθρώνονται σε λειτουργικά διακριτά κλιμάκια, ως εξής: α) κλιμάκιο διοικητικής μέριμνας, το οποίο είναι αρμόδιο για τη διοικητική υποστήριξη του Κέντρου ή της Μονάδας, τη στέγαση και σίτιση των παραμενοντών εντός των χώρων τους και τον καθαρισμό των χώρων αυτών, β) κλιμάκιο ταυτοποίησης και εξακρίβωσης ιθαγένειας, το οποίο είναι αρμόδιο για την καταγραφή των προσωπικών στοιχείων των πολιτών τρίτων χωρών και τη λήψη και καταχώριση των δακτυλικών αποτυπωμάτων όσων έχουν συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας τους και την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειάς τους, γ) κλιμάκιο ιατρικού

ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, δ) κλιμάκιο ενημέρωσης, το οποίο είναι αρμόδιο για την ενημέρωση των πολιτών τρίτων χωρών και ανιθαγενών σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, ε) κλιμάκιο εξωτερικής φύλαξης και ασφάλειας. Ο Γενικός Κανονισμός Λειτουργίας των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης προβλέπει τις περιπτώσεις κατά τις οποίες το προσωπικό του κλιμακίου εξωτερικής φύλαξης και ασφάλειας δύναται να εισέλθει εντός του κέντρου για λόγους τήρησης της τάξης.

2. Ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης προϊστάται των κλιμακίων διοικητικής μέριμνας, ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης και ενημέρωσης, συντονίζει, κατευθύνει και ελέγχει το έργο του προσωπικού που απασχολείται σε αυτά και μεριμνά για την εύρυθμη λειτουργία του Κέντρου σε συνεργασία με τις λοιπές αρμόδιες αρχές και φορείς. Στο πλαίσιο των καθηκόντων του, ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης συνεργάζεται με τον προϊστάμενο των κλιμακίων ταυτοποίησης και εξακρίβωσης ιθαγένειας και εξωτερικής φύλαξης, ο οποίος είναι υπεύθυνος για τις λειτουργίες των αστυνομικών υπηρεσιών. Κατευθύνει το προσωπικό που διατίθεται από τον Ευρωπαϊκό Οργανισμό για τη Διαχείριση της Επιχειρησιακής Συνεργασίας στα Εξωτερικά Σύνορα της Ευρωπαϊκής Ένωσης (E.E.), το οποίο δραστηριοποιείται εντός του Κέντρου.

3. Για τη λειτουργία των κλιμακίων ιατρικού ελέγχου και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, τα Κέντρα και οι Μονάδες Υποδοχής και Ταυτοποίησης δύναται να διαθέτουν ασθενοφόρα, για τα οποία χορηγείται άδεια κυκλοφορίας από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας.

4. Οι ανοιχτές Δομές Προσωρινής Υποδοχής και οι ανοιχτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας διαρθρώνονται σε λειτουργικά διακριτά κλιμάκια, ως εξής: α) κλιμάκιο διοικητικής μέριμνας, το οποίο είναι αρμόδιο για τη διοικητική υποστήριξη, τη στέγαση και σίτιση των παραμενοντών και τον καθαρισμό των χώρων, β) κλιμάκιο ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης, γ) κλιμάκιο ενημέρωσης το οποίο είναι αρμόδιο για την ενημέρωση των φιλοξενούμενων σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, δ) κλιμάκιο εξωτερικής φύλαξης και ασφάλειας. Ο Γενικός Κανονισμός λειτουργίας των Δομών Προσωρινής Υποδοχής και ο Γενικός Κανονισμός λειτουργίας των Δομών Προσωρινής Φιλοξενίας προβλέπουν τις περιπτώσεις κατά τις οποίες προσωπικό του κλιμακίου εξωτερικής φύλαξης και ασφάλειας δύναται να εισέλθει εντός του κέντρου για λόγους τήρησης της τάξης.

5. Οι αρμοδιότητες των κλιμακίων των Περιφερειακών Υπηρεσιών περιγράφονται λεπτομερώς και ρυθμίζονται στις κανονιστικές πράξεις που εκδίδονται κατ'εξουσιοδότηση του παρόντος.».

6. Τροποποιείται το άρθρο 71 του ν. 4375/2016, το οποίο έχει ως εξής:

«Οι αιτούντες διεθνή προστασία, μετά την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, και εφόσον κατέχουν «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού», τα οποία έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 στ. κδ του Π.δ. [113/2013](#) (Α 146) του άρθρου 41 παράγραφος 1 (δ) του παρόντος και

του άρθρου 8 παρ. 1 στ. δ του Π.δ. [114/2010](#) αντίστοιχα, έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ή την παροχή υπηρεσιών ή έργου.».

Με το άρθρο 119:

1. Καταργούνται τα άρθρα 33 έως 66 του ν. 4375/2016, τα οποία έχουν ως εξής:

Άρθρο 33

(Άρθρο 1 Οδηγίας)

Σκοπός

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος Μέρους είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L 180/29.6.2013).

Άρθρο 34

(Άρθρα 2 και 4 Οδηγίας)

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος:

α. «Σύμβαση της Γενεύης» είναι η Σύμβαση περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και κυρώθηκε με το Ν.δ. 3989/1959 (Α 201), όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον Α.ν. 389/1968 (Α 125).

β. «Αίτηση διεθνούς προστασίας» ή «αίτηση ασύλου» ή «αίτηση» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το Ελληνικό Κράτος που υποβάλλει αλλοδαπός ή ανιθαγενής, με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπό του της ιδιότητας του πρόσφυγα ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και τις διατάξεις του άρθρου 2 (β) και (γ) Π.δ. 141/2013 (Α 226). Αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να υποβληθεί και εξ ονόματος των μελών της οικογένειας αιτούντος που βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια.

γ. «Μέλη της οικογένειας» του αιτούντος διεθνή προστασία, υπό την προϋπόθεση ότι η οικογένεια υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, θεωρούνται:

αα. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση μακράς διάρκειας δεόντως αποδεδειγμένη,

ββ. Τα ανήλικα, άγαμα και εξαρτημένα τέκνα, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα.

γγ. Τα ενήλικα τέκνα του αιτούντος που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν δύνανται να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση.

δ. «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικώς ή εγγράφως ενώπιον οποιασδήποτε ελληνικής αρχής, στα σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια ή εντός αυτής, ότι ζητά άσυλο ή επικουρική προστασία ή με οποιονδήποτε τρόπο ζητά να μην απελαθεί σε κάποια χώρα εκ φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης ή επειδή κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη σύμφωνα με το άρθρο 15 του Π.δ. 141/2013 (Α 226) και επί του αιτήματος του οποίου δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση. Επίσης, αιτών διεθνή προστασία θεωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος - μέλος της ΕΕ κατ εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους-μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος-μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας, ή σε άλλο κράτος που δεσμεύεται από και εφαρμόζει τον ως άνω Κανονισμό, και μεταφέρεται στην Ελλάδα βάσει των διατάξεών του.

ε. «Τελεσίδικη απόφαση» είναι η απόφαση που ορίζει εάν ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής αναγνωρίζεται ή όχι πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, η οποία: (α) εκδίδεται επί της ενδικοφανούς προσφυγής της παρ. 5 του άρθρου 7 ή (β) δεν υπόκειται πλέον σε άσκηση της ως άνω προσφυγής, λόγω παρόδου απράκτων των προθεσμιών άσκησης της. Κατά της τελεσίδικης απόφασης μπορεί να ασκηθεί η αίτηση ακύρωσης του άρθρου 64.»

στ. «Πρόσφυγας» είναι ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής στο πρόσωπο του οποίου πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης και του άρθρου 2(ε) του Π.δ. 141/2013.

ζ. «Καθεστώς πρόσφυγα» είναι το καθεστώς που χορηγείται κατόπιν της αναγνώρισης από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενή ως πρόσφυγα, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 141/2013.

η. «Δικαιούχος επικουρικής προστασίας» είναι ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρ. 2 στοιχείο ζ του Π.δ. 141/2013.

θ. «Καθεστώς επικουρικής προστασίας» είναι το καθεστώς που χορηγείται κατόπιν της αναγνώρισης από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενούς ως δικαιούχου επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 141/2013.

ι. «Διεθνής προστασία» είναι το καθεστώς πρόσφυγα και το καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία ζ και θ του παρόντος.

ια. «Ασυνόδευτος ανήλικος» είναι το πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών, το οποίο φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και για όσο χρόνο η γονική του

μέριμνα δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο και δεν ασκείται στην πράξη, ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στην Ελλάδα.

ιβ. «Εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι ο προσωρινός ή οριστικός επίτροπος του ανηλίκου ή το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού. Ως εκπρόσωπος κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να οριστεί και ο νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην τελευταία περίπτωση, ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλο πρόσωπο για την εκπροσώπηση του ανηλίκου κατά τις διαδικασίες του παρόντος.

ιγ. «Κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελευθερίας του προσώπου.

ιδ. «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής», «Αρμόδιες Αρχές Εξέτασης» ή «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής και Εξέτασης» είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια της Υπηρεσίας Ασύλου, καθώς και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου.

ιε. «Κεντρική Αρχή» είναι η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

ιστ. «Χώρα καταγωγής» είναι η χώρα της ιθαγένειας ή, για τους ανιθαγενείς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής τους.

ιζ. «Άδεια διαμονής» είναι κάθε άδεια, η οποία εκδίδεται από τις ελληνικές Αρχές, σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία και η οποία επιτρέπει σε αλλοδαπό ή σε ανιθαγενή τη διαμονή του στην Ελληνική Επικράτεια.

ιη. «Αποφαινόμενη Αρχή» είναι ο υπάλληλος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, ο οποίος ορίζεται ως χειριστής για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του παρόντος. Στην περίπτωση του άρθρου 63 Αποφαινόμενη Αρχή είναι ο Προϊστάμενος του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου της Υπηρεσίας Ασύλου. Στις περιπτώσεις του άρθρου 54 (β), η Αποφαινόμενη Αρχή εκδίδει και τη σχετική πράξη μεταφοράς κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 604/2013.

ιθ. «Αρμόδιες Αρχές Απόφασης» είναι η Αποφαινόμενη Αρχή και οι Επιτροπές Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών.

κ. «Μεταγενέστερη αίτηση» είναι η αίτηση για παροχή διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται μετά από απόφαση που δεν υπόκειται πλέον σε άσκηση του ενδίκου βοηθήματος του άρθρου 64 ή απόφαση διακοπής της εξέτασης της αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 47.».

Ως μεταγενέστερη αίτηση λογίζεται και κάθε νέα αίτηση διεθνούς προστασίας μετά από παραίτηση κατά τις διατάξεις του άρθρου 47.

κα. «Ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας» είναι η απόφαση της Αποφαινόμενης Αρχής να ανακαλέσει καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Π.δ. 141/2013. Σε περίπτωση άρνησης ανανέωσης άδειας διαμονής πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις και εγγυήσεις περί ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

κβ. «Παραμονή στη χώρα» είναι η παραμονή στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων και των ζωνών διέλευσης.

κγ. «Σύμβουλος του αιτούντος» είναι ο νομικός, ιατρός, ψυχολόγος ή κοινωνικός λειτουργός, ο οποίος τον υποστηρίζει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του.

κδ. «Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο» είναι το ειδικό ατομικό δελτίο που εκδίδεται για τον αιτούντα κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του από τις αρμόδιες αρχές και του επιτρέπει την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια μέχρι την ολοκλήρωσή της.

κε. «Αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων» είναι οι αιτούντες, των οποίων η ικανότητα να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος Μέρους περιορίζεται λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση και ιδίως την κατάσταση της υγείας τους.

Άρθρο 35

(Άρθρο 3 Οδηγίας)

Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται σε όλες τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, ή στις ζώνες διέλευσης της χώρας, καθώς και στις διαδικασίες ανάκλησης χορηγηθέντος καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους δεν εφαρμόζονται επί αιτήσεων διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται σε ελληνικές διπλωματικές αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες στο εξωτερικό.

3. Η ερμηνεία και εφαρμογή του παρόντος Μέρους γίνονται σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και το διεθνές δίκαιο για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και τη σχετική διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία και νομολογία.

Άρθρο 36
(Άρθρο 6 και 7 Οδηγίας)
Πρόσβαση στη διαδικασία

1.α. Κάθε αλλοδαπός ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Η αίτηση υποβάλλεται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής, οι οποίες διενεργούν αμέσως πλήρη καταγραφή της. Η πλήρης καταγραφή περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία ταυτότητας, τη χώρα καταγωγής του αιτούντος, το όνομα του πατέρα, της μητέρας, του/της συζύγου και των τέκνων του, βιομετρικά στοιχεία αναγνώρισης, καθώς και σύντομη αναφορά των λόγων για τους οποίους ο αιτών ζητά διεθνή προστασία. β. Σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατή η πλήρης καταγραφή, σύμφωνα με το στοιχείο α, μετά από απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, οι Αρχές Παραλαβής μπορούν να προβαίνουν, το αργότερο εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης, σε απλή καταγραφή των ελάχιστων απαραίτητων στοιχείων και στη συνέχεια να προβαίνουν στην πλήρη καταγραφή του στοιχείου α μόλις αυτό καταστεί δυνατό και κατά προτεραιότητα. γ. Η αίτηση διεθνούς προστασίας θεωρείται κατατεθειμένη από την ημερομηνία της πλήρους καταγραφής, σύμφωνα με το στοιχείο α, από την οποία αρχίζουν οι σχετικές προθεσμίες για την εξέτασή της σύμφωνα με το άρθρο 51 του παρόντος. Σε περίπτωση που αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, δεν εμφανιστεί για την καταγραφή της, κατά την ορισθείσα ημερομηνία ή παρότι έχει κληθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος, η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου.

2. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν την άσκηση του δικαιώματος κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών θα παρουσιασθεί αυτοπροσώπως ενώπιόν τους, με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 42 παράγραφος 1 (α).

3. Σε περίπτωση που αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος είτε βρίσκεται υπό κράτηση είτε σε διαδικασίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης κατά την κείμενη νομοθεσία, δηλώσει ότι επιθυμεί να καταθέσει αίτηση διεθνούς προστασίας, οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές μεριμνούν για την άμεση σύνταξη και υποβολή έγγραφης σχετικής δήλωσης. Στη συνέχεια η αίτηση διεθνούς προστασίας καταγράφεται από την υπηρεσία κράτησης ή την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο β της παραγράφου 1 (απλή καταγραφή), σε διασυνδεδεμένο με την Αρχή Παραλαβής ηλεκτρονικό σύστημα εντός έξι (6) εργάσιμων ημερών. Οι αρχές κράτησης ή οι περιφερειακές υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε συνεργασία με την Αρχή Παραλαβής, μεριμνούν για τη μεταγωγή του κρατουμένου ενώπιον της αρχής αυτής, το συντομότερο δυνατό, προκειμένου πραγματοποιηθεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το στοιχείο α της παραγράφου 1. Σε περίπτωση που ο αιτών αφεθεί ελεύθερος πριν την πραγματοποίηση πλήρους καταγραφής, οφείλει να προσέλθει εντός δέκα (10) ημερών στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, ώστε να προγραμματιστεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας. Σε

περίπτωση που δεν εμφανιστεί, η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Το πρόσωπο που εκφράζει επιθυμία κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας είναι αιτών άσυλο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 34(δ) του παρόντος.

4. Αν η αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθεί σε μη αρμόδια αρχή, αυτή υποχρεούται να ειδοποιήσει αμέσως την αρμόδια Αρχή Παραλαβής με τον προσφορότερο τρόπο και να παραπέμψει σε αυτήν τον αιτούντα. Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου μεριμνά για την ενημέρωση και κατάρτιση των αρχών στις οποίες είναι πιθανόν να απευθυνθεί όποιος επιθυμεί να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας (ιδίως την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα και την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης Υποδοχής και Ταυτοποίησης), σχετικά με τις αρμόδιες υπηρεσίες και τη διαδικασία κατάθεσης της αίτησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ώστε να ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι σχετικά με τον τόπο και τρόπο κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας.

5. Όταν μεγάλος αριθμός ταυτόχρονων αιτήσεων διεθνούς προστασίας καθιστά πολύ δύσκολη στην πράξη την καταγραφή που προβλέπεται στην παράγραφο 1 ή την παράγραφο 3, η καταγραφή της αίτησης μπορεί να πραγματοποιηθεί εντός προθεσμίας δέκα (10) εργάσιμων ημερών.

6. Ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση εξ ονόματος και των μελών της οικογένειάς του. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα ενήλικα μέλη με δικαιοπρακτική ικανότητα πρέπει να συναινούν εγγράφως στην κατάθεση της αίτησης εξ ονόματός τους ή σε αντίθετη περίπτωση να έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν οι ίδιοι την αίτησή τους. Πριν ζητηθεί η συναίνεση, κάθε εξαρτώμενος ενήλικος ενημερώνεται κατ'ιδίαν σχετικά με τις συναφείς διαδικαστικές συνέπειες της αυτοπρόσωπης κατάθεσης αίτησης και σχετικά με το δικαίωμά του να υποβάλει αυτοτελή αίτηση διεθνούς προστασίας. Η συναίνεση ζητείται κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης ή το αργότερο κατά την προσωπική συνέντευξη με το εν λόγω μέλος της οικογένειας.

7. Αιτών που αποκτά τέκνο μετά την είσοδό του στη χώρα δύναται να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας εξ ονόματος του τέκνου, η κατάθεση της οποίας συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου. Η αίτηση αυτή συνενώνεται με την αίτηση διεθνούς προστασίας του αιτούντος γονέα σε όποιο στάδιο και βαθμό της διαδικασίας βρίσκεται αυτή.

8. Ο ανήλικος άνω των δεκαπέντε (15) ετών, δύναται να υποβάλει αυτοπροσώπως και αυτοτελώς αίτηση διεθνούς προστασίας. Σε περίπτωση που είναι ασυνό-δευτος, εφαρμόζονται οι διατάξεις του άρθρου 45 του παρόντος.

9. Ο ασυνόδευτος ανήλικος, κάτω των δεκαπέντε (15) ετών, υποβάλλει αίτηση διά εκπροσώπου, κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 45.

10. Ο εκπρόσωπος του ανηλίκου, καθώς και ο εκπρόσωπος του ξενώνα στον οποίο φιλοξενείται ο ανήλικος, σύμφωνα με το άρθρο 19 του Π.δ. 220/2007, μπορούν να καταθέτουν αίτηση διεθνούς προστασίας εξ ονόματος του ανηλίκου εφόσον, με βάση εξατομικευμένη εκτίμηση της προσωπικής κατάστασής του, θεωρούν ότι ο ανήλικος έχει ενδεχομένως ανάγκη διεθνούς προστασίας.

Ο ανήλικος πρέπει να είναι παρών κατά την κατάθεση της αίτησης, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο για λόγους ανωτέρας βίας.

11. Αν υφίσταται επείγουσα ανάγκη, η Υπηρεσία Ασύλου μπορεί να επικουρείται από ελληνόγλωσσο προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο για τη διενέργεια των καταγραφών των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, την ανάλογη εφαρμογή της περίπτωσης β ` της παραγράφου 4 του άρθρου 60 και για κάθε άλλη διοικητική ενέργεια που αφορά τη διεκπεραίωση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας.».

Άρθρο 37

(Άρθρο 9 της Οδηγίας)

Δικαίωμα παραμονής αιτούντων - Εξαιρέσεις

1. Οι αιτούντες επιτρέπεται να παραμένουν στη χώρα μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας και απαγορεύεται η απομάκρυνσή τους με οποιονδήποτε τρόπο.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις όπου οι αρμόδιες αρχές είτε παραδίδουν τον αιτούντα σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3251/2004 (Α 127), είτε εκδίδουν αυτόν σε τρίτη χώρα, με την εξαίρεση της χώρας καταγωγής του αιτούντος, ή σε διεθνή ποινικά δικαστήρια, με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Η παράδοση ή η έκδοση δεν πρέπει να οδηγεί σε έμμεση ή άμεση επαναπροώθηση του ενδιαφερόμενου κατά παράβαση του άρθρου 33 παράγραφος 1 της Σύμβασης της Γενεύης ή σε κίνδυνο δίωξης ή σοβαρής βλάβης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του Π.δ. 141/2013, του άρθρου 7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, του άρθρου 3 της Διεθνούς Σύμβασης της Νέας Υόρκης κατά των Βασανιστηρίων, του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, των άρθρων 4 και 19 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του άρθρου 5 του Συντάγματος. Κανένας δεν εκδίδεται πριν εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αίτησής του, εφόσον επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος.

3. Το δικαίωμα παραμονής του αιτούντος στη χώρα, σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για χορήγηση άδειας διαμονής.

Άρθρο 38

(Άρθρο 8 Οδηγίας)

Ενημέρωση και παροχή συμβουλών σε κέντρα

κράτησης και σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια

1. Αλλοδαποί ή ανιθαγενείς, οι οποίοι βρίσκονται σε κέντρα κράτησης ή σημεία διέλευσης συνόρων, συμπεριλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης, στα εξωτερικά σύνορα, λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Η Υπηρεσία Ασύλου σε συνεργασία με τις αρχές που δραστηριοποιούνται στα σημεία αυτά ή/και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, μεριμνά για την παροχή της πληροφόρησης σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Στα εν λόγω κέντρα κράτησης και σημεία διέλευσης, παρέχεται δυνατότητα διερμηνείας στο μέτρο που είναι αναγκαίο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου.

2. Οι οργανώσεις και τα πρόσωπα που ενημερώνουν και συμβουλεύουν τους αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς, σύμφωνα με την παράγραφο 1, έχουν πρόσβαση στα σημεία διέλευσης των συνόρων, περιλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης, στα εξωτερικά σύνορα, εκτός αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή λόγοι που υπαγορεύονται από τη διοικητική διαχείριση του συγκεκριμένου σημείου διέλευσης των συνόρων και επιβάλλουν τον περιορισμό του δικαιώματος αυτού. Οι περιορισμοί αυτοί δεν θα πρέπει να οδηγούν σε αδυναμία πρόσβασης στα συγκεκριμένα σημεία για τις ανωτέρω οργανώσεις ή πρόσωπα.

Άρθρο 39

(Άρθρο 10 Οδηγίας)

Προϋποθέσεις για την εξέταση της αίτησης

1. Οι αιτήσεις δεν απορρίπτονται, αποκλειστικά και μόνο για το λόγο ότι δεν υποβλήθηκαν το ταχύτερο δυνατόν.

2. Όλες οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας εξετάζονται αρχικά ως προς την υπαγωγή στο καθεστώς του πρόσφυγα και, εφόσον δεν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, εξετάζονται ως προς την υπαγωγή σε καθεστώς επικουρικής προστασίας.

3. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων λαμβάνονται σε ατομική βάση, μετά από εμπειριστατωμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση. Για το σκοπό αυτόν η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου:

α. Αναζητεί, συλλέγει, αξιολογεί και τηρεί συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την πολιτική, κοινωνική, οικονομική, καθώς και τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες προέλευσης των αιτούντων (χώρες καταγωγής, χώρες προηγούμενης συνήθους διαμονής, χώρες μέσω των οποίων διήλθαν κ.λπ.) σε συνεργασία με άλλες συναρμόδιες αρχές ή αντίστοιχες αρχές κρατών-μελών Ε.Ε., στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών ή από αξιόπιστες πηγές, όπως η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Ασυλο και η Υπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.

β. Μεριμνά, ώστε το προσωπικό που εξετάζει και αποφασίζει για τις αιτήσεις ή εισηγείται για τη λήψη αποφάσεων, να γνωρίζει την εθνική και διεθνή νομοθεσία και τη νομολογία περί διεθνούς προστασίας. Προς τούτο, οργανώνει την εκπαίδευση και φροντίζει για τη συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού. Επίσης μεριμνά, ώστε το προσωπικό να μπορεί να συμβουλευέται, όταν είναι αναγκαίο, εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων όπως ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου. Περαιτέρω η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου διοργανώνει σεμινάρια εκπαίδευσης αυτοτελώς ή/και σε συνεργασία με την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Ασυλο, ενώ μπορεί να διοργανώνει σεμινάρια κατάρτισης σε συνεργασία με φορείς της κοινωνίας των πολιτών. Κοινοποιεί στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης τις διαθέσιμες από την Υπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες οδηγίες και ενημερωτικά δελτία σε θέματα διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 40

(Άρθρο 11 Οδηγίας)

Αιτιολόγηση και επίδοση αποφάσεων
και άλλων διαδικαστικών εγγράφων

1. Οι αποφάσεις επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων μεταφοράς βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 604/2013, επιδίδονται στον αιτούντα με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής.
2. Η επίδοση πραγματοποιείται το ταχύτερο δυνατόν μετά την έκδοση της απόφασης και αφού ειδοποιηθεί ο αιτών προκειμένου να προσέλθει για την παραλαβή της απόφασης σε συγκεκριμένη ημερομηνία.
3. Η ειδοποίηση πραγματοποιείται, με βάση τα δηλωθέντα υπευθύνως από τον αιτούντα, πλέον πρόσφατα στοιχεία επικοινωνίας, με επιστολή, τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεφωνική κλήση. Για την πράξη αυτή γίνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο σχετική μνεία στο φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο, η οποία πρέπει να φέρει χρονολογία και ώρα διενέργειας της πράξης, το όνομα και την υπογραφή του υπαλλήλου που προέβη στην ειδοποίηση και το είδος της πράξης στην οποία προέβη. Κάθε πρόσκληση ή κοινοποίηση πραγματοποιείται στον πιο πρόσφατο τόπο διαμονής ή κατοικίας που έχει δηλώσει ο αιτών διεθνή προστασία.
4. Εάν ο αιτών είναι κρατούμενος ή παραμένει σε Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, εφόσον η μεταγωγή του ενώπιον των Αρχών Παραλαβής για την πραγματοποίηση της επίδοσης είναι αδύνατη για αντικειμενικούς λόγους, οι οποίοι γνωστοποιούνται εγγράφως στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, η απόφαση παραδίδεται στον προϊστάμενο του οικείου καταστήματος ή εγκατάστασης, ο οποίος μεριμνά για την άμεση επίδοση της απόφασης, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, με τη συνδρομή διερμηνέα, σε γλώσσα που ο κρατούμενος κατανοεί, μνεία δε του γεγονότος αυτού γίνεται στη σχετική έκθεση

επίδοσης. Στη συνέχεια, ο προϊστάμενος του οικείου καταστήματος, χώρου κράτησης ή Περιφερειακής Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ενημερώνει σχετικά την αρμόδια Αρχή Παραλαβής, στην οποία αποστέλλει την έκθεση επίδοσης.

5. Εάν ο αιτών δεν ανταποκριθεί ή δεν καταστεί δυνατόν να ανευρεθεί με τα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 3, η επίδοση διενεργείται το αργότερο κατά την επόμενη προσέλευσή του για ανανέωση του δελτίου αιτούντος από τις αρμόδιες αρχές.

6. Κατά την επίδοση, ο αιτών ενημερώνεται από διερμηνέα σε γλώσσα που κατανοεί, μνεία δε του γεγονότος αυτού γίνεται στη σχετική έκθεση επίδοσης. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 4 επισυνάπτεται και έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών που εξηγεί το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε, τις συ-νέπειές του για τον ίδιο και τις ενέργειες στις οποίες δύναται να προβεί.

7. Η απόφαση που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της απόρριψης. Στην απορριπτική απόφαση γίνεται μνεία για την προθεσμία προς άσκηση προσφυγής, για το όργανο ενώπιον του οποίου ασκείται, για τις συνέπειες παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, καθώς και για τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 7 του παρόντος.

8. Προσκλήσεις του αιτούντος από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής στη συνέντευξη που αναφέρεται στο άρθρο 52 και από την Αρχή Προσφυγών σε ακρόαση κατά το άρθρο 62, πραγματοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο, μεταξύ των οποίων όσα αναφέρονται στην παράγραφο 3, που εξασφαλίζει ότι ο αιτών έλαβε γνώση της πρόσκλησης. Δεν απαιτείται πρόσκληση, εφόσον για τον αιτούντα έχει οριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία ολοκλήρωσης της καταγραφής της αίτησης, συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και του έχει εξηγηθεί η σημασία και το περιεχόμενο των διαδικασιών αυτών. Κάθε άλλη πρόσκληση ή κλήση του αιτούντος πραγματοποιείται με τα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 3.

9. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι αποφάσεις διακοπής της εξέτασης της αίτησης και οι αποφάσεις ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας κοινοποιούνται στον Κλάδο Αλλοδαπών και Προστασίας Συνόρων της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι αποφάσεις των Επιτροπών Προσφυγών κοινοποιούνται στον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

10. Όταν έχει υποβληθεί αίτηση εξ ονόματος των μελών της οικογένειας του αιτούντος, που επικαλούνται τους ίδιους λόγους, η αρμόδια Αρχή Απόφασης μπορεί να εκδίδει μία απόφαση που αφορά όλα τα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν αυτό θα οδηγούσε σε γνωστοποίηση της ιδιαίτερης κατάστασης αιτούντος που θα

μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντά του, ιδίως σε περιπτώσεις διώξεων με βάση το φύλο, το σεξουαλικό προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου και/ή την ηλικία. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται χωριστή απόφαση για το συγκεκριμένο πρόσωπο.

Άρθρο 41

(Άρθρο 12 Οδηγίας)

Εγγυήσεις για τους αιτούντες

1. Οι αιτούντες, κατά την εφαρμογή των διατάξεων των Κεφαλαίων Γ και Δ έχουν τα ακόλουθα δικαιώματα:

α. Ενημερώνονται, σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για τη διαδικασία που ακολουθείται, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, για το καθήκον εχεμύθειας των αρχών και το γεγονός ότι οι πληροφορίες που παρέχουν στις αρχές κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησής τους δεν θα αποκαλυφθούν στους φερόμενους ως φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης, για τις συνέπειες της μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους και της μη συνεργασίας με τις αρχές, καθώς και για τις συνέπειες της ρητής ή σιωπηρής ανάκλησης της αίτησής τους. Επίσης, ενημερώνονται για τις προθεσμίες και τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους, ώστε να συμμορφωθούν με την υποχρέωση υποβολής των στοιχείων που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησής τους.

Οι πληροφορίες τους παρέχονται εγκαίρως ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματά τους και να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 42. Οι πληροφορίες αυτές δύναται να παρέχονται και τηλεφωνικά ή με αυτοματοποιημένο τρόπο.

β. Τους παρέχονται υπηρεσίες διερμηνέα για να υποβάλουν την αίτησή τους και να εκθέσουν την υπόθεσή τους στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, για τη διεξαγωγή συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης, καθώς και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε Α και Β βαθμό, εφόσον δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η αναγκαία επικοινωνία χωρίς αυτόν. Η δαπάνη της διερμηνείας βαρύνει το Δημόσιο. Η παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, όπου αυτή απαιτείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας δύναται να παρέχεται και εξ αποστάσεως με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων επικοινωνίας, σε περίπτωση που η φυσική παρουσία διερμηνέα δεν είναι πρόσφορη. Οι αρμόδιες αρχές απόφασης μεριμνούν ώστε να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου ξενόγλωσσων εγγράφων που τυχόν κατατίθενται ενώπιόν τους, ακόμη και αν αυτά δεν προσκομίζονται σε επίσημη μετάφραση.

γ. Μπορούν να επικοινωνούν με την Υπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ή με κάθε άλλη οργάνωση που παρέχει νομική, ιατρική και ψυχολογική συνδρομή.

δ. αα) Εφοδιάζονται ατελώς από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής, αμέσως μετά την καταγραφή της αίτησης, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 1 με το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, το οποίο φέρει τη φωτογραφία τους.

ββ) Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία αποτελεί προσωρινό τίτλο, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για έκδοση άδειας διαμονής, διασφαλίζει την απόλαυση των δικαιωμάτων των αιτούντων όπου αυτά προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, εξασφαλίζει τις απαραίτητες αναγκαίες συναλλαγές κατά το χρόνο ισχύος του και τους επιτρέπει την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια.

δδ) Το δελτίο έχει διάρκεια ισχύος μέχρι ένα έτος και ανανεώνεται έως την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στην περίπτωση που έχει χορηγηθεί δελτίο μετά την απλή καταγραφή της αίτησης, σύμφωνα με την παρ. 1 (β) του άρθρου 36, το δελτίο ισχύει μέχρι την ορισθείσα ημερομηνία πλήρους καταγραφής κατά την παράγραφο 1 (α) του ίδιου άρθρου.

εε) Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να μειώνεται η διάρκεια ισχύος των δελτίων αιτούντων από συγκεκριμένη χώρα καταγωγής, λαμβανομένης υπόψη της αναμενόμενης διάρκειας έκδοσης απόφασης σε Α βαθμό και εφόσον από τα επίσημα στατιστικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι το ποσοστό χορήγησης διεθνούς προστασίας σε αιτούντες από τη συγκεκριμένη χώρα, κατά τα δύο προηγούμενα τρίμηνα, είναι χαμηλότερο του είκοσι πέντε τοις εκατό (25%).

στστ) Με απόφαση Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής δύναται να περιορίζεται η διάρκεια ισχύος του δελτίου συγκεκριμένου αιτούντος, ιδίως σε περίπτωση αναβολής της προγραμματισμένης προσωπικής συνέντευξης, απώλειας δελτίου, όταν επίκειται άμεσα η επίδοση απόφασης ή όταν εκκρεμεί μεταφορά στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

ζζ) Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία παραδίδεται υποχρεωτικά από τον αιτούντα στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής κατά την επίδοση σε αυτόν απορριπτικής απόφασης επί της αίτησής του και παύει αυτοδικαίως να ισχύει. Στην περίπτωση που ο αιτών κρατείται ή βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή εφόσον η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 60, το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία χορηγείται μετά την άρση της κράτησης, ή το πέρας των διαδικασιών Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή αφού επιτραπεί η είσοδος στο έδαφος της χώρας σύμφωνα με το άρθρο 60 παράγραφος 2. Αν κατά την άρση της κράτησης ο αιτών δεν εφοδιαστεί με δελτίο, παραπέμπεται εγγράφως στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, ενώπιον της οποίας οφείλει να παρουσιασθεί εντός δέκα (10) ημερών για να δηλώσει τα στοιχεία επικοινωνίας του και να του χορηγηθεί δελτίο. Το έγγραφο παραπομπής φέρει τα στοιχεία του αιτούντος και φωτογραφία του. Οι αρμόδιες αρχές για την κράτηση του αιτούντος ή οι αρμόδιες

υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης επιδίδουν στον αιτούντα το έγγραφο παραπομπής του. Η επίδοση διενεργείται από διερμηνέα, σε γλώσσα που ο αιτών κατανοεί, μνεία δε του γεγονότος αυτού γίνεται στη σχετική έκθεση επίδοσης.

ε. Ενημερώνονται σχετικά με το αποτέλεσμα της απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας σε γλώσσα που κατανοούν, καθώς και για τη δυνατότητα προσβολής της απορριπτικής απόφασης και της σχετικής προθεσμίας. Η απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας εκδίδεται και επιδίδεται στον αιτούντα το ταχύτερο δυνατόν, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 40. Σε περίπτωση που ο αιτών αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας, γνωστοποιούνται στοιχεία από το διοικητικό φάκελο και χορηγούνται αντίγραφα μόνο εφόσον ο αιτών αποδείξει ειδικό έννομο συμφέρον.

στ. Έχουν πρόσβαση, οι ίδιοι ή διά των συμβούλων τους, σε πληροφορίες που παρέχουν εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων, όπως ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου.

2. Καθ όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες κατά το νόμο αρχές αναγνωρίζουν και θεωρούν το γνήσιο της υπογραφής αιτούντων με την επίδειξη του δελτίου. Στις περιπτώσεις κράτησης, παραμονής σε εγκαταστάσεις της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή κατά τη διαδικασία του άρθρου 60, οι αρμόδιες κατά τον νόμο αρχές αναγνωρίζουν και βεβαιώνουν την υπογραφή των αιτούντων βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει.

Άρθρο 42

(Άρθρο 13 Οδηγίας)

Υποχρεώσεις των αιτούντων

1. Οι αιτούντες υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές στο μέτρο που αυτό είναι αναγκαίο για τη διεκπεραίωση της αίτησής τους, συμπεριλαμβανομένης και της διαπίστωσης των στοιχείων της ταυτότητάς τους. Ειδικότερα, σε κάθε περίπτωση, οι αιτούντες υποχρεούνται να:

α. Παρουσιάζονται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής αυτοπροσώπως, χωρίς καθυστέρηση προκειμένου να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και όποτε κληθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Αίτηση διεθνούς προστασίας, παραίτηση από αυτήν, προσφυγή κατά απορριπτικής απόφασης, μεταγενέστερη αίτηση και αίτηση για ανανέωση του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία υποβάλλονται αυτοπροσώπως, εκτός αν συντρέχουν λόγοι ανωτέρας βίας, όπως σοβαρή ασθένεια ή σοβαρή σωματική αναπηρία, οι οποίοι θα πρέπει να αποδεικνύονται με ανάλογο πιστοποιητικό ή βεβαίωση δημόσιας υπηρεσίας. Στις προαναφερόμενες περιπτώσεις ανωτέρας βίας η αίτηση περιλαμβάνει δήλωση του αιτούντος, του επιτρόπου του, εκπροσώπου

του ή του δικαστικού του συμπαραστάτη ότι γνωρίζει τις προϋποθέσεις της παρούσας παραγράφου. Σε κάθε περίπτωση, η συνέχιση της διαδικασίας εξέτασης μιας αίτησης διεθνούς προστασίας τελεί υπό την προϋπόθεση της διαπίστωσης της συνδρομής των ως άνω λόγων ανωτέρας βίας, καθώς και της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος ενώπιον των αρμοδίων Αρχών Παραλαβής, εφόσον διαπιστώνεται ότι οι λόγοι ανωτέρας βίας είναι παροδικού χαρακτήρα.

β. Παραδίδουν το ταξιδιωτικό έγγραφο και προσκομίζουν οποιοδήποτε άλλο έγγραφο έχουν στην κατοχή τους και σχετίζεται με την εξέταση της αίτησης και των στοιχείων που πιστοποιούν την ταυτότητα των ιδίων και των μελών της οικογένειάς τους, τη χώρα προέλευσης και τον τόπο καταγωγής τους, καθώς και την οικογενειακή τους κατάσταση. Στις περιπτώσεις που παραδοθούν τα ανωτέρω έγγραφα συντάσσεται πρακτικό παράδοσης-παραλαβής, αντίγραφο του οποίου χορηγείται στον αιτούντα. Η υποβολή και η εξέταση της αίτησης χορήγησης διεθνούς προστασίας, καθώς και η χορήγηση καθεστώτος δεν προϋποθέτουν απαραίτητως την υποβολή αποδεικτικών στοιχείων.

γ. Ενημερώνουν αμέσως τις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής για τη διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής τους και τα άλλα στοιχεία επικοινωνίας τους καθώς και για κάθε μεταβολή των ως άνω στοιχείων.

δ. Συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια κάθε νόμιμης έρευνας σχετικά με την αίτησή τους.

ε. Δέχονται σωματική έρευνα και έρευνα των αντικειμένων που φέρουν και φωτογραφίζονται, ενώ, εφόσον είναι άνω των 14 ετών, δακτυλοσκοπούνται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η σωματική έρευνα διεξάγεται από πρόσωπο του ιδίου φύλου με τον αιτούντα, τηρουμένων πλήρως των αρχών της ανθρώπινης αξιοπρέπειας και της σωματικής και ψυχολογικής ακεραιότητας.

2. Για τις υποχρεώσεις αυτές και τα δικαιώματα τους σύμφωνα με το άρθρο 41, ενημερώνονται ειδικά οι αιτούντες σε γλώσσα που κατανοούν και συντάσσεται προς τούτο σχετικό αποδεικτικό, στο οποίο αναφέρεται η γλώσσα επικοινωνίας.

Άρθρο 43

Στοιχεία Ταυτότητας των Αιτούντων

1. Τα στοιχεία ταυτότητας των αιτούντων προκύπτουν από το διαβατήριό τους, το δελτίο ταυτότητάς τους, ή τη ληξιαρχική πράξη γέννησής τους, εφόσον έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να γίνεται δεκτή και άλλη κατηγορία εγγράφων.

2. Σε περίπτωση έλλειψης των εγγράφων αυτών, τα στοιχεία ταυτότητας καταγράφονται με βάση τη σχετική δήλωση του αιτούντος, κατά την καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας.

3. Τα στοιχεία ταυτότητας δύναται να τροποποιηθούν με απόφαση Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής μετά από σχετική αίτηση του αιτούντος διεθνή προστασία, η οποία συνοδεύεται από πρωτότυπα έγγραφα της παραγράφου 1, εκτός αν η τροποποίηση αφορά προφανείς γραφικές παραδρομές ή παραδρομές προφανώς οφειλόμενες στη μεταφορά άλλων αλφαβήτων στο λατινικό αλφάβητο, οπότε αρκεί απλή αίτηση του ενδιαφερόμενου.

4. Κατ εξαίρεση το στοιχείο της ιθαγένειας και του τόπου γέννησης, μπορούν να τροποποιηθούν με απόφαση του Προϊσταμένου της Αρχής Παραλαβής, μετά από γνώμη του αρμόδιου χειριστή, εφόσον κατά τη συνέντευξη του άρθρου 52 ο αιτών προβεί σε σχετική δήλωση και θεμελιωθεί ότι τα στοιχεία αυτά έχουν καταγραφεί εσφαλμένα. Ομοίως κατ εξαίρεση μπορεί να τροποποιηθούν τα στοιχεία ταυτότητας εάν κατά τη συνέντευξη προβληθούν βάσιμοι και σοβαροί λόγοι για τους οποίους ο αιτών αρχικά δεν είχε δηλώσει τα πραγματικά του στοιχεία. Η ημερομηνία γέννησης τροποποιείται μετά από διενέργεια διαδικασίας προσδιορισμού ηλικίας σύμφωνα με το άρθρο 45, εκτός αν κατά τη συνέντευξη προκύψει ότι ο αιτών που έχει καταγραφεί ως ενήλικος είναι προφανώς ανήλικος, οπότε αρκεί απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής μετά από γνώμη του αρμόδιου χειριστή.

5. Σε περίπτωση που η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της παραγράφου 4, και σύμφωνα με τα ανωτέρω, διαπιστωθεί κατά το στάδιο εξέτασης της προσφυγής, σύμφωνα με τα άρθρα 61 και 62, η τροποποίηση πραγματοποιείται με επιμέλεια του Προϊσταμένου του Τμήματος Συντονισμού της Υπηρεσίας Ασύλου, μετά από απόφαση της Επιτροπής Προσφυγών ενώπιον της οποίας εκκρεμεί η υπόθεση.

Άρθρο 44

(Άρθρα 19 έως 23 Οδηγίας)

Παροχή πληροφοριών -

Νομική εκπροσώπηση και συνδρομή

1. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να συμβουλευόμαστε με δαπάνη τους δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο σε θέματα σχετικά με την αίτησή τους. Εφόσον ειδικές διατάξεις δεν ορίζουν διαφορετικά για συγκεκριμένες πράξεις, η εξουσιοδότηση αιτούντων προς δικηγόρο για την εκπροσώπησή τους ενώπιον των αρχών του παρόντος Μέρους μπορεί να πραγματοποιηθεί και με απλό ιδιωτικό έγγραφο, χωρίς να απαιτείται θεώρηση του γνησίου της υπογραφής. Η εξουσιοδότηση αιτούντων προς άλλα πρόσωπα απαιτεί θεώρηση του γνησίου της υπογραφής.

2. Στους αιτούντες παρέχονται, στο πλαίσιο των διαδικασιών του Κεφαλαίου Γ, δωρεάν νομικές πληροφορίες και πληροφορίες για τη διαδικασία, σχετικά με την υπόθεσή τους. Πέραν της παροχής πληροφόρησης του προηγούμενου εδαφίου, σε περίπτωση απόφασης με την οποία δεν χορηγείται προσφυγικό καθεστώς σε πρώτο βαθμό, στους αιτούντες παρέχεται, κατόπιν αιτήματος, εξειδικευμένη ενημέρωση σχετικά με το σκεπτικό της απόφασης και τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατ

αυτής. Η πληροφόρηση και ενημέρωση των προηγούμενων εδαφίων μπορεί να παρέχονται από φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

3. Στους αιτούντες παρέχεται δωρεάν νομική συνδρομή στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών με τους όρους και τις προϋποθέσεις της υπουργικής απόφασης του άρθρου 7 παράγραφος 8 του παρόντος. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες είναι δυνατόν να λαμβάνουν δωρεάν νομική βοήθεια, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των διατάξεων του ν. 3226/2004 (Α 24), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

4. Οι δικηγόροι που εκπροσωπούν αιτούντες έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες του φακέλου τους, βάσει των οποίων λαμβάνεται ή θα ληφθεί η απόφαση, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 41 παράγραφος 1(ε) εδάφιο τρίτο του παρόντος. Άλλοι σύμβουλοι που παρέχουν συνδρομή σε αιτούντες έχουν πρόσβαση σε στοιχεία του φακέλου τους εφόσον αυτά σχετίζονται με την παρεχόμενη συνδρομή. Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, δύναται, μετά από αιτιολογημένη πράξη του, να απαγορεύει τη γνωστοποίηση πληροφοριών ή της πηγής αυτών, εφόσον κρίνει ότι η αποκάλυψη αυτών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια, την ασφάλεια των οργανισμών που παρέχουν τις πληροφορίες αυτές, την ασφάλεια των προσώπων που αυτές αφορούν ή τις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Η παραπάνω απαγόρευση δεν θα πρέπει να περιορίζει δυσανάλογα το δικαίωμα του αιτούντος σε εκπροσώπηση, νομική συμπαράσταση και υπεράσπιση. Η πρόσβαση στις εν λόγω απόρρητες πληροφορίες ή πηγές είναι δυνατή, σε κάθε περίπτωση, από την Αρχή Προσφυγών, στο πλαίσιο εξέτασης προσφυγής και από το Δικαστήριο, το οποίο είναι αρμόδιο για την εξέταση των προβλεπομένων στο άρθρο 64 αιτήσεων ακυρώσεως.

5. Οι δικηγόροι που εκπροσωπούν και οι σύμβουλοι που παρέχουν συνδρομή σε αιτούντες, έχουν πρόσβαση σε Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης υπό τους ειδικούς όρους του Γενικού Κανονισμού λειτουργίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Επίσης έχουν πρόσβαση σε χώρους κράτησης και ζώνες διέλευσης, για να επικοινωνούν με τους αιτούντες, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Η δυνατότητα πρόσβασης των ως άνω προσώπων στους χώρους αυτούς περιορίζεται όταν αυτό κρίνεται αντικειμενικά απαραίτητο από τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη διοικητική διαχείριση του εν λόγω χώρου ή την ασφάλεια των αιτούντων, υπό τον όρο ότι δεν περιορίζεται ούτε παρακωλύεται το δικαίωμα του αιτούντος σε εκπροσώπηση και νομική συμπαράσταση, ιδίως όταν η πρόσβαση των δικηγόρων και συμβούλων περιορίζεται υπερβολικά ή καθίσταται αδύνατη.

6. Δικηγόροι ή άλλοι σύμβουλοι δικαιούνται να παρέχουν κάθε νόμιμη συνδρομή στον αιτούντα σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Οι αιτούντες δικαιούνται να παρίστανται στην προσωπική συνέντευξη με τον δικηγόρο που τους εκπροσωπεί ή τον σύμβουλο που τους παρέχει συνδρομή. Η συνέντευξη μπορεί να διεξαχθεί παρά την απουσία συνηγόρου, εφόσον κριθεί ότι η απουσία αυτή δεν συνιστά σπουδαίο λόγο αναβολής.

Αρθρο 45
(Αρθρο 25 Οδηγίας)
Αιτήσεις ασυνόδευτων ανήλικων

1. Οι αρμόδιες αρχές, όταν υποβάλλεται αίτηση από ασυνόδευτους ανήλικους, ενεργούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του Π.δ. 220/2007, για το διορισμό επιτρόπου του ανηλίκου. Ο ανήλικος ενημερώνεται αμέσως για το πρόσωπο του επιτρόπου. Ο επίτροπος εκπροσωπεί τον ανήλικο, μεριμνά για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, καθώς και για την εξασφάλιση κατάλληλης νομικής συνδρομής και εκπροσώπησής του, ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Ο επίτροπος ή ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας μεριμνά για την έγκαιρη και προσήκουσα ενημέρωση του ασυνόδευτου ανηλίκου, ιδίως για τη σημασία και τις πιθανές συνέπειες της προσωπικής συνέντευξης, καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προετοιμαστεί για αυτή. Ο επίτροπος ή ο ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας καλείται και δύναται να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη του ανηλίκου και να υποβάλλει ερωτήσεις ή παρατηρήσεις προς διευκόλυνση της διαδικασίας. Κατά τη διενέργεια προσωπικής συνέντευξης μπορεί να κριθεί απαραίτητη η παρουσία του ασυνόδευτου ανηλίκου, παρά την παρουσία του επιτρόπου ή του ασκούντος σχετική πράξη επιτροπείας.

2. Οι χειριστές που διεξάγουν προσωπικές συνεντεύξεις με ασυνόδευτο ανήλικο και λαμβάνουν τις σχετικές αποφάσεις, πρέπει να διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ανηλίκων και να διενεργούν με τέτοιο τρόπο τη συνέντευξη, ώστε να είναι απόλυτα αντιληπτή από τον αιτούντα, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη την ηλικία του.

3. Εφόσον ο επίτροπος ή ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας είναι δικηγόρος, ο αιτών δεν μπορεί να επωφεληθεί δωρεάν νομικής συνδρομής σύμφωνα με το άρθρο 44 παράγραφος 3, πρώτο εδάφιο.

4. Οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής μπορούν, σε περίπτωση αμφιβολίας, να παραπέμπουν τους ασυνόδευτους ανήλικους σε διαδικασίες διαπίστωσης ανηλικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης αριθμ. 1982/16.2.2016 (Β 335). Στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητη η παραπομπή στη διαδικασία για προσδιορισμό της ηλικίας και καθ' όλη τη διάρκειά της, λαμβάνεται μέριμνα για το σεβασμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που οφείλονται ιδίως στο φύλο και σε πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Επίσης, λαμβάνεται μέριμνα ώστε:

α. Να έχει οριστεί επίτροπος του ανηλίκου, ο οποίος θα προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την προστασία των δικαιωμάτων και τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας προσδιορισμού της ηλικίας.

β. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους και σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για τη δυνατότητα και τις διαδικασίες προσδιορισμού της ηλικίας τους, για τις μεθόδους που εφαρμόζονται, τις ενδεχόμενες συνέπειες των αποτελεσμάτων της ως άνω διαδικασίας στην εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, καθώς και τις συνέπειες της άρνησής τους να υποβληθούν στη διαδικασία αυτή.

γ. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι ή οι επίτροποί τους να συναινούν στη διενέργεια της διαδικασίας για τον προσδιορισμό της ηλικίας των συγκεκριμένων ανηλίκων.

δ. Απόφαση απόρριψης της αίτησης ασυνόδευτου ανηλίκου που αρνήθηκε να υποβληθεί σε διαδικασία προσδιορισμού της ηλικίας να μη βασίζεται μόνο στην άρνηση αυτή και

ε. μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας προσδιορισμού της ηλικίας, το πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι είναι ανήλικο να έχει ανάλογη μεταχείριση ως ανήλικο.

5. Εφόσον από τη διαδικασία για τον προσδιορισμό της ηλικίας δεν προκύψει με ασφάλεια ότι ο αιτών είναι ενήλικος, αυτός αντιμετωπίζεται ως ανήλικος.

6. Το γεγονός ότι ένας ασυνόδευτος ανήλικος έχει αρνηθεί να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση δεν εμποδίζει τις Αρχές Απόφασης να λαμβάνουν απόφαση επί της αίτησης.

7. Αιτήσεις διεθνούς προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων εξετάζονται πάντοτε με την κανονική διαδικασία.

8. Η διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 46

(Άρθρο 26 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ

και 8 έως 11 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Κράτηση των αιτούντων

1. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής που αιτείται διεθνή προστασία, δεν κρατείται για μόνο το λόγο ότι έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και ότι εισήλθε παράτυπα ή/και παραμένει στη χώρα χωρίς νόμιμο τίτλο διαμονής.

2. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας ενόσω κρατείται βάσει των σχετικών διατάξεων των νόμων 3386/2005 (Α 212) και 3907/2011 (Α 7), όπως ισχύουν, παραμένει υπό κράτηση κατ'εξαίρεση, εφόσον αυτή είναι αναγκαία, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και υπό την προϋπόθεση ότι

δεν μπορούν να εφαρμοσθούν εναλλακτικά μέτρα, όπως αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 3907/2011, για έναν από τους παρακάτω λόγους:

α. για τη διαπίστωση των στοιχείων της ταυτότητας ή της καταγωγής του ή

β. προκειμένου να προσδιοριστούν τα στοιχεία εκείνα στα οποία βασίζεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, η απόκτηση των οποίων θα ήταν σε άλλη περίπτωση αδύνατη, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής του αιτούντος, όπως ο κίνδυνος αυτός ορίζεται στο άρθρο 18 (ζ) του ν. 3907/2011, ή

γ. όταν τεκμηριώνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι το πρόσωπο είχε ήδη την ευκαιρία πρόσβασης στη διαδικασία χορήγησης ασύλου, ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι ο αιτών υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας, προκειμένου να καθυστερήσει απλώς ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής, εφόσον πιθανολογείται ότι η εκτέλεση της απόφασης αυτής μπορεί να υλοποιηθεί ή

δ. εφόσον συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας αρχής της παραγράφου 3, ή

ε. όταν υπάρχει σημαντικός κίνδυνος διαφυγής, κατά τη έννοια του άρθρου 2 (ιδ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 18 στοιχείο ζ του ν. 3907/2011, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως, και προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση της διαδικασίας μεταφοράς σύμφωνα με τον ως άνω Κανονισμό.

3. Η απόφαση κράτησης λαμβάνεται από τον οικείο Αστυνομικό Διευθυντή και, προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, τον αρμόδιο για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικό Διευθυντή, και περιέχει πλήρη και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Στις περιπτώσεις α, β, γ και ε της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, η απόφαση κράτησης λαμβάνεται κατόπιν εισήγησης του Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής.

4. α. Η κράτηση των αιτούντων διεθνή προστασία επιβάλλεται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα. Καθυστερήσεις των διοικητικών διαδικασιών που δεν μπορούν να αποδοθούν στον αιτούντα δεν δικαιολογούν συνέχιση της κράτησης.

β. Η κράτηση αιτούντος διεθνή προστασία για τους λόγους των περιπτώσεων α, β και γ καταρχήν επιβάλλεται για διάστημα μέχρι 45 ημερών και παρατείνεται για άλλες 45 ημέρες εφόσον δεν ανακληθεί η εισήγηση της παραγράφου 3.

γ. Η κράτηση αιτούντος διεθνή προστασία για τους λόγους των περιπτώσεων δ και ε της παραγράφου 2, δεν δύναται να υπερβαίνει τους τρεις (3) μήνες.

δ. Ανεξάρτητα από τη συμπλήρωση ή μη των ανωτέρω ορίων των στοιχείων β και γ, ο συνολικός χρόνος κράτησης δεν μπορεί σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια κράτησης, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 30 του ν. 3907/2011.

5. Η αρχική απόφαση κράτησης και η απόφαση παράτασης της κράτησης διαβιβάζεται στον πρόεδρο ή τον υπ αυτού οριζόμενο πρωτοδίκη του διοικητικού πρωτοδικείου στην Περιφέρεια του οποίου κρατείται ο αιτών, ο οποίος κρίνει για τη νομιμότητα της επιβολής του μέτρου της κράτησης και εκδίδει παραχρήμα την απόφαση του, την οποία διατυπώνει συνοπτικά σε τηρούμενο πρακτικό, αντίγραφο του οποίου διαβιβάζει αμέσως στην αρμόδια αστυνομική αρχή. Εφόσον ζητηθεί, ο αιτών διεθνή προστασία ή ο δικαστικός του πληρεξούσιος ακούγεται υποχρεωτικά από τον δικαστή, τούτο δε μπορεί να διατάξει σε κάθε περίπτωση και ο δικαστής. Σε αυτήν την περίπτωση εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις της παραγράφου 3 και επόμενες του άρθρου 76 του ν. 3386/2005. Η ανωτέρω διαδικασία δεν περιορίζει τη δυνατότητα του αιτούντος να προβάλλει αντιρρήσεις κατά της απόφασης κράτησης ή παράτασης της κράτησης σύμφωνα με τα οριζόμενα στο επόμενο άρθρο.

6. Οι αιτούντες που κρατούνται, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, έχουν τα δικαιώματα προσφυγής και υποβολής αντιρρήσεων που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και επόμενες του άρθρου 76 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει.

7. Οι κρατούμενοι αιτούντες διεθνή προστασία, σε περίπτωση αμφισβήτησης της απόφασης κράτησης, δικαιούνται δωρεάν νομική συνδρομή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του ν. 3226/2004 (Α 24), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

8. Η κράτηση του αιτούντος διεθνή προστασία συνιστά λόγο επιτάχυνσης της διαδικασίας ασύλου, λαμβανομένης υπόψη της, τυχόν, έλλειψης κατάλληλων χώρων και των δυσχερειών εξασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης των τελούντων σε κράτηση. Οι δυσχέρειες αυτές καθώς και η ευαλωτότητα των αιτούντων κατά το άρθρο 14 παράγραφος 8 του παρόντος συνεκτιμώνται για την επιβολή ή την παράταση της κράτησης. Σε περίπτωση κράτησης αλλοδαπού ή ανιθαγενή ο οποίος υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας υπό κράτηση, ενημερώνεται αμέσως ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής ή/και ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος μεριμνά για την κατά προτεραιότητα εξέταση της αίτησης ή της προσφυγής.

9. Οι αιτούντες κρατούνται στους χώρους κράτησης που προβλέπονται στο άρθρο 31 του ν. 3907/2011.

10. Στις περιπτώσεις κράτησης αιτούντων οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε:

α. Οι αιτούντες να κρατούνται σε ειδικές εγκαταστάσεις, χωριστά από κρατούμενους του κοινού ποινικού δικαίου και στο μέτρο του δυνατού, χωριστά από άλλους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που δεν έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, οι αρμόδιες Αρχές

διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες κράτησης πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15.

β. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να έχουν πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους.

γ. Τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, καθώς και οι οργανώσεις, οι οποίες βάσει ειδικής συμφωνίας ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, να έχουν δυνατότητα επικοινωνίας και να μπορούν να επισκέπτονται τους αιτούντες υπό κράτηση, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό βίο των κρατούμενων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ` της παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4375/2016.

δ. Να διασφαλίζεται η δυνατότητα των μελών της οικογένειας, του εκπροσώπου, των νομικών συμβούλων ή συνηγόρων να επισκέπτονται και να επικοινωνούν με τους αιτούντες, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης δημόσιων φορέων και πιστοποιημένων κοινωνικών φορέων, προκειμένου να παράσχουν στους κρατούμενους αιτούντες και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις ευάλωτων προσώπων και ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 18, νομικές, ψυχοκοινωνικές και ιατρικές υπηρεσίες, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό τους βίο. Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να τίθενται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για την τήρηση της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης ή την ομαλή διοικητική διαχείριση των εγκαταστάσεων κράτησης, που όμως δεν μπορούν να καθιστούν υπερβολικά δυσχερή ή αδύνατη την πρόσβαση αυτή.

ε. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να ενημερώνονται συστηματικά για τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση εντός της οποίας κρατούνται, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 41, 44 και 60 του ν. 4375/2016.

στ. Να παρέχουν στους αιτούντες την προσήκουσα ιατρική φροντίδα.

ζ. Να διασφαλίζουν το δικαίωμα των αιτούντων για νομική εκπροσώπηση».

10Α. Η υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας των αιτούντων υπό κράτηση που είναι ευάλωτα άτομα αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών. Στις περιπτώσεις κράτησης, οι αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση τους, συμπεριλαμβανομένης της υγείας τους και μεριμνούν ώστε:

α) Να μην κρατούνται ανήλικοι, παρά μόνο σε έσχατη ανάγκη, πάντα με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, και εφόσον αποδειχθεί ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά και λιγότερο περιοριστικά μέτρα. Η κράτηση είναι όσο

το δυνατό συντομότερη και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την άρση της κράτησης και την παραπομπή σε κέντρα φιλοξενίας κατάλληλα για ανηλίκους και ποτέ σε σωφρονιστικά ιδρύματα. Σε κάθε περίπτωση το διάστημα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραπομπής των ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι πέντε (25) ημέρες. Αν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, όπως η σημαντική αύξηση του αριθμού των ανηλίκων που εισέρχονται στην ελληνική επικράτεια, παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων Αρχών, δεν έχει καταστεί εφικτή η ασφαλής παραπομπή των ανηλίκων εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος των είκοσι πέντε (25) ημερών, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για διάστημα είκοσι (20) ημερών.

β) Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να κρατούνται χωριστά από ενήλικες.

γ) Οι ανήλικοι να έχουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και των εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που αρμόζουν στην ηλικία τους.

δ) Να παρέχεται στις οικογένειες υπό κράτηση ξεχωριστό κατάλυμα με τη συγκατάθεση όλων των ενήλικων μελών τους, υπό συνθήκες που διασφαλίζουν την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

ε) Οι γυναίκες υπό κράτηση να στεγάζονται χωριστά από άντρες, εκτός εάν οι τελευταίοι αποτελούν μέλη της οικογένειας τους και υπό την προϋπόθεση της συγκατάθεσής τους, και να αποφεύγεται η κράτηση γυναικών κατά τη διάρκεια της κύησης και για τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό, καθώς και να επιδιώκεται η μεταφορά και διαμονή τους σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας.»

11. Όταν εκλείψουν οι λόγοι που δικαιολογούν την κράτηση ενός αιτούντος σύμφωνα με την παράγραφο 2, οι αρχές που διέταξαν την κράτηση, με αιτιολογημένη απόφασή τους, αφήνουν ελεύθερο τον αιτούντα και ενημερώνουν αμελλητί τις Αρχές Παραλαβής ή την Αρχή Προσφυγών, εφόσον η αίτηση εκκρεμεί σε β βαθμό.

Άρθρο 47

(Άρθρα 27 και 28 της Οδηγίας)

Παραίτηση από την αίτηση

1. Ο αιτών δύναται να παραιτηθεί από την αίτησή του καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, με την υποβολή σχετικής έγγραφης δήλωσης, ενώπιον των αρμόδιων Αρχών Παραλαβής και εφόσον παραδώσει το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία. Για τη βεβαίωση της παραίτησης συντάσσεται σχετικό πρακτικό παραίτησης το οποίο αναφέρει τις συνέπειες της πράξης αυτής. Η παραίτηση γίνεται παρουσία διερμηνέα, ο οποίος επιβεβαιώνει το ακριβές περιεχόμενο του πρακτικού, ενώ ο αιτών ενημερώνεται για τις συνέπειες της παραίτησης και για το γεγονός ότι οφείλει να εγκαταλείψει τη χώρα, εφόσον δεν είναι κάτοχος τίτλου διαμονής,

παραλαμβάνει αντίγραφο του πρακτικού παραίτησης και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής. Η ίδια διαδικασία εφαρμόζεται και εφόσον αιτών για τον οποίο έχει διενεργηθεί απλή καταγραφή σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 1 (β), δηλώσει ότι δεν επιθυμεί τη διενέργεια πλήρους καταγραφής της αίτησής του για διεθνή προστασία.

2. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, οι Αρχές Απόφασης διακόπτουν την εξέταση της αίτησης με σχετική πράξη τους και θέτουν την υπόθεση στο αρχείο. Οι ως άνω πράξεις κοινοποιούνται με επιστολή στον αιτούντα, στην τελευταία δηλωθείσα διεύθυνσή του. Εφόσον δεν έχει δηλωθεί διεύθυνση, οι πράξεις αυτές δεν κοινοποιούνται.

3. Σιωπηρή ανάκληση θεωρείται ότι υπάρχει όταν διαπιστώνεται ότι ο αιτών, χωρίς να θεμελιώνει ότι αυτό οφείλεται σε συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του:

α. δεν ανταποκρίθηκε σε αιτήματα για παροχή πληροφοριών με ουσιώδη σημασία για την αίτησή του κατά το άρθρο 4 του Π.δ. 141/2013 (Α 226) ή

β. δεν παρέστη στην προσωπική συνέντευξη ή σε ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, όπως προβλέπεται στα άρθρα 52 και 62, παρότι κλήθηκε νόμιμα και χωρίς να προβάλλει βάσιμους λόγους για τη μη παρουσία του, ή

γ. διέφυγε από το χώρο όπου βρισκόταν υπό κράτηση ή δεν συμμορφώθηκε με τα επιβληθέντα εναλλακτικά μέτρα ή

δ. αναχώρησε από το χώρο όπου διέμενε, χωρίς να ζητήσει άδεια ή να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές εφόσον είχε προς τούτο υποχρέωση ή εγκατέλειψε τη χώρα χωρίς να λάβει άδεια από τις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής ή

ε. δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του άρθρου 42 παράγραφος 1 στοιχεία β και γ, ή άλλη υποχρέωση επικοινωνίας ή υποχρέωση να προσκομίσει έγγραφο το οποίο αποδεδειγμένα έχει ή οφείλει να έχει στην κατοχή του και δύναται να προσκομίσει ή

στ. δεν εμφανίστηκε για να ανανεώσει το δελτίο το αργότερο κατά την επομένη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του.

4. «Στις περιπτώσεις που έχει εκδοθεί πράξη διακοπής ο αιτών έχει δικαίωμα με αίτηση του, εντός εννέα (9) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης διακοπής, να ζητήσει από την αρχή που έλαβε την απόφαση, τη συνέχιση της διαδικασίας εξέτασης της υπόθεσής του, εφόσον θεμελιώνει με συγκεκριμένα στοιχεία ότι η πράξη διακοπής εκδόθηκε υπό συνθήκες ανεξάρτητες από τη θέλησή του.»

Μέχρι την τελεσίδικη κρίση της ως άνω αίτησης, ο αιτών δεν απελαύνεται από τη χώρα ούτε εκτελείται απόφαση επιστροφής. Ο αιτών μπορεί να ζητήσει τη συνέχιση της εξέτασης της υπόθεσής του μόνο μία φορά.

5. Αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται μετά την πάροδο εννέα (9) μηνών από την ημερομηνία έκδοσης της πράξης διακοπής ή της παραίτησης εξετάζεται, σύμφωνα με τις διατάξεις περί μεταγενέστερων αιτήσεων κατά το άρθρο 59.

6. Στις περιπτώσεις μεταφοράς αιτούντων στη χώρα, στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού 604/2013 (ΕΕ) του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, οι εκδοθείσες πράξεις διακοπής βάσει της παραγράφου 2 ανακαλούνται αυτοδικαίως και η διαδικασία εξέτασης της αίτησης συνεχίζεται.

Άρθρο 48

(Άρθρο 29 της Οδηγίας)

Ο ρόλος της Υπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες

1. Οι αποφάσεις που λαμβάνονται επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, καθώς και οι αποφάσεις με τις οποίες ανακαλείται το καθεστώς του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας, κοινοποιούνται στο Γραφείο της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, εφόσον ο αιτών διεθνή προστασία ή δικαιούχος συναινεί στην κοινοποίηση.

2. Η Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες:

α. Δύναται να εκθέτει τις απόψεις της ή να παρέχει συμπληρωματικές πληροφορίες στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής.

β. Έχει πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις διεθνούς προστασίας, για την πρόοδο της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών συμφωνεί σχετικά.

γ. Έχει πρόσβαση, δια των εκπροσώπων της, στις περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε χώρους κράτησης και σωφρονιστικά ιδρύματα, καθώς επίσης και σε ζώνες διέλευσης αερολιμένων ή λιμένων, όπου κρατούνται ή διαμένουν αιτούντες ή χρήζοντες διεθνούς προστασίας. Για τη διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας των αιτούντων με τους ανωτέρω εκπροσώπους, διατίθεται κατάλληλος χώρος από την αρμόδια αρχή που δέχεται την αίτηση ή στην οποία κρατούνται οι αιτούντες. Την ανωτέρω δυνατότητα πρόσβασης έχουν και οργανώσεις οι οποίες, με βάση ειδική συμφωνία, ενεργούν για λογαριασμό της Υπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα.

δ. Παρουσιάζει τις απόψεις της κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων της, βάσει του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης, ενώπιον των αρμοδίων αρχών, σχετικά με τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

3. Στην Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες παρέχονται τα στατιστικά δεδομένα που επιτρέπουν την αποτελεσματική εκπλήρωση του έργου της, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης.

4. Στο πλαίσιο της λειτουργίας της Υπηρεσίας Ασύλου η Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες δύναται να παρακολουθεί συνεντεύξεις αιτούντων διεθνή προστασία, να υποβάλλει γνωμοδοτήσεις προκειμένου να συνδράμει την Υπηρεσία Ασύλου στην άσκηση της αρμοδιότητάς της και να παρακολουθεί την ποιότητα της διαδικασίας ασύλου σε πρώτο και δεύτερο διοικητικό βαθμό εξέτασης. Λεπτομέρειες της ως άνω συνεργασίας και συνδρομής ρυθμίζονται με Μνημόνια Συνεργασίας που συνάπτει ο Διευθυντής της Υπηρεσίας Ασύλου με την Υπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες.

Άρθρο 49

(Άρθρο 30 της Οδηγίας)

Τήρηση εμπιστευτικότητας

Για το σκοπό της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας, όλες οι αρμόδιες αρχές οφείλουν:

α. Να μην αποκαλύπτουν τις πληροφορίες που αφορούν ατομικές αιτήσεις ή το γεγονός ότι έχει υποβληθεί αίτηση στους φερόμενους ως φορείς της δίωξης ή της πρόκλησης σοβαρής βλάβης.

β. Να μην ζητούν πληροφορίες από τους φερόμενους ως φορείς της δίωξης ή της πρόκλησης σοβαρής βλάβης κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί άμεσα ή έμμεσα το γεγονός ότι ο αιτών έχει υποβάλει αίτηση και θα έθετε σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητά του και των εξαρτώμενων από αυτόν προσώπων ή την ελευθερία και την ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του που εξακολουθούν να ζουν στη χώρα καταγωγής.

Άρθρο 50

(Άρθρο 24 της Οδηγίας)

Αιτούντες που χρήζουν

ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων

1. Οι Αρχές Παραλαβής εκτιμούν, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, ή σε όποιο σημείο της διαδικασίας ανακύψουν οι σχετικές ανάγκες, αν ο αιτών χρήζει ειδικών διαδικαστικών

εγγυήσεων, ιδίως λόγω ενδείξεων ή ισχυρισμών ότι είναι θύμα βασανισμού, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας.

2. Εφόσον κριθεί ότι αιτούντες χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, τους εξασφαλίζεται επαρκής υποστήριξη, ώστε να μπορούν να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις του παρόντος Μέρους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Αιτήσεις διεθνούς προστασίας προσώπων που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων εξετάζονται πάντα με την κανονική διαδικασία.

Άρθρο 51

(Άρθρο 31 της Οδηγίας)

Διαδικασία της εξέτασης

1. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του Κεφαλαίου Β με την κανονική ή με την ταχύρρυθμη διαδικασία. Η υπαγωγή μίας αίτησης στην ταχύρρυθμη διαδικασία αιτιολογείται από το χειριστή ειδικά βάσει των διατάξεων της παραγράφου 7 και δεν ασκεί επιρροή στην κρίση επί της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας. Η υπαγωγή σε ταχύρρυθμη διαδικασία έχει ως μόνο αποτέλεσμα τη σύντμηση των προθεσμιών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται ειδικά στις επιμέρους διατάξεις του παρόντος Μέρους.

2. «Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση εντός έξι (6) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας ή τριάντα (30) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας.».

Όταν η αίτηση υπόκειται στη διαδικασία του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013, η προθεσμία αρχίζει από τη στιγμή κατά την οποία ορίζεται η Ελλάδα ως υπεύθυνη για την εξέταση της αίτησης, σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, ο αιτών βρίσκεται στο έδαφος της χώρας και η Υπηρεσία Ασύλου έχει αναλάβει την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας.

3. Οι ανωτέρω προθεσμίες δύναται να παρατείνονται για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των εννέα (9) επιπλέον μηνών σε περιπτώσεις στις οποίες:

α. ανακύπτουν περίπλοκα ουσιαστικά και/ή νομικά ζητήματα,

β. μεγάλος αριθμός αλλοδαπών ή ανιθαγενών αιτείται ταυτόχρονα διεθνή προστασία, γεγονός που καθιστά στην πράξη πολύ δύσκολη την ολοκλήρωση της διαδικασίας εντός της προθεσμίας των 6 μηνών.

γ. η καθυστέρηση μπορεί να αποδοθεί σαφώς στην μη συμμόρφωση του αιτούντος δυνάμει του άρθρου 42 του παρόντος.

4. Κατ εξαίρεση οι ανωτέρω προθεσμίες μπορεί να παραταθούν κατά τρεις (3) επιπλέον μήνες, όταν αυτό επιβάλλεται λόγω εξαιρετικών περιστάσεων και είναι απαραίτητο για την κατάλληλη και πλήρη εξέταση αίτησης διεθνούς προστασίας.

5. Στις περιπτώσεις που η εξέταση διαρκεί πέραν του ανώτατου κατά περίπτωση χρονικού ορίου, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητά πληροφορίες από τις Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής για το χρόνο κατά τον οποίο αναμένεται η απόφαση επί της αίτησης. Η ενημέρωση αυτή δεν θεμελιώνει υποχρέωση των ανωτέρω αρχών να λάβουν απόφαση εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

6. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής δύνανται να καταγράφουν και να εξετάζουν κατά προτεραιότητα αιτήσεις διεθνούς προστασίας οι οποίες αφορούν:

α. άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες κατά την έννοια της διάταξης της παραγράφου 8 του άρθρου 14 του παρόντος ή χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων,

β. άτομα που υποβάλλουν αίτηση ενόσω κρατούνται, υποβάλλουν αίτηση βάσει του άρθρου 60 ευρισκόμενα σε ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας ή παραμένουν εντός περιφερειακών υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης,

γ. άτομα που ενδέχεται να υπαχθούν στις διαδικασίες του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου,

δ. άτομα των οποίων οι αιτήσεις εύλογα πιθανολογείται ότι είναι βάσιμες,

ε. άτομα των οποίων οι αιτήσεις μπορούν να θεωρηθούν ως προδήλως αβάσιμες,

στ. άτομα για τα οποία η Ελληνική Αστυνομία με αιτιολογημένο έγγραφό της αναφέρει ότι συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της χώρας,

ζ. άτομα τα οποία υποβάλλουν μεταγενέστερες αιτήσεις διεθνούς προστασίας κατά το στάδιο του παραδεκτού.

7. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει μία αίτηση με την ταχύρρυθμη διαδικασία, όταν:

α. ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 57,

β. η αίτηση είναι προδήλως αβάσιμη. Ως προδήλως αβάσιμη χαρακτηρίζεται μία αίτηση όταν ο αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης και τη διεξαγωγή της συνέντευξης, κάνει επίκληση λόγων που προδήλως δεν συνάδουν με την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας ή όταν ο αιτών έχει παρουσιάσει προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες ή σαφώς ψευδείς

ή προφανώς απίθανες πληροφορίες, οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, καθιστώντας έτσι σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ως προς το εάν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας δυνάμει του Π.δ. 141/2013,

γ. ο αιτών παραπλάνησε τις Αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση,

δ. είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του,

ε. ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του,

στ. ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση να υποβληθεί σε λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.

Άρθρο 52

(Άρθρα 14 έως 17 και 34 της Οδηγίας)

Προσωπική συνέντευξη

1. Πριν τη λήψη απόφασης, η Αποφαινόμενη Αρχή διενεργεί προσωπική συνέντευξη του αιτούντος, ο οποίος καλείται σε αυτήν κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 40. Με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του άρθρου 59 του παρόντος, σε περίπτωση που από το διοικητικό φάκελο της αίτησης διεθνούς προστασίας προκύπτουν ενδείξεις ότι η αίτηση εμπύπτει στις περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων του άρθρου 54 του παρόντος, η συνέντευξη μπορεί να περιοριστεί στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης αυτής και να δοθεί η ευκαιρία στον αιτούντα να εκφραστεί σχετικά. Σε περίπτωση που, μετά την πραγματοποίηση της συνέντευξης, η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει απαραίτητη τη διερεύνηση της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας, πραγματοποιείται σχετική συμπληρωματική συνέντευξη.

2. Η συνέντευξη διενεργείται από αρμόδιο υπάλληλο της Αρχής Παραλαβής (χειριστή), ο οποίος διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα και ο οποίος λαμβάνει και εκδίδει την απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου ορίζει τη διαδικασία ορισμού του αρμόδιου υπαλλήλου (χειριστή) από τον Προϊστάμενο του κάθε Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου και Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου.

3. Η συνέντευξη διενεργείται με τη συνδρομή διερμηνέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 41 παράγραφος 1β, ικανού να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να επιβεβαιώσει όσα αναφέρει στην αίτησή του και να μπορέσει να εκθέσει με πληρότητα τους λόγους που τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη χώρα καταγωγής του ή προηγούμενης συνήθους διαμονής του, όταν πρόκειται για ανιθαγενή, ζητώντας προστασία, καθώς και τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί ή δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και προκειμένου να δώσει εξηγήσεις, ιδίως σε ό, τι αφορά, το προσωπικό του ιστορικό, συμπεριλαμβανομένου του ιστορικού των οικείων συγγενών του, την ταυτότητα, την ηλικία του, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, τυχόν προηγούμενες αιτήσεις διεθνούς προστασίας, τα δρομολόγια που ακολούθησε για να εισέλθει στο ελληνικό έδαφος και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα.

4. Κατά τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης η Αποφαινόμενη Αρχή παραχωρεί στον αιτούντα κατάλληλη ευκαιρία για να παρουσιάσει τα στοιχεία που απαιτούνται για την κατά το δυνατόν πλήρη τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στον αιτούντα δίνεται η ευκαιρία να παράσχει εξηγήσεις σχετικά με τα στοιχεία που ενδεχομένως λείπουν και/ή σχετικά με τυχόν ασυνέπειες ή αντιφάσεις στο πλαίσιο των δηλώσεών του.

5. Πριν από τη συνέντευξη χορηγείται στον αιτούντα, εφόσον το επιθυμεί, εύλογος χρόνος προκειμένου να προετοιμασθεί κατάλληλα και να συμβουλευθεί νομικό ή άλλο σύμβουλο για να τον επικουρεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Ο εύλογος χρόνος καθορίζεται από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής και δεν δύναται να υπερβεί τις επτά (7) ημέρες ή τις τρεις (3) ημέρες όταν πραγματοποιείται συνέντευξη βάσει των παραγράφων 1 έως 3 του άρθρου 60 ή όταν αφορά αιτούντα που βρίσκεται σε διαδικασία Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

6. Όταν η συνέντευξη αφορά γυναίκα, λαμβάνεται ειδική μέριμνα, ώστε να διεξάγεται από γυναίκα χειρίστρια, παρουσία γυναίκας διερμηνέα, εφόσον αυτό ζητηθεί. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο αιτών έχει εκφράσει προτίμηση σχετικά με το φύλο του χειριστή ή του διερμηνέα σε προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας, λαμβάνεται ειδική προς τούτο μέριμνα. Σε περίπτωση που αυτό δεν καθίσταται δυνατό, γίνεται μνεία των σχετικών λόγων στην έκθεση ή πρακτικό της συνέντευξης.

7. Για κάθε ενήλικο μέλος της οικογένειας διεξάγεται ξεχωριστή προσωπική συνέντευξη. Για τους ανήλικους, διεξάγεται προσωπική συνέντευξη λαμβανομένης υπόψη της ωριμότητάς τους και των ψυχολογικών συνεπειών των τραυματικών βιωμάτων τους.

8. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλειφθεί όταν η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει ότι, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, δύναται να αναγνωρίσει τον αιτούντα ως πρόσφυγα ή όταν δεν είναι αντικειμενικά δυνατή, ιδίως όταν ο αιτών δεν είναι σε θέση λόγω της μικρής του ηλικίας ή για λόγους που οφείλονται σε μόνιμες καταστάσεις ανεξάρτητες από τη θέλησή του, να συμμετάσχει στη

συνέντευξη. Η αδυναμία στην τελευταία περίπτωση πιστοποιείται με σχετική βεβαίωση ιατρού ανάλογης ειδικότητας.

9. Όταν στον αιτούντα ή στο μέλος της οικογένειάς του δεν παρέχεται η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης, η Αποφαινόμενη Αρχή καταβάλλει εύλογες προσπάθειες, ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα να υποβάλουν συμπληρωματικά στοιχεία.

10. Η παράλειψη προσωπικής συνέντευξης κατά τις προηγούμενες παραγράφους δεν επιδρά δυσμενώς στην απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, ούτε εμποδίζει την Αποφαινόμενη Αρχή να λαμβάνει απόφαση επί της αίτησης. Σε περίπτωση παράλειψης της συνέντευξης, στην απόφασή επί της αίτησης διεθνούς προστασίας περιλαμβάνεται αιτιολογία αυτής της παράλειψης.

11. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται χωρίς την παρουσία των μελών της οικογένειας του αιτούντος, εκτός εάν ο χειριστής κρίνει ότι η παρουσία τους είναι απαραίτητη.

12. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα.

13. Κατά την προσωπική συνέντευξη λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα που εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της σε συνθήκες που επιτρέπουν στον αιτούντα να παρουσιάσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του. Για το σκοπό αυτό:

α. Ο κάθε χειριστής διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για να συνεκτιμήσει τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που αφορούν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένων των πολιτισμικών καταβολών του αιτούντος. Ειδικότερα, οι χειριστές επιμορφώνονται, ιδίως για τις ειδικές ανάγκες των γυναικών, των παιδιών και των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων.

β. Ο διερμηνέας που επιλέγεται είναι ικανός να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών.

14. Η συνέντευξη ηχογραφείται, ενώ για κάθε συνέντευξη συντάσσεται έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται οι βασικοί ισχυρισμοί του αιτούντος διεθνή προστασία και όλα τα ουσιώδη στοιχεία της. Εάν δεν είναι δυνατή η απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης, τηρείται πλήρες πρακτικό. Ο αιτών καλείται στο τέλος της συνέντευξης να επιβεβαιώσει ότι δεν επιθυμεί να προσθέσει στιδήποτε άλλο, ενώ δεν υπογράφει την έκθεση ή το πρακτικό. Η ηχητική καταγραφή συνοδεύει την έκθεση ή το πρακτικό και αποθηκεύεται με μέριμνα της Αποφαινόμενης Αρχής. Συνεντεύξεις που πραγματοποιούνται με τηλεδιάσκεψη καταγράφονται ηχητικά υποχρεωτικά.

15. Εφόσον δεν είναι δυνατή η ηχητική καταγραφή, τηρείται πλήρες πρακτικό της συνέντευξης. Ο αιτών καλείται να βεβαιώσει την ακρίβεια του περιεχομένου του πρακτικού, υπογράφοντας με τη συνδρομή διερμηνέα, εφόσον παρίσταται, που

επίσης υπογράφει. Σε περίπτωση που ο αιτών αρνείται να επιβεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού, οι λόγοι άρνησης καταχωρίζονται σε αυτό. Η άρνηση του αιτούντος να βεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού δεν εμποδίζει την Αποφαινόμενη Αρχή να λάβει απόφαση επί της αίτησής του.

16. Ο αιτών δικαιούται να λαμβάνει οποτεδήποτε αντίγραφο του πρακτικού ή της έκθεσης και της ηχητικής καταγραφής.

17. Οι προαναφερόμενες εγγυήσεις τηρούνται και κατά τη διαδικασία συζήτησης των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, καθώς και σε κάθε συμπληρωματική συνέντευξη ή ακρόαση.»

18. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου δύναται να ορίζει λεπτομερέστερα τις τεχνικές διαδικασίες της διεξαγωγής και της ηχητικής καταγραφής της συνέντευξης και τηλεδιάσκεψης.

Άρθρο 53

(Άρθρο 18 της Οδηγίας)

Ιατρική Εξέταση

Με την επιφύλαξη της συγκατάθεσής του, οι Αρχές Παραλαβής ή οι Αρχές Απόφασης μπορούν να παραπέμπουν τον αιτούντα σε ιατρική εξέταση ή/και ψυχοκοινωνική διάγνωση του, όταν ανακύπτουν ενδείξεις ή ισχυρισμοί που ενδεχομένως υποδηλώνουν διώξεις ή σοβαρή βλάβη που υπέστη κατά το παρελθόν. Οι εξετάσεις του προηγούμενου εδαφίου είναι δωρεάν, πραγματοποιούνται από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό ανάλογης ειδικότητας και τα αποτελέσματά τους υποβάλλονται στις αρμόδιες Αρχές το συντομότερο δυνατό. Σε κάθε άλλη περίπτωση, οι αιτούντες ενημερώνονται ότι μπορούν με δική τους πρωτοβουλία και δικά τους έξοδα να μεριμνήσουν για εξέταση και διάγνωση όσον αφορά ενδείξεις που ενδεχομένως υποδηλώνουν δίωξη ή σοβαρή βλάβη. Τα αποτελέσματα των ανωτέρω εξετάσεων και οι σχετικές διαγνώσεις εκτιμώνται από τις αρμόδιες Αρχές Απόφασης μαζί με τα λοιπά στοιχεία της αίτησης.

Ειδικά κατά τη διαδικασία του άρθρου 60, οι Αρχές Παραλαβής ή οι Αρχές Απόφασης, και ιδίως τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου ή τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, μπορούν να παραπέμπουν τον αιτούντα στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την εκτίμηση της ευαλωτότητας, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου

14. Μετά την ολοκλήρωση της ιατρικής και ψυχοκοινωνικής εκτίμησης, το Κλιμάκιο, με εισήγησή του, ενημερώνει τον Προϊστάμενο του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Η εισήγηση κοινοποιείται και στον Διοικητή του Κέντρου για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών των αιτούντων.».

Άρθρο 54

(Άρθρο 33 της Οδηγίας)

Απαράδεκτες αιτήσεις

1. Οι Αρχές Απόφασης με σχετική απόφαση απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, εφόσον:

α. άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή

β. άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ εφαρμογή του Κανονισμού αυτού ή

γ. ο αιτών απολαμβάνει επαρκούς προστασίας από χώρα που θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για αυτόν, σύμφωνα με το άρθρο 55 ή

δ. κρίνουν ότι μία χώρα συνιστά ασφαλή τρίτη χώρα για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 56 ή

ε. η αίτηση αποτελεί μεταγενέστερη αίτηση του αιτούντος και η προκαταρκτική εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 59 παράγραφος 2, δεν κατέδειξε την ύπαρξη νέων ουσιωδών στοιχείων ή

στ. μέλος της οικογένειας του αιτούντος καταθέτει ξεχωριστή αίτηση, παρότι το πρόσωπο αυτό έχει ήδη συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 36, να συμπεριληφθεί η περίπτωση του ως τμήμα αίτησης υποβαλλόμενης για λογαριασμό του και δεν υπάρχουν στοιχεία τα οποία να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης.

2. Στην περίπτωση της παραγράφου 1β η Αποφαινόμενη Αρχή εκδίδει και τη σχετική πράξη μεταφοράς κατ εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Άρθρο 55

(Άρθρο 35 της Οδηγίας)

Πρώτη χώρα ασύλου

Μία χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα με την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή, εάν αυτός έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από αυτή και απολαμβάνει ακόμη της σχετικής προστασίας, ή απολαμβάνει άλλης αποτελεσματικής προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή της μη επαναπροώθησης.

Άρθρο 56

(Άρθρο 38 της Οδηγίας)

Ασφαλείς τρίτες χώρες

1. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για ένα συγκεκριμένο αιτούντα, όταν πληρούνται σωρευτικά τα εξής κριτήρια:

α. δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, ή πολιτικών πεποιθήσεων,

β. η χώρα αυτή τηρεί την αρχή της μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης,

γ. δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης για τον αιτούντα κατά το άρθρο 15 του Π.δ. 141/2013,

δ. η χώρα αυτή απαγορεύει την απομάκρυνση κάποιου σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο,

ε. υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και

στ. ο αιτών έχει σύνδεσμο με την εν λόγω τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή.

2. Η συνδρομή των ως άνω κριτηρίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα ξεχωριστά. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα και του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας.

3. Όταν η ως άνω τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, η αίτησή του εξετάζεται επί της ουσίας από τις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.

4. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνεται σε ετήσια βάση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για τις χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 57

(Άρθρα 36 και 37 της Οδηγίας)

Ασφαλείς χώρες καταγωγής

1. Ασφαλείς χώρες καταγωγής είναι:

α. Όσες περιλαμβάνονται στον κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής του Συμβουλίου Ε.Ε..

β. Οι χώρες, πέραν εκείνων του στοιχείου α, οι οποίες περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής, που καταρτίζεται και τηρείται για την εξέταση αιτήσεων διεθνούς προστασίας, ο οποίος δημοσιεύεται, σύμφωνα με τη διάταξη της παραγράφου 11 του άρθρου 7, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Εξωτερικών, κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου μετά από αξιολόγηση του αρμοδίου τμήματος Εκπαίδευσης, Διασφάλισης Ποιότητας και Τεκμηρίωσης μετά από αξιολόγηση, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις παραγράφους 3 και 4. Για την αξιολόγηση αυτή λαμβάνονται υπόψη σχετικές πληροφορίες από άλλα κράτη και διεθνείς οργανισμούς, όπως η Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες, η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Ασυλο και το Συμβούλιο της Ευρώπης. Η αξιολόγηση αυτή επαναλαμβάνεται περιοδικά λαμβάνοντας υπόψη τις αλλαγές της κατάστασης σε κάθε χώρα. Ο εθνικός κατάλογος χωρών καταγωγής κοινοποιείται από το Υπουργείο Εξωτερικών στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

2. Μία χώρα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για τον αιτούντα, μόνον εφόσον μετά την εξέταση της αίτησης αποδειχθεί ότι ο αιτών:

α. έχει την ιθαγένεια αυτής της χώρας ή είναι ανιθαγενής και είχε την προηγούμενη συνήθη διαμονή του στη χώρα αυτή και

β. δεν επικαλείται σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής για τον ίδιο, με βάση τα προσωπικά του χαρακτηριστικά και όσον αφορά την αναγνώρισή του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας κατά τις κείμενες διατάξεις.

3. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής αν, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και την εφαρμογή του δικαίου στο πλαίσιο ενός δημοκρατικού πολιτεύματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, καταδεικνύεται σαφώς ότι τα πρόσωπα στις συγκεκριμένες χώρες δεν υφίστανται δίωξη, γενικά και μόνιμα, όπως ορίζεται στο άρθρο 9 του Π.δ. 141/2013, ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση γενικευμένης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης.

4. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνεται μεταξύ άλλων υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά της δίωξης ή της κακομεταχείρισης μέσω:

α. Των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων της χώρας και του τρόπου εφαρμογής τους.

β. Της τήρησης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ - Ν.δ. 53/1974, Α 256), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ν. 2462/1997, Α 25), ιδίως δε των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 της

ΕΣΔΑ, και στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (ν. 1782/1988, Α 116) και της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992, Α 192).

γ. Της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης.

δ. Της πρόβλεψης μηχανισμού αποτελεσματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.

Άρθρο 58

(Άρθρο 32 της Οδηγίας)

Αβάσιμες αιτήσεις

Η αρμόδια Αρχή Απόφασης απορρίπτει ως αβάσιμη την αίτηση, εφόσον θεμελιώσει ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, κατά τις κείμενες διατάξεις.

Άρθρο 59

(Άρθρα 40 έως 42 της Οδηγίας)

Μεταγενέστερες αιτήσεις

1. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αίτησης οι Αρμόδιες Αρχές Απόφασης εξετάζουν τα στοιχεία της μεταγενέστερης αίτησης, σε συνδυασμό με τα στοιχεία του φακέλου της προγενέστερης αίτησης.

2. Η μεταγενέστερη αίτηση εξετάζεται εντός πέντε (5) ημερών κατ' αρχάς σε προκαταρκτικό στάδιο, κατά το οποίο ερευνάται εάν έχουν προκύψει ή έχουν υποβληθεί από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία.».

Κατά το στάδιο αυτό ο αιτών υποβάλλει γραπτώς στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής τα τυχόν νέα στοιχεία που προσκομίζει χωρίς να πραγματοποιηθεί συνέντευξη. Κατ' εξαίρεση πραγματοποιείται ακρόαση του αιτούντος, μετά από κλήση του σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, για τη διευκρίνιση στοιχείων της μεταγενέστερης αίτησης εφόσον η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει ότι αυτό είναι απαραίτητο.

3. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν στους αιτούντες, των οποίων η αίτηση εξετάζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, ότι απολαμβάνουν των εγγυήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 41 παράγραφος 1 (α), (β), (γ), (ε) και (στ). Μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης κατά το προκαταρκτικό στάδιο, αναστέλλεται η εκτέλεση κάθε μέτρου απέλασης, επιστροφής ή καθ' οιονδήποτε τρόπο απομάκρυνσης που υφίσταται σε βάρος των αιτούντων. Ομοίως, κατά το παραπάνω στάδιο, δεν εκτελείται απόφαση έκδοσης εφόσον ο αιτών επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος.

4. «Εάν κατά την προκαταρκτική εξέταση της παραγράφου 2 προκύψουν ή υποβληθούν από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία, τα οποία ο αιτών χωρίς υπαιτιότητα του δεν μπόρεσε να επικαλεστεί κατά της εξέτασης της προγενέστερης αίτησης και τα οποία επηρεάζουν την κρίση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, η αίτηση κρίνεται παραδεκτή, εξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους και του χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία.»
Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

5. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου μπορεί να εφαρμόζεται επίσης και στην περίπτωση μέλους της οικογένειας του αιτούντος, το οποίο υποβάλλει αίτηση αφού έχει συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 36 παράγραφος 6, να υποβληθεί αίτηση εξ ονόματός του. Σε αυτή την περίπτωση, η προκαταρκτική εξέταση, που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου, αφορά την ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων που να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης εκ μέρους του εξαρτωμένου προσώπου. Στις περιπτώσεις αυτές πραγματοποιείται συνέντευξη κατά το προκαταρκτικό στάδιο.

6. Αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται χωρίς να έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί προγενέστερης αίτησης του ίδιου αιτούντα θεωρείται ως συμπληρωματικό στοιχείο της αρχικής και δεν υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

7. Ομοια μεταγενέστερη αίτηση τίθεται στο αρχείο με πράξη του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 4 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας.

8. Αν ο αιτών, έναντι του οποίου πρέπει να εκτελεστεί απόφαση μεταφοράς, σύμφωνα με τον Κανονισμό 604/2013, υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση, αυτή εξετάζεται από το αρμόδιο κράτος, σύμφωνα με τον Κανονισμό αυτό.

9. Δεν επιτρέπεται η παραμονή στη χώρα ενός αιτούντος άσυλο που: α) υποβάλλει πρώτη μεταγενέστερη αίτηση η οποία απορρίπτεται ως απαράδεκτη απλώς για να καθυστερήσει ή να παρεμποδίσει την απόφαση εκτέλεσης απομάκρυνσης ή β) υποβάλλει δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη απορρίφθηκε ως απαράδεκτη ή αβάσιμη.»

Άρθρο 60

(Άρθρο 43 της Οδηγίας)

Διαδικασίες στα σύνορα

1. Στις περιπτώσεις που υποβάλλονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα και τις ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας, οι αιτούντες απολαμβάνουν των δικαιωμάτων και των εγγυήσεων των διατάξεων των άρθρων 41, 44, 45 και 46 του παρόντος Μέρους.

2. Αν δεν ληφθεί απόφαση εντός είκοσι οκτώ (28) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, επιτρέπεται στον αιτούντα η είσοδος και παραμονή του στο εσωτερικό της χώρας, προκειμένου να εξετασθεί η αίτησή του σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις του παρόντος.

3. Με την επιφύλαξη των διατάξεων του άρθρου 46, στις περιπτώσεις του παρόντος άρθρου, που απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας και εκδίδεται απόφαση απέλασης, επιστροφής ή επανεισδοχής, η εκτέλεση της οποίας αναστέλλεται με σχετική δικαστική απόφαση, επιτρέπεται η παραμονή του αιτούντος στη χώρα μέχρι την έκδοση απόφασης επί του ένδικου μέσου.

4. Σε περίπτωση αφίξεων που αφορούν μεγάλο αριθμό πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι υποβάλλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας ή ενόσω παραμένουν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, με κοινή απόφαση των Υπουργών Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και Εθνικής Αμυνας εφαρμόζονται κατ'εξαίρεση τα παρακάτω:

α. Η καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι επιδόσεις των αποφάσεων και λοιπών διαδικαστικών εγγράφων, καθώς και η παραλαβή προσφυγών μπορεί να πραγματοποιείται από προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας ή προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων.

β. Η συνέντευξη με τους αιτούντες διεθνή προστασία, δύναται να διενεργείται και από προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο.

γ. Η προθεσμία του άρθρου 52 παράγραφος 5 είναι μίας (1) ημέρας. Η προθεσμία του άρθρου 62 παράγραφος 2(γ) είναι δύο (2) ημερών.

Η προθεσμία της παραγράφου 6 του άρθρου 61 είναι δεκαπέντε (15) ημέρες.»

Οι προθεσμίες του άρθρ. 62 παράγραφος 3, για την ειδοποίηση του αιτούντος σε περίπτωση προφορικής ακρόασης και για την κατάθεση τυχόν υπομνήματος μετά την εξέταση της προσφυγής είναι μίας (1) ημέρας.

δ. Η απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας εκδίδεται το αργότερο την επόμενη ημέρα της πραγματοποίησης της συνέντευξης και επιδίδεται το αργότερο την επόμενη της έκδοσής της.

ε. Οι προσφυγές εξετάζονται σε τρεις (3) ημέρες από την κατάθεσή τους. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται το αργότερο εντός δύο (2) ημερών από την εξέτασή της ή την κατάθεση του υπομνήματος και επιδίδεται το αργότερο την επόμενη ημέρα της έκδοσής της. Κατά την περίπτωση της υποβολής σχετικής αίτησης ακρόασης από τον προσφεύγοντα, όπως αυτή προβλέπεται στο άρθρο 62 παράγραφος 1 στοιχείο ε' του παρόντος, η Επιτροπή Προσφυγών δύναται, κατά την κρίση της, να καλεί τον προσφεύγοντα σε ακρόαση.

στ. Από την παραπάνω διαδικασία εξαιρούνται όσοι υπάγονται στις διατάξεις των άρθρων 8 έως και 11 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, καθώς και τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, σύμφωνα με την παράγραφο 8 του άρθρου 14.

5. Με την κοινή απόφαση του Υπουργού Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης και του Υπουργού Εθνικής Αμυνας της προηγούμενης παραγράφου δύναται να ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος.

Άρθρο 61

(Άρθρο 46 της Οδηγίας)

Δικαίωμα άσκησης προσφυγής

1. Ο αιτών δικαιούται να ασκήσει την προβλεπόμενη ενδικοφανή προσφυγή του άρθρου 7 παράγραφος 5, ενώπιον της Αρχής Προσφυγών του άρθρου 4:

α. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή με την οποία ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας, καθώς και κατά της απόφασης με την οποία χορηγείται καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά το μέρος που αφορά τη μη αναγνώριση του αιτούντος ως πρόσφυγα, εντός τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης.

β. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία ή ως απαράδεκτη κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 51 παράγραφος 7 και 54 αντίστοιχα, καθώς και στις περιπτώσεις που η προσφυγή υποβάλλεται ενώ ο αιτών τελεί υπό κράτηση, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση της απόφασης. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη βάσει του άρθρου 54 παράγραφος 1 (β), η προσφυγή ασκείται εντός της ως άνω προθεσμίας και λογίζεται ότι στρέφεται και κατά της σχετικής πράξης μεταφοράς κατ'εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

γ. Κατά της απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση για να συνεχιστεί η εξέταση της υπόθεσης μετά από πράξη διακοπής σύμφωνα με το άρθρο 47 παράγραφος 4, εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την επίδοση της απόφασης.

δ. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 60 ή που η προσφυγή υποβάλλεται ενώ ο αιτών βρίσκεται σε διαδικασία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, εντός πέντε (5) ημερών από την επίδοση της απόφασης.

2. Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, με την επιφύλαξη εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 59 του παρόντος, χορηγείται εκ νέου σε περίπτωση άσκησης προσφυγής εφαρμοζομένων ανάλογα των διατάξεων του άρθρου 41 παράγραφος 1 (δ) ως προς τη διάρκεια ισχύος. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής μετά την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, η διάρκεια του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία μπορεί να περιοριστεί με απόφαση της παραγράφου 1 (δ) υποπαράγραφος (στστ) του άρθρου 41, ανάλογα με τον εκτιμώμενο χρόνο έκδοσης απόφασης επί της προσφυγής.
3. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 63, επιστρέφεται στον προσφεύγοντα η άδεια διαμονής του.
4. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής και μέχρι την επίδοση της απόφασης επ αυτής, αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του αιτούντος.
5. Οι προσφυγές κατατίθενται στις αρχές παραλαβής και διαβιβάζονται στην Αρχή Προσφυγών αμελλητί, αρχικά με τον ηλεκτρονικό και εν συνεχεία με το διοικητικό φάκελο.
6. Αν η απόφαση του πρώτου βαθμού δεν επιδοθεί για οποιονδήποτε λόγο, η προθεσμία της προσφυγής είναι τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία λήξης του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία ή, εφόσον η ισχύς του δελτίου λήξει πριν την έκδοση της απόφασης, τριάντα (30) ημέρες από την ημερομηνία έκδοσης της απόφασης.

«Άρθρο 62

Διαδικασία συζήτησης των προσφυγών

1. Η διαδικασία ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών είναι κατά κανόνα έγγραφη και η συζήτηση των προσφυγών διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φακέλου. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών καλεί υποχρεωτικά τον προσφεύγοντα σε προφορική ακρόαση όταν: α. με την προσφυγή προσβάλλεται απόφαση ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, β. ανακύπτουν ζητήματα ή αμφιβολίες ως προς την πληρότητα της συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε κατά τον πρώτο βαθμό εξέτασης, γ. ο προσφεύγων υπέβαλε σοβαρά νέα στοιχεία που αφορούν σε οψιγενείς ισχυρισμούς, δ. η υπόθεση είναι ιδιαίτερα περίπλοκη.
2. Με την κατάθεση της προσφυγής η αρμόδια Αρχή Παραλαβής ενημερώνει αυθημερόν τον προσφεύγοντα για την ημερομηνία συζήτησής της. Η συζήτηση της προσφυγής προσδιορίζεται: α. Τουλάχιστον είκοσι (20) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή ανακαλείται καθεστώσ διεθνούς προστασίας. β. Τουλάχιστον δέκα (10) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται

αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία ή ως απαράδεκτη κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 16 παράγραφος 4 και 18 αντίστοιχα. γ. Τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 60 ή που υποβάλλεται ενώ ο προσφεύγων βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

Ο προσφεύγων και η Υπηρεσία Ασύλου δύνανται να καταθέσουν συμπληρωματικά στοιχεία ή υπόμνημα επί ποινή απαραδέκτου το αργότερο δύο (2) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής.

3. Εφόσον ακολουθείται διαδικασία συζήτησης της προσφυγής με προφορική ακρόαση, η Αρχή Προσφυγών καλεί τον προσφεύγοντα ενώπιον της αρμόδιας Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Ο προσφεύγων ενημερώνεται το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τον τόπο και την ημερομηνία συζήτησης, καθώς και για το δικαίωμά του να παρασταθεί αυτοπροσώπως ή με το δικηγόρο ή άλλο σύμβουλό του ενώπιόν της, για να εκθέσει προφορικά, με τη βοήθεια κατάλληλου διερμηνέα, τα επιχειρήματά του και να δώσει τυχόν διευκρινίσεις. Στην ίδια προθεσμία ενημερώνεται, με κάθε πρόσφορο μέσο σχετικώς και η Υπηρεσία Ασύλου, προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις της για καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους, διευκρινίζοντας σαφώς το συναφές με κάθε λόγο πραγματικό μέρος. Η απουσία του προσφεύγοντος δεν κωλύει τη συζήτηση της προσφυγής, υπό την προϋπόθεση ότι αυτός έχει κληθεί σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του παρόντος. Η προφορική συζήτηση μπορεί να είναι δημόσια κατόπιν ρητής συναίνεσης του προσφεύγοντος. Ο Πρόεδρος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών μπορεί να επιτρέψει την υποβολή υπομνημάτων από τους διαδίκους μέσα σε προθεσμία που τάσσεται από αυτόν για την ανάπτυξη όσων έχουν εκτεθεί κατά τη διαδικασία της προφορικής ακρόασης.

4. «Προσφυγές που έχουν υποβληθεί μετά την πάροδο των προθεσμιών της παραγράφου 1 του άρθρου 61 συζητούνται κατά προτεραιότητα το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής. Αν ο προσφεύγων αποδείξει με έγγραφα στοιχεία ότι η εκπρόθεσμη άσκηση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, οι προσφυγές κρίνονται στην ουσία, άλλως απορρίπτονται ως απαράδεκτες.»

Ομοίως κατά προτεραιότητα, μπορεί να εξετάζονται προσφυγές που αφορούν περιπτώσεις που αναφέρονται στην παράγραφο 6 του άρθρου 51 του παρόντος.

5. Ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών μεριμνά για την επαρκή γραμματειακή υποστήριξη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, την παροχή κατάλληλης διερμηνείας και υπογράφει το έκθεμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο νόμο και τον Κανονισμό της Αρχής Προσφυγών. Η γραμματεία καταρτίζει για κάθε δικάσιμο έκθεμα, στο οποίο αναγράφονται οι προς συζήτηση υποθέσεις. Το έκθεμα αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων από την προηγούμενη της συνεδρίασης. Δεν προκαλεί ακυρότητα της διαδικασίας η μη ανάρτηση του εκθέματος ή η μη μνεία σε αυτό συγκεκριμένης υπόθεσης. Το έκθεμα κοινοποιείται στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, μαζί με τους σχετικούς

διοικητικούς φακέλους, πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα συζήτησης των προσφυγών.

6. Σε περίπτωση υποβολής μεγάλου αριθμού προσφυγών, οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών δύνα- νται να επικουρούνται στο έργο τους, πέραν από το ήδη υπάρχον προσωπικό, και από προσωπικό, «βοηθούς εισηγητές» «garroteurs» και γραμματείς, που διατίθενται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO). Οι βοηθοί εισηγητές: (α) μελετούν τον ατομικό φάκελο του προσφεύγοντος και ιδίως την αίτηση διεθνούς προστασίας, το πρακτικό της συνέντευξης, την πρωτοβάθμια απόφαση, το περιεχόμενο της προσφυγής και τυχόν υποβληθέντος υπομνήματος, καθώς και οποιαδήποτε άλλη προσκομισθείσα πληροφορία ή στοιχείο, (β) διεξάγουν έρευνα σε επικαιροποιημένες και έγκυρες πηγές πληροφόρησης, (γ) συντάσσουν αναλυτική και εμπειριστατωμένη έκθεση στην ελληνική γλώσσα που περιέχει καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων από τον προσφεύγο- ντα ισχυρισμών, καθώς και αντιστοίχιση των ισχυρισμών αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.».

7. Η συζήτηση και έκδοση απόφασης επί των προσφυγών ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν από την κατάθεση της προσφυγής και σε κάθε περίπτωση εντός τριών (3) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας ή σαράντα (40) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας.

Αν ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής κωλύεται να συμμετέχει σε τρεις (3) τουλάχιστον συνεχόμενες συνεδριάσεις, είναι δυνατή η προσωρινή αντικατάστασή του για τρεις (3) μήνες, με δυνατότητα ανανέωσης, εφόσον το κώλυμα εξακολουθεί. Για την αντικατάσταση ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 για τον ορισμό Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής. Με την εκ νέου ανάληψη καθηκόντων του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής παύει η αντικατάσταση. Υποθέσεις, οι οποίες έχουν συζητηθεί από τον κωλυόμενο Πρόεδρο ή μέλος και επί των οποίων δεν έχει «λάβει χώρα διάσκεψη» , εισάγονται προς επανασυζήτηση στην ίδια Επιτροπή με αντικατάσταση ή αναπλήρωση του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους, η δε απόφαση εκδίδεται από τη σύνθεση αυτή.

Αν μετά τη διάσκεψη υπόθεσης ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής αντικαθίσταται, σύμφωνα με τα ως άνω ή σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 5, η απόφαση εκδίδεται από την ίδια Επιτροπή με αντικατάστασή του.

8 (7). Κατά τη συζήτηση της προσφυγής, η Επιτροπή εξετάζει τόσο τη νομιμότητα της προσβαλλόμενης πράξης όσο και την ουσία της υπόθεσης και αποφαινεται αιτιολογημένως επί της αίτησης διεθνούς προστασίας του προσφεύγοντος. Η απόφαση επιδίδεται στον προσφεύγοντα κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 40 του παρόντος.

Ειδικά στις ανάλογες περιπτώσεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 40, η επίδοση μπορεί να γίνεται εναλλακτικά:

α. προς τον αντίκλητο του ή προς τον δικηγόρο, ο οποίος υπέγραψε την προσφυγή ή παρέστη κατά τη συζήτηση της προσφυγής ή κατέθεσε υπόμνημα ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, ή

β. στον διοικητή του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή στον προϊστάμενο της Δομής Προσωρινής Υποδοχής ή Προσωρινής Φιλοξενίας, όπου ο προσφεύγων έχει δηλώσει ότι διαμένει, ή

γ. με ανάρτηση της απόφασης σε ειδικό ιστότοπο. Ο προσφεύγων κατά την κατάθεση της προσφυγής λαμβάνει μοναδικό κωδικό για την πρόσβαση του και του γνωστοποιούνται, εγγράφως και σε γλώσσα που κατά δήλωση του γνωρίζει, οι οδηγίες για την παρακολούθηση της έκβασης της προσφυγής του. Η επίδοση θεωρείται ότι συντελείται μετά την πάροδο δέκα (10) ημερών από την ανάρτηση.

9. Αναπομπή της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό επιτρέπεται μόνο στην περίπτωση του στοιχείου γ' της παραγράφου 1 του άρθρου 61.

Άρθρο 63

(Άρθρα 44 και 45 της Οδηγίας)

Ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας

1. Όταν προκύπτουν νέα στοιχεία που συνιστούν λόγο επανεξέτασης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής εξετάζουν αν συντρέχει περίπτωση ανάκλησης του καθεστώτος αυτού βάσει των σχετικών διατάξεων του Π.δ. 141/2013. Η απόφαση ανάκλησης λαμβάνεται από τον Προϊστάμενο της κατά τόπο αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, μετά από εισήγηση υπαλλήλου (χειριστή) που ορίζεται ειδικά και είναι ειδικά αιτιολογημένη.

2. Στις περιπτώσεις εφαρμογής της παραγράφου 1, ο ενδιαφερόμενος:

α. Ενημερώνεται εγγράφως από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής τουλάχιστον δεκαπέντε (15) εργάσιμες μέρες πριν την επανεξέταση της συνδρομής στο πρόσωπό του των αναγκαίων προϋποθέσεων διεθνούς προστασίας, καθώς και για τους λόγους της επανεξέτασης αυτής.

β. Δικαιούται να προβάλλει στο πλαίσιο προσωπικής συνέντευξης και με γραπτό υπόμνημά του στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν πρέπει να ανακληθεί το χορηγηθέν καθεστώς.

Η διαδικασία συνέντευξης πραγματοποιείται σύμφωνα με το άρθρο 52 από υπάλληλο της Αρχής Παραλαβής (χειριστή) που ορίζεται ειδικά.

3. Η Αποφαινόμενη Αρχή, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής:

α. ενημερώνεται εγγράφως από το τμήμα Εκπαίδευσης, Διασφάλισης Ποιότητας και Τεκμηρίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου, όσον αφορά ιδίως τη γενική πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των ενδιαφερομένων προσώπων και

β. δύναται, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να συλλέγει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη περίπτωση προκειμένου να επανεξεταστεί το καθεστώς. Οι

πληροφορίες αυτές δεν λαμβάνονται από τους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης κατά τρόπο που θα είχε ως αποτέλεσμα να πληροφορούνται απευθείας ότι ο ενδιαφερόμενος είναι πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας ή να τίθεται σε κίνδυνο η σωματική ακεραιότητα του ενδιαφερόμενου και των προσώπων που εξαρτώνται από αυτόν και η ελευθερία ή η ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του που τυχόν εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα καταγωγής.

4. Η απόφαση ανάκλησης του καθεστώτος επιδίδεται βάσει των διατάξεων του άρθρου 40. Η απόφαση αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους ανάκλησης και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες άσκησης προσφυγής κατ' αυτής ενώπιον της Αρχής Προσφυγών.

5. Οι διατάξεις του άρθρου 44 και του άρθρου 48 εφαρμόζονται και στην ανάκληση του καθεστώτος.

6. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, το καθεστώς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας παύει αυτοδικαίως αν ο δικαιούχος παραιτηθεί ρητώς από αυτό, με έγγραφη δήλωσή του, η οποία υποβάλλεται αυτοπροσώπως στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής με τη διαδικασία του άρθρου 47 παράγραφος 1 ή αν ο δικαιούχος αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια.

Άρθρο 64

(Άρθρο 47 της Οδηγίας)

Άσκηση Αίτησης Ακυρώσεως

1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν δικαίωμα άσκησης αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του αρμόδιου δικαστηρίου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 15 παρ. 3 του ν. 3068/2002 (Α 274), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 του ν. 3900/2010 (Α 13) και ισχύει, κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους. Για τη δυνατότητα αυτή, για την προθεσμία, καθώς και για το αρμόδιο δικαστήριο γίνεται ρητή αναφορά επί του σώματος της απόφασης.

2. Αίτηση ακυρώσεως κατά των αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, μπορεί να ασκηθεί και από τον Υπουργό Εσωτερικών και Διοικητικής Ανασυγκρότησης.

Άρθρο 65

(Άρθρο 48 της Οδηγίας)

Υποχρέωση εχεμύθειας

Το προσωπικό των αρμοδίων Υπηρεσιών που εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στην εφαρμογή του, υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για όλα τα στοιχεία και προσωπικά δεδομένα

που περιέρχονται σε γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ ευκαιρία αυτών.

Άρθρο 66
(Άρθρο 50 της Οδηγίας)
Υποβολή Εκθέσεων

Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλες τις πληροφορίες που είναι απαραίτητες για την κατάρτιση της έκθεσης, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος Μέρους.

2. Καταργούνται τα άρθρα 1 έως 24 του ν. 4540/2018, τα οποία έχουν ως εξής:

Άρθρο 1
Σκοπός
(άρθρο 1 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/33/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία».

Άρθρο 2
Ορισμοί
(άρθρο 2 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το ελληνικό κράτος που υποβάλλει πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπο του της ιδιότητας του πρόσφυγα ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28ης Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων, όπως συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967 («Σύμβαση της Γενεύης») εφόσον ο ίδιος δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη μορφή προστασίας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,

β) «αιτών» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση κατά την έννοια της περίπτωσης ε ` του άρθρου 34 του ν. 4375/2016,

γ) «μέλη της οικογένειας» του αιτούντος διεθνή προστασία, εφόσον η οικογένεια ήδη υπήρχε στη χώρα καταγωγής, θεωρούνται τα ακόλουθα μέλη της οικογένειας του αιτούντος που βρίσκονται στην Ελλάδα:

αα. ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη,

ββ. τα ανήλικα άγαμα τέκνα του, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα,

γγ. ο πατέρας ή η μητέρα ή άλλος ενήλικος που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος,

δ) «ανήλικος» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών,

ε) «ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο ανήλικος, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, τη γονική του μέριμνα ή την επιμέλεια του ή από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του και για όσο χρόνο η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο. Στον ορισμό αυτό περιλαμβάνεται και ο ανήλικος που παύει να συνοδεύεται μετά την είσοδο του στην Ελλάδα,

ζ) «συνθήκες υποδοχής» είναι η πλήρης δέσμη μέτρων που το ελληνικό κράτος εφαρμόζει προς όφελος των αιτούντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος,

η) «υλικές συνθήκες υποδοχής» είναι οι συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής και ρουχισμού, σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, ή συνδυασμό των τριών, καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα,

θ) «κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλεται από κρατική αρχή σε αιτούντα, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελεύθερης κυκλοφορίας του προσώπου,

ι) «κέντρο φιλοξενίας» είναι κάθε χώρος που χρησιμοποιείται για την ομαδική φιλοξενία αιτούντων και ασυνόδευτων ανηλίκων,

ια) «εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι ο προσωρινός ή οριστικός επίτροπος του ανηλίκου ή το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού. Ως εκπρόσωπος κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να οριστεί και ο νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην τελευταία περίπτωση, ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλο πρόσωπο για την εκπροσώπηση του ανηλίκου κατά τις διαδικασίες του παρόντος,

ιβ) «αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής» είναι τα ευάλωτα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 20, τα οποία χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, προκειμέ- νου

να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

Άρθρο 3

Συμπληρωματικοί ορισμοί

Για την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος νόμου:

α) «αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια της Υπηρεσίας Ασύλου και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου,

β) «αρμόδια αρχή υποδοχής» είναι κατά περίπτωση η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η Διεύθυνση Προστασίας Αιτούντων Άσυλο της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής του Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής,

γ) «μέλη οικογένειας» του αιτούντος παροχής διεθνούς προστασίας, επιπλέον των αναφερόμενων στην περίπτωση γ' του άρθρου 2, θεωρούνται επίσης:

αα) εφόσον η οικογένεια υπήρχε ήδη στην χώρα καταγωγής, τα ενήλικα τέκνα που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν μπορούν να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση,

ββ) εφόσον η οικογένεια δεν υπήρχε στη χώρα καταγωγής, ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη και τα ανήλικα τέκνα ανεξαρτήτως εάν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου ή είναι υιοθετημένα, σύμφωνα με το δίκαιο της χώρας προέλευσης του αιτούντος,

δ) «χωρισμένος από την οικογένεια του ανήλικος» ή «χωρισμένος ανήλικος» είναι ο ανήλικος ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή από άλλο πρόσωπο στο οποίο αυτή έχει ανατεθεί σύμφωνα με το νόμο, αλλά συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του.

Άρθρο 4

Πεδίο εφαρμογής

(άρθρο 3 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλους τους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας στο έδαφος της ελληνικής επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, καθώς και στα χωρικά

ύδατα και στις ζώνες διέλευσης αυτής, εφόσον τους επιτρέπεται να παραμείνουν στο έδαφος της χώρας ως αιτούντες. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται επίσης στα μέλη της οικογένειας των αιτούντων, εφόσον καλύπτονται από αυτή την αίτηση, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου εφαρμόζονται και στους ανήλικους, ασυνόδευτους ή μη, και τους χωρισμένους ανήλικους, ανεξάρτητα εάν έχουν υποβάλλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη τυχόν ευνοϊκότερων διατάξεων.

2. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται:

α. σε αιτήσεις χορήγησης διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου που υποβάλλονται στις Ελληνικές διπλωματικές Αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες της Ελλάδος στο εξωτερικό,

β. σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του π.δ. 80/2006 (Α` 82).

Άρθρο 5

Ενημέρωση

(άρθρο 5 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αρμόδιες Αρχές εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, ενημερώνουν τον αιτούντα για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται σε σχέση με τις συνθήκες υποδοχής και τις παροχές που προβλέπονται, χορηγώντας σε αυτόν ενημερωτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί, λαμβάνοντας υπόψη την ατομική του κατάσταση και την ηλικία του.

2. Το έντυπο αυτό εκδίδεται με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής υποδοχής και περιλαμβάνει πληροφορίες για τους φορείς που παρέχουν νομική ή ψυχολογική συνδρομή, καθώς και για τους φορείς που μπορούν να συνδράμουν τους αιτούντες ή να τους ενημερώνουν για τις υπάρχουσες συνθήκες και υπηρεσίες υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

3. Εάν ο αιτών δεν κατανοεί τις γλώσσες στις οποίες έχει εκδοθεί το προαναφερόμενο ενημερωτικό έντυπο ή εάν είναι αναλφάβητος, ενημερώνεται προφορικά με τη συνδρομή διερμηνέα.

Άρθρο 6

Επίσημα έγγραφα

(άρθρο 6 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Στους αιτούντες χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία υπό τους όρους, τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του Τρίτου Μέρους του ν. 4375/2016 (Α` 51).

2. Στους αιτούντες μπορεί να χορηγηθεί ταξιδιωτικό έγγραφο όταν ανακύπτουν σοβαροί ανθρωπιστικοί λόγοι οι οποίοι υπαγορεύουν την παρουσία τους σε άλλο κράτος, όπως αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας, υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του άρθρου 25 του π.δ. 141/2013 (Α` 226).

Άρθρο 7

Διαμονή και ελευθερία κυκλοφορίας
(άρθρο 7 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αιτούντες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην ελληνική επικράτεια ή στην περιοχή που τους ορίζεται με κανονιστικού χαρακτήρα απόφαση «του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής».

Ο περιορισμός της ελευθερίας κυκλοφορίας εντός συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής δεν θίγει την αναπαλλοτρίωτη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής και δεν εμποδίζει την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

2. Η απόφαση για περιορισμό στην ελευθερία κυκλοφορίας λαμβάνεται, όταν είναι αναγκαίο για την ταχεία επεξεργασία και την αποτελεσματική παρακολούθηση των αιτήσεων παροχής διεθνούς προστασίας ή για απολύτως αιτιολογημένους λόγους δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης. Ο περιορισμός μνημονεύεται στα δελτία αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας.

3. Στους αιτούντες στους οποίους έχει επιβληθεί περιορισμός στην ελευθερία κυκλοφορίας, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, παρέχονται υλικές συνθήκες υποδοχής, εντός της υποδεικνυόμενης από την απόφαση περιορισμού γεωγραφικής περιοχής. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων της σχετικής απόφασης εκ μέρους των αιτούντων, η παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής διακόπτεται.

4. Ο αιτών για τον οποίο έχει καθοριστεί περιοχή κυκλοφορίας, σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2, μπορεί να απομακρυνθεί προσωρινώς κατόπιν σχετικής άδειας της αρμόδιας Αρχής, που χορηγείται ύστερα από αίτηση του. Άδεια δεν απαιτείται, όταν ο αιτών καλείται να παρουσιαστεί σε δημόσια αρχή.

5. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων δεν θίγει την εφαρμογή του άρθρου 14 του ν. 4375/2016.

6. Οι αιτούντες οφείλουν να γνωστοποιούν στις αρμόδιες Αρχές κάθε μεταβολή του τύπου διαμονής τους, όσο εκκρεμεί η αίτησή τους για παροχή διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 8

Κράτηση και εγγυήσεις

για κρατούμενους αιτούντες
(άρθρα 8 και 9 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Τα ζητήματα κράτησης και εγγυήσεων για κρατούμενους αιτούντες διέπονται από τις παραγράφους 1 έως 9 και 11 του άρθρου 46 του ν. 4375/2016.

Άρθρο 9
Συνθήκες κράτησης
(άρθρο 10 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Η παρ. 10 του άρθρου 46 του ν. 4375/2016 αντικαθίσταται ως εξής:

«10. Στις περιπτώσεις κράτησης αιτούντων οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε:

α. Οι αιτούντες να κρατούνται σε ειδικές εγκαταστάσεις, χωριστά από κρατούμενους του κοινού ποινικού δικαίου και στο μέτρο του δυνατού, χωριστά από άλλους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που δεν έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, οι αρμόδιες Αρχές διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες κράτησης πληρούν τις προϋποθέσεις της παραγράφου 1 του άρθρου 15.

β. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να έχουν πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους.

γ. Τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, καθώς και οι οργανώσεις, οι οποίες βάσει ειδικής συμφωνίας ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, να έχουν δυνατότητα επικοινωνίας και να μπορούν να επισκέπτονται τους αιτούντες υπό κράτηση, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό βίο των κρατούμενων, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο εδάφιο γ' της παρ. 2 του άρθρου 48 του ν. 4375/2016.

δ. Να διασφαλίζεται η δυνατότητα των μελών της οικογένειας, του εκπροσώπου, των νομικών συμβούλων ή συνηγόρων να επισκέπτονται και να επικοινωνούν με τους αιτούντες, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης δημόσιων φορέων και πιστοποιημένων κοινωνικών φορέων, προκειμένου να παράσχουν στους κρατούμενους αιτούντες και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις ευάλωτων προσώπων και ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 18, νομικές, ψυχοκοινωνικές και ιατρικές υπηρεσίες, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό τους βίο. Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να τίθενται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για την τήρηση της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης ή την ομαλή διοικητική διαχείριση των εγκαταστάσεων κράτησης, που όμως δεν μπορούν να καθιστούν υπερβολικά δυσχερή ή αδύνατη την πρόσβαση αυτή.

ε. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση να ενημερώνονται συστηματικά για τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση εντός της οποίας κρατούνται, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν σύμφωνα με τα οριζόμενα στις διατάξεις των άρθρων 41, 44 και 60 του ν. 4375/2016.

στ. Να παρέχουν στους αιτούντες την προσήκουσα ιατρική φροντίδα.

ζ. Να διασφαλίζουν το δικαίωμα των αιτούντων για νομική εκπροσώπηση».

Άρθρο 10

Κράτηση ευάλωτων ατόμων και αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής (άρθρο 11 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Μετά την παρ. 10 του άρθρου 46 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 10Α ως εξής:

«10Α. Η υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας των αιτούντων υπό κράτηση που είναι ευάλωτα άτομα αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών. Στις περιπτώσεις κράτησης, οι αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάσταση τους, συμπεριλαμβανομένης της υγείας τους και μεριμνούν ώστε:

α) Να μην κρατούνται ανήλικοι, παρά μόνο σε έσχατη ανάγκη, πάντα με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, και εφόσον αποδειχθεί ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά και λιγότερο περιοριστικά μέτρα. Η κράτηση είναι όσο το δυνατό συντομότερη και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την άρση της κράτησης και την παραπομπή σε κέντρα φιλοξενίας κατάλληλα για ανηλίκους και ποτέ σε σωφρονιστικά ιδρύματα. Σε κάθε περίπτωση το διάστημα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραπομπής των ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι πέντε (25) ημέρες. Αν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, όπως η σημαντική αύξηση του αριθμού των ανηλίκων που εισέρχονται στην ελληνική επικράτεια, παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων Αρχών, δεν έχει καταστεί εφικτή η ασφαλής παραπομπή των ανηλίκων εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος των είκοσι πέντε (25) ημερών, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για διάστημα είκοσι (20) ημερών.

β) Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να κρατούνται χωριστά από ενήλικες.

γ) Οι ανήλικοι να έχουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και των εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που αρμόζουν στην ηλικία τους.

δ) Να παρέχεται στις οικογένειες υπό κράτηση ξεχωριστό κατάλυμα με τη συγκατάθεση όλων των ενήλικων μελών τους, υπό συνθήκες που διασφαλίζουν την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

ε) Οι γυναίκες υπό κράτηση να στεγάζονται χωριστά από άντρες, εκτός εάν οι τελευταίοι αποτελούν μέλη της οικογένειάς τους και υπό την προϋπόθεση της συγκατάθεσής τους, και να αποφεύγεται η κράτηση γυναικών κατά τη διάρκεια της κύησης και για τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό, καθώς και να επιδιώκεται η μεταφορά και διαμονή τους σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας.»

Άρθρο 11

Οικογένειες

(άρθρο 12 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Οι αρμόδιες Αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας των αιτούντων διεθνή προστασία που βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια, εφόσον τους παρέχεται στέγαση. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται με τη συναίνεση των αιτούντων.

Άρθρο 12

Ιατρικές εξετάσεις

(άρθρο 13 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις υποβάλλονται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους σε ιατρικές εξετάσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 9 του ν. 4375/2016 και τις σχετικές έγγραφες οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών για την πρόληψη μετάδοσης νοσημάτων του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου να διερευνηθεί εάν πάσχουν από ασθένεια που εγκυμονεί κίνδυνο επιδημίας, κατά τα οριζόμενα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ή ασθένεια που μεταδίδεται αερογενώς ή με το συγχρωτισμό. Οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν για τη λήψη των αναγκαίων για την προάσπιση της δημόσιας υγείας προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων και διαχειρίζονται τα ιατρικά δεδομένα των ασθενών, σύμφωνα με την αρχή της εμπιστευτικότητας.

2. Ο ιατρικός έλεγχος πραγματοποιείται με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συνοδεύεται απαραίτητα από κατάλληλη ενημέρωση των υποβαλλόμενων σε αυτόν, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους πραγματοποιείται, καθώς και τη θεραπευτική αγωγή που θα ακολουθηθεί, εφόσον χρειαστεί, σε γλώσσα που οι ενδιαφερόμενοι κατανοούν και λαμβάνοντας υπόψη την ατομική τους κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας και του φύλου τους.

Άρθρο 13

Εκπαίδευση των ανηλίκων

(άρθρο 14 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι ανήλικοι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς κατά την παραμονή τους στη χώρα έχουν πρόσβαση στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, υπό προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες και με διευκολύνσεις ως προς την εγγραφή σε περίπτωση δυσχερειών υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών, και για όσο χρονικό διάστημα δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης που εκκρεμεί κατά των ιδίων ή των γονέων τους. Απώλεια του δικαιώματος παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν επέρχεται αποκλειστικά και μόνο λόγω ενηλικίωσης των ανωτέρω. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Η ένταξη στο εκπαιδευτικό σύστημα λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της ταυτοποίησης του ανηλίκου.

3. Για τη διευκόλυνση της ένταξης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, εκπαιδευτικές δράσεις, στο πλαίσιο της άτυπης εκπαίδευσης, μπορούν να παρέχονται μεταξύ άλλων και εντός των κέντρων φιλοξενίας.

4. Όταν, για ειδικούς λόγους που αφορούν τον ανήλικο, είναι αδύνατη η πρόσβαση του στο εκπαιδευτικό σύστημα, λαμβάνονται τα κατάλληλα προς τούτο μέτρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Μεταναστευτικής Πολιτικής, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων μπορούν να ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής των παραγράφων 3 και 4.

Άρθρο 14

Η πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν περιορίζεται στους ανήλικους αλλά μπορεί να αφορά και ενήλικες αιτούντες υπό την προϋπόθεση ότι διαμένουν νομίμως στη χώρα.

Άρθρο 15

Απασχόληση

(άρθρο 15 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αιτούντες έχουν πρόσβαση στην εργασία υπό τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 71 του ν. 4375/2016.

2. Το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας δεν ανακαλείται κατά τη διάρκεια των διαδικασιών προσφυγής, έως ότου κοινοποιηθεί απορριπτική απόφαση επί της προσφυγής.

Άρθρο 16

Επαγγελματική Κατάρτιση (άρθρο 16 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αιτούντες έχουν πρόσβαση στην εγγραφή και παρακολούθηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, με τους ίδιους όρους όπως οι Έλληνες πολίτες, ασχέτως του αν έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση που συνδέεται με σύμβαση απασχόλησης προϋποθέτει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 15 του παρόντος.
2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων και Μεταναστευτικής Πολιτικής προβλέπονται οι ειδικότεροι όροι αξιολόγησης προσόντων, εφόσον οι αιτούντες δεν διαθέτουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Άρθρο 17

Γενικοί κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη (άρθρα 17 και 19 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση αρμόδιους κρατικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς και πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς μεριμνά για την παροχή στους αιτούντες υλικών συνθηκών υποδοχής, μέσω εθνικών, ενωσιακών ή άλλων πόρων. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής μπορεί να παρέχονται σε είδος ή υπό τη μορφή οικονομικού βοηθήματος και εξασφαλίζουν στους αιτούντες ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο, το οποίο εγγυάται τη συντήρηση τους και προάγει τη σωματική και ψυχική τους υγεία, με γνώμονα το σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Το ίδιο βιοτικό επίπεδο εξασφαλίζεται και στην περίπτωση των αιτούντων που τελούν υπό κράτηση. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται στην περίπτωση ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 20.
2. Οι αιτούντες έχουν το δικαίωμα της ελεύθερης πρόσβασης στις Δημόσιες Δομές Υγείας και δικαιούνται νοσηλευτικής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, συμπεριλαμβανομένης της απαραίτητης αγωγής για ασθένειες και της αναγκαίας ψυχιατρικής φροντίδας, όπου απαιτείται, σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4368/2016 (Α` 21).
3. Η παροχή του συνόλου ή μέρους των υλικών συνθηκών υποδοχής της παραγράφου 1 τελεί υπό την προϋπόθεση ότι οι αιτούντες δεν εργάζονται ή ότι η εργασία τους δεν αποφέρει επαρκείς πόρους, που να τους εξασφαλίζουν κατάλληλο

βιοτικό επίπεδο, επαρκές για τη διαφύλαξη της υγείας τους και της συντήρησης τους, κατ' αναλογία με τα εισοδηματικά κριτήρια του άρθρου 235 του ν. 4389/2016.

Άρθρο 18

Ρυθμίσεις για τις υλικές συνθήκες υποδοχής
(άρθρο 18 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Εφόσον η στέγαση των αιτούντων παρέχεται σε είδος, λαμβάνει μία από τις κατωτέρω μορφές ή αποτελεί συνδυασμό τους:

α) διαμονή σε χώρο που χρησιμοποιείται προς το σκοπό της στέγασης των αιτούντων κατά τη διάρκεια της εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας που ασκείται στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης,

β) κέντρα φιλοξενίας, τα οποία μπορεί να λειτουργούν σε δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια κατάλληλα διαμορφωμένα, υπό τη διαχείριση δημόσιων ή ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων ή διεθνών οργανισμών,

γ) ιδιωτικές κατοικίες, διαμερίσματα, ξενοδοχεία που μισθώνονται στο πλαίσιο στεγαστικών προγραμμάτων για αιτούντες και υλοποιούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς ή διεθνείς οργανισμούς.

Όλες οι παραπάνω μορφές στέγασης τελούν υπό την εποπτεία της αρμόδιας Αρχής υποδοχής, σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση συναρμόδιους κρατικούς φορείς.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών όρων κράτησης, σύμφωνα με τα άρθρα 8 και 9, διασφαλίζεται ότι:

α) οι οικογένειες στεγάζονται στον ίδιο χώρο και οι εξαρτώμενοι ενήλικες με ειδικές ανάγκες υποδοχής στεγάζονται μαζί με τους ενήλικες συγγενείς που, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, έχουν την ευθύνη αυτών, ενώ λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής,

β) οι αιτούντες έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με συγγενείς, νομικούς συμβούλους, εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Προκειμένου να παρέχεται συνδρομή στους αιτούντες, παρέχεται πρόσβαση στα μέλη της οικογένειας, στους νομικούς συμβούλους, στους εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Η δυνατότητα αυτή μπορεί να περιορίζεται προσωρινά και μόνο για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια των φιλοξενούμενων και των χώρων φιλοξενίας,

γ) λαμβάνονται υπόψη για την παραπομπή σε κατάλληλο χώρο φιλοξενίας ζητήματα που αφορούν το φύλο, την ηλικία και την υπαγωγή των αιτούντων στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων,

δ) λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή βιαιοπραγιών και βίας σχετιζόμενης με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης της ταυτότητας φύλου, σεξουαλικής κακοποίησης και παρενόχλησης εντός των κέντρων φιλοξενίας,

ε) η μεταφορά αιτούντων σε άλλο χώρο στέγασης πραγματοποιείται μόνον όταν είναι αναγκαία και εφόσον έχει διασφαλιστεί η δυνατότητα τους να ενημερώνουν τους νομικούς τους συμβούλους για τη μεταφορά και τη νέα τους διεύθυνση.

3. Το προσωπικό που εργάζεται σε χώρους φιλοξενίας διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση, δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

4. Οι φορείς διαχείρισης των κέντρων φιλοξενίας μπορούν να επιτρέπουν στους αιτούντες να συμμετέχουν στη διαχείριση των υλικών μέσων και άυλων παραμέτρων της ζωής στα κέντρα, με σκοπό την καλύτερη οργάνωση της λειτουργίας των κέντρων και την κατά το δυνατόν αυτόνομη διαβίωση των αιτούντων.

5. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορούν κατ' εξαίρεση να θεσπίζονται με απόφαση του Υπουργού Μεταναστευτικής Πολιτικής ειδικότεροι όροι όσον αφορά τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο, για εύλογη χρονική περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν:

α) απαιτείται εκτίμηση των ειδικών αναγκών του αιτούντος άσυλο σύμφωνα με το άρθρο 20 του παρόντος νόμου ή

β) έχουν εξαντληθεί προσωρινά οι διαθέσιμες δυνατότητες στέγασης.

Σε κάθε περίπτωση, η παρέκκλιση από τα ως άνω δεν αίρει την υποχρέωση της αρμόδιας Αρχής υποδοχής για παροχή στους αιτούντες των υλικών και άυλων μέσων για την κάλυψη των βασικών αναγκών διαβίωσής τους.

Άρθρο 19

Περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής
(άρθρο 20 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής περιορίζονται ή διακόπτονται όταν οι αιτούντες:

α) εφόσον τους παρέχεται στέγαση, εγκαταλείπουν τους χώρους φιλοξενίας στους οποίους έχουν παραπεμφθεί, χωρίς να ενημερώσουν την κατά περίπτωση αρμόδια διοίκηση ή δεν έχουν λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια,

β) δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων ή δεν ανταποκρίνονται στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή δεν προσέρχονται, στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης τους για παροχή διεθνούς προστασίας, σε προσωπική συνέντευξη εντός της προθεσμίας που τάσσεται από τις αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας,

γ) έχουν υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση κατά την έννοια του στοιχείου κ' του άρθρου 34 του ν. 4375/2016.

Για τις περιπτώσεις α' και β1, όταν ο αιτών εντοπισθεί ή προσέλθει αυτοβούλως στην αρμόδια Αρχή, λαμβάνεται δεόντως αιτιολογημένη απόφαση, βασιζόμενη στους λόγους της εγκατάλειψης, σχετικά με την ανανέωση της παροχής μερικών ή όλων των υλικών συνθηκών υποδοχής που είχαν περιορισθεί ή διακοπεί.

2. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής δύναται να περιορίζει τις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστώνει ότι ο αιτών, χωρίς δικαιολογημένη αιτία, δεν έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας το συντομότερο ευλόγως δυνατόν, μετά την άφιξή του στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας.

3. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής δύναται να περιορίζει ή να διακόπτει την πρόσβαση στις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστωθεί ότι ο αιτών έχει αποκρύψει οικονομικούς πόρους και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής.

4. Η παροχή στέγασης διακόπτεται σε περιπτώσεις σοβαρής παραβίασης του Κανονισμού λειτουργίας των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και όταν επιδεικνύεται ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά.

5. Η απόφαση για περιορισμό ή διακοπή παροχής των υλικών συνθηκών υποδοχής, λαμβάνεται από την αρμόδια Αρχή υποδοχής σε ατομική και αντικειμενική βάση και οφείλει να είναι αιτιολογημένη. Κατά τη λήψη της απόφασης διακοπής ή περιορισμού των υλικών συνθηκών υποδοχής λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση του προσώπου, ιδίως όταν πρόκειται για ευάλωτα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 20. Η απόφαση περιορισμού ή διακοπής των υλικών συνθηκών υποδοχής δεν μπορεί να αφορά την πρόσβαση του αιτούντος σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 17 και δεν καθιστά αδύνατη την πρόσβαση εκ μέρους των αιτούντων σε βασικά μέσα που εξασφαλίζουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Οι αποφάσεις περιορισμού ή διακοπής της παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής γνωστοποιούνται στους αιτούντες σε γλώσσα που κατανοούν.

6. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής δεν διακόπτονται ή περιορίζονται πριν ληφθεί η απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 5.

Άρθρο 20

Γενική αρχή για τα ευάλωτα πρόσωπα και αξιολόγηση των ειδικών αναγκών υποδοχής των ευάλωτων προσώπων
(άρθρα 21 και 22 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β1, λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση των ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, ασυνόδευτοι ή μη, χωρισμένοι ανήλικοι, τα άτομα με αναπηρία, διανοητική διαταραχή, ανίατη ή σοβαρή ασθένεια, οι ηλικιωμένοι, οι γυναίκες σε κύηση ή λοχεία, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα, τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλης σοβαρής μορφής ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή εκμετάλλευσης, τα θύματα ακρωτηριασμού γεννητικών οργάνων και τα θύματα εμπορίας ανθρώπων.

2. Η εκτίμηση του κατά πόσον τα πρόσωπα που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις είναι ευάλωτα, γίνεται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους κατά το άρθρο 9 του ν. 4375/2016 ανεξάρτητα από την εκτίμηση των αναγκών διεθνούς προστασίας, βάσει του π.δ. 141/2013.

3. Οι ειδικές συνθήκες υποδοχής εφαρμόζονται για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της περίπτωσης β' της παρ. 1 του άρθρου 36 του ν. 4375/2016, ειδικά δε για τους ανηλίκους μετά την ταυτοποίηση, και η ειδική κατάσταση των αιτούντων, ακόμη και εάν καταστεί εμφανής σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας, λαμβάνεται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, και η εξέλιξη της κατάστασης τους παρακολουθείται συστηματικά.

4. Μόνο τα άτομα της παραγράφου 1 θεωρούνται ότι έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής και συνεπώς επωφελοούνται των ειδικών συνθηκών υποδοχής.

5. Οι αρμόδιες Αρχές υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα το Εθνικό Σύστημα Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4198/2013 (Α'215), σε περίπτωση που εντοπίζουν θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Άρθρο 21

Ανήλικοι
(άρθρο 23 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Το βέλτιστο συμφέρον του ανήλικου αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Στους ανήλικους διασφαλίζεται ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης για τη σωματική, ψυχική, διανοητική, ηθική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Για την εκτίμηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου λαμβάνονται υπόψη ιδίως οι δυνατότητες επανένωσης της οικογένειας, η ποιότητα ζωής και η κοινωνική ανάπτυξη του ανήλικου, ζητήματα ασφάλειας και προστασίας, ιδίως αν υπάρχει κίνδυνος να καταστεί ο ανήλικος θύμα εμπορίας ανθρώπων, και οι απόψεις του ανήλικου ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά του.

2. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν την πρόσβαση ανηλίκων που είναι θύματα κάθε μορφής κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή ένοπλων συγκρούσεων σε υπηρεσίες αποκατάστασης, καθώς και την παροχή σε αυτούς της κατάλληλης ψυχολογικής φροντίδας και εξειδικευμένης θεραπείας, εφόσον τούτο απαιτείται.

3. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε οι ανήλικοι να έχουν πρόσβαση σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την ηλικία και το φύλο τους, εντός των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και σε δραστηριότητες ανοικτού χώρου.

Άρθρο 22

Ασυνόδευτοι ανήλικοι και χωρισμένοι ανήλικοι
(άρθρο 24 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Οι αρμόδιες Αρχές στα σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια, καθώς και κάθε αρμόδια Αρχή που διαπιστώνει την είσοδο στην Ελληνική Επικράτεια ασυνόδευτου ανήλικου ή χωρισμένου ανήλικου ενημερώνει αμελλητί την πλησιέστερη εισαγγελική αρχή και την αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων.

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι υπεύθυνη για την υποδοχή και ταυτοποίηση των ασυνόδευτων ανηλίκων στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά επίσης, μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα, για την άμεση ανάθεση της φροντίδας του χωρισμένου ανήλικου στον ενήλικο συγγενή του, εφόσον αυτό κρίνεται ότι εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον του ανήλικου. Ο συγγενής ασκεί καθήκοντα εκπροσώπου του ανήλικου για τις πράξεις που του αναθέτει ρητά ο αρμόδιος Εισαγγελέας.

3. Αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης, η οποία:

α. Λαμβάνει αμέσως τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις της, που προβλέπονται στο παρόν και να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων και των χωρισμένων ανηλίκων, προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δικαιωμάτων τους, καθώς και η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο.

Προς τούτο προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες για το διορισμό εκπροσώπου μέσω του καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιου Εισαγγελέα και ενημερώνει αμέσως τον ασυνόδευτο ανήλικο για τον ορισμό του εκπροσώπου του. Σε περίπτωση ορισμού νομικού προσώπου ως εκπροσώπου ορίζεται υποχρεωτικά ένα φυσικό πρόσωπο μέλος αυτού, για να επιτελεί τα καθήκοντα του εκπροσώπου. Η αρμόδια αρχή για την προστασία ασυνόδευτων ανηλίκων και χωρισμένων ανηλίκων πραγματοποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολόγηση της καταλληλότητας των εκπροσώπων, καθώς και της διαθεσιμότητας των αναγκαίων μέσων για την εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων.

β. Μεριμνά για την αναζήτηση των μελών της οικογένειας του ασυνόδευτου ανηλίκου και του χωρισμένου ανηλίκου, με τη συνδρομή πιστοποιημένων φορέων και οργανώσεων, το συντομότερο δυνατόν αφότου υποβληθεί αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας. Αν υπάρχει κίνδυνος να απειληθεί η ζωή ή η ακεραιότητα του ανηλίκου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν αυτοί διαμένουν στη χώρα καταγωγής, η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα, γίνεται εμπιστευτικά, ώστε να μην διακυβεύεται η ασφάλειά τους.

γ. Μεριμνά για την τοποθέτηση ασυνόδευτων ανηλίκων σε ανάδοχες οικογένειες και την εποπτεία τους.

δ. Μεριμνά για την παραπομπή και συνοδεία των ασυνόδευτων ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανηλίκων ή σε άλλα κέντρα φιλοξενίας, εφόσον υπάρχουν κατάλληλα διαμορφωμένοι προς τούτο χώροι για όσο χρόνο διαρκεί η παραμονή τους στη χώρα ή έως ότου τοποθετηθούν σε ανάδοχη οικογένεια ή σε εποπτευόμενα διαμερίσματα. Οι μεταβολές του τόπου διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο και μόνο εφόσον είναι αναγκαίες.

ε. Μεριμνά για τη στέγαση ανηλίκων μαζί με τους ενήλικους συγγενείς τους ή άλλα ενήλικα πρόσωπα κατάλληλα, για να αναλάβουν τη φροντίδα τους, εφόσον αυτό εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον των ανηλίκων και έχουν λάβει χώρα διαδικασίες ανάθεσης της φροντίδας στα πρόσωπα αυτά σύμφωνα με το νόμο.

στ. Διασφαλίζει την από κοινού στέγαση και συμβίωση των αδελφών, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, το φύλο, την ωριμότητα και γενικά το συμφέρον κάθε ανηλίκου.

ζ. Μεριμνά για τη φιλοξενία των ασυνόδευτων ανηλίκων που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος σε εποπτευόμενα διαμερίσματα, χωρίς να θίγεται η προστασία της ανηλικότητας. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και

Κοινωνικής Αλληλεγγύης καθορίζονται οι εποπτεύοντες φορείς, οι ελάχιστες προδιαγραφές και οι προβλεπόμενοι όροι και διαδικασίες για την επιλογή, παραπομπή, διαμονή και ολοκλήρωση της παρεχόμενης φιλοξενίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Το προσωπικό των φορέων που ασχολείται με υποθέσεις ασυνόδευτων ανηλίκων και χωρισμένων ανήλικων διαθέτει και λαμβάνει συνεχώς κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες των ανηλίκων. Το προσωπικό αυτό δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

5. Ο εκπρόσωπος του ασυνόδευτου ανηλίκου που ορίζεται, σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1, πρέπει να έχει τις αναγκαίες γνώσεις και την εμπειρία, ώστε να ασκεί τα καθήκοντά του κατά τρόπο που να διασφαλίζει το βέλτιστο συμφέρον και τη συνολική ευημερία του ανηλίκου. Δεν μπορεί να οριστεί ως εκπρόσωπος, πρόσωπο, τα συμφέροντα του οποίου συγκρούονται ή ενδέχεται να συγκρουστούν με τα συμφέροντα του ασυνόδευτου ανηλίκου. Το πρόσωπο που έχει οριστεί ως εκπρόσωπος αντικαθίσταται από την αρχή της παραγράφου 1 μόνο σε περίπτωση αδυναμίας εκπροσώπησης για πραγματικούς ή νομικούς λόγους.

Άρθρο 23

Θύματα βασανιστηρίων και βίας

(άρθρο 25 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας πιστοποιούνται με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιο νοσοκομείο, στρατιωτικό νοσοκομείο ή κατάλληλα εκπαιδευμένους ιατρούς δημοσίων φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων των ιατροδικαστών και λαμβάνουν την αναγκαία περίθαλψη για τη βλάβη που προκλήθηκε, ιδίως πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη.

2. Το προσωπικό των φορέων που ασχολείται με υποθέσεις θυμάτων βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας, διαθέτει και συνεχίζει να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες αυτών και έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

Άρθρο 24

Προσφυγές

(άρθρο 26 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

1. Κατά της απόφασης που περιορίζει ή διακόπτει την παροχή των συνθηκών υποδοχής, «σύμφωνα με το άρθρο 19» , καθώς και κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται «κατ' εφαρμογή του άρθρου 7», οι θιγόμενοι αιτούντες έχουν δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999).

2. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες λαμβάνουν δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση, υπό τους όρους και προϋποθέσεις του ν. 3226/2004.

3. Καταργείται στο σύνολό του το π.δ. 141/2013, το οποίο έχει ως εξής:

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1 Σκοπός

Σκοπός του παρόντος προεδρικού διατάγματος είναι η συμμόρφωση με την Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)

Άρθρο 2 Άρθρο 2 Οδηγίας) Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος προεδρικού διατάγματος οι παρακάτω όροι έχουν την εξής έννοια:

α) «Σύμβαση της Γενεύης» είναι η Σύμβαση περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και κυρώθηκε με το Ν.Δ. 3989/1959 (Α 201), όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον Α.Ν. 389/1968 (Α 125),

β) «αίτηση διεθνούς προστασίας» ή «αίτηση ασύλου» ή «αίτηση» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το ελληνικό κράτος που υποβάλει ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπο του της ιδιότητας του πρόσφυγα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, εφόσον ο ίδιος δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη

μορφή προστασίας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος διατάγματος και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,

γ) «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικά ή εγγράφως ενώπιον οποιασδήποτε ελληνικής αρχής, στα σημεία εισόδου στην ελληνική επικράτεια ή εντός αυτής, ότι ζητά άσυλο ή επικουρική προστασία στη χώρα μας ή με οποιονδήποτε τρόπο ζητά να μην απελαθεί σε κάποια χώρα εκ φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης ή επειδή κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη σύμφωνα με το άρθρο 15 του παρόντος και επί του αιτήματος του οποίου δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση. Επίσης, αιτών διεθνή προστασία θεωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ κατ εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 343/2003 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (L 050/25.2.2003), ή σε άλλο κράτος που δεσμεύεται από και εφαρμόζει τον ως άνω Κανονισμό, και μεταφέρεται στην Ελλάδα βάσει των διατάξεων του ως άνω Κανονισμού,

δ) «δικαιούχος διεθνούς προστασίας» είναι το πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία στ και η,

ε) «πρόσφυγας» είναι ο αλλοδαπός ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, βρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12,

στ) «καθεστώς πρόσφυγα» είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα,

ζ) «πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία» είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 17, ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας αλλά στο πρόσωπο του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι αν επιστρέψει στη χώρα της καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 15 και που δεν μπορεί ή λόγω του κινδύνου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας,

η) «καθεστώς επικουρικής προστασίας» είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενούς ως δικαιούχου επικουρικής προστασίας,

θ) «μέλη της οικογένειας» του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια σε σχέση με την αίτηση διεθνούς προστασίας και ότι η οικογένεια υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, θεωρούνται:

ί. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία όπως ισχύει,

ii. Τα ανήλικα, άγαμα και εξαρτημένα τέκνα, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα,

iii. Τα ενήλικα τέκνα που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν δύνανται να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση,

iv. Ο πατέρας, ή μητέρα ή άλλος ενήλικος υπεύθυνος για τη φροντίδα του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική, εάν ο δικαιούχος διεθνούς προστασίας είναι ανήλικος και άγαμος.

ι) «ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική και για όσο χρόνο κανένας ενήλικος δεν ασκεί στην πράξη την επιμέλεια του ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδο του στην Ελλάδα,

ια) «χώρα καταγωγής» είναι η χώρα της ιθαγένειας ή, για τους ανιθαγενείς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής τους,

ιβ) «Άδεια διαμονής» είναι κάθε άδεια, η οποία εκδίδεται από τις Ελληνικές Αρχές, σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία και η οποία επιτρέπει σε αλλοδαπό ή σε ανιθαγενή τη διαμονή του στην ελληνική επικράτεια,

ιγ) «Αρμόδιες αρχές παραλαβής της αίτησης διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές παραλαβής», «αρμόδιες αρχές εξέτασης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές εξέτασης», «αποφαινώμενη αρχή» και «αρμόδιες αρχές απόφασης» είναι οι αρμόδιες αρχές, όπως αυτές ορίζονται στις παρ. ιγ, ιδ, ιη και ιθ του άρθρου 2 του π.δ. 113/2013.

Άρθρο 3

Ερμηνεία και εφαρμογή

Η ερμηνεία και εφαρμογή του παρόντος διατάγματος τελεί σε συμφωνία με τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967, καθώς και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που έχουν επικυρωθεί από την Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 4

(Άρθρο 4 Οδηγίας)

Υποβολή και αξιολόγηση στοιχείων

1. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής ή/και εξέτασης ενημερώνουν τον αιτούντα για την υποχρέωση του να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας και αξιολογούν τα στοιχεία αυτά σε συνεργασία με τον αιτούντα.

2. Στα στοιχεία της παραγράφου 1 περιλαμβάνονται οι δηλώσεις του αιτούντος, τα έγγραφα που έχει στη διάθεση του σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του ιδίου και των μελών της οικογενείας του, την ταυτότητα, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, προηγούμενες συναφείς αιτήσεις, το δρομολόγιο που ακολούθησε, το δελτίο ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία.

3. Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και συνεκτιμώνται ιδίως:

α) τα συναφή στοιχεία που σχετίζονται με τη χώρα καταγωγής, κατά το χρόνο λήψης της απόφασης, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας της χώρας αυτής και του τρόπου εφαρμογής της,

β) οι συναφείς δηλώσεις και τα έγγραφα που υπέβαλε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που επικαλείται σχετικά με το αν έχει ήδη ή ενδέχεται να υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη,

γ) η ατομική κατάσταση και οι προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος, όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ώστε να εκτιμηθεί αν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη εκτεθεί ή θα μπορούσε να εκτεθεί τόσο ο ίδιος όσο και τα μέλη της οικογένειάς του, ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη,

δ) το ενδεχόμενο οι δραστηριότητες του αιτούντος από τότε που εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του να ανελήφθησαν με αποκλειστικό ή κύριο σκοπό τη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας, ώστε να εκτιμηθεί αν ο ενδιαφερόμενος θα εκτεθεί, συνεπεία των

δραστηριοτήτων αυτών, σε δίωξη ή σοβαρή βλάβη σε περίπτωση επιστροφής του στην εν λόγω χώρα,

ε) εάν θα ήταν εύλογο να αναμένεται ότι ο αιτών θα θέσει εαυτόν υπό την προστασία άλλης χώρας την ιθαγένεια της οποίας θα μπορούσε να διεκδικήσει.

4. Το γεγονός ότι ο αιτών έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης, αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης.

Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, μπορεί να χορηγείται άσυλο, ακόμη και αν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι η προηγούμενη δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί.

5. Όταν στοιχεία των δηλώσεων του αιτούντος δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, τα στοιχεία αυτά δεν χρειάζονται επιβεβαίωση, όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την αίτηση του,

β) ο αιτών έχει υποβάλει όλα τα συναφή στοιχεία, τα οποία διαθέτει και έχει δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη άλλων λυσιτελών στοιχείων,

γ) οι δηλώσεις του θεωρούνται συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωση του,

δ) αιτήθηκε την παροχή διεθνούς προστασίας το ταχύτερο δυνατό, εκτός αν προβάλει βάσιμο λόγο που τον εμπόδισε να το πράξει,

ε) η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι θεμελιωμένη.

Σε κάθε περίπτωση ισχύει το ευεργέτημα της αμφιβολίας.

Άρθρο 5

(Άρθρο 5 Οδηγίας)

Ανάγκες παροχής διεθνούς

προστασίας οι οποίες ανακύπτουν επιτόπου

1. Διεθνής προστασία παρέχεται στον αιτούντα και όταν ο βάσιμος φόβος δίωξης ή ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης στηρίζεται σε:

α) γεγονότα τα οποία επήλθαν μετά την αναχώρηση του αιτούντος από τη χώρα καταγωγής του,

β) δραστηριότητες στις οποίες ο αιτών επιδόθηκε μετά την αναχώρηση του από τη χώρα καταγωγής, ιδίως αν αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητες τις οποίες επικαλείται αποτελούν εκδήλωση και προέκταση πεποιθήσεων ή προσανατολισμών, τις οποίες ο αιτών είχε ήδη στη χώρα καταγωγής του.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της Σύμβασης της Γενεύης, δεν αναγνωρίζεται καταρχήν καθεστώς διεθνούς προστασίας στον αιτούντα που υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση, αν ο κίνδυνος δίωξης βασίζεται σε περιστάσεις που ο αιτών προκάλεσε σκόπιμα μετά την αναχώρηση από τη χώρα καταγωγής του.

Άρθρο 6

(Άρθρο 6 Οδηγίας)

Φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης

Στους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης συμπεριλαμβάνονται:

α) το κράτος,

β) ομάδες ή οργανώσεις, που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του,

γ) μη κρατικοί φορείς, αν μπορεί να καταδειχθεί ότι οι φορείς υπό α) και β), συμπεριλαμβανομένων των διεθνών οργανισμών δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να παράσχουν προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7.

Άρθρο 7

(Άρθρο 7 Οδηγίας)

Φορείς προστασίας

1. Προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης μπορεί να παρέχεται μόνο από:

α) το κράτος ή

β) ομάδες ή οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του,

υπό την προϋπόθεση ότι επιθυμούν να προσφέρουν προστασία σύμφωνα με την παράγραφο 2 και είναι σε θέση να το πράξουν.

2. Η προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης πρέπει να είναι αποτελεσματική και μη προσωρινή. Η προστασία αυτή παρέχεται γενικά όταν οι φορείς της παραγράφου 1 λαμβάνουν εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τη δίωξη ή την πρόκληση σοβαρής βλάβης, μεταξύ άλλων με τη λειτουργία αποτελεσματικού νομικού συστήματος για τον εντοπισμό, την ποινική δίωξη και τον κολασμό πράξεων που συνιστούν δίωξη ή σοβαρή βλάβη, και όταν ο αιτών έχει πρόσβαση στην προστασία αυτή.

3. Κατά την αξιολόγηση, αν διεθνής οργανισμός ελέγχει ένα κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του και παρέχει προστασία όπως περιγράφεται στην παράγραφο 2, λαμβάνονται υπόψη τυχόν κατευθυντήριες οδηγίες που περιέχονται σε οικείες πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς επίσης και σχετικές εκθέσεις του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών.

Άρθρο 8

(Άρθρο 8 Οδηγίας)

Εγχώρια προστασία

1. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες αρχές απόφασης αποφασίζουν ότι ο αιτών δεν χρήζει διεθνούς προστασίας, αν σε τμήμα της χώρας καταγωγής:

α) δεν υπάρχει βάσιμος φόβος ότι θα υποστεί δίωξη ή δεν διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή

β) ο αιτών έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7,

και μπορεί νόμιμα και με ασφάλεια να ταξιδέψει και να γίνει δεκτός σε εκείνο το τμήμα της χώρας και μπορεί λογικά να αναμένεται να εγκατασταθεί εκεί.

2. Εξετάζοντας εάν ο αιτών έχει βάσιμο φόβο ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης σε τμήμα της χώρας καταγωγής σύμφωνα με την παράγραφο 1, οι αρμόδιες αρχές απόφασης, κατά τον χρόνο λήψης της απόφασης επί της αίτησης, λαμβάνουν υπόψη τις γενικές περιστάσεις που επικρατούν στο εν λόγω τμήμα της χώρας και τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος σύμφωνα με το άρθρο 4. Για το σκοπό αυτό οι αρμόδιες αρχές απόφασης μεριμνούν για τη λήψη ακριβών και επικαιροποιημένων πληροφοριών από σχετικές πηγές, όπως η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Ασυλο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ

ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 9

(Άρθρο 9 Οδηγίας)

Πράξεις δίωξης

1. Μία πράξη για να θεωρηθεί ως πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης πρέπει:

α) να είναι αρκούντως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψης της, ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών (ν.δ. 53/1974, Α 256), ή

β) να αποτελεί σώρευση διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή, ούτως ώστε να θίγεται το άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στο στοιχείο α.

2. Οι πράξεις που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως πράξεις δίωξης σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο μπορούν μεταξύ άλλων να έχουν τη μορφή:

α) πράξεων σωματικής ή ψυχολογικής βίας, συμπεριλαμβανομένων πράξεων σεξουαλικής βίας,

β) νομοθετικών, διοικητικών, αστυνομικών ή/και δικαστικών μέτρων, τα οποία ενέχουν διακρίσεις αφεαυτά ή εφαρμόζονται κατά τρόπο που ενέχει διακρίσεις,

γ) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής η οποία είναι δυσανάλογη ή ενέχει διακρίσεις,

δ) άρνησης ενδίκων μέσων με αποτέλεσμα την επιβολή δυσανάλογης ή ποινής που ενέχει διάκριση,

ε) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής για την άρνηση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας σε σύρραξη, αν η εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας θα συμπεριλάμβανε εγκλήματα ή πράξεις που εμπίπτουν στις ρήτρες αποκλεισμού όπως προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφο 2,

στ) πράξεων που στρέφονται κατά προσώπου λόγω φύλου ή παιδικής ηλικίας.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 2 (ε) πρέπει να υπάρχει συσχετισμός μεταξύ των λόγων που αναφέρονται στο άρθρο 10 και των ως άνω πράξεων δίωξης ή της έλλειψης προστασίας κατά των πράξεων αυτών.

Άρθρο 10

(Άρθρο 10 Οδηγίας)

Λόγοι δίωξης

1. Κατά την αξιολόγηση των λόγων της δίωξης, οι αρμόδιες αρχές εξέτασης και απόφασης, λαμβάνουν υπόψη ότι:

α) η έννοια της φυλής περιλαμβάνει ιδίως το στοιχείο του χρώματος, της καταγωγής ή του γεγονότος ότι το άτομο ανήκει σε συγκεκριμένη εθνοτική ομάδα,

β) η έννοια της θρησκείας περιλαμβάνει ιδίως την υιοθέτηση θειϊστικών, αγνωστικιστικών ή αθειϊστικών πεποιθήσεων, τη συμμετοχή σε τυπική λατρεία, σε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο, είτε ατομικά είτε συλλογικά, την αποχή από τη λατρεία αυτή, άλλες θρησκευτικές πράξεις ή εκδηλώσεις απόψεων ή μορφές ατομικής ή συλλογικής συμπεριφοράς που στηρίζονται σε θρησκευτικές πεποιθήσεις ή υπαγορεύονται από αυτές,

γ) η έννοια της εθνικότητας δεν περιορίζεται μόνο στην ιθαγένεια ή την έλλειψη της, αλλά περιλαμβάνει ιδίως την ιδιότητα του μέλους μίας ομάδας, η οποία προσδιορίζεται από την πολιτιστική, εθνοτική ή γλωσσική της ταυτότητα, τις κοινές γεωγραφικές ή πολιτικές καταβολές ή τη σχέση της με τον πληθυσμό άλλης χώρας,

δ) η ομάδα θεωρείται ως ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα όταν μεταξύ άλλων:

i) τα μέλη της ομάδας αυτής έχουν κοινό εγγενές χαρακτηριστικό ή κοινό ιστορικό παρελθόν το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί ή έχουν κοινά χαρακτηριστικά ή πεποιθήσεις τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ή τη συνείδηση, ώστε ένα πρόσωπο να μην πρέπει να αναγκαστεί να τις αποκηρύξει ή

ii) η ομάδα έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα, διότι γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο.

Ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής μία ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει ομάδα που βασίζεται στο κοινό χαρακτηριστικό του φύλου, της ηλικίας, της αναπηρίας ή της κατάστασης υγείας ή του σεξουαλικού προσανατολισμού. Ο σεξουαλικός προσανατολισμός δεν μπορεί να νοηθεί ότι περιλαμβάνει πράξεις θεωρούμενες αξιόποινες κατά τις ισχύουσες διατάξεις. Κατά τον καθορισμό της συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή τον προσδιορισμό χαρακτηριστικού αυτής της ομάδας λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη πτυχές συνδεδεμένες με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας φύλου,

ε) η έννοια των πολιτικών πεποιθήσεων περιλαμβάνει ιδίως την υποστήριξη άποψης, ιδέας ή πεποίθησης, επί ζητήματος που σχετίζεται με τους ενδεχόμενους φορείς δίωξης, και με τις πολιτικές ή τις μεθόδους τους, ανεξαρτήτως του αν ο αιτών έχει εκδηλώσει εμπράκτως την εν λόγω άποψη, ιδέα ή πεποίθηση.

2. Κατά την αξιολόγηση για το βάσιμο του φόβου του αιτούντος ότι θα υποστεί δίωξη, δεν ασκεί επιρροή εάν ο αιτών χαρακτηρίζεται πράγματι από το φυλετικό, θρησκευτικό, εθνικό, κοινωνικό ή πολιτικό στοιχείο, το οποίο προκαλεί τη δίωξη, υπό την προϋπόθεση ότι το χαρακτηριστικό αυτό του αποδίδεται από τον φορέα της δίωξης.

Άρθρο 11

(Άρθρο 11 Οδηγίας)

Παύση καθεστώτος πρόσφυγα

1. Ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής παύει να είναι πρόσφυγας, εάν:

α) εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας της ιθαγένειας του ή

β) ανακτήσει οικειοθελώς την ιθαγένεια που απώλεσε κατά το παρελθόν ή

γ) αποκτήσει νέα ιθαγένεια και απολαύει της προστασίας της χώρας που του χορήγησε τη νέα ιθαγένεια ή

δ) έχει εγκατασταθεί εκ νέου οικειοθελώς στη χώρα που είχε εγκαταλείψει ή εκτός της οποίας είχε παραμείνει, εξαιτίας του φόβου ότι θα υποστεί δίωξη ή

ε) δεν μπορεί πλέον να εξακολουθεί να αρνείται την προστασία που του παρέχει η χώρα της ιθαγένειας, διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση του ως πρόσφυγα ή

στ) στην περίπτωση ανιθαγενούς, αυτός αποκτήσει τη δυνατότητα να επιστρέψει στη χώρα της πρώην συνήθους διαμονής του, διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση του ως πρόσφυγα.

2. Για την εφαρμογή των περιπτώσεων ε και στ της παραγράφου 1, εξετάζεται κατά πόσον η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως, ώστε ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί διώξεις να μην μπορεί πλέον να θεωρείται βάσιμος.

3. Τα στοιχεία ε και στ της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται σε πρόσφυγα, ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη δίωξη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 12

(Άρθρο 12 Οδηγίας)

Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα

1. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα εφόσον:

α) εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 1Δ της Σύμβασης της Γενεύης, το οποίο αφορά την παροχή προστασίας ή συνδρομής από όργανα ή Οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, εκτός της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Σε περίπτωση που η εν λόγω προστασία ή συνδρομή έχει παύσει για οποιοδήποτε λόγο, χωρίς να έχει διευθετηθεί οριστικά η κατάσταση των προσώπων αυτών με σχετικό ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται αυτοδικαίως τα ευεργετήματα του παρόντος,

β) αναγνωρίζεται από τις αρμόδιες αρχές της χώρας όπου έχει εγκατασταθεί ότι έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατοχή της ιθαγένειας της εν λόγω χώρας ή δικαιώματα και υποχρεώσεις αντίστοιχα προς αυτά.

2. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι:

α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις οικείες διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά,

β) έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα πριν την είσοδο του στην ελληνική επικράτεια. Ως σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα μπορεί να χαρακτηριστούν και εγκλήματα που η αντικειμενική τους υπόσταση συνίσταται σε αποτρόπαιη πράξη έστω και αν φέρεται ότι διαπράχθηκε με πολιτικό στόχο,

γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

3. Η παράγραφος 2 έχει εφαρμογή και σε άτομα τα οποία είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των προβλεπόμενων στην εν λόγω παράγραφο εγκλημάτων ή πράξεων. Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται η βαρύτητα της συμμετοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 13
(Άρθρο 13 Οδηγίας)
Χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα

Το καθεστώς πρόσφυγα χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές απόφασης σε αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα κεφάλαια Β και Γ.

Άρθρο 14
(Άρθρο 14 Οδηγίας)
Περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα

1. Το καθεστώς πρόσφυγα ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται από την αποφαινόμενη αρχή, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να είναι πρόσφυγας σύμφωνα με το άρθρο 11.

2. Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του πρόσφυγα να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεση του, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, η αποφαινόμενη αρχή καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να είναι πρόσφυγας ή δεν υπήρξε ποτέ πρόσφυγας.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς πρόσφυγα αν, μετά τη χορήγηση του, θεμελιώσει ότι:

α) το εν λόγω πρόσωπο θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12,

β) η εκ μέρους του ενδιαφερομένου παραποίηση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.

4. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί, τερματίζει ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα όταν:

α) ευλόγως θεωρείται ότι το πρόσωπο αυτό συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια της χώρας,

β) το πρόσωπο αυτό, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία της χώρας, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος.

5. Τα πρόσωπα στα οποία έχει εφαρμογή η παράγραφος 4, απολαμβάνουν των δικαιωμάτων που προβλέπονται ή είναι ανάλογα εκείνων που προβλέπονται στα άρθρα 3, 4, 16, 22, 31, 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης, εφόσον βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε

ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 15
(Άρθρο 15 Οδηγίας)
Σοβαρή βλάβη

Η σοβαρή βλάβη συνίσταται σε:

α) θανατική ποινή ή εκτέλεση ή

β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του ή

γ) σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης ασκήσεως βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης.

Άρθρο 16

(Άρθρο 16 Οδηγίας)

Παύση επικουρικής προστασίας

1. Ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής παύει να δικαιούται επικουρική προστασία όταν έχουν εκλείψει οι περιστάσεις που οδήγησαν στην αναγνώριση του καθεστώτος αυτού ή όταν οι περιστάσεις αυτές έχουν μεταβληθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην είναι πλέον αναγκαία η παρασχεθείσα προστασία.

2. Κατά την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου, εξετάζεται κατά πόσον η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης, ώστε ο δικαιούχος επικουρικής προστασίας να μην αντιμετωπίζει πλέον πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη.

3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε δικαιούχο επικουρικής προστασίας, ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη σοβαρή βλάβη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 17

(Άρθρο 17 Οδηγίας)

Αποκλεισμός από την επικουρική προστασία

1. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρικής προστασίας όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι:

α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις οικείες διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά,

β) έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα πριν την είσοδο στη χώρα. Ως σοβαρό έγκλημα μπορεί να χαρακτηριστεί κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών ετών, καθώς και τα αδικήματα της βαριάς σωματικής βλάβης (ΠΚ 310), αρπαγής ανηλίκων (ΠΚ 324), ακούσιας απαγωγής (ΠΚ 327),

προσβολής γενετήσιας αξιοπρέπειας (ΠΚ 337 παρ. 2-5), αποπλάνησης παιδιών (ΠΚ 339), κατάχρησης ανηλίκων σε ασέλγεια (ΠΚ 342), πορνογραφίας ανηλίκων (ΠΚ 348Α), προσέλκυσης παιδιών για γενετήσιους λόγους (ΠΚ 348Β), μαστροπείας (ΠΚ 349), εκμετάλλευσης πόρνης (ΠΚ 350), ασέλγειας με ανήλικο έναντι αμοιβής (ΠΚ 351Α) και εκβίασης (ΠΚ 385)».

γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

δ) συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια της χώρας ή για την κοινωνία της χώρας, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη σοβαρού εγκλήματος κατά την έννοια του στοιχείου β.

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή στα πρόσωπα, που είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των εγκλημάτων ή πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή. Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται η βαρύτητα της συμμετοχής.

3. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρικής προστασίας, αν διέπραξε, πριν από την είσοδο του στη χώρα, ένα ή περισσότερα εγκλήματα, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα οποία θα επέσυραν ποινή φυλάκισης αν είχαν διαπραχθεί εντός της ελληνικής επικράτειας, και εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγει τις κυρώσεις συνεπεία των εγκλημάτων αυτών, εκτός εάν οι κυρώσεις στη χώρα καταγωγής είναι υπέρμετρα δυσανάλογες σε σχέση με την ποινή φυλάκισης που προβλέπεται για το ίδιο έγκλημα στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 18
(Άρθρο 18 Οδηγίας)
Χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας

Καθεστώσ επικουρικής προστασίας χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές απόφασης σε αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα κεφάλαια Β και Ε.

Άρθρο 19
(Άρθρο 19 Οδηγίας)
Ανάκληση ή άρνηση ανανέωσης καθεστώτος επικουρικής προστασίας

1. Το καθεστώς επικουρικής προστασίας ανακαλείται, τερματίζεται ή δεν ανανεώνεται από την αποφαινόμενη αρχή, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να δικαιούται επικουρικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 16.

2. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς επικουρικής προστασίας ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενούς, εφόσον μετά τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας το πρόσωπο αυτό θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί από το δικαίωμα επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 17.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς επικουρικής προστασίας αλλοδαπού ή ανιθαγενούς, αν μετά τη χορήγηση του καθεστώτος διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος:

α) έπρεπε να αποκλεισθεί ή αποκλείεται της επικουρικής προστασίας σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 17 ή

β) προέβη σε διαστρέβλωση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, η οποία υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.

4. Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του αλλοδαπού ή ανιθαγενούς να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεση του, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, η αποφαινόμενη αρχή κρίνει αιτιολογημένα βάσει ισχυρών αποδεικτικών στοιχείων αν ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να δικαιούται ή δεν δικαιούται επικουρική προστασία σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 20 (Άρθρο 20 Οδηγίας) Γενικοί κανόνες

1. Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα που προβλέπει η Σύμβαση της Γενεύης.

2. Το παρόν κεφάλαιο έχει εφαρμογή στους πρόσφυγες και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

3. Κατά την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, οι ασυνόδευτοι ανήλικοι, άτομα με αναπηρία, οι ηλικιωμένοι, οι έγκυοι, μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα τέκνα, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, πρόσωπα με πνευματικές διαταραχές και

πρόσωπα που υπήρξαν θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας. Η διαπίστωση της ειδικής κατάστασης των ως άνω προσώπων, πραγματοποιείται μετά από αξιολόγηση της κάθε περίπτωσης.

4. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα κατά την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν ανηλίκους.

Άρθρο 21

(Άρθρο 21 Οδηγίας)

Προστασία από την απομάκρυνση

1. Οι αρμόδιες αρχές σέβονται την αρχή της μη επα-ναπροώθησης σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της Χώρας.

2. Εφόσον δεν απαγορεύεται από διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας και τηρουμένων των σχετικών διαδικαστικών εγγυήσεων, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να απομακρύνουν πρόσφυγα όταν:

α) ευλόγως θεωρείται ότι το εν λόγω πρόσωπο αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους ή

β) συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να χορηγήσει ή να ανανεώσει την άδεια διαμονής πρόσφυγα εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 22

(Άρθρο 22 Οδηγίας)

Ενημέρωση

Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής ή εξέτασης παρέχουν στα άτομα που έχουν αναγνωριστεί ως πρόσφυγες ή δικαιούχοι επικουρικής προστασίας, το συντομότερο δυνατόν μετά την αναγνώριση τους, πρόσβαση σε πληροφορίες, σε γλώσσα που κατανοούν, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το καθεστώς τους.

«Άρθρο 23

(Άρθρο 23 Οδηγίας)

Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας

1. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν ώστε να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα που διασφαλίζουν τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας.

2. Στα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εφόσον δεν πληρούν ατομικά τις προϋποθέσεις για την αναγνώριση καθεστώτος διεθνούς προστασίας, μετά από αίτησή τους και με τις ίδιες διαδικασίες, χορηγούνται τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 24 έως και 36, εφόσον αυτό είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που τα μέλη αυτά τυχόν απολαμβάνουν. Τα δικαιώματα αυτά πρέπει να εξασφαλίζουν ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο στο δικαιούχο και εφόσον χορηγηθούν, διατηρούνται αυτοτελώς και μετά την ενηλικίωση του ανηλίκου ή τη λύση της συζυγικής σχέσης συνέπεια διαζυγίου, διάστασης ή θανάτου του δικαιούχου διεθνούς προστασίας.

3. Τα ως άνω δικαιώματα δεν χορηγούνται ή ανακαλούνται όταν το μέλος της οικογένειας αποκλείεται ή θα αποκλειόταν από το καθεστώς διεθνούς προστασίας, κατ'εφαρμογή των Κεφαλαίων Γ και Ε.

4. Ο προϊστάμενος του περιφερειακού γραφείου ασύλου με απόφασή του αρνείται, περιορίζει, ή ανακαλεί τα προαναφερόμενα ευεργετήματα για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

5. Το παρόν άρθρο έχει εφαρμογή και στους γονείς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, οι οποίοι συγκατοικούσαν με την οικογένεια ως τμήμα της κατά το χρόνο αναχώρησης από τη χώρα καταγωγής, ήταν δε τότε εξαρτημένοι από αυτόν, ενόσω ή κατά κύριο λόγο, εφόσον βρίσκονται στη χώρα και δεν πληρούν ατομικά τις προϋποθέσεις για την αναγνώριση καθεστώτος διεθνούς προστασίας».

«Άρθρο 24

(Άρθρο 24 Οδηγίας)

Άδειες διαμονής

1. Σε αλλοδαπό ή ανιθαγενή ο οποίος αναγνωρίζεται ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας χορηγείται από την αρμόδια αρχή παραλαβής, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 21, άδεια διαμονής τριετούς διάρκειας. Η άδεια ανανεώνεται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής, το αργότερο τριάντα ημερολογιακές ημέρες πριν τη λήξη της. Η εκπρόθεσμη χωρίς αιτιολογία υποβολή της αίτησης ανανέωσης δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει σε απόρριψή της.

2. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 άδειες διαμονής δεν χορηγούνται ή δεν ανανεώνονται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου, όταν εξετάζεται ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης ή εθνικής ασφάλειας.

3. Στην περίπτωση του άρθρου 23 παράγραφος 2, στα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας χορηγούνται άδειες διαμονής για όσο χρόνο ισχύει η άδεια διαμονής του δικαιούχου. Στην περίπτωση που δικαιούχος διεθνούς προστασίας αποκτήσει τέκνο στο πλαίσιο οικογένειας που υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, στο τέκνο αυτό χορηγείται άδεια διαμονής, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, μετά από αίτηση του δικαιούχου, η οποία υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου.

4. Σε μέλη οικογένειας δικαιούχου διεθνούς προστασίας, η οποία δημιουργείται μετά την είσοδό του στη χώρα και εντός αυτής, χορηγείται άδεια διαμονής σύμφωνα με την παράγραφο 3, μετά από αίτηση του δικαιούχου και την προσκόμιση, για τους συζύγους, της σχετικής ληξιαρχικής πράξης γάμου με κάτοχο άδειας διαμονής σε ισχύ, και για τους γονείς και τα τέκνα, ληξιαρχικής πράξης γέννησης ή πράξης αναγνώρισης τέκνου. Η άδεια δεν χορηγείται αν αυτό δεν είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που τα μέλη της οικογένειας ήδη απολαμβάνουν.

5. Η ως άνω άδεια διαμονής, η οποία αποδεικνύει την ταυτοπροσωπία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας».

Άρθρο 25

(Άρθρο 25 Οδηγίας)

Ταξιδιωτικά έγγραφα

1. Στο δικαιούχο καθεστώτος του πρόσφυγα, ύστερα από αίτηση του, που υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής ή/και εξέτασης, χορηγείται ταξιδιωτικό έγγραφο (titre de voyage), ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, σύμφωνα με το υπόδειγμα που εμπεριέχεται στο Παράρτημα της Σύμβασης της Γενεύης, ώστε να μπορεί να ταξιδεύει στο εξωτερικό, εκτός αν στο πρόσωπο του συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή εκκρεμεί σε βάρος του η διαδικασία εφαρμογής ρήτρας παύσης, αποκλεισμού, ανάκλησης ή ακύρωσης του χορηγηθέντος καθεστώτος.

2. Το ως άνω ταξιδιωτικό έγγραφο εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης και αντικατάστασης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τύπος, το περιεχόμενο ενδείξεων, η διάρκεια ισχύος του ως άνω ταξιδιωτικού εγγράφου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3103/2003 (Α 23).

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο, εκτός αν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους αιτούντες διεθνή προστασία, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο και υφίστανται αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας που απαιτούν τη μετάβαση τους στο εξωτερικό, εκτός αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

5. Η απόφαση για τη χορήγηση ή μη ταξιδιωτικών εγγράφων σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις λαμβάνεται από τον Προϊστάμενο των περιφερειακών γραφείων ασύλου.

Άρθρο 26

Εγγραφα και πιστοποιητικά

Τα περιφερειακά γραφεία ασύλου χορηγούν στους δικαιούχους καθεστώτος του πρόσφυγα έγγραφα ή πιστοποιητικά, κατά το άρθρο 25 της Σύμβασης της Γενεύης, το περιεχόμενο των οποίων σχετίζεται και προκύπτει από τα στοιχεία που διατηρεί η Υπηρεσία Ασύλου.

Άρθρο 27

(Άρθρο 26 Οδηγίας)

Πρόσβαση στην απασχόληση

1. Επιτρέπεται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας να ασκούν μισθωτή ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 189/1998 (Α 140).

2. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας μπορούν να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες τα οποία σχετίζονται με την απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων κατάρτισης για την αναβάθμιση δεξιοτήτων, πρακτική εξάσκηση σε χώρους εργασίας και παροχή συμβουλών από υπηρεσίες απασχόλησης, υπό τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

3. Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις σχετικά με την αμοιβή, την πρόσβαση στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, όσον αφορά τη μισθωτή ή ανεξάρτητη δραστηριότητα, καθώς και τους όρους εργασίας.

Άρθρο 28

(Άρθρο 27 Οδηγίας)

Πρόσβαση στην εκπαίδευση

1. Κάθε ανήλικος στον οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας, έχει δικαίωμα πρόσβασης στο εκπαιδευτικό σύστημα με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

2. Η πρόσβαση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα και σε προγράμματα περαιτέρω κατάρτισης ή επιμόρφωσης επιτρέπεται στους ενήλικες δικαιούχους διεθνούς προστασίας με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους νομίμως διαμένοντες στην Ελλάδα υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 29

(Άρθρο 28 Οδηγίας)

Πρόσβαση σε διαδικασίες
για την αναγνώριση τίτλων

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους Έλληνες πολίτες ως προς την αναγνώριση αλλοδαπών πτυχίων, πιστοποιητικών και λοιπών αποδεικτικών επίσημων τίτλων.

2. Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, οι οποίοι δεν μπορούν να παράσχουν τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία των τίτλων τους, διευκολύνονται ως προς την πλήρη πρόσβαση τους σε κατάλληλα προγράμματα για την αξιολόγηση, την επικύρωση και την πιστοποίηση της προηγούμενης μάθησης τους. Προς το σκοπό αυτό τηρείται το άρθρο 2 παράγραφος 2 και το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2005/36/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7ης Σεπτεμβρίου 2005 (π.δ. 38/2010, ΦΕΚ 78/Α).

Άρθρο 30

(Άρθρο 29 της Οδηγίας)

Κοινωνική αρωγή

Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας παρέχεται η αναγκαία συνδρομή σε θέματα κοινωνικής αρωγής με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

Άρθρο 31

(Άρθρο 30 Οδηγίας)

Ιατρική περίθαλψη

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη, με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

2. Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες και ιδίως τις εγκύους, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, ή τους ανηλίκους που υπήρξαν θύματα οιασδήποτε μορφής

κακομεταχείρισης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων, βάνουσης, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, ή που έχουν υποφέρει εξαιτίας ενόπλων συγκρούσεων, παρέχεται επαρκής ιατρική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της θεραπείας για πνευματικές διαταραχές όπου απαιτείται, με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

Άρθρο 32

(Άρθρο 31 Οδηγίας)

Ασυνόδευτοι ανήλικοι

1. Το Τμήμα Προστασίας Προσφύγων και Αιτούντων Ασυλο της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, το συντομότερο δυνατό από τη χορήγηση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, για να διασφαλιστεί η εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων με το διορισμό επιτρόπου ή, όπου απαιτείται, με την ανάθεση της σχετικής ευθύνης σε οργάνωση επιφορτισμένη με τη μέριμνα και τη προστασία των ανηλίκων ή με οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη μορφή εκπροσώπησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις αποφάσεις των δικαστηρίων.

2. Επίσης η ως άνω αρχή μεριμνά, ώστε οι ανάγκες του ανήλικου να καλύπτονται επαρκώς κατά την εφαρμογή του παρόντος προεδρικού διατάγματος από τον διορισμένο επίτροπο ή εκπρόσωπο και αξιολογούν τακτικά την κατάσταση του ανήλικου.

3. Η ως άνω αρχή εξασφαλίζει τη διαμονή των ασυνόδευτων ανηλίκων:

α) μαζί με τους ενήλικους συγγενείς ή

β) σε οικογένεια που θα έχει την επιμέλεια του ανήλικου ή

γ) σε ειδικά κέντρα φιλοξενίας ανηλίκων ή

δ) σε άλλου είδους καταλύματα κατάλληλα για ανηλίκους.

Η γνώμη του ανήλικου λαμβάνεται υπόψη ανάλογα με την ηλικία του και το βαθμό της ωριμότητάς του.

4. Τα αδέρφια διαμένουν μαζί, λαμβανομένου υπόψη του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου και ιδίως της ηλικίας και του βαθμού της ωριμότητάς του. Οι μεταβολές διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο.

5. Στο πλαίσιο της προστασίας του βέλτιστου συμφέροντος του ασυνόδευτου ανήλικου η ως άνω αρχή καταβάλλει προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό των μελών της οικογένειάς του. Σε περιπτώσεις ενδεχόμενης απειλής

κατά της ζωής ή της ακεραιότητας του ανηλίκου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν οι τελευταίοι έχουν παραμείνει στη χώρα καταγωγής, λαμβάνεται μέριμνα, ώστε η συλλογή, επεξεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τα πρόσωπα αυτά να γίνεται εμπιστευτικά.

6. Τα άτομα που επιλαμβάνονται της φροντίδας ασυνόδευτων ανηλίκων απαιτείται να έχουν την κατάλληλη κατάρτιση, σχετικά με τις ανάγκες τους.

Άρθρο 33
(Άρθρο 32 Οδηγίας)
Πρόσβαση σε κατάλυμα

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε κατάλυμα με τους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα, λαμβανομένης υπόψη της διασφάλισης ίσων ευκαιριών όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλυμα.

Άρθρο 34
(Άρθρο 33 Οδηγίας)
Ελεύθερη κυκλοφορία

Επιτρέπεται η ελεύθερη κυκλοφορία των δικαιούχων καθεστώτος διεθνούς προστασίας, με τους ίδιους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στη χώρα. Οι επιφυλάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 26 της Σύμβασης της Γενεύης και αφορούν τη χώρα μας δεν τίγονται.

Άρθρο 35
(Άρθρο 34 Οδηγίας)
Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας παρακολουθούν τα κατάλληλα προγράμματα κοινωνικής ένταξης που καταρτίζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Πρόνοιας.

Άρθρο 36
(Άρθρο 35 Οδηγίας)
Επαναπατρισμός

Οι αρμόδιες αρχές παρέχουν συνδρομή στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που επιθυμούν να επαναπατρισθούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Αρθρο 37
(Αρθρο 36 Οδηγίας)
Συνεργασία

Το Τμήμα Στρατηγικού Σχεδιασμού, Νομοθετικού Έργου και Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας της Υπηρεσίας Ασύλου ορίζεται ως εθνικό σημείο επαφής για τη διοικητική συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επίσης, λαμβάνει, σε συνεννόηση με την Επιτροπή, όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ανάπτυξη απευθείας συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών με τις αντίστοιχες αρχές των άλλων Κρατών Μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Αρθρο 38
(Αρθρο 37 Οδηγίας)
Προσωπικό

Το προσωπικό των Υπηρεσιών που εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος απαιτείται να διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση. Το προσωπικό αυτό υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για κάθε πληροφορία που περιέρχεται σε γνώση του κατά το χειρισμό των υποθέσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος διατάγματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Θ ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Αρθρο 39
Καταργούμενες διατάξεις

Από την έναρξη ισχύος του παρόντος διατάγματος, καταργούνται οι διατάξεις του π.δ. 96/2008 (Α 63), πλην των διατάξεων του άρθρου 24 και των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 25, καθώς και κάθε άλλη, γενική ή ειδική διάταξη που αντίκειται στις διατάξεις του παρόντος ή ρυθμίζει διαφορετικά τα θέματα που αποτελούν αντικείμενο αυτού.

Αρθρο 40
Μεταβατικές διατάξεις

1. Το παρόν εφαρμόζεται και από τις αρμόδιες αρχές του π.δ. 114/2010, όπως εκάστοτε ισχύει, επί αιτήσεων διεθνούς προστασίας που έχουν υποβληθεί και εξετάζονται σύμφωνα με τις διατάξεις του ως άνω διατάγματος. Το παρόν

εφαρμόζεται ακόμη επί αλλοδαπών και ανιθαγενών, στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας κατά την έναρξη ισχύος του.

2. Οι διατάξεις του άρθρου 24 και των παραγράφων 1, 2 και 3 του άρθρου 25 του π.δ. 96/2008 (Α 63) εφαρμόζονται αποκλειστικά από τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές όπως αυτές ορίζονται από το π.δ. 114/2010 αναφορικά με τους αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς στους οποίους έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος.

3. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων του άρθρου 24 παρ. 1 του παρόντος σε αλλοδαπό ή ανιθαγενή στον οποίο έχει χορηγηθεί το καθεστώς πρόσφυγα, κατά την έναρξη ισχύος του παρόντος χορηγείται άδεια διαμονής πενταετούς διάρκειας.

4. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1 ως αρμόδια αρχή για τις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 11, παραγράφου 2 του άρθρου 16, του άρθρου 24, παραγράφου 5 του άρθρου 25 και του άρθρου 26 ορίζεται η Διεύθυνση Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι παράγραφοι 3 και 4 του άρθρου 25 του παρόντος εφαρμόζονται αναλόγως.

5. Κατά την εφαρμογή της παραγράφου 1 και για τους σκοπούς του άρθρου 37 του παρόντος εθνικό σημείο επαφής ορίζεται το Τμήμα Προσφύγων - Ασύλου του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

Άρθρο 41 Έναρξη ισχύος

Οι διατάξεις του παρόντος προεδρικού διατάγματος τίθενται σε ισχύ από τη δημοσίευση του στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Στον Υπουργό Δημόσιας Τάξης και Προστασίας του Πολίτη αναθέτουμε τη δημοσίευση και εκτέλεση του παρόντος διατάγματος.

ΣΧΕΔΙΟ ΝΟΜΟΥ
Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

ΟΔΗΓΙΑ 2011/95/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 13ΗΣ ΔΕΚΕΜΒΡΙΟΥ 2011 «ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΤΩΝ ΥΠΗΚΟΩΝ ΤΡΙΤΩΝ ΧΩΡΩΝ Η ΤΩΝ ΑΠΑΤΡΙΔΩΝ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ, ΓΙΑ ΕΝΑ ΕΝΙΑΙΟ ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΓΙΑ ΤΟΥΣ ΠΡΟΣΦΥΓΕΣ Η ΓΙΑ ΤΑ ΑΤΟΜΑ ΠΟΥ ΔΙΚΑΙΟΥΝΤΑΙ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΚΑΙ ΓΙΑ ΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΠΑΡΕΧΟΜΕΝΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ)»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1
Σκοπός

Σκοπός των διατάξεων των άρθρων 2 έως 38 είναι η συμμόρφωση με την Οδηγία 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση).

Άρθρο 2
(Άρθρο 2 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Ορισμοί

Για την εφαρμογή της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 οι παρακάτω όροι έχουν την εξής έννοια:

- α) «Σύμβαση της Γενεύης» είναι η Σύμβαση περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και κυρώθηκε με το ν.δ. 3989/1959 (Α΄ 201), όπως τροποποιήθηκε από το Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον α.ν. 389/1968 (Α΄ 125),
- β) «αίτηση διεθνούς προστασίας» ή «αίτηση ασύλου» ή «αίτηση» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το Ελληνικό Κράτος που υποβάλει ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπό του της ιδιότητας του πρόσφυγα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, εφόσον ο ίδιος δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη μορφή προστασίας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,
- γ) «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικώς ή εγγράφως ενώπιον οποιασδήποτε ελληνικής αρχής, στα σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια ή εντός αυτής, ότι ζητά άσυλο ή επικουρική προστασία στη χώρα μας ή με οποιονδήποτε τρόπο ζητά να μην απελαθεί σε κάποια χώρα εκ φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης ή επειδή κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη σύμφωνα με το άρθρο 15 και επί του αιτήματος του οποίου δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση. Επίσης, αιτών διεθνή προστασία θεωρείται

και ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος - μέλος της ΕΕ κατ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 343/2003 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους - μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος - μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (L 050/25.2.2003), ή σε άλλο κράτος που δεσμεύεται από και εφαρμόζει τον ως άνω Κανονισμό, και μεταφέρεται στην Ελλάδα βάσει των διατάξεων του ως άνω Κανονισμού,

δ) «δικαιούχος διεθνούς προστασίας» είναι το πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία στ' και η',

ε) «πρόσφυγας» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειάς του και δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, βρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12,

στ) «καθεστώς πρόσφυγα» είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα,

ζ) «πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία» είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 17, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας αλλά στο πρόσωπο του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι αν επιστρέψει στη χώρα της καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 15 και που δεν μπορεί ή λόγω του κινδύνου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας,

η) «καθεστώς επικουρικής προστασίας» είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως δικαιούχου επικουρικής προστασίας,

θ) «μέλη της οικογένειας» του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια σε σχέση με την αίτηση διεθνούς προστασίας και εφόσον η οικογένεια υπήρχε ήδη στη χώρα καταγωγής θεωρούνται:

αα. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφός του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη.

ββ. Τα ανήλικα άγαμα τέκνα του, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα.

γγ. Ο πατέρας ή η μητέρα ή άλλος ενήλικος που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το Ελληνικό Δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος.

ι) «ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική και για όσο χρόνο κανένας ενήλικος δεν ασκεί στην πράξη την επιμέλειά του ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στην Ελλάδα,

ια) «χώρα καταγωγής» είναι η χώρα της ιθαγένειας ή, για τους ανιθαγενείς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής τους,

ιβ) «Άδεια διαμονής» είναι κάθε άδεια, η οποία εκδίδεται από τις Ελληνικές Αρχές, σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία και η οποία επιτρέπει σε υπήκοο τρίτης χώρας ή σε ανιθαγενή τη διαμονή του στην Ελληνική Επικράτεια,

ιγ) «Αρμόδιες αρχές παραλαβής της αίτησης διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές παραλαβής», «αρμόδιες αρχές εξέτασης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές εξέτασης», «αποφαινόμενη αρχή» και «αρμόδιες αρχές απόφασης» είναι οι αρμόδιες αρχές, όπως αυτές ορίζονται στο Μέρος Τρίτο του παρόντος.

Άρθρο 3 **Ερμηνεία και εφαρμογή**

Η ερμηνεία και εφαρμογή του παρόντος τελεί σε συμφωνία με τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967, καθώς και τις διεθνείς και ευρωπαϊκές συμβάσεις προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου που έχουν επικυρωθεί από την Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ **ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Άρθρο 4 **(Άρθρο 4 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)** **Υποβολή και αξιολόγηση στοιχείων**

1. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής ή/και εξέτασης ενημερώνουν τον αιτούντα για την υποχρέωση του να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας και αξιολογούν τα στοιχεία αυτά σε συνεργασία με τον αιτούντα.

2. Στα στοιχεία της παραγράφου 1 περιλαμβάνονται οι δηλώσεις του αιτούντος, τα έγγραφα που έχει στη διάθεσή του σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του ιδίου και των μελών της οικογενείας του, την ταυτότητα, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, προηγούμενες συναφείς αιτήσεις, το δρομολόγιο που ακολούθησε, το δελτίο ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα, καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία.

3. Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και περιλαμβάνει τη συνεκτίμηση:

α) των συναφών στοιχείων που σχετίζονται με τη χώρα καταγωγής, κατά το χρόνο λήψης της απόφασης, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας της χώρας αυτής και του τρόπου εφαρμογής της,

β) των συναφών δηλώσεων και των εγγράφων που υπέβαλε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που επικαλείται σχετικά με το αν έχει ήδη ή ενδέχεται να υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη,

γ) της ατομικής κατάστασης και των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ώστε να εκτιμηθεί αν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη εκτεθεί ή θα μπορούσε να εκτεθεί ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη,

δ) του ενδεχόμενου οι δραστηριότητες του αιτούντος από τότε που εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του να ανελήφθησαν με αποκλειστικό ή κύριο σκοπό τη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας, ώστε να εκτιμηθεί αν ο ενδιαφερόμενος θα εκτεθεί, συνεπεία των δραστηριοτήτων αυτών, σε δίωξη ή σοβαρή βλάβη σε περίπτωση επιστροφής του στην εν λόγω χώρα,

ε) εάν θα ήταν εύλογο να αναμένεται ότι ο αιτών θα θέσει εαυτόν υπό την προστασία άλλης χώρας την ιθαγένεια της οποίας θα μπορούσε να διεκδικήσει.

4. Το γεγονός ότι ο αιτών έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης, αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του ότι θα

υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης, εκτός εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι η προηγούμενη δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί.

5. Όταν στοιχεία των δηλώσεων του αιτούντος δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, τα στοιχεία αυτά δεν χρειάζονται επιβεβαίωση, όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

- α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την αίτησή του,
- β) ο αιτών έχει υποβάλει όλα τα συναφή στοιχεία, τα οποία διαθέτει και έχει δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη άλλων λυσιτελών στοιχείων,
- γ) οι δηλώσεις του θεωρούνται συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωση του,
- δ) αιτήθηκε την παροχή διεθνούς προστασίας το ταχύτερο δυνατόν, εκτός αν προβάλλει βάσιμο λόγο που τον εμπόδισε να το πράξει,
- ε) η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι θεμελιωμένη.

Σε κάθε περίπτωση ισχύει το ευεργέτημα της αμφιβολίας.

6. Η αίτηση διεθνούς προστασίας δεν μπορεί να γίνει δεκτή απλώς και μόνον επειδή ένα μέλος της οικογένειας του αιτούντος έχει βάσιμο φόβο δίωξης ή αντιμετωπίζει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης. Εντούτοις, στο πλαίσιο της εξατομικευμένης αξιολόγησης της αίτησης διεθνούς προστασίας του αιτούντος, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι απειλές δίωξης και σοβαρών βλαβών σε βάρος μέλους της οικογένειας του αιτούντος, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο αιτών αντιμετωπίζει ο ίδιος ατομικά τέτοιες απειλές, λόγω του οικογενειακού δεσμού με το απειλούμενο πρόσωπο.

Άρθρο 5

(Άρθρο 5 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Ανάγκες παροχής διεθνούς προστασίας οι οποίες ανακύπτουν επιτόπου

1. Ο βάσιμος φόβος δίωξης ή ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης μπορεί να στηρίζεται σε:

- α) γεγονότα τα οποία επήλθαν μετά την αναχώρηση του αιτούντος από τη χώρα καταγωγής του,
- β) δραστηριότητες στις οποίες ο αιτών επιδόθηκε μετά την αναχώρηση του από τη χώρα καταγωγής, ιδίως αν αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητες τις οποίες επικαλείται αποτελούν εκδήλωση και προέκταση πεποιθήσεων ή προσανατολισμών, τις οποίες ο αιτών είχε ήδη στη χώρα καταγωγής του.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της Σύμβασης της Γενεύης, δεν αναγνωρίζεται καταρχήν καθεστώς διεθνούς προστασίας στον αιτούντα που υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση, αν ο κίνδυνος δίωξης βασίζεται σε περιστάσεις που ο αιτών προκάλεσε σκόπιμα μετά την αναχώρηση από τη χώρα καταγωγής του.

Άρθρο 6

(Άρθρο 6 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης

Στους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης συμπεριλαμβάνονται: α) το κράτος, β) ομάδες ή οργανώσεις, που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του, γ) μη κρατικοί

φορείς, αν μπορεί να καταδειχθεί ότι οι φορείς υπό α) και β), συμπεριλαμβανομένων των διεθνών οργανισμών δεν είναι σε θέση ή δεν επιθυμούν να παράσχουν προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7.

Άρθρο 7
(Άρθρο 7 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Φορείς προστασίας

1. Προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης μπορεί να παρέχεται μόνο από:
α) το κράτος ή
β) ομάδες ή οργανώσεις, συμπεριλαμβανομένων διεθνών οργανισμών, που ελέγχουν το κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του, υπό την προϋπόθεση ότι επιθυμούν να προσφέρουν προστασία σύμφωνα με την παράγραφο 2 και είναι σε θέση να το πράξουν.

2. Η προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης πρέπει να είναι αποτελεσματική και μη προσωρινή. Η προστασία αυτή παρέχεται γενικά όταν οι φορείς της παραγράφου 1 λαμβάνουν εύλογα μέτρα για να αποτρέψουν τη δίωξη ή την πρόκληση σοβαρής βλάβης, μεταξύ άλλων με τη λειτουργία αποτελεσματικού νομικού συστήματος για τον εντοπισμό, την ποινική δίωξη και τον κολασμό πράξεων που συνιστούν δίωξη ή σοβαρή βλάβη, και όταν ο αιτών έχει πρόσβαση στην προστασία αυτή.

3. Κατά την αξιολόγηση, αν διεθνής οργανισμός ελέγχει ένα κράτος ή σημαντικό μέρος του εδάφους του και παρέχει προστασία όπως περιγράφεται στην παράγραφο 2, λαμβάνονται υπόψη τυχόν κατευθυντήριες οδηγίες που περιέχονται σε οικείες πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 8
(Άρθρο 8 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Εγχώρια προστασία

1. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες αρχές απόφασης αποφασίζουν ότι ο αιτών δεν χρήζει διεθνούς προστασίας, αν σε τμήμα της χώρας καταγωγής:

α) δεν υπάρχει βάσιμος φόβος ότι θα υποστεί δίωξη ή δεν διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή

β) ο αιτών έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7,

και μπορεί νόμιμα και με ασφάλεια να ταξιδέψει και να γίνει δεκτός σε εκείνο το τμήμα της χώρας και μπορεί λογικά να αναμένεται να εγκατασταθεί εκεί.

2. Εξετάζοντας εάν ο αιτών έχει βάσιμο φόβο ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης σε τμήμα της χώρας καταγωγής σύμφωνα με την παράγραφο 1, οι αρμόδιες αρχές απόφασης, κατά τον χρόνο λήψης της απόφασης επί της αίτησης, λαμβάνουν υπόψη της γενικές περιστάσεις που επικρατούν στο εν λόγω τμήμα της χώρας και τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος σύμφωνα με το άρθρο 4. Για τον σκοπό αυτόν οι αρμόδιες αρχές απόφασης μεριμνούν για τη λήψη ακριβών και επικαιροποιημένων πληροφοριών από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, καθώς και από σχετικές πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αρμόδιες αρχές απόφασης δύναται να λαμβάνουν ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες και από σχετικές πηγές, όπως η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών, καθώς και τα κράτη - μέλη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄
ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 9
(Άρθρο 9 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Πράξεις δίωξης

1. Μία πράξη για να θεωρηθεί ως πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης πρέπει:

α) να είναι αρκούντως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψής της, ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για την προστασία των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών (ν.δ. 53/1974, Α΄ 256), ή

β) να αποτελεί σώρευση διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή, ούτως ώστε να θίγεται το άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στο στοιχείο α΄.

2. Οι πράξεις που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως πράξεις δίωξης σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο μπορούν μεταξύ άλλων να έχουν τη μορφή:

α) πράξεων σωματικής ή ψυχολογικής βίας, συμπεριλαμβανομένων πράξεων σεξουαλικής βίας,

β) νομοθετικών, διοικητικών, αστυνομικών ή/και δικαστικών μέτρων, τα οποία ενέχουν διακρίσεις αφ΄ εαυτά ή εφαρμόζονται κατά τρόπο που ενέχει διακρίσεις,

γ) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής η οποία είναι δυσανάλογη ή ενέχει διακρίσεις,

δ) άρνησης ενδίκων μέσων με αποτέλεσμα την επιβολή δυσανάλογης ή ποινής που ενέχει διάκριση,

ε) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής για την άρνηση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας σε σύρραξη, αν η εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας θα συμπεριλάμβανε εγκλήματα ή πράξεις που εμπίπτουν της ρήτρης αποκλεισμού της προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφος 2,

στ) πράξεων που στρέφονται κατά προσώπου λόγω φύλου ή παιδικής ηλικίας.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 2 (ε) πρέπει να υπάρχει συσχετισμός μεταξύ των λόγων που αναφέρονται στο άρθρο 10 και των ως άνω πράξεων δίωξης ή της έλλειψης προστασίας κατά των πράξεων αυτών.

Άρθρο 10
(Άρθρο 10 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Λόγοι δίωξης

1. Κατά την αξιολόγηση των λόγων της δίωξης, οι αρμόδιες αρχές εξέτασης και απόφασης, λαμβάνουν υπόψη ότι:

α) η έννοια της φυλής περιλαμβάνει ιδίως το στοιχείο του χρώματος, της καταγωγής ή του γεγονότος ότι το άτομο ανήκει σε συγκεκριμένη εθνοτική ομάδα,

β) η έννοια της θρησκείας περιλαμβάνει ιδίως την υιοθέτηση θειστικών, αγνωστικιστικών ή αθεϊστικών πεποιθήσεων, τη συμμετοχή σε τυπική λατρεία, σε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο, είτε

ατομικά είτε συλλογικά, την αποχή από τη λατρεία αυτή, άλλες θρησκευτικές πράξεις ή εκδηλώσεις απόψεων ή μορφές ατομικής ή συλλογικής συμπεριφοράς που στηρίζονται σε θρησκευτικές πεποιθήσεις ή υπαγορεύονται από αυτές,

γ) η έννοια της εθνικότητας δεν περιορίζεται μόνο στην ιθαγένεια ή την έλλειψή της, αλλά περιλαμβάνει ιδίως την ιδιότητα του μέλους της ομάδας, η οποία προσδιορίζεται από την πολιτιστική, εθνοτική ή γλωσσική της ταυτότητα, τις κοινές γεωγραφικές ή πολιτικές καταβολές ή τη σχέση της με τον πληθυσμό της χώρας,

δ) η ομάδα θεωρείται ως ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα όταν μεταξύ άλλων:

i) τα μέλη της ομάδας της έχουν κοινό εγγενές χαρακτηριστικό ή κοινό ιστορικό παρελθόν το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί ή έχουν κοινά χαρακτηριστικά ή πεποιθήσεις τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ή τη συνείδηση, ώστε ένα πρόσωπο να μην πρέπει να αναγκαστεί να τις αποκηρύξει και

ii) η ομάδα έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα, διότι γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο.

Ανάλογα με τις συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής μία ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει ομάδα που βασίζεται στο κοινό χαρακτηριστικό του φύλου, της ηλικίας, της αναπηρίας ή της κατάστασης υγείας ή του σεξουαλικού προσανατολισμού. Ο σεξουαλικός προσανατολισμός δεν μπορεί να νοηθεί ότι περιλαμβάνει πράξεις θεωρούμενες αξιόποινες κατά τις ισχύουσες διατάξεις. Κατά τον καθορισμό της συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή τον προσδιορισμό χαρακτηριστικού της ομάδας λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη πτυχές συνδεόμενες με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας φύλου,

ε) η έννοια των πολιτικών πεποιθήσεων περιλαμβάνει ιδίως την υποστήριξη άποψης, ιδέας ή πεποίθησης, επί ζητήματος που σχετίζεται με τους ενδεχόμενους φορείς δίκυξης, και με τις πολιτικές ή τις μεθόδους τους, ανεξαρτήτως του αν ο αιτών έχει εκδηλώσει εμπράκτως την εν λόγω άποψη, ιδέα ή πεποίθηση.

2. Κατά την αξιολόγηση για το βάσιμο του φόβου του αιτούντος ότι θα υποστεί δίωξη, δεν ασκεί επιρροή εάν ο αιτών χαρακτηρίζεται πράγματι από το φυλετικό, θρησκευτικό, εθνικό, κοινωνικό ή πολιτικό στοιχείο, το οποίο προκαλεί τη δίωξη, υπό την προϋπόθεση ότι το χαρακτηριστικό αυτό του αποδίδεται από τον φορέα της δίωξης.

Άρθρο 11

(Άρθρο 11 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Παύση καθεστώτος πρόσφυγα

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής παύει να είναι πρόσφυγας, εάν:

α) εξασφαλίσει εκ νέου οικειοθελώς την προστασία της χώρας της ιθαγένειάς του ή

β) ανακτήσει οικειοθελώς την ιθαγένεια που απώλεσε κατά το παρελθόν ή

γ) αποκτήσει νέα ιθαγένεια και απολαύει της προστασίας της χώρας που του χορήγησε τη νέα ιθαγένεια ή

δ) έχει εγκατασταθεί εκ νέου οικειοθελώς στη χώρα που είχε εγκαταλείψει ή εκτός της οποίας είχε παραμείνει, εξαιτίας του φόβου ότι θα υποστεί δίωξη ή

ε) δεν μπορεί πλέον να εξακολουθεί να αρνείται την προστασία που του παρέχει η χώρα της ιθαγένειας, διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση του ως πρόσφυγα ή

στ) στην περίπτωση ανιθαγενούς, αυτός αποκτήσει τη δυνατότητα να επιστρέψει στη χώρα της πρώην συνήθους διαμονής του, διότι έχουν παύσει να υφίστανται οι συνθήκες που οδήγησαν στην αναγνώριση του ως πρόσφυγα.

2. Για την εφαρμογή των περιπτώσεων ε' και στ' της παραγράφου 1, εξετάζεται κατά πόσον η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσεως, ώστε ο φόβος του πρόσφυγα ότι θα υποστεί δίωξεις να μην μπορεί πλέον να θεωρείται βάσιμος.

3. Τα στοιχεία ε' και στ' της παραγράφου 1 δεν εφαρμόζονται σε πρόσφυγα, ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη δίωξη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 12
(Άρθρο 12 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα

1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα εφόσον:

α) εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 1Δ της Σύμβασης της Γενεύης, το οποίο αφορά την παροχή προστασίας ή συνδρομής από όργανα ή Οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, εκτός της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Σε περίπτωση που η εν λόγω προστασία ή συνδρομή έχει παύσει για οποιονδήποτε λόγο, χωρίς να έχει διευθετηθεί οριστικά η κατάσταση των προσώπων αυτών με σχετικό ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται αυτοδικαίως τα ευεργετήματα του παρόντος,

β) αναγνωρίζεται από τις αρμόδιες αρχές της Χώρας όπου έχει εγκατασταθεί ότι έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατοχή της ιθαγένειας της εν λόγω χώρας ή δικαιώματα και υποχρεώσεις αντίστοιχα προς αυτά.

2. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι:

α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις οικείες διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά,

β) έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα πριν την είσοδό του στην Ελληνική Επικράτεια. Ως σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα μπορεί να χαρακτηριστούν και εγκλήματα που η αντικειμενική τους υπόσταση συνίσταται σε αποτρόπαιη πράξη έστω και αν φέρεται ότι διαπράχθηκε με πολιτικό στόχο,

γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

3. Η παράγραφος 2 έχει εφαρμογή και σε άτομα τα οποία είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των προβλεπόμενων στην εν λόγω παράγραφο εγκλημάτων ή πράξεων. Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται η βαρύτητα της συμμετοχής.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 13
(Άρθρο 13 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα

Το καθεστώς πρόσφυγα χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές απόφασης σε υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που πληρούν της προϋποθέσεις που προβλέπονται στα κεφάλαια Β' και Γ'.

Άρθρο 14**(Άρθρο 14 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα**

1. Το καθεστώς πρόσφυγα ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται από την αποφαινόμενη αρχή, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να είναι πρόσφυγας σύμφωνα με το άρθρο 11.

2. Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του πρόσφυγα να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεση του, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, η αποφαινόμενη αρχή καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να είναι πρόσφυγας ή δεν υπήρξε ποτέ πρόσφυγας.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς πρόσφυγα αν, μετά τη χορήγησή του, θεμελιώσει ότι:

α) το εν λόγω πρόσωπο θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12,

β) η εκ μέρους του ενδιαφερομένου παραποίηση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.

4. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί, ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα όταν:

α) ευλόγως θεωρείται ότι το πρόσωπο αυτό συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια της χώρας,

β) το πρόσωπο αυτό, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία της Χώρας, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένων και των αδικημάτων που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 17.

5. Τα πρόσωπα στα οποία έχει εφαρμογή η παράγραφος 4, απολαμβάνουν των δικαιωμάτων που προβλέπονται ή είναι ανάλογα εκείνων που προβλέπονται στα άρθρα 3, 4, 16, 22, 31, 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης, εφόσον βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε'**ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ****Άρθρο 15****(Άρθρο 15 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Σοβαρή βλάβη**

Η σοβαρή βλάβη συνίσταται σε:

α) θανατική ποινή ή εκτέλεση ή

β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του ή

γ) σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης ασκήσεως βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης.

Άρθρο 16**(Άρθρο 16 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Παύση επικουρικής προστασίας**

1. Ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής παύει να δικαιούται επικουρική προστασία όταν έχουν εκλείψει οι περιστάσεις που οδήγησαν στην αναγνώριση του καθεστώτος αυτού ή

όταν οι περιστάσεις αυτές έχουν μεταβληθεί σε τέτοιο βαθμό, ώστε να μην είναι πλέον αναγκαία η παρασχεθείσα προστασία.

2. Κατά την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου εξετάζεται κατά πόσον η μεταβολή των συνθηκών είναι τόσο ουσιαστικής και μη προσωρινής φύσης, ώστε ο δικαιούχος επικουρικής προστασίας να μην αντιμετωπίζει πλέον πραγματικό κίνδυνο να υποστεί σοβαρή βλάβη.

3. Η παράγραφος 1 δεν εφαρμόζεται σε δικαιούχο επικουρικής προστασίας, ο οποίος είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη σοβαρή βλάβη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή στην περίπτωση ανιθαγενούς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του.

Άρθρο 17

(Άρθρο 17 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Αποκλεισμός από την επικουρική προστασία

1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρικής προστασίας όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι:

α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις οικείες διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά,

β) έχει διαπράξει σοβαρό έγκλημα. Ως σοβαρό έγκλημα μπορεί να χαρακτηριστεί κακούργημα ή πλημμέλημα που τιμωρείται με ποινή φυλάκισης τουλάχιστον τριών (3) ετών, καθώς και τα αδικήματα της βαριάς σωματικής βλάβης (ΠΚ 310), σωματικής βλάβης αδύναμων ατόμων (ΠΚ 312), βιασμού (ΠΚ 336), προσβολής γενετήσιας αξιοπρέπειας (ΠΚ 337 παρ. 2-5), γενετήσιας πράξης με ανηλίκους ή ενώπιόν τους (ΠΚ 339), κατάχρησης ανηλίκων (ΠΚ 342), πορνογραφίας ανηλίκων (ΠΚ 348Α), προσέλευσης παιδιών για γενετήσιους λόγους (ΠΚ 348Β), μαστροπείας (ΠΚ 349), γενετήσιας πράξης με ανήλικο έναντι αμοιβής (ΠΚ 351Α), ληστείας (ΠΚ 380) και εκβίασης (ΠΚ 385),

γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών, όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών,

δ) συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια της Χώρας ή για την κοινωνία της Χώρας, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη σοβαρού εγκλήματος κατά την έννοια του στοιχείου (β).

2. Οι διατάξεις της προηγούμενης παραγράφου έχουν εφαρμογή στα πρόσωπα, που είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των εγκλημάτων ή πράξεων που αναφέρονται στην παράγραφο αυτή. Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται η βαρύτητα της συμμετοχής.

3. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής δεν δικαιούται επικουρικής προστασίας, αν διέπραξε, πριν από την είσοδό του στη χώρα, ένα ή περισσότερα εγκλήματα, εκτός από αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 1, τα οποία θα επέσυραν ποινή φυλάκισης αν είχαν διαπραχθεί εντός της Ελληνικής Επικράτειας και εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του αποκλειστικά και μόνο για να αποφύγει τις κυρώσεις συνεπεία των εγκλημάτων αυτών, εκτός εάν οι κυρώσεις στη χώρα καταγωγής είναι υπέρμετρα δυσανάλογες σε σχέση με την ποινή φυλάκισης που προβλέπεται για το ίδιο έγκλημα στην Ελλάδα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 18
(Άρθρο 18 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας

Καθεστώσ επικουρικής προστασίας χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές απόφασης σε υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που πληρούν τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στα κεφάλαια Β΄ και Ε΄.

Άρθρο 19
(Άρθρο 19 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Ανάκληση ή άρνηση ανανέωσης καθεστώτος επικουρικής προστασίας

1. Το καθεστώσ επικουρικής προστασίας ανακαλείται, ή δεν ανανεώνεται από την αποφαινόμενη αρχή, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να δικαιούται επικουρικής προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 16.

2. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώσ επικουρικής προστασίας ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, εφόσον μετά τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας το πρόσωπο αυτό θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί από το δικαίωμα επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 17.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώσ επικουρικής προστασίας υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, αν μετά τη χορήγηση του καθεστώτος διαπιστωθεί ότι ο δικαιούχος:

α) έπρεπε να αποκλεισθεί ή αποκλείεται της επικουρικής προστασίας σύμφωνα με τις παραγράφους 1 και 2 του άρθρου 17 ή

β) προέβη σε διαστρέβλωση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, η οποία υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος επικουρικής προστασίας.

4. Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεσή του, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, η αποφαινόμενη αρχή κρίνει αιτιολογημένα σε εξατομικευμένη βάση αν ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να δικαιούται ή δεν δικαιούται επικουρική προστασία σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 3 του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 20
(Άρθρο 20 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Γενικοί κανόνες

1. Το παρόν Κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα που προβλέπει η Σύμβαση της Γενεύης.
2. Το παρόν Κεφάλαιο έχει εφαρμογή στους πρόσφυγες και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.

3. Κατά την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, ασυνόδευτοι ή μη, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με πνευματικές διαταραχές και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, φυσικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων. Η διαπίστωση της ειδικής κατάστασης των ως άνω προσώπων, πραγματοποιείται μετά από εξατομικευμένη αξιολόγηση της κάθε περίπτωσης.

4. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα κατά την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν ανηλίκους.

Άρθρο 21

(Άρθρο 21 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Προστασία από την απομάκρυνση

1. Οι αρμόδιες αρχές σέβονται την αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της Χώρας.

2. Εφόσον δεν απαγορεύεται από διεθνείς υποχρεώσεις της Χώρας και τηρουμένων των σχετικών διαδικαστικών εγγυήσεων, οι αρμόδιες αρχές δύνανται να απομακρύνουν πρόσφυγα όταν:

α) ευλόγως θεωρείται ότι το εν λόγω πρόσωπο αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους ή

β) συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος, συμπεριλαμβανομένων και των αδικημάτων που αναφέρονται στην περίπτωση β' της παραγράφου 1 του άρθρου 17.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να χορηγήσει ή να ανανεώσει την άδεια διαμονής πρόσφυγα εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

Άρθρο 22

(Άρθρο 22 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Ενημέρωση

Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής ή εξέτασης παρέχουν στα άτομα που έχουν αναγνωριστεί ως πρόσφυγες ή δικαιούχοι επικουρικής προστασίας, το συντομότερο δυνατόν μετά την αναγνώριση της, πρόσβαση σε πληροφορίες, σε γλώσσα που κατανοούν, σχετικά με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους που απορρέουν από το καθεστώς τους.

Άρθρο 23

(Άρθρο 23 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας

1. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν ώστε να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα που διασφαλίζουν τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας.

2. Στα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εφόσον δεν πληρούν ατομικά τις προϋποθέσεις για την αναγνώριση καθεστώτος διεθνούς προστασίας, μετά από αίτησή τους και με τις ίδιες διαδικασίες, χορηγούνται τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 24 έως και 36, εφόσον αυτό είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που τα μέλη αυτά τυχόν απολαμβάνουν.

3. Τα ως άνω δικαιώματα δεν χορηγούνται ή ανακαλούνται όταν το μέλος της οικογένειας αποκλείεται ή θα αποκλειόταν από το καθεστώς διεθνούς προστασίας, κατ' εφαρμογή των Κεφαλαίων Γ' και Ε'.

4. Ο προϊστάμενος του περιφερειακού γραφείου ασύλου με απόφασή του αρνείται, περιορίζει, ή ανακαλεί τα προαναφερόμενα ευεργετήματα για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

Άρθρο 24
(Άρθρο 24 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Άδειες διαμονής

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας χορηγείται από την αρμόδια αρχή παραλαβής, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 21, άδεια διαμονής τριετούς διάρκειας. Η άδεια ανανεώνεται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής, το αργότερο τριάντα (30) ημερολογιακές ημέρες πριν τη λήξη της. Η εκπρόθεσμη χωρίς αιτιολογία υποβολή της αίτησης ανανέωσης δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει σε απόρριψή της. Σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος αναγνωρίζεται ως δικαιούχος επικουρικής προστασίας χορηγείται από την αρμόδια αρχή παραλαβής, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 21, άδεια διαμονής ενός (1) έτους. Η άδεια ανανεώνεται για δύο (2) ακόμα έτη, κατόπιν επανεξέτασης, με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής, το αργότερο τριάντα ημερολογιακές ημέρες πριν τη λήξη της.

2. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 άδειες διαμονής δεν χορηγούνται ή δεν ανανεώνονται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου, όταν εξετάζεται ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης ή εθνικής ασφάλειας.

3. Στην περίπτωση του άρθρου 23 παράγραφος 2, στα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας χορηγούνται άδειες διαμονής για όσο χρόνο ισχύει η άδεια διαμονής του δικαιούχου, εφόσον διατηρούν την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας του δικαιούχου διεθνούς προστασίας. Στην περίπτωση που δικαιούχος διεθνούς προστασίας αποκτήσει τέκνο στο πλαίσιο οικογένειας που υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, στο τέκνο αυτό χορηγείται άδεια διαμονής, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, μετά από αίτηση του δικαιούχου, η οποία υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου.

4. Σε μέλη οικογένειας δικαιούχου διεθνούς προστασίας, η οποία δημιουργείται μετά την είσοδό του στη χώρα και εντός της, χορηγείται άδεια διαμονής σύμφωνα με την παράγραφο 3, μετά από αίτηση του δικαιούχου και την προσκόμιση, για τους συζύγους, της σχετικής ληξιαρχικής πράξης γάμου με κάτοχο άδειας διαμονής σε ισχύ και για τα τέκνα δικαιούχου, ληξιαρχικής πράξης γέννησης ή πράξης αναγνώρισης τέκνου. Η άδεια δεν χορηγείται αν αυτό δεν είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που τα μέλη της οικογένειας ήδη απολαμβάνουν.

5. Η ως άνω άδεια διαμονής, η οποία αποδεικνύει την ταυτοπροσωπία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας.

Άρθρο 25
(Άρθρο 25 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Ταξιδιωτικά έγγραφα

1. Στο δικαιούχο καθεστώτος του πρόσφυγα, ύστερα από αίτησή του, που υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής ή/και εξέτασης, χορηγείται ταξιδιωτικό έγγραφο (titre de voyage), ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, σύμφωνα με το υπόδειγμα που εμπεριέχεται στο Παράρτημα της Σύμβασης της Γενεύης, ώστε να μπορεί να ταξιδεύει στο εξωτερικό, εκτός αν στο πρόσωπό του συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή εκκρεμεί σε βάρος του η διαδικασία εφαρμογής ρήτρας παύσης, αποκλεισμού, ανάκλησης ή ακύρωσης του χορηγηθέντος καθεστώτος.

2. Το ως άνω ταξιδιωτικό έγγραφο εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης και αντικατάστασης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τύπος, το περιεχόμενο ενδείξεων, η διάρκεια ισχύος, του ως άνω ταξιδιωτικού εγγράφου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με το άρθρο 1 παράγραφος 3 του ν. 3103/2003 (Α' 23).

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο, εκτός αν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους αιτούντες διεθνή προστασία, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο και υφίστανται αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας που απαιτούν τη μετάβασή τους στο εξωτερικό, εκτός αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

5. Η απόφαση για τη χορήγηση ή μη ταξιδιωτικών εγγράφων σύμφωνα με τις ως άνω διατάξεις λαμβάνεται από τον Προϊστάμενο των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου.

Άρθρο 26

Έγγραφα και πιστοποιητικά

Τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου χορηγούν στους δικαιούχους καθεστώτος πρόσφυγα έγγραφα ή πιστοποιητικά, κατά το άρθρο 25 της Σύμβασης της Γενεύης, το περιεχόμενο των οποίων σχετίζεται και προκύπτει από τα στοιχεία που διατηρεί η Υπηρεσία Ασύλου.

Άρθρο 27

(Άρθρο 26 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Πρόσβαση στην απασχόληση

1. Επιτρέπεται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας να ασκούν μισθωτή ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 71 του ν. 4375/2016.

2. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας μπορούν να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες τα οποία σχετίζονται με την απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων κατάρτισης για την αναβάθμιση δεξιοτήτων, πρακτική εξάσκηση σε χώρους εργασίας και παροχή συμβουλών από υπηρεσίες απασχόλησης, υπό τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

3. Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις σχετικά με την αμοιβή, την πρόσβαση στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, όσον αφορά τη μισθωτή ή ανεξάρτητη δραστηριότητα, καθώς και τους όρους εργασίας.

Άρθρο 28

(Άρθρο 27 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Πρόσβαση στην εκπαίδευση

1. Κάθε ανήλικος στον οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας, υποχρεούται να εντάσσεται στις μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες. Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αυτής επιβάλλονται σε βάρος των ενηλίκων μελών της οικογένειας του αιτούντος, οι κατά τις κείμενες διατάξεις, κυρώσεις που προβλέπονται και για τους Έλληνες πολίτες.

2. Η πρόσβαση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα και σε προγράμματα περαιτέρω κατάρτισης ή επιμόρφωσης επιτρέπεται στους ενήλικες δικαιούχους διεθνούς προστασίας με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους νομίμως διαμένοντες στην Ελλάδα υπηκόους τρίτων χωρών.

Άρθρο 29

(Άρθρο 28 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Πρόσβαση σε διαδικασίες για την αναγνώριση τίτλων

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους Έλληνες πολίτες ως την αναγνώριση αλλοδαπών πτυχίων, πιστοποιητικών και λοιπών αποδεικτικών επίσημων τίτλων.

2. Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, οι οποίοι δεν μπορούν να παράσχουν τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία των τίτλων τους, διευκολύνονται ως προς την πλήρη πρόσβασή τους σε κατάλληλα προγράμματα για την αξιολόγηση, την επικύρωση και την πιστοποίηση της προηγούμενης μάθησής τους. Προς το σκοπό αυτόν τηρείται το άρθρο 2 παράγραφος 2 και το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 (π.δ. 38/2010, Α' 78).

Άρθρο 30

(Άρθρο 29 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Κοινωνική αρωγή

Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας παρέχεται η αναγκαία συνδρομή σε θέματα κοινωνικής αρωγής με της όρους που ισχύουν για της Έλληνες πολίτες.

Άρθρο 31

(Άρθρο 30 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Ιατρική περίθαλψη

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη, με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

2. Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες και ιδίως τις εγκύους, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας ή τους ανηλικούς που υπήρξαν θύματα οποιασδήποτε μορφής κακομεταχείρισης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων, βάνουσης, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης ή που έχουν υποφέρει εξαιτίας ενόπλων συγκρούσεων, παρέχεται επαρκής ιατρική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της θεραπείας για πνευματικές διαταραχές όπου απαιτείται, με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

Άρθρο 32
(Άρθρο 31 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Ασυνόδευτοι ανήλικοι

1. Το Τμήμα Προστασίας Προσφύγων και Αιτούντων Άσυλο της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, το συντομότερο δυνατό από τη χορήγηση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, για να διασφαλιστεί η εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων με το διορισμό επιτρόπου ή, όπου απαιτείται, με την ανάθεση της σχετικής ευθύνης σε οργάνωση επιφορτισμένη με τη μέριμνα και την προστασία των ανηλίκων ή με οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη μορφή εκπροσώπησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και τις αποφάσεις των δικαστηρίων.

2. Επίσης η ως άνω αρχή μεριμνά, ώστε οι ανάγκες του ανήλικου να καλύπτονται επαρκώς κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου από τον διορισμένο επίτροπο ή εκπρόσωπο και αξιολογούν τακτικά την κατάσταση του ανήλικου.

3. Η ως άνω αρχή εξασφαλίζει τη διαμονή των ασυνόδευτων ανηλίκων:

- α) μαζί με τους ενήλικους συγγενείς ή
- β) σε οικογένεια που θα έχει την επιμέλεια του ανήλικου ή
- γ) σε ειδικά κέντρα φιλοξενίας ανηλίκων ή
- δ) σε άλλου είδους καταλύματα κατάλληλα για ανήλικους.

Η γνώμη του ανήλικου λαμβάνεται υπόψη ανάλογα με την ηλικία του και το βαθμό της ωριμότητάς του.

4. Τα αδέρφια διαμένουν μαζί, λαμβανομένου υπόψη του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου και ιδίως της ηλικίας και του βαθμού της ωριμότητάς του. Οι μεταβολές διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο.

5. Στο πλαίσιο της προστασίας του βέλτιστου συμφέροντος του ασυνόδευτου ανήλικου, η ως άνω αρχή καταβάλλει προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό των μελών της οικογένειάς του. Σε περιπτώσεις ενδεχόμενης απειλής κατά της ζωής ή της ακεραιότητας του ανήλικου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν οι τελευταίοι έχουν παραμείνει στη χώρα καταγωγής, λαμβάνεται μέριμνα, ώστε η συλλογή, επεξεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τα πρόσωπα αυτά να γίνεται εμπιστευτικά.

6. Τα άτομα που επιλαμβάνονται της φροντίδας ασυνόδευτων ανηλίκων απαιτείται να έχουν την κατάλληλη κατάρτιση, σχετικά με τις ανάγκες τους.

Άρθρο 33
(Άρθρο 32 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Πρόσβαση σε κατάλυμα

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε κατάλυμα με τους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης διασποράς αυτών σε εθνικό επίπεδο και της διασφάλισης ίσων ευκαιριών όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλυμα.

Άρθρο 34
(Άρθρο 33 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Ελεύθερη κυκλοφορία

Επιτρέπεται η ελεύθερη κυκλοφορία των δικαιούχων καθεστώτος διεθνούς προστασίας, με τους ίδιους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών οι οποίοι διαμένουν νόμιμα στη χώρα. Οι επιφυλάξεις που προβλέπονται στο άρθρο 26 της Σύμβασης της Γενεύης και αφορούν τη χώρα μας δεν θίγονται.

Άρθρο 35
(Άρθρο 34 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας παρακολουθούν υποχρεωτικά τα κατάλληλα προγράμματα κοινωνικής ένταξης που καταρτίζονται από τους αρμόδιους κατά περίπτωση φορείς.

Άρθρο 36
(Άρθρο 35 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Επαναπατριsmός

Οι αρμόδιες αρχές παρέχουν συνδρομή στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που επιθυμούν να επαναπατριστούν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄
ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ

Άρθρο 37
(Άρθρο 36 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Συνεργασία

Το Τμήμα Διεθνούς και Ευρωπαϊκής Συνεργασίας της Υπηρεσίας Ασύλου ορίζεται ως εθνικό σημείο επαφής για τη διοικητική συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Επιτροπή. Επίσης, λαμβάνει, σε συνεννόηση με την Επιτροπή, όλα τα απαραίτητα μέτρα για την ανάπτυξη απευθείας συνεργασίας και την ανταλλαγή πληροφοριών με τις αντίστοιχες αρχές των άλλων κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Άρθρο 38
(Άρθρο 37 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)
Προσωπικό

Το προσωπικό των Υπηρεσιών που εφαρμόζουν τις διατάξεις των άρθρων 2 έως 37 του παρόντος νόμου απαιτείται να διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση. Το προσωπικό αυτό υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για κάθε πληροφορία που περιέρχεται σε γνώση του κατά το χειρισμό των υποθέσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ
ΟΔΗΓΙΑ 2013/33/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 26ΗΣ ΙΟΥΝΙΟΥ
2013 «ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΑΠΑΙΤΗΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΥΠΟΔΟΧΗ ΤΩΝ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
(ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ)»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 39

Γενικές Διατάξεις για τις Διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης

1. Στις διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης υποβάλλονται όλοι οι υπήκοοι τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς, που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα ή διαμένουν χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στην Ελλάδα και δεν αποδεικνύουν την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους με έγγραφο δημόσιας αρχής. Τα πρόσωπα αυτά οδηγούνται άμεσα με ευθύνη των αστυνομικών ή λιμενικών αρχών που επιλαμβάνονται αρμοδίως, σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Η μεταφορά μπορεί να πραγματοποιηθεί και με μέριμνα της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε περίπτωση αδυναμίας των αρμόδιων αστυνομικών ή λιμενικών αρχών ή προκειμένου για την ταχεία και προσήκουσα μεταφορά προσώπων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, όπως αυτές ορίζονται στην περίπτωση δ΄ της παραγράφου 5 του παρόντος άρθρου.

2. Οι διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης διακρίνονται σε πέντε (5) στάδια: (α) «Ενημέρωσης», (β) «Υπαγωγής», (γ) «Καταγραφής και Ιατρικού Ελέγχου», (δ) «Παραπομπής σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας», (ε) «Περαιτέρω παραπομπής και μετακίνησης».

3. Κατά το πρώτο στάδιο «Ενημέρωσης» οι υπήκοοι τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς ενημερώνονται από το Κλιμάκιο Ενημέρωσης του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή σε περίπτωση μαζικών αφίξεων από προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας ή του Λιμενικού Σώματος-Ελληνικής Ακτοφυλακής ή των Ενόπλων Δυνάμεων, σε γλώσσα που κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του παρόντος νόμου:

(α) για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους κατά το στάδιο της υποδοχής και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 10 του παρόντος άρθρου και στο άρθρο 57 του παρόντος νόμου,

(β) για την πιθανότητα μεταφοράς τους σε άλλες δομές κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 7 του παρόντος άρθρου, τους λόγους της μεταφοράς και τις συνέπειές της για αυτούς,

(γ) για τη δυνατότητά τους να αιτηθούν διεθνούς προστασίας,

(δ) για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους κατά την διαδικασία εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών,

(ε) για την δυνατότητα υπαγωγής σε πρόγραμμα εθελούσιας επιστροφής,

(στ) για τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου,

(ζ) για τα δικαιώματά τους σύμφωνα με την περίπτωση β΄ της παραγράφου 4,

(η) για την διαδικασία χορήγησης δελτίου αιτήσαντος ασύλου σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης γ΄ της παραγράφου 4.

4. Κατά το δεύτερο στάδιο «Υπαγωγής» οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισέρχονται στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης:

(α) υπάγονται στις διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης, τελώντας σε καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας τους εντός του Κέντρου, με απόφαση του Διοικητή του, η οποία εκδίδεται εντός πέντε (5) ημερών από την είσοδό τους. Εφόσον με την παρέλευση του πενήτημερου δεν έχουν ολοκληρωθεί οι ως άνω διαδικασίες, ο Διοικητής του Κέντρου μπορεί,

υπό την επιφύλαξη του άρθρου 46, να αποφασίζει την παράταση του περιορισμού της ελευθερίας των ανωτέρω προσώπων έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών για επιπλέον διάστημα που δεν υπερβαίνει συνολικά τις είκοσι πέντε (25) ημέρες από την είσοδο στο Κέντρο. Στο πλαίσιο των ως άνω διαδικασιών λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τα αναφερόμενα στην περίπτωση δ' της παραγράφου 5 πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και ειδικότερα για τους ασυνόδευτους ανηλίκους. Ο περιορισμός της ελευθερίας συνεπάγεται την απαγόρευση εξόδου από το Κέντρο και την παραμονή στους χώρους του σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου. Κατ' εξαίρεση και για σοβαρούς λόγους υγείας του παραμένοντος στο Κέντρο ή μέλους της οικογένειάς του, ο Διοικητής δύναται να χορηγήσει άδεια προσωρινής εξόδου από τις παραπάνω εγκαταστάσεις. Η απόφαση παράτασης του περιορισμού της ελευθερίας για τις ανάγκες της ολοκλήρωσης των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης κατά τους όρους της περίπτωσης αυτής περιέχει πραγματική και νομική αιτιολόγηση και είναι έγγραφη,

(β) ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που τελεί υπό περιορισμό της ελευθερίας του, παράλληλα με τα δικαιώματα που έχει σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, μπορεί να προβάλει και αντιρρήσεις κατά της απόφασης παράτασης του περιορισμού της ελευθερίας του ενώπιον του Προέδρου ή του υπ' αυτού οριζόμενου Πρωτοδίκη του Διοικητικού Πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου λειτουργεί το Κέντρο. Κατά τα λοιπά, για τη διαδικασία των αντιρρήσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 76 του ν. 3386/2005 (Α' 212), όπως ισχύει. Η απόφαση επί των αντιρρήσεων μπορεί να ανακληθεί, ύστερα από αίτηση του αντιλέγοντος, αν η αίτηση ανάκλησης στηρίζεται σε νέα στοιχεία, κατ' εφαρμογή της παραγράφου 5 του άρθρου 205 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Εάν διαπιστωθεί ότι ο περιορισμός της ελευθερίας δεν είναι νόμιμος, με την ίδια απόφαση διατάσσονται από το δικαστή τα κατάλληλα εναλλακτικά του περιορισμού της ελευθερίας μέτρα,

(γ) οι αιτούντες διεθνή προστασία δύναται να παραμένουν στις εγκαταστάσεις για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία εξέτασης της αίτησής τους, εφόσον το χρονικό διάστημα της παραμονής τους στο Κέντρο δεν υπερβαίνει συνολικά τις είκοσι πέντε (25) ημέρες από την είσοδό τους στο Κέντρο. Αν μετά την παρέλευση του χρονικού αυτού διαστήματος, δεν έχει περατωθεί η εξέταση της αίτησης, αίρεται ο περιορισμός της ελευθερίας υπό την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 46 του παρόντος.

5. Το τρίτο στάδιο «Καταγραφής και Ιατρικού Ελέγχου» περιλαμβάνει:

α) την καταγραφή των προσωπικών στοιχείων τους και τη λήψη και καταχώριση των δακτυλικών αποτυπωμάτων όσων έχουν συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας τους,

β) την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειάς τους,

γ) τον ιατρικό τους έλεγχο και την παροχή της τυχόν αναγκαίας περίθαλψης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης,

δ) την μέριμνα για όσους ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, ώστε να τους παρασχεθεί εξειδικευμένη φροντίδα και προστασία. Ως ευάλωτες ομάδες νοούνται για τις ανάγκες του παρόντος: οι ανήλικοι ασυνόδευτοι ή μη, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με πνευματικές διαταραχές και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, φυσικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων. Ειδικότερα, ο Διοικητής του Κέντρου ή της Μονάδας, ύστερα από ειδικώς αιτιολογημένη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 72, εισήγηση του αρμόδιου ιατρικού προσωπικού του Κέντρου παραπέμπει τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες στον αρμόδιο κατά περίπτωση δημόσιο φορέα κοινωνικής στήριξης ή προστασίας. Αντίγραφο του φακέλου ιατρικού ελέγχου και της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης αποστέλλεται στον προϊστάμενο του κατά περίπτωση φορέα στο οποίο διαμένουν ή παραπέμπονται. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η συνέχεια της θεραπευτικής αγωγής στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται. Η διαπίστωση ότι ένα άτομο

ανήκει σε ευάλωτη ομάδα έχει ως μόνη συνέπεια την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής του ατόμου αυτού και την κατ' απόλυτη προτεραιότητα εξέταση της αίτησής του, ε) την ιδιαίτερη μέριμνα για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών οικογενειών με παιδιά κάτω των δεκατεσσάρων (14) ετών και ιδίως νηπιακής και βρεφικής ηλικίας, στ) την παραπομπή με απόφαση του Διοικητή του Κέντρου, σε περίπτωση που ανακύπτει αμφιβολία σχετικά με την ανηλικότητα πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, σε διαδικασία διαπίστωσης ανηλικότητας σύμφωνα με τις διατάξεις της υπ' αριθ. 1982/16.02.2016 (Β' 335) κοινής υπουργικής απόφασης. Σε κάθε περίπτωση, μέχρι την έκδοση πορίσματος περί της ηλικίας του, το πρόσωπο θεωρείται ανήλικος και τυγχάνει αντίστοιχης μεταχείρισης. Η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου κινείται σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας και αν ανακύψει αμφιβολία για την ανηλικότητα του προσώπου.

6. Κατά το τέταρτο στάδιο «Παραπομπής σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας»:

α) οι υπήκοοι τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς που επιθυμούν να υπαχθούν σε καθεστώς διεθνούς προστασίας παραπέμπονται στο κατά τόπον αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου, Κλιμάκιο του οποίου μπορεί να λειτουργεί στο Κέντρο,

β) η παραλαβή των αιτήσεων και οι συνεντεύξεις των αιτούντων μπορούν να πραγματοποιούνται εντός των εγκαταστάσεων του Κέντρου, σε χώρο στον οποίο διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα. Σε κάθε στάδιο των διαδικασιών, η υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας, υποχρεώνει στο διαχωρισμό του αιτούντος από τους υπόλοιπους που διαμένουν στο Κέντρο, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του παρόντος άρθρου και την παραπομπή του σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας,

γ) κατά την υποβολή των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, ιδίως στα σύνορα, Ειδικά Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου, που συγκροτούνται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου και αποτελούνται από ικανό αριθμό χειριστών, καθώς και διοικητικό προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου, προβαίνουν σε διαχωρισμό των αιτήσεων ανά χώρα καταγωγής. Στη συνέχεια με βάση το σύνολο των προβαλλόμενων κατά την καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας ισχυρισμών, σύμφωνα με το άρθρο 65 του παρόντος νόμου και των επί αυτών τυχόν προσκομισθέντων στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος νόμου, προβαίνουν ανά χώρα καταγωγής σε προτεραιοποίηση της εξέτασης των αιτήσεων σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 83 του παρόντος νόμου, με ειδική σημείωση στο ηλεκτρονικό σύστημα καταγραφής της Υπηρεσίας Ασύλου:

1) Κατ' απόλυτη προτεραιότητα εξετάζονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας όταν συντρέχουν οι περιστάσεις (αα) της περίπτωσης γ' της παραγράφου 10 του παρόντος άρθρου, (ββ) της παραγράφου 8 του άρθρου 46. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτήσεις παραπέμπονται προς περαιτέρω εξέταση άμεσα και η διαδικασία εξέτασης ολοκληρώνεται σε δεκαπέντε (15) ημέρες.

2) Κατά προτεραιότητα εξετάζονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας όταν:

(αα) ο αιτών ανήκει στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων σύμφωνα με την παράγραφο 5, εφόσον τελεί σε καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας σύμφωνα με την παράγραφο 4,

(ββ) ο αιτών υποβάλλει αίτηση βάσει του άρθρου 90 (διαδικασία στα σύνορα) του παρόντος άρθρου ευρισκόμενος σε ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας,

(γγ) ο αιτών ενδέχεται να υπαχθεί στις διαδικασίες του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή εφόσον άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού αυτού,

(δδ) ο αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης, κάνει επίκληση λόγων που προδήλως δεν συνάδουν με την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας,

(εε) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87 του παρόντος ή ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 86 του παρόντος,

(στστ) ο αιτών έχει παρουσιάσει σαφώς ψευδείς ή προφανώς απίθανες πληροφορίες, οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, καθιστώντας έτσι σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ως προς το εάν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για το χαρακτηρισμό του ως δικαιούχο διεθνούς προστασίας δυνάμει του παρόντος νόμου,

(ζζ) ο αιτών παραπλάνησε τις Αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση,

(ηη) είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του,

(θθ) ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του,

(ιι) ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων του, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013,

(ιαια) ο αιτών εισήλθε παράνομα στη χώρα ή παρέτεινε παράνομα τη διαμονή του και, χωρίς σοβαρό λόγο, δεν παρουσιάστηκε στις αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία το συντομότερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών της εισόδου του,

(ιβιβ) ο αιτών ενδέχεται για σοβαρούς λόγους, να θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη ή είχε κατά το παρελθόν απελαθεί για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης,

(ιγιγ) ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας,

δ) η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου ολοκληρώνεται υποχρεωτικά κατά την ημέρα της οριστικής καταγραφής, ενώ, σε περίπτωση μεγάλου αριθμού αιτήσεων δύναται να παραταθεί έως πέντε (5) εργάσιμες ημέρες. Οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας εξετάζονται εν συνεχεία με βάση την προτεραιοποίηση αυτή,

ε) με την ολοκλήρωση της διαδικασίας του εδαφίου γ', τα Ειδικά κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου, με την συμμετοχή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης, ενημερώνουν προφορικά με τη συνδρομή διερμηνέα, τους αιτούντες για το αποτέλεσμα της διαδικασίας του προηγούμενου εδαφίου, για τον χρόνο που εκτιμάται ότι θα εκδοθεί η απόφαση, για το δικαίωμα παραμονής ιδίως σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης. Ιδιαίτερη πληροφόρηση παρέχεται για τη διαδικασία υπαγωγής σε πρόγραμμα εθελούσιας επιστροφής. Οι ως άνω πληροφορίες, μπορούν να παρέχονται και εγγράφως, στη γλώσσα που κατανοούν οι αιτούντες, με απλό και προσιτό τρόπο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του παρόντος.

7. Κατά το πέμπτο στάδιο της «Περαιτέρω παραπομπής και μετακίνησης»:

α) ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης στα σύνορα της χώρας, λόγω επειγουσών αναγκών εξαιτίας αύξησης αφίξεων ή για την προσήκουσα ολοκλήρωση των διαδικασιών των προηγούμενων παραγράφων και ιδίως σε περίπτωση προσώπων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, με απόφασή του δύναται να παραπέμψει τον υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης στην ενδοχώρα ή να ορίζει την παραμονή σε άλλες κατάλληλες δομές, για τη συνέχιση και την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποδοχής και ταυτοποίησης. Κατά τη λήψη της απόφασης λαμβάνονται ιδίως υπόψη η αρχή της οικογενειακής ενότητας και το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται και οι λεπτομέρειες της μεταφοράς των υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών μεταξύ των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης,

β) ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης με απόφασή του παραπέμψει τους υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις περί χορήγησης διεθνούς προστασίας ή άλλης μορφής προστασίας και οι οποίοι δεν έχουν τίτλο νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα ή τους υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς των οποίων η αίτηση

διεθνούς προστασίας απορρίφθηκε στον πρώτο βαθμό ενόσω παραμένουν στο Κέντρο, στις αρμόδιες υπηρεσίες για την υπαγωγή σε διαδικασίες επανεισδοχής ή επιστροφής ή απέλασης, γ) ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης με απόφασή του παραπέμπει τους υπηκόους τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς σε βάρος των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση κράτησης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 46 στα Κλειστά Κέντρα Υποδοχής,

δ) Ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης παραπέμπει με μέριμνα της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης τους αιτούντες διεθνή προστασία, μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται στην παράγραφο 4 του παρόντος άρθρου και εφόσον δεν έχει περατωθεί η διαδικασία της εξέτασης της αίτησής τους, σε κατάλληλη δομή για την προσωρινή υποδοχή τους.

8. Καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης ο Διοικητής και το προσωπικό του Κέντρου μεριμνούν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα ανά περίπτωση, ώστε οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς:

α) να τελούν υπό αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης,

β) να διατηρούν την οικογενειακή τους ενότητα,

γ) να έχουν πρόσβαση σε επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και κάθε απαραίτητη θεραπευτική αγωγή ή ψυχοκοινωνική στήριξη,

δ) να τυγχάνουν, εφόσον ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, της κατάλληλης κατά περίπτωση μεταχείρισης, ιδίως εφόσον είναι ασυνόδετοι ανήλικοι, καθώς και να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να εξασφαλίζεται στο μέτρο του δυνατού ότι τα πρόσωπα αυτά παραμένουν στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε ιδιαίτερους χώρους, μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης,

ε) να ενημερώνονται επαρκώς για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους,

στ) να έχουν πρόσβαση σε καθοδήγηση και νομική συμβουλή και συνδρομή σχετικά με την κατάστασή τους,

ζ) να διατηρούν επαφή με φορείς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μετανάστευσης και των δικαιωμάτων του ανθρώπου και παρέχουν νομική ή κοινωνική συνδρομή,

η) να έχουν δικαίωμα επικοινωνίας με τους συγγενείς και τα οικεία τους πρόσωπα.

9. Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης δύνανται να παρέχουν συνδρομή στις διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με τον Γενικό Κανονισμό Λειτουργίας. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες δύνανται να παρακολουθεί τις ως άνω διαδικασίες, να παρέχει πληροφορίες στους υπαγόμενους σε διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης και να παρέχει κάθε συνδρομή, ανάλογα με την εντολή και τις αρμοδιότητές της. Λεπτομέρειες της συνεργασίας των προηγούμενων εδαφίων ρυθμίζονται με μνημόνια που συνάπτονται μεταξύ της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και των ως άνω φορέων.

10. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενή:

α) προς τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου στο οποίο διαμένει σύμφωνα με την παράγραφο 3 του παρόντος άρθρου, εφαρμόζεται το άρθρο 57,

β) προς την απόφαση μεταφοράς προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, με συνέπεια τη μη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας, τεκμαίρεται ότι αυτός δεν επιθυμεί την υπαγωγή του στις διατάξεις περί χορήγησης διεθνούς προστασίας ή άλλης μορφής προστασίας, και εφόσον δεν έχει τίτλο νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα, με απόφαση του Διοικητή του Κέντρου παραπέμπεται στις αρμόδιες υπηρεσίες για την υπαγωγή του σε διαδικασίες επανεισδοχής ή επιστροφής ή απέλασης, κατά τις κείμενες διατάξεις,

γ) προς την απόφαση μεταφοράς προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, εφόσον έχει ήδη υποβληθεί αίτηση διεθνούς προστασίας, εφαρμόζεται

αναλογικά το άρθρο 57 του παρόντος και αν η μη συμμόρφωση εμποδίζει την απρόσκοπτη ολοκλήρωση των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, η υπόθεση εξετάζεται κατά απόλυτη προτεραιότητα εντός 15 ημερών σύμφωνα με το εδάφιο α' της παραγράφου 7 του άρθρου 83.

11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση Κινητών Μονάδων Υποδοχής και Ταυτοποίησης

Άρθρο 40
Σκοπός
(άρθρο 1 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία».

Άρθρο 41
(Άρθρο 2 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

- α) «συνθήκες υποδοχής» είναι η πλήρης δέσμη μέτρων που το Ελληνικό Κράτος εφαρμόζει προς όφελος των αιτούντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος,
- β) «υλικές συνθήκες υποδοχής» είναι οι συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής και ρουχισμού, σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων ή συνδυασμό των τριών, καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα,
- γ) «κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλεται από κρατική αρχή σε αιτούντα, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελεύθερης κυκλοφορίας του προσώπου,
- δ) «κέντρο φιλοξενίας» είναι κάθε χώρος που χρησιμοποιείται για την ομαδική φιλοξενία αιτούντων και ασυνόδευτων ανηλίκων,
- ε) «εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι ο προσωρινός ή οριστικός επίτροπος του ανηλίκου ή το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού. Ως εκπρόσωπος κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να οριστεί και ο νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην τελευταία περίπτωση, ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλο πρόσωπο για την εκπροσώπηση του ανηλίκου κατά τις διαδικασίες του παρόντος,
- στ) «αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής» είναι τα ευάλωτα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 58, τα οποία χρήζουν ειδικών εγγυήσεων, προκειμένου να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος,
- ζ) «αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια της Υπηρεσίας Ασύλου και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον ν. 4375/2016, όπως ισχύει,
- η) «αρμόδια αρχή υποδοχής» είναι κατά περίπτωση η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η Διεύθυνση Προστασίας Αιτούντων Άσυλο της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον ν. 4375/2016, όπως ισχύει.
- θ) «χωρισμένος από την οικογένεια του ανήλικος» ή «χωρισμένος ανήλικος» είναι ο ανήλικος, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή από άλλο πρόσωπο στο οποίο αυτή έχει

ανατεθεί σύμφωνα με τον νόμο, αλλά συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του.

Άρθρο 42
(Άρθρο 3 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Πεδίο εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος εφαρμόζονται σε όλους της υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, που υποβάλλουν αίτηση διεθνούς προστασίας στο έδαφος της Ελληνικής επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων, καθώς και στα χωρικά ύδατα και τις ζώνες διέλευσής της, εφόσον τους επιτρέπεται να παραμείνουν στο έδαφος της χώρας ως αιτούντες. Οι διατάξεις του παρόντος, εφαρμόζονται επίσης στα μέλη της οικογένειας των αιτούντων, εφόσον καλύπτονται από αυτήν την αίτηση, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο. Οι διατάξεις του παρόντος νόμου, εφαρμόζονται και στους ανήλικους, ασυνόδευτους ή μη, και τους χωρισμένους ανήλικους, ανεξάρτητα εάν έχουν υποβάλλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη τυχόν ευνοϊκότερων διατάξεων.

2. Οι διατάξεις του παρόντος δεν εφαρμόζονται:

- α. σε αιτήσεις χορήγησης διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου, που υποβάλλονται στις Ελληνικές διπλωματικές Αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες της Ελλάδος στο εξωτερικό,
- β. σε περίπτωση εφαρμογής των διατάξεων του π.δ. 80/2006 (Α' 82).

Άρθρο 43
(Άρθρο 5 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Ενημέρωση

1. Οι αρμόδιες Αρχές, μέσα σε εύλογο χρόνο που δεν δύναται να υπερβεί τις δεκαπέντε (15) ημέρες, από την υποβολή της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, ενημερώνουν τον αιτούντα για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται σε σχέση με τις συνθήκες υποδοχής και τις παροχές που προβλέπονται.

2. Η ενημέρωση γίνεται με τη χορήγηση σε αυτόν ενημερωτικού έντυπου σε γλώσσα που κατανοεί, με τρόπο απλό και κατανοητό, λαμβάνοντας υπόψη την ατομική του κατάσταση και την ηλικία του. Το έντυπο αυτό εκδίδεται με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής υποδοχής και περιλαμβάνει πληροφορίες για τους φορείς, που παρέχουν νομική ή ψυχολογική συνδρομή, καθώς και για τους φορείς που μπορούν να συνδράμουν τους αιτούντες ή να τους ενημερώνουν για τις υπάρχουσες συνθήκες και υπηρεσίες υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

3. Εάν ο αιτών δεν κατανοεί τις γλώσσες, στις οποίες έχει εκδοθεί το προαναφερόμενο ενημερωτικό έντυπο ή εάν είναι αναλφάβητος, ενημερώνεται προφορικά με τη συνδρομή διερμηνέα.

Άρθρο 44
(Άρθρο 6 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Επίσημα έγγραφα

1. Στους αιτούντες χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία υπό τους όρους, τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του Τρίτου Μέρους.

2. Στους αιτούντες μπορεί να χορηγηθεί ταξιδιωτικό έγγραφο όταν ανακλύπτουν σοβαροί ανθρωπιστικοί λόγοι, οι οποίοι υπαγορεύουν την παρουσία τους σε άλλο κράτος, όπως αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας, υπό τις προϋποθέσεις και τους περιορισμούς του άρθρου 25 του παρόντος.

Άρθρο 45
(Άρθρο 7 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Διαμονή και ελευθερία κυκλοφορίας

1. Οι αιτούντες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην Ελληνική Επικράτεια ή στην περιοχή που τους ορίζεται με κανονιστικού χαρακτήρα απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη. Ο περιορισμός της ελευθερίας κυκλοφορίας εντός συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής, δεν θίγει την αναπαλλοτρίωτη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής και δεν εμποδίζει την άσκηση των δικαιωμάτων, που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

2. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας ασύλου, μπορεί να αποφασίζεται, η διαμονή του αιτούντος σε συγκεκριμένο τόπο, μόνο όταν τούτο είναι αναγκαίο για την ταχεία επεξεργασία και την αποτελεσματική παρακολούθηση της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας του ή μόνο για απολύτως αιτιολογημένους λόγους δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης. Ο περιορισμός μνημονεύεται στο δελτίο αιτούντος διεθνούς προστασίας.

3. Στους αιτούντες, στους οποίους έχει καθορισθεί τόπος διαμονής κατά την παράγραφο 2, παρέχονται υλικές συνθήκες υποδοχής, εφόσον διαμένουν εντός της υποδεικνυόμενης, από την απόφαση περιορισμού, γεωγραφικής περιοχής. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων της σχετικής απόφασης εκ μέρους των αιτούντων, η παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής διακόπτεται σύμφωνα με το άρθρο 57 του παρόντος.

4. Ο αιτών, για τον οποίον έχει καθορισθεί περιοχή κυκλοφορίας κατά την παράγραφο 1 ή τόπος διαμονής κατά την παράγραφο 2, μπορεί να απομακρυνθεί προσωρινώς κατόπιν σχετικής αίτησής του, με απόφαση της αρμόδιας Αρχής. Η απόφαση της Αρχής με την οποία απορρίπτεται η αίτηση λαμβάνεται κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και περιέχει πλήρη και εμπειριστατωμένη αιτιολογία. Άδεια δεν απαιτείται, όταν ο αιτών καλείται να παρουσιαστεί σε δημόσια αρχή.

5. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων δεν θίγει την εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 39.

6. Οι αιτούντες υποχρεούνται να γνωστοποιούν άμεσα στις αρμόδιες Αρχές κάθε μεταβολή του τόπου διαμονής τους, όσο εκκρεμεί η αίτησή τους για παροχή διεθνούς προστασίας, προκειμένου να καθίσταται ευχερής η επικοινωνία των εθνικών αρχών με αυτούς και η απρόσκοπτη διεξαγωγή της διαδικασίας εξέτασης.

Άρθρο 46
(Άρθρα 8 και 9 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Κράτηση των αιτούντων

1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που αιτείται διεθνή προστασία, δεν κρατείται για μόνο τον λόγο ότι έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και ότι εισήλθε παράτυπα ή/και παραμένει στη χώρα χωρίς νόμιμο τίτλο διαμονής.

2. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να κρατηθεί κατ' εξαίρεση, εφόσον είναι αναγκαίο, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και υπό την προϋπόθεση ότι δεν μπορούν να εφαρμοσθούν εναλλακτικά μέτρα, όπως αυτά που

αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 22 του ν. 3907/2011 (Α' 7), για έναν από τους παρακάτω λόγους:

- (α) για τη διαπίστωση των στοιχείων της ταυτότητας ή της καταγωγής του ή της υπηκοότητάς του,
- (β) προκειμένου να προσδιοριστούν τα στοιχεία εκείνα, στα οποία βασίζεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, η απόκτηση των οποίων θα ήταν σε άλλη περίπτωση αδύνατη, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής του αιτούντος, όπως ο κίνδυνος αυτός ορίζεται στην περίπτωση ζ' του άρθρου 18 του ν. 3907/2011, ή
- (γ) όταν τεκμηριώνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι το πρόσωπο είχε ήδη την ευκαιρία πρόσβασης στη διαδικασία χορήγησης ασύλου, ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι ο αιτών υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, προκειμένου να καθυστερήσει απλώς ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής, εφόσον πιθανολογείται ότι η εκτέλεση της απόφασης αυτής μπορεί να υλοποιηθεί, ή
- (δ) εφόσον συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας αρχής της παραγράφου 4, ή
- (ε) όταν υπάρχει σημαντικός κίνδυνος διαφυγής, κατά τη έννοια της περίπτωσης ιδ' του άρθρου 2 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, σύμφωνα με τα κριτήρια της περίπτωσης στ' του άρθρου 18 του ν. 3907/2011, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως, και προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση της διαδικασίας μεταφοράς, σύμφωνα με τον ως άνω Κανονισμό, ή
- (ζ) για να αποφασιστεί, στο πλαίσιο διαδικασίας, το δικαίωμα του αιτούντος για είσοδο στο έδαφος.

3. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας ενόσω κρατείται βάσει των σχετικών διατάξεων των νόμων 3386/2005 (Α' 212) και 3907/2011 (Α' 7), όπως ισχύουν, παραμένει υπό κράτηση κατ' εξαίρεση, εφόσον αυτή είναι αναγκαία, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και υπό την προϋπόθεση ότι δεν μπορούν να εφαρμοσθούν εναλλακτικά μέτρα, όπως αυτά που αναφέρονται στην παράγραφο 3 του άρθρου 22 του ν. 3907/2011, για έναν από τους παρακάτω λόγους:

- (α) για τη διαπίστωση των στοιχείων της ταυτότητας ή της καταγωγής του ή
- (β) προκειμένου να προσδιοριστούν τα στοιχεία εκείνα στα οποία βασίζεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, η απόκτηση των οποίων θα ήταν σε άλλη περίπτωση αδύνατη, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής του αιτούντος, όπως ο κίνδυνος αυτός ορίζεται στο άρθρο 18 (ζ) του ν. 3907/2011, ή
- (γ) όταν τεκμηριώνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι το πρόσωπο είχε ήδη την ευκαιρία πρόσβασης στη διαδικασία χορήγησης ασύλου, ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι ο αιτών υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, προκειμένου να καθυστερήσει απλώς ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής, εφόσον πιθανολογείται ότι η εκτέλεση της απόφασης αυτής μπορεί να υλοποιηθεί ή
- (δ) εφόσον συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας αρχής της παραγράφου 4, ή
- (ε) όταν υπάρχει σημαντικός κίνδυνος διαφυγής, κατά τη έννοια του άρθρου 2 (ιδ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 18 στοιχείο ζ' του ν. 3907/2011, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως, και προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση της διαδικασίας μεταφοράς σύμφωνα με τον ως άνω Κανονισμό.

4. Η απόφαση κράτησης λαμβάνεται από τον οικείο Αστυνομικό Διευθυντή και, προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, τον αρμόδιο για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικό Διευθυντή, και περιέχει πλήρη και εμπειριστατωμένη αιτιολογία. Στις περιπτώσεις α', β', γ' και ε' των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου, η απόφαση κράτησης λαμβάνεται από τα πρόσωπα που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο κατόπιν προηγούμενης ενημέρωσής τους από τον Προϊστάμενο της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής.

5. (α) Η κράτηση των αιτούντων διεθνή προστασία επιβάλλεται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα. Καθυστερήσεις των διοικητικών διαδικασιών που δεν μπορούν να αποδοθούν στον αιτούντα δεν δικαιολογούν συνέχιση της κράτησης.

(β) Η κράτηση αιτούντος διεθνή προστασία καταρχήν επιβάλλεται για διάστημα μέχρι 50 ημερών και δύναται να παρατείνεται περαιτέρω 50 ημέρες, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση των οργάνων της παραγράφου 4, εφόσον εξακολουθούν οι λόγοι που την επέβαλαν. Η συνολική παράταση αυτής της κράτησης, δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια κράτησης, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 30 του ν. 3907/2011. Χρονικά διαστήματα κράτησης, που έχουν επιβληθεί βάσει των σχετικών διατάξεων των νόμων 3386/2005 (Α' 212) και 3907/2011 (Α' 7), δεν μπορούν να θεωρηθούν ως χρόνος κράτησης κατά την έννοια του άρθρου αυτού και δεν συνυπολογίζονται κατά τον υπολογισμό των ανωτάτων ορίων κράτησης.

6. Οι αιτούντες που κρατούνται, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, έχουν τα δικαιώματα προσφυγής και υποβολής αντιρρήσεων, που προβλέπονται στις παραγράφους 3 και επόμενες του άρθρου 76 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει τόσο κατά της αρχικής απόφασης κράτησης όσο και κατά της απόφασης παράτασης αυτής.

7. Οι κρατούμενοι αιτούντες διεθνή προστασία, σε περίπτωση αμφισβήτησης της απόφασης κράτησης και της απόφασης παράτασής της, δικαιούνται δωρεάν νομική συνδρομή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του ν. 3226/2004 (Α' 24), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

8. Η κράτηση του αιτούντος διεθνή προστασία συνιστά σπουδαίο λόγο επιτάχυνσης της διαδικασίας ασύλου, λαμβανομένης υπόψη της, τυχόν, έλλειψης κατάλληλων χώρων και των δυσχερειών εξασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης των τελούντων σε κράτηση. Οι δυσχέρειες αυτές καθώς και η ευαλωτότητα των αιτούντων κατά την παράγραφο 8 του άρθρου 14 του παρόντος, συνεκτιμώνται για την επιβολή ή την παράταση της κράτησης. Για τον λόγο αυτόν σε περίπτωση κράτησης υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας ενημερώνεται αμέσως, ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής καθώς και τα Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής, εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της παραγράφου 6 του άρθρου 39 του παρόντος, ο οποίος μεριμνά για την, κατά απόλυτη προτεραιότητα, εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, η οποία ολοκληρώνεται υποχρεωτικά σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερών, από την επιβολή της κράτησης ή την υποβολή της αίτησης.

9. Σε περίπτωση κράτησης υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενή, ο οποίος υποβάλει προσφυγή κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 92 ενημερώνεται άμεσα ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών. Η προσφυγή αυτή, με μέριμνα του προαναφερόμενου Διευθυντή, προσδιορίζεται και συζητείται κατά απόλυτη προτεραιότητα εντός πέντε (5) εργάσιμων ημερών, από την κατάθεσή της. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται υποχρεωτικά εντός δεκαπέντε (15) ημερών.

Άρθρο 47 **(Άρθρο 10 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)** **Συνθήκες κράτησης**

1. Οι αιτούντες κρατούνται στους χώρους κράτησης που προβλέπονται στο άρθρο 31 του ν. 3907/2011.

2. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν, ώστε οι αιτούντες να κρατούνται κατά κανόνα σε ειδικές εγκαταστάσεις, χωριστά από κρατούμενους του κοινού ποινικού δικαίου και στο μέτρο του δυνατού, χωριστά από άλλους υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που δεν έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, οι αρμόδιες αρχές διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες κράτησης πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.

3. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση έχουν πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους.

4. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν, ώστε τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, καθώς και οι οργανώσεις, οι οποίες βάσει ειδικής συμφωνίας, ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, να έχουν δυνατότητα επικοινωνίας και να μπορούν να επισκέπτονται τους αιτούντες υπό κράτηση, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό βίο των κρατούμενων.

5. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν ώστε (α) να γίνεται πλήρως σεβαστή η ιδιωτική ζωή των οικογενειών που κρατούνται, (β) να διασφαλίζεται η δυνατότητα των μελών της οικογένειας, του εκπροσώπου, των νομικών συμβούλων ή συνηγόρων να επισκέπτονται και να επικοινωνούν με τους αιτούντες, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης δημόσιων φορέων και πιστοποιημένων κοινωνικών φορέων, προκειμένου να παράσχουν στους κρατούμενους αιτούντες και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις ευάλωτων προσώπων και ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 58 του παρόντος, νομικές, ψυχοκοινωνικές και ιατρικές υπηρεσίες, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό τους βίο. Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να τίθενται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για την τήρηση της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης ή την ομαλή διοικητική διαχείριση των εγκαταστάσεων κράτησης, που όμως δεν μπορούν να καθιστούν υπερβολικά δυσχερή ή αδύνατη την πρόσβαση αυτή.

6. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση ενημερώνονται συστηματικά για τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση, εντός της οποίας κρατούνται, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους, σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43 του παρόντος. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν από την υποχρέωση αυτή σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογη περίοδο, η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν ο αιτών κρατείται σε συνοριακό φυλάκιο ή σε ζώνη διέλευσης, εφόσον όμως δεν εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 90 του παρόντος.

7. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν (α) για την παροχή στους αιτούντες κατά την διάρκεια της κράτησης της προσήκουσας ιατρικής φροντίδας, (β) για την πρόσβαση των αιτούντων σε υπαίθριους χώρους εντός των εγκαταστάσεων και γ) για την διασφάλιση του δικαιώματος των αιτούντων για νομική εκπροσώπηση.

Άρθρο 48

(Άρθρο 11 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Κράτηση ευάλωτων ατόμων και αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής

1. Η υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας των αιτούντων υπό κράτηση που είναι ευάλωτα άτομα αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων αρχών. Στις περιπτώσεις κράτησης, οι αρμόδιες αρχές εξασφαλίζουν τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάστασή τους, συμπεριλαμβανομένης της υγείας τους.

2. Οι ανήλικοι κρατούνται μόνο σε έσχατη ανάγκη, πάντα με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, και εφόσον αποδειχθεί ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά και λιγότερο περιοριστικά μέτρα. Η κράτηση είναι όσο το δυνατό συντομότερη και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την άρση της κράτησης και την παραπομπή σε κέντρα φιλοξενίας κατάλληλα για ανηλίκους και ποτέ σε σωφρονιστικά ιδρύματα. Σε κάθε περίπτωση το διάστημα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραπομπής των ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας, δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι πέντε (25) ημέρες. Αν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, όπως η σημαντική αύξηση του αριθμού των ανηλίκων που εισέρχονται στην Ελληνική Επικράτεια, παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων αρχών, δεν έχει καταστεί εφικτή η ασφαλής παραπομπή των ανηλίκων, εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος των είκοσι πέντε (25) ημερών, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για διάστημα είκοσι (20) ημερών. Οι ασυνόδετοι

ανήλικοι κρατούνται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις κατά τους όρους των προηγούμενων εδαφίων και ποτέ δεν κρατούνται σε σωφρονιστικά καταστήματα. Οι ανήλικοι κρατούνται χωριστά από ενήλικες. Οι ανήλικοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και των εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που αρμόζουν στην ηλικία τους.

3. Στις οικογένειες υπό κράτηση, παρέχεται ξεχωριστό κατάλυμα με τη συγκατάθεση όλων των ενήλικων μελών τους, υπό συνθήκες που διασφαλίζουν την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερο, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν από το προηγούμενο εδάφιο.

4. Οι γυναίκες υπό κράτηση στεγάζονται χωριστά από άντρες, εκτός εάν οι τελευταίοι αποτελούν μέλη της οικογένειάς τους και υπό την προϋπόθεση της συγκατάθεσης όλων των ενδιαφερόμενων. Εξαιρέσεις στο πρώτο εδάφιο, μπορούν επίσης να ισχύσουν όσον αφορά τη χρήση κοινόχρηστων χώρων, που έχουν σχεδιαστεί για ψυχαγωγικές ή κοινωνικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης γευμάτων. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν ώστε να αποφεύγεται η κράτηση γυναικών κατά τη διάρκεια της κύησης και για τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό, καθώς και να επιδιώκεται η μεταφορά και διαμονή τους σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας.

5. Όταν εκλείψουν οι λόγοι που δικαιολογούν την κράτηση ενός αιτούντος σύμφωνα με το άρθρο 46 του παρόντος, οι αρχές που διέταξαν την κράτηση, με αιτιολογημένη απόφασή τους, αφήνουν ελεύθερο τον αιτούντα και ενημερώνουν αμελλητί τις Αρχές Παραλαβής ή την Αρχή Προσφυγών, εφόσον η αίτηση εκκρεμεί σε δεύτερο βαθμό, προκειμένου η εξέταση της προσφυγής, να γίνει υπό τους όρους της παραγράφου 9 του άρθρου 46 του παρόντος.

Άρθρο 49
(Άρθρο 12 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Οικογένειες

Οι αρμόδιες αρχές λαμβάνουν τα κατάλληλα μέτρα για τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας των αιτούντων διεθνή προστασία, που βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια, εφόσον τους παρέχεται στέγαση. Τα μέτρα αυτά εφαρμόζονται με τη συναίνεση των αιτούντων.

Άρθρο 50
(Άρθρο 13 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Ιατρικές εξετάσεις

1. Οι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις, υποβάλλονται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους, σε ιατρικές εξετάσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 39 και τις σχετικές έγγραφες οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών για την πρόληψη μετάδοσης νοσημάτων του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου να διερευνηθεί εάν πάσχουν από ασθένεια που εγκυμονεί κίνδυνο επιδημίας, κατά τα οριζόμενα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας ή ασθένεια, που μεταδίδεται αερογενώς ή με το συγχρωτισμό. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν για τη λήψη των αναγκαίων, για την προάσπιση της δημόσιας υγείας, προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων και διαχειρίζονται τα ιατρικά δεδομένα των ασθενών, σύμφωνα με την αρχή της εμπιστευτικότητας.

2. Ο ιατρικός έλεγχος πραγματοποιείται με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συνοδεύεται απαραίτητα από κατάλληλη ενημέρωση των υποβαλλόμενων σε αυτόν, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους πραγματοποιείται, καθώς και τη θεραπευτική αγωγή που θα

ακολουθηθεί, εφόσον χρειαστεί, σε γλώσσα που οι ενδιαφερόμενοι κατανοούν και λαμβάνοντας υπόψη την ατομική τους κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας και του φύλου τους.

Άρθρο 51
(Άρθρο 14 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Εκπαίδευση των ανηλίκων

1. Οι ανήλικοι αιτούντες και τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων κατά την παραμονή τους στη χώρα υποχρεούνται να εντάσσονται σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος. Η ένταξη γίνεται υπό προϋποθέσεις, ανάλογες με αυτές που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες και με διευκολύνσεις, ως προς την εγγραφή σε περίπτωση δυσχερειών υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών και για όσο χρονικό διάστημα δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης, που εκκρεμεί κατά των ιδίων ή των γονέων τους. Απώλεια του δικαιώματος παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης, δεν επέρχεται αποκλειστικά και μόνο λόγω ενηλικίωσης των ανωτέρω αιτούντων. Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων, ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Η ένταξη στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της ταυτοποίησης του ανηλίκου. Εάν παρά την διαθεσιμότητα των σχολικών δομών, οι ανήλικοι αιτούντες και τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων δεν συμμορφώνονται προς την υποχρέωση της παραγράφου 1 και δεν εγγράφονται ή δεν παρακολουθούν τα αντίστοιχα σχολικά μαθήματα, οι υλικές συνθήκες υποδοχής περιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 57 και περαιτέρω, επιβάλλονται σε βάρος των ενηλίκων μελών της οικογένειας του ανηλίκου, οι προβλεπόμενες για τους Έλληνες πολίτες διοικητικές κυρώσεις.

3. Για τη διευκόλυνση της ένταξης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, εκπαιδευτικές δράσεις, στο πλαίσιο της άτυπης εκπαίδευσης, μπορούν να παρέχονται μεταξύ άλλων και εντός των κέντρων φιλοξενίας.

4. Όταν, για ειδικούς λόγους που αφορούν τον ανήλικο, είναι αδύνατη η πρόσβασή του στο εκπαιδευτικό σύστημα, λαμβάνονται τα κατάλληλα προς τούτο μέτρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων και Παιδείας και Θρησκευμάτων, μπορούν να ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής των παραγράφων 3 και 4.

Άρθρο 52
Πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

Η πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση δεν περιορίζεται στους ανήλικους αιτούντες αλλά μπορεί να αφορά και ενήλικες αιτούντες και για όσο χρονικό διάστημα δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης που εκκρεμεί κατά των ιδίων.

Άρθρο 53
(Άρθρο 15 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Απασχόληση

1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία, μετά την πάροδο έξι (6) μηνών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αν δεν έχει ληφθεί πρωτοδίκως απόφαση από την αρμόδια αρχή και η καθυστέρηση δεν μπορεί να αποδοθεί σε αυτούς, έχουν δικαίωμα ουσιαστικής πρόσβασης στην αγορά εργασίας υπό τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 71 του ν. 4375/2016, εφόσον κατέχουν «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού», σύμφωνα με το άρθρο 70 του παρόντος, και καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του.

2. Το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας ανακαλείται αυτοδικαίως σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, η οποία δεν έχει ανασταλτικό χαρακτήρα, και οι αιτούντες δεν έχουν δικαίωμα παραμονής στη χώρα.

3. Οι αιτούντες υποχρεούνται να ενημερώνουν την αρμόδια αρχή υποδοχής για κάθε έναρξη επαγγέλματος ή για κάθε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας που συνάπτουν, με την προσκόμιση βεβαίωσης έναρξης εργασιών ή αντιγράφου της σύμβασης ή της αναγγελίας πρόσληψης στον ΟΑΕΔ. Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αυτής εφαρμόζεται το άρθρο 57 του παρόντος.

Άρθρο 54
(Άρθρο 16 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Επαγγελματική Κατάρτιση

1. Οι αιτούντες έχουν πρόσβαση στην εγγραφή και παρακολούθηση προγραμμάτων επαγγελματικής κατάρτισης, με τους ίδιους όρους όπως οι Έλληνες πολίτες, ασχέτως του αν έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας. Η πρόσβαση σε επαγγελματική κατάρτιση, που συνδέεται με σύμβαση απασχόλησης, προϋποθέτει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 53 του παρόντος.

2. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προστασίας του Πολίτη, προβλέπονται οι ειδικότεροι όροι αξιολόγησης προσόντων, εφόσον οι αιτούντες δεν διαθέτουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

Άρθρο 55
(Άρθρα 17 και 19 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Γενικοί κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

1. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής, σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση αρμόδιους κρατικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς και πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς, μεριμνά για την παροχή στους αιτούντες υλικών συνθηκών υποδοχής, μέσω εθνικών, ενωσιακών ή άλλων πόρων. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής, μπορεί να παρέχονται σε είδος ή υπό τη μορφή οικονομικού βοηθήματος και εξασφαλίζουν στους αιτούντες ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο, το οποίο εγγυάται τη συντήρησή τους και προστατεύει τη σωματική και ψυχική τους υγεία, με γνώμονα το σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Το ίδιο βιοτικό επίπεδο εξασφαλίζεται και στην περίπτωση των αιτούντων, που τελούν υπό κράτηση. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται στην περίπτωση των ευάλωτων προσώπων, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 58 του παρόντος.

2. Οι αιτούντες δικαιούνται να λαμβάνουν την απαραίτητη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η οποία περιλαμβάνει, τις πρώτες βοήθειες και την αναγκαία θεραπεία ασθενειών

και σοβαρών πνευματικών διαταραχών σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4368/2016 (Α' 21). Για τον σκοπό αυτό χορηγείται στους αιτούντες, μέχρι να αποκτήσουν το δικαίωμα στην εργασία όπως προβλέπεται από το άρθρο 53 του παρόντος, «Κάρτα Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.)», κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην Υπουργική Απόφαση Α3(γ)/ΓΠ/οικ.25132 (Β' 908/2016). Η Κ.Υ.Π.Α. συνίσταται σε ειδική ένδειξη που τίθεται επί των δελτίων τους και έχει διάρκεια ισχύος αντίστοιχη με τη διάρκεια ισχύος των δελτίων τους. Η Κ.Υ.Π.Α. ανανεώνεται κατά την ανανέωση του δελτίου αιτήσαντος ασύλου κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις ισχύουσες διατάξεις.

3. Η παροχή του συνόλου ή μέρους των υλικών συνθηκών υποδοχής της παραγράφου 1, τελεί υπό την προϋπόθεση ότι οι αιτούντες δεν εργάζονται ή ότι η εργασία τους δεν αποφέρει επαρκείς πόρους, που να τους εξασφαλίζουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο, επαρκές για τη διαφύλαξη της υγείας τους και της συντήρησής τους, κατ' αναλογία με τα εισοδηματικά κριτήρια του άρθρου 235 του ν. 4389/2016 (Α' 94).

Άρθρο 56
(Άρθρο 18 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Ρυθμίσεις για τις υλικές συνθήκες υποδοχής

1. Εφόσον η στέγαση των αιτούντων παρέχεται σε είδος, λαμβάνει μία από τις κατωτέρω μορφές ή αποτελεί συνδυασμό τους:

α) χώρος που χρησιμοποιείται προς το σκοπό της στέγασης των αιτούντων κατά τη διάρκεια της εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας που ασκείται στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης,
β) κέντρα φιλοξενίας, τα οποία μπορεί να λειτουργούν σε δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια κατάλληλα διαμορφωμένα, υπό τη διαχείριση δημόσιων ή ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων ή διεθνών οργανισμών και εξασφαλίζουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο,
γ) ιδιωτικές κατοικίες, διαμερίσματα, ξενοδοχεία που μισθώνονται στο πλαίσιο στεγαστικών προγραμμάτων για αιτούντες και υλοποιούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς ή διεθνείς οργανισμούς. Όλες οι παραπάνω μορφές στέγασης, τελούν υπό την εποπτεία της αρμόδιας αρχής υποδοχής, σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση συναρμόδιους κρατικούς φορείς,

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών όρων κράτησης, σύμφωνα με τα άρθρα 46 και 47 του παρόντος, διασφαλίζεται ότι:

α) οι οικογένειες στεγάζονται στον ίδιο χώρο και οι εξαρτώμενοι ενήλικες με ειδικές ανάγκες υποδοχής στεγάζονται μαζί με τους ενήλικες συγγενείς που, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, έχουν την ευθύνη αυτών, ενώ λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής,

β) οι αιτούντες έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με συγγενείς, νομικούς συμβούλους, εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Προκειμένου να παρέχεται συνδρομή στους αιτούντες, παρέχεται πρόσβαση στα μέλη της οικογένειας, στους νομικούς συμβούλους, στους εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Η δυνατότητα αυτή μπορεί να περιορίζεται προσωρινά και μόνο για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια των φιλοξενούμενων και των χώρων φιλοξενίας,

γ) λαμβάνονται υπόψη για την παραπομπή σε κατάλληλο χώρο φιλοξενίας ζητήματα που αφορούν το φύλο, την ηλικία και την υπαγωγή των αιτούντων στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων,

δ) λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα από το προσωπικό των χώρων που διαβιούν οι αιτούντες για την αποφυγή βιαιοπραγιών και βίας σχετιζόμενης με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της

διάστασης της ταυτότητας φύλου, σεξουαλικής κακοποίησης και παρενόχλησης εντός των κέντρων φιλοξενίας,

ε) η μεταφορά αιτούντων σε άλλο χώρο στέγασης πραγματοποιείται μόνον όταν είναι αναγκαία και εφόσον έχει διασφαλιστεί η δυνατότητά τους να ενημερώνουν τους νομικούς τους συμβούλους για τη μεταφορά και τη νέα τους διεύθυνση.

3. Το προσωπικό που εργάζεται σε χώρους φιλοξενίας, διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση, δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

4. Οι φορείς διαχείρισης των κέντρων φιλοξενίας μπορούν να επιτρέπουν στους αιτούντες να συμμετέχουν στη διαχείριση των υλικών μέσων και άυλων παραμέτρων της ζωής στα κέντρα, με σκοπό την καλύτερη οργάνωση της λειτουργίας των κέντρων και την κατά το δυνατόν αυτόνομη διαβίωση των αιτούντων.

5. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορούν κατ' εξαίρεση να θεσπίζονται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη ειδικότεροι όροι όσον αφορά τις υλικές συνθήκες υποδοχής, διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο, για εύλογη χρονική περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν:

α) απαιτείται εκτίμηση των ειδικών αναγκών του αιτούντος άσυλο σύμφωνα με το άρθρο 58 του παρόντος νόμου ή

β) έχουν εξαντληθεί προσωρινά οι διαθέσιμες δυνατότητες στέγασης.

Σε κάθε περίπτωση, η παρέκκλιση από τα ως άνω δεν αίρει την υποχρέωση της αρμόδιας Αρχής υποδοχής για παροχή στους αιτούντες των υλικών και άυλων μέσων για την κάλυψη των βασικών αναγκών διαβίωσής τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ Ή ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 57 (Άρθρο 20 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής

1. Με απόφαση της αρμόδιας αρχής υποδοχής, οι υλικές συνθήκες υποδοχής περιορίζονται ή σε εξαιρετικές και ειδικώς αιτιολογημένες περιπτώσεις, διακόπτονται όταν οι αιτούντες:

α) εφόσον τους παρέχεται στέγαση, εγκαταλείπουν τους χώρους φιλοξενίας στους οποίους έχουν παραπεμφθεί, χωρίς να ενημερώσουν την κατά περίπτωση αρμόδια διοίκηση ή δεν έχουν λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια ή εγκαταλείπουν τον τόπο διαμονής, που έχει καθορίσει η αρμόδια αρχή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 45 του παρόντος, χωρίς να έχουν λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια,

β) δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων (όπως διεύθυνσης κατοικίας ή διαμονής, συμβάσεων εργασίας που συνάπτουν ή αυτοπρόσωπης παράστασης) ή δεν ανταποκρίνονται στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών ή δεν προσέρχονται, στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής τους για παροχή διεθνούς προστασίας, σε προσωπική συνέντευξη εντός της προθεσμίας που τάσσεται από τις αρχές παραλαβής και εξέτασης,

γ) έχουν υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση κατά την έννοια του στοιχείου (κ) του άρθρου 63 του παρόντος.

Για τις περιπτώσεις α' και β', όταν ο αιτών εντοπισθεί ή προσέλθει αυτοβούλως στην αρμόδια Αρχή, λαμβάνεται ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση, βασιζόμενη στους λόγους της

εγκατάλειψης, σχετικά με την ανανέωση της παροχής μερικών ή όλων των υλικών συνθηκών υποδοχής, που είχαν περιορισθεί ή διακοπεί.

2. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής περιορίζει τις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστώνει ότι ο αιτών, χωρίς δικαιολογημένη αιτία, δεν έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας το συντομότερο δυνατόν, μετά την άφιξή του στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας.

3. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής διακόπτει την πρόσβαση στις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστωθεί ότι ο αιτών έχει αποκρύψει οικονομικούς πόρους και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής.

4. Σε περιπτώσεις σοβαρής παραβίασης του Κανονισμού λειτουργίας των κέντρων φιλοξενίας, η οποία διαταράσσει την ομαλή λειτουργία των κέντρων και τη συμβίωση των ατόμων σε αυτά ιδίως όταν επιδεικνύεται ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά, επιβάλλεται ως κύρωση η διακοπή της παροχής υλικών συνθηκών. Παράλληλα, ενημερώνεται άμεσα ο οικείος Αστυνομικός Διευθυντής και προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, ο αρμόδιος για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικός Διευθυντής, προκειμένου να διακριβώσει αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 ή της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 46 του παρόντος νόμου. Εφόσον πρόκειται για ασυνόδευτο ανήλικο, η αρμόδια υπηρεσία υποδοχής οφείλει, πριν από την επιβολή της διακοπής της στέγασης, να απευθυνθεί στις υπηρεσίες αρωγής και/ή στις δικαστικές αρχές, που είναι αρμόδιες για την προστασία των ασυνόδευτων ανήλικων, προκειμένου να μεριμνήσουν για την τοποθέτηση του ανηλίκου, σε δομή που αρμόζει στις ανάγκες του και να διατάξουν τυχόν άλλα μέτρα αρωγής, εφόσον τούτο δικαιολογείται από τις περιστάσεις.

5. Η απόφαση για περιορισμό ή διακοπή παροχής των υλικών συνθηκών υποδοχής ή η απόφαση με την οποία επιβάλλεται η κύρωση της παραγράφου 4, λαμβάνεται από την αρμόδια Αρχή υποδοχής σε ατομική και αντικειμενική βάση και οφείλει να είναι αιτιολογημένη. Κατά τη λήψη της απόφασης διακοπής ή περιορισμού των υλικών συνθηκών υποδοχής ή επιβολής της κύρωσης της παραγράφου 4, λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση του προσώπου, ιδίως όταν πρόκειται για ευάλωτα πρόσωπα σύμφωνα με το άρθρο 58 του παρόντος. Η απόφαση περιορισμού ή διακοπής των υλικών συνθηκών υποδοχής, δεν μπορεί να αφορά την πρόσβαση του αιτούντος σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 55 του παρόντος και δεν καθιστά αδύνατη την πρόσβαση εκ μέρους των αιτούντων σε βασικά μέσα που εξασφαλίζουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Οι αποφάσεις περιορισμού ή διακοπής της παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής ή επιβολής της κύρωσης της παραγράφου 4 γνωστοποιούνται στους αιτούντες σε γλώσσα που κατανοούν.

6. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής δεν διακόπτονται ούτε περιορίζονται, πριν ληφθεί η απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄

ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΥΑΛΩΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ

Άρθρο 58

(Άρθρα 21 και 22 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Γενική αρχή για τα ευάλωτα πρόσωπα και αξιολόγηση των ειδικών αναγκών υποδοχής των ευάλωτων προσώπων

1. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β΄, λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση των ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, ασυνόδευτοι ή μη, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με πνευματικές

διαταραχές και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, φυσικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων.

2. Η εκτίμηση του κατά πόσον τα πρόσωπα που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις είναι ευάλωτα, γίνεται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους κατά το άρθρο 39 ανεξάρτητα από την εκτίμηση των αναγκών διεθνούς προστασίας, βάσει του Μέρους Α' του παρόντος νόμου.

3. Οι ειδικές συνθήκες υποδοχής εφαρμόζονται για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της παραγράφου 2 του άρθρου 65 του παρόντος, ειδικά όμως για τους ανήλικους οι ειδικές συνθήκες εφαρμόζονται μετά την ταυτοποίηση. Η ειδική κατάσταση των αιτούντων, ακόμη και εάν καταστεί εμφανής σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας, λαμβάνεται υπόψη καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, και η εξέλιξη της κατάστασής τους παρακολουθείται συστηματικά.

4. Μόνο τα άτομα της παραγράφου 1 θεωρούνται ότι έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής και συνεπώς επωφελούνται των ειδικών συνθηκών υποδοχής.

5. Οι αρμόδιες Αρχές υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα το Εθνικό Σύστημα Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4198/2013 (Α' 215), σε περίπτωση που εντοπίζουν θύματα εμπορίας ανθρώπων.

Άρθρο 59 **(Άρθρο 23 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)** **Ανήλικοι**

1. Το βέλτιστο συμφέρον του ανήλικου αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Στους ανήλικους διασφαλίζεται ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης για τη σωματική, ψυχική, διανοητική, ηθική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Για την εκτίμηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου λαμβάνονται υπόψη, ιδίως οι δυνατότητες επανένωσης της οικογένειας, η ποιότητα ζωής και η κοινωνική ανάπτυξη του ανήλικου, ζητήματα ασφάλειας και προστασίας, ιδίως αν υπάρχει κίνδυνος να καταστεί ο ανήλικος θύμα εμπορίας ανθρώπων και οι απόψεις του ανήλικου ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά του.

2. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν την πρόσβαση ανήλικων που είναι θύματα κάθε μορφής κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή ένοπλων συγκρούσεων σε υπηρεσίες αποκατάστασης, καθώς και την παροχή σε αυτούς της κατάλληλης ψυχολογικής φροντίδας και εξειδικευμένης θεραπείας, εφόσον τούτο απαιτείται.

3. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε οι ανήλικοι να έχουν πρόσβαση σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την ηλικία και το φύλο τους, εντός των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και σε δραστηριότητες ανοικτού χώρου.

4. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων ή οι ανήλικοι αιτούντες να διαμένουν με τους γονείς τους, τα ανήλικα άγαμα αδέρφια τους ή με τον ενήλικο συγγενή που έχει την ευθύνη τους σύμφωνα με τον νόμο, εφόσον αυτό είναι προς το μείζον συμφέρον των εν λόγω ανηλίκων.

Άρθρο 60
(Άρθρο 24 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Ασυνόδευτοι ανήλικοι και χωρισμένοι ανήλικοι

1. Οι αρμόδιες Αρχές στα σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια, καθώς και κάθε αρμόδια Αρχή που διαπιστώνει την είσοδο στην Ελληνική Επικράτεια ασυνόδευτου ανήλικου ή χωρισμένου ανήλικου, ενημερώνει αμελλητί την πλησιέστερη εισαγγελική αρχή και την αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανήλικων και των χωρισμένων ανήλικων.

2. Η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι υπεύθυνη για την υποδοχή και ταυτοποίηση των ασυνόδευτων ανήλικων στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Στο πλαίσιο αυτό μεριμνά επίσης, μέσω του αρμόδιου Εισαγγελέα, για την άμεση ανάθεση της φροντίδας του χωρισμένου ανήλικου στον ενήλικο συγγενή του, εφόσον αυτό κρίνεται ότι εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον του ανήλικου. Ο συγγενής ασκεί καθήκοντα εκπροσώπου του ανήλικου για τις πράξεις που του αναθέτει ρητά ο αρμόδιος Εισαγγελέας.

3. Αρμόδια Αρχή για την προστασία των ασυνόδευτων ανήλικων και των χωρισμένων ανήλικων ορίζεται η Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, η οποία:

α. Λαμβάνει αμέσως τα κατάλληλα μέτρα, ώστε να συμμορφώνεται προς τις υποχρεώσεις της, που προβλέπονται στο παρόν και να εξασφαλίζεται η αναγκαία εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανήλικων και των χωρισμένων ανήλικων, προκειμένου να διασφαλιστεί η άσκηση των δικαιωμάτων τους, καθώς και η συμμόρφωση με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στον παρόντα νόμο. Προς τούτο, προβαίνει στις απαραίτητες ενέργειες, για τον διορισμό εκπροσώπου μέσω του καθ' ύλην και κατά τόπον αρμόδιου Εισαγγελέα και ενημερώνει αμέσως τον ασυνόδευτο ανήλικο για τον ορισμό του εκπροσώπου του. Σε περίπτωση ορισμού νομικού προσώπου ως εκπροσώπου ορίζεται υποχρεωτικά ένα φυσικό πρόσωπο μέλος αυτού, για να επιτελεί τα καθήκοντα του εκπροσώπου. Η αρμόδια αρχή για την προστασία ασυνόδευτων ανήλικων και χωρισμένων ανήλικων πραγματοποιεί σε τακτά χρονικά διαστήματα αξιολόγηση της καταλληλότητας των εκπροσώπων, καθώς και της διαθεσιμότητας των αναγκαιών μέσων για την εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανήλικων.

β. Μεριμνά για την αναζήτηση των μελών της οικογένειας του ασυνόδευτου ανήλικου και του χωρισμένου ανήλικου, με τη συνδρομή πιστοποιημένων φορέων και οργανώσεων, το συντομότερο δυνατόν, αφότου υποβληθεί αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας. Αν υπάρχει κίνδυνος να απειληθεί η ζωή ή η ακεραιότητα του ανήλικου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν αυτοί διαμένουν στη χώρα καταγωγής, η συλλογή, επεξεργασία και διαβίβαση των πληροφοριών που αφορούν τα εν λόγω πρόσωπα, γίνεται εμπιστευτικά, ώστε να μην διακυβεύεται η ασφάλειά τους.

γ. Μεριμνά για την τοποθέτηση ασυνόδευτων ανήλικων σε ανάδοχες οικογένειες και την εποπτεία τους.

δ. Μεριμνά για την παραπομπή και συνοδεία των ασυνόδευτων ανήλικων σε κέντρα φιλοξενίας ασυνόδευτων ανήλικων ή σε άλλα κέντρα φιλοξενίας, εφόσον υπάρχουν κατάλληλα διαμορφωμένοι προς τούτο χώροι για όσο χρόνο διαρκεί η παραμονή τους στη Χώρα ή έως ότου τοποθετηθούν σε ανάδοχη οικογένεια ή σε εποπτευόμενα διαμερίσματα. Οι μεταβολές του τύπου διαμονής των ασυνόδευτων ανήλικων περιορίζονται στο ελάχιστο και μόνο εφόσον είναι αναγκαίες.

ε. Μεριμνά για τη στέγαση ανήλικων μαζί με τους ενήλικους συγγενείς τους ή άλλα ενήλικα πρόσωπα κατάλληλα, για να αναλάβουν τη φροντίδα τους, εφόσον αυτό εξυπηρετεί το βέλτιστο συμφέρον των ανήλικων και έχουν λάβει χώρα διαδικασίες ανάθεσης της φροντίδας στα πρόσωπα αυτά σύμφωνα με το νόμο.

στ. Διασφαλίζει την από κοινού στέγαση και συμβίωση των αδελφών, λαμβάνοντας υπόψη την ηλικία, το φύλο, την ωριμότητα και γενικά το συμφέρον κάθε ανήλικου.

ζ. Μεριμνά για τη φιλοξενία των ασυνόδευτων ανήλικων, που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος, σε εποπτευόμενα διαμερίσματα, χωρίς να θίγεται η προστασία της ανηλικότητας. Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζονται οι εποπτεύοντες φορείς, οι ελάχιστες προδιαγραφές και οι προβλεπόμενοι όροι και διαδικασίες για την επιλογή, παραπομπή, διαμονή και ολοκλήρωση της παρεχόμενης φιλοξενίας και κάθε άλλη αναγκαία λεπτομέρεια.

4. Το προσωπικό των φορέων, που ασχολείται με υποθέσεις ασυνόδευτων ανήλικων και χωρισμένων ανήλικων, διαθέτει και λαμβάνει συνεχώς κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες των ανήλικων. Το προσωπικό αυτό δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

5. Ο εκπρόσωπος του ασυνόδευτου ανήλικου, που ορίζεται σύμφωνα με την περίπτωση α' της παραγράφου 1, πρέπει να έχει τις αναγκαίες γνώσεις και την εμπειρία, ώστε να ασκεί τα καθήκοντά του κατά τρόπο που να διασφαλίζει το βέλτιστο συμφέρον και τη συνολική ευημερία του ανήλικου. Δεν μπορεί να οριστεί ως εκπρόσωπος, πρόσωπο, τα συμφέροντα του οποίου συγκρούονται ή ενδέχεται να συγκρουστούν με τα συμφέροντα του ασυνόδευτου ανήλικου. Το πρόσωπο που έχει οριστεί ως εκπρόσωπος αντικαθίσταται από την αρχή της παραγράφου 1 μόνο σε περίπτωση αδυναμίας εκπροσώπησης για πραγματικούς ή νομικούς λόγους.

Άρθρο 61
(Άρθρο 25 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)
Θύματα βασανιστηρίων και βίας

1. Τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας πιστοποιούνται με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιο νοσοκομείο, στρατιωτικό νοσοκομείο ή κατάλληλα εκπαιδευμένους ιατρούς δημόσιων φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων των ιατροδικαστών και λαμβάνουν την αναγκαία περίθαλψη για τη βλάβη που προκλήθηκε, ιδίως πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη.

2. Το προσωπικό των φορέων που ασχολείται με υποθέσεις θυμάτων βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας, διαθέτει και συνεχίζει να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες αυτών και έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ
ΟΔΗΓΙΑ 2013/32/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΗΣ 26ΗΣ
ΙΟΥΝΙΟΥ 2013 «ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΟΥ
ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ)»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α'
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 62
(Άρθρο 1 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Σκοπός

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος Μέρους είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου

«σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L 180/29.6.2013).

Άρθρο 63
(Άρθρα 2 και 4 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος:

α. «Τελεσίδικη απόφαση» είναι: (α) η απόφαση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, που ορίζει εάν ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αναγνωρίζεται ή όχι πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, η οποία εκδίδεται επί της προσφυγής που ασκείται κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 92 του παρόντος ή (β) η απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου κατά της οποίας δεν μπορεί να ασκηθεί η ως άνω προσφυγή λόγω παρόδου απράκτων των προθεσμιών άσκησής της·

β. «Δικαιούχος επικουρικής προστασίας» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που πληροί τις προϋποθέσεις της περίπτωσης ζ' του άρθρου 2 του παρόντος νόμου.

γ. «Διεθνής προστασία» είναι το καθεστώς πρόσφυγα και το καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στις περιπτώσεις ζ' και θ' του παρόντος.

δ. «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής», «Αρμόδιες Αρχές Εξέτασης» ή «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής και Εξέτασης» είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια της Υπηρεσίας Ασύλου, καθώς και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου σύμφωνα με τα οριζόμενα ειδικότερα στον ν. 4375/2016.

ε. «Κεντρική Αρχή» είναι η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

στ. «Αποφαινόμενη Αρχή» είναι ο υπάλληλος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, ο οποίος ορίζεται ως χειριστής για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του παρόντος. Στην περίπτωση του άρθρου 91 του παρόντος, Αποφαινόμενη Αρχή, είναι ο Προϊστάμενος του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου της Υπηρεσίας Ασύλου. Στις περιπτώσεις του άρθρου 84 παράγραφος 1 περίπτωση β', η Αποφαινόμενη Αρχή εκδίδει και τη σχετική πράξη μεταφοράς κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 604/2013.

ζ. «Αρμόδιες Αρχές Απόφασης» είναι η Αποφαινόμενη Αρχή και οι Επιτροπές Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών.

η. «Μεταγενέστερη αίτηση» είναι η αίτηση για παροχή διεθνούς προστασίας, που υποβάλλεται μετά τη λήψη τελεσίδικης απόφασης επί προηγούμενης αίτησης διεθνούς προστασίας, περιλαμβανομένων περιπτώσεων όπου ο αιτών ρητά ανακάλεσε την αίτησή του και περιπτώσεων όπου η αποφαινόμενη αρχή απέρριψε την αίτηση μετά από τη σιωπηρή της ανάκληση.

θ. «Ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας» είναι η απόφαση της Αποφαινόμενης Αρχής να ανακαλέσει καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρώτου Μέρους. Σε περίπτωση άρνησης ανανέωσης άδειας διαμονής πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις και εγγυήσεις περί ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

ι. «Παραμονή στη χώρα» είναι η παραμονή στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων και των ζωνών διέλευσης.

ια. «Σύμβουλος του αιτούντος» είναι ο ιατρός, ψυχολόγος ή κοινωνικός λειτουργός, ο οποίος τον υποστηρίζει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του.

ιβ. «Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο» είναι το ειδικό ατομικό δελτίο που εκδίδεται για τον αιτούντα κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του από τις αρμόδιες αρχές και του επιτρέπει την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια μέχρι την ολοκλήρωσή της.

ιγ. «Αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων» είναι οι αιτούντες, των οποίων η ικανότητα να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος Μέρους περιορίζεται λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων, που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση και ιδίως την κατάσταση της υγείας τους.

Άρθρο 64
(Άρθρο 3 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Πεδίο Εφαρμογής

1. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους εφαρμόζονται σε όλες τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων ή στις ζώνες διέλευσης της χώρας, καθώς και στις διαδικασίες ανάκλησης χορηγηθέντος καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

2. Οι διατάξεις του παρόντος Μέρους δεν εφαρμόζονται επί αιτήσεων διπλωματικού ή εδαφικού ασύλου, που υποβάλλονται σε ελληνικές διπλωματικές αρχές και μόνιμες αντιπροσωπείες στο εξωτερικό.

3. Η ερμηνεία και εφαρμογή του παρόντος Μέρους γίνονται σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και το διεθνές δίκαιο για την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου και τη σχετική διεθνή, ευρωπαϊκή και εθνική νομοθεσία και νομολογία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄
ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ

Άρθρο 65
(Άρθρο 6 και 7 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Πρόσβαση στη διαδικασία

1. Κάθε υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Η αίτηση υποβάλλεται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής, οι οποίες διενεργούν αμέσως πλήρη καταγραφή της. Η πλήρης καταγραφή περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία ταυτότητας, τη χώρα καταγωγής του αιτούντος, το όνομα του πατέρα, της μητέρας, του/της συζύγου και των τέκνων του, βιομετρικά στοιχεία αναγνώρισης, καθώς, πλήρη αναφορά των λόγων για τους οποίους ο αιτών ζητά διεθνή προστασία, διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής, καθώς και, αν ο αιτών επιθυμεί, ορισμό αντικλήτου.

2. Σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατή η πλήρης καταγραφή, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, μετά από απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, οι Αρχές Παραλαβής μπορούν να προβαίνουν, το αργότερο εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης, σε απλή καταγραφή των ελάχιστων απαραίτητων στοιχείων και στη συνέχεια να προβαίνουν κατά προτεραιότητα στην πλήρη καταγραφή της παραγράφου 1, σε συγκεκριμένη ημερομηνία, για την οποία ενημερώνεται ο αιτών, η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν των δεκαπέντε (15) εργάσιμων ημερών από την μερική καταγραφή της

αίτησης. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται στον αιτούντα έγγραφο, που φέρει τα στοιχεία του και φωτογραφία του, το οποίο παραδίδει κατά την οριστική καταγραφή, οπότε και αυτό αντικαθίσταται από το δελτίο αιτούντος ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 70 του παρόντος.

3. Η αίτηση διεθνούς προστασίας θεωρείται κατατεθειμένη από την ημερομηνία της πλήρους καταγραφής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2, από την οποία αρχίζουν οι σχετικές προθεσμίες για την εξέτασή της σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.

4. Σε περίπτωση που ο αιτών, για τον οποίο έχει διενεργηθεί απλή καταγραφή, δηλώσει ότι δεν επιθυμεί τη διενέργεια πλήρους καταγραφής της αίτησής του για διεθνή προστασία, ενημερώνεται για τις συνέπειες της απόφασής του και για το γεγονός ότι οφείλει να εγκαταλείψει τη χώρα, εφόσον δεν είναι κάτοχος τίτλου διαμονής και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Παράλληλα, ο αιτών ενημερώνεται για την δυνατότητα να υπαχθεί σε διαδικασίες οικειοθελούς επαναπατριsmού και εφόσον επιθυμεί του παρέχεται κάθε συνδρομή προκειμένου να διευκολυνθεί στον επαναπατριsmό του, διαφορετικά εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ απόφαση επιστροφής ή επανεισδοχής ή απέλασης σε βάρος του παραπέμπεται στην αρμόδια αρχή που επιμελείται της εκτέλεσης των διαδικασιών επιστροφής, επανεισδοχής ή απέλασης.

5. Σε περίπτωση που υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, για τον οποίο έχει διενεργηθεί απλή καταγραφή, δεν εμφανιστεί για την πλήρη καταγραφή της κατά την ορισθείσα ημερομηνία σύμφωνα με την παράγραφο 2, η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ απόφαση επιστροφής ή επανεισδοχής ή απέλασης σε βάρος του αιτούντος, ενημερώνεται άμεσα η αρμόδια αρχή, που επιμελείται της εκτέλεσης των ως άνω διαδικασιών. Παράλληλα, εφόσον ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής διαμένει σε Κέντρο Υποδοχής ή Φιλοξενίας, ενημερώνεται και ο Προϊστάμενος του Κέντρου.

6. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν την άσκηση του δικαιώματος κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών θα παρουσιασθεί αυτοπροσώπως ενώπιόν τους.

7. Σε περίπτωση που υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος είτε βρίσκεται υπό κράτηση είτε σε διαδικασίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης κατά την κείμενη νομοθεσία, δηλώσει ότι επιθυμεί να καταθέσει αίτηση διεθνούς προστασίας, οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές μεριμνούν για την άμεση σύνταξη και υποβολή έγγραφης σχετικής δήλωσης. Στη συνέχεια, η αίτηση διεθνούς προστασίας, καταγράφεται από την υπηρεσία κράτησης ή την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 (απλή καταγραφή), σε διασυνδεδεμένο με την Αρχή Παραλαβής ηλεκτρονικό σύστημα εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών. Οι αρχές κράτησης ή οι περιφερειακές υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε συνεργασία με την Αρχή Παραλαβής, μεριμνούν για τη μεταγωγή του κρατουμένου ενώπιον της αρχής αυτής, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την παράγραφο 1, σε συγκεκριμένη ημερομηνία η οποία έχει καθορισθεί από την Αρχή Παραλαβής για την οποία ενημερώνεται ο αιτών από τις αρχές κράτησης ή τις περιφερειακές υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν των επτά (7) εργάσιμων ημερών από την μερική καταγραφή της αίτησης. Σε περίπτωση που ο αιτών αφεθεί ελεύθερος πριν την πραγματοποίηση πλήρους καταγραφής, οφείλει να προσέλθει κατά την συγκεκριμένη ημερομηνία για την οποία έχει ενημερωθεί σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, ώστε να προγραμματιστεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται στον αιτούντα έγγραφο που φέρει τα στοιχεία του και φωτογραφία του, το οποίο παραδίδει κατά την οριστική καταγραφή, οπότε και αυτό αντικαθίσταται από το δελτίο αιτούντος ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 70 του παρόντος. Σε περίπτωση που ο αιτών δεν επιθυμεί την πλήρη καταγραφή της αίτησής του, εφαρμόζεται αναλογικά η παράγραφος 5.

8. Το πρόσωπο που εκφράζει επιθυμία κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας είναι αιτών άσυλο σύμφωνα με τις διατάξεις της περίπτωσης δ' του άρθρου 63.

9. Αν η αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθεί σε μη αρμόδια αρχή, αυτή υποχρεούται να ειδοποιήσει αμέσως την αρμόδια Αρχή Παραλαβής με τον προσφορότερο τρόπο και να παραπέμψει σε αυτήν τον αιτούντα. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται η παράγραφος 2 του παρόντος. Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου μεριμνά για την ενημέρωση και κατάρτιση των αρχών στις οποίες είναι πιθανόν να απευθυνθεί όποιος επιθυμεί να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας (ιδίως την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα και την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης), σχετικά με τις αρμόδιες υπηρεσίες και τη διαδικασία κατάθεσης της αίτησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ώστε να ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι σχετικά με τον τόπο και τρόπο κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας.

10. Ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση εξ ονόματος και των μελών της οικογένειάς του. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα ενήλικα μέλη με δικαιοπρακτική ικανότητα πρέπει να συναινούν εγγράφως στην κατάθεση της αίτησης εξ ονόματός τους ή σε αντίθετη περίπτωση να έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν οι ίδιοι την αίτησή τους. Πριν ζητηθεί η συναίνεση, κάθε ενήλικος, μέλος της οικογένειας, προσέρχεται υποχρεωτικά αυτοπροσώπως και ενημερώνεται κατ' ιδίαν σχετικά με τις συναφείς διαδικαστικές συνέπειες της αυτοπρόσωπης κατάθεσης αίτησης και σχετικά με το δικαίωμά του να υποβάλει αυτοτελή αίτηση διεθνούς προστασίας. Η συναίνεση ζητείται κατά τον χρόνο κατάθεσης της αίτησης.

11. Αιτών που αποκτά τέκνο μετά την είσοδό του στη χώρα δύναται να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας εξ ονόματος του τέκνου, η κατάθεση της οποίας συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου. Η αίτηση αυτή συνενώνεται με την αίτηση διεθνούς προστασίας του αιτούντος γονέα, σε όποιο στάδιο και βαθμό της διαδικασίας βρίσκεται αυτή.

12. Ο ανήλικος άνω των δεκαπέντε (15) ετών, ασυνόδευτος ή μη δύναται να υποβάλει αυτοτελώς αίτηση διεθνούς προστασίας. Σε περίπτωση ασυνόδευτου ανήλικου εφαρμόζεται περαιτέρω το άρθρο 75 του παρόντος.

13. Ο ανήλικος, κάτω των δεκαπέντε (15) ετών, υποβάλει αίτηση διά του ενήλικου μέλους της οικογένειάς του ή δια εκπροσώπου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 16 και στο άρθρο 75 του παρόντος.

14. Ο εκπρόσωπος του ανήλικου, καθώς και ο εκπρόσωπος του ξενώνα στον οποίο φιλοξενείται ο ανήλικος, σύμφωνα με το άρθρο 19 του π.δ. 220/2007 (Α' 251), μπορούν να καταθέτουν αίτηση διεθνούς προστασίας εξ ονόματος του ανήλικου εφόσον, με βάση εξατομικευμένη εκτίμηση της προσωπικής κατάστασής του, θεωρούν ότι ο ανήλικος έχει ενδεχομένως ανάγκη διεθνούς προστασίας. Τα πρόσωπα αυτά καθίστανται αυτοδικαίως αντίκλητοι και όλες οι επιδόσεις σύμφωνα με το άρθρο 82 του παρόντος γίνονται και προς αυτούς.

15. Ο ανήλικος παρίσταται αυτοπροσώπως κατά την κατάθεση της αίτησης διεθνούς προστασίας, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο για λόγους ανωτέρας βίας, που βεβαιώνονται σε σχετικό έγγραφο δημόσιας αρχής και εκπροσωπείται από ενήλικο μέλος της οικογένειάς του ή εκπρόσωπο σύμφωνα με το άρθρο 75 του παρόντος.

16. Η Υπηρεσία Ασύλου, αν υφίσταται επείγουσα ανάγκη, μπορεί να επικουρείται από ελληνόγλωσσο προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, το οποίο θα παρέχει κάθε τεχνική και επιχειρησιακή συνδρομή για την διεκπεραίωση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Ιδίως, θα παρέχει συνδρομή για τη διενέργεια των καταγραφών των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, την ανάλογη εφαρμογή της περίπτωσης β' της παραγράφου 3 του άρθρου 90 και για κάθε άλλη διοικητική ενέργεια που αφορά τη διεκπεραίωση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας.

Άρθρο 66
(Άρθρο 8 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Ενημέρωση και παροχή συμβουλών σε κέντρα κράτησης και σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια

1. Υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, οι οποίοι βρίσκονται σε κέντρα κράτησης ή σημεία διέλευσης συνόρων, συμπεριλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης, στα εξωτερικά σύνορα, λαμβάνουν πληροφορίες σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Η Υπηρεσία Ασύλου σε συνεργασία με τις αρχές που δραστηριοποιούνται στα σημεία αυτά ή με πιστοποιημένες οργανώσεις, μεριμνά για την παροχή της πληροφόρησης σχετικά με τη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Στα εν λόγω κέντρα κράτησης και σημεία διέλευσης, παρέχεται δυνατότητα διερμηνείας στο μέτρο που είναι αναγκαίο για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στη διαδικασία ασύλου.

2. Οι πιστοποιημένες οργανώσεις και τα πρόσωπα που ενημερώνουν και συμβουλεύουν τους υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, σύμφωνα με την παράγραφο 1, έχουν πρόσβαση στα σημεία διέλευσης των συνόρων, περιλαμβανομένων των ζωνών διέλευσης, στα εξωτερικά σύνορα, εκτός αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή λόγοι που υπαγορεύονται από τη διοικητική διαχείριση του συγκεκριμένου σημείου διέλευσης των συνόρων και επιβάλλουν τον περιορισμό του δικαιώματος αυτού. Οι περιορισμοί αυτοί δεν θα πρέπει να περιορίζουν αυστηρά την πρόσβαση και να την καθιστούν αδύνατη.

3. Τα κριτήρια και η διαδικασία πιστοποίησης των οργανώσεων που προβλέπονται στο άρθρο αυτό και κάθε άλλο ειδικότερο ή τεχνικό θέμα που αφορά στην πιστοποίηση, καθώς και οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

Άρθρο 67
(Άρθρο 24 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων

1. Οι Αρχές Παραλαβής εκτιμούν, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, ή σε όποιο σημείο της διαδικασίας ανακύψουν οι σχετικές ανάγκες, αν ο αιτών χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, λόγω, μεταξύ άλλων, ηλικίας, φύλου, γενετήσιου προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, ψυχικών διαταραχών ή ως συνέπεια βασανισμού, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας.

2. Εφόσον κριθεί ότι αιτούντες χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, τους εξασφαλίζεται επαρκής υποστήριξη, ώστε να μπορούν να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις του παρόντος Μέρους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας. Μορφές επαρκούς υποστήριξης συνιστούν, ιδίως, η δυνατότητα επιπλέον διαλειμμάτων κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης σύμφωνα με το άρθρο 77, η δυνατότητα στον αιτούντα να κινείται κατά τη διάρκεια της προσωπικής συνέντευξης αν αυτό καθίσταται αναγκαίο από την κατάσταση υγείας του, καθώς και η επιείκεια σε μη μείζονες ανακρίβειες και αντιφάσεις, εφόσον αυτές σχετίζονται με την κατάσταση της υγείας του.

3. Όταν η κατάλληλη υποστήριξη του προηγούμενου εδαφίου δεν μπορεί να παρέχεται εντός του πλαισίου των διαδικασιών της παραγράφου 9 του άρθρου 83 και του άρθρου 90 του παρόντος, ιδίως όταν προκύπτει ότι ο αιτών χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων συνεπεία βασανισμού, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, δεν εφαρμόζεται ή παύει να εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων αυτών στα πρόσωπα αυτά. Όταν τα πρόσωπα της παραγράφου 1 εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 104 του παρόντος τότε τους παρέχονται οι εγγυήσεις της παραγράφου 3 του ίδιου άρθρου.

Άρθρο 68
(Άρθρο 9 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Δικαίωμα παραμονής αιτούντων – Εξαιρέσεις

1. Οι αιτούντες επιτρέπεται να παραμένουν στη χώρα μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας στον πρώτο βαθμό και απαγορεύεται η απομάκρυνσή τους με οποιονδήποτε τρόπο.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις:

α) υποβολής μεταγενέστερης αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 89 του παρόντος,
 β) όπου οι αρμόδιες αρχές είτε παραδίδουν τον αιτούντα σε άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3251/2004 (Α' 127), είτε εκδίδουν αυτόν σε τρίτη χώρα, με την εξαίρεση της χώρας καταγωγής του αιτούντος, ή σε διεθνή ποινικά δικαστήρια, με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Η παράδοση ή η έκδοση δεν πρέπει να οδηγεί σε έμμεση ή άμεση επαναπροώθηση του ενδιαφερόμενου κατά παράβαση του άρθρου 33 παράγραφος 1 της Σύμβασης της Γενεύης ή σε κίνδυνο δίωξης ή σοβαρής βλάβης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου, του άρθρου 7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, του άρθρου 3 της Διεθνούς Σύμβασης της Νέας Υόρκης κατά των Βασανιστηρίων, του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, των άρθρων 4 και 19 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του άρθρου 5 του Συντάγματος. Κανένας δεν εκδίδεται πριν εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αίτησής του, εφόσον επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος.

3. Το δικαίωμα παραμονής του αιτούντος στη χώρα, σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για χορήγηση άδειας διαμονής.

4. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 έχει εφαρμογή το άρθρο 104 του παρόντος.

Άρθρο 69
(Άρθρο 12 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Εγγυήσεις για τους αιτούντες

1. Οι αιτούντες, κατά την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, έχουν δικαιώματα τα οποία πρέπει να γίνονται σεβαστά σε κάθε στάδιο της διαδικασίας.

2. Κατά την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να ενημερώνονται εγγράφως, σε γλώσσα που κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο προκειμένου πράγματι να κατανοούν το περιεχόμενο του εγγράφου:

α) για τη διαδικασία που ακολουθείται,

β) για τα δικαιώματά τους,

γ) για το καθήκον συνεργασίας τους με τις εθνικές αρχές σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και για τις υποχρεώσεις τους,

δ) για τις συνέπειες της παραβίασης του καθήκοντος συνεργασίας με τις εθνικές αρχές λόγω μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους. Ιδιαίτερη υπόμνηση γίνεται για τις συνέπειες της μη ανεύρεσής τους στον δηλωθέντα τόπο διαμονής ή στη δηλωθείσα διεύθυνση, της ρητής ή σιωπηρής ανάκλησης της αίτησής τους, της μη αυτοπρόσωπης παράστασης σε κάθε στάδιο της διαδικασίας,

ε) για το καθήκον εχεμύθειας των αρχών και το γεγονός ότι οι πληροφορίες που παρέχουν στις αρχές κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησής τους, δεν θα αποκαλυφθούν στους φερόμενους ως φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης,

στ) για τις προθεσμίες και τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους, ώστε να συμμορφωθούν με την υποχρέωση υποβολής των στοιχείων, που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησής τους,
 ζ) για τις συνέπειες της απόρριψης της αίτησής τους, καθώς και για τις δυνατότητες προσβολής της, την προθεσμία προς άσκηση προσφυγής, το όργανο ενώπιον του οποίου ασκείται και πού αυτό εδρεύει, τις συνέπειες παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, καθώς και για τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 8 του άρθρου 7 του ν.4375/2016 ,

η) τις δυνατότητες εθελούσιου επαναπατρισμού τους.

Η Υπηρεσία Ασύλου σε συνεργασία με άλλες αρχές ή με πιστοποιημένες οργανώσεις, εφόσον χρειαστεί, συνδράμει τους αιτούντες στην κατανόηση του εγγράφου ενημέρωσης. Οι αιτούντες υπογράφουν το έγγραφο ενημέρωσης που τους χορηγείται επί του οποίου και δηλώνουν αν έχουν πράγματι κατανοήσει το περιεχόμενό του. Αντίγραφο του εγγράφου με την υπογραφή του αιτούντος διατηρείται στον φάκελο του αιτούντος που τηρείται στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής. Οι πληροφορίες τους παρέχονται εγκαίρως ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματά τους και να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 78 του παρόντος. Οι πληροφορίες αυτές δύναται να παρέχονται περαιτέρω και τηλεφωνικά με αυτοματοποιημένο τρόπο.

2. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν των υπηρεσιών διερμηνέα για να υποβάλουν την αίτησή τους και να εκθέσουν την υπόθεσή τους στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, για τη διεξαγωγή συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης, καθώς και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, εφόσον δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η αναγκαία επικοινωνία χωρίς αυτόν. Η δαπάνη της διερμηνείας βαρύνει το Δημόσιο. Η παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, όπου αυτή απαιτείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας δύναται να παρέχεται και εξ αποστάσεως με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων επικοινωνίας, σε περίπτωση που η φυσική παρουσία διερμηνέα δεν είναι πρόσφορη. Οι αρμόδιες αρχές απόφασης μεριμνούν ώστε να λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου ξενόγλωσσων εγγράφων που τυχόν κατατίθενται ενώπιον τους, ακόμη και αν αυτά δεν προσκομίζονται σε επίσημη μετάφραση.

3. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να επικοινωνούν με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ή με κάθε άλλη πιστοποιημένη οργάνωση που παρέχει νομική, ιατρική και ψυχολογική συνδρομή.

4. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να εφοδιάζονται ατελώς από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής, αμέσως μετά την οριστική καταγραφή της αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 65 του παρόντος, με το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, το οποίο φέρει τη φωτογραφία τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 70 του παρόντος. Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία αποτελεί προσωρινό τίτλο, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για έκδοση άδειας διαμονής, διασφαλίζει την απόλαυση των δικαιωμάτων των αιτούντων όπου αυτά προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, εξασφαλίζει τις απαραίτητες αναγκαίες συναλλαγές κατά το χρόνο ισχύος του και τους επιτρέπει την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια. Στο δελτίο αναφέρεται τυχόν περιορισμός της κυκλοφορίας ή της διαμονής κατά το άρθρο 45 του παρόντος. Σε περίπτωση μερικής καταγραφής έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν το έγγραφο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 65 παρόντος.

5. Οι αιτούντες ενημερώνονται σε γλώσσα που κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο σχετικά με το αποτέλεσμα της απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, καθώς και για τη δυνατότητα προσβολής της απορριπτικής απόφασης, της σχετικής προθεσμίας, για το όργανο ενώπιον του οποίου αυτή προσβάλλεται, καθώς και για την έδρα αυτού. Η απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας εκδίδεται και επιδίδεται στον αιτούντα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 του παρόντος. Σε περίπτωση που ο αιτών αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας, γνωστοποιούνται στοιχεία από το διοικητικό φάκελο και χορηγούνται αντίγραφα μόνο εφόσον ο αιτών αποδείξει ειδικό έννομο συμφέρον.

6. Έχουν πρόσβαση, οι ίδιοι ή διά των πληρεξουσίων δικηγόρων ή εξουσιοδοτημένων συμβούλων τους, σε πληροφορίες που παρέχουν εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων, όπως ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου.

7. Καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες κατά τον νόμο αρχές αναγνωρίζουν και θεωρούν το γνήσιο της υπογραφής αιτούντων με την επίδειξη του δελτίου. Στις περιπτώσεις κράτησης, παραμονής σε εγκαταστάσεις της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή κατά τη διαδικασία του άρθρου 90 του παρόντος, οι αρμόδιες κατά τον νόμο αρχές αναγνωρίζουν και βεβαιώνουν την υπογραφή των αιτούντων βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει.

Άρθρο 70

Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία

1. Το δελτίο έχει διάρκεια ισχύος έξι (6) μηνών και ανανεώνεται έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας.

2. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, μπορεί να μειώνεται η διάρκεια ισχύος των δελτίων αιτούντων από συγκεκριμένη χώρα καταγωγής, λαμβανομένης υπόψη της αναμενόμενης διάρκειας έκδοσης απόφασης σε Α' βαθμό και εφόσον από τα επίσημα στατιστικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης, προκύπτει ότι το ποσοστό χορήγησης διεθνούς προστασίας σε αιτούντες από τη συγκεκριμένη χώρα, κατά τα δύο προηγούμενα τρίμηνα, είναι χαμηλότερο του τριάντα πέντε τοις εκατό (35%). Στην περίπτωση αυτή η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριών (3) μηνών.

3. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής περιορίζεται η διάρκεια ισχύος του δελτίου συγκεκριμένου αιτούντος, όταν επίκειται άμεσα η επίδοση απόφασης ή όταν εκκρεμεί μεταφορά στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών.

4. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής περιορίζεται η διάρκεια ισχύος του δελτίου συγκεκριμένου αιτούντος ανάλογα με την διαδικασία εξέτασης της αίτησής του. Ειδικότερα στην περίπτωση:

(α) αιτήσεων που εξετάζονται κατ' απόλυτη προτεραιότητα σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 83 του παρόντος, η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των είκοσι πέντε (25) ημερών,

(β) αιτήσεων που εξετάζονται κατά προτεραιότητα σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 83, αιτήσεων που εξετάζονται σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 83 (ταχύρρυθμη διαδικασία), και αιτήσεων που εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο 84 (απαράδεκτες), η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών,

(γ) αιτήσεων που εξετάζονται με τη διαδικασία στα σύνορα, η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των δέκα πέντε (15) ημερών.

5. (α) Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία παραδίδεται υποχρεωτικά από τον αιτούντα στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής κατά την επίδοση σε αυτόν απορριπτικής απόφασης επί της αίτησής του και παύει αυτοδικαίως να ισχύει,

(β) Στην περίπτωση που ο αιτών κρατείται ή βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή εφόσον η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει υποβληθεί, σύμφωνα με το άρθρο 90 του παρόντος, το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία χορηγείται μετά την άρση της κράτησης, ή το πέρας των

διαδικασιών Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή αφού επιτραπεί η είσοδος στο έδαφος της χώρας σύμφωνα με το άρθρο 90 παράγραφος 2 του παρόντος,

(γ) Αν κατά την άρση της κράτησης, ο αιτών δεν εφοδιαστεί με δελτίο, διότι, δεν έχει λάβει χώρα η πλήρης καταγραφή, εφαρμόζεται η παράγραφος 7 του άρθρου 65 του παρόντος.

6. Αν ο αιτών δεν εμφανιστεί για να ανανεώσει το δελτίο το αργότερο κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του, τούτο παύει αυτοδικαίως να ισχύει. Κατ' εξαίρεση, αναστέλλεται η λήξη της προθεσμίας αυτής, σε περίπτωση συνδρομής ανωτέρας βίας, εξαιτίας της οποίας καθίσταται αδύνατη η ανανέωσή του, η δε αναστολή αυτή διαρκεί καθ' όλο το χρονικό διάστημα που διαρκεί η ανωτέρα βία. Στις περιπτώσεις αυτές χρειάζεται να γίνεται επίκληση, από τον αιτούντα κατά τρόπον ορισμένο, των περιστατικών που συνιστούν ανωτέρα βία ή ανυπέρβλητο κώλυμα, που κατέστησε αδύνατη την εμπρόθεσμη ανανέωση του δελτίου, πρέπει δε ο ισχυρισμός να αποδεικνύεται αμέσως με έγγραφα στοιχεία.

7. Οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής υποχρεούνται να ενημερώνουν το ηλεκτρονικό σύστημα ασύλου για οποιαδήποτε γεγονός επηρέασε την απρόσκοπτη λειτουργία τους με ειδική επισημείωση σε αυτό. Τυχόν δυσλειτουργίες του ανωτέρω συστήματος, δεν μπορούν να αποβούν σε βάρος των αιτούντων. Η ισχύς των δελτίων, που λήγουν κατά τη διάρκεια αυτής της δυσλειτουργίας, παρατείνεται αυτοδικαίως για όσο χρόνο αυτή διήρκεσε. Ισχυρισμοί του αιτούντος, που αφορούν τη δυσλειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος ασύλου αποδεικνύονται με τη χορήγηση σχετικής βεβαίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου.

8. Σε περίπτωση μη ανανέωσης του δελτίου κατά την επόμενη εργάσιμη, μετά τη λήξη του, ημέρα η αίτηση διεθνούς προστασίας ή η προσφυγή εξετάζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81 του παρόντος.

Άρθρο 71

(Άρθρα 19 έως 23 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Παροχή πληροφοριών - Νομική εκπροσώπηση και συνδρομή

1. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να συμβουλευόμαστε με δαπάνη τους, δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο σε θέματα σχετικά με την αίτησή τους. Εφόσον, ειδικές διατάξεις δεν ορίζουν διαφορετικά για συγκεκριμένες πράξεις, η πληρεξουσιότητα προς δικηγόρο για την εκπροσώπηση των αιτούντων ενώπιον των αρχών του παρόντος Μέρους ή η εξουσιοδότηση προς σύμβουλο ή άλλα πρόσωπα, πρέπει να είναι επίκαιρη και παρέχεται με ιδιωτικό έγγραφο, όπου απαιτείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του αιτούντος, η οποία μπορεί να γίνει και με την επίδειξη του δελτίου αιτήσαντος ασύλου από οποιαδήποτε δημόσια αρχή. Το έγγραφο της εξουσιοδότησης κατατίθεται σε πρωτότυπο στις αρμόδιες αρχές.

2. Στους αιτούντες παρέχονται, στο πλαίσιο των διαδικασιών του Κεφαλαίου Γ', δωρεάν νομικές πληροφορίες και πληροφορίες για τη διαδικασία, σχετικά με την υπόθεσή τους. Πέραν της παροχής πληροφόρησης του προηγούμενου εδαφίου, σε περίπτωση απόφασης με την οποία δεν χορηγείται προσφυγικό καθεστώς σε πρώτο βαθμό, στους αιτούντες παρέχεται, κατόπιν αιτήματος, εξειδικευμένη ενημέρωση σχετικά με το σκεπτικό της απόφασης και τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατ' αυτής. Η πληροφόρηση και ενημέρωση των προηγούμενων εδαφίων μπορεί να παρέχονται από πιστοποιημένες οργανώσεις.

3. Στους αιτούντες παρέχεται, κατόπιν αιτήματος τους, δωρεάν νομική συνδρομή στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών με τους όρους και τις προϋποθέσεις της Υπουργικής Απόφασης της παραγράφου 8 του άρθρου 7 του ν.4375/2016. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες είναι δυνατόν να λαμβάνουν δωρεάν νομική βοήθεια, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των διατάξεων του ν. 3226/2004 (Α' 24), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως. Η δωρεάν νομική συνδρομή και βοήθεια παρέχονται σε αιτούντες οι οποίοι βρίσκονται αποδεδειγμένα στο έδαφος της χώρας.

4. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι που εκπροσωπούν αιτούντες κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες του φακέλου τους, βάσει των οποίων λαμβάνεται ή θα ληφθεί η απόφαση, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4 του άρθρου 71. Άλλοι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι ή πρόσωπα κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος, που παρέχουν συνδρομή σε αιτούντες έχουν πρόσβαση σε στοιχεία του φακέλου τους, εφόσον αυτά σχετίζονται με την παρεχόμενη συνδρομή. Ο Προϊστάμενος της Αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, δύναται, μετά από αιτιολογημένη πράξη του, να απαγορεύει τη γνωστοποίηση πληροφοριών ή της πηγής αυτών, εφόσον κρίνει ότι η αποκάλυψη αυτών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια, την ασφάλεια των οργανισμών που παρέχουν τις πληροφορίες αυτές, την ασφάλεια των προσώπων που αυτές αφορούν ή τις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Η παραπάνω απαγόρευση δεν θα πρέπει να περιορίζει δυσανάλογα το δικαίωμα του αιτούντος σε εκπροσώπηση, νομική συμπαράσταση και υπεράσπιση. Η πρόσβαση στις εν λόγω απόρρητες πληροφορίες ή πηγές είναι δυνατή, σε κάθε περίπτωση, από την Αρχή Προσφυγών, στο πλαίσιο εξέτασης προσφυγής και από το Δικαστήριο, το οποίο είναι αρμόδιο για την εξέταση της προβλεπόμενης στο άρθρο 108 του παρόντος αίτησης ακυρώσεως.

5. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι κατά την παράγραφο 1 του παρόντος, έχουν πρόσβαση σε Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, υπό τους ειδικούς όρους του Γενικού Κανονισμού λειτουργίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Επιτρέπεται επίσης η πρόσβασή τους σε χώρους κράτησης και ζώνες διέλευσης, για να επικοινωνούν με τους αιτούντες, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Η δυνατότητα πρόσβασης των ως άνω προσώπων στους χώρους αυτούς περιορίζεται όταν αυτό κρίνεται αντικειμενικά απαραίτητο από τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη διοικητική διαχείριση του εν λόγω χώρου ή την ασφάλεια των αιτούντων, υπό τον όρο ότι δεν περιορίζεται ούτε παρακωλύεται το δικαίωμα του αιτούντος σε εκπροσώπηση και νομική συμπαράσταση, ιδίως όταν η πρόσβαση των δικηγόρων και συμβούλων περιορίζεται υπερβολικά ή καθίσταται αδύνατη. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι κατά την παράγραφο 1, μπορούν να επικοινωνούν με τηλεδιάσκεψη με τους αιτούντες σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα.

6. Πληρεξούσιοι δικηγόροι ή άλλοι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι κατά την παράγραφο 1, δικαιούνται να παρέχουν κάθε νόμιμη συνδρομή στον αιτούντα σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Οι αιτούντες δικαιούνται να παρίστανται στην προσωπική συνέντευξη με τον δικηγόρο που τους εκπροσωπεί ή τον σύμβουλο, που τους παρέχει συνδρομή κατά την παράγραφο 1 του παρόντος. Η συνέντευξη διεξάγεται παρά την απουσία δικηγόρου ή συμβούλου, εκτός αν συντρέχει λόγος ανωτέρας βίας στο πρόσωπο του δικηγόρου, όπως σοβαρή ασθένεια, που αποδεικνύεται με δημόσια έγγραφα αμέσως και εφόσον κριθεί ότι η απουσία αυτή συνιστά σπουδαίο λόγο αναβολής.

7. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι κατά την παράγραφο 1, καθίστανται αυτοδικαίως και αντίκλητοι και όλες οι επιδόσεις σύμφωνα με το άρθρο 82 του παρόντος μπορούν να γίνουν προς αυτούς. Ειδικώς σε περίπτωση που ο εξουσιοδοτημένος σύμβουλος ενεργεί για λογαριασμό οργάνωσης που δραστηριοποιείται στην Ελλάδα, αντίκλητος καθίσταται αυτοδικαίως και η οργάνωση αυτή. Η ιδιότητα του αντικλίτου παύει μόνο με έγγραφη δήλωση του αιτούντος με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του από δημόσια αρχή, η οποία προσκομίζεται στην αρχή ενώπιον της οποίας κατατέθηκε η αίτηση ή η προσφυγή.

Άρθρο 72
(Άρθρο 18 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Ιατρική Εξέταση

1. Με την επιφύλαξη της συγκατάθεσής του, οι Αρχές Παραλαβής ή οι Αρχές Απόφασης, μπορούν να παραπέμπουν τον αιτούντα σε ιατρική εξέταση ή/και ψυχοκοινωνική διάγνωση του σε ιατρούς Δημόσιων Νοσοκομείων και Θεραπευτηρίων ή Δημόσιων Δομών Ψυχικής Υγείας ή άλλους ειδικώς συμβεβλημένους με το Ελληνικό Δημόσιο ιδιώτες ιατρούς ή στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης όταν ανακύπτουν ενδείξεις ή ισχυρισμοί που ενδεχομένως υποδηλώνουν δίωξεις ή σοβαρή βλάβη που υπέστη κατά το παρελθόν. Οι εξετάσεις-διαγνώσεις του προηγούμενου εδαφίου πραγματοποιούνται δωρεάν από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό ανάλογης ειδικότητας και τα αποτελέσματα ή οι γνωματεύσεις, υποβάλλονται στις αρμόδιες Αρχές το συντομότερο δυνατό. Σε κάθε άλλη περίπτωση, οι αιτούντες ενημερώνονται ότι μπορούν με δική τους πρωτοβουλία και δικά τους έξοδα να μεριμνήσουν για εξέταση και διάγνωση στις περιπτώσεις ενδείξεων, που ενδεχομένως υποδηλώνουν δίωξη ή σοβαρή βλάβη.

2. Στα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων ή στις γνωματεύσεις, πρέπει να αναφέρονται οι παθήσεις από τις οποίες πάσχει ο αιτών και να περιλαμβάνεται ειδικώς αιτιολογημένη κρίση για το ποσοστό ανατομοφυσιολογικής βλάβης, που προκαλείται από τις παθήσεις αυτές κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα. Στη συνέχεια, οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 αρμόδιες αρχές, με βάση τα προαναφερόμενα αποτελέσματα και γνωματεύσεις, περί της φύσης και έκτασης των παθήσεων, τα προσκομιζόμενα ιατρικά έγγραφα και τα λοιπά στοιχεία της αίτησης, μετά από ελεύθερη εκτίμηση αυτών, αποφαίνονται αιτιολογημένα, αν πιθανολογούνται ως βάσιμοι οι ισχυρισμοί του αιτούντος περί δίωξης ή σοβαρής βλάβης.

3. Εφόσον ο αιτών βρίσκεται στο στάδιο της Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή κατά τη διαδικασία του άρθρου 90 του παρόντος, οι Αρχές Παραλαβής ή οι Αρχές Απόφασης, και ιδίως τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου ή τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, μπορούν να παραπέμπουν τον αιτούντα σε ιατρούς Δημόσιων Νοσοκομείων και Θεραπευτηρίων ή Δημόσιων Δομών Ψυχικής Υγείας ή άλλους ειδικώς συμβεβλημένους ιατρούς ή στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την εκτίμηση της ευαλωτότητας, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 39 του παρόντος. Μετά την ολοκλήρωση της ιατρικής και ψυχοκοινωνικής εκτίμησης, το Κλιμάκιο, με έγγραφη εισήγησή του ειδικά αιτιολογημένη κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, ενημερώνει τον Προϊστάμενο του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Η εισήγηση κοινοποιείται και στον Διοικητή του Κέντρου. Η εκτίμηση αυτή έχει ως μόνη συνέπεια την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής των αιτούντων, καθώς την παροχή στα πρόσωπα αυτά ιδιαίτερων διαδικαστικών εγγυήσεων.

Άρθρο 73
(Άρθρο 29 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες

1. Η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες:

α. Έχει πρόσβαση στις περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε χώρους κράτησης και σωφρονιστικά ιδρύματα, καθώς επίσης και σε ζώνες διέλευσης αερολιμένων ή λιμένων, όπου κρατούνται ή διαμένουν αιτούντες διεθνούς προστασίας. Για τη διασφάλιση του απορρήτου της επικοινωνίας των αιτούντων με τους ανωτέρω εκπροσώπους, διατίθεται κατάλληλος χώρος από την Αρμόδια Αρχή, που δέχεται την αίτηση ή στην οποία κρατούνται οι αιτούντες.

β Έχει πρόσβαση στις πληροφορίες για τις ατομικές αιτήσεις διεθνούς προστασίας, για την πρόοδο της διαδικασίας και τις αποφάσεις που λαμβάνονται, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών συμφωνεί.

γ. Παρουσιάζει τις απόψεις της κατά την άσκηση των δραστηριοτήτων της, βάσει του άρθρου 35 της Σύμβασης της Γενεύης, ενώπιον των Αρμοδίων Αρχών, σχετικά με τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας.

2. Η παράγραφος 1 εφαρμόζεται σε οργανώσεις οι οποίες ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και δραστηριοποιούνται στην Ελλάδα βάσει συμφωνίας με τις αρμόδιες κρατικές αρχές.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Άρθρο 74 (Άρθρο 10 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Προϋποθέσεις για την εξέταση της αίτησης

1. Οι αιτήσεις δεν απορρίπτονται, αποκλειστικά και μόνο για τον λόγο ότι δεν υποβλήθηκαν το ταχύτερο δυνατόν.

2. Όλες οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας εξετάζονται αρχικά ως προς την υπαγωγή στο καθεστώς του πρόσφυγα και, εφόσον δεν πληρούνται οι σχετικές προϋποθέσεις, εξετάζονται ως προς την υπαγωγή σε καθεστώς επικουρικής προστασίας.

3. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, λαμβάνονται σε ατομική βάση, μετά από εμπειριστατωμένα, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση. Για τον σκοπό αυτό η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου:

α. Αναζητεί, συλλέγει, αξιολογεί και τηρεί συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την πολιτική, κοινωνική, οικονομική, καθώς και τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες προέλευσης των αιτούντων (χώρες καταγωγής, χώρες προηγούμενης συνήθους διαμονής, χώρες μέσω των οποίων διήλθαν κ.λπ.) σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, άλλες συναρμόδιες αρχές ή αντίστοιχες αρχές κρατών - μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών. Η Υπηρεσία Ασύλου δύναται να συνεργάζεται και με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.

β. Μεριμνά, ώστε το προσωπικό που εξετάζει και αποφασίζει για τις αιτήσεις ή εισηγείται για τη λήψη αποφάσεων, να γνωρίζει την εθνική και διεθνή νομοθεσία και τη νομολογία περί διεθνούς προστασίας. Προς τούτο, οργανώνει την εκπαίδευση και φροντίζει για τη συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού. Επίσης μεριμνά, ώστε το προσωπικό να μπορεί να συμβουλευέται, όταν είναι αναγκαίο, εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων όπως ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου. Περαιτέρω, η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου διοργανώνει σεμινάρια εκπαίδευσης αυτοτελώς ή/και σε συνεργασία με την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Άσυλο, την Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους εκπαιδευτικούς φορείς.

Άρθρο 75
(Άρθρο 25 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Αιτήσεις ασυνόδευτων ανήλικων

1. Οι αρμόδιες αρχές, όταν υποβάλλεται αίτηση από ασυνόδευτους ανήλικους, ενεργούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του π.δ. 220/2007, για τον διορισμό επιτρόπου του ανήλικου. Ο ανήλικος ενημερώνεται αμέσως για το πρόσωπο του επιτρόπου. Ο επίτροπος εκπροσωπεί τον ανήλικο, μεριμνά για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, καθώς και για την εξασφάλιση κατάλληλης νομικής συνδρομής και εκπροσώπησής του, ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Ο επίτροπος ή ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας, μεριμνά για την έγκαιρη και προσήκουσα ενημέρωση του ασυνόδευτου ανήλικου, ιδίως για τη σημασία και τις πιθανές συνέπειες της προσωπικής συνέντευξης, καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προετοιμαστεί για αυτή. Ο επίτροπος ή ο ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας, καλείται και δύναται να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη του ανήλικου και να υποβάλλει ερωτήσεις ή παρατηρήσεις προς διευκόλυνση της διαδικασίας. Κατά τη διενέργεια προσωπικής συνέντευξης, μπορεί να κριθεί απαραίτητη η παρουσία του ασυνόδευτου ανήλικου, παρά την παρουσία του επιτρόπου ή του ασκούντος σχετική πράξη επιτροπείας.

2. Οι χειριστές που διεξάγουν προσωπικές συνεντεύξεις με ασυνόδευτο ανήλικο και λαμβάνουν τις σχετικές αποφάσεις, πρέπει να διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ανήλικων και να διενεργούν με τέτοιο τρόπο τη συνέντευξη, ώστε να είναι απόλυτα αντιληπτή από τον αιτούντα, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη την ηλικία του.

3. Εφόσον ο επίτροπος ή ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας είναι δικηγόρος, ο αιτών δεν μπορεί να επωφεληθεί δωρεάν νομικής συνδρομής σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 71.

3. Οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής μπορούν, σε περίπτωση αμφιβολίας, να παραπέμπουν τους ασυνόδευτους ανήλικους σε διαδικασίες διαπίστωσης ανηλικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της Κοινής Υπουργικής Απόφασης με αριθμ. 1982/16.2.2016 (Β' 335). Στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητη η παραπομπή στη διαδικασία για προσδιορισμό της ηλικίας και καθ' όλη τη διάρκειά της, λαμβάνεται μέριμνα για τον σεβασμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, που οφείλονται ιδίως στο φύλο και σε πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Επίσης, λαμβάνεται μέριμνα ώστε:

α. Να έχει οριστεί επίτροπος του ανήλικου, ο οποίος θα προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την προστασία των δικαιωμάτων και τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας προσδιορισμού της ηλικίας.

β. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους και σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για τη δυνατότητα και τις διαδικασίες προσδιορισμού της ηλικίας τους, για τις μεθόδους που εφαρμόζονται, τις ενδεχόμενες συνέπειες των αποτελεσμάτων της ως άνω διαδικασίας στην εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, καθώς και τις συνέπειες της άρνησής τους να υποβληθούν στη διαδικασία αυτή.

γ. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι ή οι επίτροποί τους να συναινούν στη διενέργεια της διαδικασίας για τον προσδιορισμό της ηλικίας των συγκεκριμένων ανήλικων.

δ. Απόφαση απόρριψης της αίτησης ασυνόδευτου ανήλικου, που αρνήθηκε να υποβληθεί σε διαδικασία προσδιορισμού της ηλικίας, να μη βασίζεται μόνο στην άρνηση αυτή.

ε. Μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας προσδιορισμού της ηλικίας, το πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι είναι ανήλικο να έχει ανάλογη μεταχείριση ως ανήλικο.

4. Εφόσον, από τη διαδικασία για τον προσδιορισμό της ηλικίας, δεν προκύψει με ασφάλεια ότι ο αιτών είναι ενήλικος, αυτός αντιμετωπίζεται ως ανήλικος.

5. Το γεγονός ότι ένας ασυνόδευτος ανήλικος έχει αρνηθεί να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση, δεν εμποδίζει τις Αρχές Απόφασης να λαμβάνουν απόφαση επί της αίτησης.

6. Η διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

Άρθρο 76
(Άρθρο 30 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Τήρηση εμπιστευτικότητας

Για τον σκοπό της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας, όλες οι αρμόδιες αρχές οφείλουν:

- α. Να μην αποκαλύπτουν τις πληροφορίες, που αφορούν ατομικές αιτήσεις ή το γεγονός ότι έχει υποβληθεί αίτηση στους φερόμενους ως φορείς της δίωξης ή της πρόκλησης σοβαρής βλάβης.
- β. Να μην ζητούν πληροφορίες από τους φερόμενους ως φορείς της δίωξης ή της πρόκλησης σοβαρής βλάβης κατά τρόπον που θα είχε ως αποτέλεσμα να αποκαλυφθεί άμεσα ή έμμεσα το γεγονός ότι ο αιτών έχει υποβάλει αίτηση και θα έθετε σε κίνδυνο τη σωματική ακεραιότητά του και των εξαρτώμενων από αυτόν προσώπων ή την ελευθερία και την ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του, που εξακολουθούν να ζουν στη χώρα καταγωγής.

Άρθρο 77
(Άρθρα 14 έως 17 και 34 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Προσωπική συνέντευξη

1. Πριν τη λήψη απόφασης, η Αποφαινόμενη Αρχή διενεργεί προσωπική συνέντευξη του αιτούντος, ο οποίος καλείται σε αυτήν κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του παρόντος. Με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του άρθρου 88 του παρόντος, σε περίπτωση που από τον διοικητικό φάκελο της αίτησης διεθνούς προστασίας προκύπτουν ενδείξεις ότι η αίτηση εμπίπτει στις περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων του άρθρου 84 του παρόντος, η συνέντευξη μπορεί να περιοριστεί στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης αυτής και να δοθεί η ευκαιρία στον αιτούντα να εκφραστεί σχετικά. Κατ' εξαίρεση, δεν απαιτείται συνέντευξη επί του παραδεκτού σε περιπτώσεις μεταγενέστερων αιτήσεων κατά το άρθρο 89 παράγραφος 2 του παρόντος. Σε περίπτωση που, μετά την πραγματοποίηση της συνέντευξης, η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει απαραίτητη τη διερεύνηση της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας, πραγματοποιείται σχετική συμπληρωματική συνέντευξη. Η προσωπική συνέντευξη για το παραδεκτό της αίτησης διεθνούς προστασίας μπορεί να διενεργείται από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο ή της Ελληνικής Αστυνομίας ή προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων, εφόσον το προσωπικό αυτό έχει λάβει εκ των προτέρων την απαραίτητη βασική κατάρτιση, ιδίως όσον αφορά το διεθνές δικαίωμα περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το κεκτημένο της Ένωσης για το άσυλο και τις τεχνικές της συνέντευξης.

2. Η συνέντευξη διενεργείται από αρμόδιο υπάλληλο της Αρχής Παραλαβής (χειριστή), ο οποίος διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα και ο οποίος λαμβάνει και εκδίδει την απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου ορίζει τη διαδικασία ορισμού του αρμόδιου υπαλλήλου (χειριστή) από τον Προϊστάμενο του κάθε Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου και Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου. Κατ' εξαίρεση όταν εξαιτίας μαζικών αφίξεων υποβάλλονται ταυτόχρονες αιτήσεις διεθνούς προστασίας από μεγάλο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, η προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης, δύναται να διενεργείται προσωρινά από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υποστήριξης για το Άσυλο ή άλλων αρχών. Το προσωπικό αυτό πρέπει να έχει λάβει εκ των προτέρων σχετική κατάρτιση, η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναγράφονται στο άρθρο 6 παράγραφο 4 στοιχεία (α) έως (ε) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 439/2010 και να διαθέτει επίσης γενική γνώση

των προβλημάτων, που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την ικανότητα του αιτούντος για συνέντευξη, όπως ενδείξεις ότι ο αιτών μπορεί να έχει υποστεί βασανισμό κατά το παρελθόν.

3. Η συνέντευξη διενεργείται με τη συνδρομή διερμηνέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69 του παρόντος, ικανού να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να επιβεβαιώσει όσα αναφέρει στην αίτησή του και να μπορέσει να εκθέσει με πληρότητα τους λόγους που τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη χώρα καταγωγής του ή προηγούμενης συνήθους διαμονής του, όταν πρόκειται για ανιθαγενή, ζητώντας προστασία, καθώς και τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί ή δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και προκειμένου να δώσει εξηγήσεις, ιδίως σε ό, τι αφορά, το προσωπικό του ιστορικό, συμπεριλαμβανομένου του ιστορικού των οικείων συγγενών του, την ταυτότητα, την ηλικία του, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, τυχόν προηγούμενες αιτήσεις διεθνούς προστασίας, τα δρομολόγια που ακολούθησε για να εισέλθει στο ελληνικό έδαφος και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα.

4. Κατά τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης η Αποφαινόμενη Αρχή παραχωρεί στον αιτούντα κατάλληλη ευκαιρία για να παρουσιάσει τα στοιχεία που απαιτούνται για την κατά το δυνατόν πλήρη τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στον αιτούντα δίνεται η ευκαιρία να παράσχει εξηγήσεις σχετικά με τα στοιχεία που ενδεχομένως λείπουν και/ή σχετικά με τυχόν ασυνέπειες ή αντιφάσεις στο πλαίσιο των δηλώσεών του. Πριν από την πρώτη συνέντευξη, εφόσον αυτή έχει ορισθεί εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης, χορηγείται στον αιτούντα, εφόσον ανήκει στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 58 του παρόντος, εύλογος χρόνος προκειμένου να προετοιμασθεί κατάλληλα και να συμβουλευθεί νομικό ή άλλο σύμβουλο για να τον επικουρεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Ο εύλογος χρόνος καθορίζεται από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής και δεν δύναται να υπερβεί τις τρεις (3) ημέρες. Εφόσον η συνέντευξη έχει προσδιοριστεί σε χρόνο απώτερο των δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, δεν χορηγείται εύλογος χρόνος προετοιμασίας. Σε περίπτωση αναβολής της συνέντευξης δεν χορηγείται εκ νέου χρόνος προετοιμασίας.

5. Όταν η συνέντευξη αφορά γυναίκα, λαμβάνεται ειδική μέριμνα, ώστε να διεξάγεται από γυναίκα χειρίστρια, παρουσία γυναίκας διερμηνέα, εφόσον αυτό ζητηθεί. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο αιτών έχει εκφράσει προτίμηση σχετικά με το φύλο του χειριστή ή του διερμηνέα σε προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας, λαμβάνεται ειδική προς τούτο μέριμνα. Σε περίπτωση που αυτό δεν καθίσταται δυνατό, γίνεται μνεία των σχετικών λόγων στην έκθεση ή πρακτικό της συνέντευξης.

6. Για κάθε ενήλικο μέλος της οικογένειας διεξάγεται ξεχωριστή προσωπική συνέντευξη. Για τους ανήλικους, διεξάγεται προσωπική συνέντευξη λαμβανομένης υπόψη της ωριμότητάς τους και των ψυχολογικών συνεπειών των τραυματικών βιωμάτων τους.

7. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλειφθεί όταν η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει ότι, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, δύναται να αναγνωρίσει τον αιτούντα ως πρόσφυγα ή όταν δεν είναι αντικειμενικά δυνατή, ιδίως όταν ο αιτών δεν είναι σε θέση λόγω της μικρής του ηλικίας ή για λόγους που οφείλονται σε μόνιμες καταστάσεις ανεξάρτητες από τη θέλησή του, να συμμετάσχει στη συνέντευξη. Η αδυναμία στην τελευταία περίπτωση πιστοποιείται με σχετική βεβαίωση ιατρού ανάλογης ειδικότητας. Αν κατά τη διενέργεια της προσωπικής συνέντευξης ο αιτών αδυνατεί να συνεχίσει για λόγους που τον αφορούν, η συνέντευξη περατώνεται. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται η δυνατότητα στον αιτούντα να εκθέσει εγγράφως τις απόψεις του και να υποβάλει, εφόσον επιθυμεί, συμπληρωματικά στοιχεία, εντός προθεσμίας πέντε (5) ημερών.

8. Η προσωπική συνέντευξη αναβάλλεται μόνο εφόσον απουσιάζει ο διερμηνέας και δεν καθίσταται δυνατή η επικοινωνία με τον αιτούντα. Στην περίπτωση αυτή η συνέντευξη επαναπροσδιορίζεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα.

9. Η παράλειψη προσωπικής συνέντευξης κατά τις προηγούμενες παραγράφους δεν επιδρά δυσμενώς στην απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, ούτε εμποδίζει την Αποφαινόμενη Αρχή να λαμβάνει απόφαση επί της αίτησης. Σε περίπτωση παράλειψης της συνέντευξης, στην απόφασή επί της αίτησης διεθνούς προστασίας περιλαμβάνεται αιτιολογία αυτής της παράλειψης.

10. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται χωρίς την παρουσία των μελών της οικογένειας του αιτούντος, εκτός εάν ο χειριστής κρίνει ότι η παρουσία τους είναι απαραίτητη.

11. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα.

12. Κατά την προσωπική συνέντευξη λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα που εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της σε συνθήκες που επιτρέπουν στον αιτούντα να παρουσιάσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του. Για τον σκοπό αυτόν:

α. Ο κάθε χειριστής διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για να συνεκτιμήσει τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που αφορούν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένων των πολιτισμικών καταβολών του αιτούντος. Ειδικότερα, οι χειριστές επιμορφώνονται, ιδίως για τις ειδικές ανάγκες των γυναικών, των παιδιών και των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων,

β. ο διερμηνέας που επιλέγεται είναι ικανός να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών,

γ. το πρόσωπο που διενεργεί την συνέντευξη να μην φορά στρατιωτική στολή ή στολή επιβολής του νόμου.

13. Η συνέντευξη ηχογραφείται, ενώ για κάθε συνέντευξη συντάσσεται έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται οι βασικοί ισχυρισμοί του αιτούντος διεθνή προστασία και όλα τα ουσιώδη στοιχεία της. Εάν δεν είναι δυνατή η απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης, τηρείται πλήρες πρακτικό. Ο αιτών καλείται στο τέλος της συνέντευξης να επιβεβαιώσει ότι δεν επιθυμεί να προσθέσει οτιδήποτε άλλο, ενώ δεν υπογράφει την έκθεση ή το πρακτικό. Η ηχητική καταγραφή συνοδεύει την έκθεση ή το πρακτικό και αποθηκεύεται με μέριμνα της Αποφαινόμενης Αρχής. Συνεντεύξεις που πραγματοποιούνται με τηλεδιάσκεψη καταγράφονται ηχητικά υποχρεωτικά.

14. Εφόσον δεν είναι δυνατή η ηχητική καταγραφή, τηρείται πλήρες πρακτικό της συνέντευξης. Ο αιτών καλείται να βεβαιώσει την ακρίβεια του περιεχομένου του πρακτικού, υπογράφοντας με τη συνδρομή διερμηνέα, εφόσον παρίσταται, που επίσης υπογράφει. Σε περίπτωση που ο αιτών αρνείται να επιβεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού, οι λόγοι άρνησης καταχωρίζονται σε αυτό. Η άρνηση του αιτούντος να βεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού δεν εμποδίζει την Αποφαινόμενη Αρχή να λάβει απόφαση επί της αίτησής του.

15. Ο αιτών δικαιούται να λαμβάνει οποτεδήποτε αντίγραφο του πρακτικού ή της έκθεσης και της ηχητικής καταγραφής.

16. Οι προαναφερόμενες εγγυήσεις τηρούνται και κατά τη διαδικασία συζήτησης των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, καθώς και σε κάθε συμπληρωματική συνέντευξη ή ακρόαση.

17. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου δύναται να ορίζει λεπτομερέστερα τις τεχνικές διαδικασίες της διεξαγωγής και της ηχητικής καταγραφής της συνέντευξης και τηλεδιάσκεψης.

Άρθρο 78
(Άρθρο 13 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Υποχρεώσεις των αιτούντων

1. Οι αιτούντες υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές με σκοπό την εξακρίβωση των στοιχείων της ταυτότητάς τους και των λοιπών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 4 του παρόντος.

2. Οι αιτούντες υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές με σκοπό την ταχεία εξέταση της αίτησής τους, σύμφωνα με τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο Μέρος αυτό.

3. Οι αιτούντες υποχρεούνται να παρουσιάζονται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής αυτοπροσώπως, χωρίς καθυστέρηση προκειμένου να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και όποτε κληθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, ενώπιον των αρμόδιων αρχών. Αίτηση διεθνούς προστασίας, παραίτηση από αυτήν, προσφυγή κατά απορριπτικής απόφασης, μεταγενέστερη αίτηση και αίτηση για ανανέωση του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία υποβάλλονται αυτοπροσώπως. Κατά την αυτοπρόσωπη παράστασή τους δύνανται να συνεπικουρούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους καθώς και από ειδικώς εξουσιοδοτημένους συμβούλους κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 71. Η υποχρέωση για αυτοπρόσωπη παράσταση σε κάθε στάδιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης ή της προσφυγής δεν αναιρείται από την παρουσία των αναφερόμενων στο προηγούμενο εδάφιο προσώπων. Κατ' εξαίρεση ειδικώς για τη συζήτηση των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ισχύουν τα ακόλουθα: (α) εφόσον οι αιτούντες διαμένουν σε Δομές Υποδοχής ή Φιλοξενίας δεν έχουν υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτούντες μπορούν είτε να εκπροσωπούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους ή εξουσιοδοτημένους συμβούλους ή άλλα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 72 είτε να αποστέλλεται στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο έως την προτεραιότητα της συζήτησης της υπόθεσης, βεβαίωση του Προϊσταμένου της Δομής Υποδοχής ή Φιλοξενίας, στην οποία θα αναφέρεται ότι οι αιτούντες διαμένουν πράγματι κατά την ημέρα της συζήτησης της προσφυγής τους σε αυτήν, (β) εφόσον στους αιτούντες έχει υποβληθεί περιορισμός στην ελευθερία κυκλοφορίας ή υποχρέωση διαμονής σε συγκεκριμένο τόπο κατά το άρθρο 45, ο οποίος δεν βρίσκεται εκτός της περιφέρειας Αττικής, οι αιτούντες δεν έχουν υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτούντες είτε μπορούν να εκπροσωπούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους ή εξουσιοδοτημένους συμβούλους ή άλλα πρόσωπα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 72 είτε να αποστέλλεται στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο έως την προτεραιότητα της συζήτησης της υπόθεσης βεβαίωση του οικείου αστυνομικού τμήματος ή του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών της περιοχής όπου διαμένουν περί αυτοπρόσωπης παρουσίας τους κατά την ημερομηνία της συζήτησης στην προσφυγή τους. Σε περίπτωση μη περιέλευσης στην Αρχή Προσφυγών των βεβαιώσεων που αναφέρονται στις περιπτώσεις (α') και (β'), τεκμαίρεται ότι η προσφυγή υποβλήθηκε μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του και απορρίπτεται ως προφανώς αβάσιμη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88.

Σε περίπτωση συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας όπως σοβαρή ασθένεια ή σοβαρή σωματική αναπηρία, ή ανυπέρβλητου κωλύματος που κατέστησαν αδύνατη την αυτοπρόσωπη παράσταση του αιτούντος, αναστέλλεται η υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης καθ' όλο το χρονικό διάστημα που διαρκεί η ανωτέρα βία. Στις περιπτώσεις αυτές ο αιτών θα πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση με την οποία να επικαλείται κατά τρόπο ορισμένο, των περιστατικών που συνιστούν ανωτέρα βία ή ανυπέρβλητο κώλυμα που κατέστησε αδύνατη την αυτοπρόσωπη παράστασή του, πρέπει δε ο ισχυρισμός να αποδεικνύεται αμέσως με έγγραφα στοιχεία και με ανάλογα πιστοποιητικά ή βεβαίωση δημόσιας υπηρεσίας. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί η συνδρομή των ως άνω λόγων ανωτέρας βίας ή του ανυπέρβλητου κωλύματος και υπό την προϋπόθεση της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος ενώπιον των αρμοδίων Αρχών, αίρονται οι συνέπειες της μη εμφάνισης κατά την παράγραφο αυτή.

4. Οι αιτούντες υποχρεούνται να παραδίδουν το ταξιδιωτικό έγγραφο και προσκομίζουν οποιοδήποτε άλλο έγγραφο έχουν στην κατοχή τους και σχετίζεται με την εξέταση της αίτησης και των στοιχείων, που πιστοποιούν την ταυτότητα των ιδίων και των μελών της οικογένειάς τους, τη χώρα προέλευσης και τον τόπο καταγωγής τους, καθώς και την οικογενειακή τους κατάσταση. Στις περιπτώσεις που παραδοθούν τα ανωτέρω έγγραφα συντάσσεται πρακτικό

παράδοσης-παραλαβής, αντίγραφο του οποίου χορηγείται στον αιτούντα. Η υποβολή και η εξέταση της αίτησης χορήγησης διεθνούς προστασίας, καθώς και η χορήγηση καθεστώτος δεν προϋποθέτουν απαραίτητως την υποβολή αποδεικτικών στοιχείων.

5. Οι αιτούντες υποχρεούνται να ενημερώνουν αμελλητί τις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής για τη διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής τους και τα άλλα στοιχεία επικοινωνίας τους καθώς και για κάθε μεταβολή των ως άνω στοιχείων.

6. Οι αιτούντες υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια κάθε νόμιμης έρευνας σχετικά με την αίτησή τους.

7. Οι αιτούντες υποχρεούνται να δέχονται σωματική έρευνα και έρευνα των αντικειμένων που φέρουν και φωτογραφίζονται, ενώ, εφόσον είναι άνω των 14 ετών, δακτυλοσκοπούνται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η σωματική έρευνα διεξάγεται από πρόσωπο του ίδιου φύλου με τον αιτούντα, τηρουμένων πλήρως των αρχών της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και της σωματικής και ψυχολογικής ακεραιότητας.

8. Για τις υποχρεώσεις αυτές και τα δικαιώματά τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο και το άρθρο 69 του παρόντος ενημερώνονται ειδικά οι αιτούντες, σε γλώσσα που κατανοούν με απλό και προσιτό τρόπο και συντάσσεται προς τούτο σχετικό αποδεικτικό, στο οποίο αναφέρεται η γλώσσα επικοινωνίας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται αναλογικά η παράγραφος 2 του άρθρου 69 του παρόντος.

9. Η παραβίαση του επιβαλλόμενου καθήκοντος συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, όπως αυτό εξειδικεύεται με τις προηγούμενες παραγράφους, που συνεπάγεται την παρεμπόδιση της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, συνεπάγεται την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας ή προσφυγής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88 του παρόντος.

Άρθρο 79

Στοιχεία Ταυτότητας των Αιτούντων

1. Τα στοιχεία ταυτότητας των αιτούντων προκύπτουν από το διαβατήριό τους, το δελτίο ταυτότητάς τους ή τη ληξιαρχική πράξη γέννησής τους, εφόσον έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να γίνεται δεκτή και άλλη κατηγορία εγγράφων.

2. Σε περίπτωση έλλειψης των εγγράφων αυτών, τα στοιχεία ταυτότητας καταγράφονται με βάση τη σχετική δήλωση του αιτούντος, κατά την καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας.

3. Τα στοιχεία ταυτότητας δύναται να τροποποιηθούν με απόφαση Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής μετά από σχετική αίτηση του αιτούντος διεθνή προστασία, η οποία συνοδεύεται από πρωτότυπα έγγραφα της παραγράφου 1, εκτός αν η τροποποίηση αφορά προφανείς γραφικές παραδρομές ή παραδρομές προφανώς οφειλόμενες στη μεταφορά άλλων αλφαβήτων στο λατινικό αλφάβητο, οπότε αρκεί απλή αίτηση του ενδιαφερόμενου.

4. Κατ' εξαίρεση, το στοιχείο της ιθαγένειας και του τόπου γέννησης, μπορούν να τροποποιηθούν με απόφαση του Προϊσταμένου της Αρχής Παραλαβής, μετά από γνώμη του αρμόδιου χειριστή, εφόσον κατά τη συνέντευξη του άρθρου 77 του παρόντος, ο αιτών προβεί σε σχετική δήλωση και θεμελιωθεί ότι τα στοιχεία αυτά έχουν καταγραφεί εσφαλμένα. Ομοίως, κατ' εξαίρεση μπορεί να τροποποιηθούν τα στοιχεία ταυτότητας εάν κατά τη συνέντευξη προβληθούν βάσιμοι και σοβαροί λόγοι για τους οποίους ο αιτών αρχικά δεν είχε δηλώσει τα πραγματικά του στοιχεία. Το έτος γέννησης τροποποιείται μετά από διενέργεια διαδικασίας προσδιορισμού ηλικίας σύμφωνα με το άρθρο 75 του παρόντος, εκτός αν κατά τη συνέντευξη προκύψει ότι ο αιτών που έχει καταγραφεί ως ενήλικος είναι προφανώς ανήλικος, οπότε αρκεί απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής μετά από γνώμη του αρμόδιου χειριστή.

5. Η διαδικασία τροποποίησης των στοιχείων που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 δεν συνιστά σε καμία περίπτωση (α) λόγο καθυστέρησης της εξέτασης της αίτησης ή της προσφυγής ή (β) λόγο αναβολής της διεξαγωγής της συνέντευξης του αιτούντος.

6. Σε περίπτωση που η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της παραγράφου 4, και σύμφωνα με τα ανωτέρω, διαπιστωθεί κατά το στάδιο της συζήτησης της προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 97, η τροποποίηση γίνεται με την απόφαση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Στη συνέχεια ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών ενημερώνει με κάθε πρόσφορο τρόπο τον Προϊστάμενο του Τμήματος Συντονισμού της Υπηρεσίας Ασύλου για να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες. Η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της παραγράφου 4, δεν συνιστά σε καμία περίπτωση λόγο αναβολής ή αναπομπής στον πρώτο βαθμό.

Άρθρο 80
(Άρθρο 27 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Παραίτηση από την αίτηση

Ο αιτών δύναται να παραιτηθεί από την αίτησή του καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, με την υποβολή σχετικής έγγραφης δήλωσης, ενώπιον των αρμόδιων Αρχών Παραλαβής και εφόσον παραδώσει το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία. Για τη βεβαίωση της παραίτησης, συντάσσεται σχετικό πρακτικό παραίτησης, το οποίο αναφέρει τις συνέπειες της πράξης αυτής. Η παραίτηση γίνεται παρουσία διερμηνέα, ο οποίος επιβεβαιώνει το ακριβές περιεχόμενο του πρακτικού, ενώ, ο αιτών ενημερώνεται για τις συνέπειες της παραίτησης και για το γεγονός ότι οφείλει να εγκαταλείψει τη χώρα, εφόσον δεν είναι κάτοχος τίτλου διαμονής, παραλαμβάνει αντίγραφο του πρακτικού παραίτησης και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής. Αίτηση που υποβάλλεται μετά από παραίτηση εξετάζεται σύμφωνα με το άρθρο 89.

Άρθρο 81
(Άρθρο 28 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Σιωπηρή Ανάκληση

1. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, οι Αρχές Απόφασης απορρίπτουν την αίτηση ως αβάσιμη επί της ουσίας κατόπιν επαρκούς εξέτασης σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος, με βάση τα διαθέσιμα στην υπηρεσία στοιχεία. Οι ως άνω πράξεις κοινοποιούνται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του παρόντος.

2. Σιωπηρή ανάκληση θεωρείται ότι υπάρχει ιδίως όταν διαπιστώνεται ότι ο αιτών:

- α. δεν ανταποκρίθηκε σε αιτήματα για παροχή πληροφοριών με ουσιώδη σημασία για την αίτησή του κατά το άρθρο 4 του παρόντος νόμου ή
- β. δεν παρέστη στην προσωπική συνέντευξη ή σε ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, όπως προβλέπεται στα άρθρα 77 και 97 του παρόντος, παρότι κλήθηκε νόμιμα ή
- γ. διέφυγε από τον χώρο όπου βρισκόταν υπό κράτηση ή δεν συμμορφώθηκε με τα επιβληθέντα εναλλακτικά μέτρα, ή
- δ. αναχώρησε από τον χώρο όπου διέμενε, χωρίς να ζητήσει άδεια ή να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές εφόσον είχε προς τούτο υποχρέωση ή εγκατέλειψε τη χώρα χωρίς να λάβει άδεια από τις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής,
- ε. δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του άρθρου 78 του παρόντος, ή δεν εκπλήρωσε την υποχρέωση αναφοράς ή άλλες υποχρεώσεις επικοινωνίας, ή την υποχρέωση να προσκομίσει,

έγγραφο το οποίο αποδεδειγμένα έχει ή οφείλει να έχει στην κατοχή του και δύναται να προσκομίσει ή

στ. δεν εμφανίστηκε για να ανανεώσει το δελτίο κατά την επομένη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του σύμφωνα με το άρθρο 70,

ζ. δεν συνεργάζεται με τις αρχές κατά παράβαση του καθήκοντος συνεργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 78.

η. δεν συμμορφώνεται με απόφαση μεταφοράς σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 39 προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, εμποδίζοντας εξαιτίας της άρνησης αυτής την απρόσκοπτη ολοκλήρωση των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 39.

3. Κατά των απορριπτικών αποφάσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ο αιτών δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών σύμφωνα με το άρθρο 92 του παρόντος.

Άρθρο 82

(Άρθρο 11 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Αιτιολογία και επίδοση αποφάσεων και άλλων διαδικαστικών εγγράφων

1. Οι αποφάσεις επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων μεταφοράς βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 604/2013, επιδίδονται στον αιτούντα με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

2. Η απόφαση επιδίδεται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοσή της, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους. Κατ' εξαίρεση, εφόσον εφαρμόζεται η διαδικασία στα σύνορα, η απόφαση επιδίδεται εντός μίας (1) ημέρας.

3. Η επίδοση της απόφασης προς τον αιτούντα διενεργείται με συστημένη επιστολή στη δηλωθείσα διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής ή στον χώρο εργασίας, προσωπικώς στον ίδιο ή στον πληρεξούσιο δικηγόρο του ή στον εξουσιοδοτημένο σύμβουλο ή στον εκπρόσωπό του σύμφωνα με το άρθρο 65 του παρόντος. Μαζί με την απόφαση, στην περίπτωση που η επίδοση διενεργείται στον αιτούντα, συγκοινοποιείται συνοδευτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί και το οποίο εξηγεί με τρόπο απλό και προσιτό το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε, τις συνέπειες του για τον ίδιο και τις ενέργειες στις οποίες δύναται να προβεί. Κατ' εξαίρεση, εφόσον με την απόφαση αναγνωρίζεται ο αιτών ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας, επιδίδεται σύμφωνα με τα ανωτέρω εδάφια μόνο το απόσπασμα του διατακτικού της απόφασης.

4. Ειδικώς, σε περίπτωση που ο αιτών είναι κρατούμενος ή παραμένει σε Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή διαμένει σε Κέντρα Υποδοχής ή Φιλοξενίας, η επίδοση του αποσπάσματος του διατακτικού της απόφασης και του συνοδευτικού επεξηγηματικού εγγράφου του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 προς τον αιτούντα γίνεται στον προϊστάμενο του οικείου Κέντρου ή καταστήματος ή εγκατάστασης, ο οποίος μεριμνά για την άμεση επίδοσή τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μνεία δε του γεγονότος αυτού γίνεται στη σχετική έκθεση επίδοσης. Στη συνέχεια, ο προϊστάμενος του οικείου καταστήματος, χώρου κράτησης ή Περιφερειακής Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ενημερώνει σχετικά την αρμόδια Αρχή Παραλαβής, στην οποία αποστέλλει την έκθεση επίδοσης.

5. Σε περίπτωση διαπιστωμένης μη ανεύρεσης του αιτούντος, με κανέναν από τους τρόπους που περιγράφονται στις παραγράφους 2 ή 3 και μη υπάρχοντος διορισμένου δικηγόρου ή συμβούλου ή εκπροσώπου ή αντικλήτου, η απόφαση επιδίδεται στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας ενώπιον της οποίας υπεβλήθη η αίτηση ή στον Προϊστάμενο του Κέντρου Υποδοχής ή Φιλοξενίας που θα έπρεπε να διαμένει ο αιτών και θεωρείται ότι ο αιτών έλαβε γνώση.

6. Από την επομένη της επίδοσης κατά τις προηγούμενες παραγράφους άρχεται η προθεσμία για την άσκηση της κατά το άρθρο 92 του παρόντος προσφυγής ή της κατά το άρθρο 108 του παρόντος αίτησης ακύρωσης.

7. Για τις κατά τις προηγούμενες παραγράφους επίδοση, συντάσσεται σχετική πράξη από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής, η οποία πρέπει να φέρει: (α) χρονολογία και ώρα διενέργειας της παραγγελίας προς επίδοση της πράξης, (β) το όνομα και την υπογραφή του υπαλλήλου που προέβη στην παραγγελία προς επίδοση και τον αριθμό της απόφασης, το διατακτικό της οποίας, μαζί με το σχετικό συνοδευτικό έγγραφο, επιδόθηκε στον αιτούντα. Η Πράξη αυτή μαζί με τα σχετικά αποδεικτικά επίδοσης ή αποδείξεις παραλαβής των ΕΛ.ΤΑ., τηρούνται στον φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο.

8. Η απόφαση που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της απόρριψης. Στην απόφαση με την οποία απορρίπτεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, διατάσσεται και η επιστροφή του αιτούντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 3907/2011. Εφόσον, υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής, θεωρείται ότι η προηγούμενη απόφαση επιστροφής, ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή. Στην απορριπτική απόφαση γίνεται μνεία για την προθεσμία προς άσκηση προσφυγής, για το όργανο ενώπιον του οποίου ασκείται, για τις συνέπειες παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, καθώς και για τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών, σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης της παραγράφου 8 του άρθρου 7 του ν.4375/2016.

9. Προσκλήσεις του αιτούντος από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής στη συνέντευξη, που αναφέρεται στο άρθρο 93 του παρόντος και από την Αρχή Προσφυγών σε ακρόαση κατά το άρθρο 97 του παρόντος, πραγματοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο, με βάση τα δηλωθέντα υπευθύνως από τον αιτούντα, πλέον πρόσφατα στοιχεία επικοινωνίας, με τηλεμοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεφωνική κλήση. Για την πράξη αυτή γίνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο σχετική μνεία στο φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο, η οποία πρέπει να φέρει χρονολογία και ώρα διενέργειας της πράξης, το όνομα και την υπογραφή του υπαλλήλου που προέβη στην ειδοποίηση και το είδος της πράξης στην οποία προέβη. Σε περίπτωση μη ανεύρεσης του αιτούντος, με τους τρόπους που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, η πρόσκληση γίνεται με συστημένη επιστολή σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3 και 4. Δεν απαιτείται πρόσκληση, εφόσον για τον αιτούντα έχει οριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία ολοκλήρωσης της καταγραφής της αίτησης, συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και του έχει εξηγηθεί η σημασία και το περιεχόμενο των διαδικασιών αυτών. Κάθε άλλη πρόσκληση ή κλήση του αιτούντος πραγματοποιείται με τα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 2 του παρόντος άρθρου.

10. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και οι αποφάσεις ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας κοινοποιούνται στον Κλάδο Αλλοδαπών και Προστασίας Συνόρων της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι αποφάσεις των Επιτροπών Προσφυγών κοινοποιούνται στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη.

11. Όταν έχει υποβληθεί αίτηση εξ ονόματος των μελών της οικογένειας του αιτούντος, που επικαλούνται τους ίδιους λόγους, η αρμόδια Αρχή Απόφασης μπορεί να εκδίδει μία απόφαση που αφορά όλα τα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν αυτό θα οδηγούσε σε γνωστοποίηση της ιδιαίτερης κατάστασης αιτούντος, που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντά του, ιδίως σε περιπτώσεις διώξεων με βάση το φύλο, τον σεξουαλικό προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου και/ή την ηλικία. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται χωριστή απόφαση για το συγκεκριμένο πρόσωπο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΒΑΘΜΟ

Άρθρο 83
(Άρθρο 31 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Διαδικασία της εξέτασης

1. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας, ανάλογα με τον διαχωρισμό των αιτήσεων, σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 39 του παρόντος.

2. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του Κεφαλαίου Β΄, με την κανονική ή με την ταχύρρυθμη διαδικασία. Η υπαγωγή μίας αίτησης στην ταχύρρυθμη διαδικασία, δεν ασκεί επιρροή στην κρίση επί της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας. Η υπαγωγή σε ταχύρρυθμη διαδικασία, έχει ως μόνο αποτέλεσμα τη σύντμηση των προθεσμιών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται ειδικά στις επιμέρους διατάξεις του παρόντος Μέρους.

3. Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικά εντός έξι (6) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας. Η προθεσμία αυτή δύναται να παραταθεί για χρονικό διάστημα, όχι μεγαλύτερο των τριών (3) επιπλέον μηνών, σε περιπτώσεις μαζικών αφίξεων υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, που αιτούνται ταυτόχρονα διεθνή προστασία, γεγονός που καθιστά στην πράξη πολύ δύσκολη την ολοκλήρωση της διαδικασίας εντός της προθεσμίας των έξι (6) μηνών. Σε κάθε περίπτωση η διαδικασία εξέτασης ολοκληρώνεται το αργότερο εντός είκοσι ενός (21) μηνών από την κατάθεση της αίτησης.

4. Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικά εντός είκοσι (20) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας. Η προθεσμία αυτή δύναται να παραταθεί για χρονικό διάστημα, όχι μεγαλύτερο των δέκα (10) επιπλέον ημερών, σε περιπτώσεις στις οποίες μεγάλος αριθμός υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών αιτείται ταυτόχρονα διεθνή προστασία, γεγονός που καθιστά στην πράξη πολύ δύσκολη την ολοκλήρωση της ταχύρρυθμης διαδικασίας εντός της προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών.

5. Όταν η αίτηση υπόκειται στη διαδικασία του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013, η προθεσμία αρχίζει από τη στιγμή κατά την οποία ορίζεται η Ελλάδα ως υπεύθυνη για την εξέταση της αίτησης, σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, ο αιτών βρίσκεται στο έδαφος της χώρας και η Υπηρεσία Ασύλου έχει αναλάβει την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας.

6. Στις περιπτώσεις που η εξέταση διαρκεί πέραν του ανώτατου κατά περίπτωση χρονικού ορίου, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητά αυτοπροσώπως πληροφορίες από τις Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής για τον χρόνο κατά τον οποίο αναμένεται η απόφαση επί της αίτησης. Η ενημέρωση αυτή δεν θεμελιώνει υποχρέωση των ανωτέρω αρχών να λάβουν απόφαση εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

7. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής καταγράφουν και εξετάζουν κατά απόλυτη προτεραιότητα αιτήσεις διεθνούς προστασίας σύμφωνα με: (α) την περίπτωση γ΄ της παραγράφου 10 του άρθρου 39, (β) την παράγραφο 8 του άρθρου 46 του παρόντος νόμου. Στις περιπτώσεις αυτές ενόψει του κατεπείγοντος, η εξέταση της αίτησης πρέπει να ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός δεκαπέντε (15) ημερών.

Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής καταγράφουν και εξετάζουν υποχρεωτικά κατά προτεραιότητα αιτήσεις διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος, όταν αυτές αφορούν:

(α) άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 39 του παρόντος, εφόσον, τα πρόσωπα αυτά τελούν σε καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 39 του παρόντος,

(β) άτομα που υποβάλλουν αίτηση βάσει του άρθρου 90 του παρόντος ευρισκόμενα σε ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας (διαδικασία στα σύνορα),

(γ) άτομα που ενδέχεται να υπαχθούν στις διαδικασίες του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου ή εφόσον άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού αυτού,

(δ) άτομα των οποίων οι αιτήσεις μπορούν να θεωρηθούν ως προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88 του παρόντος,

(ε) άτομα για τα οποία η Ελληνική Αστυνομία με αιτιολογημένο έγγραφο της αναφέρει ότι συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της χώρας,

(στ) άτομα τα οποία υποβάλλουν μεταγενέστερες αιτήσεις διεθνούς προστασίας κατά το στάδιο του παραδεκτού σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 89 του παρόντος,

(ζ) άτομα τα οποία προέρχονται από πρώτη χώρα ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 85 του παρόντος ή από ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 86 του παρόντος ή από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87 του παρόντος,

η) άτομα των οποίων οι αιτήσεις εύλογα πιθανολογείται ότι είναι βάσιμες.

8. Εφόσον ασκηθεί προσφυγή του άρθρου 92 του παρόντος κατά απόφασης που εξέτασε κατά προτεραιότητα αίτηση διεθνούς προστασίας, η προσφυγή προσδιορίζεται υποχρεωτικά για συζήτηση ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών κατά προτεραιότητα με πράξη του Διευθυντή τους Αρχής Προσφυγών, με την επιφύλαξη της παραγράφου 9 του άρθρου 46 του παρόντος.

9. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει μία αίτηση με την ταχύρρυθμη διαδικασία, όταν:

α. ο αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης και την παρουσίαση των περιστατικών, απλώς έθεσε θέματα τα οποία είναι άνευ σημασίας για την εξέταση του εάν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί δικαιούχος διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους Πρώτου,

β. ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87 του παρόντος,

γ. ο αιτών παραπλάνησε τις Αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση,

δ. είναι πιθανόν ο αιτών να έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα, έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο, που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του,

ε. ο αιτών έχει παρουσιάσει προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες, ή σαφώς ψευδείς ή προφανώς απίθανες πληροφορίες οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες της χώρας καταγωγής, καθιστώντας έτσι σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ως προς το εάν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους Πρώτου,

στ. ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 89,

ζ. ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλον τρόπο απομάκρυνσής του,

η. ο αιτών εισήλθε παράνομα στη χώρα ή παρέτεινε παράνομα τη διαμονή του και χωρίς σοβαρό λόγο, δεν παρουσιάσθηκε στις αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία το συντομότερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών της εισόδου του,

θ. ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων του, σύμφωνα με τον Κανονισμό (ΕΕ) αριθμ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013,

ι. ο αιτών ενδέχεται, για σοβαρούς λόγους, να θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της χώρας μέλους ή έχει υποβληθεί σε αναγκαστική απέλαση διά της βίας, για σοβαρούς λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας,

ια. ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση να υποβληθεί σε λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,

ιβ. είναι άτομο ευάλωτο ή άτομο που χρήζει ιδιαίτερων συνθηκών υποδοχής κατά τους διατάξεις του παρόντος νόμου εφόσον του παρέχεται κατάλληλη υποστήριξη κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 67 του παρόντος.

10. Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας.

Άρθρο 84
(Άρθρο 33 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Απαράδεκτες αιτήσεις

1. Οι Αρχές Απόφασης, με σχετική απόφαση, απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, εφόσον:

α. άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας, ή

β. άλλο κράτος - μέλος της Ευρωπαϊκής Ένωσης ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού αυτού, ή

γ. μία χώρα, που δεν είναι κράτος - μέλος, θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 85 του παρόντος, ή

δ. μία χώρα, που δεν είναι κράτος - μέλος, θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για τον αιτούντα σύμφωνα με το άρθρο 86 του παρόντος, ή

ε. η αίτηση αποτελεί μεταγενέστερη αίτηση του αιτούντος και η προκαταρκτική εξέταση, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 89 του παρόντος, δεν κατέδειξε την ύπαρξη νέων ουσιωδών στοιχείων, ή

στ. μέλος της οικογένειας του αιτούντος καταθέτει ξεχωριστή αίτηση, παρότι το πρόσωπο αυτό έχει ήδη συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 65 του παρόντος, να συμπεριληφθεί η περίπτωση του, ως τμήμα αίτησης υποβαλλόμενης για λογαριασμό του και δεν υπάρχουν στοιχεία τα οποία να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης.

2. Στην περίπτωση της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου, η Αποφαινόμενη Αρχή εκδίδει και τη σχετική πράξη μεταφοράς κατ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

Άρθρο 85
(Άρθρο 35 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Πρώτη χώρα ασύλου

Μία χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα με την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή, εάν έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από αυτή και απολαμβάνει ακόμη της σχετικής προστασίας ή απολαμβάνει άλλης επαρκούς προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή της μη επαναπροώθησης.

Άρθρο 86
(Άρθρο 38 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Ασφαλείς τρίτες χώρες

1. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για έναν συγκεκριμένο αιτούντα, όταν πληρούνται σωρευτικά τα εξής κριτήρια:

α. δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή πολιτικών πεποιθήσεων,

β. η χώρα αυτή τηρεί την αρχή τους μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης,

γ. δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης, για τον αιτούντα κατά το άρθρο 15 του παρόντος νόμου,

δ. η χώρα αυτή απαγορεύει την απομάκρυνση κάποιου, σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, όπως ορίζεται στο διεθνές δίκαιο,

ε. υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, και

στ. ο αιτών έχει σύνδεσμο με την εν λόγω τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή. Η διέλευση του αιτούντος από τρίτη χώρα μπορεί, σε συνδυασμό με συγκεκριμένες περιστάσεις που τον αφορούν, ιδίως (α) τον χρόνο παραμονής του σε αυτή, (β) ενδεχόμενη επαφή ή αντικειμενική και υποκειμενική δυνατότητα επαφής με τις αρχές, για πρόσβαση σε εργασία ή χορήγηση δικαιώματος διαμονής, (γ) ενδεχόμενη, προηγούμενη της διέλευσης, διαμονή όπως ενδεικτικά επισκέψεις μακράς διάρκειας ή σπουδές, (δ) ύπαρξη οποιωνδήποτε ακόμη και μακρινών συγγενικών δεσμών, (ε) ύπαρξη κοινωνικών ή επαγγελματικών ή πολιτιστικών σχέσεων, (στ) ύπαρξη ιδιοκτησίας, (ζ) σύνδεση με ευρύτερη κοινότητα, (η) γνώση της οικείας γλώσσας, (θ) γεωγραφική εγγύτητα της χώρας καταγωγής, να θεωρηθεί ως σύνδεσμος του αιτούντος με την τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή.

2. Η συνδρομή των ως άνω κριτηρίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα ξεχωριστά, εκτός αν η τρίτη χώρα έχει χαρακτηριστεί ως γενικά ασφαλής και εμπεριέχεται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους (φυλετικά, θρησκευτικά, κ.ά.) για τους σκοπούς της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Αιτών διεθνή προστασία, δύναται να αντικρούει την εφαρμογή της έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας στην περίπτωση που, επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες που αυτός ευρίσκεται. Τα στοιχεία (εσωτερικό νομοθετικό καθεστώς της τρίτης χώρας, διμερείς ή πολυμερείς διακρατικές συμφωνίες ή συμφωνίες της τρίτης χώρας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και εσωτερική πρακτική), που λαμβάνονται υπόψη για την έκδοση της ανωτέρω Κοινής Υπουργικής Απόφασης, πρέπει να είναι επίκαιρα και να προέρχονται από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών - μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Ο καθορισμός επανεξετάζεται υποχρεωτικά τον Νοέμβριο κάθε έτους. Αν διαπιστώνεται σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους, κατά το προηγούμενο εδάφιο. Για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα και του χορηγούν έγγραφο, με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές της εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί της ουσίας.

5. Όταν η ως άνω τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, η αίτησή του εξετάζεται επί της ουσίας από τις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.

6. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνεται σε ετήσια βάση από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για τις χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

Άρθρο 87
(Άρθρα 36 και 37 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Ασφαλείς χώρες καταγωγής

1. Ασφαλείς χώρες καταγωγής είναι:

α. Όσες περιλαμβάνονται στον κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

β. Οι χώρες, πέραν εκείνων της περίπτωσης α', οι οποίες περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής, που καταρτίζεται και τηρείται σύμφωνα με την παράγραφο 5 του παρόντος άρθρου.

2. Μία χώρα μπορεί να χαρακτηρισθεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για τον αιτούντα, μόνον εφόσον μετά την εξέταση της αίτησης αποδειχθεί ότι ο αιτών:

α. έχει την ιθαγένεια της χώρας ή είναι ανιθαγενής και είχε την προηγούμενη συνθήκη διαμονή του στη χώρα αυτή, και

β. δεν επικαλείται σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής για τον ίδιο, υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες υπό τις οποίες ευρίσκεται και όσον αφορά την αναγνώρισή του, ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας κατά τις κείμενες διατάξεις.

3. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής εάν, βάσει της νομικής κατάστασης, της εφαρμογής του δικαίου στο πλαίσιο δημοκρατικού συστήματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, καταδεικνύεται σαφώς ότι γενικά και μόνιμα δεν υφίσταται δίωξη όπως ορίζεται στο άρθρο 9 ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση αδιάκριτης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης.

4. Για την εφαρμογή της προηγούμενης παραγράφου λαμβάνεται, μεταξύ άλλων, υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά της δίωξης ή της κακομεταχείρισης μέσω:

α. Των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων της χώρας και του τρόπου εφαρμογής τους.

β. Της τήρησης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών, που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ – ν.δ. 53/1974, Α' 256), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ν. 2462/1997, Α' 25), ιδίως δε των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 15 της ΕΣΔΑ και στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (ν. 1782/1988, Α' 116) και της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992, Α' 192).

γ. Της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση τους Γενεύης.

δ. Της πρόβλεψης μηχανισμού αποτελεσματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή τους Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι χώρες

καταγωγής που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, για την έκδοση της ανωτέρω Κοινής Υπουργικής Απόφασης πρέπει να είναι επίκαιρα και να προέρχονται από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών - μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Ο καθορισμός επανεξετάζεται υποχρεωτικά τον Νοέμβριο κάθε έτους. Αν διαπιστώνεται σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους, κατά το προηγούμενο εδάφιο. Για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Άρθρο 88
(Άρθρο 32 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Αβάσιμες αιτήσεις

1. Η αρμόδια Αρχή Απόφασης απορρίπτει ως αβάσιμη την αίτηση, εφόσον θεμελιώσει ότι ο αιτών δεν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, κατά τις κείμενες διατάξεις.

2. Ως προδήλως αβάσιμες θεωρούνται οι αιτήσεις της παραγράφου 1 που έχουν εξεταστεί με την διαδικασία της παραγράφου 9 του άρθρου 83 του παρόντος και ειδικότερα εφόσον:

(α) αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης και τη διεξαγωγή της συνέντευξης, κάνει επίκληση λόγων που προδήλως δεν συνάδουν με την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας,

(β) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87 του παρόντος,

(γ) όταν ο αιτών έχει παρουσιάσει προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες ή σαφώς ψευδείς ή προφανώς απίθανες πληροφορίες, οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, καθιστώντας έτσι σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του, ως προς το εάν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας δυνάμει του παρόντος νόμου,

(δ) ο αιτών παραπλάνησε τις Αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων, όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση,

(ε) είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο, που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του,

(στ) ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλον τρόπο απομάκρυνσής του,

(ζ) ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων του, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013,

(η) ο αιτών εισήλθε παράνομα στη χώρα ή παρέτεινε παράνομα τη διαμονή του και χωρίς σοβαρό λόγο, δεν παρουσιάσθηκε στις αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία το συντομότερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών της εισόδου του,

(θ) ο αιτών ενδέχεται για σοβαρούς λόγους, να θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη ή είχε κατά το παρελθόν απελαθεί για λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης,

(ι) ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία είναι απαράδεκτη σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 89 του παρόντος.

Άρθρο 89
(Άρθρα 40 έως 42 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Μεταγενέστερες αιτήσεις

1. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αίτησης οι Αρμόδιες Αρχές Απόφασης εξετάζουν τα στοιχεία της μεταγενέστερης αίτησης, σε συνδυασμό με τα στοιχεία του φακέλου της προγενέστερης αίτησης.

2. Η μεταγενέστερη αίτηση εξετάζεται εντός πέντε (5) ημερών και στις περιπτώσεις της παραγράφου 9 εντός δυο (2) ημερών, κατ' αρχάς σε προκαταρκτικό στάδιο, κατά το οποίο ερευνάται εάν έχουν προκύψει ή έχουν υποβληθεί από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία, τα οποία ο αιτών χωρίς υπαιτιότητα του, δεν μπόρεσε να επικαλεστεί κατά την εξέταση της προγενέστερης αίτησης στον πρώτο βαθμό αλλά ούτε και με την προσφυγή του σύμφωνα με το άρθρο 92 του παρόντος και τα οποία επηρεάζουν την κρίση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας. Κατά το στάδιο αυτό, ο αιτών υποβάλλει γραπτώς στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, τα τυχόν νέα στοιχεία που προσκομίζει χωρίς να πραγματοποιηθεί συνέντευξη.

3. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν τους αιτούντες, των οποίων η αίτηση εξετάζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, ότι απολαμβάνουν των εγγυήσεων που αναφέρονται στις περιπτώσεις α', β', γ', ε' και στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του παρόντος.

4. Εάν κατά την προκαταρκτική εξέταση της παραγράφου 2 υποβληθούν από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία, τα οποία ο αιτών χωρίς υπαιτιότητά του δεν μπόρεσε να επικαλεστεί ούτε κατά την εξέταση της προγενέστερης αίτησης ούτε με την προσφυγή του σύμφωνα με το άρθρο 92 του παρόντος και τα οποία επηρεάζουν την κρίση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, η αίτηση κρίνεται παραδεκτή, εξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους και του χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία. Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

5. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου, μπορεί να εφαρμόζεται επίσης και στην περίπτωση μέλους της οικογένειας του αιτούντος, το οποίο υποβάλλει αίτηση αφού έχει συναινέσει, σύμφωνα με την παράγραφο 5 του άρθρου 65, να υποβληθεί αίτηση εξ' ονόματός του. Στην περίπτωση αυτή, η προκαταρκτική εξέταση, που αναφέρεται στην παράγραφο 2, αφορά στην ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων, που να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης, εκ μέρους του εξαρτωμένου προσώπου. Κατ' εξαίρεση, πραγματοποιείται συνέντευξη για τον σκοπό αυτόν.

6. Αίτηση διεθνούς προστασίας, που υποβάλλεται χωρίς να έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί προγενέστερης αίτησης του ίδιου αιτούντα, θεωρείται ως συμπληρωματικό στοιχείο της αρχικής και δεν υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

7. Όμοια μεταγενέστερη αίτηση, χωρίς την προσκόμιση νέων στοιχείων απορρίπτεται ως απαράδεκτη, με βάση την αρχή του δεδικασμένου, χωρίς ακρόαση, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του παρόντος.

8. Αν ο αιτών, έναντι του οποίου πρέπει να εκτελεστεί απόφαση μεταφοράς, σύμφωνα με τον Κανονισμό 604/2013, υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση, αυτή εξετάζεται από το αρμόδιο κράτος, σύμφωνα με τον Κανονισμό αυτόν.

9. Μέχρι την ολοκλήρωση της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης κατά το προκαταρκτικό στάδιο, αναστέλλεται η εκτέλεση κάθε μέτρου απέλασης, επιστροφής ή καθ' οιονδήποτε τρόπο απομάκρυνσης. Ομοίως, κατά το παραπάνω στάδιο, δεν εκτελείται απόφαση έκδοσης, εφόσον ο αιτών επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος. Κατ' εξαίρεση, το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται και η παραμονή στη χώρα του αιτούντος δεν επιτρέπεται: (α) αν πρόκειται για πρώτη μεταγενέστερη αίτηση, η οποία απορρίπτεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με τις παραγράφους 2 ή 7 απλώς για να καθυστερήσει ή να

παρεμποδίσει την απόφαση εκτέλεσης απομάκρυνσης, (β) αν πρόκειται για δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση, μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη αίτηση κρίνεται απαράδεκτη, σύμφωνα με τις παραγράφους 2 ή 7 ή μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, με την οποία απορρίπτεται η εν λόγω αίτηση ως αβάσιμη. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 104 του παρόντος. Η παρούσα παράγραφος, εφαρμόζεται μόνο όταν η Αποφαινόμενη Αρχή θεωρεί ότι η απόφαση επιστροφής δεν θα οδηγήσει σε άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση κατά παράβαση των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων του κράτους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ

Άρθρο 90 (Άρθρο 43 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Διαδικασίες στα σύνορα

1. Στις περιπτώσεις που υποβάλλονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα και τις ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας, οι αιτούντες απολαμβάνουν των δικαιωμάτων και των εγγυήσεων των διατάξεων των άρθρων 47, 69, 71, και 75 του παρόντος νόμου. Οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας, που υποβάλλονται κατά το προηγούμενο εδάφιο δύναται να εξετάζονται ως προς το παραδεκτό και ως προς την ουσία εφόσον συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 9 του άρθρου 83.

2. Αν δεν ληφθεί απόφαση εντός είκοσι οκτώ (28) ημερών, από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, επιτρέπεται στον αιτούντα η είσοδος και παραμονή του στο εσωτερικό της χώρας, προκειμένου να εξετασθεί η αίτησή του, σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις του παρόντος.

3. Σε περίπτωση μαζικών αφίξεων υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι υποβάλλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας ή ενόσω παραμένουν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη στην πράξη η εκεί εφαρμογή της παραγράφου 1, οι εν λόγω διαδικασίες μπορούν να εφαρμόζονται επίσης όπου και επί όσο χρονικό διάστημα φιλοξενούνται κανονικά οι συγκεκριμένοι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, σε σημεία πλησίον των συνόρων ή της ζώνης διέλευσης. Επίσης, στην περίπτωση αυτή με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εθνικής Άμυνας εφαρμόζονται τα παρακάτω:

α. Η καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι επιδόσεις των αποφάσεων και λοιπών διαδικαστικών εγγράφων, καθώς και η παραλαβή προσφυγών μπορεί να πραγματοποιείται από προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας ή προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων.

β. Η συνέντευξη με τους αιτούντες διεθνή προστασία, δύναται να διενεργείται και από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο ή άλλων αρχών.

γ. Η απόφαση του πρώτου βαθμού εκδίδεται υποχρεωτικά εντός επτά (7) ημερών. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής είναι επτά (7) ημερών. Η προσφυγή προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός τεσσάρων (4) ημερών. Η προθεσμία για την ειδοποίηση του αιτούντος σε περίπτωση προφορικής ακρόασης και για την κατάθεση τυχόν υπομνήματος μετά την εξέταση της προσφυγής είναι μίας (1) ημέρας. Η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικά εντός επτά (7) ημερών.

4. Με την κοινή απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και του Υπουργού Εθνικής Άμυνας της προηγούμενης παραγράφου, δύναται να ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια, που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ΄
ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 91
(Άρθρα 44 και 45 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Ανάκληση

1. Όταν προκύπτουν νέα στοιχεία που συνιστούν λόγο επανεξέτασης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής εξετάζουν αν συντρέχει περίπτωση ανάκλησης του καθεστώτος αυτού, βάσει των σχετικών διατάξεων του Μέρους Α΄ του παρόντος νόμου. Η απόφαση ανάκλησης λαμβάνεται από τον Προϊστάμενο της κατά τόπον αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, μετά από εισήγηση υπαλλήλου (χειριστή) που ορίζεται ειδικά και η οποία είναι ειδικά αιτιολογημένη.

2. Στις περιπτώσεις εφαρμογής της παραγράφου 1, ο ενδιαφερόμενος:

α. Ενημερώνεται εγγράφως από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής τουλάχιστον δεκαπέντε (15) εργάσιμες μέρες, πριν την επανεξέταση της συνδρομής στο πρόσωπό του των αναγκαίων προϋποθέσεων διεθνούς προστασίας, καθώς και για τους λόγους της επανεξέτασης αυτής.

β. Δικαιούται να προβάλλει με γραπτό υπόμνημά του στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, τους λόγους για τους οποίους θεωρεί ότι δεν πρέπει να ανακληθεί το χορηγηθέν καθεστώς.

3. Η Αποφαινόμενη Αρχή, στο πλαίσιο της διαδικασίας αυτής:

α. ενημερώνεται εγγράφως από το τμήμα Εκπαίδευσης, Διασφάλισης Ποιότητας και Τεκμηρίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου, όσον αφορά ιδίως τη γενική πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες καταγωγής των ενδιαφερομένων προσώπων, και

β. δύναται, εφόσον το κρίνει σκόπιμο, να συλλέγει περαιτέρω πληροφορίες σχετικά με τη συγκεκριμένη περίπτωση, προκειμένου να επανεξεταστεί το καθεστώς. Οι πληροφορίες αυτές δεν λαμβάνονται από τους φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης κατά τρόπον που θα είχε ως αποτέλεσμα να πληροφορούνται απευθείας ότι ο ενδιαφερόμενος είναι πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας ή να τίθεται σε κίνδυνο η σωματική ακεραιότητα του ενδιαφερόμενου και των προσώπων που εξαρτώνται από αυτόν και η ελευθερία ή η ασφάλεια των μελών της οικογένειάς του, που τυχόν εξακολουθούν να διαμένουν στη χώρα καταγωγής.

4. Η απόφαση ανάκλησης του καθεστώτος επιδίδεται βάσει των διατάξεων του άρθρου 82 του παρόντος. Η απόφαση αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους ανάκλησης και παρέχει πληροφορίες σχετικά με τις δυνατότητες άσκησης προσφυγής κατ' αυτής ενώπιον της Αρχής Προσφυγών.

5. Οι διατάξεις των άρθρων 71 και 73 του παρόντος εφαρμόζονται και στην ανάκληση του καθεστώτος.

6. Κατά παρέκκλιση των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων, το καθεστώς του δικαιούχου διεθνούς προστασίας παύει αυτοδικαίως αν ο δικαιούχος παραιτηθεί ρητώς από αυτό, με έγγραφη δήλωσή του, η οποία υποβάλλεται αυτοπροσώπως στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, με τη διαδικασία του άρθρου 81 παράγραφος 1 ή αν ο δικαιούχος αποκτήσει την ελληνική ιθαγένεια.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Άρθρο 92
(Άρθρο 46 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Δικαίωμα άσκησης προσφυγής

1. Ο αιτών δικαιούται να ασκήσει την προβλεπόμενη προσφυγή της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του ν.4375/2016 ενώπιον της Αρχής Προσφυγών του άρθρου 4 του ν. 4375/2016:

α. Κατά της απόφασης, που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία, καθώς και κατά της απόφασης, με την οποία χορηγείται καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά το μέρος που αφορά τη μη αναγνώριση του αιτούντος ως πρόσφυγα, εντός τριάντα (30) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο αιτών έλαβε γνώση σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 82.

β. Κατά της απόφασης, που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας είτε με την ταχύρρυθμη διαδικασία σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 83, είτε ως απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 84, καθώς και στις περιπτώσεις που η προσφυγή υποβάλλεται, ενώ ο αιτών τελεί υπό κράτηση σύμφωνα με το άρθρο 46, εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο αιτών έλαβε γνώση σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 82. Κατ' εξαίρεση εφόσον η προσφυγή ασκείται κατά απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη βάσει της περίπτωσης β' της παραγράφου 1 του άρθρου 84, η προσφυγή ασκείται εντός δεκαπέντε (15) ημερών και λογίζεται ότι στρέφεται και κατά της σχετικής πράξης μεταφοράς κατ' εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

γ. Κατά της απόφασης, που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 90 ή στις περιπτώσεις που η προσφυγή υποβάλλεται, ενώ, ο αιτών βρίσκεται σε διαδικασία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, εντός επτά (7) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο αιτών έλαβε γνώση σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 82.

δ. Κατά της απόφασης που απορρίπτει μεταγενέστερη αίτηση ως απαράδεκτη σύμφωνα με την περίπτωση ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 83, εντός πέντε (5) ημερών από την επίδοση της απόφασης.

2. Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, με την επιφύλαξη εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 89 του παρόντος, χορηγείται εκ νέου σε περίπτωση άσκησης προσφυγής εφαρμοζομένων ανάλογα των διατάξεων της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του παρόντος ως προς τη διάρκεια ισχύος. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής μετά την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, η διάρκεια του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία περιορίζεται υποχρεωτικά με απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του παρόντος, σε δεκαπέντε (15) ημέρες. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 91 του παρόντος, επιστρέφεται στον προσφεύγοντα η άδεια διαμονής του.

3. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής και μέχρι την επίδοση της απόφασης επ' αυτής, αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του αιτούντος, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 103 του παρόντος.

Άρθρο 93 **Περιεχόμενο Προσφυγής**

Η προσφυγή ασκείται με έγγραφο το οποίο μνημονεύει: α) το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, ακριβή διεύθυνση της κατοικίας ή διαμονής του προσφεύγοντος, β) το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο και την ακριβή διεύθυνση της κατοικίας και του χώρου εργασίας του εκπροσώπου του και αν υπάρχουν του δικαστικού πληρεξουσίου και του αντικλήτου του, γ) τον τόπο και τον χρόνο της σύνταξής του, δ) την προσβαλλόμενη απόφαση, ε) τους συγκεκριμένους λόγους, στους οποίους στηρίζεται η προσφυγή. Περιλαμβάνει δε, δήλωση συναίνεσης ή εναντίωσης για τη δημόσια συνεδρίαση της υπόθεσής του. Σε περίπτωση μη υποβολής σχετικής δήλωσης, η υπόθεση σε κάθε περίπτωση συζητείται κεκλεισμένων των θυρών. Σε περίπτωση που το έγγραφο της προσφυγής δεν αναφέρει τα ως άνω στοιχεία, η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

Άρθρο 94 **Άσκηση της Προσφυγής**

1. Η προσφυγή κατατίθεται στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και υπογράφεται επί ποινή απαραδέκτου, από τον ίδιο τον προσφεύγοντα ή από πληρεξούσιο δικηγόρο. Κατ' εξαίρεση εφόσον ο προσφεύγων, κατόπιν απόφασης παραπομπής δυνάμει του άρθρου 39, διαμένει εντός Δομής που βρίσκεται σε τόπο διαφορετικό από αυτόν που εδρεύει το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή το Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου ενώπιον του οποίου κατατέθηκε η αίτηση, η προσφυγή κατατίθεται στον Προϊστάμενο της Δομής ο οποίος και αποστέλλει αυτήν αυθημερόν με τηλεομοιοτυπία στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Σε περίπτωση που ο αιτών διαμένει σε συγκεκριμένο τόπο διαμονής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 45 η προσφυγή κατατίθεται στο πλησιέστερο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου το οποίο και αποστέλλει αυτήν αυθημερόν με τηλεομοιοτυπία στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση.

2. Με την κατάθεση της προσφυγής, γίνεται άμεση καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων που περιέχονται στην προσφυγή από τον αρμόδιο, για την παραλαβή της προσφυγής, υπάλληλο της Υπηρεσίας Ασύλου, στην ηλεκτρονική εφαρμογή ασύλου, καθώς και των τυχόν προσκομιζόμενων εγγράφων, που κατατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή.

3. Για την κατά την προηγούμενη παράγραφο κατάθεση, συντάσσεται πράξη, η οποία διαλαμβάνει την χρονολογία της κατάθεσης, το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου που παρέλαβε την προσφυγή, το ονοματεπώνυμο του προσφεύγοντος και την προσβαλλόμενη απόφαση. Αντίγραφο της πράξης κατάθεσης της προσφυγής, επιδίδεται με την κατάθεση της προσφυγής, στον προσφεύγοντα. Οι αρχές παραλαβής διαβιβάζουν στην Αρχή Προσφυγών αμελλητί το αργότερο δε εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών τον ηλεκτρονικό και εν συνεχεία τον διοικητικό φάκελο, οι οποίοι εμπεριέχουν, μεταξύ άλλων, το πρωτότυπο της προσφυγής και τα οποιαδήποτε συνημμένα σε αυτήν έγγραφα. Σε περίπτωση δυσλειτουργίας της ηλεκτρονικής εφαρμογής ασύλου, η οποία σχετίζεται με την καταχώριση των προσφυγών, αυτές αποστέλλονται στην Αρχή Προσφυγών, αυθημερόν με τηλεομοιοτυπία ή άλλον πρόσφορο τρόπο.

4. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 14, επιστρέφεται στον προσφεύγοντα η άδεια διαμονής του.

Άρθρο 95 Προσδιορισμός Προσφυγής

1. Με την κατάθεση της προσφυγής η Αρμόδια Αρχή Παραλαβής ενημερώνει αυθημερόν τον προσφεύγοντα για την ημερομηνία συζήτησής της.

2. Η συζήτηση της προσφυγής προσδιορίζεται υποχρεωτικά το ταχύτερο δυνατόν, από την κατάθεση της προσφυγής και σε κάθε περίπτωση όχι περισσότερο:

α. από είκοσι (20) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής, που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας, ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας,

β. από δέκα (10) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής, που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 83 ή ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 84,

γ. σε επτά (7) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής, που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 91 του παρόντος ή που υποβάλλεται ενώ ο προσφεύγων βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

3. Αμέσως μετά τον προσδιορισμό της προσφυγής και την ενημέρωση της ηλεκτρονικής εφαρμογής ασύλου, ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών με πράξη του στην ηλεκτρονική εφαρμογή ασύλου, ορίζει τον βοηθό, που θα προετοιμάσει την κατά τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο εισήγηση.

4. Κάθε μέλος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών δύναται να επικουρείται στο έργο του, πέραν από το ήδη υπάρχον προσωπικό, και από προσωπικό, «βοηθούς εισηγητές» «rapporteurs» και γραμματείς, που διατίθενται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO).

5. Οι βοηθοί εισηγητές αναλαμβάνουν την σύνταξη έκθεσης που περιέχει καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών και αντιστοίχισης αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών έως την προτεραιία της συζήτησης.

6. Η έκθεση της προηγούμενης παραγράφου επισυνάπτεται στον φάκελο της υπόθεσης έως την προτεραιία της συζήτησης. Η μη σύνταξη ή μη υποβολή ή η εκπρόθεσμη υποβολή έκθεσης, δεν κωλύει τη συζήτηση της προσφυγής. Έκθεση, δεν συντάσσεται για προσφυγές, που είναι εκπρόθεσμες, καθώς και για προσφυγές κατά αποφάσεων που έχουν απορρίψει την αίτηση ως:

α. προδήλως αβάσιμη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88,

β. ως απαράδεκτη σύμφωνα με τις περιπτώσεις α', β', ε' και στ' της παραγράφου 1 του άρθρου 84.

7. Κατά τον προσδιορισμό της προσφυγής η Αρμόδια Αρχή Παραλαβής, προσδιορίζει ανά επιτροπή, εβδομήντα πέντε (75) υποθέσεις προς συζήτηση ανά μήνα, με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής για τη λειτουργία Τμημάτων διακοπών. Οι συζητηθείσες υποθέσεις κατανέμονται ισομερώς κατά κατηγορία και αντικείμενο στον Πρόεδρο και τα μέλη των Επιτροπών. Η ανωτέρω κατανομή αφορά όλες τις συνθέσεις.

8. Προσφυγές, που έχουν υποβληθεί μετά την πάροδο των προθεσμιών της παραγράφου 1 του άρθρου 92 του παρόντος συζητούνται κατά προτεραιότητα με πράξη του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής. Αν ο προσφεύγων αποδείξει με έγγραφα στοιχεία ότι η εκπρόθεσμη άσκηση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, οι προσφυγές κρίνονται στην ουσία, άλλως απορρίπτονται ως απαράδεκτες. Σε περίπτωση, που η προσφυγή ασκείται κατά απόφασης που έχει εξεταστεί κατά απόλυτη προτεραιότητα ή κατά προτεραιότητα, ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών

εκδίδει σχετική πράξη και η προσφυγή εισάγεται άμεσα προς συζήτηση εντός δεκαπέντε (15) ημερών, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος.

9. Η ημερομηνία συζήτησης δύναται να αλλάξει, με απόφαση του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, αφού προηγουμένως ενημερωθεί ο προσφεύγων κατά τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος, τηρουμένων των ειδικότερων προθεσμιών που προβλέπονται για τη συζήτηση της κάθε υπόθεσης.

10. Στην απόφαση, με την οποία απορρίπτεται η προσφυγή, μπορεί να διαταχθεί και η επιστροφή του αιτούντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον ν. 3907/2011, εφόσον, δεν είχε ήδη διαταχθεί με την πρωτοβάθμια απόφαση.

Άρθρο 96

Έκθεμα

1. Ο Διοικητικός Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών μεριμνά για την επαρκή γραμματειακή υποστήριξη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, την παροχή κατάλληλης διερμηνείας και υπογράφει το έκθεμα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον νόμο και τον Κανονισμό της Αρχής Προσφυγών.

2. Η γραμματεία καταρτίζει για κάθε δικάσιμο έκθεμα, βάσει των καταχωρήσεων των προσφυγών στην ηλεκτρονική εφαρμογή Ασύλου και τυχόν πράξεων του Διευθυντή, που αφορούν την κατά προτεραιότητα συζήτηση προσφυγών, στο οποίο αναγράφονται οι προς συζήτηση υποθέσεις.

3. Το έκθεμα αναρτάται έξω από την αίθουσα συνεδριάσεων, από την προηγούμενη της συνεδρίασης. Δεν προκαλεί ακυρότητα της διαδικασίας η μη ανάρτηση του εκθέματος ή η μη μνεία σε αυτό συγκεκριμένης υπόθεσης. Το έκθεμα κοινοποιείται στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, μαζί με τους σχετικούς διοικητικούς φακέλους, πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα συζήτησης των προσφυγών. Ο Πρόεδρος της Επιτροπής, μόλις παραλάβει το έκθεμα, το γνωστοποιεί στα υπόλοιπα μέλη της, εγγράφως ή με ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, γνωστοποίηση που επέχει θέση πρόσκλησης, προκειμένου να παραστούν στις συνεδριάσεις της τριμελούς και μονομελούς σύνθεσης και διαμοιράζει τις υποθέσεις μεταξύ του ιδίου και των μελών της Επιτροπής.

Άρθρο 97

Συζήτηση Προσφυγής

1. Η διαδικασία ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, είναι κατά κανόνα έγγραφη και η συζήτηση των προσφυγών διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φακέλου.

2. Κατά τη διαδικασία ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών παρίσταται υποχρεωτικά ο προσφεύγων αυτοπροσώπως ή μαζί με πληρεξούσιο δικηγόρο με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 78. Σε περίπτωση μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος ή μη αποστολής της βεβαίωσης που αναφέρεται στην παράγραφο 3 του άρθρου 78 τεκμαίρεται ότι ο αιτών υπέβαλε την προσφυγή μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του και η προσφυγή απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη.

3. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών καλεί υποχρεωτικά τον προσφεύγοντα σε προφορική ακρόαση όταν: α. με την προσφυγή προσβάλλεται απόφαση ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, β. ανακύπτουν ζητήματα ή αμφιβολίες ως προς την πληρότητα της συνέντευξης, που πραγματοποιήθηκε κατά τον πρώτο βαθμό εξέτασης, γ. ο προσφεύγων υπέβαλε σοβαρά νέα στοιχεία, που αφορούν σε οψιγενείς ισχυρισμούς.

4. Εφόσον ακολουθείται διαδικασία συζήτησης της προσφυγής, με προφορική ακρόαση, η Αρχή Προσφυγών καλεί τον προσφεύγοντα ενώπιον της αρμόδιας Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Ο προσφεύγων ενημερώνεται το αργότερο δέκα (10) ημέρες, πριν την ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τον τόπο και την ημερομηνία συζήτησης, καθώς και για το δικαίωμά του να παρασταθεί αυτοπροσώπως ή με το δικηγόρο ή άλλο σύμβουλό του ενώπιόν της, για να εκθέσει προφορικά, με τη βοήθεια κατάλληλου διερμηνέα, τα επιχειρήματά του και να δώσει τυχόν διευκρινίσεις. Στην ίδια προθεσμία ενημερώνεται, με κάθε πρόσφορο μέσο σχετικώς και η Υπηρεσία Ασύλου, προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις της για καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους, διευκρινίζοντας σαφώς το συναφές, με κάθε λόγο, πραγματικό μέρος. Σε περίπτωση απουσίας του προσφεύγοντος αν και έχει κληθεί νομίμως, τεκμαίρεται ότι υπέβαλε την προσφυγή μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλον τρόπο απομάκρυνσής του και η προσφυγή απορρίπτεται ως προφανώς αβάσιμη.

5. Η συζήτηση στις Επιτροπές είναι δημόσιας, πλην αν αντιλέγει ο προσφεύγων, γνωστοποιώντας τη βούλησή του είτε προφορικά ο ίδιος ενώπιον της Επιτροπής, είτε με έγγραφη δήλωση του πληρεξουσίου του δικηγόρου ή του εκπροσώπου του είτε δια του υπομνήματος.

6. Ο Πρόεδρος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών ή ο δικαστής που προεδρεύει μπορεί να επιτρέψει την υποβολή υπομνημάτων κατ' άρθρο 99 του παρόντος, από τους διαδίκους, μέσα σε προθεσμία που τάσσεται από αυτόν, για την ανάπτυξη όσων έχουν εκτεθεί κατά τη διαδικασία της προφορικής ακρόασης.

7. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών δύναται να αποφασίσει κεκλεισμένων των θυρών για την προστασία του προσφεύγοντος.

8. Αν ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής, κωλύεται να συμμετέχει σε τρεις (3) τουλάχιστον συνεχόμενες συνεδριάσεις της τριμελούς σύνθεσης, είναι δυνατή η προσωρινή αντικατάστασή του για τρεις (3) μήνες, με δυνατότητα ανανέωσης, εφόσον το κώλυμα εξακολουθεί. Για την αντικατάσταση ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 του ν. 4375/2016 για τον ορισμό Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής. Με την εκ νέου ανάληψη καθηκόντων του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής, παύει η αντικατάσταση. Υποθέσεις, οι οποίες έχουν συζητηθεί από τον κωλυόμενο Πρόεδρο ή μέλος και επί των οποίων δεν έχει «λάβει χώρα διάσκεψη», εισάγονται προς επανασυζήτηση στην ίδια Επιτροπή, με αντικατάσταση ή αναπλήρωση, του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους, η δε απόφαση εκδίδεται από τη σύνθεση αυτή.

9. Αν μετά τη διάσκεψη υπόθεσης ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής αντικαθίσταται, σύμφωνα με τα ως άνω ή σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 53 του παρόντος, η απόφαση εκδίδεται από την ίδια Επιτροπή με αντικατάστασή του.

10. Κατά τη συζήτηση της προσφυγής, η Επιτροπή εξετάζει την υπόθεση εξ υπαρχής κατά τον νόμο και την ουσία και αποφαινεται αιτιολογημένως επί της αίτησης διεθνούς προστασίας του προσφεύγοντος.

Άρθρο 98

Αναβολή της συζήτησης

1. Η συζήτηση αναβάλλεται υποχρεωτικά: α) αν ο αιτών που δεν παρίσταται δεν έχει κλητευθεί νομίμως, ή β) αν το ζητήσει ο αιτών που, αν και παρίσταται, δεν έχει κλητευθεί νόμιμα.

2. Ο αιτών, που παρίσταται αυτοπροσώπως ή ο πληρεξούσιος δικηγόρος του, δύναται να ζητήσει για μία μόνο φορά την αναβολή της συζήτησης και μόνο για σπουδαίο λόγο, εφόσον ο λόγος αποδεικνύεται παραχρήμα. Η υπόθεση που αναβάλλεται προσδιορίζεται για συζήτηση στην αμέσως επόμενη δικάσιμο και ανακοινώνεται η ημερομηνία στον αιτούντα ή τον

πληρεξούσιο δικηγόρο του. Για τη νέα ημερομηνία συζήτησης, δεν απαιτείται εκ νέου ειδοποίηση του αιτούντος, που υπέβαλε το αίτημα αναβολής ή του δικηγόρου του. Εάν έχει συμπληρωθεί ο συνολικός, κατά την παράγραφο 7 του άρθρου 95, αριθμός ανατιθέμενων ανά μήνα και ανά εισηγητή υποθέσεων, οι υποθέσεις που αναβάλλονται και συζητούνται, υπολογίζονται καθ' υπέρβαση του αριθμού αυτού.

Άρθρο 99 **Υπομνήματα**

Ο προσφεύγων δύναται να καταθέσει υπόμνημα για την ανάπτυξη των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής. Με το ίδιο υπόμνημα μπορεί να προβάλει και οψιφανείς και οψιγενείς ισχυρισμούς. Στην ίδια προθεσμία οφείλει και να προσκομίσει τα αποδεικτικά των ισχυρισμών του στοιχεία. Κατ' εξαίρεση εφόσον εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 90, ο προσφεύγων δύναται να καταθέσει υπόμνημα έως την προτεραία της συζήτησης της προσφυγής.

Άρθρο 100 **Παραίτηση από την προσφυγή**

Σε περίπτωση παραίτησης από το δικόγραφο της προσφυγής εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 80 του παρόντος.

Άρθρο 101 **Προθεσμία για έκδοση απόφασης**

1. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση:

- α. εντός τριών (3) μηνών από τη συζήτηση, στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας,
- β. εντός σαράντα (40) ημερών από τη συζήτηση, στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας,
- γ. εντός είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση, στις περιπτώσεις που ο προσφεύγων κρατείται ή η προσβαλλόμενη εκδόθηκε κατά τη διαδικασία στα σύνορα,
- δ. εντός είκοσι (20) ημερών από τη συζήτηση στην περίπτωση απόφασης που απορρίπτει αίτηση ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 84.

2. Κατ' εξαίρεση η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικώς εντός δέκα πέντε (15) ημερών στις περιπτώσεις που η προσφυγή συζητήθηκε κατά προτεραιότητα.

Άρθρο 102 **Υπογραφή –Διόρθωση απόφασης**

Στις υποθέσεις τριμελούς σύνθεσης η απόφαση υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Εισηγητή. Στις υποθέσεις μονομελούς σύνθεσης, η απόφαση υπογράφεται από τον Εισηγητή. Οι υπογραφές των αποφάσεων, δύναται να τίθενται και με ηλεκτρονικό τρόπο. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της ηλεκτρονικής υπογραφής, θα καθορισθούν με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

Σε περίπτωση που στην απόφαση έχουν παρεισφρήσει γραφικά λάθη ή το διατακτικό της απόφασης διατυπώθηκε ελλιπώς, ο δικαστής που την εξέδωσε ή ο Πρόεδρος, στις υποθέσεις της τριμελούς σύνθεσης, προβαίνει αυτεπαγγέλτως στη διόρθωση της. Η ως άνω διαδικασία μπορεί να κινηθεί και κατόπιν αίτησης του προσφεύγοντος, που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή δια του πληρεξουσίου του δικηγόρου.

Άρθρο 103 **Επίδοση απόφασης**

Η απόφαση επιδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 82.

Άρθρο 104 **Δικαίωμα παραμονής**

1. Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής και έως την επίδοση της απόφασης επί αυτής, ο αιτών επιτρέπεται να παραμείνει στο έδαφος της χώρας. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον, έχει διαταχθεί με την απόφαση του πρώτου βαθμού, η επιστροφή του αιτούντος σύμφωνα με τον ν. 3907/2011 ή εφόσον έχει εκδοθεί αυτοτελώς πράξη επιστροφής, η επιστροφή δεν εκτελείται μέχρι την έκδοση και κοινοποίηση της απόφασης επί της προσφυγής.

2. Σε περίπτωση κατά την οποία: α) η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί ως απαράδεκτη δυνάμει των περιπτώσεων α', γ' και ε' της παραγράφου 1 του άρθρου 84 του παρόντος, β) ο αιτών έχει υποβάλει δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση, μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη απορρίφθηκε ως απαράδεκτη ή αβάσιμη, γ) η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 88 του παρόντος, δ) η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί με την ταχύρρυθμη διαδικασία, πλην της περίπτωσης η' της παραγράφου 8 του άρθρου 83 του παρόντος, η δυνατότητα παραμονής του αιτούντος κρίνεται από την Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματός προς την Επιτροπή, με το οποίο ο αιτών εκθέτει τους σχετικούς λόγους, που καθιστούν αδύνατη την επιστροφή του στη χώρα καταγωγής του, σύμφωνα με τον ν. 3907/2011 και δικαιολογούν την παραμονή του στη χώρα. Έως και την κατά τα ανωτέρω κρίση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών, περί της δυνατότητας παραμονής του στο έδαφος της χώρας, ο αιτών δικαιούται να παραμείνει σε αυτό, με εξαίρεση τις περιπτώσεις α' και β' της παραγράφου 9 του άρθρου 89 του παρόντος. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών ή ο αρμόδιος δικαστής, σε περίπτωση μονομελούς σύνθεσης, εξετάζει το αίτημα κατά νόμον και ουσία και κατόπιν εξατομικευμένης κρίσης, με βάση αντικειμενικά κριτήρια και σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21 του ν. 3907/2011, αποφαινεται δε, επί του αιτήματος αυτού, το ταχύτερο δυνατό, με την έκδοση σχετικής απόφασης. Εφόσον το αίτημά του γίνει δεκτό, διατάσσεται η παραμονή του αιτούντος στη χώρα και αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του αιτούντος έως την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, τα ως άνω μέτρα εκτελούνται. Η εξέταση του αιτήματος αυτού γίνεται σε συνεδρίαση της Επιτροπής, εν συμβουλίω, χωρίς να απαιτείται κλήση του αιτούντος να παρασταθεί. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων αυτών υπολογίζονται καθ' υπέρβαση του συνολικού κατά την παράγραφο 7 του άρθρου 95, αριθμού ανατιθέμενων ανά μήνα και ανά εισηγητή υποθέσεων.

3. Η δυνατότητα εξαίρεσης από το δικαίωμα παραμονής, σύμφωνα με την παράγραφο 1, εφαρμόζεται στις περιπτώσεις του άρθρου 90 του παρόντος μόνο εφόσον ο αιτών έχει την απαραίτητη συνδρομή διεργημένη και νομική συνδρομή και προθεσμία τουλάχιστον μίας εβδομάδας, ώστε να προετοιμάσει την αίτηση και να υποβάλει στην Ανεξάρτητη Επιτροπή

Προσφυγών, τα επιχειρήματα υπέρ της αναγνώρισης του δικαιώματος παραμονής του στο έδαφος της χώρας, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής.

4. Σε κάθε περίπτωση η απόφαση δεν θα πρέπει να οδηγεί σε άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση κατά παράβαση των διεθνών και ενωσιακών υποχρεώσεων της χώρας.

Άρθρο 105
Αναπομπή στον πρώτο βαθμό

Αναπομπή της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση.

Άρθρο 106
Υποχρέωση εχεμύθειας

Το προσωπικό των αρμοδίων υπηρεσιών, που εφαρμόζουν τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, καθώς και κάθε άλλο πρόσωπο που εμπλέκεται στην εφαρμογή του, υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για όλα τα στοιχεία και προσωπικά δεδομένα που περιέρχονται σε γνώση του κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών.

Άρθρο 107
(Άρθρο 50 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Υποβολή Εκθέσεων

Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου αποστέλλει στην Ευρωπαϊκή Επιτροπή όλες τις πληροφορίες, που είναι απαραίτητες για την κατάρτιση της έκθεσης, σχετικά με την εφαρμογή του παρόντος Μέρους.

ΜΕΡΟΣ ΤΕΤΑΡΤΟ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ

Άρθρο 108
(Άρθρο 47 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Αίτηση ακύρωσης

1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν δικαίωμα άσκησης αίτησης ακυρώσεως ενώπιον του αρμόδιου κατά τόπον Διοικητικού Πρωτοδικείου κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 (Α' 274), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 του ν. 3900/2010 (Α' 13) και ισχύει, κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους.

2. Αίτηση ακυρώσεως κατά των αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, μπορεί να ασκηθεί και από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη.

Άρθρο 109 **Προθεσμία**

1. Η προθεσμία για την αίτηση ακύρωσης είναι τριάντα (30) ημέρες και αρχίζει από την επομένη ημέρα της κοινοποίησης της απόφασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 82 του παρόντος.

2. Για τη δυνατότητα της παραγράφου 1, για την προθεσμία, καθώς και για το αρμόδιο δικαστήριο γίνεται ρητή αναφορά επί του σώματος της απόφασης.

Άρθρο 110 **Προσδιορισμός αίτησης ακύρωσης**

1. Ειδικώς για τις υποθέσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 ισχύουν τα ακόλουθα:

α) Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, που έχουν εκδοθεί κατά προτεραιότητα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 95 του παρόντος, προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός τριάντα (30) ημερών από την κατάθεση.

β. Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, που έχουν εκδοθεί κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία εξέτασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 9 του άρθρου 83 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 95 του παρόντος προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός σαράντα (40) ημερών από την κατάθεση.

γ. Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, που υπάγονται στην κανονική διαδικασία εξέτασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 83 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 95 του παρόντος, προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός εξήντα (60) ημερών από την κατάθεση.

δ. Αιτήσεις ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, που έχουν εκδοθεί κατά την διαδικασία στα σύνορα του άρθρου 90 του παρόντος, προσδιορίζονται υποχρεωτικά προς εκδίκαση εντός δέκα (10) ημερών από την κατάθεση.

2. Για τις υποθέσεις αυτές η Αρχή Προσφυγών υποχρεούται όπως αποστείλει στην Γραμματεία του Τμήματος, ενώπιον του οποίου έχει κατατεθεί η αίτηση ακύρωσης εκτός από τον διοικητικό φάκελο και τον ηλεκτρονικό φάκελο της υπόθεσης.

Άρθρο 111 **Έκδοση απόφασης**

1. Ειδικώς για τις υποθέσεις τις παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 ισχύουν τα ακόλουθα:

α. Αποφάσεις επί αιτήσεων ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά προτεραιότητα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο στην παράγραφο 8 του άρθρου 95 του παρόντος, εκδίδονται εντός ενός (1) μηνός από την συζήτηση της αίτησης.

β. Αποφάσεις επί αιτήσεων ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, που έχουν εκδοθεί κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία εξέτασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 8 του άρθρου 83 και στην παράγραφο 2 του άρθρου 95 του παρόντος, εκδίδονται εντός δύο (2) μηνών από την συζήτηση της αίτησης.

γ. Αποφάσεις επί αιτήσεων ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, που έχουν εκδοθεί κατά τη διαδικασία στα σύνορα του άρθρου 89, εκδίδονται υποχρεωτικά εντός ενός (1) μηνός από την συζήτηση της αίτησης.

2. Στις υποθέσεις της παραγράφου 3, η Αρχή Προσφυγών υποχρεούται όπως αποστείλει στη Γραμματεία του Τμήματος, ενώπιον του οποίου έχει κατατεθεί η αίτηση ακύρωσης εκτός από τον διοικητικό φάκελο και τον ηλεκτρονικό φάκελο της υπόθεσης.

Άρθρο 112 **(άρθρο 26 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)** **Προσφυγές**

1. Κατά της απόφασης που περιορίζει ή διακόπτει την παροχή των συνθηκών υποδοχής, σύμφωνα με το άρθρο 56 του παρόντος, καθώς και κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 44 του παρόντος, οι θιγόμενοι αιτούντες έχουν δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999).

2. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες λαμβάνουν δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση, υπό τους όρους και προϋποθέσεις του ν. 3226/2004.

Άρθρο 113

1. Με πράξη του Διευθυντή των Ανεξαρτήτων Επιτροπών Προσφυγών απορρίπτονται προσφυγές κατά αποφάσεων του πρώτου βαθμού που ασκήθηκαν μέχρι 20.7.2016.

2. Οι αιτούντες διεθνούς προστασίας που έχουν υποβάλει την προαναφερόμενη προσφυγή οφείλουν μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου να προσέλθουν στην Αρχή Προσφυγών προκειμένου να επιβεβαιώσουν ότι επιθυμούν την εξέταση της προσφυγής και να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία της κατοικίας τους. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των αιτούντων μπορούν ομοίως να προσέλθουν στις ως άνω αναφερόμενες αρχές προκειμένου να καταθέσουν έγγραφη δήλωση των αιτούντων θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής τους, με το ως άνω περιεχόμενο.

3. Οι αιτούντες ενημερώνονται για την υποχρέωση της παραγράφου 2 που τους επιβάλλεται στο πλαίσιο του καθήκοντος συνεργασίας τους με τις ελληνικές αρχές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 65 και 69 του παρόντος.

4. Οι προσφυγές αυτές προσδιορίζονται προς συζήτηση, με πράξη του Διευθυντή κατά τη διαδικασία της παραγράφου 2 του άρθρου 95. Στη περίπτωση μη ανεύρεσης ή απώλειας του διοικητικού φακέλου, ο προσδιορισμός της προσφυγής παρατείνεται για χρονικό διάστημα ενός (1) μηνός.

Άρθρο 114

1. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι έκτακτες ανάγκες υποδοχής, που προκύπτουν από την είσοδο και παραμονή στη χώρα, στις περιπτώσεις μαζικών αφίξεων ή κατακόρυφης αύξησης των ροών προσώπων που αιτούνται διεθνούς προστασίας, από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών, οι αναγνωρισμένοι κατά τις διατάξεις του παρόντος πρόσφυγες και δικαιούχοι επικουρικής προστασίας, υποχρεούνται να αποχωρήσουν αμελλητί από τις Δομές Υποδοχής και Φιλοξενίας.

2. Για την υποχρέωσή τους αυτή, ενημερώνονται σε γλώσσα που κατανοούν, τους παρέχεται δε κάθε συνδρομή από τις Εθνικές Αρχές αλλά και από την Ύπατη Αρμοστεία και

άλλους φορείς, προκειμένου να διευκολυνθούν κατά την αποχώρησή τους αλλά και την μετάβασή τους είτε σε τόπους που επιλέγουν οι ίδιοι είτε σε τόπους που προτείνονται από τις εθνικές αρχές.

Άρθρο 115 **Μεταφορά αρμοδιοτήτων**

Το άρθρο 15 του ν. 3068/2002, που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 49 του ν.3900/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 15 Καθεστώς αλλοδαπών

1. Στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου υπάγονται οι ακυρωτικές διαφορές, οι οποίες γεννώνται από την προσβολή ατομικών διοικητικών πράξεων που εκδίδονται: α) κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών εν γένει, β) που αφορούν την κτήση και την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας, γ) που αφορούν την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα, υπό την έννοια της Συμβάσεως της Γενεύης, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν.δ. 3989/1959 (Α'201) και του συναφούς πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του α.ν. 389/1968 (Α' 125).
2. Για την εκδίκαση των διαφορών των περιπτώσεων α' και β' της προηγούμενης παραγράφου αρμόδιο κατά τόπον είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η διοικητική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν είτε απόρριψη αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης ή ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής και εργασίας, είτε απόφαση επιστροφής που ενσωματώνεται σε πράξη απόρριψης του αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε απόφαση ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής, αρμόδιο είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην οποία τηρείται ο διοικητικός φάκελος του αλλοδαπού, δηλαδή το ανά νομό Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Κατά τα λοιπά, για την εκδίκαση των διαφορών της προηγούμενης παραγράφου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 2 έως και 4 του ν. 702/1977 (Α' 268).
3. Για την εκδίκαση των διαφορών της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, αρμόδιο κατά τόπον δικαστήριο είναι το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών, για αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από την Υπηρεσία Ασύλου, τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, που εδρεύουν εντός των Περιφερειών Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης και Αττικής και για τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από την Υπηρεσία Ασύλου, τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, που εδρεύουν εντός των Περιφερειών Ιονίων Νήσων, Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, αρμόδιο είναι το Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης. Για τις υποθέσεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, οι αποφάσεις των Διοικητικών Πρωτοδικείων υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.
4. Για την εκδίκαση των διαφορών της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 2 έως και 4 του ν. 702/1977. Οι αποφάσεις των διοικητικών πρωτοδικείων επί των διαφορών των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 702/1977.
5. Η παράγραφος 1 δεν καταλαμβάνει τις διαφορές, οι οποίες γεννώνται από την προσβολή πράξεων που αφορούν την άρνηση χορήγησης σε αλλοδαπό άδειας ασκήσεως εξαρτημένης ή

ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, την άρνηση ανανέωσης ή την ανάκληση τέτοιας άδειας, όταν οι πράξεις αυτές δεν εκδίδονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών αλλά κατ' εφαρμογή ειδικής νομοθεσίας, εφαρμοζόμενης και επί ημεδαπών, με την οποία η άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας έχει υπαχθεί σε καθεστώς προηγούμενης άδειας.

6. Στις ακυρωτικές διαφορές της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, μετά από αίτηση αναστολής εκτέλεσης, παρέχεται σε ένα στάδιο προσωρινή δικαστική προστασία, από τον αρμόδιο εισηγητή δικαστή, με την έκδοση συνοπτικά αιτιολογημένης απόφασης. Εντός δύο (2) εργάσιμων ημερών από την κατάθεσή της, η αίτηση κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος προς τον αρμόδιο Υπουργό, ο οποίος οφείλει, στην περίπτωση αυτή, να διαβιβάσει στο δικαστήριο το φάκελο της υπόθεσης μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση. Μέσα στην ίδια προθεσμία, ο Υπουργός μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του και ο αιτών να προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία, στα οποία στηρίζει τους ισχυρισμούς του. Η απόφαση του εισηγητή δικαστή, επί της αίτησης, εκδίδεται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών, από την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, εφόσον έχει προσκομιστεί στο δικαστήριο το οικείο αποδεικτικό κοινοποίησης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.

7. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 των περιπτώσεων β' και γ' εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις στα Διοικητικά Εφετεία της χώρας, για τις οποίες δεν έχει ορισθεί δικάσιμος, οι οποίες διαβιβάζονται στα κατά τόπο αρμόδια διοικητικά πρωτοδικεία της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου με πράξεις των Προέδρων των Τριμελών Συμβουλίων Διεύθυνσης ή των Προέδρων που διευθύνουν τα δικαστήρια. Για τις υποθέσεις αυτές δεν εφαρμόζονται οι προθεσμίες του άρθρου 110».

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Άρθρο 116

Τροποποιήσεις του ν.4375/2016

1. Στο άρθρο 1 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής: «6. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας λαμβάνονται σε ατομική βάση, μετά από εμπειριστατωμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση. Για τον σκοπό αυτόν η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου: α. Αναζητεί, συλλέγει, αξιολογεί και τηρεί συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την πολιτική, κοινωνική, οικονομική, καθώς και τη γενική κατάσταση που επικρατεί στις χώρες προέλευσης των αιτούντων (χώρες καταγωγής, χώρες προηγούμενης συνήθους διαμονής, χώρες μέσω των οποίων διήλθαν κ.λπ.) σε συνεργασία με άλλες συναρμόδιες αρχές ή αντίστοιχες αρχές κρατών-μελών Ε.Ε., στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών ή από αξιόπιστες πηγές, όπως η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο και η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.

β. Μεριμνά, ώστε το προσωπικό που εξετάζει και αποφασίζει για τις αιτήσεις ή εισηγείται για τη λήψη αποφάσεων, να γνωρίζει την εθνική και διεθνή νομοθεσία και τη νομολογία περί διεθνούς προστασίας. Προς τούτο, οργανώνει την εκπαίδευση και φροντίζει για τη συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού. Επίσης μεριμνά, ώστε το προσωπικό να μπορεί να συμβουλευέται, όταν είναι αναγκαίο, εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων όπως ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου.

γ. Κοινοποιεί στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης τις διαθέσιμες από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες οδηγίες και ενημερωτικά δελτία σε θέματα διεθνούς προστασίας.

δ. Περαιτέρω η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου διοργανώνει σεμινάρια εκπαίδευσης αυτοτελώς ή/και σε συνεργασία με την Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Άσυλο, ενώ μπορεί να διοργανώνει σεμινάρια κατάρτισης σε συνεργασία και με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους φορείς.»

2. Το άρθρο 5 του ν. 4375/2016 αναδιατυπώνεται ως εξής: «1. Στην Αρχή Προσφυγών συνιστάται θέση Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας. Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, κατόπιν δημόσιας πρόσκλησης ενδιαφέροντος και σύμφωνα με τη διαδικασία επιλογής των παραγράφων 15 και 16. Ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με θητεία τριών (3) ετών που μπορεί να ανανεώνεται μία φορά για τρία (3) ακόμη έτη. Ο Διοικητικός Διευθυντής είναι προσωπικότητα εγνωσμένου κύρους, πανεπιστημιακής εκπαίδευσης, με διοικητική ικανότητα και εξειδίκευση ή/και εμπειρία στους τομείς της διεθνούς προστασίας ή των δικαιωμάτων του ανθρώπου ή του διεθνούς ή του διοικητικού δικαίου. Ο Διοικητικός Διευθυντής: α) προΐσταται της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών και των διοικητικών υπηρεσιών των Παραρτημάτων, β) είναι αρμόδιος για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία και υποστήριξη των Επιτροπών, τη σύνταξη και εκτέλεση του προϋπολογισμού, την τήρηση και δημοσίευση των εκθέσεων και των στατιστικών στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής, την αποστολή στατιστικών δημοσίευσης των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων κατά τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν.4375/2016, αναφέρεται στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων των κατά το εδάφιο β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, γ) αναφέρεται στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων των κατά το εδάφιο β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών. Ο Διοικητικός Διευθυντής ελέγχεται από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, ο οποίος δύναται να τον παύσει πριν τη λήξη της θητείας του είτε κατόπιν παραίτησής του είτε λόγω αδυναμίας εκτέλεσης των καθηκόντων του ή για άλλο σοβαρό λόγο που ανάγεται στην άσκηση των καθηκόντων του. Ο Διοικητικός Διευθυντής είναι Έλληνας πολίτης. Κατά τη διάρκεια της θητείας του αναστέλλεται η άσκηση οποιουδήποτε άλλου δημοσίου λειτουργήματος και δεν επιτρέπεται η άσκηση καμίας επαγγελματικής δραστηριότητας ή η ανάληψη άλλων αμειβόμενων καθηκόντων στον δημόσιο ή στον ιδιωτικό τομέα ή η ανάληψη άλλων μη αμειβόμενων καθηκόντων σε αντικείμενο συναφές με τα καθήκοντά του ως Διοικητικού Διευθυντή. Αν ο διοριζόμενος ως Διοικητικός Διευθυντής έχει την ιδιότητα του δικηγόρου, τελεί υποχρεωτικά σε αναστολή άσκησης του δικηγορικού λειτουργήματος καθ' όλη τη διάρκεια της θητείας του. Οι αποδοχές του Διοικητικού Διευθυντή καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Οικονομικών.

2. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Οικονομικών και αποτελούνται από τρεις (3) Δικαστικούς Λειτουργούς των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων που υποδεικνύονται, κατόπιν σχετικής αίτησής τους, από τον Γενικό Επίτροπο της Γενικής Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Για τον ορισμό των Δικαστικών Λειτουργών λαμβάνεται υπόψη και συνεκτιμάται ιδίως η γνώση και η εμπειρία στο προσφυγικό δίκαιο και το δίκαιο των αλλοδαπών, στο δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή στο διεθνές δίκαιο, καθώς και η καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής. Έναρξη ισχύος της παραγράφου αυτής ορίζεται η 1.12.2019.

3. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση και την ανωτέρω διαδικασία ορίζονται επίσης αναπληρωτές των Προέδρων και των μελών των Επιτροπών, με τα ίδια προσόντα με τα αντίστοιχα τακτικά μέλη. Οι Αναπληρωτές Πρόεδροι και τα αναπληρωματικά μέλη καλούνται προς αναπλήρωση απόντων, κωλυόμενων μελών, με πράξη του Διευθυντή της Αρχής

Προσφυγών. Αναπλήρωση μπορεί να γίνει και στη περίπτωση έλλειψης μέλους, για χρονικό διάστημα τριών (3) μηνών, από τότε που προέκυψε η έλλειψη.

4. Ως Πρόεδροι των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ορίζονται οι αρχαιότεροι των υποδεικνυόμενων δικαστικών λειτουργών. Οι Αναπληρωτές Πρόεδροι, προεδρεύουν ανεξαρτήτως της αρχαιότητας των Δικαστών ανά Επιτροπή.

5. Η θητεία των μελών των Επιτροπών είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία. Τα μέλη των Επιτροπών, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα που αφορά στην εκτέλεση των καθηκόντων των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών διέπεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής.

6. Τα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών αντικαθίστανται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Οικονομικών, με την ίδια διαδικασία του ορισμού τους μετά από αίτηση τους. Μπορούν επίσης να αντικαθίστανται με την ίδια διαδικασία σε περίπτωση σημαντικών και αδικαιολόγητων καθυστερήσεων κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων αιτούντων διεθνή προστασία, με όμοια κοινή υπουργική απόφαση, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Προς τούτο ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών αποστέλλει την 15η ημέρα των μηνών Φεβρουαρίου, Ιουνίου, Οκτωβρίου στατιστικά δημοσίευσης των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, τον Υπουργό Δικαιοσύνης και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων.

7. Κάθε Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών λειτουργεί υπό μονομελή και τριμελή σύνθεση. Οι προσφυγές εκδικάζονται από την τριμελή σύνθεση. Κατ' εξαίρεση στην μονομελή σύνθεση εκδικάζονται υποχρεωτικά οι προσφυγές:

α. κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί με την ταχύρρυθμη διαδικασία του άρθρου παράγραφος 8 του άρθρου 83 του παρόντος,

β. κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 88 του παρόντος,

γ. κατά των αποφάσεων που έχουν απορρίψει την αίτηση ως απαράδεκτη κατ' εφαρμογή του άρθρου 84 πλην των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου 1 του παρόντος,

δ. που έχουν κατατεθεί εκπρόθεσμα σύμφωνα με το άρθρο 92 παράγραφος 1 περίπτωση γ' του παρόντος.

Κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο στην τριμελή σύνθεση παραπέμπονται προς εκδίκαση, κατόπιν σχετικής πράξης του δικαστή της μονομελούς σύνθεσης, υποθέσεις μείζονος σπουδαιότητας.

8. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών ορίζει τον τρόπο διενέργειας κλήρωσης για τη σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.

9. Η οργάνωση της παροχής εκπαίδευσης και συνεχούς επιμόρφωσης στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ανατίθεται: α) στην Υπηρεσία Ασύλου και την Αρχή Προσφυγών, β) στη Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, γ) στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO). Για την εκπλήρωση του σκοπού αυτού οι ως άνω αρχές λειτουργούν αυτοτελώς ή και σε συνεργασία μεταξύ τους, δύνανται, δε, να συνεργάζονται και με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες, καθώς και με άλλους διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς.

10. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Οικονομικών προβλέπεται το ύψος της αποζημίωσης ανά συνεδρίαση για τα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών».

11. Η Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία της Αρχής Προσφυγών διαρθρώνεται στα εξής τμήματα: α) Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, με αρμοδιότητα:

αα) την παροχή νομικής υποστήριξης στην Αρχή Προσφυγών για ζητήματα που άπτονται του αντικειμένου της, όπως η σύνταξη απόψεων σχετικά με ένδικα μέσα ή βοηθήματα που ασκούνται κατά αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών, τη συμβολή στην προετοιμασία και

κατάρτιση των απαραίτητων σχεδίων νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων, τη σύνταξη εγκυκλίων και εσωτερικών οδηγιών και, εφόσον είναι αναγκαίο, αναλυτικής και εμπειροστατωμένης έκθεσης που περιέχει καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων από τον προσφεύγοντα ισχυρισμών, καθώς και αντιστοίχιση των ισχυρισμών αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, ββ) την οργάνωση της παροχής εκπαίδευσης και συνεχούς επιμόρφωσης στο προσωπικό της Αρχής Προσφυγών και στα μέλη των Επιτροπών, γγ) την αναζήτηση, συλλογή, αξιολόγηση και τήρηση πληροφοριών σχετικά με την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση στις χώρες καταγωγής ή προηγούμενης συνήθους διαμονής των προσφευγόντων, σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα της Υπηρεσίας Ασύλου και άλλες αρχές της χώρας ή άλλων χωρών, δδ) τη συμμετοχή στην επεξεργασία και ανάλυση των στατιστικών δεδομένων, σε συνεργασία με το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης.

β) Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης, με αρμοδιότητα: αα) τη γραμματειακή υποστήριξη του Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας, ββ) τη γραμματειακή υποστήριξη των Επιτροπών Προσφυγών, γγ) τον συντονισμό και τη μέριμνα για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία των Επιτροπών Προσφυγών, δδ) τη συλλογή, επεξεργασία και τήρηση στατιστικών δεδομένων, σε συνεργασία με το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, εε) την οργάνωση και παρακολούθηση του συστήματος μηχανοργάνωσης της Αρχής Προσφυγών, στστ) την τήρηση του πρωτοκόλλου και του Αρχείου της Αρχής Προσφυγών, τη μέριμνα για την επικοινωνία και συνεργασία της Αρχής Προσφυγών, ιδίως με άλλες συναρμόδιες υπηρεσίες του Δημοσίου και με ανεξάρτητες Αρχές, καθώς και με φορείς της κοινωνίας των πολιτών, ζζ) τη διεκπεραίωση των ζητημάτων επικοινωνίας, ενημέρωσης του κοινού και δημοσίων φορέων, ηη) τη διαχείριση των θεμάτων προσωπικού της Υπηρεσίας.

12. Η Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία της Αρχής Προσφυγών στελεχώνεται από δημόσιους πολιτικούς υπαλλήλους, οι οποίοι μετατάσσονται, μεταφέρονται ή αποσπώνται από υπηρεσίες του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρθρο 2 του ν. 3861/2010, Α' 112) ή Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. ή από υπαλλήλους που προσλαμβάνονται ως μόνιμοι ή με σύμβαση εργασίας αορίστου χρόνου, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος από τον Διοικητικό Διευθυντή της Υπηρεσίας. Οι μετατάξεις, μεταφορές και αποσπάσεις πραγματοποιούνται, κατά παρέκκλιση των κειμένων διατάξεων, προκειμένου να καλυφθεί η ανάγκη στελέχωσης της Αρχής Προσφυγών. Μετατάξεις προσωπικού που υπηρετεί σε καταργούμενες ή συγχωνευόμενες υπηρεσίες του Δημοσίου, του ευρύτερου δημόσιου τομέα (άρθρο 2 του ν. 3861/2010, Α' 112), Ν.Π.Δ.Δ. ή Ο.Τ.Α. προς την Αρχή Προσφυγών διενεργούνται κατά προτεραιότητα. Η μετάταξη πραγματοποιείται σε κενή οργανική θέση και αν δεν υπάρχει κενή, με μεταφορά της θέσης του υπαλλήλου που μετατάσσεται, με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, ύστερα από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή της Υπηρεσίας. Η μετάταξη ενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση που απευθύνει ο Διοικητικός Διευθυντής της Υπηρεσίας, στην οποία προσδιορίζονται τα γενικά και ειδικά προσόντα, τα κριτήρια και η διαδικασία επιλογής των μετατασσομένων, χωρίς να απαιτείται εφαρμογή της διάταξης της παραγράφου 1 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 (Α' 180). Η Υπηρεσία ενημερώνει, επί ποινή ακυρότητας της πράξης, την Επιτροπή της Π.Υ.Σ. 33/2006 (Α' 280) όπως ισχύει, καθώς και τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εσωτερικών για τον αριθμό και τις ειδικότητες των θέσεων που καλύπτονται με μετάταξη. Η μετάταξη γίνεται με τον βαθμό και το μισθολογικό κλιμάκιο που κατέχει ο μετατασσομένος και διατηρεί το ασφαλιστικό και συνταξιοδοτικό καθεστώς που τηρούσε πριν τη μετάταξη. Η μετάταξη γίνεται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 68 του ν. 4002/2011 (Α' 180), κατά παρέκκλιση από κάθε άλλη γενική ή ειδική διάταξη. Οι αποσπάσεις διενεργούνται με κοινή απόφαση των συναρμόδιων Υπουργών, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη, μετά από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος αξιολογεί τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων και με την ίδια διαδικασία

πραγματοποιείται παράταση των αποσπάσεων αυτών. Η απόσπαση μπορεί να διενεργείται και με αίτηση του υπαλλήλου, χωρίς να απαιτείται δημόσια πρόσκληση. Οι αποσπασμένοι υπάλληλοι λαμβάνουν τις τακτικές αποδοχές της οργανικής τους θέσης. Οι εν λόγω αποδοχές βαρύνουν τον προϋπολογισμό του Υπουργείου, της Υπηρεσίας ή του Φορέα στον οποίο ανήκει ο αποσπώμενος υπάλληλος. Σε περίπτωση που ο αποσπώμενος υπάλληλος δικαιούται επίδομα θέσης ευθύνης λόγω ανάληψης καθηκόντων προϊσταμένου στη θέση που αποσπάσθηκε, το συγκεκριμένο επίδομα θα καταβάλλεται από την Αρχή Προσφυγών. Η Αρχή Προσφυγών μπορεί να απασχολεί προσωπικό με σχέση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου με τις προϋποθέσεις και τη διαδικασία που προβλέπεται στον ν. 2190/1994 (Α' 28), όπως τροποποιήθηκε και συμπληρώθηκε από τον ν. 2527/1997 (Α' 206) και το Π.δ. 164/2004 (Α' 134). Για τη στελέχωση της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών συνιστώνται: α)δέκα (10) θέσεις ειδικού επιστημονικού προσωπικού ή ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, με πτυχίο Νομικών, Πολιτικών, Κοινωνικών ή Ανθρωπιστικών Σπουδών, και πέντε (5) θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού-Λογιστικού, οι οποίοι στελεχώνουν το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, β) τέσσερις (4) θέσεις κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, πέντε (5) θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού- Λογιστικού, μία (1) θέση κατηγορίας ΠΕ Πληροφορικής και δύο (2) θέσεις κατηγορίας ΤΕ Πληροφορικής, γ) τέσσερις (4) θέσεις κατηγορίας ΠΕ Διοικητικού-Οικονομικού, τρεις (3) θέσεις κατηγορίας ΔΕ Διοικητικού- Λογιστικού, μία (1) θέση κατηγορίας ΤΕ Διοικητικού-Λογιστικού και μία (1) θέση κατηγορίας ΤΕ Πληροφορικής. Τα προσόντα του ειδικού επιστημονικού προσωπικού είναι τα οριζόμενα στο άρθρο 2 του π.δ. 50/2001 (Α' 39). Με απόφαση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών τοποθετείται το προσωπικό στην Υπηρεσία, λαμβανομένων υπόψη της προκήρυξης ή πρόσκλησης, των κείμενων διατάξεων, καθώς και των υφιστάμενων αναγκών της Αρχής.

13. Η πλήρωση των θέσεων διενεργείται μετά από δημόσια πρόσκληση ενδιαφέροντος από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη. Οι αποσπάσεις διενεργούνται με κοινή απόφαση του αρμόδιου Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και του συναρμόδιου Υπουργού, κατά παρέκκλιση από κάθε γενική ή ειδική διάταξη, μετά από πρόταση του Διοικητικού Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, ο οποίος αξιολογεί τα τυπικά και ουσιαστικά προσόντα των υποψηφίων. Με την ίδια διαδικασία χωρεί παράταση των αποσπάσεων αυτών. Για τις ανάγκες της Αρχής Προσφυγών μπορεί να συνάπτονται συμβάσεις παροχής υπηρεσιών με διερμηνείς, κατά τις κείμενες διατάξεις, οι οποίοι διαθέτουν τα απαραίτητα προσόντα και επιλέγονται από σχετικό κατάλογο που καταρτίζει η Κεντρική Διοικητική Υπηρεσία, σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής. Οι διερμηνείς αμείβονται, σύμφωνα με τους όρους σχετικής σύμβασης παροχής ανεξάρτητων υπηρεσιών. Η αμοιβή τους, η διαδικασία και τα δικαιολογητικά πληρωμής για την εκτέλεση των ανωτέρω συμβάσεων ορίζονται με κοινή απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και του Υπουργού Οικονομικών.

15. Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη συγκροτείται τριμελής Επιτροπή Επιλογής, στην οποία ανατίθεται η εξέταση των υποψηφιοτήτων και η εισήγηση τριών (3) υποψηφίων για τη θέση του Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών. Η Επιτροπή Επιλογής αποτελείται: α) από τον Γενικό Γραμματέα Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου ως Πρόεδρο, β) από έναν (1) Σύμβουλο του ΑΣΕΠ και τον αναπληρωτή του ως μέλος, γ) από ένα (1) μέλος του Διδακτικού Επιστημονικού Προσωπικού ΑΕΙ νομικών, πολιτικών επιστημών της χώρας ως μέλος και τον αναπληρωτή του με όμοια προσόντα, που υποδεικνύονται από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους πρόσφυγες.

14. Τα μέλη της Επιτροπής Επιλογής υποδεικνύονται εντός αποκλειστικής προθεσμίας δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή του σχετικού αιτήματος εκ μέρους του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη. Παρελθούσης απράκτου της ανωτέρω αποκλειστικής προθεσμίας ή σε περίπτωση που η επιτροπή δεν εκδώσει εισήγηση εντός τριάντα (30) ημερών από τη λήξη της προθεσμίας υποβολής υποψηφιοτήτων, ο Διοικητικός Διευθυντής διορίζεται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.».

3. Η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 αναδιατυπώνεται ως εξής:

«1. Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη συνιστάται αυτοτελής Υπηρεσία με τίτλο «Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης» (ΥΠ.Υ.Τ.), η οποία υπάγεται στην Ειδική Γραμματεία Υποδοχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 4 του άρθρου 111 του ν. 4622/2019 (ΦΕΚ Α' 133)».

4. Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 προστίθεται η φράση «εφόσον σε βάρος τους έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι».

5. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής: «ε) οι κλειστές Δομές Προσωρινής Υποδοχής υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία και σε βάρος των οποίων εκδίδεται απόφαση κράτησης.»

6. Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 προστίθεται η φράση «οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία και σε βάρος των οποίων εκδίδεται απόφαση κράτησης».

7. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ν. 4375/2016 προστίθεται η φράση «εφόσον σε βάρος τους έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι».

8. Στο άρθρο 10 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής: «7. Στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στις ανοικτές και κλειστές Δομές Προσωρινής Υποδοχής και στις ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας ιδρύονται διακριτοί χώροι με τις κατάλληλες προδιαγραφές για την παραμονή υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες της παραγράφου 8 του άρθρου 14 του ν. 4375/2016.» Η παράγραφος 7 αναριθμείται σε παράγραφο 8.

9. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 13 του ν. 4375/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Οι κλειστές Δομές Υποδοχής οργανώνονται κατά το πρότυπο των ΠΡΟ. ΚΕ. ΚΑ.»

10. Το άρθρο 71 του ν. 4375/2016 τροποποιείται ως εξής: «Οι αιτούντες διεθνή προστασία, εφόσον κατέχουν «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού», τα οποία έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 περίπτωση κδ' του π.δ. 113/2013 (Α' 146), του άρθρου 41 παράγραφος 1 (δ) του παρόντος και του άρθρου 8 παράγραφος 1 (δ) του π.δ. 114/2010 αντίστοιχα, έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ή την παροχή υπηρεσιών ή έργου μετά την παρέλευση έξι (6) μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης διεθνούς προστασίας και καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του δελτίου. Το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας ανακαλείται αυτοδικαίως σε περίπτωση πρωτοβάθμιας απορριπτικής απόφασης και μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της προσφυγής».

Άρθρο 117 **Μεταβατικές Διατάξεις**

1. Από την ψήφιση του νόμου έως την ημερομηνία συγκρότησης των Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών, κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 116 του παρόντος, οι Ανεξάρτητες Επιτροπές της Αρχής Προσφυγών συνεχίζουν να λειτουργούν, υπό την υφιστάμενη, προ της ψηφίσεως του νόμου, σύνθεση. Υπό τη σύνθεση αυτή, όλα τα μέλη των Επιτροπών, τακτικά και αναπληρωματικά, υποχρεούνται έως 29.2.2020, να έχουν διεκπεραιώσει το σύνολο των εκκρεμοτήτων τους σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Κανονισμό Λειτουργίας της Επιτροπής Προσφυγών και ειδικότερα να έχουν: α) συμμετάσχει στις διασκέψεις, επί του συνόλου των εκκρεμών υποθέσεων όλων των μελών κάθε Επιτροπής, β) να έχουν καταθέσει τυχόν μειοψηφούσες γνώμες, γ) να υπογράψουν για τη δημοσίευση των αποφάσεων και όπου αλλού αυτό απαιτείται, και δ) να έχουν δημοσιεύσει το σύνολο των αποφάσεων επί των υποθέσεων που τους έχουν ανατεθεί, για υποθέσεις υπό την, προ της ψηφίσεως του παρόντος νόμου, σύνθεση. Η τήρηση των υποχρεώσεων αυτών, καθώς και η δημοσίευση του συνόλου των αποφάσεων έως 29.2.2020, διαπιστώνεται εγγράφως από τον Πρόεδρο κάθε Επιτροπής.

Επιπροσθέτως, για τα τρίτα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών, που είχαν ορισθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 5 του ν. 4375/2016, όπως αυτό ίσχυε πριν την τροποποίησή του από το άρθρο 116 του παρόντος, η μη τήρηση των ανωτέρω συνιστά λόγο αποκλεισμού τους από την εφαρμογή της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου.

2. Από την ημερομηνία συγκρότησης των Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών, κατά τα οριζόμενα στη παράγραφο 3 του άρθρου 116 του παρόντος τα τρίτα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών, που είχαν ορισθεί κατά τη διαδικασία του άρθρου 5 του ν.4375/2016, παύουν να συμμετέχουν στις συνθέσεις των προαναφερόμενων Επιτροπών, υπό την επιφύλαξη των οριζόμενων στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου.

3. Οι συμβάσεις των τρίτων μελών των ήδη εν λειτουργία, κατά τη ψήφιση του παρόντος νόμου, Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών, λήγουν αυτοδικαίως την 29.2.2020. Στα μέλη αυτά δίδεται η δυνατότητα να συνάψουν με το Ελληνικό Δημόσιο, το οποίο εκπροσωπείται από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, από 1.3.2020 σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για την θέση του βοηθού εισηγητή «rapporteur». Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της παρούσας παραγράφου θα καθορισθούν με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

Άρθρο 118

Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 3 της με αριθμό ΥΑ Α3(γ)/ΓΠ/οικ.25132 (Β' 908) προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Ειδικά για τα πρόσωπα των κατηγοριών ix, x, xi και xii της περίπτωσης γ' της παραγράφου 2 του άρθρου 33 του ν. 4368/2016 (Α' 21), μέχρι να αποκτήσουν το δικαίωμα στην εργασία, όπως προβλέπεται από τα άρθρα 15 του ν. 4540/2018 και 71 του ν. 4375/2016, τα οποία δεν διαθέτουν και αδυνατούν να εκδώσουν ΑΜΚΑ, σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 2 της παρούσας, δικαιούνται του συνόλου των παροχών της παρούσας, με την κατοχή και επίδειξη της Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.). Στα πρόσωπα των ως άνω κατηγοριών ix, x, xi και xii η Κ.Υ.Π.Α., χορηγείται στους δικαιούχους και από τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου με διάρκεια ισχύος αντίστοιχη με τη διάρκεια ισχύος των δελτίων τους, εκτός από την Κ.Υ.Π.Α. των δικαιούχων γυναικών σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία ισχύει για ένα (1) έτος. Η Κ.Υ.Π.Α. ανανεώνεται μαζί με τα δελτία αιτήσαντος ασύλου κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις ισχύουσες διατάξεις».

Άρθρο 119

Καταργούμενες διατάξεις

Από τη θέση σε ισχύ του παρόντος καταργούνται οι παρακάτω διατάξεις:

1. Τα άρθρα 33 έως 66 του ν. 4375/2016 «Οργάνωση και λειτουργία Υπηρεσίας Ασύλου, Αρχής Προσφυγών, Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης σύσταση Γενικής Γραμματείας Υποδοχής, προσαρμογή της Ελληνικής Νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιатύπωση)» (L 180/29.6.2013), διατάξεις για την εργασία δικαιούχων διεθνούς προστασίας και άλλες διατάξεις» (Α' 51).

2. Τα άρθρα 1 έως 24 του ν. 4540/2018 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 26ης Ιουνίου 2013, σχετικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία (αναδιатύπωση, L 180/96/29.6.2013) και άλλες διατάξεις. Τροποποίηση του ν. 4251/2014 (Α'

80) για την προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2014/66/ΕΕ της 15ης Μαΐου 2014 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις προϋποθέσεις εισόδου και διαμονής υπηκόων τρίτων χωρών στο πλαίσιο ενδοεταιρικής μετάθεσης - Τροποποίηση διαδικασιών ασύλου και άλλες διατάξεις» (Α' 91).

3. Το π.δ. 141/2013 «Προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας προς τις διατάξεις της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13ης Δεκεμβρίου 2011 (L 337) σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση και το καθεστώς των αλλοδαπών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας (αναδιατύπωση)» (Α' 226).

Άρθρο 120

Κάθε αντίθετη διάταξη προς τις ρυθμίσεις του παρόντος, καταργείται.

Άρθρο 121 **Έναρξη ισχύος**

Έναρξη ισχύος του νόμου ορίζεται η 01.01.2020, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικότερη διάταξη του παρόντος.

Αθήνα, 21 Οκτωβρίου 2019

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΕΞΩΤΕΡΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Χρ. Σταϊκούρας

Ν. – Γ. Δένδιας

Μ. Χρυσοχοϊδης

ΕΘΝΙΚΗΣ ΑΜΥΝΑΣ

ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ

ΥΓΕΙΑΣ

Ν. Παναγιωτόπουλος

Ν. Κεραμέως

Β. Κικίλιας

ΕΡΓΑΣΙΑΣ ΚΑΙ ΚΟΙΝΩΝΙΚΩΝ
ΥΠΟΘΕΣΕΩΝ

ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ

ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ

Ι. Βρούτσης
ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ ΚΑΙ ΝΗΣΙΩΤΙΚΗΣ
ΠΟΛΙΤΙΚΗΣ

Κων. Τσιάρας

Π. Θεοδωρικάκος

Ι. Πλακιωτάκης

Αριθμ. 267 / 8 / 2019

Ε Κ Θ Ε Σ Η
Γενικού Λογιστηρίου του Κράτους
(άρθρο 75 παρ. 1 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις»

Α. Με το υπόψη σχέδιο νόμου ενσωματώνονται εκ νέου στην ελληνική έννομη τάξη οι υφιστάμενες Οδηγίες που διέπουν την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, το καθεστώς των προσφύγων ή των ατόμων που δικαιούνται επικουρική προστασία, την υποδοχή των ανωτέρω αιτούντων, τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας καθώς και την διαδικασία παροχής δικαστικής προστασίας και ρυθμίζονται όλα τα συναφή ζητήματα. Ειδικότερα:

ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ

α. Επανακαθορίζεται το πλαίσιο για την αναγνώριση υπηκόων τρίτων χωρών ή απάτριδων ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας καθώς και για τη χορήγηση στους δικαιούχους του καθεστώτος του πρόσφυγα ή της επικουρικής προστασίας (προβλέπεται η διεύρυνση της έννοιας των μελών της οικογένειας του δικαιούχου διεθνούς προστασίας και η χορήγηση των προβλεπόμενων δικαιωμάτων σε αυτούς για όσο χρονικό διάστημα διατηρούν την ιδιότητα αυτή, ο επανακαθορισμός των στοιχείων αξιολόγησης της αίτησης διεθνούς προστασίας, η εξέταση της οποίας γίνεται σε εξατομικευμένη βάση, η διασπορά των αιτούντων στην επικράτεια κ.λπ.).

β. Επιπλέον, εισάγεται διάκριση των αδειών διαμονής σε τριετούς διάρκειας σε όσους αναγνωρίζεται το καθεστώς πρόσφυγα και σε ετήσιας διάρκειας σε όσους αναγνωρίζεται το καθεστώς επικουρικής προστασίας.

γ. Καθίσταται υποχρεωτική η πρόσβαση των ανηλίκων στις μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης. Σε περίπτωση παραβίασης της προαναφερόμενης υποχρέωσης, επιβάλλονται σε βάρος των ενηλίκων μελών της οικογένειας του αιτούντος οι κυρώσεις της κείμενης νομοθεσίας. **(άρθρα 1 – 38)**

ΜΕΡΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις αναφορικά με τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία και, μεταξύ άλλων:

α. Προβλέπεται η διάκριση των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης αιτούντων διεθνή προστασία σε πέντε στάδια, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα. Περαιτέρω, προβλέπεται η σύσταση Ειδικών Κλιμακίων Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου για το διαχωρισμό των αιτήσεων των ενδιαφερομένων και την προτεραιοποίηση των αιτημάτων, με βάση τα καθοριζόμενα κριτήρια.

β. Θεσπίζονται ρητά οι κυρώσεις (περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής, επανεισδοχή, επιστροφή, απέλαση), οι οποίες επιβάλλονται σε περίπτωση μη

συμμόρφωσης των υπηκόων τρίτων χωρών ή απάτριδων με τις απαιτήσεις του νόμου (εσωτερικός κανονισμός λειτουργίας του κέντρου διαμονής, αποφάσεις μεταφοράς κ.λπ.).

γ. Εξειδικεύονται ζητήματα που αφορούν στη διαμονή και στην ελεύθερη κυκλοφορία των αιτούντων στην Ελληνική Επικράτεια καθώς και στην κράτηση αυτών (ταχεία εξέταση των αιτημάτων των κρατούμενων, μη συνυπολογισμός στο χρόνο κράτησης των διαστημάτων κράτησης στο πλαίσιο επιστροφής/ απέλασης, επέκταση του δικαιώματος δωρεάν νομικής συνδρομής και σε περίπτωση αμφισβήτησης της απόφασης κράτησης κ.λπ.).

δ. Τίθενται οι κανόνες για την παροχή στους δικαιούχους υλικών συνθηκών υποδοχής και ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

ε. Επανακαθορίζεται η έννοια του όρου ευάλωτα άτομα, για την εφαρμογή των προτεινόμενων ρυθμίσεων.

(άρθρα 39 – 61)

ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

Επανακαθορίζονται οι διαδικασίες για τη χορήγηση και την ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας και περιγράφονται αναλυτικά όλα τα απαιτούμενα στάδια και οι παρεχόμενες εγγυήσεις (πλήρης ή απλή καταγραφή στοιχείων του αιτούντος, διασφάλιση της άσκησης του δικαιώματος κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας υπό την προϋπόθεση αυτοπρόσωπης παρουσίας αυτού, ρητή πρόβλεψη ότι με την απόφαση που απορρίπτεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, μπορεί να διατάσσεται και η επιστροφή του αιτούντος, νέες διαδικασίες κατά την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, ρητή απαγόρευση αναπομπής της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό κ.λπ.).

(άρθρα 62 – 107)

ΜΕΡΗ ΤΕΤΑΡΤΟ ΚΑΙ ΠΕΜΠΤΟ

Περιλαμβάνονται ρυθμίσεις που διέπουν την παροχή δικαστικής προστασίας στους αιτούντες διεθνή προστασία καθώς και στην οργάνωση και λειτουργία της Υπηρεσίας Ασύλου, της Αρχής Προσφυγών και της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης (ΥΠ.Υ.Τ.). Ειδικότερα, μεταξύ άλλων προβλέπονται τα ακόλουθα:

α. Επανακαθορίζεται η αρμοδιότητα των διοικητικών δικαστηρίων όσον αφορά στην εκδίκαση υποθέσεων για την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα.

β. Επανακαθορίζεται, επίσης, η συγκρότηση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, οι οποίες απαρτίζονται αμιγώς από δικαστικούς λειτουργούς και μπορεί να λειτουργούν με τριμελή ή μονομελή σύνθεση. Στα μέλη των Επιτροπών καταβάλλεται αποζημίωση ανά συνεδρίαση, η οποία καθορίζεται με κ.υ.α [Κατά τα ισχύοντα, οι εν λόγω Επιτροπές αποτελούνται από δύο (2) δικαστικούς λειτουργούς και ένα (1) μέλος με τα οριζόμενα προσόντα, για τους οποίους προβλέπεται η καταβολή, με κ.υ.α., αποζημίωσης και μισθού αντίστοιχα].

γ. Προβλέπεται ότι οι συμβάσεις των τρίτων μελών των ήδη εν λειτουργία Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών λήγουν αυτοδικαίως 29-2-2020 και παρέχεται η δυνατότητα να συνάψουν από 1-3-2020 σύμβαση ι.δ.ο.χ. με το Ελληνικό Δημόσιο για τη θέση του βοηθού εισηγητή «rapporteur».

δ. Ρυθμίζονται επιμέρους ζητήματα των Περιφερειακών Υπηρεσιών της ΥΠ.Υ.Τ. και προβλέπεται η ίδρυση σε αυτές διακριτών χώρων με τις κατάλληλες προδιαγραφές, για την παραμονή υπηκόων τρίτων χωρών και απάτριδων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες.

ε. Καθορίζεται η διάρκεια ισχύος της Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.) για συγκεκριμένες κατηγορίες δικαιούχων, βάσει της οποίας εξασφαλίζεται η πρόσβαση ευάλωτων κοινωνικών ομάδων στο Δημόσιο Σύστημα και τις παροχές Υγείας.

στ. Τίθενται οι μεταβατικής ισχύος διατάξεις καθώς και οι καταργούμενες διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

(άρθρα 108 – 121)

B. Από τις προτεινόμενες διατάξεις, σύμφωνα με το αρμόδιο Υπουργείο, προκαλείται σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού δαπάνη από την κάλυψη του κόστους: **α.** υποχρεωτικής πρόσβασης ανηλίκων στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση **(άρθρα 28 και 51),**

β. λειτουργίας Ειδικών Κλιμακίων Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου, για το διαχωρισμό των αιτήσεων των αιτούντων διεθνή προστασία, **(άρθρο 39)**

γ. δωρεάν παροχής στους αιτούντες διεθνή προστασία πληροφοριών και νομικής βοήθειας, **(άρθρο 71)**

δ. καταβολής αποζημίωσης στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών υπό τη νέα τους σύνθεση, **(άρθρο 116)**

ε. σύναψης συμβάσεων ι.δ.ο.χ. με τα τρίτα μέλη των καταργούμενων Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών για τη θέση βοηθού εισηγητή. **(άρθρο 117)**

Το ύψος της ανωτέρω δαπάνης εξαρτάται από την έκδοση των απαιτούμενων κανονιστικών πράξεων καθώς και από πραγματικά περιστατικά.

Αθήνα, 21 Οκτωβρίου 2019

Η Γενική Διευθύντρια

Ιουλία Γ. Αρμάγου

ΕΙΔΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ

(άρθρο 75 παρ. 3 του Συντάγματος)

στο σχέδιο νόμου «Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις»

Από τις διατάξεις του υπόψη σχεδίου νόμου προκαλείται σε βάρος του Κρατικού Προϋπολογισμού δαπάνη από την κάλυψη του κόστους:

- α.** υποχρεωτικής πρόσβασης ανηλίκων στην πρωτοβάθμια και τη δευτεροβάθμια εκπαίδευση (άρθρα 28 και 51),
- β.** λειτουργίας Ειδικών Κλιμακίων Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου για το διαχίορισμό των αιτήσεων των αιτούντων διεθνή προστασία (άρθρο 39),
- γ.** δωρεάν παροχής στους αιτούντες διεθνή προστασία πληροφοριών και νομικής βοήθειας, (άρθρο 71), **δ.** καταβολής αποζημίωσης στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών υπό τη νέα τους σύνθεση (άρθρο 116), **ε.** σύναψης συμβάσεων ι.δ.ο.χ. με τα τρίτα μέλη των καταργούμενων Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών για τη θέση βοηθού εισηγητή (άρθρο 117).

Η ανωτέρω δαπάνη, το ύψος της οποίας εξαρτάται από την έκδοση των απαιτούμενων κανονιστικών πράξεων καθώς και από πραγματικά περιστατικά, θα αντιμετωπίζεται από τις πιστώσεις του κρατικού προϋπολογισμού.

Αθήνα, 21 Οκτωβρίου 2019

ΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

Χρ. Σταϊκούρας

Μ. Χρυσοχοϊδης

ΕΚΘΕΣΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗΣ ΣΥΝΕΠΕΙΩΝ ΡΥΘΜΙΣΕΩΝ**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ****ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΑΣ: ΚΑΛΟΓΡΙΑΣ ΔΗΜΗΤΡΙΟΣ****ΚΑΤΣΟΥΛΑ ΑΝΘΗ****ΥΠΗΡΕΣΙΑ: ΓΡΑΦΕΙΟ ΥΠΟΥΡΓΟΥ****ΘΕΣΗ / ΕΙΔΙΚΟΤΗΤΑ: ΝΟΜΙΚΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ****ΤΗΛΕΦΩΝΟ: 210-6988252, 246****E-MAIL: d.kalogrias@yptp.gr****a.katsoula@astynomia.gr****ΤΙΤΛΟΣ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:****Περί Διεθνούς Προστασίας και άλλες διατάξεις.****ΠΕΡΙΛΗΠΤΙΚΗ ΑΝΑΦΟΡΑ****ΣΤΟ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΚΥΡΙΑΣ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗΣ ΡΥΘΜΙΣΗΣ:**

Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου αναπροσαρμόζεται σε ένα ενιαίο νομοθέτημα το σύνολο των διατάξεων που διέπουν, κατόπιν ενσωμάτωσης ευρωπαϊκών Οδηγιών, την αναγνώριση και το καθεστώς των πολιτών τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας (Οδηγία 2011/95/ΕΕ), την υποδοχή των ανωτέρω αιτούντων (Οδηγία 2013/33/ΕΕ), τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας καθώς και την διαδικασία παροχής δικαστικής προστασίας (Οδηγία 2013/32/ΕΕ).

Α: ΚΥΡΙΑ ΑΞΙΟΛΟΓΟΥΜΕΝΗ ΡΥΘΜΙΣΗ**1. Αναγκαιότητα****1.1. Περιγράψτε το πρόβλημα (οικονομικό, κοινωνικό ή άλλο), το οποίο καθιστά αναγκαία την προώθηση και ψήφιση της αξιολογούμενης ρύθμισης**

Η συγκέντρωση σε ένα ενιαίο νομοθέτημα των εθνικών ρυθμίσεων με τις οποίες ενσωματώνονται οι Οδηγίες που συγκροτούν, κατά κύριο λόγο, το Κοινό Ευρωπαϊκό Σύστημα Ασύλου, επιβλήθηκε ως αναγκαιότητα για δύο λόγους. Ο πρώτος λόγος είναι ότι επιβάλλεται να υπάρχει ένα νομοθέτημα εύχρηστο για τους εφαρμοστές του δικαίου, δικαστικούς λειτουργούς και δικηγόρους. Ο δεύτερος λόγος αφορά στην ουσία των ρυθμίσεων. Τα διάσπαρτα μέχρι σήμερα νομοθετικά κείμενα, με τα οποία είχαν μεταφερθεί στο ελληνικό δίκαιο οι σχετικές Οδηγίες, περιλάμβαναν αφενός διατάξεις όχι σύμφωνες με το σκοπό, το πνεύμα και το γράμμα των Οδηγιών, και αφετέρου, διατάξεις που τα τελευταία χρόνια είχαν υποστεί διαδοχικές τροποποιήσεις, με αποτέλεσμα να έχει δημιουργηθεί ένα συνονθύλευμα διατάξεων, που κάθε άλλο παρά σαφήνεια προσέδιδε στο νόμο.

1.2. Αναφέρατε τους στόχους που επιδιώκει η αξιολογούμενη ρύθμιση συμπεριλαμβάνοντας επιπλέον τυχόν ποσοτικοποιημένα και ποιοτικά στοιχεία των επιδιωκόμενων στόχων και αποτελεσμάτων

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου στοχεύει στο να εισαγάγει στην ελληνική έννομη τάξη ένα ενιαίο σαφές νομικό πλαίσιο και να επανασχεδιάσει ένα νέο σύστημα παροχής διεθνούς προστασίας, το οποίο θα είναι σε αρμονία με τις επιταγές του ενωσιακού νομοθέτη και θα σέβεται πράγματι στην πράξη τα δικαιώματα των αιτούντων άσυλο.

1.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις κοινωνικές και οικονομικές ομάδες που επηρεάζει άμεσα και αυτές που επηρεάζει έμμεσα η αξιολογούμενη ρύθμιση και προσδιορίστε τον λόγο της επιρροής

Η αξιολογούμενη ρύθμιση επηρεάζει άμεσα τους πολίτες τρίτων χωρών και ανιθαγενείς που εισέρχονται στην Ελλάδα και υποβάλλουν αίτημα υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας.

Επίσης επηρεάζει έμμεσα όλους τους εφαρμοστές του δικαίου περί διεθνούς προστασίας, όπως επί παραδείγματι το προσωπικό διοικητικών υπηρεσιών που εμπλέκεται στη διαχείριση των ως άνω πολιτών, από τη στιγμή της εισόδου τους στην ελληνική επικράτεια μέχρι και την εξέταση του αιτήματος ασύλου (Σώματα Ασφαλείας, προσωπικό Υπηρεσίας Πρώτης Υποδοχής και Ταυτοποίησης, Υπηρεσίας Ασύλου και Αρχής Προσφυγών), τους δικαστικούς λειτουργούς και τους δικηγόρους.

2. Καταλληλότητα

2.1. Αναφέρατε, εάν υπάρχουν, προηγούμενες προσπάθειες αντιμετώπισης του ίδιου ή παρόμοιου προβλήματος στην Ελλάδα και περιγράψτε αναλυτικά τα επιτυχή και τα προβληματικά σημεία των προσπαθειών αυτών.

Οι Οδηγίες που ενσωματώνονται εκ νέου με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου, έχουν ήδη μεταφερθεί στην ελληνική έννομη τάξη με το π.δ. 141/2013 (Οδηγία 2011/95/ΕΕ), το ν. 4540/2018 (Οδηγία 2013/33/ΕΕ) και το ν. 4375/2016 (Οδηγία 2013/32/ΕΕ).

Ωστόσο, το προτεινόμενο σχέδιο νόμου επιφέρει όλες τις απαραίτητες αλλαγές που θα επιτρέπουν στο ελληνικό σύστημα ασύλου να αντιμετωπίζει την σημερινή πραγματικότητα, μέσα στην οποία εξάλλου καλείται να λειτουργήσει: κλειστά σύνορα, αυξημένες ροές, έλλειψη φέρουσας ικανότητας της Ελλάδας να υποδεχθεί όλους του υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι επιθυμούν, για λόγους που δεν συνάπτονται όμως με το πνεύμα και τον σκοπό της διεθνούς προστασίας, να εισέλθουν και να παραμείνουν στην ελληνική επικράτεια. Ταυτόχρονα, επιχειρεί να διορθώσει υφιστάμενες ασάφειες που δεν επιτρέπουν στους αιτούντες άσυλο να κατανοήσουν ποια είναι ακριβώς η διαδικασία στην οποία θα υποβληθούν και ποια

είναι επακριβώς τα δικαιώματα αλλά και οι υποχρεώσεις τις οποίες αυτονόητα πρέπει να τηρούν, με συνέπεια να εγκλωβίζεται στη χώρα ένας απροσδιόριστος αριθμός πολιτών τρίτων, χωρίς νόμιμη αιτία, που δεν προστατεύονται αλλά αφήνονται σε κυκλώματα που τους εκμεταλλεύονται, δεν εντοπίζονται από τις αρχές και κατά συνέπεια δεν επιστρέφονται στις χώρες καταγωγής τους.

2.3. Απαριθμήστε αναλυτικά τα διατάγματα και τις κανονιστικές πράξεις που πρέπει να εκδοθούν, προκειμένου να εφαρμοστεί πλήρως η αξιολογούμενη ρύθμιση και περιγράψτε για κάθε μία από αυτές τυχόν θέματα που πρέπει να προσεχθούν κατά την εφαρμογή της

Είδος	Αριθμός
Προεδρικά Διατάγματα	-
Υπουργικές Αποφάσεις	19
Σύνολο	19

- Άρθρο 25 παρ.2: Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3103/2003 (Α 23), καθορίζονται η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης και αντικατάστασης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τύπος, το περιεχόμενο ενδείξεων και η διάρκεια ισχύος του ταξιδιωτικού εγγράφου του δικαιούχου καθεστώτος του πρόσφυγα.
- Άρθρο 45 παρ. 1: Με κανονιστικού χαρακτήρα απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, ορίζονται περιοχές στην ελληνική επικράτεια που μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα οι αιτούντες.
- Άρθρο 51 παρ. 1: Με απόφαση του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και οι προϋποθέσεις ένταξης των ανήλικων αιτούντων και των ανήλικων τέκνων των αιτούντων σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος, κατά τη διάρκεια παραμονής τους στη χώρα.
- Άρθρο 51 παρ. 5: Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων μπορούν να ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για την παροχή εκπαιδευτικών δράσεων εντός των κέντρων φιλοξενίας ή για τη λήψη κατάλληλων μέτρων, όταν για ειδικούς λόγους που αφορούν τον ανήλικο, είναι αδύνατη η πρόσβασή του στο εκπαιδευτικό σύστημα.
- Άρθρο 54 παρ. 2: Με κοινή απόφαση των Υπουργών Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, Παιδείας και Θρησκευμάτων και Προστασίας του Πολίτη προβλέπονται οι ειδικότεροι όροι αξιολόγησης προσόντων των αιτούντων για την πρόσβασή τους στην επαγγελματική κατάρτιση, εφόσον οι αιτούντες δεν διαθέτουν τα απαραίτητα δικαιολογητικά.

- Άρθρο 56 παρ. 5: Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορούν κατ' εξαίρεση να θεσπίζονται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη ειδικότεροι όροι όσον αφορά τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στο άρθρο 56, για εύλογη χρονική περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν: α) απαιτείται εκτίμηση των ειδικών αναγκών του αιτούντος άσυλο σύμφωνα με το άρθρο 58 του παρόντος νόμου ή β) έχουν εξαντληθεί προσωρινά οι διαθέσιμες δυνατότητες στέγασης.
- Άρθρο 60 παρ. 3 περίπτ. ζ': Με απόφαση του Υπουργού Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων καθορίζονται οι εποπτεύοντες φορείς, οι ελάχιστες προδιαγραφές και οι προβλεπόμενοι όροι και διαδικασίες για την επιλογή, παραπομπή, διαμονή και ολοκλήρωση της παρεχόμενης φιλοξενίας των ασυνόδευτων ανηλίκων που έχουν συμπληρώσει το δέκατο έκτο έτος.
- Άρθρο 66 παρ. 3: Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται τα κριτήρια και η διαδικασία πιστοποίησης των οργανώσεων που ενημερώνουν και συμβουλεύουν τους αλλοδαπούς ή ανιθαγενείς και κάθε άλλο ειδικότερο ή τεχνικό θέμα που αφορά στην πιστοποίηση, καθώς και οποιαδήποτε άλλη λεπτομέρεια.
- Άρθρο 86 παρ. 3: Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή τους Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους (φυλετικά, θρησκευτικά, κ.ά.) για τους σκοπούς της εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας.
- Άρθρο 87 παρ. 5: Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή τους Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι χώρες καταγωγής που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, σύμφωνα με το άρθρο 87.
- Άρθρο 90 παρ. 3 και 4: Σε περίπτωση μαζικών αφίξεων υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εθνικής Αμυνας εφαρμόζονται τα παρακάτω:
 - α. Η καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι επιδόσεις των αποφάσεων και λοιπών διαδικαστικών εγγράφων, καθώς και η παραλαβή προσφυγών μπορεί να πραγματοποιείται από προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας ή προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων.
 - β. Η συνέντευξη με τους αιτούντες διεθνή προστασία, δύναται να διενεργείται και από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο ή άλλων αρχών.
 - γ. Η απόφαση του πρώτου βαθμού εκδίδεται υποχρεωτικά εντός δύο (2) ημερών. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής είναι τριών (3) ημερών. Η προσφυγή προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός τριών (3) ημερών.

Η προθεσμία για την ειδοποίηση του αιτούντος σε περίπτωση προφορικής ακρόασης και για την κατάθεση τυχόν υπομνήματος μετά την εξέταση της προσφυγής είναι μίας (1) ημέρας. Η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικά εντός πέντε (5) ημερών.

Με την ίδια απόφαση δύναται να ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια που αφορά στην εφαρμογή του άρθρου 90.

- Άρθρο 102: Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της ηλεκτρονικής υπογραφής των αποφάσεων των μονομελών και τριμελών συνθέσεων της Αρχής Προσφυγών.
- Άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 4375/2016, ως αυτό αναδιατυπώνεται με το άρθρο 116 παρ. 2 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου: Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη διορίζεται ο Διοικητικός Διευθυντής της Κεντρικής Διοικητικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών.
- Άρθρο 5 παρ. 1 του ν. 4375/2016, ως αυτό αναδιατυπώνεται με το άρθρο 116 παρ. 2 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου: Οι αποδοχές του Διοικητικού Διευθυντή καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Οικονομικών.
- Άρθρο 5 παρ. 2 του ν. 4375/2016, ως αυτό αναδιατυπώνεται με το άρθρο 116 παρ. 2 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου: Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Οικονομικών. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση και την ανωτέρω διαδικασία ορίζονται επίσης αναπληρωτές των Προέδρων και των μελών των Επιτροπών, με τα ίδια προσόντα με τα αντίστοιχα τακτικά μέλη.
- Άρθρο 5 παρ. 6 του ν. 4375/2016, ως αυτό αναδιατυπώνεται με το άρθρο 116 παρ. 2 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου: Τα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών αντικαθίστανται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης και Οικονομικών.
- Άρθρο 5 παρ. 15 του ν. 4375/2016, ως αυτό αναδιατυπώνεται με το άρθρο 116 παρ. 2 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου: Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη συγκροτείται τριμελής Επιτροπή Επιλογής, στην οποία ανατίθεται η εξέταση των υποψηφιοτήτων και η εισήγηση τριών υποψηφίων για τη θέση του Διοικητικού Διευθυντή της Κεντρικής Υπηρεσίας της Αρχής Προσφυγών.
- Άρθρο 5 παρ. 11 του ν. 4375/2016, ως αυτό προστίθεται με το άρθρο 116 παρ. 2 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου: Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Οικονομικών προβλέπεται το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης για τα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών.

- Άρθρο 118 παρ. 3: Με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη καθορίζονται οι λεπτομέρειες εφαρμογής της δυνατότητας που δίδεται στα τρίτα μέλη των ήδη εν λειτουργία Ανεξάρτητων Επιτροπών της Αρχής Προσφυγών, να συνάψουν με το Ελληνικό Δημόσιο, από 1-3-2020, σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου ορισμένου χρόνου, για την θέση του βοηθού εισηγητή «rapporteur».

3. Συνέπειες στην Οικονομία

3.8. Προσδιορίστε αναλυτικά τα οφέλη ή την επιβάρυνση του κρατικού προϋπολογισμού, που αναμένεται να προκληθούν από την εξεταζόμενη ρύθμιση
Σύμφωνα με την κατ' άρθρο 24 του ν. 4270/2014 εισήγηση της Γενικής Διεύθυνσης Διοικητικών και Οικονομικών Υπηρεσιών του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη:

α) Οι προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 3 και 7 του άρθρου 116 προκαλούν πρόσθετη δαπάνη, για το οικονομικό έτος 2020, σε βάρος των πιστώσεων του λογαριασμού 2120207899 του τακτικού προϋπολογισμού του Ε.Φ. 1047-203, η οποία θα προσδιοριστεί με την έκδοση των κ.υ.α. των παρ. 3 και 4 του ίδιου άρθρου.

β) Οι προτεινόμενες διατάξεις της παρ. 3 του άρθρου 117 ενδέχεται να προκαλέσουν πρόσθετη δαπάνη, για το οικονομικό έτος 2020, σε βάρος των πιστώσεων των λογαριασμών 2130189001 και 2190301007 του τακτικού προϋπολογισμού του Ε.Φ. 1047-203, η οποία θα προσδιοριστεί με την έκδοση της υπουργικής απόφασης της ίδιας παραγράφου.

γ) Οι προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 39 παρ. 6 περίπτ. γ' ενδέχεται να προκαλέσουν πρόσθετη δαπάνη στον Ε.Φ. 1047-203, η οποία δεν δύναται να υπολογισθεί επί του παρόντος.

δ) Οι προτεινόμενες διατάξεις του άρθρου 71 παρ. 2 ενδέχεται να προκαλέσουν πρόσθετη δαπάνη στον Ε.Φ. 1047-203.

4. Συνέπειες στην κοινωνία και στους πολίτες

4.1. Αναφέρατε τις προσδοκώμενες συνέπειες της προτεινόμενης ρύθμισης στην κοινωνία γενικά και στις επηρεαζόμενες κοινωνικές ομάδες ειδικά

Οι προτεινόμενες ρυθμίσεις, ως αναφέρθηκε, θέτουν κανόνες σαφείς και συγκεκριμένους με σκοπό αφενός μεν την ταχύτερη και αποτελεσματικότερη προστασία όσων πληρούν τα ποιοτικά χαρακτηριστικά του πρόσφυγα, αφετέρου δε την επιστροφή στις χώρες καταγωγής, υπό τις προϋποθέσεις του νόμου, όσων παραμένουν στη χώρα χωρίς νόμιμη αιτία.

Ειδικότερα, το υφιστάμενο σύστημα ασύλου, το οποίο χαρακτηρίζεται από δυσλειτουργίες, αργούς ρυθμούς και περίπλοκες διαδικασίες ευνοεί τη δημιουργία διαφόρων ειδών κυκλωμάτων που εκμεταλλεύονται τους πολίτες τρίτων χωρών που εγκλωβίζονται στη χώρα, αναμένοντας την εξέταση υποβληθέντος αιτήματος

ασύλου. Από την άλλη πλευρά, το ίδιο ως άνω ασαφές σύστημα προσελκύει στη χώρα και πολίτες τρίτων χωρών που επιθυμούν για λόγους που δεν συνάπτονται με τον σκοπό της διεθνούς προστασίας, να εισέλθουν και να παραμείνουν στην ελληνική επικράτεια, οδηγώντας έτσι σε οριακές καταστάσεις τόσο τις υφιστάμενες δομές υποδοχής και φιλοξενίας, όσο και τις ευρύτερες περιοχές, ιδίως τις νησιωτικές, που αποτελούν σημεία εισόδου στην επικράτεια.

4.5. Αναφέρατε τα σημεία της προτεινόμενης ρύθμισης, που απλουστεύουν τις διοικητικές διαδικασίες

Με το άρθρο 39 περιγράφονται, ρητά πλέον, **σε πέντε διακριτά στάδια**, οι διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης, στις οποίες υποβάλλονται οι πολίτες τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς που εισέρχονται ή διαμένουν χωρίς της νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα, **προς διευκόλυνση των εμπλεκόμενων διοικητικών αρχών, των αιτούντων και των δικηγόρων τους.**

Κατά το τέταρτο στάδιο με τίτλο «Παραπομπή σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας», όπως περιγράφεται με το ίδιο ως άνω άρθρο, προβλέπεται διαδικασία προτεραιοποίησης των αιτημάτων διεθνούς προστασίας. **Η μεν πρώτη κατηγορία αιτήσεων που εξετάζεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα αποτελεί σημαντική τομή του σχεδίου νόμου, διότι αντικατοπτρίζει την κύρια στόχευση του νομοθέτη συγκεκριμένες κατηγορίες αιτήσεων, ενόψει της φύσης τους, να εξετάζονται κατά προτεραιότητα έναντι όλων.** Στη διαδικασία αυτή εντάσσονται οι περιπτώσεις των προσώπων που δεν συμμορφώνονται προς τις αποφάσεις μεταφοράς τους καθόσον η συμπεριφορά τους δημιουργεί σημαντική εμπλοκή στην διαδικασία εξέτασης και για τον λόγο αυτό θα πρέπει η αίτησή τους να εξετάζεται ταχέως. Περαιτέρω, εμπίπτουν οι κρατούμενοι καθόσον τα πρόσωπα αυτά ενόψει της ιδιαίτερης κατάστασης στην οποία τελούν, θα πρέπει να τυγχάνουν ιδιαίτερα γρήγορα της σχετικής προστασίας, ή – εφόσον κατόπιν της εξατομικευμένης εξέτασης της αίτησής τους αυτή απορριφθεί- να επιστρέφονται στις χώρες καταγωγής τους.

Με την παράγραφο 4 του αρ. 46, στο πλαίσιο της απλούστευσης των διαδικασιών, απαιτείται πλέον **απλή ενημέρωση** (και όχι εισήγηση) του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής για την έκδοση στη συνέχεια της απόφασης κράτησης αιτούντος διεθνή προστασία από τον οικείο Αστυνομικό Διευθυντή.

Με τα άρθρα 86 και 87 προτείνεται η θέσπιση **καταλόγου ασφαλών τρίτων χωρών και χωρών καταγωγής**, γεγονός επιβεβλημένο από την πραγματικότητα αλλά και σε συμφωνία με την πρακτική που ακολουθούν εδώ και χρόνια όλα τα ευρωπαϊκά κράτη. Η θέσπιση των εν λόγω καταλόγων θα ενισχύσει την ταχύτητα εξέτασης των αιτημάτων διεθνούς προστασίας.

Στο άρθρο 93 ορίζονται ρητά τα **ελάχιστα απαιτούμενα τυπικά στοιχεία** που πρέπει να περιέχονται στο έγγραφο της προσφυγής επί ποινή απαραδέκτου σε περίπτωση που αυτά δεν αναφέρονται σε αυτό.

Με το άρθρο 102 προβλέπεται ότι οι υπογραφές των αποφάσεων από τις Ανεξάρτητες Αρχές Προσφυγών δύναται να τίθενται και **με ηλεκτρονικό τρόπο**.

Τέλος, με τις διατάξεις των άρθρων 74 έως 107 του προτεινόμενου σχεδίου νόμου προβλέπονται απλουστευμένες διαδικασίες και σύντομες προθεσμίες για όλα τα στάδια εξέτασης των αιτημάτων διεθνούς προστασίας τόσο σε πρώτο όσο και σε δεύτερο βαθμό (π.χ. αρ. 77 προσωπική συνέντευξη, αρ. 79 τροποποίηση των στοιχείων ταυτότητας των αιτούντων, αρ. 80 παραίτηση από την αίτηση, αρ. 82 επίδοση των αποφάσεων, αρ. 83 εξέταση αιτήματος σε πρώτο βαθμό, αρ. 89 μεταγενέστερες αιτήσεις, αρ. 90 διαδικασίες στα σύνορα, αρ. 95 προσδιορισμός προσφυγής, αρ. 99 υπομνήματα, αρ. 101 προθεσμία για έκδοση απόφασης επί της προσφυγής, αρ. 105 απαγόρευση αναπομπής στον πρώτο βαθμό).

6. Συνέπειες στη Δημόσια Διοίκηση και την απονομή της Δικαιοσύνης

6.1. Περιγράψτε ξεχωριστά και αναλυτικά τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης για τη βελτίωση της λειτουργίας και της αποδοτικότητας της Δημόσιας Διοίκησης

Με τις διατάξεις του προτεινόμενου σχεδίου νόμου (άρθρο 39), θεσπίζεται μία νέα διαδικασία που **συνδέει τους δύο διαδοχικούς κρίκους της αλυσίδας - την Υπηρεσία Ασύλου με την Υποδοχή**- ενώ ταυτόχρονα προβλέπει την **ενεργό εμπλοκή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης** ήδη από το στάδιο της Υποδοχής, ως περαιτέρω εγγύηση και προστασία των προσώπων που εισέρχονται στη χώρα. Ειδικότερα, συγκροτούνται τα Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου που αποτελούνται από χειριστές της υπηρεσίας και διοικητικό προσωπικό. Ρόλος τους είναι, αμέσως μόλις γίνει η οριστική καταγραφή των αιτούντων, με βάση την εθνικότητα και τους λόγους για τους οποίους αιτούνται διεθνή προστασία, να προβαίνουν ανά χώρα καταγωγής σε προτεραιοποίηση των αιτήσεων. Η προτεραιοποίηση έτσι των αιτήσεων- η οποία προβλέπεται ρητώς ως δυνατότητα από την Οδηγία 2013/32/ΕΕ, πλέον εισάγεται ήδη ως διαδικασία κατά το στάδιο της Υποδοχής, μία διαδικασία δομημένη και σαφής, και δεν επαφίεται πλέον μόνον στην κρίση της Υπηρεσίας Ασύλου κατά το μεταγενέστερο στάδιο της εξέτασης των αιτήσεων. Η ρύθμιση αυτή είναι απαραίτητη καθόσον έτσι **μεταφέρονται δομημένα οι υποθέσεις προς εξέταση στην Υπηρεσία Ασύλου, με αποτέλεσμα να υποβοηθείται η Υπηρεσία κατά την επεξεργασία των αιτήσεων και να απαλλάσσεται από πρόσθετο διοικητικό βάρος**.

Περαιτέρω, με το άρθρο 116 τροποποιούνται οι σχετικές διατάξεις του ν. 4375/2016 με σκοπό τη **λειτουργική αναδιάρθρωση των Επιτροπών Προσφυγών**. Προβλέπεται ότι οι Επιτροπές Προσφυγών συγκροτούνται **από τρεις (3) δικαστικούς λειτουργούς**, με τριετή ανανεούμενη θητεία με σκοπό την ενίσχυση του κύρους του οργάνου. Διότι η συγκρότηση των επιτροπών με 3 Δικαστικούς Λειτουργούς των Διοικητικών Δικαστηρίων, οι οποίοι έχουν την απόλυτη εξειδίκευση επί του προσφυγικού δικαίου, λόγω της μακρόχρονης εκδίκασης των σχετικών υποθέσεων από τα Δικαστήρια αυτά και ενόψει των εγγυήσεων ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των Δικαστικών Λειτουργών, αποτελεί ενίσχυση της παρεχόμενης προστασίας και ύψιστη εγγύηση προς τους αιτούντες ότι τα αιτήματά τους θα εξεταστούν από όργανο που πληροί όλες τις εγγυήσεις που απαιτούνται από το ενωσιακό δίκαιο όσο και από το δίκαιο της Ευρωπαϊκής Σύμβασης Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Συναφώς, προβλέπονται **μονομελείς και τριμελείς συνθέσεις των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών** διότι, ως έχει αποδειχθεί από τα στατιστικά των δικαστηρίων, η μονομελής σύνθεση έχει ταχύτητα στην έκδοση των αποφάσεων. Για τον λόγο αυτό όλες οι διαδικασίες που προϋποθέτουν ιδιαίτερα μικρές προθεσμίες για την έκδοση της απόφασης εντάσσονται στην αρμοδιότητα της μονομελούς σύνθεσης.

Με το ίδιο ως άνω άρθρο τροποποιείται το άρθρο 8 του ν. 4375/2016 και ιδρύονται **κλειστές Δομές Προσωρινής Υποδοχής** πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία και σε βάρος των οποίων εκδίδεται απόφαση κράτησης.

6.2. Αναφέρατε τις αναμενόμενες συνέπειες της αξιολογούμενης ρύθμισης στον τρόπο απονομής της Δικαιοσύνης (εφόσον υπάρχουν)

Η εκδίκαση των υποθέσεων των αιτούντων διεθνή προστασίας μεταφέρονται στα Διοικητικά Πρωτοδικεία με ακυρωτικό έλεγχο (αρ. 108), για λόγους ενοποίησης της εκδίκασης των υποθέσεων του δικαίου αλλοδαπών. Τούτο αναμένεται να βάλει τέλος στην πολυδιάσπαση των υποθέσεων που συνεπαγόταν περισσότερο χρόνο εξαιτίας της μεταφοράς των υποθέσεων από τον έναν βαθμό στον άλλο. Εξάλλου τα Πρωτοδικεία είναι μεγαλύτερα, περισσότερο στελεχωμένα και με την πρόβλεψη για αλλαγή της κατά τόπον αρμοδιότητας και εκδίκαση των αιτημάτων ασύλου από το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθήνας και Θεσσαλονίκης- δηλαδή των δικαστηρίων με φέρουσα ικανότητα ικανή να ανταποκριθεί στο βάρος αυτό- επιταχύνουμε τις διαδικασίες.

Με τα άρθρα 109 και 110 προβλέπονται, επίσης, ρητές προθεσμίες για τον προσδιορισμό της αίτησης ακύρωσης και για την έκδοση των σχετικών αποφάσεων.

7. Νομιμότητα

7.1 Αναφέρατε το πλαίσιο διατάξεων του Συντάγματος στο οποίο ενδεχομένως εντάσσεται η προτεινόμενη ρύθμιση

Άρθρο 2 σχετικά με το σεβασμό και την προστασία της αξίας του ανθρώπου αποτελούν την πρωταρχική υποχρέωση της Πολιτείας.

Άρθρο 5 σχετικά με το δικαίωμα όλων όσων βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια να απολαμβάνουν την απόλυτη προστασία της ζωής, της τιμής και της ελευθερίας τους, χωρίς διάκριση εθνικότητας, φυλής, γλώσσας και θρησκευτικών ή πολιτικών πεποιθήσεων.

Άρθρο 21 σχετικά με την προστασία της οικογένειας

7.2. Αναφέρατε τυχόν νομολογία των εθνικών δικαστηρίων και ιδίως του Ανωτάτου Ειδικού Δικαστηρίου, του Συμβουλίου της Επικρατείας, του Αρείου Πάγου ή του Ελεγκτικού Συνεδρίου που αφορά θέματα συναφή με την προτεινόμενη ρύθμιση

Απόφαση ΣτΕ 805/2018: «[...] κατά την έννοια της ανωτέρω διατάξεως του άρθρου 41 παρ. 1 περ. γγ) του ν. 4375/2016, προκειμένου να επιβληθεί περιορισμός της κυκλοφορίας των αιτούντων διεθνή προστασία σε τμήμα της ελληνικής επικράτειας, ο οποίος, στη συνέχεια θα αναγράφεται στο ατομικό δελτίο του αιτούντος, προβλέπεται η έκδοση κανονιστικής αποφάσεως του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου. Τούτο δε διότι η εκδιδόμενη κατ' εξουσιοδότηση της διατάξεως αυτής απόφαση εφαρμόζεται επί αορίστου αριθμού προσώπων, ενώ με αυτήν επιβάλλεται, κατά γενικό τρόπο, περιορισμός της κυκλοφορίας των ανωτέρω προσώπων σε ειδικώς οριζόμενη περιοχή της Χώρας[...]».

7.3. Αναφέρατε τις σχετικές διατάξεις και προβλέψεις του ευρωπαϊκού κοινοτικού δικαίου και των διεθνών συμβάσεων που έχει κυρώσει η Ελλάδα, όπως επίσης και τυχόν νομολογία του Δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Οι προτεινόμενες διατάξεις τελούν σε συμφωνία με:

- Τις Οδηγίες 2011/95/ΕΕ, 2013/33/ΕΕ και 2013/32/ΕΕ, τις οποίες και ενσωματώνουν.
- Τη Σύμβαση της Γενεύης του 1951 περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης του 1967.
- Το Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ν. 2462/1997, Α' 25).

- Τη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (ν. 1782/1988, Α' 116).
- Τη Διεθνή Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992, Α' 192).
- Την απόφαση ΔΕΕ C- 652/2016 αναφορικά με την αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας σε περίπτωση απειλών δίωξης και σοβαρών βλαβών σε βάρος μέλους της οικογένειας του αιτούντος, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο αιτών αντιμετωπίζει ο ίδιος τέτοιες απειλές, λόγω του οικογενειακού δεσμού με το απειλούμενο πρόσωπο.
- Την απόφαση ΔΕΕ C-534/11 (υπόθεση Arslan) αναφορικά με την κράτηση αιτούντων διεθνή προστασία.
- Την απόφαση ΔΕΕ C-357/2009 PPU (υπόθεση Said Shamilovich Kadzoev), σύμφωνα με την οποία η κράτηση ενόψει απομάκρυνσης διέπεται από την οδηγία 2008/115 και η κράτηση που διατάσσεται κατά ατόμου που ζητεί άσυλο, βάσει π.χ. των οδηγιών 2003/9 και 2005/85 και των εφαρμοστέων διατάξεων του εθνικού δικαίου, εντάσσονται σε διαφορετικές νομικές ρυθμίσεις. Κατά συνέπεια, το χρονικό διάστημα του εγκλεισμού ενός ατόμου σε κέντρο προσωρινής κράτησης βάσει απόφασης που έχει ληφθεί σύμφωνα με τις εθνικές και τις κοινοτικές διατάξεις που αφορούν τους αιτούντες άσυλο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως χρόνος κράτησης ενόψει απομάκρυνσης κατά την έννοια του άρθρου 15 της οδηγίας 2008/115 (σκ. 45, 48).

7.4. Αναφέρατε τυχόν σχετικές προβλέψεις της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου και της νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου

Οι προτεινόμενες διατάξεις τελούν σε συμφωνία με τη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στην υπόθεση KAAK ET AUTRES c. GRÈCE αριθμός 34215/16.

8. Αρμοδιότητα

8.1. Αναφέρατε τα υπουργεία που είναι συναρμόδια για τον σχεδιασμό και την προώθηση της αξιολογούμενης ρύθμισης, αιτιολογώντας ειδικά τους λόγους συναρμοδιότητας

Υπουργείο Οικονομικών

Υπουργείο Εξωτερικών

Εθνικής Άμυνας

Υπουργείο Παιδείας και Θρησκευμάτων

Υπουργείο Υγείας

Υπουργείο Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων

Υπουργείο Δικαιοσύνης
 Υπουργείο Εσωτερικών
 Υπουργείο Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής

8.3. Αναφέρατε αναλυτικά τις υπηρεσίες, που θα είναι αρμόδιες για την εφαρμογή κάθε ξεχωριστής δράσης που προέρχεται από την εξεταζόμενη ρύθμιση

Αρμόδιες για τις διαδικασίες εφαρμογής των δράσεων των προτεινόμενων διατάξεων είναι κυρίως οι υπηρεσίες του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη (Υπηρεσία Ασύλου, Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, Αρχή Προσφυγών, Ελληνική Αστυνομία) και του Υπουργείου Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής (Λιμενικό Σώμα-Ελληνική Ακτοφυλακή).

Επιπρόσθετα αρμόδιες καθίστανται και οι υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων για την προστασία των ασυνόδευτων και των χωρισμένων ανηλίκων (Γενική Διεύθυνση Κοινωνικής Αλληλεγγύης), την πρόσβαση στην απασχόληση, την επαγγελματική κατάρτιση και τις υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης, οι υπηρεσίες του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων για την πρόσβαση των αιτούντων, ανηλίκων και ενηλίκων, στην εκπαίδευση και οι υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας για την παροχή υπηρεσιών ιατρικής και ψυχολογικής φροντίδας. Περαιτέρω, αρμοδιότητες ανατίθενται και στη Γενική Επιτροπεία των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων για θέματα των Ανεξάρτητων Αρχών Προσφυγών.

9. Τήρηση Νομοτεχνικών Κανόνων και Κωδικοποίηση

9.1. Αναφέρατε τους νομοτεχνικούς κανόνες, οι οποίοι εφαρμόστηκαν κατά τη σύνταξη της προτεινόμενης διάταξης, με αναφορά στο εγχειρίδιο οδηγιών της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

Έχουν τηρηθεί οι αρχές καλής νομοθέτησης, όπως καθορίζονται στο ν. 4048/2012 και οι βασικοί νομοτεχνικοί κανόνες, κατά τη διαμόρφωση των προτεινόμενων ρυθμίσεων, που περιγράφονται στο εγχειρίδιο οδηγιών ενσωμάτωσης της Κεντρικής Νομοπαρασκευαστικής Επιτροπής (ΚΕ.Ν.Ε.)

9.2. Προσδιορίστε τις διατάξεις που τροποποιεί, αντικαθιστά ή καταργεί η προτεινόμενη ρύθμιση και ιδίως αναφέρατε εάν υπάρχει ήδη κώδικας ρυθμίσεων συναφών με την προτεινόμενη

Με τις προτεινόμενες διατάξεις τροποποιούνται:

- Το άρθρο 15 του ν. 3068/2002 (Α' 274)
- Τα άρθρα 1, 5, 8, 10, 13 και 71 του ν. 4375/2016 (Α' 51)
- Η υπ' αριθ. Α3(γ)/ΓΠ/οικ.25132 από 4.04.2016 κ.υ.α. (Β' 908).
- Το άρθρο 14 του ν. 4332/2015.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις καταργούνται:

- Τα άρθρα 33 έως 66 του ν. 4375/2016 (Α' 51)
- Τα άρθρα 1 έως 24 του ν. 4540/2018 (Α' 91)
- Το π.δ. 141/2013 (Α' 226)
- Κάθε αντίθετη διάταξη προς τις ρυθμίσεις του σχεδίου νόμου.

9.3. Αναφέρατε τις εν γένει βελτιώσεις που επιφέρει η προτεινόμενη ρύθμιση στην έννομη τάξη και ειδικά τις διατάξεις που κωδικοποιεί ή απλουστεύει

Με τις προτεινόμενες διατάξεις ενοποιείται σε ένα νομοθέτημα το σύνολο των διατάξεων που διέπουν την αναγνώριση και το καθεστώς των πολιτών τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, την υποδοχή των ανωτέρω αιτούντων, τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας καθώς και την διαδικασία παροχής δικαστικής προστασίας.

10. Διαφάνεια - Κοινωνική συμμετοχή

10.2. Περιγράψτε αναλυτικά τον τόπο, τον χρόνο και τη διάρκεια της διαβούλευσης, τους συμμετέχοντες σε αυτήν, και τη διαδικασία διαβούλευσης που επελέγη

Το προτεινόμενο σχέδιο νόμου τέθηκε σε δημόσια διαβούλευση στον ιστότοπο <http://www.opengov.gr> από 15 έως 21 Οκτωβρίου 2019.

ΕΚΘΕΣΗ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ**ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ:**

ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΠΟΛΙΤΗ

ΤΙΤΛΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΟΜΕΝΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ:

Περί Διεθνούς Προστασίας, Διατάξεις για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας, ενοποίηση διατάξεων για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία, τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, αναδιάρθρωση δικαστικής προστασίας αιτούντων άσυλο και άλλες διατάξεις.

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΑΝΑΡΤΗΣΗΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ ΣΤΟ ΔΙΑΔΙΚΤΥΟ:

15 Οκτωβρίου 2019, 21:00

ΗΜΕΡΟΜΗΝΙΑ ΛΗΞΗΣ ΤΗΣ ΔΙΑΒΟΥΛΕΥΣΗΣ:

21 Οκτωβρίου 2019, 16:00

ΑΡΙΘΜΟΣ ΣΥΜΜΕΤΕΧΟΝΤΩΝ

Υποβλήθηκαν συνολικά 332 σχόλια
--

ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ:

- **ΜΕΡΟΣ ΜΟΝΟ – Άρθρο Μόνον – Σκοπός**

15 Σχόλια

- **I. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ (Οδηγία 2011/95/ΕΕ) ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ Άρθρο 1 Σκοπός**

0 Σχόλια

- **Άρθρο 2 (Άρθρο 2 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Ορισμοί**

5 Σχόλια

- **Άρθρο 3 Ερμηνεία και εφαρμογή**

0 Σχόλια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Άρθρο 4 (Άρθρο 4 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Υποβολή και αξιολόγηση στοιχείων

5 Σχόλια

- **Άρθρο 5** (Άρθρο 5 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Ανάγκες παροχής διεθνούς προστασίας οι οποίες ανακύπτουν επιτόπου

2 Σχόλια

- **Άρθρο 6** (Άρθρο 6 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Φορείς δίωξης η σοβαρής βλάβης

0 Σχόλια

- **Άρθρο 7** (Άρθρο 7 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Φορείς προστασίας

0 Σχόλια

- **Άρθρο 8** (Άρθρο 8 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Εγχώρια προστασία

2 Σχόλιο

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ**

Άρθρο 9 (Άρθρο 9 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Πράξεις δίωξης

2 Σχόλιο

- **Άρθρο 10** (Άρθρο 10 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Λόγοι δίωξης

4 Σχόλια

- **Άρθρο 11** (Άρθρο 11 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Παύση καθεστώτος πρόσφυγα

0 Σχόλια

- **Άρθρο 12** (Άρθρο 12 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα

1 Σχόλιο

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ**

Άρθρο 13 (Άρθρο 13 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα

1 Σχόλιο

- **Άρθρο 14** (Άρθρο 14 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης του καθεστώτος του πρόσφυγα

2 Σχόλια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε' ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Άρθρο 15 (Άρθρο 15 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Σοβαρή βλάβη

1 Σχόλια

- **Άρθρο 16** (Άρθρο 16 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Παύση επικουρικής προστασίας

0 Σχόλια

- **Άρθρο 17** (Άρθρο 17 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Αποκλεισμός από την επικουρική προστασία

0 Σχόλια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Άρθρο 18 (Άρθρο 18 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας

0 Σχόλια

- **Άρθρο 19** (Άρθρο 19 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Ανάκληση ή άρνηση ανανέωσης καθεστώτος επικουρικής προστασίας

0 Σχόλια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ**

Άρθρο 20 (Άρθρο 20 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Γενικοί κανόνες

7 Σχόλια

- **Άρθρο 21** (Άρθρο 21 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Προστασία από την απομάκρυνση

5 Σχόλια

- **Άρθρο 22** (Άρθρο 22 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Ενημέρωση

0 Σχόλια

- **Άρθρο 23** (Άρθρο 23 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας

2 Σχόλια

- **Άρθρο 24** (Άρθρο 24 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Άδειες διαμονής

8 Σχόλια

- **Άρθρο 25** (Άρθρο 25 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Ταξιδιωτικά έγγραφα

3 Σχόλια

- **Άρθρο 26** Έγγραφα και πιστοποιητικά

0 Σχόλια

- **Άρθρο 27** (Άρθρο 26 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Πρόσβαση στην απασχόληση

3 Σχόλια

- **Άρθρο 28** (Άρθρο 27 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Πρόσβαση στην εκπαίδευση

4 Σχόλια

- **Άρθρο 29** (Άρθρο 28 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Πρόσβαση σε διαδικασίες για την αναγνώριση τίτλων

1 Σχόλιο

- **Άρθρο 30** (Άρθρο 29 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Κοινωνική αρωγή

0 Σχόλια

- **Άρθρο 31** (Άρθρο 30 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Ιατρική περίθαλψη

6 Σχόλια

- **Άρθρο 32** (Άρθρο 31 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Ασυνόδευτοι ανήλικοι

4 Σχόλια

- **Άρθρο 33** (Άρθρο 32 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Πρόσβαση σε κατάλυμα

6 Σχόλια

- **Άρθρο 34** (Άρθρο 33 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Ελεύθερη κυκλοφορία

0 Σχόλια

- **Άρθρο 35** (Άρθρο 34 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής

ένταξης

1 Σχόλιο

- **Άρθρο 36** (Άρθρο 35 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Επαναπατρισμός

1 Σχόλιο

• **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ**

Άρθρο 37 (Άρθρο 36 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Συνεργασία

0 Σχόλια

- **Άρθρο 38** (Άρθρο 37 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ) Προσωπικό

1 Σχόλιο

• **ΜΕΡΟΣ Β΄ ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄**

Άρθρο 39 Γενικές Διατάξεις για τις Διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης

9 Σχόλια

- **Άρθρο 40** Σκοπός (άρθρο 1 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

0 Σχόλια

- **Άρθρο 41** (Άρθρο 2 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Ορισμοί

1 Σχόλιο

- **Άρθρο 42** (Άρθρο 3 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Πεδίο εφαρμογής

0 Σχόλια

- **Άρθρο 43** (Άρθρο 5 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Ενημέρωση

1 Σχόλια

- **Άρθρο 44** (Άρθρο 6 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Επίσημα έγγραφα

0 Σχόλια

- **Άρθρο 45** (Άρθρο 7 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Διαμονή και ελευθερία κυκλοφορίας

2 Σχόλια

- **Άρθρο 46** (Άρθρα 8 και 9 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Κράτηση των αιτούντων

9 Σχόλια

- **Άρθρο 47** (Άρθρο 10 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Συνθήκες κράτησης

3 Σχόλια

- **Άρθρο 48** (Άρθρο 11 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Κράτηση ευάλωτων ατόμων και αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής

4 Σχόλια

- **Άρθρο 49** (Άρθρο 12 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Οικογένειες

0 Σχόλια

- **Άρθρο 50** (Άρθρο 13 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Ιατρικές εξετάσεις

1 Σχόλιο

- **Άρθρο 51** (Άρθρο 14 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Εκπαίδευση των ανηλίκων

4 Σχόλια

- **Άρθρο 52** Πρόσβαση στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση

0 Σχόλια

- **Άρθρο 53** (Άρθρο 15 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Απασχόληση

4 Σχόλια

- **Άρθρο 54** (Άρθρο 16 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Επαγγελματική Κατάρτιση

0 Σχόλια

- **Άρθρο 55** (Άρθρα 17 και 19 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Γενικοί κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και ιατροφαρμακευτική περίθαλψη

2 Σχόλια

- **Άρθρο 56** (Άρθρο 18 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Ρυθμίσεις για τις υλικές συνθήκες υποδοχής

3 Σχόλιο

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ Ή ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ**
Άρθρο 57 (Άρθρο 20 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής

6 Σχόλια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΥΑΛΩΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ** **Άρθρο 58** (Άρθρα 21 και 22 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Γενική αρχή για τα ευάλωτα πρόσωπα και αξιολόγηση των ειδικών αναγκών υποδοχής των ευάλωτων προσώπων

8 Σχόλια

- **Άρθρο 59** (Άρθρο 23 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Ανήλικοι

2 Σχόλια

- **Άρθρο 60** (Άρθρο 24 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Ασυνόδευτοι ανήλικοι και χωρισμένοι ανήλικοι

0 Σχόλια

- **Άρθρο 61** (Άρθρο 25 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Θύματα βασανιστηρίων και βίας

9 Σχόλια

- **III. ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2013/32/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ «ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ)» (I 180/29.6.2013) ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ**

Άρθρο 62 (Άρθρο 1 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Σκοπός

1 Σχόλιο

- **Άρθρο 63** (Άρθρα 2 και 4 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Ορισμοί

1 Σχόλια

- **Άρθρο 64** (Άρθρο 3 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Πεδίο Εφαρμογής

0 Σχόλια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β' ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ** **Άρθρο 65** (Άρθρο 6 και 7 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Πρόσβαση στη διαδικασία

5 Σχόλιο

- **Άρθρο 66** (Άρθρο 8 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Ενημέρωση και παροχή συμβουλών σε κέντρα κράτησης και σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια

0 Σχόλια

- **Άρθρο 67** (Άρθρο 24 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων

3 Σχόλιο

- **Άρθρο 68** (Άρθρο 9 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Δικαίωμα παραμονής αιτούντων – Εξαιρέσεις

3

- **Άρθρο 69** (Άρθρο 12 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Εγγυήσεις για τους αιτούντες

1 Σχόλια

- **Άρθρο 70** Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία

9 Σχόλια

- **Άρθρο 71** (Άρθρα 19 έως 23 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Παροχή πληροφοριών – Νομική εκπροσώπηση και συνδρομή

5 Σχόλια

- **Άρθρο 72** (Άρθρο 18 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Ιατρική Εξέταση

1 Σχόλια

- **Άρθρο 73** (Άρθρο 29 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Ο ρόλος της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες

0 Σχόλια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ΄ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ Άρθρο 74** (Άρθρο 10 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Προϋποθέσεις για την εξέταση της αίτησης

0 Σχόλια

- **Άρθρο 75** (Άρθρο 25 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Αιτήσεις ασυνόδευτων ανήλικων

5 Σχόλιο

- **Άρθρο 76** (Άρθρο 30 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Τήρηση εμπιστευτικότητας

0 Σχόλια

- **Άρθρο 77** (Άρθρα 14 έως 17 και 34 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Προσωπική συνέντευξη

7 Σχόλιο

- **Άρθρο 78** (Άρθρο 13 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Υποχρεώσεις των αιτούντων

9 Σχόλια

- **Άρθρο 79** Στοιχεία Ταυτότητας των Αιτούντων

1 Σχόλια

- **Άρθρο 80** (Άρθρα 27 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Παραίτηση από την αίτηση

2 Σχόλιο

- **Άρθρο 81** (Άρθρο 28 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Σιωπηρή Ανάκληση

8 Σχόλια

- **Άρθρο 82** (Άρθρο 11 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Αιτιολογία και επίδοση αποφάσεων και άλλων διαδικαστικών εγγράφων

5 Σχόλιο

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ' ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΒΑΘΜΟ Άρθρο 83** (Άρθρο 31 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Διαδικασία της εξέτασης

3 Σχόλια

- **Άρθρο 84** (Άρθρο 33 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Απαράδεκτες αιτήσεις

1 Σχόλιο

- **Άρθρο 85** (Άρθρο 35 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Πρώτη χώρα ασύλου

2 Σχόλια

- **Άρθρο 86** (Άρθρο 38 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Ασφαλείς τρίτες χώρες

6 Σχόλιο

- **Άρθρο 87** (Άρθρα 36 και 37 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Ασφαλείς χώρες καταγωγής

3 Σχόλια

- **Άρθρο 88** (Άρθρο 32 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Αβάσιμες αιτήσεις

4 Σχόλια

- **Άρθρο 89** (Άρθρα 40 έως 42 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Μεταγενέστερες αιτήσεις

1 Σχόλια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ Άρθρο 90** (Άρθρο 43 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Διαδικασίες στα σύνορα

4 Σχόλιο

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΣΤ' ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ Άρθρο 91** (Άρθρα 44 και 45 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Ανάκληση

0 Σχόλια

- **ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ Άρθρο 92** (Άρθρο 46 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Δικαίωμα άσκησης προσφυγής

4 Σχόλια

- **Άρθρο 93** Περιεχόμενο Προσφυγής

6 Σχόλια

- **Άρθρο 94** Άσκηση της Προσφυγής

5 Σχόλιο

- **Άρθρο 95** Προσδιορισμός Προσφυγής

2 Σχόλια

- **Άρθρο 96** Έκθεμα

0 Σχόλια

- **Άρθρο 97** Συζήτηση Προσφυγής

7 Σχόλιο

- **Άρθρο 98** Αναβολή της συζήτησης
1 Σχόλια
- **Άρθρο 99** Υπομνήματα
0 Σχόλια
- **Άρθρο 100** Παραίτηση από την προσφυγή
0 Σχόλια
- **Άρθρο 101** Προθεσμία για έκδοση απόφασης
1 Σχόλιο
- **Άρθρο 102** Υπογραφή –Διόρθωση απόφασης
1 Σχόλιο
- **Άρθρο 103** Επίδοση απόφασης
0 Σχόλια
- **Άρθρο 104** Δικαίωμα παραμονής
4 Σχόλιο
- **Άρθρο 105** Αναπομπή στον πρώτο βαθμό
2 Σχόλια
- **Άρθρο 106** Υποχρέωση εχεμύθειας
0 Σχόλια
- **Άρθρο 107** (Άρθρο 50 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Υποβολή Εκθέσεων
0 Σχόλια
- **V. ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ Άρθρο 108** (Άρθρο 47 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ) Αίτηση ακύρωσης
1 Σχόλια
- **Άρθρο 109** Προθεσμία
0 Σχόλια
- **Άρθρο 110** Προσδιορισμός αίτησης ακύρωσης
0 Σχόλια
- **Άρθρο 111** Έκδοση απόφασης
1 Σχόλιο
- **Άρθρο 112** (άρθρο 26 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Προσφυγές
1 Σχόλια
- **Άρθρο 113**
5 Σχόλια
- **Άρθρο 114**
6 Σχόλια
- **Άρθρο 115** Μεταφορά αρμοδιοτήτων
5 Σχόλια

- **ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ ΕΙΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ Άρθρο 116** Τροποποιήσεις του ν. 4375/2016
15 Σχόλια
- **Άρθρο 117**
0 Σχόλια
- **Άρθρο 118**
3 Σχόλιο
- **ΑΡΘΡΟ 119** Καταργούμενες διατάξεις
0 Σχόλια
- **Άρθρο 120**
0 Σχόλια
- **Άρθρο 121**
1 Σχόλια

ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΣΧΕΔΙΟΥ ΝΟΜΟΥ

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΕΠΙ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ:

Τα σχόλια αφορούν στα άρθρα 1-13, 18, 20 και 22 του σχεδίου νόμου.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΗ ΠΑΡΟΥΣΙΑΣΗ ΣΧΟΛΙΩΝ ΚΑΤ' ΑΡΘΡΟ:

ΜΕΡΟΣ ΜΟΝΟ – Άρθρο Μόνον – Σκοπός

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος είναι η ενοποίηση των διατάξεων σε ένα νομοθέτημα που αφορά: α) τις απαιτήσεις για την αναγνώριση των υπηκόων τρίτων χωρών ή των ανιθαγενών ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας για ένα ενιαίο καθεστώς για τους πρόσφυγες ή για τα άτομα που δικαιούνται επικουρική προστασία και για το περιεχόμενο της παρεχόμενης προστασίας β) τις απαιτήσεις για την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία, την υποδοχή των αιτούντων διεθνή προστασία, τη διαδικασία χορήγησης και ανάκλησης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας και γ) την αναδιοργάνωση της παρεχόμενης δικαστικής προστασίας των αιτούντων άσυλο.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Το Ελληνικό Συμβούλιο για τους Πρόσφυγες εκφράζει τη βαθιά του ανησυχία για το πρόσφατο νομοσχέδιο «περί Διεθνούς Προστασίας», όπως αυτό δημοσιεύθηκε στις 15 Οκτωβρίου 2019 και υπογραμμίζει ότι αυτό υπονομεύει σημαντικά θεμελιώδεις εγγυήσεις αιτούντων άσυλο και προσφύγων, κατά παράβαση, μεταξύ άλλων του ενωσιακού, διεθνούς και εθνικού δικαίου καθώς και της αρχής μη επαναπροώθησης.

Καταρχάς επισημαίνουμε ότι, παρόλο που το νομοσχέδιο αυτό αφορά στην ενσωμάτωση τριών ενωσιακών Οδηγιών και επιφέρει εξαιρετικά σημαντικές αλλαγές στο σύστημα

παροχής διεθνούς προστασίας και υποδοχής, δεν παρασχέθηκε επαρκής χρόνος για δημόσια διαβούλευσή του (μόλις 5 ημερών), γεγονός που ακυρώνει στην πράξη την ουσιαστική δυνατότητα σχολιασμού των διατάξεων του και συμμετοχής, μεταξύ άλλων, του νομικού κόσμου και της κοινωνίας των πολιτών σε αυτήν.

Το νομοσχέδιο έρχεται στη δημοσιότητα σε μια στιγμή κρίσης για το ελληνικό σύστημα υποδοχής, ιδίως στα Νησιά του Βορειοανατολικού Αιγαίου, όπου συνολικά παραμένουν εγκλωβισμένοι περίπου 30.000 άνθρωποι, σε εγκαταστάσεις με χωρητικότητα μόλις 6.178 θέσεων, σε εξαιρετικά επικίνδυνες και ακατάλληλες συνθήκες, στο πλαίσιο του επιβαλλόμενου γεωγραφικού περιορισμού προς υλοποίηση της Κοινής Δήλωσης ΕΕ-Τουρκίας. Κρίση η οποία ανατροφοδοτείται από την περιορισμένη έως ανύπαρκτη παροχή ιατρικών και ψυχοκοινωνικών υπηρεσιών και τις εντεύθεν συνέπειες στην λειτουργία του συστήματος ταυτοποίησης προσώπων, που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, στην απουσία νέων θέσεων υποδοχής στην ενδοχώρα και στις σημαντικές καθυστερήσεις στη διαδικασία εξέτασης αιτημάτων διεθνούς προστασίας σε ολόκληρη την χώρα.

Όπως προκύπτει από το περιεχόμενο του προτεινόμενου νομοσχεδίου, η ελληνική πολιτεία, αντί να σχεδιάσει μία πολιτική προς την κατεύθυνση επίλυσης των πραγματικών προβλημάτων του ελληνικού συστήματος άσυλου και υποδοχής, με τη στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών για την εξέταση αιτημάτων άσυλου και την υλοποίηση μιας αποτελεσματικής ενταξιακής πολιτικής, που θα μπορούσε να επιταχύνει σημαντικά τη διαδικασία άσυλου και να απελευθερώσει σημαντικό αριθμό θέσεων φιλοξενίας στην ενδοχώρα, επιλέγει να αντιμετωπίσει την υφιστάμενη κρίση με ρυθμίσεις, που μειώνουν θεμελιώδεις εγγυήσεις του συστήματος άσυλου και υποδοχής, και οι οποίες προσανατολίζονται μονομερώς στη αύξηση των επιστροφών.

Οι διατάξεις του νομοσχεδίου ενσωματώνουν στην ελληνική έννομη τάξη τα ελάχιστα επιτρεπόμενα όρια προστασίας και εγγυήσεων (minimum standards) του ενωσιακού δικαίου, ενώ σε αρκετά σημεία οι προτεινόμενες ρυθμίσεις δεν εξασφαλίζουν ούτε αυτά τα ελάχιστα όρια, θέτοντας ζητήματα παραβίασης του ενωσιακού δικαίου και πλημμελούς ενσωμάτωσής του στην ελληνική έννομη τάξη.

Επιπλέον και παρά το γεγονός ότι σκοπός του νομοθέτη, σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, είναι «η κατάστρωση ενός ... συστήματος συμπαγούς, δομημένου, σαφούς, δίκαιου», στην πραγματικότητα οι διατάξεις του νομοσχεδίου εισάγουν περαιτέρω πολύπλοκες, κατακερματισμένες και κατά παρέκκλιση διαδικασίες (βλ. διαδικασία κατ' απόλυτη προτεραιότητα, κατά προτεραιότητα, παράλληλα και παράπλευρα προς την ταχύρρυθμη διαδικασία και τη διαδικασία στα σύνορα), μειώνουν διαδικαστικές και ουσιαστικές εγγυήσεις αιτούντων άσυλο και προσφύγων, ακόμη και των πλέον ευάλωτων εξ αυτών (ανήλικοι, θύματα βασανιστηρίων, βίας κλπ), με εξαιρετικά συντετμημένες προθεσμίες, οι οποίες είναι αμφίβολο κατά πόσο μπορούν να ακολουθηθούν ακόμη και από την ίδια τη Διοίκηση, υπερβολικά διαδικαστικά εμπόδια για τους αιτούντες διεθνή προστασία, που παρεμποδίζουν την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης, εισαγωγή της δυνατότητας απόρριψης ενός αιτήματος διεθνούς προστασίας χωρίς να έχει προηγηθεί μια δίκαιη και αποτελεσματική εξέταση σε δύο βαθμούς, υπερβολική διεύρυνση των προσώπων, που στερούνται του δικαιώματος παραμονής στη χώρα, κατά τη διαδικασία εξέτασης κατά τον δεύτερο βαθμό, συμπεριλαμβανομένων και προσώπων με προφανή ανάγκη διεθνούς προστασίας, περιορισμό στην πρόσβαση σε πραγματική προσφυγή και δικαστική προστασία και αμφιβόλου συνταγματικότητας ρυθμίσεις.

Λόγω του εξαιρετικά περιορισμένου χρόνου προς διαβούλευση, επισημαίνονται, ενδεικτικώς, τα παρακάτω:

Σχόλιο 2:

Γενικό σχόλιο: Το νομοσχέδιο βασίζεται στην αύξηση των διαδικαστικών προσκομμάτων

που οδηγούν στην θέση ενός αιτούντος άσυλο εκτός διαδικασίας. Ένα μεγάλο μέρος των αιτούντων θα τίθεται εκτός διαδικασίας για τυπικούς λόγους (μη συμμόρφωση σε υποχρεώσεις σχετικές με την υποδοχή, απώλεια ασφυκτικών προθεσμιών) και όχι με απόρριψη του αιτήματος στην ουσία. Αυτό πρώτον θα αυξήσει δραματικά την πίεση στον διοικητικό μηχανισμό, αφού ενδεχόμενη πλημμύρα θα έχει βαρύτατες και μη θεραπεύσιμες συνέπειες για τον αιτούντα. Δεύτερον θα επιβαρύνει τον φόρτο και τις συνθήκες εργασίας, αφού η απαίτηση συχνότατης αυτοπρόσωπης παρουσίας των αιτούντων συνεπάγεται τεράστιο ημερήσιο διαχειριστικό κόστος. Τρίτον θα αυξήσει την αβεβαιότητα σε σχέση με το αν ο απορριφθείς είναι ή δεν είναι πρόσφυγας, αφού στις περισσότερες περιπτώσεις η έλλειψη της ιδιότητας τεκμαίρεται από την συμπεριφορά του και δεν προκύπτει από τους ισχυρισμούς του. Προτείνεται η καθιέρωση ενιαίων προθεσμιών προσφυγής για κάθε διαδικασία, ή έστω της κανονικής και μίας μόνο συντετημένης 20 ημερών. Το κέρδος σε βεβαιότητα και αξιοπιστία του συστήματος είναι πολλαπλάσιο από την όποια καθυστέρηση, που δεν συγκρίνεται με την καθυστέρηση έκδοσης απόφασης, επίδοσης της κλπ.

Σχόλιο 3:

Με το παρόν νομοσχέδιο παρατηρείται σαφής περιορισμός των δικαιωμάτων τόσο των αιτούντων διεθνή προστασία (ενδεικτικά ταχύρρυθμες διαδικασίες, διαδικασίες στα σύνορα και κράτηση στα όρια της νομιμότητας), όσο και των δικαιούχων επικουρικής προστασίας (εξέταση με την ολοκλήρωση του έτους από την χορήγηση, των λόγων χορήγησης επικουρικής προστασίας για να πραγματοποιηθεί διετής ανανέωση) και δικαιούχων προσφυγικού καθεστώτος (περιορισμός υλικών συνθηκών υποδοχής). Στα ανωτέρω οφείλουν να ληφθούν υπόψη οι ελλείψεις σε προσωπικό στην Υπηρεσία Ασύλου, στην ΥΠΥΤ, σε ιατρικά κλιμάκια και κλιμάκια ψυχοκοινωνικής υποστήριξης καθώς και η τεράστια έλλειψη διερμηνέων σε όλα τα πλαίσια.

Ειδικότερα για όλα τα προβλεπόμενα μέτρα που αφορούν τα παιδιά και ιδιαίτερα την ευάλωτη ομάδα των ασυνόδευτων ανηλίκων οφείλουμε να επισημάνουμε την απορία μας σχετικά με την μη ρεαλιστική εφαρμογή του νόμου και των προβλεπόμενων εγγυήσεων που απορρέουν πέραν των Οδηγιών και του νομοσχεδίου και από τη Διεθνή Σύμβαση για τα δικαιώματα του Παιδιού. Βάση των πιο πρόσφατων στατιστικών στοιχείων του ΕΚΚΑ για τους ασυνόδευτους ανήλικους (διαθέσιμα στο : https://www.e-pronoia.gr/sites/default/files/gr_ekka_dashboard_15-10-2019.pdf) ο εκτιμώμενος αριθμός είναι 4.779, εκ των οποίων 1178 διαβιούν άστεγοι ή διαμένουν σε άτυπες/επισφαλείς συνθήκες στέγασης, περαιτέρω η εφαρμογή του Νόμου 4554/2018 (άρθρα 13-32) για την επιτροπεία ασυνόδευτων ανηλίκων μετατέθηκε για την 1/3/2002 (νόμος 4623/2019 άρθρο 73 <https://www.e-nomothesia.gr/autodioikese-demoi/nomos-4623-2019-phkek-134a-9-8-2019.html>). Εκ των ως άνω αναφερθέντων προβληματιζόμαστε ιδιαίτερα με την προστασία των δικαιωμάτων των παιδιών αιτούντων διεθνή προστασία και δη των ασυνόδευτων ανηλίκων, και ειδικότερα των άστεγων ασυνόδευτων ανηλίκων ή των ασυνόδευτων ανηλίκων που διαβιούν σε επισφαλείς συνθήκες, χωρίς υποστηρικτικό δίκτυο και πολλές φορές χωρίς να εντοπίζονται από τις αρμόδιες αρχές προστασίας (Υπηρεσία Ασύλου, ΕΚΚΑ, Εισαγγελία αλλά και ΜΚΟ) για μήνες.

Ταυτόχρονα, σε όλους τους αιτούντες διεθνή προστασία δημιουργείται πληθώρα διαδικαστικών εμποδίων και ουσιαστικά δυσχεραίνεται και παρακωλύεται το δικαίωμα πρόσβασης στο άσυλο, σε συνδυασμό με την κατάργηση του μετατραυματικού στρες ως λόγου ευαλωτότητας. Με τις προβλεπόμενες διατάξεις για την κράτηση ακόμα και των ανηλίκων ανατρέπεται ουσιαστικά το τεκμήριο της ελευθερίας και ελεύθερης μετακίνησης. Περαιτέρω οι αιτούντες και δικαιούχοι καλούνται συνεχώς να αποδεικνύουν την καλή τους πίστη και είναι δυνατόν να υφίστανται ποινές και περιορισμούς ειδικά όσον αφορά ζητήματα υλικών συνθηκών υποδοχής, στα οποία δεν φέρουν καμία ευθύνη (ενδεικτικά όταν οι γονείς αδυνατούν να μεταφέρουν τα παιδιά σε σχολείο το οποίο είναι πολύ, μακριά καθώς η σχολική μονάδα που υπάγονται είναι πλήρης όπως και οι πλησιέστερες σε αυτήν

και δεν ευρίσκεται άλλη διαθέσιμη σχολική μονάδα). Ζητήματα εγείρονται και ως προς την τήρηση και εφαρμογή στο δικαίωμα ενημέρωσης σε γλώσσα κατανοητή, απλή και προσιτή. Ακόμα αντίθετη στο άρθρο 13 της ΕΣΔΑ και άρα στην πραγματική με την έννοια της αποτελεσματικής άσκησης προσφυγής, καθίσταται η πρόσβαση στο δικαίωμα προσφυγής λόγω α) της αδυναμίας παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής, η οποία είναι υποχρεωτική, β) της αυτοπρόσωπης παρουσίας και γ) των λόγων που απαιτούνται στο εν λόγω δικόγραφο κατά της απορριφθείσας πρωτοβάθμιας απόφασης. Ακόμα, ζητήματα συνταγματικότητας γεννά η ίδρυση μονοπρόσωπων διοικητικών οργάνων αποτελούμενων από δικαστές. Τέλος, σε περιπτώσεις προφανών και καταφανών λαθών από τους χειριστές ή έλλειψης προφανών διαδικαστικών εγγυήσεων, όπως η διενέργεια συνέντευξης ασυνόδευτου ανηλίκου χωρίς επίτροπο ή νομικό εκπρόσωπο, η κατάργηση της αναπομπής στον πρώτο βαθμό στερεί έναν βαθμό από τους αιτούντες για την πραγματική εξέταση του αιτήματός τους.

Σχόλιο 4:

Ο χρόνος δημόσιας διαβούλευσης του νομοσχεδίου δεν είναι επαρκής και κατά συνέπεια δεν επιτρέπει ενδελεχή επεξεργασία τόσων άρθρων. Χρειάζεται τουλάχιστον μία εβδομάδα ώστε να υπάρξει μία ουσιαστική δημόσια διαβούλευση. Ακόμη, η κατεύθυνση του περιορισμού των υλικών συνθηκών υποδοχής σε ένα πλαίσιο που ήδη ασφυκτιεί θα έχει μακροπρόθεσμο κόστος για την ελληνική διοίκηση και την ευημερία των αιτούντων άσυλο και θα υπονομεύσει την προσπάθεια ένταξης των ανθρώπων.

Σχόλιο 5:

Το νομοσχέδιο που έχει κατατεθεί προς διαβούλευση, ορθώς επιχειρεί την κωδικοποίηση της νομοθεσίας και την ενοποίηση σε ένα κείμενο τριών σχετικών ευρωπαϊκών οδηγιών. Ταυτόχρονα εισαγάγει και τροποποιεί σειρά ρυθμίσεων με στόχο την επιτάχυνση της διαδικασίας εξέτασης των αιτημάτων ασύλου αλλά και την αποθάρρυνση των αλλοδαπών που επιχειρούν να υπαχθούν στην διαδικασία ασύλου «καταχρηστικά» προκειμένου να παραμείνουν νόμιμα στη χώρα. Ως οργάνωση με έντονη και συνεχή παρουσία στο πεδίο, μας προβληματίζουν ιδιαιτέρως: Α) Ότι πολλές από τις ελάχιστες προϋποθέσεις για την ορθή εφαρμογή του υπό συζήτηση νόμου, όπως κυρίως η επαρκής στελέχωση των αρμόδιων υπηρεσιών ασύλου και πρώτης υποδοχής, δεν πληρούνται με ορατό τον κίνδυνο να μην γίνονται σεβαστά τα δικαιώματα των αλλοδαπών που υποβάλλονται στις διαδικασίες υποδοχής και ασύλου. Για τον λόγο αυτό είναι κρίσιμης σημασίας η αναγνώριση και αντιμετώπιση των πολλών αντικειμενικών εμποδίων και δυσχερειών με τρόπο που θα επιτρέπει σε βάθος χρόνου την ορθή εφαρμογή του υπό συζήτηση νόμου. Β) Στο πλαίσιο της προσπάθειας επιτάχυνσης της διαδικασίας εξέτασης των αιτημάτων ασύλου αλλά και αποθάρρυνσης των «καταχρηστικών» αιτημάτων ασύλου προκειμένου να παραμείνουν νόμιμα στη χώρα, τίθενται υπέρμετροι περιορισμοί στα δικαιώματα των αιτούντων και γίνεται σύντμηση βασικών διοικητικών και δικονομικών προθεσμιών εντός των οποίων δικαιούνται αυτοί να ασκήσουν βασικά δικαιώματά τους (εντελώς ενδεικτικά, απόρριψη αιτήσεων ως αβάσιμων σε περίπτωση παραβίασης του καθήκοντος συνεργασίας με τις αρχές/ πλασματική επίδοση απορριπτικών αποφάσεων / μη χορήγηση ανασταλτικού αποτελέσματος στην προσφυγή σε ευρεία κατηγορία υποθέσεων / σύντμηση της δικονομικής προθεσμίας άσκησης αίτησης ακύρωσης κατά απορριπτικής απόφασης β' βαθμού κλπ) Γ) Τέλος, ο ελάχιστος χρόνος που διατίθεται προς διαβούλευση κάνει αδύνατη την ενδελεχή επεξεργασία των επί μέρους διατάξεων του νομοσχεδίου και της αιτιολογικής έκθεσης και για τον λόγο αυτό, παρά τα σχόλια που έχουμε υποβάλει, θεωρούμε εξαιρετικά σημαντική την δυνατότητα παράτασης της διαδικασίας διαβούλευσης ώστε αυτή να λάβει ουσιαστικό χαρακτήρα και να επιτρέψει την αρτιότερη βελτίωση του νομοσχεδίου.

Σχόλιο 6:

Η επιχειρούμενη κωδικοποίηση όλων των συναφών με τη χορήγηση διεθνούς προστασίας

διατάξεων θα μπορούσε πραγματικά να βοηθήσει στην εγκαθίδρυση ενός σαφέστερου και ενιαίου νομοθετικού κειμένου, εφόσον η σχετική πρωτοβουλία γινόταν με ουσιαστική διαβούλευση και μέσα σε πέντε (5) ημέρες. Να σημειωθεί ότι αντίστοιχη προσπάθεια είχε στεφθεί με επιτυχία κατά την κωδικοποίηση του Κώδικα Μετανάστευσης και Κοινωνικής Ένταξης (ν. 4251/2014), αφού πρότερα είχε δοθεί χρόνος για να τοποθετηθούν ανεξάρτητες αρχές και φορείς της κοινωνίας των πολιτών.

Σχόλιο 7:

Είναι αξιοσημείωτη η προσπάθεια ενοποίησης των διατάξεων, αλλά το περιορισμένο χρονικό διάστημα κατά το οποίο ορίστηκε να είναι ενεργή η διαδικασία της διαβούλευσης δεν επαρκεί για τη συστηματική μελέτη και επεξεργασία του νομοσχεδίου και την υποβολή σχολίων. Μία απόπειρα ενοποίησης – ιδιαίτερα σε ένα πεδίο όπως αυτό του ασύλου που όλες οι αλλαγές θα εφαρμοστούν άμεσα επηρεάζοντας την κατάσταση χιλιάδων ανθρώπων και τη λειτουργία πολλών υπηρεσιών και αρχών- απαιτεί τον ανάλογο χρόνο για να συμπεριλάβει τις θέσεις/προτάσεις όλων των εμπλεκόμενων, κάτι το οποίο δεν καθίσταται εφικτό. Η διαδικασία της διαβούλευσης γίνεται βιαστικά και χωρίς να πληρούνται – παρά μόνο επιφανειακά- οι αρχές που θα πρέπει να διέπουν κάθε διαδικασία δημόσιας διαβούλευσης.

Σχόλιο 8:

Ο χρόνος που μας δόθηκε για να σχολιάσουμε ήταν εξαιρετικά και αδικαιολόγητα περιορισμένος, ως εκ τούτου δεν κατορθώσαμε να σχολιάσουμε παρά πολύ συγκεκριμένο αριθμό άρθρων. Παρακαλούμε επεκτείνετε τη δημόσια διαβούλευση.

Σχόλιο 9:

Η κατάργηση του άρθρου 22 του νόμου 4375/2016 χωρίς να λύνει το πρόβλημα εκατοντάδων προσφυγών που εκκρεμούν με την διαδικασία του ΠΔ 114/2010 δεν αποτελεί έντιμη αντιμετώπιση αυτών των περιπτώσεων.απο την αιτιολογική έκθεση του άρθρου 22 του νόμου 4375/2016 αποφασίστηκε από την ελληνική πολιτεία ότι το αίτημα ασύλου χωρίς να έχει εξεταστεί δημιουργούσε οικογενειακή και ιδιωτική ζωή που έχριζαν ανάγκης προστασίας με χορήγηση άδειας διαμονής από τότε έχουν περάσει αλλά 3 χρόνια.ελπίζουμε με την παρέμβασή σας να διορθωθεί αυτή η αδικία.

Σχόλιο 10:

Ο χρόνος δημόσιας διαβούλευσης του νομοσχεδίου είναι πολύ περιορισμένος και δεν επιτρέπει πραγματική επεξεργασία και ουσιαστικά σχόλια. Για μια ουσιώδη δημόσια διαβούλευση σε ένα κείμενο που αγγίζει τόσα θέματα (άσυλο, υποδοχή, παιδική προστασία, κράτηση, επιστροφές κλπ), είναι απαραίτητη τουλάχιστον μια εβδομάδα.

Σχόλιο 11 :

Με το Η ενοποίηση των διατάξεων ασφαλώς και δημιουργεί ένα εύχρηστο και σαφές νομικό πλαίσιο για το ελληνικό σύστημα ασύλου. Ένα βασικό όμως προκύπτον μειονέκτημα είναι ότι εφόσον στο μέλλον προκύψει τροποποίηση ή αντικατάσταση των σχετικών Οδηγιών θα πρέπει να τροποποιείται κάθε φορά το αντίστοιχο μέρος των διατάξεων ενιαίου αντί διακριτού νομοθετήματος, ενώ θα πρέπει να ελέγχεται και η τυχόν επίπτωση στα υπόλοιπα μέρη.

Σχόλιο 12:

Είναι αξιέπαινη η προσπάθεια κωδικοποίησης του προσφυγικού δικαίου, αλλά γίνεται βιαστικά, χωρίς ουσιαστική δημόσια διαβούλευση (σε μία εβδομάδα;), η οποία θα ήταν πολύτιμη για την διόρθωση κραυγαλέων προβλημάτων. Επίσης, η κωδικοποίηση, κατά την μεταφορά των διατάξεων επέβαλε περιορισμούς στο κανονιστικό πεδίο πολλών ρυθμίσεων (επέκταση γεωγραφικού περιορισμού, ορισμός ευαλωτότητας, της οικογένειας, των

ένδικων μέσων, ασφαλής χώρα). Το νομοσχέδιο φαίνεται να παρακάμπτει ένα κεντρικό ερώτημα σχετικά με εκείνους των οποίων το αίτημα για άσυλο θα απορριφθεί: η αδυναμία απομάκρυνσης/επιστροφής ανθρώπων χωρίς χαρτιά (η οποία είναι η πιο συνηθισμένη πιθανότητα μετά την απόρριψη του αιτήματος ασύλου) θα δημιουργήσει ένα πλήθος ανθρώπων χωρίς νομική και κοινωνική «ορατότητα». Η δυσάρεστη εμπειρία που έχει η χώρα μας (ως μη ασφαλής χώρα η ίδια) είναι μακρά. Η συρρίκνωση των δικαιωμάτων των αιτούντων άσυλο αλλά και οι αναμενόμενες αδυναμίες της διοίκησης να ανταπεξέλθουν σε νέα καθήκοντα χωρίς την εξασφάλιση πόρων, πολύ πιθανόν να δημιουργήσουν ανεπιθύμητες καταστάσεις σε βάρος της ασφάλειας όλων. Τέλος, οι περιορισμοί σε κοινωνικά δικαιώματα των ανθρώπων σε μεταίχμιο (βλ. αιτούντες) αλλά και των ίδιων των αναγνωρισμένων προσφύγων μειώνουν τις μικρές δυνατότητες κοινωνικής ένταξης. Η μείωση του εύρους της προστασίας τώρα, θα επιφέρει την μεγέθυνση της επαφής των ανθρώπων αυτών με την ελληνική διοίκηση στο μέλλον και με πολύ μεγαλύτερο κόστος (κοινωνικό και οικονομικό): υποδομές υγείας, δικαιοσύνη, αστυνομία, φυλακές, διαδικασίες νομιμοποίησης.

Σχόλιο 13:

Ο χρόνος δημόσιας διαβούλευσης του νομοσχεδίου είναι अपαράδεκτα περιορισμένος χωρίς σαφή λόγο για ένα νομοσχέδιο 121 άρθρων και με σημαντικές και εκτεταμένες αλλαγές στη μεταφορά τριών κοινοτικών οδηγιών για τη διεθνή προστασία, την υποδοχή και φιλοξενία και την κράτηση αιτούντων διεθνή προστασία. Θα πρέπει να επεκταθεί η δημόσια διαβούλευση για τουλάχιστον μία εβδομάδα προκειμένου ο νομικός κόσμος και οι μη κυβερνητικές οργανώσεις να προλάβουν να το διαβάσουν και να το σχολιάσουν.

Σχόλιο 14:

Θα πρέπει να προβλέπεται η δυνατότητα ορισμού ενός ΠΛΑΦΟΝ, αριθμού ορίου που θα πρέπει να ισχύει στην χορήγηση προστασίας & ασύλου. πχ στις ΗΠΑ των 330 εκατ. κατοίκων από 110.000, έπεσε στα 45.000 περίπου και 30.000 φέτος* και θα γίνει 18.000 του χρόνου

Αλλιώς είναι πόλος έλξης μη δικαιούχων. Επιπρόσθετα διευκολύνεται ο προγραμματισμός των πόρων της Πολιτείας.

* αυτό θα αντιστοιχούσε στην Ελλάδα των 10 εκατ. στα 900 άτομα πλαφον – το δε πολύ πίο “γεναιόδωρο” των 110.000 επί διοικήσεως Ομπάμα αντιστοιχεί στα 3.300 άτομα
βλ. <https://www.pewresearch.org/fact-tank/2019/10/07/key-facts-about-refugees-to-the-u-s/>

Σχόλιο 15:

Το σχέδιο νόμου χρησιμοποιεί διαφορετικούς όρους για να υποδηλώσει τον αλλοδαπό: αλλού αναφέρεται υπήκοος τρίτης χώρας, αλλού πολίτης τρίτης χώρας, αλλού αλλοδαπός

Για λόγους σαφήνειας και αποφυγής παρερμηνειών θα πρέπει να επιλεγεί ένας όρος που θα χρησιμοποιείται σε όλο το νομοθέτημα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλια 1 έως 13: Προτείνεται η μη υιοθέτηση των σχολίων, καθόσον πρόκειται για γενικά σχόλια. Με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου μεταφέρονται κατά γράμμα στην ελληνική έννομη τάξη οι σχετικές Οδηγίες. Η σύντμηση του χρόνου διαβούλευσης κρίνεται απαραίτητη, λόγω του επείγοντος χαρακτήρα των θεμάτων που ρυθμίζονται.

Σχόλιο 14: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Τυχόν υιοθέτηση πλαφόν/ ανώτατου ορίου χορήγησης αντιβαίνει ευθέως στο σκοπό και αξίωμα της Σύμβασης της Γενεύης του

1951, καθώς και στην αρχή της κατάθεσης αίτησης στην πρώτη ασφαλή χώρα υποδοχής.

Σχόλιο 15: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό και λαμβάνεται υπόψη, καθόσον βελτιώνει το περιεχόμενο του άρθρου.

I. ΜΕΡΟΣ ΠΡΩΤΟ
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΑΙΤΟΥΝΤΩΝ ΔΙΕΘΝΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ
(Οδηγία 2011/95/ΕΕ)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 2

(Άρθρο 2 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Ορισμοί

Για την εφαρμογή της οδηγίας 2011/95/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 13^{ης} Δεκεμβρίου 2011 του παρόντος νόμου οι παρακάτω όροι έχουν την εξής έννοια:

α) «Σύμβαση της Γενεύης» είναι η Σύμβαση περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και κυρώθηκε με το Ν.Δ. 3989/1959 (Α΄ 201), όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31^{ης} Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον Α.Ν. 389/1968 (Α 125),

β) «αίτηση διεθνούς προστασίας» ή «αίτηση ασύλου» ή «αίτηση» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το ελληνικό κράτος που υποβάλει ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπο του της ιδιότητας του πρόσφυγα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης, ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, εφόσον ο ίδιος δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη μορφή προστασίας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,

γ) «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικώς ή εγγράφως ενώπιον οποιασδήποτε ελληνικής αρχής, στα σημεία εισόδου στην ελληνική επικράτεια ή εντός αυτής, ότι ζητά άσυλο ή επικουρική προστασία στη χώρα μας ή με οποιονδήποτε τρόπο ζητά να μην απελαθεί σε κάποια χώρα εκ φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης ή επειδή κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη σύμφωνα με το άρθρο 15 και επί του αιτήματος του οποίου δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση. Επίσης, αιτών διεθνή προστασία θεωρείται και ο υπήκοος τρίτης χώρας, ο οποίος υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος μέλος της ΕΕ κατ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΚ) αριθμ. 343/2003 του Συμβουλίου, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας (L 050/25.2.2003), ή σε άλλο κράτος που δεσμεύεται από και εφαρμόζει τον ως άνω Κανονισμό, και μεταφέρεται στην Ελλάδα βάσει των διατάξεων του ως άνω Κανονισμού,

δ) «δικαιούχος διεθνούς προστασίας» είναι το πρόσωπο στο οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία στ και η,

ε) «πρόσφυγας» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ο οποίος, συνεπεία βάσιμου φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, βρίσκεται εκτός της χώρας της ιθαγένειας του και δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας ή ο ανιθαγενής ο οποίος, βρισκόμενος εκτός της χώρας της προηγούμενης συνήθους διαμονής του για τους ίδιους προαναφερθέντες λόγους, δεν μπορεί ή λόγω του φόβου αυτού δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και στον οποίο δεν έχει εφαρμογή το άρθρο 12,

στ) «καθεστώς πρόσφυγα» είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως πρόσφυγα,

ζ) «πρόσωπο που δικαιούται επικουρική προστασία» είναι, με την επιφύλαξη του άρθρου 17, ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής που δεν πληροί της προϋποθέσεις για να αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας αλλά στο πρόσωπο του συντρέχουν ουσιώδεις λόγοι από τους οποίους προκύπτει ότι αν επιστρέψει στη χώρα της καταγωγής του ή, στην περίπτωση ανιθαγενούς, στη χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του, κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη κατά την έννοια του άρθρου 15 και που δεν μπορεί ή λόγω του κινδύνου αυτού δεν επιθυμεί να θέσει εαυτόν υπό την προστασία της εν λόγω χώρας,

η) «καθεστώς επικουρικής προστασίας» είναι η αναγνώριση από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός υπηκόου τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς ως δικαιούχου επικουρικής προστασίας,

θ) «μέλη της οικογένειας» του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι αυτά βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια σε σχέση με την αίτηση διεθνούς προστασίας και εφόσον η οικογένεια υπήρχε ήδη στη χώρα καταγωγής θεωρούνται:

αα. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη,

ββ. Τα ανήλικα άγαμα τέκνα του, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα,

γγ. Ο πατέρας ή η μητέρα ή άλλος ενήλικος που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος,

ι) «ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο υπήκοος τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από ενήλικο υπεύθυνο για τη φροντίδα του, σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή πρακτική και για όσο χρόνο κανένας ενήλικος δεν ασκεί στην πράξη την επιμέλεια του ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδο του στην Ελλάδα,

ια) «χώρα καταγωγής» είναι η χώρα της ιθαγένειας ή, για τους ανιθαγενείς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής τους,

ιβ) «Άδεια διαμονής» είναι κάθε άδεια, η οποία εκδίδεται από τις Ελληνικές Αρχές, σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία και η οποία επιτρέπει σε υπήκοο τρίτης χώρας ή σε ανιθαγενή τη διαμονή του στην ελληνική επικράτεια,

ιγ) «Αρμόδιες αρχές παραλαβής της αίτησης διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές παραλαβής», «αρμόδιες αρχές εξέτασης της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» ή «αρμόδιες αρχές εξέτασης», «αποφαινόμενη αρχή» και «αρμόδιες αρχές απόφασης» είναι οι αρμόδιες αρχές, όπως αυτές ορίζονται στο Μέρος Τρίτο του παρόντος.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1: Ορισμός γ): Ο Κανονισμός (ΕΚ) αριθμ. 343/2003 του Συμβουλίου έχει καταργηθεί και αντικατασταθεί από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013 (ΟJ L 180, 29.6.2013).
 – Ορισμός θ): Δεν συμπεριλαμβάνονται τα ανήλικα τέκνα που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν δύνανται να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση. Τα άτομα αυτά αποτελούν στην πράξη εξαρτώμενα μέλη ενώ εφόσον τα άτομα αυτά δεν διαθέτουν δικαιοπρακτική ικανότητα δημιουργείται αντίφαση με το τελευταίο εδάφιο του ορισμού β του άρθρου 63 του ίδιου σχεδίου νόμου όπου αναγράφεται ότι «Αίτηση διεθνούς

προστασίας μπορεί να υποβληθεί και εξ ονόματος των μελών της οικογένειας αιτούντος που βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια.».

- 20 Οκτωβρίου 2019, 15:18 | ΑΠΟΣΤΟΛΟΣ ΠΑΝΑΓΙΩΤΟΥ

Σχόλιο 2:

«δικαιούχος διεθνούς προστασίας» είναι το πρόσωπο το οποίο δεν εισήλθε στην Ελλάδα από ασφαλή Χώρα και στο οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς πρόσφυγα ή καθεστώς επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία στ και η

Σχόλιο 3:

Από τον ορισμό των μελών της οικογένειας έχει απαλειφθεί μια υπο-παράγραφος του άρθρου 2 παρ. θ) του ΠΔ 141/2013 που διευκρινίζει ότι εφόσον βρίσκονται στην Ελλάδα μέλη της οικογένειας θεωρούνται «τα ενήλικα τέκνα που πάσχουν από πνευματική ή σωματική αναπηρία και δεν δύνανται να υποβάλουν αυτοτελώς αίτηση». Η πρόβλεψη αυτή σαφώς και έχει σχέση με την ικανότητα των ενηλίκων με αυτά τα χαρακτηριστικά να αντιληφθούν τη σημασία της κατάθεσης αίτησης ασύλου. Με άλλα λόγια αφορά τη δικαιοπρακτική τους ικανότητα. Αν γνώριζε ο νομοθέτης το χρόνο και τις διαδικασίες που χρειάζονται για να εκδοθεί απόφαση για δικαστική συμπαράσταση για τα πρόσωπα αυτά ενδεχομένως να μην είχε απαλείψει αυτήν τη διάταξη. Σχετικά σημειώνεται ότι δεν έχουν όλοι οι υπάλληλοι της Υπηρεσίας Ασύλου νομική κατάρτιση ώστε να κατανοούν ότι δεν έχουν ικανότητα προς δικαιοπραξία τα πρόσωπα με πνευματική ή σωματική αναπηρία.

Σχόλιο 4:

Στον ορισμό του αιτούντος διεθνή προστασία μνημονεύεται ο Κανονισμός 343/2003, ο οποίος ωστόσο έχει καταργηθεί και στη θέση του ισχύει πλέον ο Κανονισμός 604/2013.

Σχόλιο 5:

Στην παράγραφο θ) όπου αναφέρεται ότι «μέλη της οικογένειας» του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, [...] θεωρούνται:

αα. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη” , να προστεθεί μια φράση ως εξής: “...Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφός του, ανεξαρτήτως φύλου, με τον οποίο...” με σκοπό να διασφαλιστεί ρητά ότι το άρθρο αναφέρεται και στους οικογενειακούς δεσμούς των ΛΟΑΤΚΙ προσώπων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλια 1 έως 3 και 5 : Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 2 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

Σχόλιο 4: Το υποβληθέν σχόλιο λαμβάνεται υπόψη και επαναδιατυπώνεται το άρθρο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄

ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΑΙΤΗΣΕΩΝ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 4**(Άρθρο 4 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Υποβολή και αξιολόγηση στοιχείων**

1. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής ή/και εξέτασης ενημερώνουν τον αιτούντα για την υποχρέωση του να υποβάλει το συντομότερο δυνατόν όλα τα στοιχεία που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας και αξιολογούν τα στοιχεία αυτά σε συνεργασία με τον αιτούντα.

2. Στα στοιχεία της παραγράφου 1 περιλαμβάνονται οι δηλώσεις του αιτούντος, τα έγγραφα που έχει στη διάθεση του σχετικά με την ηλικία του, το ιστορικό του ιδίου και των μελών της οικογενείας του, την ταυτότητα, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, προηγούμενες συναφείς αιτήσεις, το δρομολόγιο που ακολούθησε, το δελτίο ταυτότητας και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα καθώς και οι λόγοι για τους οποίους ζητά διεθνή προστασία.

3. Η αξιολόγηση της αίτησης διεθνούς προστασίας γίνεται σε εξατομικευμένη βάση και περιλαμβάνει την συνεκτίμηση:

α) των συναφών στοιχείων που σχετίζονται με τη χώρα καταγωγής, κατά το χρόνο λήψης της απόφασης, συμπεριλαμβανομένης της νομοθεσίας της χώρας αυτής και του τρόπου εφαρμογής της,

β) των συναφών δηλώσεων και των εγγράφων που υπέβαλε ο αιτών, συμπεριλαμβανομένων των στοιχείων που επικαλείται σχετικά με το αν έχει ήδη ενδέχεται να υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη,

γ) της ατομικής κατάστασης και των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, όπως το προσωπικό ιστορικό, το φύλο και η ηλικία, ώστε να εκτιμηθεί αν, βάσει των προσωπικών περιστάσεων του αιτούντος, οι πράξεις στις οποίες έχει ήδη εκτεθεί ή θα μπορούσε να εκτεθεί ισοδυναμούν με δίωξη ή σοβαρή βλάβη.

δ) του ενδεχόμενου οι δραστηριότητες του αιτούντος από τότε που εγκατέλειψε τη χώρα καταγωγής του να ανελήφθησαν με αποκλειστικό ή κύριο σκοπό τη δημιουργία των απαραίτητων συνθηκών για την υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας, ώστε να εκτιμηθεί αν ο ενδιαφερόμενος θα εκτεθεί, συνεπεία των δραστηριοτήτων αυτών, σε δίωξη ή σοβαρή βλάβη σε περίπτωση επιστροφής του στην εν λόγω χώρα,

ε) εάν θα ήταν εύλογο να αναμένεται ότι ο αιτών θα θέσει εαυτόν υπό την προστασία άλλης χώρας την ιθαγένεια της οποίας θα μπορούσε να διεκδικήσει.

4. Το γεγονός ότι ο αιτών έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή βλάβη ή άμεσες απειλές τέτοιας δίωξης ή βλάβης, αποτελεί σοβαρή ένδειξη ότι είναι βάσιμος ο φόβος του ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης, εκτός εάν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι η προηγούμενη δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί.

5. Όταν στοιχεία των δηλώσεων του αιτούντος δεν τεκμηριώνονται με έγγραφα ή άλλες αποδείξεις, τα στοιχεία αυτά δεν χρειάζονται επιβεβαίωση, όταν πληρούνται οι ακόλουθοι όροι:

α) ο αιτών έχει καταβάλει πραγματική προσπάθεια να τεκμηριώσει την αίτηση του,

β) ο αιτών έχει υποβάλει όλα τα συναφή στοιχεία, τα οποία διαθέτει και έχει δώσει ικανοποιητική εξήγηση για την τυχόν έλλειψη άλλων λυσιτελών στοιχείων,

γ) οι δηλώσεις του θεωρούνται συνεπείς και ευλογοφανείς και δεν έρχονται σε αντίθεση με διαθέσιμα ειδικά και γενικά στοιχεία που αφορούν την περίπτωση του,

δ) αιτήθηκε την παροχή διεθνούς προστασίας το ταχύτερο δυνατό, εκτός αν προβάλει βάσιμο λόγο που τον εμπόδισε να το πράξει,

ε) η γενική αξιοπιστία του αιτούντος είναι θεμελιωμένη.

Σε κάθε περίπτωση ισχύει το ευεργέτημα της αμφιβολίας.

6. Η αίτηση διεθνούς προστασίας δεν μπορεί να γίνει δεκτή απλώς και μόνον επειδή ένα μέλος της οικογένειας του αιτούντος έχει βάσιμο φόβο δίωξης ή αντιμετωπίζει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης, εντούτοις, στο πλαίσιο της εξατομικευμένης αξιολόγησης της αίτησης διεθνούς προστασίας, πρέπει να λαμβάνονται υπόψη οι απειλές δίωξης και σοβαρών βλαβών σε βάρος μέλους της οικογένειας του αιτούντος, προκειμένου να διαπιστωθεί εάν ο αιτών αντιμετωπίζει ο ίδιος ατομικά τέτοιες απειλές, λόγω του οικογενειακού δεσμού με το απειλούμενο πρόσωπο.

Σχόλιο 1:

Η αληθής έννοια του άρθρου 4 παρ. 4 του παρόντος σχεδίου νόμου αποσαφηνίζεται στην πρόταση οδηγίας του Συμβουλίου για τη θέσπιση ελάχιστων απαιτήσεων για την αναγνώριση και το καθεστώς των υπηκόων τρίτων χωρών και των απάτριδων ως προσφύγων ή ως προσώπων που χρήζουν διεθνούς προστασίας για άλλους λόγους /* COM/2001/0510 τελικό – CNS 2001/0207 */ (<https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/HTML/?uri=CELEX:52001PC0510&qid=1571518861137&from=EL>) και ειδικότερα στο άρθρο 7 όπου αναφέρεται «(γ) Η διάταξη αυτή αναφέρεται στο γεγονός ότι αν ένας αιτών διεθνή προστασία έχει ήδη υποστεί δίωξη ή σοβαρή και αδικαιολόγητη βλάβη ή εάν έχει λάβει άμεσες απειλές ότι θα υποστεί δίωξη ή σοβαρή και αδικαιολόγητη βλάβη, το στοιχείο αυτό αξιολογείται ως σοβαρή ένδειξη για τον κίνδυνο δίωξης, εκτός αν έκτοτε έχει επέλθει ριζική και σημαντική μεταβολή των συνθηκών στη χώρα καταγωγής του αιτούντος ή στις σχέσεις του με τη χώρα καταγωγής». Το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 4 του Π.Δ. 141/2013 (το οποίο ορίζει « Σε εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να χορηγείται άσυλο, ακόμη και αν υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι η προηγούμενη δίωξη ή σοβαρή βλάβη δεν θα επαναληφθεί» και απαλείφει το παρόν σχέδιο νόμου) συνδεόμενο με το άρθρο 11 παρ. 3 του ΠΔ 141/2013 (το οποίο προβλέπει τις προϋποθέσεις παύσης) κατ' ουσίαν διευκρινίζει με ρητό τρόπο ότι μπορεί να αναγνωριστεί το καθεστώς του πρόσφυγα όταν «ο αιτών είναι σε θέση να επικαλεστεί επιτακτικούς λόγους που απορρέουν από προηγούμενη δίωξη για να αρνηθεί την προστασία που του παρέχει η χώρα ιθαγένειας ή στην περίπτωση του ανιθαγενούς η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής του» Εξάλλου, η ρητή συμπερίληψη του ως άνω εδαφίου στο ισχύον νομικό πλαίσιο είναι σύμφωνη με την ερμηνεία της Σύμβασης του 1951 (σχετικά, EASO, QUALIFICATION FOR INTERNATIONAL PROTECTION (DIRECTIVE 2011/95/EU) A Judicial Analysis, <https://www.iarmj.org/images/publications/QIP - JA.pdf>, σελίδες 84 – 85 και ιδίως σελ. 85). Σχετικά επισημαίνεται ότι η Οδηγία αντικατοπτρίζει το ότι ακρογωνιαίος λίθος του όλου συστήματος πρέπει να είναι η πλήρης και ολοκληρωμένη εφαρμογή της Σύμβασης της Γενεύης, με τη συμπληρωματική εφαρμογή μέτρων που να διασφαλίζουν την παροχή επικουρικής προστασίας σε όσα πρόσωπα δεν καλύπτονται μεν από την εν λόγω σύμβαση αλλά παρόλα αυτά χρήζουν διεθνούς προστασίας. Υποστηρίζεται ότι η διατύπωση του ορισμού του πρόσφυγα ο οποίος περιέχεται στο άρθρο 1 (Α) (2) της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 αλλά και η ίδια η σύμβαση εξακολουθούν σήμερα να ισχύουν και είναι αρκούτσως ευέλικτες, πλήρεις και ολοκληρωμένες ώστε να εγγυώνται την παροχή διεθνούς προστασίας σε σημαντική αναλογία των προσώπων που τη χρειάζονται. Η τακτική αυτή συμβαδίζει με τις ερμηνευτικές αρχές που έχουν κωδικοποιηθεί στο άρθρο 31 παράγραφος 1 της σύμβασης της Βιέννης του 1969 περί του δικαίου των συνθηκών, όπου ορίζεται ότι «κάθε συνθήκη πρέπει να ερμηνεύεται καλή τη πίστει και σύμφωνα με τη συνήθη έννοια των όρων της συνθήκης με βάση τις περιστάσεις και λαμβάνοντας υπόψη το αντικείμενο και τον σκοπό της». (Κεφάλαιο 3 – Κατευθυντήριες Αρχές της ως άνω Πρότασης COM/2001/0510 τελικό – CNS 2001/0207).

–

Σχόλιο 2:

Στην παράγραφο 2, η αναφορά της αιτούσας/του αιτούντος άσυλο στο δρομολόγιο που

ακολούθησε δεν ακολουθεί τις συστάσεις ΕΕ καθώς και Διεθνούς Δικαίου, δεδομένου του ότι εκλείπει από τις αντίστοιχες οδηγίες. Μόνο στόχο έχει την επανεισδοχή των αιτουσών/αιτούντων σε χώρες διέλευσης ή προηγούμενης κατοικίας. Επιπροσθέτως, αναφορικά με τον κίνδυνο που ελλοχεύει στη χώρα καταγωγής ή χώρα προηγούμενης διαμονής, οι προηγούμενες βλάβες ή απειλές αυτής είναι στοιχεία επικουρικά ως προς την αίτηση ασύλου και δε θα πρέπει να θεωρούνται προαπαιτούμενα για την εξέταση της υπόθεσης ασύλου.

Σχόλιο 3:

Έχει παρατηρηθεί η συστηματική απόκρυψη ταξιδιωτικών εγγράφων, προσωπικών πιστοποιητικών, κτλ, από πρόσωπα που υποβάλλουν αίτηση. Τούτο κατά τεκμήριο γίνεται προκειμένου να καταστεί αδύνατη η ταυτοποίηση των αιτούντων, ώστε να είναι αδύνατη και η εξακρίβωση της αξιοπιστίας των ισχυρισμών τους. Για να υπάρξει περιορισμός του φαινομένου, θα πρέπει να προβλέπονται συγκεκριμένες συνέπειες στις περιπτώσεις όπου αποδεικνύεται, εκ των υστέρων, ότι συνειδητά και κακόπιστα έγινε η απόκρυψη

Σχόλιο 4:

Θα πρέπει να υπάρχει προθεσμία κατάθεσης αίτησης από τη στιγμή εισόδου στη χώρα. Η αόριστη διατύπωση «το συντομότερο δυνατό» δεν έχει καμία πρακτική αξία. Δεν είναι σπάνιο να υποβάλλονται αιτήσεις, καταχρηστικά και έτη μετά την είσοδο στην Ελλάδα, ακόμα και την παραμονή της επιβίβασης σε αεροπλάνο για αναγκαστική επιστροφή στη χώρα προέλευσης

Σχόλιο 5:

Όσον αφορά την παράγραφο 6, είναι ορθό το γράμμα της συλλογιστικής ότι από τη νομολογία του ΔΕΚ (C-652/16 – Ahmedbekova) προκύπτει ότι απαιτείται ατομική αξιολόγηση και για τα μέλη της οικογένειας. Εντούτοις, η απόφαση μάλλον καθιστά σαφές ότι «το άρθρο 3 της οδηγίας 2011/95 πρέπει να ερμηνευθεί υπό την έννοια ότι επιτρέπει σε ένα κράτος μέλος, κατά τη χορήγηση διεθνούς προστασίας σε μέλος της οικογένειας σύμφωνα με το σύστημα που θεσπίζει η εν λόγω οδηγία, να προβλέπει επέκταση του πεδίου εφαρμογής αυτής της προστασίας και σε άλλα μέλη της οικογένειας». Η απόφαση είναι μάλλον μια διεύρυνση του πεδίου εφαρμογής παρά ενός περιορισμού. Έχει επίσης νόημα να ληφθούν υπόψη οι εκτιμήσεις της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ ότι «Τα μέλη της οικογένειας, λόγω της σχέσης τους με τον πρόσφυγα και μόνο, εκτίθενται συνήθως σε διώξεις κατά τρόπον που να μπορεί να αποτελέσει βάση για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα (αιτιολογική σκέψη 36). Επομένως, η αξιολόγηση των ατομικών αιτήσεων των οικογενειών είναι τόσο αναποτελεσματική – διότι είναι πιθανό να οδηγήσει στο ίδιο αποτέλεσμα – και επιρρεπής σε σφάλματα – επειδή μια μεμονωμένη αξιολόγηση συνεπάγεται τον κίνδυνο να μην αξιολογηθεί η πλήρης απαίτηση όπως προβλέπεται στη Σύμβαση της Γενεύης. Επίσης, για να μπορεί να εκτιμηθεί με συνεκτικό τρόπο ο λόγος της δίωξης, θα πρέπει τουλάχιστον να σημειωθεί ότι η περίπτωση και των δύο μελών της οικογένειας αντιμετωπίζεται από τον ίδιο εργαζόμενο της υπόθεσης. Είναι επίσης αναποτελεσματικό, διότι το μέλος μιας πυρηνικής οικογένειας είναι πιθανό, ακόμη και αν απορριφθεί η αίτηση ασύλου, να αποκτήσει το δικαίωμα να παραμείνει εκτός της Άρθρο 8 ΕΣΔΑ / Άρθρο 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Η διάταξη του άρθρου 4 παρ. 6 του νομοσχεδίου σε συνδυασμό με το άρθρο 23 παρ. 2 του νομοσχεδίου [που δεν μπορεί να καταργηθεί, καθώς αντιπροσωπεύει το κατ' ελάχιστο του 23 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ] θα καταστεί σαφώς αναποτελεσματική επειδή «Τα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εάν δεν πληρούν μεμονωμένα τους όρους αναγνώρισης του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, απολαύουν, κατόπιν αιτήσεώς τους και σύμφωνα με τις ίδιες διαδικασίες, τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 24 έως 36, υπό την προϋπόθεση ότι είναι συμβατά με

οποιαδήποτε άλλη κατάσταση που μπορούν να απολαμβάνουν τα μέλη αυτά. » Αυτό σημαίνει ότι τα μέλη μιας οικογένειας – ακόμη και αν δεν αναγνωρίζονται ως δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, αλλά αποκτούν το δικαίωμα να παραμείνουν εκτός των θεμελιωδών και των ανθρωπίνων δικαιωμάτων, θα πρέπει να έχουν τα ίδια δικαιώματα με τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, ακόμη κι αν μόνο έχει δοθεί μόνο ανθρωπιστικό καθεστώς. Αυτό σημαίνει ότι δύο βήματα [η συνέντευξη σε θέματα ασύλου και η αξιολόγηση της ύπαρξης ανθρωπιστικού καθεστώτος], αντί για ένα, θα έπρεπε να πραγματοποιηθούν και να οδηγήσουν στο ίδιο αποτέλεσμα – σαν να μην ασχολείται η υπηρεσία ασύλου με αρκετά καθήκοντα. Επομένως, άλλα κράτη μέλη, όπως η Γερμανία (§ 26 νόμος περί ασύλου), εισήγαγαν ένα οικογενειακό άσυλο προκειμένου να διασφαλιστεί η αποτελεσματική λήψη αποφάσεων. Ο μόνος λόγος για την εισαγωγή μιας τέτοιας διάταξης, όπως αυτή η ιδέα υποδηλώνει από μόνη της, είναι ότι οι αιτούντες που δεν εκπροσωπούνται νόμιμα στο β' βαθμό κατά την εξέταση της προσφυγής, δεν θα έχουν τη δυνατότητα να παραπεμφθούν για χορήγηση ανθρωπιστικού καθεστώτος με βάση τη διάταξη του άρθρου 8 ΕΣΔΑ / άρθρου 7 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ θα μπορούσε να χορηγηθεί μόνο στο στάδιο των προσφυγών. Θα πρέπει να τονιστεί ότι η απαγόρευση των διαδικασιών επανεισδοχής/επιστροφής/απέλασης που απορρέει από τα ανθρώπινα δικαιώματα πρέπει πάντα να αξιολογείται και να έχει απόλυτο χαρακτήρα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 4 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

Σχόλιο 2:

Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Η παρούσα ρύθμιση ίσχυε στο παρελθόν και επαναφέρεται, καθόσον κρίνεται απαραίτητη για την πληρότητα της αφήγησης.

Σχόλιο 3: Δεν απαιτείται η επαναδιατύπωση ή τροποποίηση του άρθρου, καθόσον η κακοπιστία προβλέπεται ήδη ως λόγος απόρριψης στο αρ. 88 παρ. 2 ε'.

Σχόλιο 4: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Τυχόν πρόβλεψη προθεσμίας για την κατάθεση της αίτησης αντιβαίνει στο Ενωσιακό Δίκαιο και τη Σύμβαση της Γενεύης. Παρά ταύτα, εάν η αίτηση διεθνούς προστασίας δεν κατατεθεί το συντομότερο δυνατό, απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη σύμφωνα με το 88 παρ. 2 η'.

Σχόλιο 5: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 4 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

Άρθρο 5

(Άρθρο 5 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Ανάγκες παροχής διεθνούς προστασίας οι οποίες ανακύπτουν επιτόπου

1. Ο βάσιμος φόβος δίωξης ή ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης μπορεί να στηρίζεται σε:

α) γεγονότα τα οποία επήλθαν μετά την αναχώρηση του αιτούντος από τη χώρα καταγωγής του,

β) δραστηριότητες στις οποίες ο αιτών επιδόθηκε μετά την αναχώρηση του από τη χώρα καταγωγής, ιδίως αν αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητες τις οποίες επικαλείται

αποτελούν εκδήλωση και προέκταση πεποιθήσεων ή προσανατολισμών, τις οποίες ο αιτών είχε ήδη στη χώρα καταγωγής του.

2. Με την επιφύλαξη των διατάξεων της Σύμβασης της Γενεύης, δεν αναγνωρίζεται καταρχήν καθεστώς διεθνούς προστασίας στον αιτούντα που υποβάλλει μεταγενέστερη αίτηση, αν ο κίνδυνος δίωξης βασίζεται σε περιστάσεις που ο αιτών προκάλεσε σκόπιμα μετά την αναχώρηση από τη χώρα καταγωγής του.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

«β) δραστηριότητες στις οποίες ο αιτών επιδόθηκε μετά την αναχώρηση του από τη χώρα καταγωγής, ιδίως αν αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητες τις οποίες επικαλείται αποτελούν εκδήλωση και προέκταση πεποιθήσεων ή προσανατολισμών, τις οποίες ο αιτών είχε ήδη στη χώρα καταγωγής του.» Δεν υποχρεούται να είχε ήδη τις πεποιθήσεις ή προσανατολισμούς στη χώρα καταγωγής/χώρα προηγούμενης διαμονής.

Σχόλιο 2:

Πώς είναι δυνατόν να αποτελεί βάσιμο φόβο δίωξης ή ο πραγματικός κίνδυνος σοβαρής βλάβης οι «δραστηριότητες στις οποίες ο αιτών επιδόθηκε μετά την αναχώρηση του από τη χώρα καταγωγής, ιδίως αν αποδεικνύεται ότι οι δραστηριότητες τις οποίες επικαλείται αποτελούν εκδήλωση και προέκταση πεποιθήσεων ή προσανατολισμών, τις οποίες ο αιτών είχε ήδη στη χώρα καταγωγής του.» ???
Αν ο αιτών πιστεύει στο αυστηρό παραδοσιακό ισλάμ και με βάση την Ελλάδα οργανώνει κινήματα για να επιβάλει πίσω στη χώρα του θεοκρατικό καθεστώς με κατάλυση της δημοκρατίας και αυστηρή εφαρμογή της σαρία, και η χώρα καταγωγής του τον δίωκε για παρακίνηση σε αντίσταση κατά του κράτους και για αντιδημοκρατικές ενέργειες, θα δικαιούται αυτός ο αλλοδαπός να αιτηθεί άσυλο;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 5 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

Άρθρο 8

(Άρθρο 8 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Εγχώρια προστασία

1. Στο πλαίσιο της αξιολόγησης των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες αρχές απόφασης αποφασίζουν ότι ο αιτών δεν χρήζει διεθνούς προστασίας, αν σε τμήμα της χώρας καταγωγής:

α) δεν υπάρχει βάσιμος φόβος ότι θα υποστεί δίωξη ή δεν διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή
β) ο αιτών έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της σοβαρής βλάβης, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 7, και μπορεί νόμιμα και με ασφάλεια να ταξιδέψει και να γίνει δεκτός σε εκείνο το τμήμα της χώρας και μπορεί λογικά να αναμένεται να εγκατασταθεί εκεί.

2. Εξετάζοντας εάν ο αιτών έχει βάσιμο φόβο ότι θα υποστεί δίωξη ή ότι διατρέχει πραγματικό κίνδυνο σοβαρής βλάβης ή έχει πρόσβαση σε προστασία κατά της δίωξης ή της

σοβαρής βλάβης σε τμήμα της χώρας καταγωγής σύμφωνα με την παράγραφο 1, οι αρμόδιες αρχές απόφασης, κατά τον χρόνο λήψης της απόφασης επί της αίτησης, λαμβάνουν υπόψη της γενικές περιστάσεις που επικρατούν στο εν λόγω τμήμα της χώρας και τις προσωπικές περιστάσεις του αιτούντος σύμφωνα με το άρθρο 4. Για το σκοπό αυτό οι αρμόδιες αρχές απόφασης μεριμνούν για τη λήψη ακριβών και επικαιροποιημένων πληροφοριών από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο καθώς και από συναφείς πράξεις της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Οι αρμόδιες αρχές απόφασης δύνανται να λαμβάνουν ακριβείς και ενημερωμένες πληροφορίες και από σχετικές πηγές, όπως η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών καθώς και τα κράτη μέλη.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

«Παρ. 2 – τελευταίο εδάφιο: Αντί του ελλιπούς «...η Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών καθώς και τα κράτη μέλη.» προτείνεται το ορθό «...η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες καθώς και τα κράτη μέλη της ΕΕ.».

Σχόλιο 2:

Διορθώστε το τυπογραφικό στο σημείο «...λαμβάνουν υπόψη ΤΗΣ γενικές περιστάσεις», σειρά 17, από «της» σε «τις».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 8 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

Σχόλιο 2: Το υποβληθέν σχόλιο λαμβάνεται υπόψη και διορθώνεται αναλόγως.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 9

(Άρθρο 9 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Πράξεις δίωξης

1. Μία πράξη για να θεωρηθεί ως πράξη δίωξης κατά την έννοια του άρθρου 1^Α της Σύμβασης της Γενεύης πρέπει:

α) να είναι αρκούντως σοβαρή λόγω της φύσης ή της επανάληψης της, ώστε να συνιστά σοβαρή παραβίαση βασικών ανθρωπίνων δικαιωμάτων, ειδικά των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση σύμφωνα με το άρθρο 15 παράγραφος 2 της Ευρωπαϊκής

Σύμβασης για την προάσπιση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών (ν.δ. 53/1974, Α 256), ή

β) να αποτελεί σώρευση διαφόρων μέτρων, συμπεριλαμβανομένων παραβιάσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, η οποία να είναι αρκούντως σοβαρή, ούτως ώστε να θίγεται το άτομο κατά τρόπο αντίστοιχο με τον αναφερόμενο στο στοιχείο α.

2. Οι πράξεις που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως πράξεις δίωξης σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο μπορούν μεταξύ άλλων να έχουν τη μορφή:

α) πράξεων σωματικής ή ψυχολογικής βίας, συμπεριλαμβανομένων πράξεων σεξουαλικής βίας,

β) νομοθετικών, διοικητικών, αστυνομικών ή/και δικαστικών μέτρων, τα οποία ενέχουν διακρίσεις αφεαυτά ή εφαρμόζονται κατά τρόπο που ενέχει διακρίσεις,

γ) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής η οποία είναι δυσανάλογη ή ενέχει διακρίσεις,

δ) άρνησης ενδίκων μέσων με αποτέλεσμα την επιβολή δυσανάλογης ή ποινής που ενέχει διάκριση,

ε) ποινικής δίωξης ή επιβολής ποινής για την άρνηση εκπλήρωσης στρατιωτικής θητείας σε σύρραξη, αν η εκπλήρωση της στρατιωτικής θητείας θα συμπεριλάμβανε εγκλήματα ή πράξεις που εμπίπτουν της ρήτρης αποκλεισμού της προβλέπονται στο άρθρο 12 παράγραφο 2,

στ) πράξεων που στρέφονται κατά προσώπου λόγω φύλου ή παιδικής ηλικίας.

3. Σύμφωνα με το άρθρο 2 (ε) πρέπει να υπάρχει συσχετισμός μεταξύ των λόγων που αναφέρονται στο άρθρο 10 και των ως άνω πράξεων δίωξης ή της έλλειψης προστασίας κατά των πράξεων αυτών.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Τι σημαίνει «ποινική δίωξη ή επιβολή ποινής η οποία είναι δυσανάλογη» ? Αν σε μία χώρα ισχύουν νόμοι που προβλέπουν ποινές πιο αυστηρές από αυτές που προβλέπουν οι ευρωπαϊκές νομοθεσίες, θα δικαιολογείται να λάβει ο παραβατικός αλλοδαπός την ιδιότητα του πρόσφυγα; Και βάσει ποιών ευρωπαϊκών ή ελληνικών ποινών θα θεωρηθεί ότι είναι δυσανάλογη η ποινή που θα επικαλείται ο αιτών άσυλο ότι φοβάται μην του επιβληθεί στη χώρα καταγωγής του; Μήπως έτσι ανοίγουμε τις πόρτες σε όλους τους παραβατικούς αλλοδαπούς να έρθουν στην Ελλάδα ζητώντας άσυλο, για να αποφύγουν την ποινή που προβλέπουν οι νόμοι της χώρας καταγωγής του;

Σχόλιο 2:

Να γίνει προσθήκη στην §2 όπου ορίζονται οι “πράξεις που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως πράξεις δίωξης” της υπο-παραγράφου ζ): “ο εξαναγκασμός απάρνησης ή απόκρυψης του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου που προκαλεί ή δεν καταπολεμά το κράτος προέλευσης” όπως περιγράφεται στις οδηγίες της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, “GUIDELINES ON INTERNATIONAL PROTECTION NO. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees” στο κεφάλαιο IV.B., “Well-founded fear of being persecuted”.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το άρθρο 9 μεταφέρεται το άρθρο 9 της Οδηγίας και ορίζεται η έννοια των πράξεων δίωξης, καθώς και οι μορφές που μπορούν να λάβουν αυτές

Άρθρο 10**(Άρθρο 10 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Λόγοι δίωξης**

1. Κατά την αξιολόγηση των λόγων της δίωξης, οι αρμόδιες αρχές εξέτασης και απόφασης, λαμβάνουν υπόψη ότι:

α) η έννοια της φυλής περιλαμβάνει ιδίως το στοιχείο του χρώματος, της καταγωγής ή του γεγονότος ότι το άτομο ανήκει σε συγκεκριμένη εθνοτική ομάδα,

β) η έννοια της θρησκείας περιλαμβάνει ιδίως την υιοθέτηση θειστικών, αγνωστικιστικών ή αθειστικών πεποιθήσεων, τη συμμετοχή σε τυπική λατρεία, σε ιδιωτικό ή δημόσιο χώρο, είτε ατομικά είτε συλλογικά, την αποχή από τη λατρεία αυτή, άλλες θρησκευτικές πράξεις ή εκδηλώσεις απόψεων ή μορφές ατομικής ή συλλογικής συμπεριφοράς που στηρίζονται σε θρησκευτικές πεποιθήσεις ή υπαγορεύονται από αυτές,

γ) η έννοια της εθνικότητας δεν περιορίζεται μόνο στην ιθαγένεια ή την έλλειψη της, αλλά περιλαμβάνει ιδίως την ιδιότητα του μέλους της ομάδας, η οποία προσδιορίζεται από την πολιτιστική, εθνοτική ή γλωσσική της ταυτότητα, της κοινές γεωγραφικές ή πολιτικές καταβολές ή τη σχέση της με τον πληθυσμό της χώρας,

δ) η ομάδα θεωρείται ως ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα όταν μεταξύ άλλων:

i) τα μέλη της ομάδας της έχουν κοινό εγγενές χαρακτηριστικό ή κοινό ιστορικό παρελθόν το οποίο δεν μπορεί να μεταβληθεί ή έχουν κοινά χαρακτηριστικά ή πεποιθήσεις τόσο θεμελιώδους σημασίας για την ταυτότητα ή τη συνείδηση, ώστε ένα πρόσωπο να μην πρέπει να αναγκαστεί να τις αποκηρύξει ή

ii) η ομάδα έχει ιδιαίτερη ταυτότητα στην οικεία χώρα, διότι γίνεται αντιληπτή ως διαφορετική ομάδα από τον περιβάλλοντα κοινωνικό χώρο. Ανάλογα με της συνθήκες που επικρατούν στη χώρα καταγωγής μία ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα μπορεί να περιλαμβάνει ομάδα που βασίζεται στο κοινό χαρακτηριστικό του φύλου, της ηλικίας, της αναπηρίας ή της κατάστασης υγείας ή του σεξουαλικού προσανατολισμού. Ο σεξουαλικός προσανατολισμός δεν μπορεί να νοηθεί ότι περιλαμβάνει πράξεις θεωρούμενες αξιόποινες κατά τις ισχύουσες διατάξεις. Κατά τον καθορισμό της συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα ή τον προσδιορισμό χαρακτηριστικού της ομάδας λαμβάνονται ιδιαιτέρως υπόψη πτυχές συνδεόμενες με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της ταυτότητας φύλου,

ε) η έννοια των πολιτικών πεποιθήσεων περιλαμβάνει ιδίως την υποστήριξη άποψης, ιδέας ή πεποίθησης, επί ζητήματος που σχετίζεται με τους ενδεχόμενους φορείς δίωξης, και με τις πολιτικές ή τις μεθόδους τους, ανεξαρτήτως του αν ο αιτών έχει εκδηλώσει εμπράκτως την εν λόγω άποψη, ιδέα ή πεποίθηση.

2. Κατά την αξιολόγηση για το βάσιμο του φόβου του αιτούντος ότι θα υποστεί δίωξη, δεν ασκεί επιρροή εάν ο αιτών χαρακτηρίζεται πράγματι από το φυλετικό, θρησκευτικό, εθνικό, κοινωνικό ή πολιτικό στοιχείο, το οποίο προκαλεί τη δίωξη, υπό την προϋπόθεση ότι το χαρακτηριστικό αυτό του αποδίδεται από τον φορέα της δίωξης.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Στο άρθρο 10, να προστεθούν και τα χαρακτηριστικά φύλου (πέραν του σεξουαλικού προσανατολισμού και ταυτότητας φύλου).

Σχόλιο 2:

Τυπογραφικό λάθος στην φράση «Ανάλογα με ΤΗΣ συνθήκες», παράγραφος 1)δ)ii).

Σχόλιο 3:

Στο άρθρο 10 θα πρέπει να προστεθεί εδάφιο ως εξής, λαμβάνοντας υπόψη και την αναφορά του UNHCR, Guidelines on International Protection No. 9: Claims to Refugee Status based on Sexual Orientation and/or Gender Identity within the context of Article 1A(2) of the 1951 Convention and/or its 1967 Protocol relating to the Status of Refugees, 2012 σε σχέση με το ζήτημα του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου : «Δίωξη μπορεί να συνιστά και ο εξαναγκασμός απάρνησης ή απόκρυψης του σεξουαλικού προσανατολισμού και της ταυτότητας φύλου που προκαλεί ή δεν καταπολεμά το κράτος προέλευσης. Βάσιμος και δικαιολογημένος φόβος δίωξης μπορεί να διαπιστώνεται ακόμη και όταν δεν εφαρμόζεται η διάταξη νόμου που ποινικοποιεί την ομοφυλοφιλία στη χώρα προέλευσης ή δεν υπάρχουν πληροφορίες για τη χώρα προέλευσης που να αποδεικνύουν ότι πράγματι εφαρμόζεται η νομοθεσία που ποινικοποιεί την ομοφυλοφιλία». Και τούτο, διότι η έως τώρα πρακτική της εξέτασης των αιτήσεων των ΛΟΑΤΚΙ δικαιούχων διεθνούς προστασίας δείχνει ότι πολλές φορές οι αιτήσεις τους απορρίπτονται με το εσφαλμένο αιτιολογικό : α) ότι, παρά το γεγονός ότι στη χώρα προέλευσης ποινικοποιείται η ομοφυλοφιλία, ωστόσο στην πράξη δεν εφαρμόζονται ποινικές κυρώσεις(σχετ. η I.N.N. v. The Netherlands, ECHR, β) ότι ο αιτών δεν αποδεικνύει ότι διατρέχει αληθινό κίνδυνο (real risk) αν υποχρεωθεί να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του (F. v. UK, ECHR). Η πρακτική, ωστόσο, αυτή, η οποία είναι απότοκη μιας περιορισμένης ερμηνείας της έννοιας της «δίωξης» και εσφαλμένη διότι αγνοεί την ψυχολογική και κοινωνική πίεση που υφίστανται οι ΛΟΑΤΚΙ σε χώρες με υψηλά ποσοστά ομο/τρανσφοβίας (ανεξαρτήτως αν εφαρμόζονται ή όχι οι ποινικοί νόμοι, η ύπαρξη και μόνο των οποίων συνιστά τεράστιο ψυχολογικό εμπόδιο στη ζωή των ΛΟΑΤΚΙ) μπορεί να αντιμετωπιστεί αν στη διάταξη του άρθρου 10 γίνει διεύρυνση της έννοιας της «δίωξης» κατά τον ως άνω τρόπο ώστε να εφαρμοστεί και στην πράξη η αναφορά του UNHCR και να τύχουν ευρύτερης προστασίας οι ΛΟΑΤΚΙ δικαιούχοι διεθνούς προστασίας.

Σχόλιο 4: Η §δ)ii) “Ο σεξουαλικός προσανατολισμός δεν μπορεί να νοηθεί ότι περιλαμβάνει πράξεις θεωρούμενες αξιόπινες κατά τις ισχύουσες διατάξεις.” να μετασκευαστεί σε “Η τυχόν ποινικοποίηση του σεξουαλικού προσανατολισμού, ή κάποιας έκφασής του, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις της χώρας προέλευσής του αιτούντος, δεν μπορεί να νοηθεί ότι μετράει εις βάρος της αίτησης ασύλου, καθότι δεν νοείται ότι ο σεξουαλικός προσανατολισμός μπορεί να περιλαμβάνει αξιόπινες πράξεις και να θεωρηθεί ποινικό αδίκημα.” καθώς η υπάρχουσα φράση είναι ασαφής και χρειάζεται διευκρίνιση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το άρθρο 9 μεταφέρεται αυτούσιο το άρθρο 9 της Οδηγίας και ορίζεται η έννοια των πράξεων δίωξης, καθώς και οι μορφές που μπορούν να λάβουν αυτές, ενώ με το άρθρο 10 μεταφέρεται το άρθρο 10 της Οδηγίας και προσδιορίζονται επιμέρους παράμετροι.

Σχόλιο 2: Το υποβληθέν σχόλιο λαμβάνεται υπόψη και διορθώνεται αναλόγως.

Σχόλιο 3 έως 4 : Ίδετε ευθύς ως ανωτέρω υπό 1.

Άρθρο 12**(Άρθρο 12 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Αποκλεισμός από το καθεστώς πρόσφυγα**

1. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα εφόσον:

α) εμπίπτει στο πεδίο του άρθρου 1Δ της Σύμβασης της Γενεύης, το οποίο αφορά την παροχή προστασίας ή συνδρομής από όργανα ή Οργανισμούς των Ηνωμένων Εθνών, εκτός της Ύπατης Αρμοστείας των Ηνωμένων Εθνών για της Πρόσφυγες. Σε περίπτωση που η εν λόγω προστασία ή συνδρομή έχει παύσει για οποιοδήποτε λόγο, χωρίς να έχει διευθετηθεί οριστικά η κατάσταση των προσώπων αυτών με σχετικό ψήφισμα της Γενικής Συνέλευσης των Ηνωμένων Εθνών, τα πρόσωπα αυτά δικαιούνται αυτοδικαίως τα ευεργετήματα του παρόντος,

β) αναγνωρίζεται από τις αρμόδιες αρχές της χώρας όπου έχει εγκατασταθεί ότι έχει τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από την κατοχή της ιθαγένειας της εν λόγω χώρας ή δικαιώματα και υποχρεώσεις αντίστοιχα προς αυτά.

2. Υπήκοος τρίτης χώρας ή ανιθαγενής αποκλείεται από το καθεστώς του πρόσφυγα όταν υπάρχουν σοβαροί λόγοι να θεωρείται ότι:

α) έχει διαπράξει έγκλημα κατά της ειρήνης, έγκλημα πολέμου ή έγκλημα κατά της ανθρωπότητας, όπως τα εγκλήματα αυτά ορίζονται στις οικείες διεθνείς συμβάσεις που έχουν καταρτισθεί με σκοπό τη θέσπιση διατάξεων σχετικών με τα εγκλήματα αυτά,

β) έχει διαπράξει σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα πριν την είσοδο του στην ελληνική επικράτεια. Ως σοβαρό μη πολιτικό έγκλημα μπορεί να χαρακτηριστούν και εγκλήματα που η αντικειμενική τους υπόσταση συνίσταται σε αποτρόπαιη πράξη έστω και αν φέρεται ότι διαπράχθηκε με πολιτικό στόχο,

γ) είναι ένοχος πράξεων που αντιβαίνουν προς τους σκοπούς και τις αρχές των Ηνωμένων Εθνών όπως ορίζονται στο προοίμιο και στα άρθρα 1 και 2 του καταστατικού Χάρτη των Ηνωμένων Εθνών.

3. Η παράγραφος 2 έχει εφαρμογή και σε άτομα τα οποία είναι ηθικοί αυτουργοί ή συμμετέχουν άλλως στη διάπραξη των προβλεπόμενων στην εν λόγω παράγραφο εγκλημάτων ή πράξεων. Σε κάθε περίπτωση εκτιμάται η βαρύτητα της συμμετοχής.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Σχετικά με τον αποκλεισμό, θα πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και τυχόν ελαφρυντικά λόγω ηλικίας (βλ. παιδιά στρατιώτες) καθώς και νοητικής/συναισθηματικής κατάστασης και τυχόν εκμετάλλευσης ευάλωτης θέσης των ηθικών αυτουργών.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 12 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ και παρατίθενται οι λόγοι αποκλεισμού από το καθεστώς του πρόσφυγα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ'
ΚΑΘΕΣΤΩΣ ΠΡΟΣΦΥΓΑ

Άρθρο 13**(Άρθρο 13 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα**

Το καθεστώς πρόσφυγα χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές απόφασης σε υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που πληρούν της προϋποθέσεις που προβλέπονται στα κεφάλαια Β' και Γ'.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Το καθεστώς πρόσφυγα χορηγείται από τις αρμόδιες αρχές απόφασης σε υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που πληρούν της προϋποθέσεις που προβλέπονται στα κεφάλαια Β' και Γ' και δεν εισήλθε στην Ελλάδα από Χώρα που θεωρείται ασφαλής. Ως ασφαλής Χώρα λογίζεται αυτή που δεν της έχουν επιβληθεί Διεθνείς κυρώσεις από τον ΟΗΕ, την ΕΕ και Διεθνείς Οργανισμούς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 13 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ,

Άρθρο 14**(Άρθρο 14 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Περιπτώσεις ανάκλησης και άρνησης ανανέωσης του καθεστώτος του****πρόσφυγα**

1. Το καθεστώς πρόσφυγα ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται από την αποφαινόμενη αρχή, εφόσον το πρόσωπο αυτό παύσει να είναι πρόσφυγας σύμφωνα με το άρθρο 11.

2. Με την επιφύλαξη της υποχρέωσης του πρόσφυγα να αποκαλύπτει κάθε σχετικό στοιχείο και να προσκομίζει κάθε σχετικό έγγραφο το οποίο έχει στη διάθεση του, σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1, η αποφαινόμενη αρχή καταδεικνύει σε εξατομικευμένη βάση ότι ο ενδιαφερόμενος έχει παύσει να είναι πρόσφυγας ή δεν υπήρξε ποτέ πρόσφυγας.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς πρόσφυγα αν, μετά τη χορήγηση του, θεμελιώσει ότι:

- α) το εν λόγω πρόσωπο θα έπρεπε να είχε αποκλεισθεί ή αποκλείεται από το καθεστώς πρόσφυγα σύμφωνα με το άρθρο 12,
- β) η εκ μέρους του ενδιαφερομένου παραποίηση ή παράλειψη γεγονότων, συμπεριλαμβανομένης της χρήσης πλαστών εγγράφων, υπήρξε αποφασιστική για τη χορήγηση του καθεστώτος πρόσφυγα.

4. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί, ή αρνείται να ανανεώσει το καθεστώς που χορηγήθηκε σε πρόσφυγα όταν:

α) ευλόγως θεωρείται ότι το πρόσωπο αυτό συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια της χώρας,

β) το πρόσωπο αυτό, συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία της χώρας, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος.

5. Τα πρόσωπα στα οποία έχει εφαρμογή η παράγραφος 4, απολαμβάνουν των δικαιωμάτων που προβλέπονται ή είναι ανάλογα εκείνων που προβλέπονται στα άρθρα 3, 4, 16, 22, 31, 32 και 33 της Σύμβασης της Γενεύης, εφόσον βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Σε ότι αφορά το άρθρο 14 παράγραφος 4, ουσιαστικά επαναλαμβάνεται αυτολεξεί (μόνο η λέξη «τερματίζει» έχει απαλειφθεί) η διάταξη του άρθρου 14 παράγραφος 4 του Π.Δ/τος 141/2013.

Θα πρέπει να προσδιοριστεί επακριβώς η έννοια του «ιδιαίτερου σοβαρού εγκλήματος» που μνημονεύεται στην περίπτωση (β) της υπόψη διάταξης του προτεινόμενου νόμου, ώστε να περιλαμβάνονται σ' αυτήν καταρχήν όλες οι αξιόποινες πράξεις που διώκονται και τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος. Μέχρι σήμερα η έννοια του σοβαρού εγκλήματος προσδιορίζεται από την υπ' αριθ. 1/2018 εγκύκλιο της Υπηρεσίας Ασύλου (ΑΔΑ: 7ΤΨΛ465ΧΘΕ-8ΦΩ), κατά την οποία ως τέτοιο θεωρείται μόνο το έγκλημα του οποίου η αντικειμενική υπόσταση περιλαμβάνει πράξη με την οποία ασκείται σωματική ή ψυχολογική βία. Με βάση όμως αυτήν την προσέγγιση, δεν θεωρούνται σοβαρά εγκλήματα, για την εφαρμογή της συγκεκριμένης διάταξης, αξιόποινες πράξεις που διώκονται και τιμωρούνται σε βαθμό κακουργήματος, όπως είναι η παράνομη διακίνηση ναρκωτικών, η διακίνηση παράνομων μεταναστών που διενεργείται από κερδοσκοπία, η γενετήσια πράξη με ανήλικο ή ενώπιόν του, η εισαγωγή, κατοχή, εμπορία, παράδοση, προμήθεια κ.λπ. πολεμικών τυφεκίων, πιστολιών, εκρηκτικών υλών, εκρηκτικών μηχανισμών κ.λπ. με σκοπό τη διάθεσή τους σε τρίτους για διάπραξη κακουργήματος ή με σκοπό τον παράνομο εφοδιασμό ομάδων, οργανώσεων, σωματείων ή ενώσεων προσώπων, κ.λπ. Θα πρέπει επίσης να προκύπτει ρητά, παρόλο που αποτελεί βασική αρχή του διοικητικού δικαίου, ότι, η αίτηση παροχής προσφυγικού καθεστώτος απορρίπτεται για τους ίδιους ακριβώς λόγους για τους οποίους ανακαλείται ή δεν ανανεώνεται το χορηγηθέν προσφυγικό καθεστώς.

Σχόλιο 2:

Να συμπεριληφθεί η περίπτωση ανάκλησης όταν οι γονείς δεν επιθυμούν ή κωλυσιεργούν να φοιτήσουν τα τέκνα τους στην δημόσια εκπαίδευση. Επίσης η περίπτωση παραβατικής συμπεριφοράς σε δομές φιλοξενίας (φθορές υποδομής, υπερβολικοί λογαριασμοί).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό και λαμβάνεται υπόψη.

Σχόλιο 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε΄
ΑΝΑΓΝΩΡΙΣΗ ΠΡΟΣΩΠΟΥ ΩΣ ΔΙΚΑΙΟΥΧΟΥ ΕΠΙΚΟΥΡΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 15

(Άρθρο 15 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Σοβαρή βλάβη

Η σοβαρή βλάβη συνίσταται σε:

- α) θανατική ποινή ή εκτέλεση ή
- β) βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή εξευτελιστική μεταχείριση ή τιμωρία του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του ή
- γ) σοβαρή και προσωπική απειλή κατά της ζωής ή της σωματικής ακεραιότητας αμάχου λόγω αδιάκριτης ασκήσεως βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύρραξης.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Δεν υπάρχει διευκρίνιση και είναι ασαφές το τι εννοείται... εκεί που γράφει : «τιμωρία του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του» στο αν η τιμωρία στη χώρα του μπορεί να είναι βαριά φυλάκιση για παράδειγμα ποινικούς λόγους.... και για αυτό μπορεί και να εγκατέλειψε τη χώρα του.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ΄
ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΗΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Άρθρο 20

(Άρθρο 20 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Γενικοί κανόνες

1. Το παρόν κεφάλαιο δεν θίγει τα δικαιώματα που προβλέπει η Σύμβαση της Γενεύης.
2. Το παρόν κεφάλαιο έχει εφαρμογή στους πρόσφυγες και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά.
3. Κατά την εφαρμογή του παρόντος Κεφαλαίου λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, ασυνόδευτοι ή μη, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με πνευματικές διαταραχές και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, φυσικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού των

γεννητικών οργάνων. Η διαπίστωση της ειδικής κατάστασης των ως άνω προσώπων, πραγματοποιείται μετά από εξατομικευμένη αξιολόγηση της κάθε περίπτωσης.

4. Το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού αποτελεί πρωταρχικό μέλημα κατά την εφαρμογή των διατάξεων που αφορούν ανηλίκους.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Παρ. 3 – Θα μπορούσε να περιέχεται διευκρίνιση για το ποια άτομα θεωρούνται ηλικιωμένα καθώς και για το ποιες θεωρούνται, σύμφωνα με το νόμο, σοβαρές ασθένειες.

Σχόλιο 2:

Έχει αφαιρεθεί το σύνδρομο μετατραυματικής διαταραχής ως λόγος ευλαωτότητας σε σχέση με τον ισχύοντα νόμο. Δεν είναι δικαιολογημένη μία τέτοια αφαίρεση καθώς το σύνδρομο αυτό περιλαμβάνει κατάθλιψη ή/και αυτοκτονικό ιδεασμό και οφείλεται σε σοβαρό τραυματικό γεγονός του παρελθόντος, δηλαδή συνιστά ψυχική διαταραχή που καθιστά ψυχικά ευάλωτο το άτομο που την έχει. Συνήθως το έχουν όσοι/ες έχουν υποστεί κάποια σοβαρή βλάβη στη χώρα καταγωγής τους ή στη διαδρομή τους προς την Ελλάδα. Θα πρέπει να επανέλθει στο κείμενο του νόμου ως λόγος ευαλωτότητας γιατί αποκλείει ευάλωτα άτομα από μία ευνοικότερη μεταχείριση, όπως τους αρμόζει λόγω της κατάστασής τους.

Σχόλιο 3:

Άτομα ευάλωτα είναι και τα άτομα με διάγνωση διαταραχής μετα-τραυματικού στρες καθώς και οι πάσχουσες/πάσχοντες ψυχικών διαταραχών όπως ταξινομούνται στα διαθέσιμα εγχειρίδια (ICD, DSM).

Σχόλιο 4:

Στις ειδικές κατηγορίες ευάλωτων ατόμων πρέπει να προστεθούν τα «άτομα με μη ετεροφυλοφυλικό σεξουαλικό προσανατολισμό ή μη τυπική ταυτότητα φύλου», ως άτομα που πολύ συχνά κινδυνεύουν από στίγμα, κακοποίηση και βία σε όλες τις εκφάνσεις.

Σχόλιο 5: Το σωματείο IBFAN, ως μέλος του παγκόσμιου δικτύου για την προστασία της βρεφικής διατροφής και θηλασμού σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΗΕ, θεωρεί ότι η αφαίρεση της κατηγορίας των γυναικών που έχουν γεννήσει δύο μήνες πριν (λεχώνες) από τον κατάλογο των ευάλωτων αιτούντων διεθνή προστασία, ενέχει διακινδύνευση της υγείας τους. Για το λόγο αυτό, ζητούμε να περιληφθεί και πάλι η κατηγορία αυτή στο νέο νόμο. Επιπλέον, καθόσον, σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ., η αποκλειστική τροφή του βρέφους για τους πρώτους έξι μήνες και η βασική για το πρώτο έτος της ζωής τους είναι το μητρικό γάλα, προτείνουμε να ενταχθούν οι θηλάζουσες σε ξεχωριστή, νέα, κατηγορία ευαλώτων. Εξάλλου, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν το γεγονός ότι η θηλάζουσα μητέρα ενεργεί ως ψυχοσυναισθηματικό σημείο αναφοράς για το παιδί που θηλάζει, συνεπώς ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ηλικίας είναι αναγκαίο να παραμένει μαζί με το παιδί της και να τυγχάνει ΜΑΖΙ με αυτό ιδιαίτερης προστασίας.

Σχόλιο 6: Στην παράγραφο 3. προτείνεται διόρθωση του όρου «πνευματικές διαταραχές» με τον όρο «ψυχικές διαταραχές», συμπεριλαμβανομένου του συνδρόμου μετατραυματικού στρες, σύμφωνα με την επίσημη μετάφραση του όρου «mental disorders», βάσει της κλίμακας ICD10 (International Classification of Diseases Version 10 – Code F1-F99).

Προτείνεται επίσης αναφορά και συμπερίληψη στην ομάδα των ευαλωτοτήτων των λεχιδών και των θηλαζουσών. Σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΗΕ η προστασία των λεχιδών τουλάχιστον επί δίμηνο από τον τοκετό είναι επιβεβλημένη. Επίσης

επιβεβλημένη είναι και η προστασία των αποκλειστικά θηλαζουσών γυναικών. Κατά τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, την UNICEF, κυρίως όμως σύμφωνα με την ερμηνεία των άρθρων 3, 4, 5, 18, 22, 24 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού ο αποκλειστικός θηλασμός συνιστάται για τους πρώτους 6 μήνες της ζωής του βρέφους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

Σχόλιο 2 έως 3: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν προβλέπεται από την αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας. Κάθε είδους πνευματική διαταραχή, αρμοδίως διαπιστωμένη, υπάγεται στην πρόβλεψη της Οδηγίας για άτομα με «πνευματική διαταραχή».

Σχόλιο 3: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία

Σχόλιο 4 έως 6: Ίδετε ευθύς ως ανωτέρω.

Άρθρο 21

(Άρθρο 21 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Προστασία από την απομάκρυνση

1. Οι αρμόδιες αρχές σέβονται την αρχή της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις της Χώρας.

2. Εφόσον δεν απαγορεύεται από διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας και τηρουμένων των σχετικών διαδικαστικών εγγυήσεων, οι αρμόδιες αρχές δύναται να απομακρύνουν πρόσφυγα όταν:

- α) ευλόγως θεωρείται ότι το εν λόγω πρόσωπο αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους ή
- β) συνιστά κίνδυνο για την κοινωνία, λόγω τελεσίδικης καταδίκης του για τη διάπραξη ιδιαίτερα σοβαρού εγκλήματος.

3. Η αποφαινόμενη αρχή ανακαλεί ή αρνείται να χορηγήσει ή να ανανεώσει την άδεια διαμονής πρόσφυγα εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις της προηγούμενης παραγράφου.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Η διατύπωση είναι ασαφής και δύναται να συμπεριλάβει ευρεία γκάμα παραβάσεων, ενώ περιλαμβάνει και αξιολογικά στοιχεία, ηθικό- κοινωνικού χαρακτήρα. Ο όρος «ιδιαίτερα σοβαρό έγκλημα» είναι ασαφής. Πρέπει για λόγους ασφάλειας δικαίου να είναι σαφές ποια εγκλήματα περιλαμβάνονται. Επιπλέον η φράση «κίνδυνος για την κοινωνία» είναι ηθικού και κοινωνικού χαρακτήρα, χαρακτηρισμός που συντείνει επίσης στην ανασφάλεια δικαίου.

Σχόλιο 2:

Τι επιπλέον από την περίπτωση β) προσφέρει η περίπτωση α) σύμφωνα με την οποία ευλόγως θεωρείται ότι το εν λόγω πρόσωπο αποτελεί κίνδυνο για την ασφάλεια του κράτους; Τι σημαίνει ακριβώς «ευλόγως»; Θα πρέπει να προσδιοριστεί η περίπτωση αυτή με μεγαλύτερη σαφήνεια, γιατί έτσι όπως είναι η διατύπωση της διάταξης είναι αόριστη και ασαφής..

Σχόλιο 3:

Η αναφορά σε «κίνδυνο για την κοινωνία» και σε «ιδιαίτερα σοβαρό» έγκλημα είναι αόριστες και μπορούν να ερμηνευθούν *lato sensu*. Η έννομη τάξη οφείλει να λειτουργεί, εφόσον μάλιστα πρόκειται για σκοπούμενες δυσμενείς σε βάρος των προσφύγων ενέργειες, σε *stricto sensu* προσδιορισμό τους. Προτείνεται η αναφορά στα εγκλήματα που από τη νομολογία συνιστούν λόγο δημόσιας τάξης (κλοπή, ληστεία, εμπρησμός, απάτη, εκβίαση, εκ προθέσεως ανθρωποκτονία).

Σχόλιο 4:

Εμμεσως ενισχυεται η ανομία έτσι, Πρέπει να γίνεται απέλαση και για άλλα ελαφρότερα αδικήματα, όχι μόνο τα εγκλήματα

Καλό θα ήταν να υπάρχει λίστα

Σχόλιο 5:

Τι σημαίνει ιδιαίτερος σοβαρό έγκλημα; Αν ο αλλοδαπός διαπράττει κλοπές ή ληστείες ή βανδαλισμούς μπορεί να παραμείνει στην Ελληνική επικράτεια γιατί μπορούν οι πράξεις αυτές να μη θεωρηθούν ιδιαίτερος σοβαρά τα εγκλήματα; Είναι δυνατόν να δεχόμαστε την εισαγωγή και παραμονή παρανομούμενων αλλοδαπών στη χώρα;

Σχόλιο 6:

Η δυνατότητα απομάκρυνσης πρόσφυγα από το κράτος υποδοχής, καθώς και η ανάκληση-μη ανανέωση της άδειας διαμονής, για να σέβεται στην πράξη την αρχή της μη επαναπροώθησης θα πρέπει να στηρίζεται σε σαφή διάταξη νόμου. Στη συγκεκριμένη διάταξη δεν γίνεται καμία ενδεικτική –έστω- αναφορά σε κριτήρια για τη συνδρομή λόγων δημόσιας τάξης και ασφάλειας στο πρόσωπο ενός πρόσφυγα. Θα πρέπει να μνημονεύονται ειδικώς και αιτιολογημένα οι λόγοι αυτοί στις σχετικές αποφάσεις, διαφορετικά ελλοχεύει ο κίνδυνος παραβίασης θεμελιωδών δικαιωμάτων των προσφύγων.

Επιπλέον, η έννοια του ιδιαίτερα σοβαρού «μη πολιτικού» εγκλήματος δεν εξειδικεύεται στη συγκεκριμένη διάταξη. Μέχρι σήμερα η έννοια του σοβαρού εγκλήματος προσδιορίζεται με βάση υπ' αριθ. 1/26.01.2018 εγκύκλιο της Υπηρεσίας Ασύλου) σε συνδυασμό με το άρθρο 12 του Π.Δ. 141/2013. Έτσι, ως τέτοιο θεωρείται μόνο το έγκλημα του οποίου η αντικειμενική υπόσταση περιλαμβάνει πράξη με την οποία ασκείται σωματική ή ψυχολογική βία. Δεν είναι, συνεπώς, σαφές ποιες κατηγορίες εγκλημάτων εντάσσονται στο ρυθμιστικό πεδίο της διάταξης αυτής. Σημειωτέον ότι στο ν. 4375/2016 γίνεται μνεία στην έννοια του σοβαρού εγκλήματος στο πλαίσιο όμως της χορήγησης άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους (άρθρο 22 παρ. 2 ν. 4375/2016). Σε αυτό το πλαίσιο, μια σαφής αναφορά στη έννοια του όρου «σοβαρό έγκλημα» είναι απαραίτητη για την κατηγορία των προσφύγων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 4: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν προβλέπεται από την αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας.

Σχόλιο 5: Το υποβληθέν σχόλιο λαμβάνεται υπόψη και διορθώνεται αναλόγως.

Σχόλιο 6: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

Άρθρο 23**(Άρθρο 23 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Διατήρηση της οικογενειακής ενότητας**

1. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν ώστε να λαμβάνονται όλα τα αναγκαία μέτρα που διασφαλίζουν τη διατήρηση της οικογενειακής ενότητας.

2. Στα μέλη της οικογένειας του δικαιούχου καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εφόσον δεν πληρούν ατομικά τις προϋποθέσεις για την αναγνώριση καθεστώτος διεθνούς προστασίας, μετά από αίτησή τους και με τις ίδιες διαδικασίες, χορηγούνται τα δικαιώματα που αναφέρονται στα άρθρα 24 έως και 36, εφόσον αυτό είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που τα μέλη αυτά τυχόν απολαμβάνουν.

3. Τα ως άνω δικαιώματα δεν χορηγούνται ή ανακαλούνται όταν το μέλος της οικογένειας αποκλείεται ή θα αποκλειόταν από το καθεστώς διεθνούς προστασίας, κατ' εφαρμογή των Κεφαλαίων Γ' και Ε'.

4. Ο προϊστάμενος του περιφερειακού γραφείου ασύλου με απόφασή του αρνείται, περιορίζει, ή ανακαλεί τα προαναφερόμενα ευεργετήματα για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 2 του ΠΔ 141/2013, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 του Ν. 4375/2016 (που προβλέπει «τα δικαιώματα αυτά πρέπει να εξασφαλίζουν ικανοποιητικό βιοτικό επίπεδο στο δικαιούχο και εφόσον χορηγηθούν διατηρούνται αυτοτελώς και μετά την ενηλικίωση του ανηλίκου ή τη λύση της συζυγικής σχέσης συνεπεία διαζυγίου, διάστασης ή θανάτου του δικαιούχου διεθνούς προστασίας») είναι σύμφωνο με το άρθρο 4 του ΠΔ 167/2008: Συμπλήρωση προεδρικού διατάγματος 131/2006 Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (ΦΕΚ 143/Α/2006) το οποίο προβλέπει (άρθρο 18) το αυτοτελές δικαίωμα παραμονής μελών της οικογένειας πρόσφυγα. Επομένως, η απάλειψή του με το παρόν σχέδιο νόμου είναι ατυχής.

Ομοίως, ατυχής είναι η απάλειψη της παραγράφου 6 του άρθρου 23 του ΠΔ 141/2013 όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 21 του Ν. 4375/2016 καθόσον είναι σύμφωνη με το άρθρο 4 του ΠΔ 167/2008: Συμπλήρωση προεδρικού διατάγματος 131/2006 Εναρμόνιση της ελληνικής νομοθεσίας με την Οδηγία 2003/86/ΕΚ του Συμβουλίου, σχετικά με το δικαίωμα οικογενειακής επανένωσης (ΦΕΚ 143/Α/2006) που επιτρέπει την οικογενειακή συνένωση του πρόσφυγα με τους γονείς του, «εφόσον οι τελευταίοι σύμφωνα με υπεύθυνη δήλωση του πρόσφυγα συνοικούσαν και συντηρούνταν από αυτόν πριν την άφιξή τους στην Ελλάδα και στερούνται της απαραίτητης οικογενειακής υποστήριξης στη χώρα καταγωγής».

Σχόλιο 2:

Ευρέως και νομοτεχνικώς προβληματική διάταξη. Ποιοι είναι οι λόγοι εθνικής ασφάλειας στους οποίους αναφέρεται το σημείο 4; Θα πρέπει να προσδιορίζονται με σαφήνεια και επιπλέον, γιατί προβλέπεται από προϊστάμενο περιφερειακού γραφείου ασύλου να πιστοποιεί τέτοιους κινδύνους, όταν σύμφωνα με το ρόλο του δεν είναι

αρμόδιος για κάτι τέτοιο ;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Η προτεινόμενη διάταξη είναι ορθή ενόψει της διατύπωσης του άρθρου 15 παρ. 3 της Οδηγίας 2003/86/ΕΕ, το οποίο ορίζει ότι «Σε περίπτωση χηρείας, διαζυγίου, χωρισμού ή θανάτου εξ' αίματος ανιόντων ή κατιόντων πρώτου βαθμού, μπορεί να χορηγείται αυτόνομη άδεια διαμονής, κατόπιν αίτησης, εφόσον απαιτείται, στα πρόσωπα που έχουν εισέλθει στο κράτος μέλος δυνάμει οικογενειακής επανένωσης. Τα κράτη μέλη θεσπίζουν διατάξεις οι οποίες εξασφαλίζουν τη χορήγηση αυτόνομης άδειας διαμονής σε περίπτωση ιδιαιτέρως δυσχερών περιστάσεων» και περαιτέρω με το άρθρο 41 παρ. 1 της ίδιας Οδηγίας, το οποίο ορίζει ότι «Τα κράτη μέλη επιτρέπουν την είσοδο και τη διαμονή, δυνάμει της παρούσας οδηγίας και υπό την επιφύλαξη της τήρησης των προϋποθέσεων που αναφέρονται στο κεφάλαιο IV, καθώς και στο άρθρο 16, των ακόλουθων μελών της οικογένειας: α) του/της συζύγου του συντηρούντος β) των ανήλικων τέκνων του συντηρούντος και του/της συζύγου του, συμπεριλαμβανομένων των τέκνων που έχουν υιοθετηθεί σύμφωνα με απόφαση που ελήφθη από την αρμόδια αρχή του ενδιαφερόμενου κράτους μέλους ή με απόφαση αυτοδικαίως εκτελεστή δυνάμει διεθνών υποχρεώσεων του εν λόγω κράτους μέλους ή η οποία πρέπει να αναγνωρισθεί σύμφωνα με τις διεθνείς υποχρεώσεις γ) των ανήλικων τέκνων, συμπεριλαμβανομένων των θετών τέκνων του συντηρούντος, όταν ο συντηρών έχει την επιμέλεια και την ευθύνη συντήρησης των τέκνων. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν την επανένωση των τέκνων των οποίων η επιμέλεια είναι επιμερισμένη, εφόσον συναινεί ο έτερος δικαιούχος της επιμέλειας δ) των ανήλικων τέκνων, συμπεριλαμβανομένων των θετών τέκνων του/της συζύγου όταν ο/η σύζυγος έχει την επιμέλεια και την ευθύνη συντήρησης των τέκνων. Τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέψουν την επανένωση των τέκνων των οποίων η επιμέλεια είναι επιμερισμένη, εφόσον συναινεί ο έτερος δικαιούχος της επιμέλειας». Ενόψει των ανωτέρω, δέον όπως μεταρρυθμιστεί η εθνική νομοθεσία.

Σχόλιο 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία

Άρθρο 24

(Άρθρο 24 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Άδειες διαμονής

1. Σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή ο οποίος αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας χορηγείται από την αρμόδια αρχή παραλαβής, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 21, άδεια διαμονής τριετούς διάρκειας. Η άδεια ανανεώνεται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής, το αργότερο τριάντα ημερολογιακές ημέρες πριν τη λήξη της. Η εκπρόθεσμη χωρίς αιτιολογία υποβολή της αίτησης ανανέωσης δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει σε απόρριψή της. Σε υπήκοο τρίτης χώρας ή ανιθαγενή ο οποίος αναγνωρίζεται ως δικαιούχος επικουρικής προστασίας χορηγείται από την αρμόδια αρχή παραλαβής, με την επιφύλαξη της παραγράφου 3 του άρθρου 21, άδεια διαμονής ενός έτους. Η άδεια ανανεώνεται για δύο ακόμα έτη, κατόπιν

επανεξέτασης, με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου μετά από αίτηση του ενδιαφερόμενου, η οποία υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής, το αργότερο τριάντα ημερολογιακές ημέρες πριν τη λήξη της. Η εκπρόθεσμη χωρίς αιτιολογία υποβολή της αίτησης ανανέωσης δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει σε απόρριψή της.

2. Οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 άδειες διαμονής δεν χορηγούνται ή δεν ανανεώνονται με απόφαση του Προϊσταμένου του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου, όταν εξετάζεται ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, εφόσον συντρέχουν λόγοι δημόσιας τάξης ή εθνικής ασφάλειας.

3. Στην περίπτωση του άρθρου 23 παράγραφος 2, στα μέλη της οικογένειας των δικαιούχων διεθνούς προστασίας χορηγούνται άδειες διαμονής για όσο χρόνο ισχύει η άδεια διαμονής του δικαιούχου, εφόσον διατηρούν την ιδιότητα του μέλους της οικογένειας του δικαιούχου διεθνούς προστασίας. Στην περίπτωση που δικαιούχος διεθνούς προστασίας αποκτήσει τέκνο στο πλαίσιο οικογένειας που υπήρχε πριν την είσοδο στη χώρα, στο τέκνο αυτό χορηγείται άδεια διαμονής, σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, μετά από αίτηση του δικαιούχου, η οποία υποχρεωτικά συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου.

4. Σε μέλη οικογένειας δικαιούχου διεθνούς προστασίας, η οποία δημιουργείται μετά την είσοδό του στη χώρα και εντός της, χορηγείται άδεια διαμονής σύμφωνα με την παράγραφο 3, μετά από αίτηση του δικαιούχου και την προσκόμιση, για τους συζύγους, της σχετικής ληξιαρχικής πράξης γάμου με κάτοχο άδειας διαμονής σε ισχύ, και για τους γονείς και τα τέκνα, ληξιαρχικής πράξης γέννησης ή πράξης αναγνώρισης τέκνου. Η άδεια δεν χορηγείται αν αυτό δεν είναι συμβατό με άλλο καθεστώς που τα μέλη της οικογένειας ήδη απολαμβάνουν.

5. Η ως άνω άδεια διαμονής, η οποία αποδεικνύει την ταυτοπροσωπία των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Αρχηγείου Ελληνικής Αστυνομίας.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

-Παρ. 1 & 2 – Αντί του «...του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου...» προτείνεται το ορθό «...του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου...». Σημειώνεται ότι σύμφωνα με το άρθρο 3 παρ. 1 της απόφασης της Δ/ντριας της Υπηρεσίας Ασύλου με αρ. οικ. 9778/22.5.2017 (ΦΕΚ Β 1936/2.6.2017) «Ιδρύεται Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου Δικαιούχων Διεθνούς Προστασίας, το οποίο εδρεύει και λειτουργεί στην Αθήνα και είναι αρμόδιο για:

α) τον έλεγχο των αιτήσεων που αφορούν στην ανανέωση των αδειών διαμονής των δικαιούχων διεθνούς προστασίας,...»

-Επισημαίνεται ότι η αρχική χορήγηση άδειας διαμονής διάρκειας ενός έτους στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας θα δημιουργήσει ιδιαίτερο διοικητικό βάρος τόσο ως προς την χορήγηση και ανανέωσή της όσο και ως προς την άσκοπη επιβάρυνση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών. Προτείνεται η αύξηση της αρχικής διάρκειας στα 2 έτη.

Σχόλιο 2:

Η διαφοροποίηση της διάρκειας των αδειών διαμονής που χορηγούνται σε πρόσφυγες και δικαιούχους επικουρικής προστασίας κρίνεται ελλιπώς δικαιολογημένη και διοικητικά επαχθής.

Πρώτον, δεν υφίσταται χρονική διαφοροποίηση στο χαρακτήρα των δύο καθεστώτων προστασίας. Όπως είχε παρατηρηθεί από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή κατά την υποβολή της νομοθετικής πρότασης για την αναδιατύπωση της Οδηγίας για την αναγνώρισης: «Όταν εισήχθη η επικουρική προστασία, θεωρήθηκε ότι το καθεστώς αυτό είχε προσωρινό χαρακτήρα. Ως εκ τούτου, η οδηγία επιτρέπει στα κράτη μέλη τη διακριτική ευχέρεια της παροχής στους δικαιούχους χαμηλότερου επιπέδου δικαιωμάτων από ορισμένες απόψεις. Ωστόσο, η πείρα που αποκτήθηκε μέχρι στιγμής στην πράξη έχει

καταδείξει ότι αυτή η αρχική υπόθεση δεν ήταν ακριβής. Επομένως, είναι απαραίτητη η άρση οποιωνδήποτε περιορισμών των δικαιωμάτων των δικαιούχων επικουρικής προστασίας που δεν μπορούν πλέον να θεωρηθούν ως απαραίτητοι και αντικειμενικά δικαιολογημένοι.»

Τουλάχιστον έξι κράτη μέλη της ΕΕ (Ολλανδία, Λουξεμβούργο, Ηνωμένο Βασίλειο, Φινλανδία, Ιταλία, Μάλτα) χορηγούν, όπως η Ελλάδα υπό την ισχύουσα νομοθεσία, άδειες διαμονής ίσης διάρκειας σε πρόσφυγες και δικαιούχους επικουρικής προστασίας. Παράλληλα, σε πληθώρα χωρών ισχύουν ευνοϊκότερες διατάξεις της Οδηγίας, ήτοι διάρκεια αδειών διαμονής δικαιούχων επικουρικής προστασίας δύο ετών (Πολωνία), τριών ετών (Βουλγαρία, Κροατία, Ουγγαρία, Λουξεμβούργο, Μάλτα, Ιρλανδία, Πορτογαλία), τεσσάρων ετών (Γαλλία, Φινλανδία) ή και πέντε ετών (Ηνωμένο Βασίλειο, Ολλανδία, Ιταλία).

Δεύτερον, η θέσπιση δυσμενέστερων διατάξεων ως προς τα δικαιώματα των δικαιούχων διεθνούς προστασίας συνίσταται επιπλέον διοικητικό φόρτο για τις αρμόδιες αρχές. Η μείωση της διάρκειας των αδειών διαμονής θα επιφέρει αυξημένο αριθμό αιτημάτων ανανέωσης των αδειών ενώπιον της Υπηρεσίας Ασύλου, προσθέτοντας έτσι διοικητικό βάρος σε συνάρτηση με τις υπάρχουσες καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των ανανεώσεων των αδειών διαμονής, καθώς και πιθανή αύξηση προσφυγών κατά αποφάσεων χορήγησης επικουρικής προστασίας έναντι του καθεστώτος του πρόσφυγα. Υπό το φως των άνω διοικητικών καθυστερήσεων, προστίθεται ότι καθίσταται αναγκαία η διευκρίνιση της διατήρησης του δικαιώματος διαμονής και πρόσβασης των δικαιούχων σε δικαιώματα και παροχές που απορρέουν από αυτό κατά τη διάρκεια της διαδικασίας ανανέωσης της άδειας διαμονής.

Σχόλιο 3:

Η πρόβλεψη για χορήγηση άδειας διαμονής ετήσιας διάρκειας στους δικαιούχους της επικουρικής προστασίας και στη συνέχεια η ανανέωσή της για δύο έτη μάλλον θα ασκήσει πίεση στην Υπηρεσία Ασύλου παρά θα εξυπηρετήσει το σκοπό για τον οποίο προτείνεται η τροποποίηση σε σχέση με το προϊσχύσαν ΠΔ 141/2013. Εξάλλου, στην πλειοψηφία τους πρόσωπα που κατάγονται από χώρες όπου μάλιστα γίνεται πόλεμος από τη δεκαετία του 1980 έχουν αυτό το καθεστώς (όπως για παράδειγμα Αφγανοί, Ιρακινοί κλπ).

Από το 2013 χορηγήθηκε καθεστώς επικουρικής προστασίας σε 6923 άτομα (http://asylo.gov.gr/wp-content/uploads/2019/09/Greek_Asylum_Service_data_August_2019_gr.pdf).

Σχόλιο 4:

Σε ότι αφορά το άρθρο 24 παράγραφος 1 εδάφια 3 και 6, ουσιαστικά επαναλαμβάνεται αυτολεξεί η διάταξη του άρθρου 24 παράγραφος 1 εδάφιο 3 του Π.Δ/τος 141/2013.

Σύμφωνα με το άρθρο 24 παράγραφος 1 εδάφια 3 και 6 του προτεινόμενου νόμου, η εκπρόθεσμη και χωρίς αιτιολογία υποβολή της αίτησης ανανέωσης της άδειας διαμονής του δικαιούχου διεθνούς προστασίας δεν μπορεί από μόνη της να οδηγήσει σε απόρριψή της.

Θα πρέπει να ορισθεί συγκεκριμένο χρονικό διάστημα, μετά τη λήξη της άδειας διαμονής του δικαιούχου διεθνούς προστασίας, εντός του οποίου αυτός θα πρέπει να υποβάλει το αίτημά του για την ανανέωσή της, καθόσον υπάρχουν περιπτώσεις πολιτών τρίτων χωρών που δεν προβαίνουν στην υποβολή αιτήματος για ανανέωση της άδειας διαμονής τους, ακόμη και ενάμιση χρόνο μετά τη λήξη της, σε βάρος των οποίων οι αστυνομικές αρχές δεν μπορούν να κινήσουν τη διαδικασία για την επιστροφή τους στη χώρα καταγωγής τους, επειδή οι περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Ασύλου που ερωτώνται σχετικά εξακολουθούν να τους χαρακτηρίζουν ως δικαιούχους διεθνούς προστασίας, προτρέποντας μάλιστα τις αστυνομικές αρχές που διαπίστωσαν τη λήξη της άδειας διαμονής να απευθύνουν σύσταση στον κάτοχό της ώστε αυτός να προβεί στην ανανέωσή της.

Μετά την παρέλευση του προαναφερόμενου χρονικού διαστήματος θα πρέπει να ανακαλείται το χορηγηθέν καθεστώς διεθνούς προστασίας είτε αυτοδικαίως είτε κατόπιν απόφασης της περιφερειακής υπηρεσίας της Υπηρεσίας Ασύλου που το χορήγησε. Δεν είναι δυνατόν ένας πολίτης τρίτης χώρας που αναγνωρίστηκε μία φορά ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας να εξακολουθεί να κατέχει τη συγκεκριμένη ιδιότητα για μεγάλο χρονικό διάστημα μετά τη λήξη της οικείας άδειας διαμονής του και η περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Ασύλου όχι μόνο να μην προβαίνει σε ανάκληση τους καθεστώτος που του αναγνώρισε αλλά να εξακολουθεί να τον θεωρεί δικαιούχο υπαγωγής στο συγκεκριμένο καθεστώς, χωρίς αυτός να συμμορφώνεται με την υποχρέωσή του για ανανέωση της άδειας διαμονής του.

Σχόλιο 5: Στην §4, αναφέρεται: “Σε μέλη οικογένειας δικαιούχου διεθνούς προστασίας, η οποία δημιουργείται μετά την είσοδό του στη χώρα και εντός της, χορηγείται άδεια διαμονής [...], μετά από αίτηση του δικαιούχου και την προσκόμιση, για τους συζύγους, της σχετικής ληξιαρχικής πράξης γάμου με κάτοχο άδειας διαμονής σε ισχύ...”. Η πρόταση να μετασκευαστεί ως εξής: “... για τους συζύγους ή τους συντρόφους σε ελεύθερη συμβίωση, της σχετικής ληξιαρχικής πράξης γάμου ή συμφώνου συμβίωσης...” για να εξασφαλιστεί η ισονομία στην αναγνώριση των οικογενειακών δεσμών ΛΟΑΤΚΙ προσώπων, με τον τρόπο που ισχύει για όλους τους πολίτες της χώρας μας, (στον βαθμό βέβαια, που μπορούμε να μιλάμε για ισονομία...).

Σχόλιο 6:

Η μείωση της διάρκειας των αδειών επικουρικής προστασίας σε 1 έτος (παρ.1), αναμένεται να επιφέρει επιπλέον διοικητικό βάρος και καθυστερήσεις στη διεκπεραίωση των ανανεώσεων των αδειών διαμονής.

Ενώ η πρόβλεψη για ταυτόχρονη απόφαση επιστροφής με την απορριπτική απόφαση στοχεύει στον εξορθολογισμό των διοικητικών διαδικασιών, όμως επιπλέον ορατό αποτέλεσμα είναι η άσκηση αδικαιολόγητης πίεσης στους απορριφθέντες αιτούντες που πλήττει το απρόσκοπτο δικαίωμα τους στην δικαστική προστασία.

Σχόλιο 7: Η χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας προέρχεται μεν ως έννοια από τον ενωσιακό νομοθέτη (Οδηγία 2011/95/ΕΕ), ωστόσο στην πράξη η χορήγησή της επαφίεται στον εκάστοτε εθνικό νομοθέτη. Με την προτεινόμενη διάταξη επιχειρείται διαφοροποίηση ως προς τη μεταχείριση των δικαιούχων αυτού του καθεστώτος, σε σχέση με ό,τι ισχύει σήμερα. Πέραν της επιβάρυνσης που θα επέλθει στην πράξη μέσω της διαδικασίας ανανέωσης των ΑΔΕΤ για τους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, η εν γένει αντιμετώπιση της συγκεκριμένης πληθυσμιακής ομάδας στην οποία συμπεριλαμβάνονται ευάλωτα πρόσωπα (θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων μορφών σωματικής ή σεξουαλικής βίας – άρθρο 21 της Οδηγίας 2011/95) ουσιαστικά βάζει σε δεύτερη μοίρα τους δικαιούχους αυτού του καθεστώτος σε σχέση με τους πρόσφυγες, και τους εξομοιώνει με άλλες μορφές προστασίας προσωρινού χαρακτήρα (βλ. ανθρωπιστικό καθεστώς).

Σχόλιο 8:

Άρθρο 24 παρ. 4 -Παραβίαση δικαιώματος οικογενειακής ενότητας δικαιούχων διεθνούς προστασίας.

Στο προτεινόμενο άρθρο 24 παρ.4 διατηρούνται οι επιπλέον προϋποθέσεις για την χορήγηση άδειας διαμονής σε μέλη οικογένειας δικαιούχων διεθνούς προστασίας οι οποίες δεν προβλέπονται στο αρχικό κείμενο της Οδηγίας και έρχονται σε αντίθεση με το άρθρο 23 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ, εφόσον η οικογένεια έχει δημιουργηθεί μετά την είσοδο στην χώρα και εντός αυτής. Παραβιάζεται επίσης και το άρθρο 8 της ΕΣΔΑ, καθώς πλήττει τον πυρήνα της διατήρησης της οικογενειακής ενότητας και του σεβασμού της οικογενειακής

ζωής. Συγκεκριμένα, επιβάλλεται στο μέλος οικογένειας δικαιούχου διεθνούς προστασίας να είναι κάτοχος άδειας διαμονής σε ισχύ κατά την τέλεση του γάμου, προκειμένου να λάβει όμοια σε χρονική διάρκεια άδεια διαμονής με τον/ην σύζυγό του/της. Το προτεινόμενο άρθρο παραβιάζει και το δικαίωμα στην απαγόρευση των διακρίσεων του άρθρου 14 της ΕΣΔΑ καθώς αυτή η προϋπόθεση δεν απαιτείται εφόσον η οικογένεια έχει δημιουργηθεί πριν την αναχώρηση από την χώρα καταγωγής (Hode και Abdi κατά Ηνωμένου Βασιλείου, Αρ. προσφ. 22341/09, 6.11.2012) Άρθρο 24 παρ. 1- Μείωση χρονικής διάρκειας άδειας διαμονής δικαιούχων επικουρικής προστασίας από τα τρία έτη στο ένα έτος. Με το προτεινόμενο άρθρο επιλέγεται, το κατώτατο όριο προστασίας, η συντομότερη δυνατή διάρκεια άδειας διαμονής δικαιούχου επικουρικής προστασίας, μόλις ένα έτος κατά τα οριζόμενα στην Οδηγία 2011/95/ΕΕ και έρχεται σε αντίθεση με την κεκτημένη τριετή χρονική διάρκεια των αδειών διαμονής δικαιούχων επικουρικής κατά το Π.Δ. 141/2013. Επιπροσθέτως, δεν προβλέπονται καν μεταβατικές διατάξεις για αυτούς στους οποίους χορηγήθηκε άδεια διαμονής βάσει προγενέστερου νόμου. Σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση του νομοσχεδίου, η διαφοροποίηση ως προς τη χρονική διάρκεια των αδειών διαμονής των δικαιούχων επικουρικής προστασίας καθίσταται αναγκαία, ενόψει του ότι σχετίζεται με την ευμετάβλητη κατάσταση στη χώρα καταγωγής. Η άποψη αυτή παραγνωρίζει ότι προκειμένου να θεωρηθεί ότι σε μια χώρα έχει επέλθει αλλαγή θα πρέπει, η αλλαγή αυτή να είναι ουσιώδους σημασίας, πραγματικά αποτελεσματική και όχι τυπική, καθώς και βιώσιμη ώστε να διαρκεί Hathaway, J.C. 1991, The Law of Refugee Status, Butterworths, Toronto, σελ. 200-203).

- Στο προτεινόμενο νομοσχέδιο δεν υπάρχει πλέον δυνατότητα παραπομπής στο αρμόδιο Υπουργείο για χορήγηση άδειας διαμονής για ανθρωπιστικούς λόγους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 8: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 24 της Οδηγίας στην ισχύουσα μορφή του. Άλλωστε, ο φόρτος των διοικητικών υπηρεσιών δεν μπορεί να δικαιολογήσει αντίθετες ρυθμίσεις απ' τις προβλέψεις της Οδηγίας.

Σχόλιο 4: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό και λαμβάνεται υπόψη, καθόσον βελτιώνει το περιεχόμενο του άρθρου.

Άρθρο 25

(Άρθρο 25 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Ταξιδιωτικά έγγραφα

1. Στο δικαιούχο καθεστώς του πρόσφυγα, ύστερα από αίτηση του, που υποβάλλεται στην αρμόδια αρχή παραλαβής ή/και εξέτασης, χορηγείται ταξιδιωτικό έγγραφο (titre de voyage), ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, σύμφωνα με το υπόδειγμα που εμπεριέχεται στο Παράρτημα της Σύμβασης της Γενεύης, ώστε να μπορεί να ταξιδεύει στο εξωτερικό, εκτός αν στο πρόσωπο του συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης ή εκκρεμεί σε βάρος του η διαδικασία εφαρμογής ρήτρας παύσης, αποκλεισμού, ανάκλησης ή ακύρωσης του χορηγηθέντος καθεστώτος.

2. Το ως άνω ταξιδιωτικό έγγραφο εκτυπώνεται από τη Διεύθυνση Διαβατηρίων του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Η διαδικασία έκδοσης, ανανέωσης και αντικατάστασης, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, ο τύπος, το περιεχόμενο ενδείξεων, η

διάρκεια ισχύος του ως άνω ταξιδιωτικού εγγράφου καθορίζονται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη, σύμφωνα με το άρθρο 1 παρ. 3 του ν. 3103/2003 (Α 23).

3. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους δικαιούχους επικουρικής προστασίας, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο, εκτός αν συντρέχουν επιτακτικοί λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

4. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται και στους αιτούντες διεθνή προστασία, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο και υφίστανται αποδεδειγμένα σοβαροί λόγοι υγείας που απαιτούν τη μετάβαση τους στο εξωτερικό, εκτός αν συντρέχουν λόγοι εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης.

5. Η απόφαση για τη χορήγηση ή μη ταξιδιωτικών εγγράφων σύμφωνα με της ως άνω διατάξεις λαμβάνεται από τον Προϊστάμενο των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

-Παρ. 1 – Μπορεί να απαλειφθεί το εδάφιο «..., ανεξάρτητα από τη χώρα στην οποία έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας,...» ως μη εφαρμοζόμενο.
-Παρ. 4 – Σύμφωνα με την παρ. 4 του άρθρου 78 του ίδιου σχεδίου νόμου «Οι αιτούντες υποχρεούνται να παραδίδουν το ταξιδιωτικό έγγραφο...». Επομένως το εδάφιο «, εφόσον αυτοί αδυνατούν να εξασφαλίσουν εθνικό διαβατήριο...» θα πρέπει να αφαιρεθεί.

Σχόλιο 2:

Σε ότι αφορά το άρθρο 25, ουσιαστικά επαναλαμβάνεται η διάταξη του άρθρου 25 του Π.Δ/τος 141/2013.

Θα πρέπει να ορισθεί ότι η ανάκληση του καθεστώτος δικαιούχου διεθνούς προστασίας έχει ως αποτέλεσμα την αυτοδίκαιη παύση της ισχύος του χορηγηθέντος ταξιδιωτικού εγγράφου.

Σχόλιο 3:

Δύστυχος ομογενούς από τέως Σοβιετική Ένωση διοίκηση αφήνει χωρίς ταξιδιωτικά έγγραφα εδώ και 6 χρόνια σήμερα στην Ελλάδα μετά την ανάκληση ιθαγένειας για τεχνικό λάθος στα έγγραφα από τη χώρα προελεύσεως τους. Δεν προβλέπει κανένα διάταξη το χρονικό διάστημα μέχρι να δοθεί ιθαγένεια στους ομογενούς οποίοι έχουν ελληνικές –ποντιακές ρίζες να έχουν ταυτότητα αν δεν κάνουν ζημία στο δημόσιο κτλ.

Δύστυχος αστυνομία στην Αλεξανδρούπολη δεν μπορεί να εφαρμόζει διαταγή του διοικητικού εφετείου Κομοτηνής λόγου κενού στο νόμο.

Ποιος θα ασχοληθεί και με προστασία δικαιωμάτων των παλιννοστούντα ομογενών.

Πρόταση μας είναι να προβλέπει νόμος περίπτωση ομογενών μέχρι διοικητικά ή χρονοβόροι νομικό οδό να λυθεί το πρόβλημα με ανάκληση ιθαγένειας χωρίς ακρόαση και απέλαση τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθώς –σε κάθε περίπτωση– τούτο τεκμαίρεται απ' το γεγονός ότι η χορήγηση ταξιδιωτικού εγγράφου, τελεί υπό την προϋπόθεση της μη εξέτασης ανάκλησης του καθεστώτος δικαιούχου διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με την παρ. 1.

Σχόλιο 3:

Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι αφορά θέμα εκτός του παρόντος σχεδίου

νόμου.

Άρθρο 27

(Άρθρο 26 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Πρόσβαση στην απασχόληση

1. Επιτρέπεται στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας να ασκούν μισθωτή ή ανεξάρτητη επαγγελματική δραστηριότητα, σύμφωνα με τις διατάξεις του π.δ. 189/1998 (Α 140).

2. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας μπορούν να συμμετέχουν σε εκπαιδευτικά προγράμματα για ενήλικες τα οποία σχετίζονται με την απασχόληση, επαγγελματική κατάρτιση, συμπεριλαμβανομένων μαθημάτων κατάρτισης για την αναβάθμιση δεξιοτήτων, πρακτική εξάσκηση σε χώρους εργασίας και παροχή συμβουλών από υπηρεσίες απασχόλησης, υπό τους όρους που ισχύουν για της Έλληνες πολίτες.

3. Για τους δικαιούχους διεθνούς προστασίας εφαρμόζονται οι ισχύουσες διατάξεις σχετικά με την αμοιβή, την πρόσβαση στο σύστημα κοινωνικής ασφάλισης, όσον αφορά τη μισθωτή ή ανεξάρτητη δραστηριότητα, καθώς και τους όρους εργασίας.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Το Π.Δ. 189/1998 καταργήθηκε με το άρθρο 81 του Ν. 4375/2016. Θα πρέπει να αφαιρεθεί από το κείμενο της διάταξης.

Σχόλιο 2:

Με ποιο τρόπο μια/ένας δικαιούχος διεθνούς προστασίας έχει πρόσβαση στην απασχόληση από τη στιγμή που έχει αποκλειστεί από την κοινωνική ασφάλιση και άρα, από την απόδοση ΑΦΜ;

Σχόλιο 3:

Σε ότι αφορά το άρθρο 27, ουσιαστικά επαναλαμβάνεται αυτολεξεί η διάταξη του άρθρου 27 του Π.Δ/τος 141/2013

Θα πρέπει να διευκρινιστεί, ώστε να μη θεωρηθεί ότι η νεότερη διάταξη, που θα έχει πλέον ισχύ τυπικού νόμου, δίνει τη δυνατότητα πρόσβασης στην αγορά εργασίας σε όλους ανεξαιρέτως τους αιτούντες διεθνή προστασία, ότι η συγκεκριμένη δυνατότητα παρέχεται μόνο στους αιτούντες διεθνή προστασία που έχουν εφοδιασθεί με το οικείο δελτίο μετά την πλήρη καταγραφή τους και όχι και σε όσους κατέχουν δελτία αιτούντος διεθνή προστασία μετά από απλή καταγραφή, όπως προκύπτει από τη διάταξη του άρθρου 71 του Ν. 4375/2016 και το υπ' αριθ. 18594 από 08-11-2016 διευκρινιστικό έγγραφο της Υπηρεσίας Ασύλου προς το Λιμεναρχείο Κω.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό και λαμβάνεται υπόψη, καθόσον βελτιώνει το περιεχόμενο του άρθρου.

Σχόλιο 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι προς το σκοπό τούτο οι

δικαιούχοι δέον να εφοδιάζονται με την Κάρτα Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπών (Κ.Υ.Τ.Α.).

Σχόλιο 3: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας έχουν μόνον οι αναγνωρισμένοι δικαιούχοι και όχι οι αιτούντες αλλά μη αναγνωρισμένοι δικαιούχοι.

Άρθρο 28

(Άρθρο 27 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Πρόσβαση στην εκπαίδευση

1. Κάθε ανήλικος στον οποίο έχει χορηγηθεί καθεστώς διεθνούς προστασίας, υποχρεούται να εντάσσεται στις μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας υποχρεωτικής εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες. Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αυτής επιβάλλονται σε βάρος των ενηλίκων μελών της οικογένειας του αιτούντος οι κατά τις κείμενες διατάξεις κυρώσεις που προβλέπονται και για τους Έλληνες πολίτες.

2. Η πρόσβαση στο γενικό εκπαιδευτικό σύστημα και σε προγράμματα περαιτέρω κατάρτισης ή επιμόρφωσης επιτρέπεται στους ενήλικες δικαιούχους διεθνούς προστασίας με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους νομίμως διαμένοντες στην Ελλάδα υπηκόους τρίτων χωρών.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Η πρόβλεψη του άρθρου 1 § 2 είναι προβληματική. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι δεν έχουν τους γονείς τους, ώστε η «τιμωρία» που προβλέπεται είναι ανεφάρμοστη. Χρήζει τροποποίησης ώστε η ρύθμιση να αφορά τους ανηλίκους που συνοδεύονται από τον ή τους γονείς τους.

Τέλος, εκλείπει η υποχρεωτική αναφορά στο δικαίωμα πρόσβασης στην εκπαίδευση και των αιτούντων άσυλο ανηλίκων (ασυνόδευτων ή μή), όπως προβλέπει, υποχρεωτικά για τις χώρες-μέλη, η ΕΣΔΑ.

Το ίδιο δικαίωμα (πρόσβαση στην εκπαίδευση) ισχύει και για τους ενήλικους αιτούντες άσυλο (άρθρο 2).

Αν ο περιορισμός στους αναγνωρισμένους πρόσφυγες είναι ηθελημένος, τότε ο αποκλεισμός των αιτούντων θα εκθέσει τη χώρα μας στο ΕΔΔΑ.

Σχόλιο 2:

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΜΗΜΑΤΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗΣ & ΔΙΑΠΟΛΙΤΙΣΜΙΚΩΝ ΔΡΑΣΕΩΝ ΣΤΗΝ ΥΠΗΡΕΣΙΑ

ΥΠΟΔΟΧΗΣ ΚΑΙ ΤΑΥΤΟΠΟΙΗΣΗΣ

Καταργείται το Τμήμα Εκπαίδευσης, Διασφάλισης Ποιότητας & Τεκμηρίωσης της Υπηρεσίας Υποδοχής & Ταυτοποίησης.

Συστήνεται στην Υπηρεσία Υποδοχής & Ταυτοποίησης/Ειδική Γραμματεία Υποδοχής/ Γενική Γραμματεία Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και

Ασύλου, Τμήμα Εκπαίδευσης και Διαπολιτισμικών Δράσεων με βασική αρμοδιότητα την εκπαίδευση του προσωπικού της ΥΠΥΤ, ανεξαρτήτως καθεστώτος εργασίας, την ανάπτυξη δράσεων εκπαίδευσης και βελτίωσης δεξιοτήτων για τους ωφελούμενους υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, καθώς και δράσεων διαπολιτισμικού χαρακτήρα με αποδέκτες το προσωπικό της ΥΠΥΤ, φορέων συναφούς αντικειμένου και τους ωφελούμενους, με στόχο την απόκτηση συγκεκριμένων γνώσεων και ικανοτήτων και τη διαμόρφωση στάσεων απαραίτητων για την διαπολιτισμική συνύπαρξη αμφοτέρων, εντός των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης και των Κλειστών και Ανοιχτών Δομών προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας.

Ως αρμοδιότητες του Τμήματος ορίζονται: Σχεδιασμός, οργάνωση και υλοποίηση προγραμμάτων εκπαίδευσης και δράσεων επιμόρφωσης του προσωπικού με άξονα την εξειδίκευση της διαχείρισης των μικτών μεταναστευτικών ροών και των προσωρινώς φιλοξενουμένων αιτούντων άσυλο και ευάλωτων ομάδων. Συλλογή, επεξεργασία, εκτίμηση και τεκμηρίωση αιτημάτων εκπαιδευτικού χαρακτήρα από τις Περιφερειακές Μονάδες της ΥΠΥΤ. Διοργάνωση έκτακτων επιμορφωτικών δράσεων για ανταπόκριση σε έκτακτες επιχειρησιακές ανάγκες.

Αναζήτηση εκπαιδευτικών προγραμμάτων/ σεμιναρίων/ ημερίδων/ συνεδρίων/τυχόν άλλων εκπαιδευτικών δράσεων, με διοργανωτές τρίτους, για θέματα που άπτονται του αντικειμένου της ΥΠΥΤ και διεκπεραίωση σχετικών διαδικασιών συμμετοχής του προσωπικού. Συγγραφή προτάσεων και τεκμηρίωση αιτημάτων χρηματοδότησης και δράσεων εκπαίδευσης, επιμόρφωσης και διαπολιτισμικής συνύπαρξης προσωπικού και ωφελουμένων, από τρίτους χρηματοδοτικούς φορείς, εθνικούς, ευρωπαϊκούς και διεθνείς καθώς και φορείς της Κοινωνίας των Πολιτών.

Διεκπεραίωση διαδικασιών για την υποχρεωτική εκπαίδευση των νεοπροσληφθέντων δοκίμων υπαλλήλων της ΥΠΥΤ στο ΙΝΕΠ. Σύσταση και τήρηση ηλεκτρονικού φακέλου εκπαιδύσεων και επιμορφώσεων του προσωπικού της ΥΠΥΤ.

Σύσταση Μητρώου Πιστοποιημένων Εκπαιδευτών της ΥΠΥΤ, για την σταδιακή εφαρμογή της αλληλοβοηθητικής μεθόδου εκπαίδευσης σε αντικείμενα της ΥΠΥΤ (train the trainers), με βάση τη σχετική τεχνογνωσία του ΕΑΣΟ. Συντονισμός εκπαιδευτικών και διαπολιτισμικών δράσεων για το προσωπικό και τους ωφελούμενους, από τρίτους φορείς, ήτοι διεθνείς οργανισμούς και αναγνωρισμένες Μη Κυβερνητικές Οργανώσεις.

Σχεδιασμός και υποβολή προτάσεων εκπαιδευτικών δράσεων για την ΥΠΥΤ, ενταγμένων στο Ετήσιο Σχέδιο Εκπαιδύσεων της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO ANNUAL OPERATIONAL PLAN).

Σημείο επαφής (TCP) με το Department of Asylum Support, Training Unit της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO).

Συλλογή, αξιολόγηση, επικαιροποίηση και κατηγοριοποίηση όλου του υφιστάμενου και του υπό διαμόρφωση εκπαιδευτικού υλικού.

Αναζήτηση και προσαρμογή καλών εκπαιδευτικών πρακτικών και διαπολιτισμικών εργαλείων από ομολόγους φορείς χωρών – μελών της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Συντονισμός με το Αυτοτελές Τμήμα Συντονισμού και Παρακολούθησης της Εκπαίδευσης Προσφύγων του Υπουργείου Παιδείας, Έρευνας & Θρησκευμάτων καθώς και με τους Συντονιστές Εκπαίδευσης Προσφύγων, αναφορικά με τη συγκέντρωση στατιστικών στοιχείων και την ad hoc αντιμετώπιση

προβλημάτων των ωφελουμένων που διαμένουν προσωρινά εντός των ΚΥΤ και των Δομών Προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας. Διοργάνωση εκπαιδεύσεων, επιμορφώσεων και εκδηλώσεων για τους ωφελούμενους υπηκόους τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς. Εποπτεία και συντονισμός δράσεων μη τυπικής εκπαίδευσης υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, από τρίτους φορείς, εντός των ΚΥΤ και των Δομών Προσωρινής Υποδοχής και Φιλοξενίας. Διοργάνωση δράσεων συμβουλευτικής και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης του προσωπικού της ΥΠΥΤ. Περιοδικές διοργανώσεις συναντήσεων εργασίας και ομάδων εστιασμένης συζήτησης (workshops και focus groups) με Διοικητές των Περιφερειακών Μονάδων της ΥΠΥΤ καθώς και με υπαλλήλους εξειδικευμένους ανά τομείς διαχείρισης, για την ανταλλαγή τεχνογνωσίας και τη διαμόρφωση προτάσεων αντιμετώπισης αναφυόμενων αναγκών, και την υποβολή αυτών στην πολιτικής ηγεσία του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

Σχόλιο 3:

Η άρνηση των γονέων για φοίτηση των ανηλίκων τέκνων τους στην δημόσια υποχρεωτική εκπαίδευση συνεπάγεται αυτεπάγγελα την άρση εξέτασης αιτήματος διεθνούς προστασίας ή την ανανέωση του καθεστώτος πρόσφυγα. Οι δικαιούχοι οφείλουν να προσκομίζουν σε οριζόμενα τακτά χρονικά διαστήματα, έγγραφα που να αποδεικνύουν την τακτική φοίτηση των ανηλίκων τέκνων τους στις σχολικές μονάδες.

Σχόλιο 4: Η διάταξη χρειάζεται αναδιαμόρφωση για να συμπεριλάβει και τους ασυνόδευτους ανήλικους, καθώς και τα παιδιά χωριζόμενα από την οικογένειά τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας έχουν μόνον οι αναγνωρισμένοι δικαιούχοι και όχι οι αιτούντες αλλά μη αναγνωρισμένοι δικαιούχοι

Σχόλιο 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο μεταφέρεται το άρθρο 27 της Οδηγίας και ρυθμίζεται η δυνατότητα πρόσβασης στην εκπαίδευση τόσο των δικαιούχων ασύλου και ειδικότερα των ανηλίκων που βρίσκονται στην ελληνική επικράτεια συνοδεία των γονέων τους όσο και των ενηλίκων δικαιούχων διεθνούς προστασίας, με τους ίδιους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

Σχόλιο 3 έως 4: Προτείνεται η μη υιοθέτηση των αντίστοιχων σχολίων, καθόσον δεν αφορούν σε θέματα που προβλέπει η Οδηγία.

Άρθρο 29**(Άρθρο 28 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Πρόσβαση σε διαδικασίες για την αναγνώριση τίτλων**

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας απολαμβάνουν ίσης μεταχείρισης με τους Έλληνες πολίτες ως την αναγνώριση αλλοδαπών πτυχίων, πιστοποιητικών και λοιπών αποδεικτικών επίσημων τίτλων.

2. Δικαιούχοι διεθνούς προστασίας, οι οποίοι δεν μπορούν να παράσχουν τεκμηριωμένα αποδεικτικά στοιχεία των τίτλων τους, διευκολύνονται ως προς την πλήρη πρόσβαση τους σε κατάλληλα προγράμματα για την αξιολόγηση, την επικύρωση και την πιστοποίηση της προηγούμενης μάθησης τους. Προς το σκοπό αυτό τηρείται το άρθρο 2 παράγραφος 2 και το άρθρο 3 παράγραφος 3 της Οδηγίας 2005/36/ΕΚ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 7^{ης} Σεπτεμβρίου 2005 (π.δ. 38/2010, ΦΕΚ 78/Α).

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Για την άσκηση ελεύθερου επαγγέλματος από δικαιούχους διεθνούς προστασίας ελλείψει σχετικών τίτλων ή πιστοποιητικών αρκεί η υποβολή υπεύθυνης δήλωσης κατοχής των αντίστοιχων προσόντων και αίτηση για εξέταση από την κατά περίπτωση ειδική επιτροπή αξιολόγησης. Τα προσόντα και οι εξετάσεις ορίζονται με ευθύνη του Τεχνικού Επιμελητηρίου, του Πανελληνίου Ιατρικού Συλλόγου και του Γεωτεχνικού Επιμελητηρίου. Για τις περιπτώσεις επαγγελματιών που εμπίπτουν στις διατάξεις επαγγελματιών υγειονομικού ενδιαφέροντος (κουρείς, κομμωτές κλπ) και εφόσον δεν διαθέτουν τα απαραίτητα έγγραφα κατάρτισης διενεργούνται εξετάσεις αξιολόγησης από ειδικές επιτροπές στην έδρα κάθε Περιφέρειας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Ασαφές σχόλιο.

Άρθρο 31**(Άρθρο 30 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Ιατρική περίθαλψη**

1. Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε ιατρική περίθαλψη, με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

2. Στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες και ιδίως τις εγκύους, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, ή τους ανηλίκους που υπήρξαν θύματα οιασδήποτε μορφής κακομεταχείρισης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων, βάνουσης, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, ή που έχουν υποφέρει εξαιτίας ενόπλων συγκρούσεων, παρέχεται επαρκής ιατρική περίθαλψη, συμπεριλαμβανομένης της θεραπείας για πνευματικές διαταραχές όπου απαιτείται, με τους όρους που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Δικαίωμα στην υγεία και πρόσβαση σε παρόχους ιατρονοσηλευτικής, φαρμακευτικής και ψυχολογικής/ψυχιατρικής περίθαλψης οφείλει να δοθεί και στις αιτούσες/στους αιτούντες άσυλο. Ο τερματισμός της παροχής ΑΜΚΑ σε αιτούσες/αιτούντες άσυλο έχει ολέθριες συνέπειες για ανθρώπους που πάσχουν από σοβαρές ασθένειες απειλητικές για τη ζωή τους.

Σχόλιο 2:

Το δικαίωμα στην υγεία και κατά συνέπεια η πρόσβαση στις υπηρεσίες της είναι προστατευόμενο αγαθό και αφορά όχι μόνο τους δικαιούχους αλλά και τους αιτούντες. Ο περιορισμός του μόνο στους αναγνωρισμένους πρόσφυγες είναι παραβίαση της συνθήκης της ΕΣΔΑ. Προτείνεται- έστω- η πρόβλεψη έκτακτης περίθαλψης ή νοσηλείας στους αιτούντες άσυλο στις νοσοκομειακές μονάδες σε περιπτώσεις κατεπείγοντος (εγχείρηση, τραυματισμός κλπ) ή πολύ σοβαρών ασθενειών.

Σχόλιο 3:

Αναφέρεται ότι οι ανήλικοι που υπήρξαν θύματα οποιασδήποτε μορφής κακομεταχείρισης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων, βάνουσης, απάνθρωπης ή εξευτελιστικής μεταχείρισης, ή που έχουν υποφέρει εξαιτίας ενόπλων συγκρούσεων, θα λάβουν επαρκή ιατρική περίθαλψη. Αυτό αποτελεί καταστρατήγηση των δικαιωμάτων του παιδιού. Όλα τα παιδιά που για οιονδήποτε λόγο αναγκάστηκαν να απομακρυνθούν απ' το οικογενειακό τους περιβάλλον και να μετακινηθούν σε άλλη χώρα, χωρίς την παρουσία ενήλικα νόμιμου εκπροσώπου τους, θεωρούνται θύματα εμπορίας ανθρώπων, ακόμα και αν είχαν «συναινέσει» σε αυτό. Καταλήγοντας, σύμφωνα με το Διεθνές Δίκαιο και την Σύμβαση για τα Δικαιώματα του παιδιού (UNICEF), όλοι οι ανήλικοι, ήτοι έως 18 ετών, δικαιούνται πλήρη και όχι «επαρκή» ιατροφαρμακευτική περίθαλψη.

Σχόλιο 4:

Ο όρος της Οδηγίας «mental disorders» έχει εσφαλμένα μεταφραστεί ως «πνευματική διαταραχή» και δε συμβαδίζει με τις εξελίξεις στο πεδίο της σύγχρονης ψυχιατρικής. Αντ' αυτού προτείνεται η χρήση του όρου «ψυχικές διαταραχές» μέσω της οποίας καλύπτεται η αρχική ατυχή επιλογή. Πολλές ψυχικές διαταραχές δεν είναι διανοητικές, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από την επίσημη μετάφραση της κλίμακας ICD10 (International Classification of Diseases Version 10 – Code F1-F99).

Σχόλιο 5: Προτείνεται διόρθωση του όρου «πνευματικές διαταραχές» με τον όρο «ψυχικές διαταραχές» σύμφωνα με την επίσημη μετάφραση του όρου «mental disorders», βάσει της κλίμακας ICD10 (International Classification of Diseases Version 10 – Code F1-F99).

Επιπλέον, η χρήση του επιθετικού προσδιορισμού «επαρκής» για την ιατρική περίθαλψη των δικαιούχων που έχουν ιδιαίτερες ανάγκες δημιουργεί ασάφεια και θα ήταν σκόπιμο να αντικατασταθεί από τον επιθετικό προσδιορισμό «εξειδικευμένη».

Σχόλιο 6: Η Εθνική Συνομοσπονδία Ατόμων με Αναπηρία (Ε.Σ.Α.μεΑ., η οποία αποτελεί την τρίτοβάθμια Οργάνωση των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους στη χώρα και τον αναγνωρισμένο Κοινωνικό Εταίρο της ελληνικής Πολιτείας στα ζητήματα των δικαιωμάτων των ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους και είναι ιδρυτικό μέλος του Ευρωπαϊκού Φόρουμ Ατόμων με Αναπηρία (European Disability

Forum) -του μεγαλύτερου φορέα εκπροσώπησης των ατόμων με αναπηρία και των οικογενειών τους σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σας υποβάλλει τις προτάσεις της στο πλαίσιο της δημόσιας διαβούλευσης επί του σχεδίου νόμου «Περί Διεθνούς Προστασίας».

Οι προτάσεις που ακολουθούν στοχεύουν στην ενσωμάτωση της διάστασης της αναπηρίας στο εν λόγω σχέδιο νόμου με στόχο την άρση και αποφυγή εμποδίων σε βάρος των δικαιούχων και αιτούντων διεθνή προστασία ατόμων με αναπηρία, χρόνιες παθήσεις και των οικογενειών τους, όπως το Σύνταγμα της χώρας, το εθνικό και ευρωπαϊκό θεσμικό/κανονιστικό πλαίσιο και οι γενικότερες δεσμεύσεις της χώρας υπαγορεύουν. Πιο συγκεκριμένα, λαμβάνοντας λοιπόν υπόψη:

-την παρ. 6 του Άρθρου 21 του Συντάγματος της χώρας, σύμφωνα με την οποία «τα άτομα με αναπηρίες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν μέτρων που εξασφαλίζουν την αυτονομία, την επαγγελματική ένταξη και τη συμμετοχή τους στην κοινωνική, οικονομική και πολιτική ζωή της Χώρας»,

-τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, την οποία η χώρα μας κύρωσε με το πρώτο άρθρο του ν.4074/2012 και ως εκ τούτου οφείλει να την εφαρμόσει σε εθνικό επίπεδο,

-την παρ. 1 του άρθρου 62 του ν.4488/2017 (με τον οποίο θεσπίστηκαν οι «κατευθυντήριες – οργανωτικές διατάξεις υλοποίησης της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες»), σύμφωνα με την οποία τα διοικητικά όργανα και οι αρχές οφείλουν να εντάσσουν τη διάσταση της αναπηρίας σε κάθε δημόσια πολιτική, διοικητική διαδικασία, δράση, μέτρο και πρόγραμμα της αρμοδιότητάς τους με στόχο την εξάλειψη, αποκατάσταση και αποτροπή ανισοτήτων μεταξύ ατόμων με και χωρίς αναπηρίες,

η Ε.Σ.Α.μεΑ. αιτείται ανά άρθρο τα εξής:

1. Στην παρ. 2 του άρθρου 31 όπως αντικατασταθεί ο εσφαλμένος όρος «άτομα με ειδικές ανάγκες» από τον συνταγματικά κατοχυρωμένο όρο «άτομα με αναπηρία» όπως αυτός απορρέει από την παρ. 6 του άρθρου 21 του Συντάγματος της Ελλάδας (2001). Στην ίδια παράγραφο να αντικατασταθεί ο όρος «τα άτομα με πνευματικές διαταραχές» από τον «όρο νοητική και ψυχική αναπηρία» προκειμένου να εναρμονιστεί με το δικαιωματικό μοντέλο προσέγγισης της αναπηρίας, όπως αυτό κατοχυρώνεται με

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό, πλήν όμως ευρίσκεται εκτός του οικείου τόπου του σχεδίου νόμου.

Σχόλιο 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι αφορά σε διατάξεις για την υποδοχή των αιτούντων, ενώ στο παρόν Μέρος Α' του παρόντος σχεδίου νόμου, ενσωματώνεται η Οδηγία 2011/95/ΕΕ σχετικά με τις απαιτήσεις για την αναγνώριση.

Σχόλιο 3 έως 6: Προτείνεται η μη υιοθέτηση των αντίστοιχων σχολίων, καθόσον δεν αφορούν σε θέματα που προβλέπει η Οδηγία.

Άρθρο 32**(Άρθρο 31 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Ασυνόδευτοι ανήλικοι**

1. Το Τμήμα Προστασίας Προσφύγων και Αιτούντων Άσυλο της Διεύθυνσης Κοινωνικής Αντίληψης και Αλληλεγγύης του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων, λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα, το συντομότερο δυνατό από τη χορήγηση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας, για να διασφαλιστεί η εκπροσώπηση των ασυνόδευτων ανηλίκων με το διορισμό επιτρόπου ή, όπου απαιτείται, με την ανάθεση της σχετικής ευθύνης σε οργάνωση επιφορτισμένη με τη μέριμνα και τη προστασία των ανηλίκων ή με οποιαδήποτε άλλη κατάλληλη μορφή εκπροσώπησης, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία και της αποφάσεις των δικαστηρίων.

2. Επίσης η ως άνω αρχή μεριμνά, ώστε οι ανάγκες του ανήλικου να καλύπτονται επαρκώς κατά την εφαρμογή του παρόντος νόμου από τον διορισμένο επίτροπο ή εκπρόσωπο και αξιολογούν τακτικά την κατάσταση του ανήλικου.

3. Η ως άνω αρχή εξασφαλίζει τη διαμονή των ασυνόδευτων ανηλίκων:

- α) μαζί με της ενήλικους συγγενείς ή
- β) σε οικογένεια που θα έχει την επιμέλεια του ανήλικου ή
- γ) σε ειδικά κέντρα φιλοξενίας ανηλίκων ή
- δ) σε άλλου είδους καταλύματα κατάλληλα για ανήλικους.

Η γνώμη του ανήλικου λαμβάνεται υπόψη ανάλογα με την ηλικία του και το βαθμό της ωριμότητας του.

4. Τα αδέρφια διαμένουν μαζί, λαμβανομένου υπόψη του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου και ιδίως της ηλικίας και του βαθμού της ωριμότητας του. Οι μεταβολές διαμονής των ασυνόδευτων ανηλίκων περιορίζονται στο ελάχιστο.

5. Στο πλαίσιο της προστασίας του βέλτιστου συμφέροντος του ασυνόδευτου ανήλικου η ως άνω αρχή καταβάλλει προσπάθεια για τον ταχύτερο δυνατό εντοπισμό των μελών της οικογένειάς του. Σε περιπτώσεις ενδεχόμενης απειλής κατά της ζωής ή της ακεραιότητας του ανήλικου ή των στενών συγγενών του, ιδίως αν οι τελευταίοι έχουν παραμείνει στη χώρα καταγωγής, λαμβάνεται μέριμνα, ώστε η συλλογή, επεξεργασία και ανταλλαγή πληροφοριών σχετικών με τα πρόσωπα αυτά να γίνεται εμπιστευτικά.

6. Τα άτομα που επιλαμβάνονται της φροντίδας ασυνόδευτων ανηλίκων απαιτείται να έχουν την κατάλληλη κατάρτιση, σχετικά με της ανάγκες τους.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Να υπάρξει πρόβλεψη στο νόμο για την πιστοποίηση μέσω ιατρικών εξετάσεων της πραγματικής ηλικίας των ανηλίκων, όπου κρίνεται αναγκαίο, μιας και είναι σε όλους μας γνωστό (και όχι μόνο στην Ελλάδα) πως πολλοί από αυτούς δηλώνουν ψευδώς ανήλικοι.

Σχόλιο 2:

Ο νόμος θα πρέπει να μεριμνήσει και ώστε όλα τα ασυνόδευτα ανήλικα (ανεξάρτητα αν έχει χορηγηθεί ή όχι προσφυγικό καθεστώς ή καθεστώς επικουρικής προστασίας) να έχουν πρόσβαση στην εκπαίδευση (τυπική και/ή μη τυπική).

Σχόλιο 3:

Στην καθημερινή πρακτική, στα υπερσυνωστισμένα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων είναι ιδιαίτερα προβληματική. Τα ασυνόδευτα παιδιά δεν μεταφέρονται σε ασφαλή διαμονή. Ο διορισμός επιτρόπου δεν γίνεται έγκαιρα. Τα συστήματα αναδοχής και επιτροπείας δεν λειτουργούν ακόμη ή

λειτουργούν με τρόπο ανεπαρκή.

Για τον παραπάνω λόγο, στο νέο νόμο, ή σε αντίστοιχες κανονιστικές πράξεις, θα πρέπει να ορισθούν επακριβώς οι πράξεις στις οποίες θα πρέπει να προβαίνουν οι επιληφθείσες αρχές για να προστατεύσουν τα ανήλικα.

Προς τούτο, προτείνονται τα ακόλουθα:

* Ο νόμος θα πρέπει να δείχνει ρητά στην κατεύθυνση της απομάκρυνσης όλων των ασυνόδευτων και χωρισμένων παιδιών από υπερπληθείς εγκαταστάσεις σε κατάλληλη και ασφαλή στέγαση.

* Ο νόμος θα πρέπει να απαγορεύει ρητά να εφαρμόζονται λύσεις έκτακτης ανάγκης (όπως οι «ασφαλείς ζώνες» και τα ξενοδοχεία για ασυνόδευτα και χωρισμένα παιδιά), οι οποίες στοχεύουν στην παροχή προσωρινής στέγασης. Θα πρέπει να σταματήσει σταδιακά η στέγαση σε εγγενώς προσωρινές και -συνεπώς- μη βιώσιμες εγκαταστάσεις, όπως τα ξενοδοχεία. Μέρη όπως οι «ασφαλείς ζώνες» θα πρέπει να χρησιμοποιούνται μόνο σε καταστάσεις έκτακτης ανάγκης και για

περιορισμένο χρονικό διάστημα. Οι παραπάνω λύσεις έκτακτης ανάγκης έχουν «κανονικοποιηθεί» και μετατραπεί σε μακροπρόθεσμη λύση για εκατοντάδες παιδιά. Επιπλέον, θα πρέπει να απαγορευτεί εξ ολοκλήρου η λύση της υπαγωγής των ασυνόδευτων παιδιών σε «προστατευτική φύλαξη», συνήθως, σε αστυνομικά κελιά, εν αναμονή της τοποθέτησής τους σε ξενώνες, η οποία, πολλές φορές, μπορεί να καθυστερήσει για εβδομάδες.

* Θα πρέπει να ληφθεί μέριμνα για παροχή προστασίας και υποστήριξης των ασυνόδευτων παιδιών που ζουν στο δρόμο. Τα άστεγα ασυνόδευτα παιδιά θα πρέπει να βρίσκονται σε απόλυτη προτεραιότητα στο Μηχανισμό Παραπομπών του Εθνικού Κέντρου Κοινωνικής Αλληλεγγύης προσφέροντάς τους ασφαλές καταφύγιο. Αναγκαία για την επίτευξη αυτών των μέτρων είναι η βελτίωση της επικοινωνίας και συνεργασίας μεταξύ των αρμόδιων αρχών και άλλων ενδιαφερόμενων μερών, όπου είναι απαραίτητο, συμπεριλαμβανομένης της Κοινωνίας των Πολιτών.

* Ο νόμος και οι σχετικές κανονιστικές ρυθμίσεις θα πρέπει να εξασφαλίζουν την επαρκή και κατάλληλη στέγαση για ασυνόδευτα και χωρισμένα παιδιά ακόμη και μέσα από ρήτρες που θα ρυθμίζουν την κατανομή της χρηματοδότησης, προκειμένου να αποφεύγονται οι παρατεταμένες καθυστερήσεις στη χρηματοδοτική ροή προς τις δομές φιλοξενίας που έχουν ως αποτέλεσμα την υψηλή κινητικότητα του προσωπικού και τη μείωση των θέσεων σε ξενώνες.

* Συνολικά ο νόμος θα πρέπει να προτεραιοποιήσει μια βιώσιμη, μακροπρόθεσμη στρατηγική στη βάση των βέλτιστων συμφερόντων του παιδιού και στην παροχή σταθερών λύσεων, ενισχύοντας παράλληλα την εφαρμογή του Εθνικού Σχεδίου Δράσης για τα Δικαιώματα του Παιδιού.

* Ο νόμος θα πρέπει να εξασφαλίζει ουσιαστική πρόσβαση στη νομική βοήθεια για όλα τα παιδιά και να αυξήσει τη δυναμικότητα της Εθνικής Μονάδας Δουβλίνου της Ελληνικής Υπηρεσίας Ασύλου για την ταχύτερη διεκπεραίωση των οικογενειακών επανενώσεων.

* Ο νόμος θα πρέπει να δείχνει στην κατεύθυνση της ανάπτυξης ικανοτήτων και της ενίσχυσης της εξειδίκευσης των επαγγελματιών που εμπλέκονται στην παιδική προστασία, με την παράλληλη αύξηση των δημοσίων υπαλλήλων που εμπλέκονται στο σύστημα υποδοχής και ασύλου.

Σχόλιο 4:

Πως τεκμαίρεται με βεβαιότητα ότι ο αιτών άσυλο είναι ανήλικος; Ειδικά για ορισμένες εθνοτικές ομάδες δεν είναι καθόλου σαφές, με τα μάτια ενός Ευρωπαίου, εάν ο εν λόγω ενδιαφερόμενος είναι 16,17,20 ή και άνω των 20 ετών. Γνωρίζω περίπτωση ατόμου από Αφρική που διέμενε σε δομή φιλοξενίας στην περιοχή της Κυψέλης ότι δήλωνε ανήλικος ενώ ήταν άνω των 20, όπως ο ίδιος παραδέχθηκε σε φιλικό μου πρόσωπο που εργαζόταν στη δομή. Δεν θα πρέπει να υπάρχει έγκυρη και ασφαλής μέθοδος διάγνωσης της ηλικίας, βασιζόμενη σε βιολογικά χαρακτηριστικά; Είναι δυνατόν να βασιζόμαστε σε

κάποιου είδους «υπεύθυνη δήλωση» και σε αμφιβόλου γνησιότητας έγγραφα;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 2 και 4: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό με την επισήμανση ότι υφίσταται ήδη σχετική νομοθεσία .

Σχόλιο 3: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό και λαμβάνεται υπόψη.

Άρθρο 33

(Άρθρο 32 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)

Πρόσβαση σε κατάλυμα

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε κατάλυμα με τους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στη χώρα, λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης διασποράς αυτών σε εθνικό επίπεδο και της διασφάλισης ίσων ευκαιριών όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλυμα.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

«λαμβανομένης υπόψη της ανάγκης διασποράς αυτών σε εθνικό επίπεδο»: πολύ συγκεκριμένο, ενώ αντιβαίνει στην αρχή της ελεύθερης μετακίνησης εντός της χώρας.

Σχόλιο 2:

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας υποχρεούνται σε γνωστοποίηση της διεύθυνσης προσωρινής διαμονής ή καταλύματος σε περίπτωση αλλαγής από την αρχικώς δηλούμενη. Οφείλουν να γνωστοποιούν την οποιαδήποτε μεταβολή του τόπου διαμονής στις αρμόδιες κρατικές αρχές επί ποινή απαράδεκτου.

Σχόλιο 3:

Για την πρόσβαση σε ασφαλές κατάλυμα πρέπει να λαμβάνεται υπόψη η ευαλωτότητα των αιτούντων λόγω ιδιαίτερων χαρακτηριστικών, όπως φύλο, ηλικία, σεξουαλικός προσανατολισμός, ταυτότητα δούλου, μητρότητα, που μπορεί να σημαίνει ότι χρειάζονται ξεχωριστό ή προστατευμένο κατάλυμα από αυτό που χρησιμοποιείται για τον ευρύ πληθυσμό των αιτούντων άσυλο. Σε πολλές περιπτώσεις άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες μπορεί να πεσουν θύματα λεκτικής, σωματικής και σεξουαλικής βίας, όμοιας με αυτήν που αντιμετώπιζαν στην χώρα προέλευσής τους, και ήταν στους λόγους για τους οποίους αιτούνται προστασίας.

Σχόλιο 4:

Πως τεκμαίρεται με βεβαιότητα ότι ο αιτών άσυλο είναι ανήλικος; Ειδικά για ορισμένες εθνοτικές ομάδες δεν είναι καθόλου σαφές, με τα μάτια ενός Ευρωπαίου, εάν ο εν λόγω ενδιαφερόμενος είναι 16,17,20 ή και άνω των 20 ετών. Γνωρίζω περίπτωση ατόμου από Αφρική που διέμενε σε δομή φιλοξενίας στην περιοχή της Κυψέλης ότι δήλωνε ανήλικος ενώ ήταν άνω των 20, όπως ο ίδιος παραδέχθηκε σε φιλικό μου πρόσωπο που εργαζόταν στη δομή. Δεν θα πρέπει να υπάρχει έγκυρη και ασφαλής μέθοδος διάγνωσης της ηλικίας, βασιζόμενη σε βιολογικά χαρακτηριστικά; Είναι δυνατόν να βασιζόμαστε σε κάποιου είδους «υπεύθυνη δήλωση» και σε αμφιβόλου γνησιότητας έγγραφα;

Σχόλιο 5:

θα μπορούσε να διευκρινιστεί, σύμφωνα με την Ευρωπαϊκή Οδηγία, ότι κατά την άσκηση της πρακτικής της διασποράς σε εθνικό επίπεδο των δικαιούχων διεθνούς προστασίας θα καταβάλλονται προσπάθειες για την υλοποίηση πολιτικών που αποβλέπουν στην πρόληψη των διακρίσεων έναντι των δικαιούχων διεθνούς προστασίας.

Σχόλιο 6:

Παρατηρούνται σημαντικές διαφορές με το Άρθρο 32 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ, με αποτέλεσμα το Άρθρο 33 του σχεδίου νόμου να μην εναρμονίζεται με την Ευρωπαϊκή Οδηγία.

Ζητάμε την πλήρη εναρμόνιση του Άρθρου 33 του σχεδίου νόμου με την σχετική οδηγία της ΕΕ

Συγκεκριμένα:

α) Στο σχέδιο νόμου αναφέρεται «πρόσβαση σε κατάλυμα με τους όρους και περιορισμούς που ισχύουν για τους πολίτες τρίτων χωρών...»

Πρόταση: να αφαιρεθεί το 'περιορισμούς'

β) Στο σχέδιο νόμου γίνεται αναφορά για «ανάγκης διασποράς αυτών σε εθνικό επίπεδο και της διασφάλισης ίσων ευκαιριών όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλυμα» ενώ στην οδηγία της ΕΕ αναφέρεται ως πρακτική και όχι ως ανάγκη.

Πρόταση: αλλαγή της έννοιας ανάγκη και αναγνώριση της διασποράς ως πρακτικής και όχι ως ανάγκης

γ) Παραβλέπεται τελείως η πρόταση για «προσπάθειες για την υλοποίηση πολιτικών που αποβλέπουν στην πρόληψη των διακρίσεων έναντι των δικαιούχων διεθνούς προστασία..»

Πρόταση: προσθήκη της παραπάνω παραγράφου.

δ) Παραβλέπεται εντελώς η έννοια πως τα κράτη μέλη «μεριμνούν ώστε οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας να έχουν πρόσβαση σε κατάλυμα υπό όρους ισοδύναμους..»

Πρόταση: προσθήκη της παραπάνω παραγράφου

Προτεινόμενο κείμενο, εναρμονισμένο με το Άρθρο 32 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ:

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας έχουν πρόσβαση σε κατάλυμα υπό όρους ισοδύναμους με τους ισχύοντες για άλλους υπηκόους τρίτων χωρών που διαμένουν νομίμως..

Ενώ λαμβάνεται υπόψη η πρακτική της διασποράς σε εθνικό επίπεδο των δικαιούχων διεθνούς προστασίας, καταβάλλονται ωστόσο προσπάθειες για την υλοποίηση πολιτικών που αποβλέπουν στην πρόληψη των διακρίσεων έναντι των δικαιούχων διεθνούς προστασίας και στη διασφάλιση ίσων ευκαιριών όσον αφορά την πρόσβαση σε κατάλυμα.

Στην διάθεσή σας

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1, 5 έως 6: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 33 της Οδηγίας 2011/95/ΕΕ.

Σχόλιο 2: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό με την επισήμανση ότι –σε κάθε περίπτωση– προβλέπονται συνέπειες σε περίπτωση παράλειψης γνωστοποίησης.

Σχόλιο 3: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

Σχόλιο 4: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι τα σχετικά θέματα που αφορά, έχουν ρυθμιστεί με Υπουργικές αποφάσεις.

Άρθρο 35**(Άρθρο 34 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Πρόσβαση σε υπηρεσίες κοινωνικής ένταξης**

Οι δικαιούχοι διεθνούς προστασίας παρακολουθούν τα κατάλληλα προγράμματα κοινωνικής ένταξης που καταρτίζονται από τις αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Υποθέσεων.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Διασάφηση της έννοιας της παρακολούθησης: υποχρεωτική, προαιρετική, μοριοδοτούμενη;
Αναφορά στις αρμόδιες υπηρεσίες καθώς και στην υιοθέτηση ή μη ενός διαπολιτισμικού τρόπου προσέγγισης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το υποβληθέν σχόλιο λαμβάνεται υπόψη.

Άρθρο 36**(Άρθρο 35 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Επαναπατριsmός**

Οι αρμόδιες αρχές παρέχουν συνδρομή στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας που επιθυμούν να επαναπατρισθούν.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Εξέταση της συνθήκης κάτω από την οποία τα άτομα επιθυμούν να επαναπατριστούν (ιδία βούληση, καταναγκαστικά ή ως αποτέλεσμα απειλών, επιθυμία απρόσκοπτη από τυχόν ψυχιατρικές διαταραχές).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Η΄**ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΗ ΣΥΝΕΡΓΑΣΙΑ**

Άρθρο 38**(Άρθρο 37 Οδηγίας 2011/95/ΕΕ)****Προσωπικό**

Το προσωπικό των Υπηρεσιών που εφαρμόζουν τις διατάξεις των άρθρων 2-37 του παρόντος νόμου απαιτείται να διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση. Το προσωπικό αυτό υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για κάθε πληροφορία που περιέρχεται σε γνώση του κατά το χειρισμό των υποθέσεων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Κατά συνέπεια, θα πρέπει να δημιουργηθεί ένας τρόπος επιβολής κυρώσεων για το προσωπικό που παραβαίνει τις αρχές καθώς και μηχανισμός παραπόνων, προσβάσιμος τόσο στις αιτούσες/στους αιτούντες άσυλο, στις/στους δικαιούχους διεθνούς προστασίας καθώς και στις/στους εργαζόμενες/ους στους υπόλοιπους φορείς, δεδομένου μάλιστα ότι δεν υπάρχει τρόπος αξιολόγησης (αμερόληπτης και αντικειμενικής) των εργαζομένων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

ΜΕΡΟΣ Β΄**ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΣΥΝΘΗΚΕΣ ΥΠΟΔΟΧΗΣ****ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α΄****Άρθρο 39****Γενικές Διατάξεις για τις Διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης**

1. Σε διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης υποβάλλονται όλοι οι πολίτες τρίτων χωρών και οι ανιθαγενείς που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στη χώρα, ή διαμένουν χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις στην Ελλάδα και δεν αποδεικνύουν την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους με έγγραφο δημόσιας αρχής. Τα πρόσωπα αυτά οδηγούνται άμεσα με ευθύνη των αστυνομικών ή λιμενικών αρχών που επιλαμβάνονται αρμοδίως, σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Η μεταφορά μπορεί να πραγματοποιηθεί και με μέριμνα της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε περίπτωση αδυναμίας των αρμόδιων αστυνομικών ή λιμενικών αρχών ή προκειμένου για την ταχεία και προσήκουσα μεταφορά προσώπων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, όπως αυτές ορίζονται στην περίπτωση (δ) της παραγράφου 5.

2. Οι διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης διακρίνονται σε πέντε στάδια: (α) «Ενημέρωσης», (β) «Υπαγωγής», (γ) «Καταγραφής και Ιατρικού Ελέγχου», (δ) «Παραπομπής σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας», (ε) «Περαιτέρω παραπομπής και μετακίνησης».

3. Κατά το **πρώτο στάδιο «Ενημέρωσης»** οι πολίτες τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς ενημερώνονται από το Κλιμάκιο Ενημέρωσης του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή σε

περίπτωση μαζικών αφίξεων από άλλες αρχές, σε γλώσσα που κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43:

(α) για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους κατά το στάδιο της υποδοχής και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 10 και στο άρθρο 57,

(β) για την πιθανότητα μεταφοράς τους σε άλλες δομές κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 7, τους λόγους της μεταφοράς και τις συνέπειες της για αυτούς,

(γ) για τη δυνατότητά τους να αιτηθούν διεθνούς προστασίας,

(δ) για τα δικαιώματά τους και τις υποχρεώσεις τους κατά την διαδικασία εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας και τις συνέπειες μη τήρησης των υποχρεώσεων αυτών,

(ε) για την δυνατότητα υπαγωγής σε πρόγραμμα εθελούσιας επιστροφής,

(στ) Για τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου,

(ζ) για τα δικαιώματά τους σύμφωνα με την περίπτωση (β) της παραγράφου 4,

(η) για την διαδικασία χορήγησης δελτίου αιτήσαντος ασύλου σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 4.

4. Κατά το δεύτερο στάδιο «Υπαγωγής» οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισέρχονται στο Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης:

(α) υπάγονται στις διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης, τελώντας σε καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας τους εντός του Κέντρου, με απόφαση του Διοικητή του, η οποία εκδίδεται εντός **πέντε (5) ημερών** από την είσοδό τους. Εφόσον με την παρέλευση του πενθήμερου δεν έχουν ολοκληρωθεί οι ως άνω διαδικασίες, ο Διοικητής του Κέντρου μπορεί, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 46, να αποφασίζει την παράταση του περιορισμού της ελευθερίας των ανωτέρω προσώπων έως την ολοκλήρωση των διαδικασιών αυτών για επιπλέον διάστημα που δεν υπερβαίνει συνολικά τις είκοσι πέντε (25) ημέρες από την είσοδο στο Κέντρο. Στο πλαίσιο των ως άνω διαδικασιών λαμβάνεται ειδική μέριμνα για τα αναφερόμενα στην περίπτωση (δ) της παραγράφου 4 πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και ειδικότερα για τους ασυνόδευτους ανηλίκους. Ο περιορισμός της ελευθερίας συνεπάγεται την απαγόρευση εξόδου από το Κέντρο και την παραμονή στους χώρους του σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου. Κατ' εξαίρεση και για σοβαρούς λόγους υγείας του παραμένοντος στο Κέντρο ή μέλους της οικογένειάς του, ο Διοικητής δύναται να χορηγήσει άδεια προσωρινής εξόδου από τις παραπάνω εγκαταστάσεις. Η απόφαση παράτασης του περιορισμού της ελευθερίας για τις ανάγκες της ολοκλήρωσης των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης κατά τους όρους της περίπτωσης αυτής περιέχει πραγματική και νομική αιτιολόγηση και είναι έγγραφη,

(β) Ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής που τελεί υπό περιορισμό της ελευθερίας του, παράλληλα με τα δικαιώματα που έχει σύμφωνα με τον Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας, μπορεί να προβάλει και αντιρρήσεις κατά της απόφασης παράτασης του περιορισμού της ελευθερίας του ενώπιον του Προέδρου ή του υπ' αυτού οριζόμενου Πρωτοδίκη του Διοικητικού Πρωτοδικείου, στην περιφέρεια του οποίου λειτουργεί το Κέντρο. Κατά τα λοιπά, για τη διαδικασία των αντιρρήσεων εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των παραγράφων 4 και 5 του άρθρου 76 του ν. 3386/2005 (Α 212), όπως ισχύει. Η απόφαση επί των αντιρρήσεων μπορεί να ανακληθεί, ύστερα από αίτηση του αντιλέγοντος, αν η αίτηση ανάκλησης στηρίζεται σε νέα στοιχεία, κατ' εφαρμογή της παρ. 5 του άρθρου 205 του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας. Εάν διαπιστωθεί ότι ο περιορισμός της ελευθερίας δεν είναι νόμιμος, με την ίδια απόφαση διατάσσονται από το δικαστή τα κατάλληλα εναλλακτικά του περιορισμού της ελευθερίας μέτρα.

(γ) Οι αιτούντες διεθνή προστασία δύνανται να παραμένουν στις εγκαταστάσεις για όσο χρόνο διαρκεί η διαδικασία εξέτασης της αίτησης τους, εφόσον το χρονικό διάστημα της παραμονής τους στο Κέντρο δεν υπερβαίνει συνολικά τις είκοσι πέντε ημέρες από την είσοδό τους στο κέντρο. Αν μετά την παρέλευση του χρονικού αυτού διαστήματος δεν έχει περατωθεί η εξέταση της αίτησης, το αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου χορηγεί στον

ενδιαφερόμενο, σύμφωνα με το άρθρο 70, δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία και αίρεται ο περιορισμός της ελευθερίας υπό την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων του άρθρου 46 του παρόντος.

5. Το τρίτο στάδιο «**Καταγραφής και Ιατρικού Ελέγχου**» περιλαμβάνει:

- α) την καταγραφή των προσωπικών στοιχείων τους και τη λήψη και καταχώριση των δακτυλικών αποτυπωμάτων όσων έχουν συμπληρώσει το 14ο έτος της ηλικίας τους,
- β) την εξακρίβωση της ταυτότητας και της ιθαγένειάς τους,
- γ) τον ιατρικό τους έλεγχο και την παροχή της τυχόν αναγκαίας περίθαλψης και ψυχοκοινωνικής υποστήριξης,
- δ) την μέριμνα για όσους ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, ώστε να τους παρασχεθεί εξειδικευμένη φροντίδα και προστασία. Ως ευάλωτες ομάδες νοούνται για τις ανάγκες του παρόντος: οι ανήλικοι ασυνόδευτοι ή μη, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με πνευματικές διαταραχές και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, φυσικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων. Ειδικότερα, ο Διοικητής του Κέντρου ή της Μονάδας, ύστερα από ειδικώς αιτιολογημένη εισήγηση του αρμόδιου ιατρικού προσωπικού του Κέντρου κατά το άρθρο 72, παραπέμπει τα πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες στον αρμόδιο κατά περίπτωση δημόσιο φορέα κοινωνικής στήριξης ή προστασίας. Αντίγραφο του φακέλου ιατρικού ελέγχου και της ψυχοκοινωνικής υποστήριξης αποστέλλεται στον προϊστάμενο του κατά περίπτωση φορέα στο οποίο διαμένουν ή παραπέμπονται. Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η συνέχεια της θεραπευτικής αγωγής στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται. Η διαπίστωση ότι ένα άτομο ανήκει σε ευάλωτη ομάδα έχει ως μόνη συνέπεια την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής του ατόμου αυτού και την κατ' απόλυτη προτεραιότητα εξέταση της αίτησής του,
- ε) την ιδιαίτερη μέριμνα για την κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών οικογενειών με παιδιά κάτω των 14 ετών και ιδίως νηπιακής και βρεφικής ηλικίας,
- στ) την παραπομπή με απόφαση του Διοικητή του Κέντρου, σε περίπτωση που ανακύπτει αμφιβολία σχετικά με την ανηλικότητα πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενούς, σε διαδικασία διαπίστωσης ανηλικότητας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις. Σε κάθε περίπτωση, μέχρι την έκδοση πορίσματος περί της ηλικίας του, το πρόσωπο θεωρείται ανήλικος και τυγχάνει αντίστοιχης μεταχείρισης. Η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου κινείται σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας και αν ανακύψει αμφιβολία για την ανηλικότητα του προσώπου.

6. Κατά το **τέταρτο** στάδιο «**Παραπομπής σε διαδικασία υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας**»:

- α) οι πολίτες τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς που επιθυμούν να υπαχθούν σε καθεστώς διεθνούς προστασίας παραπέμπονται στο κατά τόπο αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου, Κλιμάκιο του οποίου μπορεί να λειτουργεί στο Κέντρο.
- β) Η παραλαβή των αιτήσεων και οι συνεντεύξεις των αιτούντων μπορούν να πραγματοποιούνται εντός των εγκαταστάσεων του Κέντρου, σε χώρο που να διασφαλίζεται η εμπιστευτικότητα. Σε κάθε στάδιο των διαδικασιών, η υποβολή αίτησης διεθνούς προστασίας υποχρεώνει στο διαχωρισμό του αιτούντος από τους υπόλοιπους που διαμένουν στο Κέντρο, υπό την επιφύλαξη της παραγράφου 4 και την παραπομπή του σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας.
- γ) Κατά την υποβολή των αιτήσεων διεθνούς προστασίας, ιδίως στα σύνορα, Ειδικά Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου, που συγκροτούνται με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου και αποτελούνται από ικανό αριθμό χειριστών καθώς και διοικητικό προσωπικό της Υπηρεσίας Ασύλου, προβαίνουν σε διαχωρισμό των αιτήσεων ανά χώρα καταγωγής. Στη συνέχεια με βάση το σύνολο των προβαλλόμενων κατά την καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας ισχυρισμών σύμφωνα με το άρθρο 65 και των επί αυτών τυχόν προσκομισθέντων στοιχείων σύμφωνα με το άρθρο 4, προβαίνουν ανά

χώρα καταγωγής σε προτεραιοποίηση της εξέτασης των αιτήσεων σύμφωνα με την παράγραφο 7 του άρθρου 83:

1) Κατ' απόλυτη προτεραιότητα εξετάζονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας όταν συντρέχουν οι περιστάσεις (αα) της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 10 του άρθρου 39, (ββ) της παραγράφου 8 του άρθρου 46. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτήσεις παραπέμπονται προς περαιτέρω εξέταση άμεσα και η διαδικασία εξέτασης ολοκληρώνεται σε 15 ημέρες.

2) Κατά προτεραιότητα εξετάζονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας όταν (αα) ο αιτών ανήκει στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων σύμφωνα με την παράγραφο 4, εφόσον τελεί σε καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας σύμφωνα με την παράγραφο 3,

(ββ) ο αιτών υποβάλλει αίτηση βάσει του άρθρου 90 (διαδικασία στα σύνορα) ευρισκόμενος σε ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας,

(γγ) ο αιτών ενδέχεται να υπαχθεί στις διαδικασίες του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ή εφόσον άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ' εφαρμογή του Κανονισμού αυτού,

(δδ) ο αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης και τη διεξαγωγή της συνέντευξης, κάνει επίκληση λόγων που προδήλως δεν συνάδουν με την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας,

(εε) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87, ή ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 86,

(σστ) ο αιτών έχει παρουσιάσει προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες ή σαφώς ψευδείς ή προφανώς απίθανες πληροφορίες, οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, καθιστώντας έτσι σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ως προς το εάν πληροί τους προϋποθέσεις που απαιτούνται για το χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας δυνάμει του παρόντος νόμου,

(ζζ) ο αιτών παραπλάνησε τους Αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση,

(ηη) είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του,

(θθ) ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του,

(ιι) ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων του, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 26ης Ιουνίου 2013,

(ιαια) ο αιτών εισήλθε παράνομα στη χώρα ή παρέτεινε παράνομα τη διαμονή του και, χωρίς σοβαρό λόγο, δεν παρουσιάσθηκε στις αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία το συντομότερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών της εισόδου του,

(ιβιβ) ο αιτών ενδέχεται για σοβαρούς λόγους, να θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη ή είχε κατά το παρελθόν απελαθεί για λόγους εθνικής ασφάλειας ή δημόσιας τάξης,

(ιγιν) ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία είναι απαράδεκτη σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 89,

δ) Η διαδικασία του προηγούμενου εδαφίου ολοκληρώνεται υποχρεωτικά κατά την ημέρα της οριστικής καταγραφής και σε περίπτωση μεγάλου αριθμού αιτήσεων δεν δύναται να παραταθεί πέραν των 5 εργάσιμων ημερών. Οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας εξετάζονται εν συνεχεία με βάση την προτεραιοποίηση αυτή.

ε) Με την ολοκλήρωση της διαδικασίας του προηγούμενου εδαφίου, τα Ειδικά κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου με την συμμετοχή του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης ενημερώνουν τους αιτούντες για το αποτέλεσμα της διαδικασίας του προηγούμενου εδαφίου, για τον χρόνο που εκτιμάται ότι θα εκδοθεί η απόφαση, για το δικαίωμα παραμονής ιδίως σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης. Ιδιαίτερη πληροφόρηση παρέχεται για τη διαδικασία υπαγωγής σε πρόγραμμα εθελούσιας επιστροφής. Οι ως άνω πληροφορίες μπορούν να παρέχονται και εγγράφως στην γλώσσα που κατανοούν οι αιτούντες, με απλό και προσιτό τρόπο, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43.

7. Κατά το πέμπτο στάδιο της «Περαιτέρω παραπομπής και μετακίνησης»

α) ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης στα σύνορα της χώρας, λόγω επειγουσών αναγκών εξαιτίας αύξησης αφίξεων ή για την προσήκουσα ολοκλήρωση των διαδικασιών των προηγούμενων παραγράφων και ιδίως σε περίπτωση προσώπων που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, με απόφασή του δύναται να παραπέμψει τον πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενή σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης στην ενδοχώρα ή να ορίζει την παραμονή σε άλλες κατάλληλες δομές, για τη συνέχιση και την ολοκλήρωση της διαδικασίας υποδοχής και ταυτοποίησης. Με την ίδια απόφαση ρυθμίζονται και οι λεπτομέρειες της μεταφοράς των πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών μεταξύ των Περιφερειακών Υπηρεσιών της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης,

β) ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης με απόφαση του παραπέμψει τους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς, οι οποίοι δεν εμπίπτουν στις διατάξεις περί χορήγησης διεθνούς προστασίας ή άλλης μορφής προστασίας και οι οποίοι δεν έχουν τίτλο νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα ή τους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς των οποίων η αίτηση διεθνούς προστασίας απορρίφθηκε στον πρώτο βαθμό ενόσω παραμένουν στο Κέντρο, στις αρμόδιες υπηρεσίες για την υπαγωγή σε διαδικασίες επανεισδοχής ή επιστροφής ή απέλασης,

γ) ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης με απόφαση του παραπέμψει τους υπηκόους τρίτης χώρας ή ανιθαγενείς σε βάρος των οποίων έχει εκδοθεί απόφαση κράτησης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 46 στα Κλειστά Κέντρα Υποδοχής,

δ) Ο Διοικητής του Κέντρου Υποδοχής και Ταυτοποίησης παραπέμψει με μέριμνα της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης τους αιτούντες διεθνή προστασία, μετά την παρέλευση του χρονικού διαστήματος που προβλέπεται στην παράγραφο 4 και εφόσον δεν έχει περατωθεί η διαδικασία της εξέτασης της αίτησής τους, σε κατάλληλη δομή για την προσωρινή υποδοχή τους.

8. Καθ' όλη τη διάρκεια των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης ο Διοικητής και το προσωπικό του Κέντρου μεριμνούν, σύμφωνα με τα προβλεπόμενα ανά περίπτωση, ώστε οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς:

α) να τελούν υπό αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης,

β) να διατηρούν την οικογενειακή τους ενότητα,

γ) να έχουν πρόσβαση σε επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και κάθε απαραίτητη θεραπευτική αγωγή ή ψυχοκοινωνική στήριξη,

δ) να τυγχάνουν, εφόσον ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, της κατάλληλης κατά περίπτωση μεταχείρισης, ιδίως εφόσον είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, καθώς και να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να εξασφαλίζεται στο μέτρο του δυνατού ότι τα πρόσωπα αυτά παραμένουν στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε ιδιαίτερους χώρους, μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης,

ε) να ενημερώνονται επαρκώς για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους,

στ) να έχουν πρόσβαση σε καθοδήγηση και νομική συμβουλή και συνδρομή σχετικά με την κατάστασή τους,

ζ) να διατηρούν επαφή με φορείς και οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών που δραστηριοποιούνται στον τομέα της μετανάστευσης και των δικαιωμάτων του ανθρώπου και παρέχουν νομική ή κοινωνική συνδρομή,

η) να έχουν δικαίωμα επικοινωνίας με τους συγγενείς και τα οικεία τους πρόσωπα.

9. Υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Ένωσης, όπως η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, ο Ευρωπαϊκός Οργανισμός Συνοριοφυλακής και Ακτοφυλακής και ο Διεθνής Οργανισμός Μετανάστευσης δύνανται να παρέχουν συνδρομή στις διαδικασίες υποδοχής και ταυτοποίησης, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων τους και σύμφωνα με το Γενικό Κανονισμό Λειτουργίας. Η Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες δύναται να παρακολουθεί τις ως άνω διαδικασίες, να παρέχει πληροφορίες στους υπαγόμενους σε διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης και να παρέχει κάθε συνδρομή, ανάλογα με την εντολή και τις αρμοδιότητές της. Λεπτομέρειες της συνεργασίας των προηγούμενων εδαφίων ρυθμίζονται με μνημόνια που συνάπτονται μεταξύ της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης και των ως άνω φορέων.

10. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης πολίτη τρίτης χώρας ή ανιθαγενή:

α) προς τους όρους και τις προϋποθέσεις του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Κέντρου στο οποίο διαμένει σύμφωνα με την παράγραφο 3, εφαρμόζεται το άρθρο 57,
 β) προς την απόφαση μεταφοράς προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης με συνέπεια την μη δυνατότητα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας, τεκμαίρεται ότι αυτός δεν επιθυμεί την υπαγωγή του στις διατάξεις περί χορήγησης διεθνούς προστασίας ή άλλης μορφής προστασίας, και εφόσον δεν έχει τίτλο νόμιμης διαμονής στην Ελλάδα, με απόφαση του Διοικητή του Κέντρου παραπέμπεται στις αρμόδιες υπηρεσίες για την υπαγωγή του σε διαδικασίες επανεισοδοχής ή επιστροφής ή απέλασης, κατά τις κείμενες διατάξεις,
 γ) που έχει ήδη ασκήσει αίτηση διεθνούς προστασίας προς την απόφαση μεταφοράς προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, εφαρμόζεται αναλογικά το άρθρο 57 του παρόντος και αν η μη συμμόρφωση εμποδίζει την απρόσκοπτη ολοκλήρωση των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας εφαρμόζεται η περίπτωση ε' της παραγράφου 9 του άρθρου 83 του παρόντος και η υπόθεση εξετάζεται κατά απόλυτη προτεραιότητα εντός 15 ημερών σύμφωνα με το εδάφιο (α) της παραγράφου 7 του άρθρου 83.

11. Οι διατάξεις του παρόντος άρθρου εφαρμόζονται αναλόγως και στην περίπτωση Κινητών Μονάδων Υποδοχής και Ταυτοποίησης

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

5δ: Καταρχάς, υπάρχει ανάγκη επεξήγησης του όρου «πνευματικές διαταραχές».

Αφετέρου, ανάγκη ρητής αναφοράς και συμπερίληψης της διαταραχής μετατραυματικού στρες (PTSD; Post-Traumatic Stress Disorder) στην ομάδα των ευάλωτων με στόχο τη διασφάλιση της ψυχικής ακεραιότητας των αιτούντων άσυλο που εμφανίζουν την εν λόγω διαταραχή.

Μέχρι σήμερα, υπάρχουν σημαντικά επιστημονικά δεδομένα, τα οποία υποδηλώνουν πως οι άνθρωποι, που έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τις χώρες τους εξαιτίας ένοπλων συγκρούσεων, διώξεων ή/και απειλών εξαιτίας πολιτικών επιλογών, σεξουαλικού προσανατολισμού ή πολιτισμικού, φυλετικού και θρησκευτικού υπόβαθρου, είναι πιο πιθανό να εκθεθούν σε τραυματικά γεγονότα και επομένως να παρουσιάσουν ψυχικές διαταραχές (WHO, 2018).

Η διαταραχή μετατραυματικού στρες αποτελεί μία ψυχική διαταραχή, η οποία μπορεί να εμφανιστεί ως αποτέλεσμα της έκθεσης σε ένα ή περισσότερα εξαιρετικά στρεσογόνα γεγονότα. Η PTSD θεωρείται μια φυσιολογική αντίδραση σε ένα μη φυσιολογικό γεγονός. Το «τραυματικό γεγονός» αποτελεί μια κατάσταση ιδιαίτερη, μοναδική και έντονη, στην οποία το άτομο δε μπορεί να ανταποκριθεί συναισθηματικά, γνωστικά και συμπεριφορικά. Αρκετά επιδημιολογικά στοιχεία δείχνουν πως πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο βιώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό σημαντικές απώλειες και εξαιρετικά στρεσογόνα γεγονότα, κατά τη διάρκεια, αλλά και μετά την μετακίνησή τους (Priebe et al., 2016). Μερικά παραδείγματα τέτοιων τραυματικών γεγονότων στον συγκεκριμένο πληθυσμό αποτελούν τα

βασανιστήρια, η απάνθρωπη μεταχείριση, οι ένοπλες συρράξεις, η σεξουαλική ή σωματική κακοποίηση, η φυλάκιση, οι δολοφονίες αγαπημένων προσώπων κ.α.

Από τα πλέον συνήθη συμπτώματα είναι η αίσθηση αναβίωσης του τραυματικού γεγονότος. Οι πάσχοντες υποφέρουν από διεισδυτικές μνήμες, σκέψεις ή εφιάλτες που συνδέονται με την τραυματική εμπειρία και αποσυνδεδεμένες αντιδράσεις, κατά τις οποίες νιώθουν σα να ξανασυμβαίνει το τραυματικό γεγονός. Η δεύτερη κατηγορία συμπτωμάτων φορά την αποφυγή ερεθισμάτων που σχετίζονται ή υπενθυμίζουν το γεγονός. Στην «αποφυγή», το άτομο δεν είναι σε θέση να ανακαλέσει πτυχές του τραυματικού συμβάντος ή καταβάλλει προσπάθεια αποφυγής αναμνήσεων και συναφών συναισθημάτων (Κατσαβούνη & Μπεμπέτσος, 2018). Τρίτον, τα άτομα με PTSD παρουσιάζουν μεταβολές τόσο σε γνωστικές λειτουργίες όσο και στη διάθεσή τους, όπου νιώθουν συναισθηματικό «μούδιασμα». Τέλος, παρουσιάζουν συμπτώματα υπερδιέγερσης, αδυναμίας συγκέντρωσης και διαταραχές ύπνου. Η ευερεθιστότητα που βιώνουν μπορεί να εκφραστεί με λεκτική ή σωματική επιθετική συμπεριφορά προς τον εαυτό ή άλλους.

Έρευνες στο συγκεκριμένο πεδίο δείχνουν πως υπάρχει κάποια σύνδεση ανάμεσα στο τραύμα πριν τη μετανάστευση και την ψυχική υγεία κατά την μετεγκατάσταση (Silove et al., 1999 ; Steel et al., 2002). Οι πρόσφυγες, γυναίκες και άντρες, φαίνεται να βιώνουν μεγαλύτερα επίπεδα ψυχολογικού και κοινωνικού στρες, τα οποία συμβάλουν στη συχνότερη εμφάνιση των διαταραχών μετατραυματικού στρες, κατάθλιψης, και άγχους (Turrini et al., 2017). Συγκεκριμένα, το ποσοστό των προσφύγων που βιώνουν PTSD κυμαίνεται μεταξύ 30% – 80%, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από αυτό του γενικού πληθυσμού, το οποίο ανέρχεται μόλις στο 8% (Suhaihan, Grasser & Javanbakht, 2019).

Στα παραπάνω ερευνητικά δεδομένα, έρχεται να προστεθεί και η εμπειρία μας στο πεδίο και συγκεκριμένα στην παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε διαμένοντες στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης Λέσβου και Χίου. Κατά προσέγγιση, το 49% των ανθρώπων που υποστηρίζουμε καθημερινά στην ψυχολογική μας υπηρεσία εκδηλώνουν συμπτώματα μετατραυματικής διαταραχής (IRC MHPSS Factsheet Jan.2018-June 2019). Ειδικότερα, βιώνουν συχνά έντονα αποσυνδεδετικά συμπτώματα, δηλαδή χάνουν για κάποιο διάστημα την επαφή τους με την πραγματικότητα χωρίς να ξέρουν σε ποιά χώρα βρίσκονται ή τι μήνα έχουμε, και δυσκολεύονται να αντιληφθούν, να ερμηνεύσουν και να αξιολογήσουν οτιδήποτε συμβαίνει γύρω τους. Αυτό καθιστά αδύνατο να αντιληφθούν τις πληροφορίες που τους δίνονται για τις δαιδαλώδεις νομικές και ιατρικές διαδικασίες.

Επιπλέον, υποφέρουν από επίμονες εικόνες του παρελθόντος, ενώ βίαια περιστατικά εντός των ΚΥΤ πυροδοτούν απρόσκλητες τραυματικές εμπειρίες, στερώντας τους την αίσθηση ασφάλειας και την ικανότητα προσαρμογής στις νέες συνθήκες. Βασικές ανάγκες, όπως η λήψη τροφής από τις ουρές διανομής και η προσωπική υγιεινή δε μπορούν να εξυπηρετηθούν χωρίς τη βοήθεια κάποιου τρίτου προσώπου που θα λειτουργεί ως φροντιστής. Αν δεν υπάρχει φροντιστής, οι ωφελούμενες/οι με PTSD συχνά δεν αντέχουν τις ουρές και μπορεί να μείνουν χωρίς φαγητό ή φάρμακα. Σε συναισθηματικό επίπεδο, οι θεραπευόμενες/οί μας αναφέρουν έντονη ανασφάλεια και φόβο, με συνέπεια τη σταδιακή κοινωνική απόσυρση και περιθωριοποίηση. Το αποτέλεσμα συχνά είναι η ανάπτυξη καταθλιπτικών αισθημάτων, η απουσία ελπίδας για το μέλλον και ένα συναισθηματικό κενό που ενίοτε μπορεί να οδηγήσει στην αυτοκτονικότητα.

Τα άτομα που λαμβάνουν τις υπηρεσίες μας και εμφανίζουν συμπτώματα PTSD εκφράζουν τη δυσκολία τους να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στη διαδικασία της ιατρικής αξιολόγησης, πολλώ δε μάλλον στη διαδικασία συνέντευξης άσυλο, καθώς οι λεπτομέρειες, οι οποίες είναι απαραίτητες να αναφερθούν, είναι πιθανόν να σχετίζονται με τις τραυματικές τους εμπειρίες. Η αδυναμία συγκέντρωσης, ως σύμπτωμα της διαταραχής, επιβαρύνει τη μνήμη και έτσι, είναι αδύνατον να καταθέσουν τα γεγονότα, όπως συνέβησαν. Η συγκεκριμένη παρατήρηση έχει αποτυπωθεί και σε πρόσφατες μελέτες, που έχουν δείξει ότι η ύπαρξη ψυχικών διαταραχών, συμπεριλαμβανομένης της PTSD, μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στις μαρτυρίες των αιτούντων άσυλο και την ικανότητά τους να αναπτύσσουν «αξιόπιστα» νομικά/ιατρικά στοιχεία (Steel, Frommer & Silove, 2004).

Συγκεκριμένα, σε έρευνα των Graham, Herhily και Brewin το 2014, αξιολογήθηκε η ακρίβεια της αυτοβιογραφικής μνήμης σε ασθενείς με PTSD, που ήταν σε διαδικασία αίτησης ασύλου. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ασθενείς με PTSD και κατάθλιψη παρουσιάζαν μειωμένης ακρίβειας αυτοβιογραφική μνήμη και ως εκ τούτου ήταν δυσκολότερο να αναγνωριστούν ως πρόσφυγες, δεδομένου ότι από νομικής πλευράς αυτού του είδους το έλλειμμα συνδέεται με μειωμένη εγκυρότητα.

Με βάση τα παραπάνω επιστημονικά δεδομένα και την εμπειρία μας από το πεδίο υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε διαμένοντες στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, φαίνεται ότι διακρίνονται κάποιοι παράγοντες που λειτουργούν ως εγκλητικοί κάποιας διαταραχής. Αυτοί είναι το αρχικό τραυματικό γεγονός, το ταξίδι στην χώρα προορισμού και η μετεγκατάσταση και οι συνθήκες διαβίωσης στην χώρα υποδοχής.

Πιστεύουμε λοιπόν, πως η συμπερίληψη της διαταραχής μετατραυματικού στην ομάδα ευάλωτων είναι ζωτικής σημασίας για:

- την προτεραιοποίηση στις διαδικασίες που διέπουν την υποδοχή, την ταυτοποίηση, την ιατρική καταγραφή και ψυχοκοινωνική αξιολόγηση και την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας των νεοαφιχθέντων,
- την άμεση πρόσβαση σε εξειδικευμένη υποστήριξη και την αναγκαία παραπομπή σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας,
- την άρση του αποκλεισμού μετακίνησης, καθώς οι επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης και ο εγκλωβισμός στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης μπορεί να οδηγήσουν σε επανατραυματισμό και πλήρη έκπτωση της ψυχικής υγείας και της λειτουργικότητάς τους,
- την τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάστασή της ψυχικής τους υγείας με στόχο τη διαφύλαξη της ψυχικής τους ακεραιότητας
- την προστασία των αιτούντων άσυλο κατά τη νομική διαδικασία, καθώς αν δε ληφθεί υπόψη η ευαλωτότητα αναμένεται ότι θα αυξηθούν οι απορριπτικές αποφάσεις κατά τη διάρκεια εξέτασης των αιτημάτων ασύλου, λόγω της δυσκολίας ανάκλησης των τραυματικών γεγονότων ή της αποτύπωσης των γεγονότων με μία διαστρεβλωμένη – κατακεραματισμένη εικόνα (Herlihy και Turner, 2009)
- την εξασφάλιση ενημέρωσης από εκπαιδευμένο προσωπικό με στόχο την καλύτερη προετοιμασία για την συνέντευξη ασύλου,
- τη δημιουργία εύλογων προσαρμογών κατά τη διαδικασία ασύλου, με στόχο τη μείωση λήψης αρνητικών αποφάσεων λόγω μειωμένης ακρίβειας στην αυτοβιογραφική μνήμη

Σχόλιο 2:

Στην παράγραφο 6 γ) 1) φαίνεται να έχει υπάρξει κάποιο πρόβλημα με την αρίθμηση των διατάξεων στις οποίες παραπέμπει. Συγκεκριμένα δε μπορώ να βρω τις περιστάσεις (αα) της περίπτωσης (γ) της παραγράφου 10 του άρθρου 39, αλλά και ούτε το (ββ) της παραγράφου 8 του άρθρου 46. Προφανώς εκ παραδρομής έχουν μπει τα (αα) και (ββ) και δεν χρειάζονται.

Στην παράγραφο 6 ορίζεται ότι τα Ειδικά Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου προβαίνουν σε διαχωρισμό των αιτήσεων ανά χώρα καταγωγής και προτεραιοποιούν την εξέταση των αιτήσεων σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο συγκεκριμένο άρθρο κριτήρια. Στο εδ.2 (δδ) της παραγράφου 6 ορίζεται ότι θα εξετασθεί κατά προτεραιότητα ο αιτών, (ο οποίος) κατά [...] και τη διεξαγωγή της συνέντευξης κάνει επίκληση λόγων που προδήλως δεν συνάδουν με την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας

Πώς ακριβώς θα γίνεται αυτό; Θα διακόπτει τη συνέντευξη ο χειριστής και θα φωνάζει το Ειδικό Κλιμάκιο για να τον προτεραιοποιήσει από την κανονική διαδικασία σε κατά προτεραιότητα;

ομοίως και στο (στο), όλες αυτοί οι προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες, οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες για την χώρα καταγωγής από ποιόν και σε ποιο στάδιο θα κρίνονται; Από τον υπάλληλο που θα κάνει την καταγραφή; Σε κάποιο μεταγενέστερο στάδιο, πριν από τη συνέντευξη; Και αυτό θα γίνεται χωρίς να του δίδεται στο σημείο αυτό η δυνατότητα να αποδείξει ότι στην εξατομικευμένη

περίπτωσή του, οι πληροφορίες που δίνει είναι αξιόπιστες;
 Στο (ηη) πώς ακριβώς μπορεί να αποδειχθεί με μια σχετική ασφάλεια δικαίου το ενδιάθετο φρόνημα της κακοπιστίας;
 Ομοίως στο (ιαια) είναι η έννοια «το συντομότερο δυνατόν» είναι αόριστη, ειδικά μάλιστα που ως γνωστόν και από διεθνείς εκθέσεις η πρόσβαση στην Υπηρεσία Ασύλου είναι εξόχως προβληματική.
 Με δεδομένο ότι οι προθεσμίες στις περιπτώσεις της κατά προτεραιότητας εξέτασης είναι πολύ συντετμημένες, η κρίση δύσκολα θα είναι εξατομικευμένη.

Σχόλιο 3:

Η καταγραφή των στοιχείων των νεοαφικθέντων γίνεται μέσα από συνθήκες μη ικανοποιητικές. Η πίεση που ασκούν οι αριθμοί των νεοαφικνόμενων κάνουν τους καταγραφείς των συχνά να βιάζονται. Οι αιτούντες πολλές φορές δεν γνωρίζουν καν πως να δηλώσουν σωστά τα στοιχεία τους. Λχ. αιτούμενος από την Λ.Δ.ΚΟΝΚΓΟ δηλώνει «υπηκοος Κονγκό» και καταγράφεται υπήκοος απο την γειτονική Δημοκρατία του Κονγκό. Για τον ίδιο λόγο υπήκοοι της Δημοκρατίας της Γουινέας μπορεί να καταγραφούν ως υπήκοοι της Γουινλέας. Πολλοί αιτούντες δεν γνωρίζουν καν την διαφορά ονόματος/ επιθετου (στα γαλλικά λχ Prenom είναι το όνομα και Nom είναι το επίθετο με αποτέλεσμα να μπερδεύονται και να δίνουν ανάποδα τα στοιχεία τους. Επίσης σε πολλές χώρες υπάρχει, πέραν του επιθέτου και του ονόματος και το middle name που στις αντίστοιχες χώρες αποτελεί ξεχωριστό στοιχείο. Για τους λόγους αυτούς η διαδικασία αλλαγής των στοιχείων θα πρέπει να απλουστευθεί, να γίνεται με μια απλή αίτηση σε καθε ΠΓΑ, χωρίς την προϋπόθεση προσκομής αυθεντικού δημοσίου εγγράφου της χώρας καταγωγής του αιτούντα, πράγμα έτσι και αλλιώς ανέφικτο. Στο κάτω κάτω το Ελληνικό Κράτος έχει κάθε λόγο να έχει σωστά τα στοιχεία των στο έδαφός του ευρισκομένων αλλοδαπών και όχι να τους δυσκολεύει την διαδικασία αλλαγής των.

Σχόλιο 4:

Η ρύθμιση της παραγράφου 7 του παρόντος άρθρου μπορεί να λειτουργήσει αποτελεσματικά μόνον εφόσον υπάρχει επιχειρησιακό σχέδιο καλά οργανωμένο στο οποίο συμμετέχει και η Υπηρεσία Ασύλου. Αναγκαία προϋπόθεση για την ορθή και αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος ασύλου, ως όλου, είναι η συστηματική συνεργασία και συντονισμός της ΥΠΥΤ/ Διεύθυνσης Προστασίας Αιτούντων Άσυλο της Γενικής Γραμματείας Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη αφενός με την Υπηρεσία Ασύλου αφετέρου, όπως τούτο αναδεικνύεται και από τις διατάξεις του παρόντος νόμου που αφορούν στις διαδικασίες εξέτασης των αιτημάτων ασύλου.

Σχόλιο 5:

Πολλαπλώς προβληματική η νέα διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης για τους ακόλουθους λόγους:

α) η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης είναι έντονα υποστελεχωμένη και με προσωπικό, κατά βάση, ορισμένου χρόνου που, όταν αποχωρεί, χάνεται η εμπειρία και η τυχόν εκπαίδευση των υπαλλήλων στο σχετικό αντικείμενο. με απλά λόγια η υπηρεσία αυτή είναι αδύνατο να εξυπηρετήσει τις διαδικασίες που προτείνονται στη διάταξη με τα υπάρχοντα δεδομένα. Απαιτείται άμεση ενίσχυση της υπηρεσίας με προσωπικό και πόρους.

β) Η συνδρομή ξένων υπηρεσιών στη διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης θα μπορούσε θεωρητικά να αμβλύνει τα προβλήματα στην υποδοχή και ταυτοποίηση των αιτούντων διεθνή προστασία γεννά σημαντικά λογοδοσίας των υπηρεσιών δεδομένου ότι απαιτείται η εφαρμογή της ελληνικής και κοινοτικής νομοθεσίας. Σε ποιόν λογοδοτούν οι υπηρεσίες αυτές εάν υπάρχουν ζητήματα αμέλειας των υπαλλήλων ή παραβίασης της νομοθεσίας; Σε περιπτώσεις παραβιάσεων, πώς διασφαλίζεται η διοικητική και δικαστική προσφυγή για τη θεραπεία τους και την υποχρέωση των υπηρεσιών να συμμορφώνονται με το νόμο; Τα μνημόνια συνεργασίας δεν είναι επαρκής τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος καθώς είναι αμφισβητούμενη η νομική ισχύ τους ιδίως έναντι των

διοικουμένων, στην περίπτωση αυτή των αιτούντων διεθνή προστασία

γ) Δεν υπάρχει νόμιμη άδεια λειτουργίας των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης από τις αρμόδιες αρχές. Με τις δεδομένες κακές έως άθλιες συνθήκες διαμονής, θα έπρεπε να είχαν κλείσει από τις αρμόδιες αρχές λόγω πολλαπλών παραβιάσεων της νομοθεσίας σε ζητήματα υγιεινής και άλλα.

δ) σε συνέχεια του σημείου α) που προαναφέρω το έντονα ανεπαρκές το προσωπικό που απασχολείται για την υποδοχή, την ταυτοποίηση και τον εντοπισμό και της αναγνώριση των ευάλωτων (ενδεικτικά, γιατροί, νοσηλευτές, διερμηνείς διαφόρων γλωσσών, πιστοποιημένοι γιατροί για θύματα βασανιστηρίων και απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης) καθιστά δυσεφάρμοστη έως ανεφάρμοστη όλη την προτεινόμενη διαδικασία του άρθρου και θα οδηγήσει σε επαναλαμβανόμενες παραβιάσεις διαφόρων δικαιωμάτων των αιτούντων διεθνή προστασία κατά το στάδιο αυτό (π.χ. ενημέρωση των δικαιωμάτων τους σε γλώσσα που κατανοούν, πρόσβαση σε γιατρό εάν έχουν αίτημα για εξέταση λόγω βασανιστηρίων απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης, συνθήκες διαμονής που δεν πληρούν τις διατάξεις της οδηγίας για την υποδοχή κλπ).

ε) υπάρχουν σημαντικά προβλήματα εφαρμογής της νομοθεσίας για την διαπίστωση της ανηλικότητας των αιτούντων διεθνή προστασία λόγω και πάλι έλλειψης εκπαιδευμένου προσωπικού καθώς και επιτρόπων για αντιπροσώπευση των ανηλίκων τους. Δεν βλέπω πώς υατά θα βελτιωθούν με τομ προτεινόμενο άρθρο.

στ) Υπάρχει διαπιστωμένη αδυναμία ή απροθυμία (;) συνεργασίας τη Υπηρεσίας Υποδοχής και ταυτοποίησης και της Υπηρεσίας Ασύλου με αποτέλεσμα έγγραφα της πρώτης που αφορούν τους αιτούντες να μην γίνονται γνωστά στη δεύτερη, να μην περιλαμβάνονται στους φακέλους της αίτησης διεθνούς προστασίας των αιτούντων και να καθίσταται δύσκολος έως αδύνατος ο έλεγχος νομιμότητας της διαδικασίας ασύλου στο βαθμό που σχετίζεται με τις διαδικασίες υποδοχής, ταυτοποίησης, διαπίστωσης ανηλικότητας και αναγνώρισης και εντοπισμού των ευάλωτων προσώπων. Δεν προτείνεται με το συγκεκριμένο άρθρο πρακτικά μέτρα επίλυσης των προβλημάτων αυτών.

Σχόλιο 6:

3. «ή σε περίπτωση μαζικών αφίξεων από άλλες αρχές»: ποιες είναι οι άλλες αρχές; 4α. προϋποτίθεται ότι ο ιατρονοσηλευτικός και ψυχοκοινωνικός έλεγχος λαμβάνει χώρα εντός των 5-25 ημερών. Παρόλα αυτά, δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, όταν το ΕΟΔΥ που είναι ο αρμόδιος φορέας για την αξιολόγηση των ευάλωτων ατόμων και την κατηγοριοποίησή τους ως τέτοια, είναι υποστελεχωμένο, με αποτέλεσμα οι ιατρικές καταγραφές και ψυχοκοινωνικές αξιολογήσεις να προγραμματίζονται για το 2021.

5δ. «τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με πνευματικές διαταραχές και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, φυσικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων»: οι αναφερθείσες ευάλωτες καθώς δεν είναι εμφανείς χρειάζονται να χτίσουν σχέση εμπιστοσύνης με τους αρμόδιους φορείς ώστε να ανατρέξουν και να εξιστορήσουν τα βιώματά τους. Ιδιαίτερα οι επιζήσασες/επιζώντες εμπορίας ανθρώπων που πολλές φορές τρομοκρατούνται από τους traffickers με σκοπό να μην εμπιστεύονται τις αρχές. «Σε κάθε περίπτωση διασφαλίζεται η συνέχεια της θεραπευτικής αγωγής στις περιπτώσεις που αυτό απαιτείται»: εξαιρετικά προβληματικό για τα άτομα που πάσχουν όντως από σοβαρές ασθένειες και με τις ισχύουσες διατάξεις δεν απολαμβάνουν το δικαίωμα στην ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. «Η διαπίστωση ότι ένα άτομο ανήκει σε ευάλωτη ομάδα έχει ως μόνη συνέπεια την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής του ατόμου αυτού και την κατ' απόλυτη προτεραιότητα εξέταση της αίτησής του»: καθόλου ρεαλιστικό, ειδικά δεδομένων των προτεινόμενων μέτρων.

5στ. «σε διαδικασία διαπίστωσης ανηλικότητας σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.»:
ποια θα είναι η διαδικασία διαπίστωσης ανηλικότητας;
6η. είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του: πολλά άτομα αναγκάζονται να πετάξουν κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τα προσωπικά τους αντικείμενα (συμπεριλαμβανομένων και των ταυτοποιητικών τους εγγράφων) λόγω υπερσυνωστισμού στα dinghies.
6θθ. «ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του»: εξαιρετικά προβληματική τοποθέτηση, ειδικά αν λάβουμε υπόψη ότι αναφερόμαστε σε ανθρώπους που έχουν το διεθνώς αναγνωρισμένο δικαίωμα να αιτηθούν διεθνή προστασία.

7β. «η αίτηση διεθνούς προστασίας απορρίφθηκε στον πρώτο βαθμό ενόσω παραμένουν στο Κέντρο, στις αρμόδιες υπηρεσίες για την υπαγωγή σε διαδικασίες επανεισοχής ή επιστροφής ή απέλασης»: η απόρριψη στον πρώτο βαθμό θα πρέπει να ακολουθείται από την επιλογή της αιτούσας/του αιτούντος να κάνει προσφυγή με τη συνδρομή δικηγόρου ώστε να εξεταστεί σε δεύτερο βαθμό.
8α&γ. «να τελούν υπό αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης»/»να έχουν πρόσβαση σε επείγουσα υγειονομική περίθαλψη και κάθε απαραίτητη θεραπευτική αγωγή ή ψυχοκοινωνική στήριξη»: υπάρχει κάποια μέριμνα για την απόδοση ευθυνών αν οι συνθήκες διαβίωσης δεν είναι αξιοπρεπείς (όπως στα περισσότερα ΚΥΤ) ή/και εάν τα άτομα δεν απολαμβάνουν πρόσβαση σε ιατρικές και ψυχοκοινωνικές υπηρεσίες;
8ζ. «στον τομέα της μετανάστευσης»: στον τομέα της εξαναγκαστικής μετανάστευσης, δεδομένου ότι αναφέρεστε σε αιτούσες/αιτούντες άσυλο και όχι μετανάστ(ρι)ες.
10α. θα πρέπει να αφαιρεθεί αυτή η παράγραφος. Εάν όχι, θα πρέπει τότε να διευκρινιστεί ο Κανονισμός λειτουργίας των ΚΥΤ, καθώς επίσης και να διαμοιραστεί έντυπα στις/στους διαμένουσες/διαμένοντες και να εξηγηθεί προφορικά για τα αναλφάβητα άτομα σε γλώσσα που κατανοούν.
10β. θα πρέπει να αφαιρεθεί καθώς αποτελεί μια αυθαίρετη διατύπωση, μια μη ρεαλιστική και εν πολλοίς μεροληπτική αναγωγή συμπεράσματος που ουδεμία σχέση έχει με την πραγματικότητα.

Σχόλιο 7:

Προβλέπεται μια διαδικασία fast-track η οποία παρότι επί της αρχής παρουσιάζεται θετική, εν πολλοίς βασίζεται σε μη εξατομικευμένη κρίση και χαρακτηρίζεται από μεγάλο βαθμό αοριστίας. Ιδιαίτερως χαρακτηριστική είναι η παράγραφος θθ.

Σχόλιο 8:

Σε ότι αφορά το άρθρο 39 παράγραφος 1, ουσιαστικά επαναλαμβάνονται οι διατάξεις τόσο του άρθρου 9 παράγραφοι 1 εδάφιο πρώτο και 2 όσο και του άρθρου 14 παράγραφος 1 του Ν. 4375/2016.

Στην καθημερινή πρακτική, η εφαρμογή των εν λόγω διατάξεων είναι ιδιαίτερα προβληματική, καθόσον οι επιληφθείσες αστυνομικές αρχές προβαίνουν, πριν τη μεταγωγή των πολιτών τρίτων χωρών στην περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στις προβλεπόμενες ποινικές και διοικητικές διαδικασίες με τα στοιχεία ιθαγένειας και ταυτότητας που θα δηλώσουν σ' αυτές τα εν λόγω άτομα, πολλές φορές χωρίς την παρουσία κατάλληλου διερμηνέα, λόγω αδυναμίας ανεύρεσής του, ή όχι στη μητρική τους γλώσσα, στοιχεία που, κατά κανόνα, μεταβάλλονται από την περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στην οποία θα μεταχθούν τα συγκεκριμένα πρόσωπα εκ των υστέρων. Αποτέλεσμα αυτής της πρακτικής είναι να διορθώνονται εκ των υστέρων οι ήδη περατωθείσες ποινικές και διοικητικές διαδικασίες, να διενεργούνται εκ νέου οι ίδιοι

έλεγχοι, με τα προκύψασα νέα στοιχεία ιθαγένειας και ταυτότητας, σε βάσεις δεδομένων και να σχηματίζονται ποινικές δικογραφίες, για ψευδή δήλωση των εν λόγω στοιχείων, σε βάρος των προαναφερόμενων προσώπων, δηλαδή να δημιουργείται ιδιαίτερος γραφειοκρατικός φόρτος για τις αστυνομικές, εισαγγελικές και δικαστικές αρχές, εξαιτίας του οποίου υφίσταται κίνδυνος εμφάνισης λαθών, παραλήψεων και μη έγκαιρης διεκπεραίωσης των σχετικών διαδικασιών. Για τον παραπάνω λόγο, στο νέο νόμο, ή σε κατ' εξουσιοδότησή του κανονιστικές πράξεις, θα πρέπει να ορισθούν επακριβώς οι πράξεις στις οποίες θα πρέπει να προβαίνουν οι επιληφθείσες αστυνομικές αρχές πριν τη μεταγωγή των πολιτών τρίτων χωρών στην περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ώστε να συγκεκριμενοποιηθεί το νόημα του επιρρήματος «άμεσα» που χρησιμοποιείται στο δεύτερο εδάφιο της υπόψη διάταξης του προτεινόμενου νόμου. Προς τούτο, προτείνονται τα ακόλουθα:

1) Σε ότι αφορά τους πολίτες τρίτων χωρών, που είτε εισέρχονται είτε διαμένουν παράνομα στη χώρα μας και δεν αποδεικνύουν, στην τελευταία περίπτωση, την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους με έγγραφο δημόσιας αρχής:

α) Οι εν λόγω αλλοδαποί να οδηγούνται άμεσα, από αστυνομικούς των Τμημάτων Συνοριακής Φύλαξης και Διαχείρισης Μετανάστευσης, στην περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, χωρίς δηλαδή τη μεσολάβηση άλλων διαδικασιών, πλην φυσικά τόσο αυτών που σχετίζονται με την ικανοποίηση των, μη υποκειμένων σε αναβολή, βιοτικών τους αναγκών όσο και αυτών που έχουν να κάνουν με τη διεκπεραίωση της ασφαλούς μεταγωγής τους.

β) Κατά την παραπάνω μεταφορά τους, οι πολίτες τρίτων χωρών να συνοδεύονται με διαταγή συνοδείας των υπηρεσιών που πραγματοποιούν την προσαγωγή, που να περιλαμβάνει σύντομο ιστορικό της υπόθεσης, αναφορικά με το χρόνο, τον τόπο και τις συνθήκες ανεύρεσής τους, και τις φωτογραφίες των προσαγόμενων, με τα φυσιογνωμικά χαρακτηριστικά του προσώπου τους, επί της οποίας θα συντάσσεται και το οικείο πρακτικό παράδοσης – παραλαβής τους στην περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

γ) Οι οικείες ποινικές και διοικητικές διαδικασίες σε βάρος των εν λόγω προσώπων να διεκπεραιώνονται εξ ολοκλήρου από την περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, κατόπιν τροποποίησης του νομικού καθεστώτος που ρυθμίζει τις αρμοδιότητές της και τη διάρθρωση και λειτουργία της και ενίσχυσής του με αστυνομικό προσωπικό.

Προς υλοποίηση της συγκεκριμένης πρότασης, διευκολύνει το γεγονός ότι οι εν λόγω υπηρεσίες είναι ήδη στελεχωμένες τόσο με διεργμηνείς διαφόρων γλωσσών όσο και με αστυνομικό προσωπικό, υπεύθυνο για τη λειτουργία των αστυνομικών υπηρεσιών (κλιμακίου ταυτοποίησης και εξακρίβωσης ιθαγένειας και εξωτερικής φύλαξης).

δ) Οι σχετικές διοικητικές αποφάσεις σε βάρος των ανωτέρω προσώπων να εκδίδονται από τη Διεύθυνση Αλλοδαπών ή τη Διεύθυνση Αστυνομίας στην περιφέρεια της οποίας λειτουργεί η περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

ε) Σε κάθε αιρετή περιφέρεια θα πρέπει να ιδρυθεί, ανάλογα με το μέγεθος των μεταναστευτικών ροών που αντιμετωπίζει, τουλάχιστον ένα Κέντρο Διαχείρισης Μετανάστευσης, όπου θα λειτουργούν συγχρόνως, στον αυτό τόπο και σε όμορες και διακριτές εγκαταστάσεις, οι περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, της Υπηρεσίας Ασύλου και της Υπηρεσίας Κράτησης Αλλοδαπών (ΠΡΟ.ΚΕ.Κ.Α.).

στ) Σε περίπτωση που από τα συγκεκριμένα πρόσωπα εκφραστεί βούληση υποβολής

αιτήματος διεθνούς προστασίας, αυτά θα παραπέμπονται από τις περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, μετά το πέρας των διαδικασιών που διενεργούνται σ' αυτές, στις περιφερειακές υπηρεσίες της Υπηρεσίας Ασύλου που λειτουργούν στον αυτό τόπο.

ζ) Για όσους αλλοδαπούς αποφασισθεί η κράτησή τους, αυτή θα εκτελείται στην περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Κράτησης Αλλοδαπών, που λειτουργεί στον αυτό τόπο, ή σε έτερη περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Κράτησης Αλλοδαπών, όπου θα μετάνοιγονται με μέριμνα των Τμημάτων Συνοριακής Φύλαξης και Διαχείρισης Μετανάστευσης.

2) Σε ότι αφορά τους λοιπούς αλλοδαπούς, δηλαδή αυτούς που διαμένουν παράνομα στη χώρα μας και αποδεικνύουν την ιθαγένεια και την ταυτότητά τους με έγγραφο δημόσιας αρχής, οι οικείες ποινικές και διοικητικές διαδικασίες θα διεκπεραιώνονται, όπως ισχύει μέχρι σήμερα, εξ ολοκλήρου από τα Τμήματα Συνοριακής Φύλαξης, Διαχείρισης Μετανάστευσης και Ασφαλείας καθώς και τα Αστυνομικά Τμήματα γενικής αρμοδιότητας. Σε όσους εκ των ανωτέρω αλλοδαπών απελευθερώνονται και έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, θα τους συστήνεται εγγράφως από την υπηρεσία που τους συνέλαβε η υποχρέωσή τους, σύμφωνα με το άρθρο 36 παρ. 3 του Ν. 4375/2016, να μεταβούν στην αρμόδια περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Ασύλου, εντός δέκα (10) ημερών, προκειμένου να διενεργηθεί η πλήρης καταγραφή του οικείου αιτήματός τους και να αποφασισθεί ή μη η περαιτέρω παραπομπή και μετακίνησή τους σε κατάλληλη δομή προσωρινής υποδοχής. Για τους ανωτέρω αλλοδαπούς που κρατούνται και έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας στην αστυνομική υπηρεσία σύλληψής τους, θα διενεργείται μεταφορά τους σε περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Κράτησης Αλλοδαπών, από την οποία θα παραπέμπονται στην οικεία περιφερειακή υπηρεσία της Υπηρεσίας Ασύλου, προκειμένου να διενεργηθεί η πλήρης καταγραφή του οικείου αιτήματός τους και να κριθεί το ζήτημα της περαιτέρω κράτησής τους.

Σχόλιο 9:

Δεν ορίζεται η διαδικασία με την οποία θα διαπιστώνεται η ανηλικότητα, σε αντίθεση με το άρθρο 75 παρ. 4 (που μεταφέρει την Οδηγία για τις Διαδικασίες) όπου προβλέπεται ρητά η διαδικασία που πρέπει να ακολουθείται. Σημειώνεται ότι η υπ' Αριθμ. Υ1.Γ.Π.οικ.92490 υπουργική απόφαση Πρόγραμμα ιατρικού ελέγχου, ψυχοκοινωνικής διάγνωσης και υποστήριξης και παραπομπής των εισερχομένων χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα υπηκόων τρίτων χωρών σε δομές πρώτης υποδοχής (ΦΕΚ Β 2745/29.10.2013) είχε εκδοθεί κατ' εφαρμογή του προϊσχύσαντος νομικού πλαισίου για τις συνθήκες υποδοχής.

Σχόλιο 10:

Άρθρο 116 και 39 – Δημιουργία Κλειστών Κέντρων Υποδοχής

Με διάταξη που προστίθεται στον ν. 4375/2016 (άρθρο 39 παρ. 7 περ. γ' και άρθρο 116 παρ. 8 και 13) προβλέπεται η δυνατότητα της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης να ιδρύει και να λειτουργεί «κλειστές Δομές Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία και σε βάρος των οποίων εκδίδεται απόφαση κράτησης» και οι οποίες «οργανώνονται κατά το πρότυπο των Προαναχωρησιακών Κέντρων Κράτησης», ήτοι προβλέπεται ουσιαστικά η δημιουργία νέων κέντρων κράτησης, ενόψει του ότι ο περιορισμός της ελευθερίας προσώπου εντός συγκεκριμένου χώρου, χωρίς δυνατότητα εξόδου από αυτό, μετά από αποφάσεις κράτησης και περιορισμού της ελευθερίας, ισοδυναμεί με κράτηση.

Σχόλιο 11:

παρ. 5 σημείο στ' να προβλεφθεί ρητά ότι η διεξαγωγή διακρίβωσης ανηλικότητας, χωρίς να τηρείται η κείμενη νομοθεσία, μέσω της προβλεπόμενης στην ΚΥΑ 1982/16.2.2016 διαδικασίας και χωρίς να διαταχθεί από το αρμόδιο όργανο, ήτοι «τον Διοικητή του Κέντρου», να μην λαμβάνεται υπόψη από καμία Δημόσια Υπηρεσία. Στόχος να εξαλειφθούν φαινόμενα κακοδιοίκησης όπου κάθε υπάλληλος στο νοσοκομείο ή κάθε αστυνομικός υπάλληλος υποβάλλει τα παιδιά σε παρεμβατικές μεθόδους διακρίβωσης ανηλικότητας, κατά παράβαση του νόμου, χωρίς ενημέρωση του Εισαγγελέα και φυσικά χωρίς καμία συνέπεια, βλάπτοντας σε κάθε περίπτωση το βέλτιστο συμφέρον του ανηλικού.

Σχόλιο 12:

Ειδικά ως προς την παράγραφο 6 ορίζεται ότι τα Ειδικά Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής της Υπηρεσίας Ασύλου διαχωρίζουν τις αιτήσεις ανά χώρα καταγωγής και προτεραιοποιούν την εξέτασή τους σύμφωνα με τα αναφερόμενα στο συγκεκριμένο άρθρο κριτήρια. Ωστόσο δεν είναι ξεκάθαρο πώς θα λειτουργήσει στην πράξη αυτή η προτεραιοποίηση καθώς στο εδ.2 (δδ) της παραγράφου 6 ο αιτών «κατά τη διεξαγωγή της συνέντευξης κάνει επίκληση λόγων που προδήλως δεν συνάδουν με την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας» και φαίνεται ότι δεν θα είναι ομαλή η διαδικασία αλλά διακοπτόμενη και θα δημιουργήσει επιπλέον καθυστερήσεις σε ένα ήδη επιβαρυσμένο σύστημα. Ομοίως στο (στστ), δεν είναι ξεκάθαρο πώς θα κρίνεται ότι οι «προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες» που θα έρχονται «σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες για την χώρα καταγωγής» σε ποιο στάδιο και από ποιόν, στο (ηη) δεν είναι ξεκάθαρο πώς θα αποδείξουν ακριβώς οι Αρχές ότι ο αιτών «πιθανόν» έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφα ενώ στο (ιαια) η έννοια «το συντομότερο δυνατόν» είναι αόριστη και καθίσταται προβληματική στο σημερινό πλαίσιο των μεγάλων καθυστερήσεων που παρατηρούνται στην πρόσβαση στην Υπηρεσία Ασύλου.

Σχόλιο 13:

2. Στο εδάφιο δ της παρ. 5 του άρθρου 39 να αντικατασταθεί ο εσφαλμένος όρος «άτομα με ειδικές ανάγκες» από τον συνταγματικά κατοχυρωμένο όρο «άτομα με αναπηρία» όπως αυτός απορρέει από την παρ. 6 του άρθρου 21 του Συντάγματος της Ελλάδας (2001). Στο ίδιο εδάφιο να αντικατασταθεί ο όρος «τα άτομα με πνευματικές διαταραχές» από τον «όρο νοητική και ψυχική αναπηρία» προκειμένου να εναρμονιστεί με το δικαιωματικό μοντέλο προσέγγισης της αναπηρίας, όπως αυτό κατοχυρώνεται με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, καθώς και με την ορολογία που υιοθετεί το αναπηρικό κίνημα της χώρας. Επιπροσθέτως, καθότι η αξιολόγηση της ευαλωτότητας αποτελεί κομβικό σημείο των διαδικασιών υποδοχής-ταυτοποίησης ώστε να παρασχεθεί στον πληθυσμό με αναπηρία η αναγκαία προστασία και οι αναγκαίες εγγυήσεις, προτείνουμε όπως συμπεριληφθεί στο εν λόγω άρθρο πρόβλεψη για την απασχόληση εξειδικευμένου και πλήρως καταρτισμένου σε θέματα αναπηρίας προσωπικού ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε παραβίαση των κατοχυρωμένων ανθρωπίνων δικαιωμάτων από το εθνικό και διεθνές δίκαιο, του εν λόγω πληθυσμού. Στις Τελικές Παρατηρήσεις και Συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες στην αρχική έκθεση της Ελλάδας κατά την 504η συνεδρίασή της, διαπιστώνεται η: «[...] ανεπάρκεια των μέτρων που έχουν ληφθεί για τον εντοπισμό των ατόμων με αναπηρία που είναι αιτούντες άσυλο, πρόσφυγες και άτομα που βρίσκονται σε καταστάσεις που προσομοιάζουν με αυτή του πρόσφυγα τα οποία φθάνουν στο συμβαλλόμενο Κράτος, καθώς επίσης και για τη διασφάλιση της πρόσβασής τους στην υγειονομική περίθαλψη, σε κατάλληλα καταλύματα, σε βασικές εγκαταστάσεις, σε προστασία και ασφάλεια, και για τη λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την παροχή εξατομικευμένης στήριξης, όπως η προσωπική βοήθεια, ιδιαίτερα σε σχέση με τις γυναίκες και τα παιδιά με αναπηρία.» (παρ.15.β). Στη βάση της προαναφερθείσας διαπίστωσης η Επιτροπή συστήνει στη χώρα «[...] να διασφαλίσει άμεσα ότι η αξιολόγηση της ευαλωτότητας των ατόμων με αναπηρία, και ιδιαίτερα των παιδιών με αναπηρία, που είναι

πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και άτομα σε καταστάσεις που προσομοιάζουν με αυτή του πρόσφυγα πραγματοποιείται συστηματικά με την άφιξη τους στο συμβαλλόμενο Κράτος, από εκπαιδευμένο προσωπικό, και με βάση το δικαιωματικό μοντέλο προσέγγισης της αναπηρίας και συγκεκριμένες κατευθυντήριες γραμμές για την ταυτοποίηση των ατόμων με αναπηρία» (16.β).

Το εδάφιο δ της παρ. 8 του άρθρου 39 να συμπληρωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά):

«δ) να τυγχάνουν, εφόσον ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες, της κατάλληλης κατά περίπτωση μεταχείρισης, ιδίως εφόσον είναι ασυνόδευτοι ανήλικοι, άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, καθώς και να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα ώστε να εξασφαλίζεται στο μέτρο του δυνατού ότι τα πρόσωπα αυτά παραμένουν στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης σε ιδιαίτερους και προσβάσιμους χώρους, συμπεριλαμβανομένων των χώρων διαβίωσης και όλων των εγκαταστάσεων εντός του χώρου φιλοξενίας, μέχρι την ολοκλήρωση των διαδικασιών υποδοχής και ταυτοποίησης, [...]». Σύμφωνα με τις συστάσεις της Επιτροπής των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες στην αρχική έκθεση της Ελλάδας κατά την 504η συνεδρίασή της, η χώρα οφείλει: «Να διασφαλίσει την πρόσβαση των ατόμων με αναπηρία, και ιδίως των παιδιών με αναπηρία, που είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο και άτομα σε καταστάσεις που προσομοιάζουν με αυτή του πρόσφυγα, στην κοινωνική προστασία, τις βοηθητικές τεχνολογίες, την πληροφόρηση και τις επαρκείς υπηρεσίες, και ιδιαίτερα στην ασφαλή στέγαση, σε υποδομές υγιεινής και ιατρικής φροντίδας, μέσω, μεταξύ άλλων, της παροχής εξατομικευμένης στήριξης. Να εγγυηθεί άμεσα ότι οι συνθήκες στις εγκαταστάσεις υποδοχής σέβονται την αξιοπρέπεια των ατόμων με αναπηρία, και ιδιαίτερα των παιδιών, που είναι πρόσφυγες, αιτούντες άσυλο ή άτομα σε καταστάσεις που προσομοιάζουν με αυτή του πρόσφυγα, και να μεριμνά για την ομαλή μεταφορά τους στην ηπειρωτική χώρα.» (16.γ).

Σχόλιο 14:

Η πρόβλεψη της παραγράφου 10 ότι σε περίπτωση που οι αλλοδαποί κατά την υποδοχή δεν συμμορφώνονται στις αποφάσεις μεταφοράς τους σε άλλες δομές θα τεκμαίρεται ότι δεν επιθυμούν την υπαγωγή τους στις διατάξεις χορήγησης διεθνούς προστασίας και θα παραπέμπονται σε διαδικασίες απέλασης ή επιστροφής είναι εξαιρετικά προβληματική καθώς συνδέει τη συμμόρφωση με μια διοικητική διαδικασία με την ουσία της αίτησής του. Επιπλέον, η πρόβλεψη της περίπτωσης γ) για εξέταση των αιτήσεων όσων δεν συμμορφώθηκαν με την απόφαση μεταφοράς εντός 15 ημερών, φαίνεται να έχει τιμωρητικό χαρακτήρα.

Επίσης, στην παράγραφο 5(δ) προτείνεται διόρθωση του όρου «πνευματικές διαταραχές» με τον όρο «ψυχικές διαταραχές», συμπεριλαμβανομένου του συνδρόμου μετατραυματικού στρες, σύμφωνα με την επίσημη μετάφραση του όρου «mental disorders», βάσει της κλίμακας ICD10 (International Classification of Diseases Version 10 – Code F1-F99). Προτείνεται επίσης αναφορά και συμπερίληψη στην ομάδα των ευάλωτων των λεχιδών και των θηλαζουσών. Καθώς σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΗΕ η προστασία των λεχιδών τουλάχιστον επί δίμηνο από τον τοκετό είναι επιβεβλημένη. Επίσης επιβεβλημένη είναι και η προστασία των αποκλειστικά θηλαζουσών γυναικών. Κατά τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, την UNICEF, κυρίως όμως σύμφωνα με την ερμηνεία των άρθρων 3, 4, 5, 18, 22, 24 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού ο αποκλειστικός θηλασμός συνιστάται για τους πρώτους 6 μήνες της ζωής του βρέφους.

Σχόλιο 15:

Απαραίτητο να προσδιοριστούν τα κριτήρια βάσει των οποίων δύναται να θεωρηθεί ότι «είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό τους ταυτότητας

ή τους ιθαγένειάς του», ή ότι «ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του». Επίσης, προβληματική η παράγραφος 7(β), σύμφωνα με την οποία «πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς των οποίων η αίτηση διεθνούς προστασίας απορρίφθηκε στον πρώτο βαθμό ενόσω παραμένουν στο Κέντρο» παραπέμπονται σε διαδικασίες επανεισδοχής ή επιστροφής ή απέλασης, ιδίως όταν η προσφυγή έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 5: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

Σχόλιο 2: Το υποβληθέν σχόλιο κατά το μέρος υπό στ. 3 και 6θθ είναι ορθό και λαμβάνεται υπόψη.

Σχόλιο 3: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό με την επισήμανση ότι η περίπτωση θθ που αναφέρει απαλείφθηκε με το παρόν σχέδιο νόμου.

Σχόλιο 4: Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό και λαμβάνεται υπόψη.

Σχόλιο 5: υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό και λαμβάνεται υπόψη.

Σχόλιο 6 έως τέλους:

Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό με την επισήμανση ότι η περίπτωση θθ που αναφέρει απαλείφθηκε με το παρόν σχέδιο νόμου.

Το υποβληθέν σχόλιο είναι ορθό και λαμβάνεται υπόψη.

Ίδετε ευθύς ως ανωτέρω.

Το υποβληθέν σχόλιο είναι εν μέρει ορθό με την επισήμανση ότι δέον να γίνεται αυτεπάγγελτος έλεγχος της παράτασης της κράτησης, καθώς αποκλείεται ο δικαστικός επανέλεγχος της αρχικής απόφασης κράτησης του αιτούντος άσυλο κατόπιν διαβίβασης του φακέλου από την αρμόδια Αρχή, η οποία ούτως ή άλλως προβλέπεται ότι μπορεί να αμφισβητείται με υποβολή αντιρρήσεων. Τούτο είναι απολύτως συμβατό με την Οδηγία 2013/33/ΕΕ και αποφεύγεται η σωρευτική δικαστική επανεξέταση της κράτησης του ιδίου αιτούντος, ενώ, σχετική ευχέρεια παρέχεται και από το άρθρο 15 της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ. Περαιτέρω, δεκτό το σχόλιο και ως προς το ζήτημα του ελέγχου της νομιμότητας της παράτασης της κράτησης, το οποίο πλέον αντιμετωπίζεται αντίστοιχα με το άρθρο 30 παρ. 3 του ν. 3907/2011. Όσον αφορά στη διαδικασία των αντιρρήσεων, υπό την ισχύουσα μορφή, δεν έχουν κριθεί ως αντίθετες προς την ΕΣΔΑ (ίδετε KAAK and others V. Greece). Τέλος, δεκτή η προσθήκη για τους ευάλωτους αιτούντες άσυλο.

Άρθρο 41

(Άρθρο 2 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος ισχύουν οι ακόλουθοι ορισμοί:

α) «αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το ελληνικό κράτος που υποβάλλει πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής με την οποία ζητά την

αναγνώριση στο πρόσωπο του της ιδιότητας του πρόσφυγα ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης της 28^{ης} Ιουλίου 1951 περί του καθεστώτος των προσφύγων, της συμπληρώθηκε με το πρωτόκολλο της Της Υόρκης της 31^{ης} Ιανουαρίου 1967 («Σύμβαση της Γενεύης») εφόσον ο της δεν ζητά ρητώς να του χορηγηθεί άλλη μορφή προστασίας, που δεν εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του παρόντος νόμου και μπορεί να ζητηθεί αυτοτελώς,

β) «αιτών» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ανιθαγενής, ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση παροχής διεθνούς προστασίας, επί της οποίας δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση κατά την έννοια της περίπτωσης ε' του άρθρου 63 του παρόντος,

γ) «μέλη της οικογένειας» του αιτούντος διεθνή προστασία, εφόσον η οικογένεια ήδη υπήρχε στη χώρα καταγωγής, θεωρούνται τα ακόλουθα μέλη της οικογένειας του αιτούντος που βρίσκονται στην Ελλάδα:

αα. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος του, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση δεόντως αποδεδειγμένη,

ββ. Τα ανήλικα άγαμα τέκνα του, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων της ή είναι υιοθετημένα,

γγ. Ο πατέρας ή η μητέρα ή άλλος ενήλικος που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος,

δ) «ανήλικος» είναι ο πολίτης τρίτης χώρας ή ο ανιθαγενής ηλικίας κάτω των 18 ετών,

ε) «ασυνόδευτος ανήλικος» είναι ο ανήλικος, ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, τη γονική του μέριμνα ή την επιμέλεια του ή από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του και για όσο χρόνο η άσκηση των καθηκόντων αυτών δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο. Στον ορισμό αυτό περιλαμβάνεται και ο ανήλικος που παύει να συνοδεύεται μετά την είσοδό του στην Ελλάδα,

ζ) «συνθήκες υποδοχής» είναι η πλήρης δέσμη μέτρων που το ελληνικό κράτος εφαρμόζει προς όφελος των αιτούντων, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος,

η) «υλικές συνθήκες υποδοχής» είναι οι συνθήκες υποδοχής που περιλαμβάνουν την παροχή στέγης, τροφής και ρουχισμού, σε είδος ή υπό μορφή οικονομικού βοηθήματος ή δελτίων, ή συνδυασμό των τριών, καθώς και ένα βοήθημα για τα καθημερινά έξοδα,

θ) «κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο που επιβάλλεται από κρατική αρχή σε αιτούντα, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελεύθερης κυκλοφορίας του προσώπου,

ι) «κέντρο φιλοξενίας» είναι κάθε χώρος που χρησιμοποιείται για την ομαδική φιλοξενία αιτούντων και ασυνόδευτων ανηλίκων,

ια) «εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι ο προσωρινός ή οριστικός επίτροπος του ανηλίκου ή το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού. Ως εκπρόσωπος κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να οριστεί και ο νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην τελευταία περίπτωση, ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλο πρόσωπο για την εκπροσώπηση του ανηλίκου κατά τις διαδικασίες του παρόντος,

ιβ) «αιτούντες με ειδικές ανάγκες υποδοχής» είναι τα ευάλωτα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 58, τα οποία χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, προκειμένου να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος

ιγ) «αρμόδιες αρχές παραλαβής και εξέτασης αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας» είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια της Υπηρεσίας Ασύλου και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο Ν. 4375/2016 όπως ισχύει.

ιδ) «αρμόδια αρχή υποδοχής» είναι κατά περίπτωση η Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης και η Διεύθυνση Προστασίας Αιτούντων Άσυλο της Γενικής Γραμματείας

Μεταναστευτικής Πολιτικής, Υποδοχής και Ασύλου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο ν. 4375/2016, όπως ισχύει.

ιε) «χωρισμένος από την οικογένεια του ανήλικος» ή «χωρισμένος ανήλικος» είναι ο ανήλικος ο οποίος φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία ή από άλλο πρόσωπο στο οποίο αυτή έχει ανατεθεί σύμφωνα με το νόμο, αλλά συνοδεύεται από ενήλικο συγγενή που ασκεί στην πράξη τη φροντίδα του.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Για τη λειτουργία των «κέντρων φιλοξενίας» επισημαίνονται τα εξής:

- 1) Σύσταση των κέντρων φιλοξενίας με νομοθετικό κείμενο. Στην παρούσα φάση στην ενδοχώρα έχουν συσταθεί τα κέντρα φιλοξενίας του Σχιστού, του Ελαιώνα, των Διαβατών και των Θερμοπυλών (με απόφαση της Περιφέρειας).
- 2) Αρμοδιότητα των φορέων της Ελληνικής Πολιτείας να διαχειρίζονται τα κέντρα φιλοξενίας, ειδικά στο μέτρο που αυτή έχει επίπτωση και στη φιλοξενία των αιτούντων άσυλο, ιδίως όσον αφορά στην στέρηση/αφαίρεση των συνθηκών υποδοχής, αλλά και στην υποχρέωση να χορηγούν τις βεβαιώσεις του άρθρου 78 παρ. 3.

- 3) Κανονισμός Λειτουργίας των Κέντρων Φιλοξενίας, ώστε να είναι σαφείς οι υποχρεώσεις όσων διαμένουν σε αυτά αλλά και οι εξουσίες των αρμόδιων διευθυντών/Διοικητών και στις περιπτώσεις που οι φιλοξενούμενοι παραβιάζουν τις υποχρεώσεις τους.

- 4) Υποχρεώσεις και καθεστώ των φορέων ιδιωτικού δικαίου στους οποίους έχει ανατεθεί η παροχή υπηρεσιών στους αιτούντες άσυλο

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

Άρθρο 43

(Άρθρο 5 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Ενημέρωση

1. Οι αρμόδιες Αρχές εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την υποβολή της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας, ενημερώνουν τον αιτούντα για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις προς τις οποίες πρέπει να συμμορφώνεται σε σχέση με τις συνθήκες υποδοχής και τις παροχές που προβλέπονται.

2. Η ενημέρωση γίνεται με την χορήγηση σε αυτόν ενημερωτικού έντυπου σε γλώσσα που κατανοεί, με τρόπο απλό και κατανοητό, λαμβάνοντας υπόψη την ατομική του κατάσταση και την ηλικία του. Το έντυπο αυτό εκδίδεται με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής υποδοχής και περιλαμβάνει πληροφορίες για τους φορείς που παρέχουν νομική ή ψυχολογική συνδρομή, καθώς και για τους φορείς που μπορούν να συνδράμουν τους αιτούντες ή να τους ενημερώνουν για τις υπάρχουσες συνθήκες και υπηρεσίες υποδοχής τους, συμπεριλαμβανομένης της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης.

3. Εάν ο αιτών δεν κατανοεί της γλώσσες στις οποίες έχει εκδοθεί το προαναφερόμενο ενημερωτικό έντυπο ή εάν είναι αναλφάβητος, ενημερώνεται προφορικά με τη συνδρομή διερμηνέα.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Τι γίνεται το δικαίωμα ενημέρωσης στις περιπτώσεις αιτούντων άσυλο που το αίτημά τους θα κριθεί κατά απόλυτη προτεραιότητα ή και κατά προτεραιότητα;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

Άρθρο 45**(Άρθρο 7 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)****Διαμονή και ελευθερία κυκλοφορίας**

1. Οι αιτούντες μπορούν να κυκλοφορούν ελεύθερα στην ελληνική επικράτεια ή στην περιοχή που τους ορίζεται με κανονιστικού χαρακτήρα απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη. Ο περιορισμός της ελευθερίας κυκλοφορίας εντός συγκεκριμένης γεωγραφικής περιοχής δεν θίγει την αναπαλλοτρίωτη σφαίρα της ιδιωτικής ζωής και δεν εμποδίζει την άσκηση των δικαιωμάτων που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος.

2. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας ασύλου μπορεί να αποφασίζεται η διαμονή του αιτούντος σε συγκεκριμένο τόπο μόνο όταν τούτο είναι αναγκαίο για την ταχεία επεξεργασία και την αποτελεσματική παρακολούθηση της αίτησης παροχής διεθνούς προστασίας του ή μόνο για απολύτως αιτιολογημένους λόγους δημοσίου συμφέροντος ή δημόσιας τάξης. Ο περιορισμός μνημονεύεται στο δελτίο αιτούντος διεθνούς προστασίας.

3. Στους αιτούντες στους οποίους έχει καθορισθεί τόπος διαμονής κατά την παράγραφο 2, παρέχονται υλικές συνθήκες υποδοχής, εφόσον διαμένουν εντός της υποδεικνυόμενης, από την απόφαση περιορισμού, γεωγραφικής περιοχής. Σε περίπτωση παραβίασης των όρων της σχετικής απόφασης εκ μέρους των αιτούντων, η παροχή υλικών συνθηκών υποδοχής διακόπτεται σύμφωνα με το άρθρο 57.

4. Ο αιτών για τον οποίο έχει καθορισθεί περιοχή κυκλοφορίας κατά την παράγραφο 1 ή τόπος διαμονής κατά την παράγραφο 2, μπορεί να απομακρυνθεί προσωρινώς κατόπιν σχετικής αίτησής του, με απόφαση της αρμόδιας Αρχής. Η απόφαση της Αρχής με την οποία απορρίπτεται η αίτηση λαμβάνεται κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και περιέχει πλήρη και εμπεριστατωμένη αιτιολογία. Άδεια δεν απαιτείται, όταν ο αιτών καλείται να παρουσιαστεί σε δημόσια αρχή.

5. Η εφαρμογή των διατάξεων των προηγούμενων παραγράφων δεν θίγει την εφαρμογή της παραγράφου 4 του άρθρου 39.

6. Οι αιτούντες υποχρεούνται να γνωστοποιούν άμεσα στις αρμόδιες Αρχές κάθε μεταβολή του τόπου διαμονής τους, όσο εκκρεμεί η αίτησή τους για παροχή διεθνούς προστασίας, προκειμένου να καθίσταται ευχερής η επικοινωνία των εθνικών αρχών με αυτούς και η απρόσκοπτη διεξαγωγή της διαδικασίας εξέτασης.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Άρθρο 45 Επιβολή περιορισμών ελεύθερης κυκλοφορίας με κανονιστικού χαρακτήρα

απόφαση

Με την παράγραφο 1 επαναλαμβάνεται η σχετική διάταξη του άρθρου 7 του ν. 4540/2018 προβλέποντας τη δυνατότητα έκδοσης κανονιστικού χαρακτήρα απόφασης περί επιβολής περιορισμού ελευθερίας των αιτούντων άσυλο σε συγκεκριμένη γεωγραφική περιοχή. Η έκδοση τέτοιας απόφασης, παρότι επιτρεπτή, σύμφωνα με τις συνταγματικές διατάξεις και τις διατάξεις των Οδηγιών περί Υποδοχής θέτει σοβαρά ζητήματα προσβολής των δικαιωμάτων που προβλέπονται από τις Οδηγίες Υποδοχής, ενόψει των συνθηκών που επικρατούν στα Ελληνικά νησιά, όπου έχει εφαρμοσθεί έως σήμερα η σχετική πρόβλεψη, και ενόψει και των ιδιαίτερων συνθηκών των ιδίων των νησιών, όπου διαπιστώνεται έλλειψη βασικών υπηρεσιών (ιατρικών, παροχής ψυχοκοινωνικής προστασίας, επαρκούς εκπαίδευσης κλπ.), παραβιάζοντας έτσι την υποχρέωση ισομερούς κατανομής του βάρους της ευθύνης υποδοχής αιτούντων άσυλο σε όλη τη χώρα. Επιπλέον δεν αντιμετωπίζει τα ζητήματα τήρησης της αρχής της αναλογικότητας που έχουν τεθεί με προηγούμενες αποφάσεις επιβολής γεωγραφικού περιορισμού, ενόψει και των υποχρεώσεων αναφοράς και συνεργασίας των αιτούντων άσυλο με τις αρχές, ενώ επίσης δεν αντιμετωπίζει και την έλλειψη εξατομικευμένης εξέτασης της δυνατότητας επιβολής τέτοιου περιορισμού, και την υποχρέωση πρόβλεψης ατομικής δικαστικής επανεξέτασης σε περίπτωση επιβολής τέτοιου περιορισμού (που προβλέπεται ήδη ρητά στο άρθρο 26 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ). Επισημαίνεται, ότι, όπως και υπό το προηγούμενο νομοθετικό καθεστώς του ν. 4540/2018 που ενσωμάτωσε την Οδηγία 2013/33/ΕΕ, η δυνατότητα προσφυγής κατά τον Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας, που προβλέπεται από το άρθρο 112 του προτεινόμενου νομοσχεδίου (πρώην άρθρο 24 του ν. 4540/2018, όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 5 ν. 4587/2018), δεν είναι δυνατή κατά απόφασης κανονιστικού χαρακτήρα, στερώντας έτσι από τους αιτούντες άσυλο το δικαίωμα ατομικής δικαστικής επανεξέτασης της περίπτωσης τους, κατά παράβαση της σχετικής οδηγίας και του άρθρου 13 της ΕΣΔΑ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον πρόκειται για γενικό σχόλιο.

Άρθρο 46

(Άρθρα 8 και 9 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Κράτηση των αιτούντων

1. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής που αιτείται διεθνή προστασία, δεν κρατείται για μόνο το λόγο ότι έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και ότι εισήλθε παράτυπα ή/και παραμένει στη χώρα χωρίς νόμιμο τίτλο διαμονής.

2. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να κρατηθεί κατ' εξαίρεση, εφόσον αυτή είναι αναγκαία, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και υπό την προϋπόθεση ότι δεν μπορούν να εφαρμοσθούν εναλλακτικά μέτρα, όπως αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 3907/2011, για έναν από τους παρακάτω λόγους:

(α) για τη διαπίστωση των στοιχείων της ταυτότητας ή της καταγωγής του ή της υπηκοότητάς του

(β) προκειμένου να προσδιοριστούν τα στοιχεία εκείνα στα οποία βασίζεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, η απόκτηση των οποίων θα ήταν σε άλλη περίπτωση αδύνατη, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής του αιτούντος, όπως ο κίνδυνος αυτός ορίζεται στο άρθρο 18 (ζ) του ν. 3907/2011, ή

(γ) όταν τεκμηριώνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι το πρόσωπο είχε ήδη την ευκαιρία πρόσβασης στη διαδικασία χορήγησης ασύλου, ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι ο αιτών υποβάλει αίτηση διεθνούς

προστασίας, προκειμένου να καθυστερήσει απλώς ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής, εφόσον πιθανολογείται ότι η εκτέλεση της απόφασης αυτής μπορεί να υλοποιηθεί, ή

(δ) εφόσον συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας αρχής της παραγράφου 4, ή

(ε) όταν υπάρχει σημαντικός κίνδυνος διαφυγής, κατά τη έννοια του άρθρου 2 (ιδ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 18 στοιχείο

(στ) του ν. 3907/2011, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως, και προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση της διαδικασίας μεταφοράς σύμφωνα με τον ως άνω Κανονισμό, ή

(ζ) για να αποφασιστεί, στο πλαίσιο διαδικασίας, το δικαίωμα του αιτούντος για είσοδο στο έδαφος.

3. Αλλοδαπός ή ανιθαγενής που υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας ενόσω κρατείται βάσει των σχετικών διατάξεων των νόμων 3386/2005 (Α 212) και 3907/2011 (Α 7), όπως ισχύουν, παραμένει υπό κράτηση κατ' εξαίρεση, εφόσον αυτή είναι αναγκαία, κατόπιν ατομικής αξιολόγησης και υπό την προϋπόθεση ότι δεν μπορούν να εφαρμοσθούν εναλλακτικά μέτρα, όπως αυτά που αναφέρονται στο άρθρο 22 παρ. 3 του ν. 3907/2011, για έναν από τους παρακάτω λόγους:

(α) για τη διαπίστωση των στοιχείων της ταυτότητας ή της καταγωγής του ή

(β) προκειμένου να προσδιοριστούν τα στοιχεία εκείνα στα οποία βασίζεται η αίτηση διεθνούς προστασίας, η απόκτηση των οποίων θα ήταν σε άλλη περίπτωση αδύνατη, ιδίως όταν υπάρχει κίνδυνος διαφυγής του αιτούντος, όπως ο κίνδυνος αυτός ορίζεται στο άρθρο 18 (ζ) του ν. 3907/2011, ή

(γ) όταν τεκμηριώνεται βάσει αντικειμενικών κριτηρίων, συμπεριλαμβανομένου του γεγονότος ότι το πρόσωπο είχε ήδη την ευκαιρία πρόσβασης στη διαδικασία χορήγησης ασύλου, ότι υπάρχουν βάσιμοι λόγοι να θεωρείται ότι ο αιτών υποβάλλει αίτηση διεθνούς προστασίας, προκειμένου να καθυστερήσει απλώς ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής, εφόσον πιθανολογείται ότι η εκτέλεση της απόφασης αυτής μπορεί να υλοποιηθεί ή

(δ) εφόσον συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη, κατά την αιτιολογημένη κρίση της αρμόδιας αρχής της παραγράφου 4, ή

(ε) όταν υπάρχει σημαντικός κίνδυνος διαφυγής, κατά τη έννοια του άρθρου 2 (ιδ) του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 604/2013, σύμφωνα με τα κριτήρια του άρθρου 18 στοιχείο ζ του ν. 3907/2011, τα οποία εφαρμόζονται αναλόγως, και προκειμένου να διασφαλιστεί η υλοποίηση της διαδικασίας μεταφοράς σύμφωνα με τον ως άνω Κανονισμό.

4. Η απόφαση κράτησης λαμβάνεται από τον οικείο Αστυνομικό Διευθυντή και, προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, τον αρμόδιο για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικό Διευθυντή, και περιέχει πλήρη και εμπειριστατωμένη αιτιολογία. Στις περιπτώσεις (α), (β), (γ) και (ε) των παραγράφων 2 και 3 του παρόντος άρθρου, η απόφαση κράτησης λαμβάνεται κατόπιν ενημέρωσης του Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής.

5. (α) Η κράτηση των αιτούντων διεθνή προστασία επιβάλλεται για το απολύτως αναγκαίο χρονικό διάστημα. Καθυστερήσεις των διοικητικών διαδικασιών που δεν μπορούν να αποδοθούν στον αιτούντα δεν δικαιολογούν συνέχιση της κράτησης.

(β) Η κράτηση αιτούντος διεθνή προστασία καταρχήν επιβάλλεται για διάστημα μέχρι 50 ημερών και δύναται να παρατείνεται περαιτέρω 50 ημέρες, με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση των οργάνων της παραγράφου 4 εφόσον εξακολουθούν οι λόγοι που την επέβαλαν. Η συνολική παράταση αυτής της κράτησης δεν δύναται σε καμία περίπτωση να υπερβαίνει να υπερβαίνει τα ανώτατα όρια κράτησης, όπως αυτά προβλέπονται στο άρθρο 30 του ν. 3907/2011. Χρονικά διαστήματα κράτησης που έχουν επιβληθεί βάσει των σχετικών διατάξεων των νόμων 3386/2005 (Α 212) και 3907/2011 (Α 7), δεν μπορούν να θεωρηθούν ως χρόνος κράτησης κατά την έννοια του άρθρου αυτού.

6. Οι αιτούντες που κρατούνται, σύμφωνα με τις προηγούμενες παραγράφους, έχουν τα δικαιώματα προσφυγής και υποβολής αντιρρήσεων που προβλέπονται στις

παραγράφους 3 και επόμενες του άρθρου 76 του ν. 3386/2005, όπως ισχύει τόσο κατά της αρχικής απόφασης κράτησης όσο και κατά της απόφασης παράτασης αυτής.

7. Οι κρατούμενοι αιτούντες διεθνή προστασία, σε περίπτωση αμφισβήτησης της απόφασης κράτησης και της απόφασης παράτασης της, δικαιούνται δωρεάν νομική συνδρομή, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται στις διατάξεις του ν. 3226/2004 (Α 24), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως.

8. Η κράτηση του αιτούντος διεθνή προστασία συνιστά σπουδαίο λόγο επιτάχυνσης της διαδικασίας ασύλου, λαμβανομένης υπόψη της, τυχόν, έλλειψης κατάλληλων χώρων και των δυσχερειών εξασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης των τελούντων σε κράτηση. Για τον λόγο αυτό σε περίπτωση κράτησης αλλοδαπού ή ανιθαγενή ο οποίος έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας ενημερώνεται αμέσως ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής καθώς και τα Κλιμάκια Ταχείας Συνδρομής εφόσον δεν έχει ολοκληρωθεί η διαδικασία της παραγράφου 6 του άρθρου 39, ο οποίος μεριμνά για την κατά απόλυτη προτεραιότητα εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας η οποία ολοκληρώνεται υποχρεωτικά σε κάθε περίπτωση εντός 15 ημερών από την επιβολή της κράτησης ή την υποβολή της αίτησης.

9. Σε περίπτωση κράτησης αλλοδαπού ή ανιθαγενή ο οποίος υποβάλει προσφυγή κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 92 ενημερώνεται άμεσα ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών. Η προσφυγή αυτή, με μέριμνα του προαναφερόμενου Διευθυντή προσδιορίζεται και συζητείται κατά απόλυτη προτεραιότητα εντός 5 εργάσιμων ημερών από την κατάθεσή της. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται υποχρεωτικά εντός 15 ημερών.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Παράγραφος 5, (β): Ανοίγει η εν λόγω διάταξη παράθυρο για μακρόχρονη κράτηση. Γιατί όπως και με τον προηγούμενο νόμο τελικά η διοίκηση μπορεί να φτάνει το ανώτατο όριο κράτησης χωρίς κανέναν ουσιαστικά αιτιολογημένο λόγο, με μια απλή διαπίστωση ότι οι λόγοι της αρχικής κράτησης επιμένουν.

Σχόλιο 2:

Άρθρο 46, 2, γ: Η εν λόγω διάταξη ανοίγει παράθυρο αυθαίρετων κρίσεων. Ποιοι είναι βάσιμοι λόγοι βάσει των οποίων μπορεί να θεωρηθεί ότι κάποιος υποβάλλει αίτηση για να εμποδίσει την εκτέλεση επιστροφής; δεν προσδιορίζεται έτσι ώστε η διοίκηση ακόμα και βάσει της χώρας προέλευσης να θεωρεί ότι υπάρχει παρελκυστική κατάθεση προσφυγής.

Σχόλιο 3:

Επιπλέον των ανωτέρων σχολίων, θα πρέπει να αναφερθεί ότι η περίπτωση(ζ) «για να αποφασιστεί, στο πλαίσιο διαδικασίας, το δικαίωμα του αιτούντος για είσοδο στο έδαφος»έρχεται σε λογική αντίθεση με την παράγραφο 1 που αναφέρεται ότι «Αλλοδαπός ή ανιθαγενής που αιτείται διεθνή προστασία, δεν κρατείται για μόνο το λόγο ότι έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και ότι εισήλθε παράτυπα ή/και παραμένει στη χώρα χωρίς νόμιμο τίτλο διαμονής». Κάθε αιτών άσυλο, από την ίδια τη Σύμβαση της Γενεύης έχει δικαίωμα εισόδου σε συμβαλλόμενη χώρα.

Σχόλιο 4:

Οι επί μέρους τροποποιήσεις του αρ. 46, ατομικά αλλά και σωρευτικά, εντείνουν τον κίνδυνο περαιτέρω γενίκευσης της διοικητικής κράτησης, και μάλιστα σε συνθήκες πάγια αναγνωρισμένες ως ακατάλληλες, κατά παράβαση της υποχρέωσης αποφυγής μέτρων στέρησης της ελευθερίας των αιτούντων άσυλο.

Η κατάργηση της αυτεπάγγελτης εξέτασης της νομιμότητας της κράτησης από το

αρμόδιο διοικητικό πρωτοδικείο στην παρ. 6 συνιστά ανησυχητικό περιορισμό των διαδικαστικών εγγυήσεων που παρέχονται στους κρατούμενους αιτούντες, παρά τη γενικώς αναποτελεσματική εφαρμογή του εν λόγω μηχανισμού ως τώρα. Η διαδικασία των αντιρρήσεων βάσει του αρ. 76 Ν 3386/2005 δεν αποτελεί επαρκώς προσβάσιμο και αποτελεσματικό ένδικο μέσο αμφισβήτησης του μέτρου της κράτησης, όπως τονίζεται κατ'επανάληψη στη νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου (ΕΔΔΑ).

Κατά γενικό κανόνα, οι ευάλωτοι αιτούντες άσυλο και όσοι χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων δεν πρέπει να κρατούνται. Συνίσταται η επαναφορά της πρόβλεψης, στην ισχύουσα διάταξη του αρ. 46 παρ. 8 εδ. β' Ν 4375/2016, ότι η έλλειψη κατάλληλων χώρων και οι δυσχέρειες εξασφάλισης αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης των τελούντων σε κράτηση, καθώς και η ευαλωτότητα των αιτούντων κατά το αρ. 14 παρ. 8 Ν 4375/2016 συνεκτιμώνται για την επιβολή ή την παράταση της κράτησης, καθώς δεν προβλέπεται στο αρ. 46 ούτε στο αρ. 48.

Για τους λόγους αυτούς, η RSA προτείνει την επαναφορά των διατάξεων του αρ. 46 Ν 4375/2016 ως ελάχιστη προϋπόθεση για τη συμμόρφωση της Ελλάδας με τις υποχρεώσεις της βάσει της Οδηγίας για την υποδοχή, της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (ΕΣΔΑ) και του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Σχόλιο 5:

Στην παράγραφο 5 η κράτηση ενός αιτούντος διεθνή προστασία μπορεί να διαρκέσει από 50 μέρες έως και 18 μήνες ενώ, με βάση τον ισχύοντα νόμο, διακρίει 45-90 ημέρες. Η κράτηση αιτούντων διεθνή προστασία επιτρέπεται μόνο κατ'εξαίρεση από το κοινοτικό δίκαιο και όχι κατά κανόνα, όπως φαίνεται ότι επιχειρείται με βάση τη διάταξη αυτή. Επίσης δεν προβλέπονται κανόνες για εναλλακτικά μέτρα αντί της κράτησης, όπως η καταβολή χρηματικής εγγύησης ή η τακτική εμφάνιση ενώπιον των αρχών ή υποχρεωτική διαμονή σε υποδεικνυόμενο μέρος που ρητά απαιτεί η σχετική κοινοτική οδηγία. Η τυχόν, προηγούμενη διοικητική κράτηση του αιτούντος διεθνή προστασία ως μετανάστη δεν υπολογίζεται οπότε η κράτησή του μπορεί να επεκταθεί στους 18+18 μήνες, δηλαδή για απαράδεκτα μακρά περίοδο που δημιουργεί πρόβλημα συνταγματικότητας και, συγκεκριμένα, παράβαση του άρθρου 6 παρ. 1 του συντάγματος περί του 18μηνου ως απολύτως ανώτατου ορίου κράτησης ή προσωρινής κράτησης χωρίς δικαστική απόφαση.

Παράλληλα καταργείται με την παράγραφο 6 η αυτεπάγγελτη, τακτική δικαστική αναθεώρηση της κράτησης, που αποτελεί, κατά το ισχύον δίκαιο, πρόσθετη, σημαντική εγγύηση για την τακτική επανεξέταση της νομιμότητας της κράτησης.

Πέραν των ανωτέρω, αυτή τη στιγμή δεν υφίστανται κατάλληλοι χώροι για την κράτηση πολύ περισσότερων αιτούντων διεθνή προστασία καθώς οι υπάρχοντες χώροι (προαναχωρησιακά κέντρα, αστυνομικά τμήματα) είναι πλήρη έως υπερπλήρη. Γι' αυτό ελλοχεύει ο κίνδυνος νέων καταδικών από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο λόγω άθλιων συνθηκών κράτησης που ισοδυναμούν με απάνθρωπη και εξευτελιστική μεταχείριση, όπως έχει συμβεί επανειλημμένα κατά τα τελευταία χρόνια

Σχόλιο 6:

Δεν είναι σαφές σε ποια διαδικασία αναφέρεται η περίπτωση ζ' της παρ. 2 (κράτηση, «για να αποφασιστεί, στο πλαίσιο διαδικασίας, το δικαίωμα του αιτούντος για είσοδο στο έδαφος.»)

Δεν προσδιορίζονται τα αντικειμενικά κριτήρια που τεκμηριώνουν βάσιμους λόγους «να θεωρείται ότι ο αιτών υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας, προκειμένου να καθυστερήσει απλώς ή να εμποδίσει την εκτέλεση απόφασης επιστροφής, εφόσον πιθανολογείται ότι η εκτέλεση της απόφασης αυτής μπορεί να υλοποιηθεί» (άρθρ. 46, παρ. 2, περ. γ' και άρθρ. 46, παρ. 3, περ. γ'). Επιπλέον, αναφορικά με την παρ. 5(β), σύμφωνα με την οποία «(χ)ρονικά διαστήματα κράτησης που έχουν επιβληθεί βάσει των σχετικών διατάξεων των νόμων 3386/2005 (Α

212) και 3907/2011 (Α 7), δεν μπορούν να θεωρηθούν ως χρόνος κράτησης κατά την έννοια του άρθρου αυτού», δέον σημειωθεί ότι κρατούμενοι που έχουν εκδηλώσει βούληση υποβολής αιτήματος διεθνούς προστασίας εξακολουθούν να κρατούνται βάσει των σχετικών διατάξεων των νόμων 3386/2005 (Α 212) και 3907/2011 (Α 7) έως ότου το αίτημά τους καταγραφεί πλήρως από το αρμόδιο γραφείο της Υπηρεσίας Ασύλου. Ωστόσο, συχνά σημειώνονται σημαντικές καθυστερήσεις στην καταγραφή του αιτήματος από την Υπηρεσία Ασύλου, συνήθως αναγόμενες στην αδυναμία της Ελληνικής Αστυνομίας να μεταγάγει τους αιτούντες αμελλητί ενώπιον της Υπηρεσίας Ασύλου, λόγω υποστελέχωσης, καθώς και στην αδυναμία της Υπηρεσίας Ασύλου να διασφαλίσει διερμηνεία σε γλώσσα που κατανοούν οι αιτούντες. Άλλωστε, η έλλειψη διερμηνείας στα περισσότερα κέντρα διοικητικής κράτησης καθιστά αδύνατη την επικοινωνία των εκεί κρατούμενων με τις αρμόδιες αρχές, προκειμένου να εκφράσουν τη βούλησή τους να υποβάλουν αίτημα διεθνούς προστασίας. Συνεπώς, στην παρούσα διατύπωσή της, η εν λόγω διάταξη ουδόλως διασφαλίζει τους κρατούμενους από την ελεύθερη επέκταση της διοικητικής τους κράτησης μέχρι το ανώτατο όριο, σε περιπτώσεις που η μη έγκαιρη καταγραφή της βούλησης ή του αιτήματός τους για διεθνή προστασία ανάγεται σε δυσλειτουργίες της Διοίκησης. Επιπλέον, η δυνατότητα παράτασης της κράτησης μέχρι το ανώτατο όριο των 18 μηνών αφορά, σύμφωνα με το άρθρ. 30 του ν. 3907/2011, μόνο στην κράτηση υπηκόου τρίτης χώρας ενόψει απομάκρυνσης και όχι στην κράτηση αιτούντων άσυλο (βλ. σχετικά και C-357/2009 PPU, Said Shamilovich Kadzoev), η οποία, σύμφωνα με το άρθρο 9 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ, πρέπει να έχει τη «μικρότερη δυνατή διάρκεια». Η εν λόγω διάταξη, στην παρούσα διατύπωση της, και υπό το φως της προαναφερθείσας νομολογίας, αφήνει περιθώρια παράτασης της διοικητικής κράτησης μέχρι και 36 μήνες (18 μήνες ενόψει απομάκρυνσης και 18 μήνες ως αιτούντος άσυλο).

Εξάλλου και με βάση το άρθρο 2 παρ. 1 εδ. γ' του ν. 3386/2005 εξαιρούνται από το πεδίο εφαρμογής των διαδικασιών απέλασης και κράτησης προς το σκοπό αυτό οι πρόσφυγες και οι αιτούντες άσυλο. Επομένως, η κράτηση ενόψει απομάκρυνσης, η οποία διέπεται από την οδηγία 2008/115 και η κράτηση που διατάσσεται κατά άτομου που ζητεί άσυλο, εντάσσονται σε διαφορετικές νομικές ρυθμίσεις (απόφαση ΔΕΕ Said Shamilovich Kadzoev της 30-11-2009, βλ. και Απόφαση ΑνωτΔικΚυπρ 18.1.2011 ΕΜΕΔ 2011 σ. 75)

Παράβαση των άρθρων 26 και 31 της Σύμβασης της Γενεύης του 1951 για το καθεστώς των προσφύγων και σε συνδυασμό με τα άρθρα 9 και 12 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα Σύμφωνα με τη γραμματική και συστηματική ερμηνεία των ανωτέρω διατάξεων, η οποία υποστηρίζεται από τη θεωρία, πεδίο εφαρμογής του άρθρου 31 είναι ο πρόσφυγας που είναι φυσικά παρών στη χώρα, ενώ του άρθρου 26 ο πρόσφυγας, ο οποίος είναι νόμιμα παρών στη χώρα, ήτοι από τη στιγμή που γίνει δεκτός στη διαδικασία εξέτασης αιτήματος άσυλου ή εφόσον του επιτραπεί με άλλο τρόπο προσωρινά η παραμονή στη χώρα (βλ. J.Hathaway, "The rights of refugees", σελ. 154-193, 370-439 και 695-719). Ως πρόσφυγας δε για την εφαρμογή της εν λόγω Σύμβασης νοείται κάθε πρόσωπο το οποίο «συνεπεία δικαιολογημένου φόβου διώξεως λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, κοινωνικής τάξεως ή πολιτικών πεποιθήσεων ευρίσκεται εκτός της χώρας της οποίας έχει την υπηκοότητα και δεν δύναται ή, λόγω του φόβου τούτου, δεν επιθυμεί να απολαύη της προστασίας της Χώρας ταύτης». (αρ. 1 Α 2 της αυτής Σύμβασης). Συνεπώς, ο πρόσφυγας είναι το πρόσωπο που έχει δικαιολογημένο φόβο διώξεως στη χώρα του για κάποιον εκ των λόγων της Σύμβασης, και όχι ο επίσημα αναγνωρισμένος ως τέτοιος, καθώς η αναγνώριση έχει απλώς διακηρυκτικό και όχι συστατικό χαρακτήρα (βλ. σχετικά Εγχειρίδιο Υ.Α. παρ. 28., Οδηγία 2011/95/ΕΕ του ΕΚ από 13-12-2011, προοίμιο / αιτιολογική σκέψη 21). Ως εκ τούτου υπό το άρθρο 31 παρ. 1 προστατεύεται από ποινικές κυρώσεις ο πρόσφυγας που εισέρχεται παράνομα στη χώρα και χωρίς καθυστέρηση απευθύνεται στις αρχές της χώρας, προκειμένου να ζητήσει άσυλο. Ωστόσο, το «χωρίς καθυστέρηση» χρονικό διάστημα εμφάνισης του ενώπιον των αρχών θα πρέπει να κρίνεται ad hoc, ανάλογα με την πολιτισμική εξοικείωση του πρόσφυγα με τη χώρα υποδοχής, την εκπαίδευση του και τη

φυσική και ψυχική του κατάσταση αλλά κατά γενική αποδοχή αυτό δεν μπορεί να είναι μόνο λίγες μέρες ούτε επίσης ορισμένα χρόνια. Επίσης, ως Αρχές της χώρας δεν νοούνται απαραίτητα οι αρμόδιες αρχές παραλαβής αιτήματος ασύλου, καθώς ο πρόσφυγας δεν είναι δυνατό να γνωρίζει το νομικό σύστημα και τις αρμοδιότητες κάθε αρχής της χώρας υποδοχής, αρκεί λοιπόν να απευθυνθεί σε Αρχές της χώρας, κατά τρόπο εύλογο για τις περιστάσεις. Ωστόσο, κρίσιμο στην προκειμένη περίπτωση για τον έλεγχο της συμβατότητας της προσβαλλόμενης κανονιστικής πράξης είναι το άρθρο 31 παράγραφος 2 της Σύμβασης, δεδομένου άλλωστε ότι τόσο από το Σύνταγμα (αρ. 28) όσο και από τη Συνθήκη για τη Λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης (αρ. 78) αναγνωρίζεται η υποχρέωση συμβατότητας των νόμων, διοικητικών πράξεων ή Οδηγιών προς τη εν λόγω Σύμβαση. Στο άρθρο αυτό ορίζεται ότι τα συμβαλλόμενα κράτη θα εφαρμόζουν επί των κινήσεων των προσφύγων αυτών μόνο τα απαραίτητα περιοριστικά μέτρα, και τούτα μάλιστα μόνον μέχρις ότου ρυθμισθεί το καθεστώς τους στο έδαφος της χώρας που βρίσκονται ή αποκτήσουν άδεια εισόδου σε άλλη χώρα. Όπως δηλαδή καθίσταται προφανές από το άρθρο αυτό επιτρέπεται η επιβολή περιοριστικών μέτρων στην κίνηση των προσφύγων υπό δύο όρους: α) ότι αυτά είναι τα απαραίτητα μόνο και β) μόνο μέχρις ότου ρυθμισθεί το καθεστώς στο έδαφος της χώρας που βρίσκονται ή λάβουν άδεια εισόδου σε άλλη χώρα. Ξεκινώντας προς διευκρίνιση του όρου «μέχρις ότου ρυθμισθεί το καθεστώς», αυτό σημαίνει όχι μέχρι την αναγνώριση του καθεστώτος του πρόσφυγα αλλά μέχρι την καταγραφή του αιτήματος ασύλου. Η ερμηνεία αυτή υποστηρίζεται τόσο από μία συστηματική ερμηνεία των άρθρων 26 και 31 παρ. 2, καθώς διαφορετικά θα έρχονταν σε σύγκρουση (όπως θα φανεί εναργέστερα κατωτέρω) όσο και από την άποψη που υιοθέτησε η ad hoc Επιτροπή για την επεξεργασία της Σύμβασης (UN Doc. E/AC.32/SR.24, 3ης Φεβρουαρίου 1950, σ. 6). Η πρόβλεψη αυτή έχει σκοπό αφενός να βοηθήσει τα κράτη να ανταποκριθούν σε συνθήκες μαζικής εισροής αφετέρου να ολοκληρώσουν μια βασική αναζήτηση των στοιχείων της ταυτότητας και των συνθηκών που συνδέονται με τους παράτυπα εισερχόμενους αιτούντες άσυλο πριν τους αφήσουν ελεύθερους στην κοινωνία. Τα κράτη δηλαδή με την εν λόγω διάταξη δημιούργησαν ένα δικαίωμα των ίδιων να προβαίνουν σε κράτηση των προσφύγων που εισήλθαν παράνομα και ζητούν προστασία για λίγες ημέρες, μέχρι να ολοκληρωθεί η έρευνα αυτή. Όσον αφορά δε στο ποια είναι τα απαραίτητα μέτρα να μην αρμόδιο είναι το κάθε συμβαλλόμενο κράτος να αποφασίζει ωστόσο, τόσο τα travaux préparatoires της Σύμβασης και τα κείμενα της Ad hoc Επιτροπής που παρέχουν καθοδήγηση στην ερμηνεία της Σύμβασης όσο και άλλα διεθνή κείμενα και εν προκειμένω το άρθρο 9 του Διεθνούς Συμφώνου Ατομικών και Πολιτικών Δικαιωμάτων, του οποίου οι διατάξεις έχουν δεσμευτική ισχύ και θέτουν σαφώς περιορισμούς, σε μια έννοια επιδεικτική ερμηνειών αλλά και αυθαιρεσιών. Συγκεκριμένα, η Επιτροπή Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων έχει κρίνει (υποθ. A v. Australia, UN. Doc CCPR/C/59/D/560/1993 Απρίλιος 1997, παρ. 9.4) ότι τα άτομα που ζητούν άσυλο δεν μπορούν να κρατούνται για διάστημα μεγαλύτερο από όσο το κράτος μπορεί να παρέχει κατάλληλη δικαιολόγηση. Και ακόμη και όταν υπάρχουν λόγοι που δικαιολογούν την κράτηση το άτομο που κρατείται πρέπει παρόλα αυτά να έχει τη δυνατότητα να προσφύγει κατά της κράτησης σε δικαστήριο, προκειμένου αυτό το δικαστήριο να αποφασίσει χωρίς καθυστέρηση περί της νομιμότητας της κράτησης και να διατάξει την άρση της, αν αυτή δεν είναι νόμιμη.

Επιπροσθέτως, η αδυναμία πρόσβασης των διοικητικά κρατούμενων σε δωρεάν νομική βοήθεια, ιδίως στα σύνορα, είναι επαρκώς καταγεγραμμένη [βλ. και τις πρόσφατες καταδικαστικές αποφάσεις του ΕΔΔΑ Kaak κ.ά. κατά Ελλάδας της 3/10/2019 (αριθ. 34215/16), O.S.A. κ.ά. κατά Ελλάδας της 21/03/2019 (αριθ. 39065/16), J.R. κ.ά. κατά Ελλάδας της 25/01/2018 (22696/16)]. Η δε αναφορά του σχεδίου νόμου (άρθρ. 46, παρ. 7) σε παροχή δωρεάν νομικής βοήθειας κατά τα προβλεπόμενα στο ν. 3226/2004 ουδόλως διασφαλίζει την πρόσβαση των κρατούμενων σε αποτελεσματικό ένδικο μέσο, καθώς, αφενός ο ν. 3226/2004 προϋποθέτει μια σειρά δικαιολογητικών τα οποία στερούνται οι διοικητικά κρατούμενοι (βλ. άρθρ. 2, παρ. 2) και, αφετέρου, η δίκη για την οποία ζητείται δωρεάν νομική βοήθεια δε δύναται να λάβει χώρα παρά μόνο τουλάχιστον 15 ημέρες μετά

την υποβολή των σχετικών δικαιολογητικών (βλ. άρθρ. 2, παρ. 3), κάτι το οποίο, ωστόσο, έρχεται σε αντίθεση με την προϋπόθεση της «ταχύτητας» του διοικητικού ελέγχου κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 5, παρ. 4 της ΕΣΔΑ (βλ. σχετικά και την απόφαση του ΕΕΔΑ Shcherbina κατά Ρωσίας της 26/06/2004 (41970/11), §§ 65-70, όπου η καθυστέρηση 16 ημερών μέχρι την έκδοση δικαστικής απόφασης επί ενδίκου μέσου κατά κράτησης θεωρήθηκε υπερβολική).

Σχόλιο 7:

Δεν προσδιορίζεται με ποια διαδικασία και επί τη βάσει ποιων κριτηρίων οι Αρχές Παραλαβής εκτιμούν αν ο αιτών/αιτούσα χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων (παρ. 1), σε τι συνίσταται η «επαρκής υποστήριξη», καθώς και η διαδικασία και τα κριτήρια επί τη βάσει των οποίων κρίνεται ότι «η κατάλληλη υποστήριξη [...] δεν μπορεί να παρέχεται εντός του πλαισίου των διαδικασιών των άρθρων 83 παράγραφος 9 και 90».

Σχόλιο 8:

Η πρόβλεψη να μην συνυπολογίζονται στην διάρκεια της κράτησης τα άλλα διαστήματα κράτησης που έχουν επιβληθεί στο πλαίσιο άλλων διαδικασιών, είναι εξαιρετικά προβληματική καθώς στην πράξη μπορεί να οδηγήσει σε σημαντική αύξηση της διάρκειας κράτησης των αλλοδαπών και πέραν του 18μηνου. Επιπλέον, δεν προβλέπονται εναλλακτικά μέτρα αντί της κράτησης, όπως η καταβολή χρηματικής εγγύησης ή η τακτική εμφάνιση ενώπιον των αρχών ή υποχρεωτική διαμονή σε υποδεικνυόμενο μέρος ενώ καταργείται και η αυτεπάγγελτη, τακτική δικαστική αναθεώρηση της κράτησης, που αποτελεί, κατά το ισχύον δίκαιο, πρόσθετη, σημαντική εγγύηση για την τακτική επανεξέταση της νομιμότητας της κράτησης

Σχόλιο 9:

Άρθρο 46: Δυνατότητα γενικευμένης και παρατεταμένης επιβολής κράτησης εις βάρος αιτούντων άσυλο.

Η διάταξη του Άρθρου 46 ν/σ εισάγει το πρώτον στην ελληνική έννομη τάξη τη δυνατότητα κράτησης αιτούντα άσυλο, ο οποίος έχει ήδη καταθέσει αίτημα ασύλου εν ελευθερία για το σύνολο των επιτρεπόμενων από την Οδηγία 2013/33/ΕΕ λόγων κράτησης. Για το λόγο αυτό η διάταξη δημιουργεί ένα γενικευμένο καθεστώς ανασφάλειας και ευθέως υπονομεύει το 'τεκμήριο υπέρ της ελευθερίας'. Επιπλέον, οι προτεινόμενες διατάξεις, λόγω της ασαφούς διατύπωσής τους, και των σκέψεων της αιτιολογικής έκθεσης, δύναται να θεωρηθεί ότι μπορεί να προβλέπουν ως επιτρεπόμενο χρόνο κράτησης αιτούντα άσυλο, ακόμη και το ανώτατο χρονικό όριο των 18 μηνών, που προβλέπεται από την Οδηγία Επιστροφής, ενώ επίσης ρητά διακρίνουν την κράτηση λόγω εξέτασης αίτησης ασύλου από την κράτηση στο πλαίσιο απομάκρυνσης (επιστροφής/απέλασης/επανεισδοχής) η οποία ήδη κατά το ν. 3907/2011 μπορεί να διαρκέσει για ανώτατο χρονικό διάστημα 18 μηνών. Ταυτόχρονα, οι αιτήσεις ασύλου κρατούμενων προβλέπεται ότι θα εξετάζονται στο πλαίσιο της «κατά απόλυτης προτεραιότητας διαδικασίας» ήτοι ολοκλήρωση του α' βαθμού εντός μόλις 15 ημερών, λαμβάνοντας δε υπόψη την ιδιαίτερα δυσμενή θέση του κρατούμενου αιτούντα άσυλο, καθίσταται προφανές το ανέφικτο της άσκησης των κατοχυρωμένων δικαιωμάτων του αιτούντων άσυλο, που παραμένουν υπό κράτηση.

Η διάταξη καταργεί βασικές εγγυήσεις κατά την επιβολή/συνέχιση μέτρου κράτησης. Έτσι καταργείται ο αυτόματος δικαστικός έλεγχος της απόφασης επιβολής/παρατάσης της κράτησης αιτούντα άσυλο «με σκοπό την ελάφρυνση των διοικητικών αρχών και των δικαστηρίων» σύμφωνα με την αιτιολογική έκθεση, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη ότι εξαιτίας της φύσης των μέτρων κράτησης (στερητικών της ελευθερίας μέτρων) η υποχρέωση επιβολής/έγκρισης μέτρου κράτησης από Δικαστήριο συνιστά υποχρέωση που ευθέως απορρέει από το Κράτος Δικαίου και την ίδια την συνταγματικά κατοχυρωμένη υποχρέωση σεβασμού και προστασίας της αξίας του ανθρώπου. Επιπλέον καταργείται η εισήγηση της Υπηρεσίας Ασύλου για τη συνέχιση

μέτρου κράτησης αιτούντα άσυλο, και προβλέπεται ότι η απόφαση κράτησης λαμβάνεται «κατόπιν ενημέρωσης του Προϊσταμένου της Αρμόδιας Αρχής Παραλαβής».

Επισημαίνεται δε ότι, για ακόμη μια φορά, οι ελληνικές αρχές δεν καταργούν την δυνατότητα κράτησης ασυνόδευτων παιδιών και παιδιών που συνοδεύονται από μέλη της οικογένειάς τους, παρά το γεγονός ότι η κράτησή τους, στο πλαίσιο της νομοθεσίας του ασύλου και της μετανάστευσης, είναι αντίθετη προς το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 10 : Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθόσον δεν περιλαμβάνεται σχετική πρόβλεψη στην Οδηγία.

Το υποβληθέν σχόλιο είναι εν μέρει ορθό με την επισήμανση ότι δέον να γίνεται αυτεπάγγελτος έλεγχος της παράτασης της κράτησης, καθώς αποκλείεται ο δικαστικός επανέλεγχος της αρχικής απόφασης κράτησης του αιτούντος άσυλο κατόπιν διαβίβασης του φακέλου από την αρμόδια Αρχή, η οποία ούτως ή άλλως προβλέπεται ότι μπορεί να αμφισβητείται με υποβολή αντιρρήσεων. Τούτο είναι απολύτως συμβατό με την Οδηγία 2013/33/ΕΕ και αποφεύγεται η σωρευτική δικαστική επανεξέταση της κράτησης του ιδίου αιτούντος, ενώ, σχετική ευχέρεια παρέχεται και από το άρθρο 15 της Οδηγίας 2008/115/ΕΚ. Περαιτέρω, δεκτό το σχόλιο και ως προς το ζήτημα του ελέγχου της νομιμότητας της παράτασης της κράτησης, το οποίο πλέον αντιμετωπίζεται αντίστοιχα με το άρθρο 30 παρ. 3 του ν. 3907/2011. Όσον αφορά στη διαδικασία των αντιρρήσεων, υπό την ισχύουσα μορφή, δεν έχουν κριθεί ως αντίθετες προς την ΕΣΔΑ (ίδτετε ΚΑΑΚ and others V. Greece). Τέλος, δεκτή η προσθήκη για τους ευάλωτους αιτούντες άσυλο.

Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι τα διαστήματα κράτησης δεν συνυπολογίζονται, όπως προκύπτει και από τη Νομολογία του ΣτΕ (ίδτετε περαιτέρω ενδεικτικά και απόφαση του ΔΕΕ στην υπόθεση Kadzoev, C-357/09, σκέψεις 45 : «Επομένως, η κράτηση ενόψει απομάκρυνσης, η οποία διέπεται από την οδηγία 2008/115 και η κράτηση που διατάσσεται κατά άτομου που ζητεί άσυλο, βάσει π.χ. των οδηγιών 2003/9 και 2005/85 και των εφαρμοστέων διατάξεων του εθνικού δικαίου, εντάσσονται σε διαφορετικές νομικές ρυθμίσεις. Κατά συνέπεια, ... το χρονικό διάστημα του εγκλεισμού ενός ατόμου σε κέντρο προσωρινής κράτησης βάσει απόφασης που έχει ληφθεί σύμφωνα με τις εθνικές και τις κοινοτικές διατάξεις που αφορούν τους αιτούντες άσυλο δεν μπορεί να θεωρηθεί ως χρόνος κράτησης ενόψει απομάκρυνσης κατά την έννοια του άρθρου 15 της οδηγίας 2008/115.»

Άρθρο 47

(Άρθρο 10 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Συνθήκες κράτησης

1. Οι αιτούντες κρατούνται στους χώρους κράτησης που προβλέπονται στο άρθρο 31 του ν. 3907/2011.

2. Οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε οι αιτούντες να κρατούνται κατά κανόνα σε ειδικές εγκαταστάσεις, χωριστά από κρατούμενους του κοινού ποινικού δικαίου και στο μέτρο του δυνατού, χωριστά από άλλους πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που δεν έχουν υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας. Όταν αυτό δεν είναι δυνατόν, οι αρμόδιες Αρχές διασφαλίζουν ότι οι συνθήκες κράτησης πληρούν τις λοιπές προϋποθέσεις του παρόντος άρθρου.

3. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση έχουν πρόσβαση σε υπαίθριους χώρους.

4. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν ώστε τα πρόσωπα που εκπροσωπούν την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες, καθώς και οι οργανώσεις, οι οποίες βάσει ειδικής

συμφωνίας ενεργούν για λογαριασμό της Ύπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες στην Ελλάδα, να έχουν δυνατότητα επικοινωνίας και να μπορούν να επισκέπτονται τους αιτούντες υπό κράτηση, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό βίο των κρατούμενων,

5. Οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε (α) να γίνεται πλήρως σεβαστή η ιδιωτική ζωή των οικογενειών που κρατούνται, (β) να διασφαλίζεται η δυνατότητα των μελών της οικογένειας, του εκπροσώπου, των νομικών συμβούλων ή συνηγόρων να επισκέπτονται και να επικοινωνούν με τους αιτούντες, καθώς και η δυνατότητα πρόσβασης δημόσιων φορέων και πιστοποιημένων κοινωνικών φορέων, προκειμένου να παράσχουν στους κρατούμενους αιτούντες και ιδιαίτερα στις περιπτώσεις ευάλωτων προσώπων και ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 58, νομικές, ψυχοκοινωνικές και ιατρικές υπηρεσίες, υπό συνθήκες που δεν θίγουν τον ιδιωτικό τους βίο. Περιορισμοί στην πρόσβαση αυτή μπορούν να τίθενται μόνο όταν συντρέχουν αντικειμενικοί λόγοι για την τήρηση της ασφάλειας και της δημόσιας τάξης ή την ομαλή διοικητική διαχείριση των εγκαταστάσεων κράτησης, που όμως δεν μπορούν να καθιστούν υπερβολικά δυσχερή ή αδύνατη την πρόσβαση αυτή.

6. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση ενημερώνονται συστηματικά για τους κανόνες που εφαρμόζονται στην εγκατάσταση εντός της οποίας κρατούνται, καθώς και για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 43. Οι αρμόδιες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν από την υποχρέωση αυτή σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογη περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν ο αιτών κρατείται σε συνοριακό φυλάκιο ή σε ζώνη διέλευσης, εφόσον όμως δεν εφαρμόζεται η διαδικασία του άρθρου 90 του παρόντος.

7. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν (α) για την παροχή στους αιτούντες κατά την διάρκεια της κράτησης της προσήκουσας ιατρικής φροντίδας και (β) για την διασφάλιση του δικαιώματος των αιτούντων για νομική εκπροσώπηση.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Κρίνεται αναγκαία η ρητή απαγόρευση της κράτησης των αιτούντων άσυλο με πρόσωπα που κρατούνται βάσει του κοινού ποινικού δικαίου στην παρ. 2, καθώς και η διασφάλιση της σταθερής πρόσβασης των αιτούντων σε υπαίθριους χώρους στην παρ. 3.

Επίσης, όσον αφορά την παρ. 7, συνίσταται επαναφορά της προηγούμενης διατύπωσης στο αρ. 46, παρ. 10, περ. δ' και ε' Ν 4375/2016, σύμφωνα με την οποία οι αρχές παρέχουν την προσήκουσα ιατρική φροντίδα και διασφαλίζουν το δικαίωμα στη νομική εκπροσώπηση, όχι απλώς μεριμνούν για την παροχή αυτών.

Σχόλιο 2:

Παρατηρείται σοβαρή υποχώρηση των δικαιωμάτων των κρατούμενων αιτούντων διεθνή προστασία σε σχέση με τον ισχύοντα νόμο στην παράγραφο 6. Οι αιτούντες που τελούν υπό κράτηση ενημερώνονται «σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν». Από ποιόν και με ποιά κριτήρια εικάζεται, δε διευκρινίζεται.

Επίσης σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογη περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν ο αιτών κρατείται σε συνοριακό φυλάκιο ή σε ζώνη διέλευσης» μπορεί να μην ενημερώνεται. Αυτή η Πρόβλεψη μπορεί να παραβιάσει π.χ. το δικαίωμα στην άσκηση προσφυγής ή την εμφάνιση στις αρχές που απαιτείται από άλλες διατάξεις και να οδηγήσει τον αιτούντα εκτός διαδικασίας διεθνούς προστασίας χωρίς υπαιτιότητά του. Συνεπώς, πρέπει να απαλειφθούν οι ως άνω προβληματικές διατάξεις. Η σχετική κοινοτική οδηγία προβλέπει μεν αντίστοιχες διατυπώσεις με την προτεινόμενη ρύθμιση αλλά το κράτος μέλος υποχρεούται να τις διευκρινήσει επαρκώς και όχι απλώς να αντιγράψει την ασαφή διατύπωση της οδηγίας αλλιώς η μεταφορά της οδηγίας στο ελληνικό δίκαιο δεν είναι ορθή.

Σχόλιο 3:

6. «σε γλώσσα που ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν»: ποιος θα είναι ο αρμόδιος να εικάσει τη γλώσσα που οι αιτούσες/αιτούντες κρατούμενες/οι κατανοούν;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το υποβληθέν σχόλιο είναι εν μέρει ορθό κατά το αρχικό σκέλος αυτού και λαμβάνεται υπόψη. Κατά το δεύτερο σκέλος προτείνεται να μην υιοθετηθεί, διότι το άρθρο 10 της Οδηγίας κάνει χρήση του ρήματος «μεριμνούν» για την νομική εκπροσώπηση, ενώ στην παρούσα ενσωμάτωση επιλέγεται η λέξη «διασφάλιση» ως πληρέστερη νοηματικά, καθώς και δεν υπήρχε πρόβλεψη για την ιατρική φροντίδα στην προηγούμενη διατύπωση.

Σχόλιο 2 έως 3: Πρόκειται για αυτούσια μεταφορά της οδηγίας, χωρίς –όμως- να αλλάζει η διατύπωση ότι «ευλόγως εικάζεται ότι κατανοούν», η οποία ίσχυε ήδη με τον προηγούμενο νόμο.

Άρθρο 48

(Άρθρο 11 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Κράτηση ευάλωτων ατόμων και αιτούντων με ειδικές ανάγκες υποδοχής

1. Η υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας των αιτούντων υπό κράτηση που είναι ευάλωτα άτομα αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών. Στις περιπτώσεις κράτησης, οι αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάστασή τους, συμπεριλαμβανομένης της υγείας τους.

2. Οι ανήλικοι κρατούνται μόνο σε έσχατη ανάγκη, πάντα με γνώμονα το βέλτιστο συμφέρον τους, και εφόσον αποδειχθεί ότι δεν μπορούν να εφαρμοστούν εναλλακτικά και λιγότερο περιοριστικά μέτρα. Η κράτηση είναι όσο το δυνατό συντομότερη και καταβάλλεται κάθε δυνατή προσπάθεια για την άρση της κράτησης και την παραπομπή σε κέντρα φιλοξενίας κατάλληλα για ανηλίκους και ποτέ σε σωφρονιστικά ιδρύματα. Σε κάθε περίπτωση το διάστημα έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας παραπομπής των ανηλίκων σε κέντρα φιλοξενίας δεν μπορεί να υπερβαίνει τις είκοσι πέντε (25) ημέρες. Αν, λόγω εξαιρετικών περιστάσεων, όπως η σημαντική αύξηση του αριθμού των ανηλίκων που εισέρχονται στην ελληνική επικράτεια, παρά τις εύλογες προσπάθειες των αρμόδιων Αρχών, δεν έχει καταστεί εφικτή η ασφαλής παραπομπή των ανηλίκων εντός του ανωτέρω χρονικού διαστήματος των είκοσι πέντε (25) ημερών, η κράτηση μπορεί να παραταθεί για διάστημα είκοσι (20) ημερών. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι κρατούνται μόνο σε εξαιρετικές περιστάσεις κατά τους όρους των προηγούμενων εδαφίων.

Οι ανήλικοι κρατούνται χωριστά από ενήλικες. Οι ανήλικοι πρέπει να έχουν τη δυνατότητα να ασχολούνται με δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και των εκπαιδευτικών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων που αρμόζουν στην ηλικία τους.

3. Στις οικογένειες υπό κράτηση παρέχεται ξεχωριστό κατάλυμα με τη συγκατάθεση όλων των ενήλικων μελών τους, υπό συνθήκες που διασφαλίζουν την προστασία της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις και για εύλογο χρονικό διάστημα, το οποίο πρέπει να είναι όσο το δυνατόν συντομότερο, οι αρμόδιες αρχές μπορούν να παρεκκλίνουν από το προηγούμενο εδάφιο.

4. Οι γυναίκες υπό κράτηση στεγάζονται χωριστά από άντρες, εκτός εάν οι τελευταίοι αποτελούν μέλη της οικογένειας τους και υπό την προϋπόθεση της συγκατάθεσής τους. Εξαιρέσεις στο πρώτο εδάφιο μπορούν επίσης να ισχύσουν όσον αφορά τη χρήση κοινόχρηστων χώρων που έχουν σχεδιαστεί για ψυχαγωγικές ή κοινωνικές δραστηριότητες, συμπεριλαμβανομένης της χορήγησης γευμάτων. Οι αρμόδιες αρχές μεριμνούν ώστε να αποφεύγεται η κράτηση γυναικών κατά τη διάρκεια της κύησης και για τρεις (3) μήνες μετά τον τοκετό, καθώς και να επιδιώκεται η μεταφορά και διαμονή τους σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας.

5. Όταν εκλείψουν οι λόγοι που δικαιολογούν την κράτηση ενός αιτούντος σύμφωνα με το άρθρο 46, οι αρχές που διέταξαν την κράτηση, με αιτιολογημένη απόφασή τους, αφήνουν ελεύθερο τον αιτούντα και ενημερώνουν αμελλητί τις Αρχές Παραλαβής ή την Αρχή Προσφυγών, εφόσον η αίτηση εκκρεμεί σε δεύτερο βαθμό, προκειμένου η εξέταση της προσφυγής να γίνει υπό τους όρους της παραγράφου 9 του άρθρου 46.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Η κράτηση των ανηλίκων αντιβαίνει στο διεθνές ενωσιακό και εθνικό νομικό πλαίσιο και συνιστά παραβίαση θεμελιωδών δικαιωμάτων τους. Δε νοείται πως το να κρατείται ένα παιδί σε κέντρο κράτησης, μπορεί για οποιονδήποτε λόγο να είναι για το βέλτιστο συμφέρον του.

Ήδη το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου έχει λάβει αποφάσεις ασφαλιστικών μέτρων κατά της απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης ανηλίκων που κρατούνται. Είναι επιτακτική ανάγκη να ληφθούν μέτρα αντικατάστασης της κράτησης παιδιών ως λύση, προκειμένου αφ' ενός να μην παραβιάζονται Ευρωπαϊκοί Κανονισμοί και αφ' ετέρου να μην επανατραυματίζεται ο ευαίσθητος ψυχισμός του παιδιού.

Σχόλιο 2:

Όλα τα παραπάνω έχουν προαπαιτούμενο να υπάρχουν διερμηνείς ώστε να αναγνωρίζονται οι ανάγκες των ατόμων.

Σχόλιο 3:

Στην παράγραφο 3 και 4 πρέπει να προβλεφθεί τι θα ισχύει στις περιπτώσεις συζύγων όπου η γυναίκα είναι ανήλικη, αν θα αναγνωρίζεται συζυγικός δεσμος και υπό ποιους όρους, αν το ζεύγος θα χωρίζεται, ποιος φορέας αναλαμβάνει τη μεριμνα τυχόν τέκνων και με ποιον τρόπο θα εφαρμοστούν αυτά προστατεύοντας την ψυχική υγεία τόσο της ανήλικης συζύγου όσο και των τέκνων.

Σχόλιο 4:

3.Η παρ. 1 του άρθρου 48 να συμπληρωθεί ως ακολούθως (βλ. με έντονη γραμματοσειρά): «1. Η υγεία, συμπεριλαμβανομένης της ψυχικής υγείας των αιτούντων υπό κράτηση που είναι ευάλωτα άτομα, ιδίως δε άτομα με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις, αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών. Στις περιπτώσεις κράτησης, οι αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάστασή τους».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 4: Πρόκειται για αυτούσια μεταφορά της οδηγίας. Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι αφορά θέματα εκτός του παρόντος σχεδίου νόμου.

Άρθρο 50**(Άρθρο 13 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)****Ιατρικές εξετάσεις**

1. Οι πολίτες τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις υποβάλλονται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους σε ιατρικές εξετάσεις, όπως προβλέπεται στο άρθρο 39 και τις σχετικές έγγραφες οδηγίες των αρμόδιων υπηρεσιών για την πρόληψη μετάδοσης νοσημάτων του Υπουργείου Υγείας, προκειμένου να διερευνηθεί εάν πάσχουν από ασθένεια που εγκυμονεί κίνδυνο επιδημίας, κατά τα οριζόμενα από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, ή ασθένεια που μεταδίδεται αερογενώς ή με το συγχρωτισμό. Οι αρμόδιες Αρχές μεριμνούν για τη λήψη των αναγκαίων για την προάσπιση της δημόσιας υγείας προληπτικών και θεραπευτικών μέτρων και διαχειρίζονται τα ιατρικά δεδομένα των ασθενών, σύμφωνα με την αρχή της εμπιστευτικότητας.

2. Ο ιατρικός έλεγχος πραγματοποιείται με σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια και συνοδεύεται απαραίτητα από κατάλληλη ενημέρωση των υποβαλλόμενων σε αυτόν, σχετικά με τους λόγους για τους οποίους πραγματοποιείται, καθώς και τη θεραπευτική αγωγή που θα ακολουθηθεί, εφόσον χρειαστεί, σε γλώσσα που οι ενδιαφερόμενοι κατανοούν και λαμβάνοντας υπόψη την ατομική τους κατάσταση, συμπεριλαμβανομένης της ηλικίας και του φύλου τους.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

2. Ποιος είναι ο υπεύθυνος αρμόδιος φορέας για τη χορήγηση της θεραπευτικής αγωγής που πιθανώς να χρειαστεί να ακολουθηθεί; Δεδομένου μάλιστα ότι για πολλές χρόνιες παθήσεις ή και σοβαρές νόσους τα φάρμακα δεν μπορούν να καλυφθούν από το οικονομικό βοήθημα που λαμβάνουν οι αιτούσες/αιτούντες άσυλο στην Ελλάδα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθώς αφορά θέμα εκτός του παρόντος σχεδίου νόμου.

Άρθρο 51**(Άρθρο 14 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)****Εκπαίδευση των ανηλίκων**

1. Οι ανήλικοι αιτούντες και τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων κατά την παραμονή τους στη χώρα υποχρεούνται να εντάσσονται σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος. Η ένταξη γίνεται υπό προϋποθέσεις ανάλογες με αυτές που ισχύουν για τους Έλληνες πολίτες και με διευκολύνσεις ως προς την εγγραφή σε περίπτωση δυσχερειών υποβολής των απαιτούμενων δικαιολογητικών, και για όσο χρονικό διάστημα δεν εκτελείται μέτρο απομάκρυνσης που εκκρεμεί κατά των ιδίων ή των γονέων τους. Απώλεια του δικαιώματος παρακολούθησης του εκπαιδευτικού προγράμματος της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης δεν επέρχεται αποκλειστικά και μόνο λόγω ενηλικίωσης των ανωτέρω αιτούντων. Με απόφαση

του Υπουργού Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής της παρούσας παραγράφου.

2. Η ένταξη στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της ταυτοποίησης του ανηλίκου. Εάν παρά την διαθεσιμότητα των σχολικών δομών, ο αιτών δεν συμμορφώνεται προς την υποχρέωση της παραγράφου 1 και δεν εγγράφεται, ούτε και παρακολουθεί τα αντίστοιχα σχολικά μαθήματα, οι υλικές συνθήκες υποδοχής περιορίζονται σύμφωνα με το άρθρο 57 και περαιτέρω επιβάλλονται σε βάρος των ενηλίκων μελών της οικογένειας του ανηλίκου οι προβλεπόμενες για τους Έλληνες πολίτες διοικητικές κυρώσεις.

3. Για τη διευκόλυνση της ένταξης στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα, εκπαιδευτικές δράσεις, στο πλαίσιο της άτυπης εκπαίδευσης, μπορούν να παρέχονται μεταξύ άλλων και εντός των κέντρων φιλοξενίας.

4. Όταν, για ειδικούς λόγους που αφορούν τον ανήλικο, είναι αδύνατη η πρόσβαση του στο εκπαιδευτικό σύστημα, λαμβάνονται τα κατάλληλα προς τούτο μέτρα, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Εργασίας, Κοινωνικής Ασφάλισης και Κοινωνικής Αλληλεγγύης και Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων μπορούν να ρυθμίζονται οι ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις εφαρμογής των παραγράφων 3 και 4.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Αφαιρείται το δικαίωμα των παράτυπων αλλοδαπών ανηλίκων (χωρίς κάποιο τίτλο διαμονής) να εγγράφονται στο σχολείο, όπως προβλέπεται από το ισχύον δίκαιο. Παραβιάζεται έτσι ένα βασικό δικαίωμα των παιδιών στην εκπαίδευση κατά τη Σύμβαση για τα Δικαιώματα του Παιδιού που αποτελεί διεθνή σύμβαση που έχει ενσωματωθεί στο ελληνικό δίκαιο κι έχει υπέρτερη ισχύ έναντι κάθε εσωτερικού νόμου, άρα και της προτεινόμενης ρύθμισης, εάν καταστεί νόμος ως έχει.

Σχόλιο 2:

«Οι ανήλικοι αιτούντες και τα ανήλικα τέκνα των αιτούντων κατά την παραμονή τους στη χώρα υποχρεούνται να εντάσσονται σε μονάδες παροχής πρωτοβάθμιας και δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης του δημόσιου εκπαιδευτικού συστήματος»
2. Η ένταξη στο δημόσιο εκπαιδευτικό σύστημα λαμβάνει χώρα το αργότερο εντός τριών (3) μηνών από την ημερομηνία ολοκλήρωσης της ταυτοποίησης του ανηλίκου.: Καμία από τις δυο προτάσεις δεν είναι ρεαλιστική, ειδικά όσον αφορά την πραγματικότητα των νησιών. Εκλείπουν οι κατάλληλες δομές και το απαραίτητο προσωπικό, ενώ για την έκδοση του ΑΔΥΜ και την χορήγηση των εμβολίων στα ανήλικα άτομα υπάρχει καθυστέρηση μεγαλύτερη των 3 μηνών. Το αποτέλεσμα της εφαρμογής αυτών των παραγράφων θα είναι να τιμωρηθούν τα ανήλικα άτομα και οι οικογένειές τους αδιάκριτα, χωρίς να λαμβάνονται υπόψη οι πραγματικές συνθήκες.

Σχόλιο 3:

Η πρόβλεψη του περιορισμού υλικών συνθηκών υποδοχής που επιβάλλονται σε βάρος των ενηλίκων μελών της οικογένειας του ανηλίκου που δεν συμμορφώνονται στη υποχρέωση εγγραφής και παρακολούθησης θεωρείται προβληματική όχι μόνο λόγω του τιμωρητικού της χαρακτήρα αλλά και γιατί δεν παρέχει εχέγγυα διασφάλισης του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού καθώς οι υλικές συνθήκες υποδοχής αφορούν την οικογένεια ως σύνολο.

Σχόλιο 4:

Προτείνουμε να γίνει ρητή αναφορά και σε ασυνόδευτους ανηλίκους και παιδιά χωριζόμενα από την οικογένειά τους.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 4: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι στο παρόν Μέρος Β' του παρόντος σχεδίου νόμου, ενσωματώνεται η Οδηγία 2013/33/ ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις απαιτήσεις για την **υποδοχή** των αιτούντων διεθνή προστασία».

Περαιτέρω, προτείνεται η μη υιοθέτηση του 2^{ου} σχολίου, καθώς ερείδεται επί εσφαλμένης προϋπόθεσης. Ειδικότερα, το παρόν άρθρο θεσπίζει την ένταξη στο σύστημα (και κύρωση) μόνο αν παρέχεται στους αιτούντες η δυνατότητα ένταξης, ενώ ο ίδιος τυχόν δεν το επιθυμούν. Κατά τα λοιπά σχόλια δεν πτεοίεται η υιοθέτησή τους.

Άρθρο 53**(Άρθρο 15 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)****Απασχόληση**

1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία, μετά την πάροδο έξι μηνών από την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, αν δεν έχει ληφθεί πρωτοδίκως απόφαση από την αρμόδια αρχή και η καθυστέρηση δεν μπορεί να αποδοθεί σε αυτούς, έχουν δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας υπό τους όρους και προϋποθέσεις του άρθρου 71 του ν. 4375/2016, εφόσον κατέχουν «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού», σύμφωνα με το άρθρο 70, και καθ' όλη τη διάρκεια ισχύος του.

2. Το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας ανακαλείται αυτοδικαίως σε περίπτωση απορριπτικής απόφασης, η οποία δεν έχει ανασταλτικό χαρακτήρα, και οι αιτούντες δεν έχουν δικαίωμα παραμονής στη χώρα.

3. Οι αιτούντες υποχρεούνται να ενημερώνουν τις αρμόδιες αρχές για κάθε έναρξη επαγγέλματος ή για κάθε σύμβαση εξαρτημένης εργασίας που συνάπτουν, με την προσκόμιση βεβαίωσης έναρξης εργασιών ή αντιγράφου της σύμβασης ή της αναγγελίας πρόσληψης στον ΟΑΕΔ. Σε περίπτωση παραβίασης της υποχρέωσης αυτής εφαρμόζεται το άρθρο 57.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

Η καθυστέρηση για άδεια εργασίας στους αιτούντες διεθνή προστασία μετά το εξάμηνο από την καταγραφή της δεν δικαιολογείται και πρέπει να καταργηθεί.

Τα οφέλη της συμμετοχής των αιτούντων άσυλο στην αγοράς εργασίας είναι σημαντικά και έχουν αλυσιδωτές συνέπειες. Μπορεί π.χ. να μειώσουν τις δημόσιες δαπάνες για τη φροντίδα της ψυχικής υγείας, μια και σύμφωνα με έκθεση του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας, η ανεργία προσδιορίζεται ως «ένας από τους κύριους παράγοντες που συνδέονται με προβλήματα ψυχικής υγείας για τους πρόσφυγες» και μπορεί αναμφισβήτητα να οδηγήσει σε κατάθλιψη και αποδυνάμωση.

Η γρήγορη πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με δεδομένες τις ελλείψεις συνθήκες υποδοχής μπορεί να προσφέρει στους αιτούντες άσυλο τα οικονομικά μέσα για να συντηρηθούν χωρίς την υποστήριξη του κράτους και χωρίς να καταλήγουν στη 'μαύρη' εργασία. Επίσης, δεν θα πρέπει να παραβλεφθούν και οι αρνητικές επιπτώσεις της προνοιακής εξάρτησης και της περιθωριοποίησης στην κοινή γνώμη.

Σχόλιο 2:

Η καθυστέρηση για άδεια εργασίας στους αιτούντες διεθνή προστασία μετά το εξάμηνο από την καταγραφή της βρίσκει νομικό έρεισμα στη σχετική οδηγία η οποία προβλέπει τέτοια δυνατότητα για διάστημα έως και 9 μήνες από την καταγραφή του αιτούντος διεθνή προστασία.

Όστόσο, η διάταξη στερεί ένα κοινωνικό δικαίωμα από τους αιτούντες με το σκεπτικό ότι είτε θα είναι κρατούμενοι είτε θα παραμένουν σε κάποιο κέντρο υποδοχής ή φιλοξενίας και θα έχουν τις υλικές συνθήκες υποδοχής της οδηγίας.

Όμως, στην πράξη οι υλικές συνθήκες δεν είναι καλές, σε αρκετές περιπτώσεις στα κέντρα φιλοξενίας, ούτε βέβαια, επαρκούν τα χρήματα που δίνονται μέσω των προπληρωμένων καρτών, οπότε η εργασία συμβάλλει στην προσπάθεια για αξιοπρεπή διαβίωση των αιτούντων διεθνή προστασία, όσο διάστημα αναμένουν την απόφαση του κράτους για την αποδοχή ή μη της αίτησης διεθνούς προστασίας τους. Ευνοείται έτσι de facto η αδήλωτη εργασία σε βάρος τόσο των αιτούντων όσο και του κράτους που δεν εισπράττει ασφαλιστικές εισφορές. Το ισχύον νομικό καθεστώς επιτρέπει την ταυτόχρονη με την καταγραφή δυνατότητα νόμιμης εργασίας και καλό είναι να παραμείνει ως έχει.

Σχόλιο 3:

Ο στόχος της διάταξης, «προκειμένου να μην καθίσταται το σύστημα ασύλου ελκυστικό σε πολίτες τρίτων χωρών», στερείται τεκμηρίωσης. Ουδόλως προκύπτει ότι η ταχύτητα χορήγησης του δικαιώματος πρόσβασης των αιτούντων άσυλο στην απασχόληση σχετίζεται με τους λόγους για τους οποίους οι υπήκοοι τρίτων χωρών αιτούνται διεθνή προστασία. Επί παραδείγματι, κατά τη διάρκεια του πρώτου εξαμήνου του 2019, το Ηνωμένο Βασίλειο, όπου η πρόσβαση στην εργασία χορηγείται μετά την πάροδο ενός έτους, έλαβε περισσότερες αιτήσεις (20.900) από το Βέλγιο (12.820), όπου οι αιτούντες έχουν πρόσβαση στην απασχόληση με την πάροδο τετραμήνου από την κατάθεση της αίτησης.

Τουναντίον, η ταχεία πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με δεδομένες τις ελλείψεις συνθήκες υποδοχής και παρά την πληθώρα διοικητικών και πρακτικών εμποδίων στην αποτελεσματική απασχόληση, καθιστά σημαντικό βήμα για τους αιτούντες όπως αποκτήσουν, όσο το νωρίτερο δυνατόν, τα οικονομικά μέσα για να συντηρηθούν χωρίς την υποστήριξη του κράτους, και όπως επισπεύσουν τη διαδικασία ένταξής τους στην τοπική κοινωνία. Προς τούτο, πρόσφατες μεταρρυθμίσεις σε χώρες όπως η Γαλλία και η Κύπρος στόχευσαν στη μείωση του χρονικού ορίου που απαιτείται για την πρόσβαση των αιτούντων στην απασχόληση, από εννέα σε έξι μήνες και από έξι σε ένα μήνα αντίστοιχα.

Καθυστερώντας την απασχολησιμότητα, το προτεινόμενο μέτρο θα επιφέρει αρνητικά αποτελέσματα για τους αιτούντες αλλά και για τη διοίκηση, συντελώντας σε μεγαλύτερες περιόδους εξάρτησης των νεοαφιχθέντων προσφύγων από το ήδη βεβαρυμένο και ανεπαρκές σύστημα υποδοχής στη χώρα και διαμορφώνοντας συνθήκες που ευνοούν την αδήλωτη εργασία.

Παράλληλα, παραλείπεται από το Σχέδιο Νόμου η υποχρέωση περί διασφάλισης της «ουσιαστικής» πρόσβασης των αιτούντων άσυλο στην απασχόληση, δυνάμει του αρ. 15, παρ. 2 της Οδηγίας για την υποδοχή. Προς συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας με το ενωσιακό δίκαιο, καθίσταται αναγκαία η εσωτερίκευση της εν λόγω διάταξης.

Σχόλιο 4:

Η πρόβλεψη για τους 6 μήνες εισάγει ένα χρονικό περιορισμό ο οποίος περιορίζει ανατιολόγητα την πρόσβαση στην αγορά εργασίας, με υπονοούμενο στόχο η δυνατότητα πρόσβασης στην αγορά εργασίας να προσεγγίσει το χρόνο της έκδοσης απόφασης. Το άρθρο 57 εισάγει ευλογοφανείς περιορισμούς, οι οποίοι ωστόσο χωρίς συγκεκριμενοποίηση και εισαγωγή του κριτηρίου της μη καλής πίστης από πλευράς του αιτούντος θα οδηγήσει σε καταχρηστικές συμπεριφορές πιθανώς και περιορισμούς από πλευράς της διοίκησης. Πρόκειται περί δρακόντειας διάταξης.

Σχόλιο 5:

Η κατάργηση της δυνατότητας πρόσβασης στην απασχόληση για τους αιτούντες ασύλου κατά το πρώτο 6μηνο από την ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης της αίτησης διεθνούς προστασίας, μπορεί να λειτουργήσει επιβαρυντικά τόσο για τους ίδιους αλλά και το σύστημα υποδοχής το οποίο και παραμένει ανεπαρκές όσον αφορά στη διασφάλιση αξιοπρεπών συνθηκών διαβίωσης. Ενώ επιπλέον διαμορφώνονται συνθήκες που ευνοούν την αδήλωτη εργασία.

Σχόλιο 6:

Πρόκειται για ατυχή ρύθμιση, η οποία παραγνωρίζει την πραγματικότητα στην ελληνική αγορά εργασίας, την ίδια μάάλιστα στιγμή που ένα άλλο υπουργείο προωθεί στη Βουλή τροποποιήσεις του πλαισίου για το πρόστιμο της αδήλωτης εργασίας (άρθρα 65-68 ΣχΝ Επενδύω στην Ελλάδα). Εξάλλου ο έλεγχος και η αποτροπή της αδήλωτης εργασίας γίνεται ευχερέστερος με τη δυνατότητα νόμιμης πρόσβασης στην αγορά εργασίας, η οποία δηλώνεται στο σύστημα ΕΡΓΑΝΗ, με δεδομένο ότι οι συνθήκες υποδοχής των αιτούντων άσυλο δεν είναι, κατά γενική ομολογία, καλές. Επιπλέον η μη νόμιμη απασχόληση υπηκόων τρίτων χωρών εν γένει συνδέεται, δυστυχώς, αιτιωδώς και με την πιθανότητα απασχόλησής τους σε συνθήκες που προσιδιάζουν σε καταναγκαστική εργασία, όπως απέδειξε η απόφαση του ΕΔΔΑ Chowdury και λοιποί κατά Ελλάδος, η οποία εκκρεμεί σε στάδιο ενισχυμένης εποπτείας στην Επιτροπή Υπουργών του Συμβουλίου της Ευρώπης (<http://hudoc.exec.coe.int/ENG?i=004-47491>). Τέλος η ύπαρξη στην ελληνική έννομη τάξη πλαισίου ακόμα και για κατ' εξαίρεση νόμιμη απασχόληση παράτυπων μεταναστών στην αγροτική οικονομία (άρ. 13α ν. 4251/2014) καταδεικνύει την πλήρη αντίφαση με την παραπάνω ρύθμιση.

Σχόλιο 7:

1. Είναι γνωστό πως η ολοκλήρωση της διαδικασίας κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας όπως ισχύει, μπορεί να διαρκέσει αρκετούς μήνες. Προσθέτοντας μια επιπλέον αναμονή 6 μηνών μετά την ολοκλήρωση της κατάθεσης, χωρίς πρόσβαση στην αγορά εργασίας, ο αποκλεισμός των αιτούντων άσυλο είναι πολύ πιθανόν να είναι περίπου ένας χρόνος, αν όχι παραπάνω. Έχοντας υπόψη τις συνθήκες που επικρατούν σχετικά με τη διαβίωση των αιτούντων διεθνή προστασία, θα είναι η Πολιτεία έτοιμη, από την ημερομηνία ισχύος του νομοσχεδίου, να καλύψει επαρκώς τις βασικές ανάγκες των αιτούντων διεθνή προστασία, παρέχοντας στέγαση, διατροφή και χρηματικό βοήθημα στο διάστημα αυτό στο οποίο τους αποστερεί την πρόσβαση στην αγορά εργασίας;

Επιπροσθέτως, το επιπλέον αυτό διάστημα αποτελεί μια ακόμα τροχοπέδη στην ήδη δύσκολη πρόσβαση στην αγορά εργασίας καθώς και στην κοινωνική ένταξη εν γένει των ατόμων προσφυγικού υποβάθρου. (Στις δυσκολίες μπορούν να συμπεριληφθούν η ανεπαρκής γνώση Ελληνικών, η μη γνώση του τοπίου της αγοράς εργασίας όπως και οι διακρίσεις που είναι πιθανόν να υφίστανται στη διαδικασία πρόσληψης). Ως εκ τούτου, είναι σαφές ότι η συμμετοχή στην αγορά εργασίας, αποτελεί αποδεδειγμένα ζωτικής σημασίας παράγοντα ένταξης στην κοινωνία υποδοχής των πληθυσμών αυτών.

2. Δεν διευκρινίζεται αν κατά τη διάρκεια της προσφυγής, ύστερα από απορριπτική απόφαση σχετικά με το αίτημά τους, οι αιτούντες διεθνή προστασία θα εξακολουθούν να έχουν πρόσβαση στην αγορά εργασίας μέχρι την τελική απόφαση.

3. α) Δεν είναι κατανοητός ο λόγος που θα πρέπει ο ίδιος ο αιτών διεθνή προστασία να αναφέρει την πρόσληψή του στον ΟΑΕΔ, αφού ο εργοδότης ούτως ή άλλως γνωστοποιεί την πρόσληψη μέσω του συστήματος ΕΡΓΑΝΗ.

β) Δε γίνεται σαφές αν η “προσκόμιση βεβαίωσης έναρξης εργασιών” όπως αναφέρεται στην παρ.3 συνδέεται με το δικαίωμα άσκησης ανεξάρτητης επαγγελματικής δραστηριότητας καθώς μέχρι σήμερα δεν υπήρχε αντίστοιχη δυνατότητα.

Σχόλιο 8:

Άρθρο 53: Περιορισμός της πρόσβασης στην αγορά εργασίας

Η διάταξη περιορίζει την πρόσβαση στην αγορά εργασίας των αιτούντων άσυλο, επιτρέποντας της πρόσβασή τους σε αυτήν μόνο μετά την πάροδο 6 μηνών από την κατάθεση της αίτησης διεθνούς προστασίας, με αποτέλεσμα κατά το διάστημα αυτό ο αιτών να παραμένει απολύτως εξαρτημένος από τις προνοιακές παροχές και την παροχή συνθηκών υποδοχής (άρθρο 53) και μην επιτρέποντας τη δυνατότητα ένταξης στη χώρα, ενόψει και του μεγάλου ποσοστού αναγνωρισιμότητας των αιτούντων άσυλο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το υποβληθέν σχόλιο είναι εν μέρει ορθό ως προς την αναγκαιότητα «ουσιαστικής πρόσβασης» στην απασχόληση και λαμβάνεται υπόψη.

Σχόλια 2 έως τέλους: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα το άρθρο 15 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ.

Άρθρο 55

(Άρθρα 17 και 19 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Γενικοί κανόνες για τις υλικές συνθήκες υποδοχής και**ιατροφαρμακευτική περίθαλψη**

1. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση αρμόδιους κρατικούς φορείς, διεθνείς οργανισμούς και πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς μεριμνά για την παροχή στους αιτούντες υλικών συνθηκών υποδοχής, μέσω εθνικών, ενωσιακών ή άλλων πόρων. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής μπορεί να παρέχονται σε είδος ή υπό τη μορφή οικονομικού βοηθήματος και εξασφαλίζουν στους αιτούντες ένα επαρκές βιοτικό επίπεδο, το οποίο εγγυάται τη συντήρησή τους και προστατεύει τη σωματική και ψυχική τους υγεία, με γνώμονα το σεβασμό στην ανθρώπινη αξιοπρέπεια. Το ίδιο βιοτικό επίπεδο εξασφαλίζεται και στην περίπτωση των αιτούντων που τελούν υπό κράτηση. Ιδιαίτερη μέριμνα λαμβάνεται στην περίπτωση ατόμων με ειδικές ανάγκες υποδοχής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 58 του παρόντος.

2. Οι αιτούντες δικαιούνται να λαμβάνουν την απαραίτητη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, η οποία περιλαμβάνει, τις πρώτες βοήθειες και την αναγκαία θεραπεία ασθενειών και σοβαρών πνευματικών διαταραχών σύμφωνα με το άρθρο 33 του ν. 4368/2016. Για τον σκοπό αυτό χορηγείται στους αιτούντες, μέχρι να αποκτήσουν το δικαίωμα στην εργασία όπως προβλέπεται από το άρθρο 53, Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.), κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην ΥΑ Α3(γ)/ΓΠ/οικ.25132 ΦΕΚ Β 908 2016. Η Κ.Υ.Π.Α. χορηγείται από τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου και έχει διάρκεια ισχύος αντίστοιχη με τη διάρκεια ισχύος των δελτίων τους, εκτός από την Κ.Υ.Π.Α. των δικαιούχων γυναικών σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία ισχύει για ένα έτος. Η Κ.Υ.Π.Α. ανανεώνεται κατά την ανανέωση του δελτίου αιτήσαντος ασύλου κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις ισχύουσες διατάξεις».

3. Η παροχή του συνόλου ή μέρους των υλικών συνθηκών υποδοχής της παραγράφου 1 τελεί υπό την προϋπόθεση ότι οι αιτούντες δεν εργάζονται ή ότι η εργασία τους δεν αποφέρει επαρκείς πόρους, που να τους εξασφαλίζουν κατάλληλο βιοτικό επίπεδο, επαρκές για τη διαφύλαξη της υγείας τους και της συντήρησής τους, κατ' αναλογία με τα εισοδηματικά κριτήρια του άρθρου 235 του ν. 4389/2016.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Αναφορικά με την ΚΥΠΑ.

Η ιατροφαρμακευτική περίθαλψη έτσι όπως είναι διατυπωμένη στην διάταξη αυτή, είναι πιο περιοριστική από αυτό που προβλέπουν το άρθρο 33 Ν. 4368/16 και 17 παρ.2 Ν.4540/2018

Επιπλέον, έτσι όπως είναι διατυπωμένη η σχετική διάταξη, δε φαίνεται αν μπορεί να καλύψει και εμβολιασμούς, πράγμα απαραίτητο για τη δημόσια υγεία. Επίσης θα πρέπει να επισημανθεί ένα πρόβλημα: όταν για ανωτέρα βία, ο αιτών άσυλο δε μπορεί να προσέλθει στην Υπηρεσία Ασύλου να ανανεώσει το τρίπτυχό του, εφόσον η Υπηρεσία έχει ενημερωθεί, δεν εκδίδει πράξη διακοπής, αλλά ο αιτών οφείλει όταν παρέλθει ο λόγος που τον εμπόδιζε να ανανεώνει το τρίπτυχο, να προσέλθει για την ανανέωση. Στην περίπτωση όμως αυτή, τι γίνεται με την ΚΥΠΑ; Είναι πολύ πιθανόν ο αιτών άσυλο, να μη μπορεί να ανανεώσει για λόγους υγείας, τότε δηλαδή που περισσότερο έχει ανάγκη την ΚΥΠΑ, η οποία όμως θα έχει λήξει και δε θα μπορεί να την ανανεώσει. Ίσως θα πρέπει να υπάρξει ως πρόνοια, οτι η ΚΥΠΑ σε τέτοιες περιπτώσεις θα μπορεί να ανανεωθεί από κάποιον τρίτον.

Σχόλιο 2:

Ως προς την παράγραφο 3, για τους εργαζόμενους αιτούντες διεθνή προστασία, έχουν γίνει αναφορές στον Συνήγορο του Πολίτη ήδη από το 2017 για μη πρόσβαση σε κοινωνική ασφάλιση παρά τον νόμο 4251/2014, Κεφάλαιο ΣΤ', Άρθρο 21, παρ. 2 όπου «οι πολίτες τρίτων χωρών που διαμένουν νόμιμα στην Ελλάδα ασφαλίζονται στους οικείους ασφαλιστικούς οργανισμούς και έχουν τα ίδια ασφαλιστικά δικαιώματα με τους ημεδαπούς».

Το ζήτημα αυτό διαπιστώθηκε από τον οργανισμό μας ύστερα από αναφορές εργαζομένων αιτούντων άσυλο, που σε ορισμένα υποκαταστήματα του ΕΦΚΑ της Αττικής δεν μπόρεσαν να εξυπηρετηθούν. Η αιτιολογία της Κεντρικής Υπηρεσίας Γενικής Διεύθυνσης Παροχών και Υγείας, Αυτοτελές Τμήμα Νομοθεσίας Παροχών του ΕΦΚΑ σε ερώτημά μας για το συγκεκριμένο ζήτημα βασιζόταν στην εγκύκλιο 73 του 2013, όπου οι αιτούντες διεθνή προστασία «δεν έχουν ασφαλιστική ικανότητα επειδή δεν διαθέτουν άδεια μόνιμης διαμονής». Κρίνεται αναγκαίο να διερευνηθεί το ζήτημα και να διευκρινιστεί η ισχύς του δικαιώματος στην ασφαλιστική ικανότητα για τους εργαζόμενους αιτούντες διεθνή προστασία με το παρόν νομοσχέδιο.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 και 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι αφορά θέμα εκτός του παρόντος σχεδίου νόμου.

Άρθρο 56**(Άρθρο 18 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)****Ρυθμίσεις για τις υλικές συνθήκες υποδοχής**

1. Εφόσον η στέγαση των αιτούντων παρέχεται σε είδος, λαμβάνει μία από τις κατωτέρω μορφές ή αποτελεί συνδυασμό τους:

α) χώρος που χρησιμοποιείται προς το σκοπό της στέγασης των αιτούντων κατά τη διάρκεια της εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας που ασκείται στα σύνορα ή σε ζώνες διέλευσης, β) κέντρα φιλοξενίας, τα οποία μπορεί να λειτουργούν σε δημόσια ή ιδιωτικά κτίρια κατάλληλα διαμορφωμένα, υπό τη διαχείριση δημόσιων ή ιδιωτικών μη κερδοσκοπικών φορέων ή διεθνών οργανισμών, γ) ιδιωτικές κατοικίες, διαμερίσματα, ξενοδοχεία που μισθώνονται στο πλαίσιο στεγαστικών προγραμμάτων για αιτούντες και υλοποιούνται από δημόσιους ή ιδιωτικούς μη κερδοσκοπικούς φορείς ή διεθνείς οργανισμούς. Όλες οι παραπάνω μορφές στέγασης τελούν υπό την εποπτεία της αρμόδιας Αρχής υποδοχής, σε συνεργασία με τους κατά περίπτωση συναρμόδιους κρατικούς φορείς.

2. Με την επιφύλαξη των ειδικών όρων κράτησης, σύμφωνα με τα άρθρα 46 και 47 του παρόντος, διασφαλίζεται ότι:

α) οι οικογένειες στεγάζονται στον ίδιο χώρο και οι εξαρτώμενοι ενήλικες με ειδικές ανάγκες υποδοχής στεγάζονται μαζί με τους ενήλικες συγγενείς που, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, έχουν την ευθύνη αυτών, ενώ λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για τη διασφάλιση της προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής,

β) οι αιτούντες έχουν τη δυνατότητα να επικοινωνούν με συγγενείς, νομικούς συμβούλους, εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Προκειμένου να παρέχεται συνδρομή στους αιτούντες, παρέχεται πρόσβαση στα μέλη της οικογένειας, στους νομικούς συμβούλους, στους εκπροσώπους της Ύπατης Αρμοστείας του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες και άλλους πιστοποιημένους κοινωνικούς φορείς. Η δυνατότητα αυτή μπορεί να περιορίζεται προσωρινά και μόνο για λόγους που σχετίζονται με την ασφάλεια των φιλοξενούμενων και των χώρων φιλοξενίας,

γ) λαμβάνονται υπόψη για την παραπομπή σε κατάλληλο χώρο φιλοξενίας ζητήματα που αφορούν το φύλο, την ηλικία και την υπαγωγή των αιτούντων στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων,

δ) λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή βιαιοπραγιών και βίας σχετιζόμενης με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης της ταυτότητας φύλου, σεξουαλικής κακοποίησης και παρενόχλησης εντός των κέντρων φιλοξενίας,

ε) η μεταφορά αιτούντων σε άλλο χώρο στέγασης πραγματοποιείται μόνον όταν είναι αναγκαία και εφόσον έχει διασφαλιστεί η δυνατότητα τους να ενημερώνουν τους νομικούς τους συμβούλους για τη μεταφορά και τη νέα τους διεύθυνση.

3. Το προσωπικό που εργάζεται σε χώρους φιλοξενίας διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση, δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο.

4. Οι φορείς διαχείρισης των κέντρων φιλοξενίας μπορούν να επιτρέπουν στους αιτούντες να συμμετέχουν στη διαχείριση των υλικών μέσων και άυλων παραμέτρων της ζωής στα κέντρα, με σκοπό την καλύτερη οργάνωση της λειτουργίας των κέντρων και την κατά το δυνατόν αυτόνομη διαβίωση των αιτούντων.

5. Σε δεόντως αιτιολογημένες περιπτώσεις, μπορούν κατ' εξαίρεση να θεσπίζονται με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη ειδικότεροι όροι όσον αφορά τις υλικές συνθήκες υποδοχής διαφορετικές από τις προβλεπόμενες στο παρόν άρθρο, για εύλογη χρονική περίοδο η οποία είναι όσο το δυνατόν συντομότερη, όταν:

- α) απαιτείται εκτίμηση των ειδικών αναγκών του αιτούντος άσυλο σύμφωνα με το άρθρο 58 του παρόντος νόμου ή
- β) έχουν εξαντληθεί προσωρινά οι διαθέσιμες δυνατότητες στέγασης.
- Σε κάθε περίπτωση, η παρέκκλιση από τα ως άνω δεν αίρει την υποχρέωση της αρμόδιας Αρχής υποδοχής για παροχή στους αιτούντες των υλικών και άυλων μέσων για την κάλυψη των βασικών αναγκών διαβίωσής τους.

ΣΧΟΛΙΑ :**Σχόλιο 1:**

2δ. «λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή βιαιοπραγιών και βίας σχετιζόμενης με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης της ταυτότητας φύλου, σεξουαλικής κακοποίησης και παρενόχλησης εντός των κέντρων φιλοξενίας»: πώς λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα; Από ποιους φορείς και με ποιον τρόπο; Συνακολούθως, στη διάσταση της ταυτότητας φύλου, η οποία συμπεριλαμβάνεται στην έμφυλη βία, να προστεθεί ο σεξουαλικός προσανατολισμός και τα χαρακτηριστικά φύλου.

3. «Το προσωπικό που εργάζεται σε χώρους φιλοξενίας διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση, δεσμεύεται από κώδικα δεοντολογίας και υποχρεούται να τηρεί εχεμύθεια για προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία αυτών, σύμφωνα με το εθνικό δίκαιο». Υπάρχει μέριμνα για το προσωπικό που δεν τηρεί τους παραπάνω όρους;

Σχόλιο 2:

Εφόσον δεν ισχύσει η παρακάτω πρότασή μας για το Άρθρο 58, να μετασκευαστούν οπωσδήποτε οι παράγραφοι γ) και δ) ως εξής: “γ) λαμβάνονται υπόψη για την παραπομπή σε κατάλληλο χώρο φιλοξενίας ζητήματα που αφορούν το φύλο, την ηλικία, τον σεξουαλικό προσανατολισμό, την ταυτότητα φύλου και τα βιολογικά χαρακτηριστικά φύλου, καθώς και την υπαγωγή των αιτούντων στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων, δ) λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα για την αποφυγή βιαιοπραγιών και βίας σχετιζόμενης με το φύλο, συμπεριλαμβανομένης της διάστασης του σεξουαλικού προσανατολισμού, της ταυτότητας φύλου, των βιολογικών χαρακτηριστικών φύλου, της σεξουαλικής κακοποίησης και παρενόχλησης εντός των κέντρων φιλοξενίας,”

Επιπλέον, να απαλειφθεί η §4 “4. Μόνο τα άτομα της παραγράφου 1 θεωρούνται ότι έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής και συνεπώς επωφελούνται των ειδικών συνθηκών υποδοχής.” καθώς είναι παράλογο να θεωρείται ότι η κατάσταση ευάλωτης παραμένει αναλλοίωτη στο χρόνο και ανεπηρέαστη από νέες κοινωνικές συνθήκες που μπορεί να προκύψουν.

Σχόλιο 3:

4. Στην παρ. 5 του άρθρου 56 να συμπεριληφθεί διάταξη για τους αιτούντες διεθνή προστασία με αναπηρία και χρόνιες παθήσεις με την οποία να διασφαλίζεται η διαβίωσή τους σε κατάλληλα προσβάσιμες δομές, όπως το άρθρο 9 της Σύμβασης των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες υπαγορεύει.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το υποβληθέν σχόλιο είναι εν μέρει ορθό και λαμβάνεται υπόψη.

Σχόλιο 2 και 3: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι αφορά θέμα εκτός του

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β΄ ΠΕΡΙΟΡΙΣΜΟΣ Ή ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΩΝ ΥΛΙΚΩΝ ΣΥΝΘΗΚΩΝ ΥΠΟΔΟΧΗΣ

Άρθρο 57

(Άρθρο 20 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής

1. Με απόφαση της αρμόδιας αρχής υποδοχής οι υλικές συνθήκες υποδοχής περιορίζονται ή σε εξαιρετικές και ειδικώς αιτιολογημένες περιπτώσεις διακόπτονται όταν οι αιτούντες:

α) εφόσον τους παρέχεται στέγαση, εγκαταλείπουν τους χώρους φιλοξενίας στους οποίους έχουν παραπεμφθεί, χωρίς να ενημερώσουν την κατά περίπτωση αρμόδια διοίκηση ή δεν έχουν λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια ή εγκαταλείπουν τον τόπο διαμονής που έχει καθορίσει η αρμόδια αρχή κατά την παράγραφο 2 του άρθρου 45 χωρίς να έχουν λάβει τυχόν απαιτούμενη άδεια,

β) δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις δήλωσης στοιχείων (όπως διεύθυνσης κατοικίας ή διαμονής, συμβάσεων εργασίας που συνάπτουν ή αυτοπρόσωπης παράστασης) ή δεν ανταποκρίνονται στις αιτήσεις παροχής πληροφοριών, ή δεν προσέρχονται στο πλαίσιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης τους για παροχή διεθνούς προστασίας σε προσωπική συνέντευξη εντός της προθεσμίας που τάσσεται από τις αρχές παραλαβής και εξέτασης,

γ) έχουν υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση κατά την έννοια του στοιχείου (κ) του άρθρου 63 του παρόντος.

Για τις περιπτώσεις (α) και (β), όταν ο αιτών εντοπισθεί ή προσέλθει αυτοβούλως στην αρμόδια Αρχή, λαμβάνεται ειδικώς αιτιολογημένη απόφαση, βασιζόμενη στους λόγους της εγκατάλειψης, σχετικά με την ανανέωση της παροχής μερικών ή όλων των υλικών συνθηκών υποδοχής που είχαν περιορισθεί ή διακοπεί.

2. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής περιορίζει τις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστώνει ότι ο αιτών, χωρίς δικαιολογημένη αιτία, δεν έχει υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας το συντομότερο ευλόγως δυνατόν, μετά την άφιξή του στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας.

3. Η αρμόδια Αρχή υποδοχής διακόπτει την πρόσβαση στις υλικές συνθήκες υποδοχής, όταν διαπιστωθεί ότι ο αιτών έχει αποκρύψει οικονομικούς πόρους και έχει, κατά συνέπεια, επωφεληθεί με τρόπο αθέμιτο από τις υλικές συνθήκες υποδοχής.

4. Σε περιπτώσεις σοβαρής παραβίασης του Κανονισμού λειτουργίας των κέντρων φιλοξενίας η οποία διαταράσσει την ομαλή λειτουργία των κέντρων και την συμβίωση των ατόμων σε αυτά ιδίως όταν επιδεικνύεται ιδιαίτερα βίαιη συμπεριφορά επιβάλλεται ως κύρωση η διακοπή της παροχής υλικών συνθηκών. Παράλληλα ενημερώνεται άμεσα ο οικείος Αστυνομικός Διευθυντής και, προκειμένου περί των Γενικών Αστυνομικών Διευθύνσεων Αττικής και Θεσσαλονίκης, ο αρμόδιος για θέματα αλλοδαπών Αστυνομικός Διευθυντής, προκειμένου να διακριβώσει αν συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της περίπτωσης δ' της παραγράφου 2 ή της περίπτωσης δ' της παραγράφου 3 του άρθρου 46 του παρόντος νόμου. Εφόσον πρόκειται για ασυνόδευτο ανήλικο, η αρμόδια υποδοχής οφείλει, πριν από την επιβολή της διακοπής της στέγασης, να απευθυνθεί στις υπηρεσίες αρωγής και/ή στις δικαστικές αρχές που είναι αρμόδιες για την προστασία των ασυνόδευτων ανηλίκων προκειμένου να μεριμνήσουν για την τοποθέτηση του ανηλίκου σε

δομή που αρμόζει στις ανάγκες του και να διατάξουν τυχόν άλλα μέτρα αρωγής εφόσον τούτο δικαιολογείται από τις περιστάσεις.

5. Η απόφαση για περιορισμό ή διακοπή παροχής των υλικών συνθηκών υποδοχής ή η απόφαση με την οποία επιβάλλεται η κύρωση της παραγράφου 4, λαμβάνεται από την αρμόδια Αρχή υποδοχής σε ατομική και αντικειμενική βάση και οφείλει να είναι αιτιολογημένη. Κατά τη λήψη της απόφασης διακοπής ή περιορισμού των υλικών συνθηκών υποδοχής ή επιβολής της κύρωσης της παραγράφου 4 λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση του προσώπου, ιδίως όταν πρόκειται για ευάλωτα πρόσωπα, σύμφωνα με το άρθρο 58 του παρόντος. Η απόφαση περιορισμού ή διακοπής των υλικών συνθηκών υποδοχής δεν μπορεί να αφορά την πρόσβαση του αιτούντος σε ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 55 του παρόντος και δεν καθιστά αδύνατη την πρόσβαση εκ μέρους των αιτούντων σε βασικά μέσα που εξασφαλίζουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Οι αποφάσεις περιορισμού ή διακοπής της παροχής υλικών συνθηκών υποδοχής ή επιβολής της κύρωσης της παραγράφου 4 γνωστοποιούνται στους αιτούντες σε γλώσσα που κατανοούν.

6. Οι υλικές συνθήκες υποδοχής δεν διακόπτονται ή περιορίζονται πριν ληφθεί η απόφαση σύμφωνα με την παράγραφο 5.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

παρ. 5, εδ. 3 Η απόφαση περιορισμού ή διακοπής των υλικών συνθηκών υποδοχής [...] δεν καθιστά αδύνατη την πρόσβαση εκ μέρους των αιτούντων σε βασικά μέσα που εξασφαλίζουν ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης. Εδώ το ζητούμενο είναι το αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης για όλους τους αιτούντες που δεν είναι καθόλου δεδομένο στη σημερινή συγκυρία. Πώς λοιπόν θα μπορέσει, ο περιορισμός ή διακοπή παροχής των υλικών συνθηκών υποδοχής να γίνει με τέτοιο τρόπο που να έχει εξασφαλιστεί ένα αξιοπρεπές επίπεδο διαβίωσης στον αιτούντα; Πολύ φοβάμαι ότι αυτή η πρόνοια θα μείνει κενό γράμμα.

Σχόλιο 2:

Στα χρόνια εργασίας μου στο προσφυγικό/μεταναστευτικό είμαι σε θέση να πω ότι πολύ μεγάλο μέρος της παραβατικής/εγκληματικής/αντικοινωνικής συμπεριφοράς των αιτούντων άσυλο προέρχεται από ασυνόδετους ανήλικους. Απειλές, ξυλοδαρμοί και βανδαλισμοί/καταστροφές δομών φιλοξενίας από ασυνόδετους ανήλικους έχουν (ή δεν έχουν δυστυχώς) βγει στο φώς της δημοσιότητας τα τελευταία χρόνια. Το τρίπτυχο 1) κανόνες λειτουργίας, 2) εφαρμογή τους και 3) τιμωρία σε περιπτώσεις παραβίασής τους θα πρέπει να διασφαλίζονται πλήρως σε όλες τις δομές ασυνόδετων ανηλίκων.

Σχόλιο 3:

Το αρ. 57, παρ. 4 προβλέπει ρητά την ενημέρωση των οικείων αστυνομικών αρχών, όπως διακριβώσουν αν συντρέχουν λόγοι επιβολής του μέτρου της κράτησης για λόγους δημόσιας τάξης και ασφάλειας. Η RSA δεν θεωρεί απαραίτητη την εν λόγω διάταξη, εφόσον η προστασία της δημόσιας τάξης και της ασφάλειας προβλέπεται ήδη ως λόγος κράτησης στο αρ. 46, παρ. 2, περ. δ' του Σχεδίου Νόμου.

Σχόλιο 4:

Το άρθρο 57 εισάγει ευλογοφανείς περιορισμούς, οι οποίοι ωστόσο χωρίς συγκεκριμενοποίηση και εισαγωγή του κριτηρίου της μη καλής πίστης από πλευράς του αιτούντος θα οδηγήσει σε καταχρηστικές συμπεριφορές πιθανώς και περιορισμούς από πλευράς της διοίκησης. Πρόκειται περί δρακόντειας διάταξης.

Σχόλιο 5:

Δεν προκύπτει ο ουσιώδης λόγος των προβλέψεων για περιορισμό ή και διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής στους αιτούντες ενώ αφήνεται μεγάλο περιθώριο για την επιβολή αυτών των κυρωτικού χαρακτήρα μέτρων από υπαλλήλους της αρχής υποδοχής η οποία δεν διαθέτει επαρκή στελέχωση, εμπειρία και τεχνογνωσία.

Σχόλιο 6:

Δεν είναι καθόλου σαφές το πώς οποιοσδήποτε περιορισμός ή διακοπή των υλικών συνθηκών υποδοχής θα αποσοβήσει την ισχυρή πιθανότητα να μην έχει ο αιτών άσυλο πρόσβαση σε αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης όπως αναγράφεται στην παρ. 5, εδ. 3, δεδομένου ότι το σημερινό πλαίσιο παροχών υλικών συνθηκών υποδοχής είναι ήδη πεπερασμένο και οι ελληνικές αρχές βρίσκονται συνεχώς μπροστά σε έκτακτες ανάγκες. Ακόμη, δεδομένου ότι οι ελληνικές αρχές έχουν μέχρι και σήμερα συναντήσει δυσκολίες στην επάνδρωση των ανοιχτών δομών φιλοξενίας, δημιουργείται περαιτέρω ασάφεια σχετικά με τις διαδικασίες με τις οποίες θα εφαρμόζονται οι αποφάσεις περιορισμού ή διακοπής των συνθηκών υποδοχής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 6: Προτείνεται η μη υιοθέτηση των σχολίων, καθότι στην πλειονότητά τους αφορούν γενικόλογο σχολιασμό. Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα η Οδηγία. Περαιτέρω, με το προτεινόμενο άρθρο προβλέπεται η ενημέρωση των οικείων αρχών και δεν εισάγεται εκ νέου λόγος κράτησης, ο οποίος –πράγματι- προβλέπεται στο άρ. 46.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ**ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΕΥΑΛΩΤΑ ΠΡΟΣΩΠΑ****Άρθρο 58**

(Άρθρα 21 και 22 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Γενική αρχή για τα ευάλωτα πρόσωπα και αξιολόγηση των ειδικών**αναγκών υποδοχής των ευάλωτων προσώπων**

1. Κατά την εφαρμογή των διατάξεων του Κεφαλαίου Β, λαμβάνεται υπόψη η ειδική κατάσταση των ευάλωτων προσώπων, όπως οι ανήλικοι, ασυνόδευτοι ή μη, τα άτομα με ειδικές ανάγκες, οι ηλικιωμένοι, οι εγκυμονούσες, οι μονογονεϊκές οικογένειες με ανήλικα παιδιά, τα θύματα εμπορίας ανθρώπων, τα άτομα με σοβαρές ασθένειες, τα άτομα με πνευματικές διαταραχές και τα άτομα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές μορφές ψυχολογικής, φυσικής ή σεξουαλικής βίας, όπως τα θύματα ακρωτηριασμού των γεννητικών οργάνων.

2. Η εκτίμηση του κατά πόσον τα πρόσωπα που εισέρχονται χωρίς τις νόμιμες διατυπώσεις είναι ευάλωτα, γίνεται κατά τη διαδικασία ταυτοποίησής τους κατά το άρθρο 39 ανεξάρτητα από την εκτίμηση των αναγκών διεθνούς προστασίας, βάσει του Μέρους Α' του παρόντος νόμου.

3. Οι ειδικές συνθήκες υποδοχής εφαρμόζονται για τα πρόσωπα της παραγράφου 1 αμέσως μετά την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένης της παρ. 2 του άρθρου 65 του παρόντος, ειδικά δε για τους ανηλίκους μετά την ταυτοποίηση, και η ειδική κατάσταση των αιτούντων, ακόμη και εάν καταστεί εμφανής σε μεταγενέστερο στάδιο της διαδικασίας εξέτασης αίτησης διεθνούς προστασίας, λαμβάνεται υπόψη καθ'

όλη τη διάρκεια της διαδικασίας αυτής, και η εξέλιξη της κατάστασης τους παρακολουθείται συστηματικά.

4. Μόνο τα άτομα της παραγράφου 1 θεωρούνται ότι έχουν ειδικές ανάγκες υποδοχής και συνεπώς επωφελούνται των ειδικών συνθηκών υποδοχής.

5. Οι αρμόδιες Αρχές υποχρεούνται να ενημερώνουν άμεσα το Εθνικό Σύστημα Αναγνώρισης και Παραπομπής Θυμάτων Εμπορίας Ανθρώπων, σύμφωνα με το άρθρο 6 του ν. 4198/2013 (Α`215), σε περίπτωση που εντοπίζουν θύματα εμπορίας ανθρώπων.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Παράγραφος

3:

Καταρχάς, υπάρχει ανάγκη επεξήγησης του όρου «πνευματικές διαταραχές» ως μετάφραση του όρου της Οδηγίας 'mental disorders', που δε συμβαδίζει με τις εξελίξεις στο πεδίο της σύγχρονης ψυχιατρικής. Αντ' αυτού προτείνεται η χρήση του όρου «ψυχικές διαταραχές» μέσω της οποίας καλύπτεται η αρχική ατυχής επιλογή. Πολλές ψυχικές διαταραχές δεν είναι διανοητικές, γεγονός που επιβεβαιώνεται και από την επίσημη μετάφραση της κλίμακας ICD10 (International Classification of Diseases Version 10 – Code F1-F99).

Αφετέρου, πρέπει να γίνει ρητή αναφοράς και συμπερίληψη της διαταραχής μετατραυματικού στρες (PTSD; Post-Traumatic Stress Disorder) στην ομάδα των ευαλωτοτήτων με στόχο τη διασφάλιση της ψυχικής ακεραιότητας των αιτούντων άσυλο που εμφανίζουν την εν λόγω διαταραχή.

Μέχρι σήμερα, υπάρχουν σημαντικά επιστημονικά δεδομένα, τα οποία υποδηλώνουν πως οι άνθρωποι, που έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τις χώρες τους εξαιτίας ένοπλων συγκρούσεων, διώξεων ή/και απειλών εξαιτίας πολιτικών επιλογών, σεξουαλικού προσανατολισμού ή πολιτισμικού, φυλετικού και θρησκευτικού υπόβαθρου, είναι πιο πιθανό να εκτεθούν σε τραυματικά γεγονότα και επομένως να παρουσιάσουν ψυχικές διαταραχές (WHO, 2018) .

Η διαταραχή μετατραυματικού στρες αποτελεί μία ψυχική διαταραχή, η οποία μπορεί να εμφανιστεί ως αποτέλεσμα της έκθεσης σε ένα ή περισσότερα εξαιρετικά στρεσογόνα γεγονότα. Η PTSD θεωρείται μια φυσιολογική αντίδραση σε ένα μη φυσιολογικό γεγονός. Το «τραυματικό γεγονός» αποτελεί μια κατάσταση ιδιαίτερη, μοναδική και έντονη, στην οποία το άτομο δε μπορεί να ανταποκριθεί συναισθηματικά, γνωστικά και συμπεριφορικά. Αρκετά επιδημιολογικά στοιχεία δείχνουν πως πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο βιώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό σημαντικές απώλειες και εξαιρετικά στρεσογόνα γεγονότα, κατά τη διάρκεια, αλλά και μετά την μετακίνησή τους (Priebe et al., 2016) . Μερικά παραδείγματα τέτοιων τραυματικών γεγονότων στον συγκεκριμένο πληθυσμό αποτελούν τα βασανιστήρια, η απάνθρωπη μεταχείριση, οι ένοπλες συρράξεις, η σεξουαλική ή σωματική κακοποίηση, η φυλάκιση, οι δολοφονίες αγαπημένων προσώπων κ.α.

Σύμφωνα με το Διαγνωστικό και Στατιστικό Εγχειρίδιο (DSM-V) , για να διαγνωστεί η διαταραχή μετατραυματικού στρες, ένα άτομο πρέπει να έχει βιώσει ή υπάρξει μάρτυρας σε ένα τραυματικό γεγονός ή να έχει μάθει ότι το γεγονός συνέβη σε ένα σημαντικό για το ίδιο πρόσωπο και να εμφανίσει συγκεκριμένα συμπτώματα για τουλάχιστον ένα μήνα. Τα συμπτώματα της PTSD συνήθως εμφανίζονται 3–6 μήνες μετά το τραυματικό γεγονός ή και αργότερα. Η διάρκεια και η έντασή τους ποικίλλουν.

Από τα πλέον συνήθη συμπτώματα είναι η αίσθηση αναβίωσης του τραυματικού γεγονότος. Οι πάσχοντες υποφέρουν από διεισδυτικές μνήμες, σκέψεις ή εφιάλτες που συνδέονται με την τραυματική εμπειρία και αποσυνδεδετικές αντιδράσεις, κατά τις οποίες νιώθουν σα να ξανασυμβαίνει το τραυματικό γεγονός. Η δεύτερη κατηγορία συμπτωμάτων φορά την αποφυγή ερεθισμάτων που σχετίζονται ή υπενθυμίζουν το γεγονός. Στην «αποφυγή», το άτομο δεν είναι σε θέση να ανακαλέσει πτυχές του τραυματικού συμβάντος ή καταβάλλει προσπάθεια αποφυγής αναμνήσεων και συναφών συναισθημάτων

(Κατσαβούνη & Μπεμπέτσος, 2018) . Τρίτον, τα άτομα με PTSD παρουσιάζουν μεταβολές τόσο σε γνωστικές λειτουργίες όσο και στη διάθεσή τους, όπου νιώθουν συναισθηματικό «μούδιασμα». Τέλος, παρουσιάζουν συμπτώματα υπερδιέγερσης, αδυναμίας συγκέντρωσης και διαταραχές ύπνου. Η ευερεθιστότητα που βιώνουν μπορεί να εκφραστεί με λεκτική ή σωματική επιθετική συμπεριφορά προς τον εαυτό ή άλλους.

Έρευνες στο συγκεκριμένο πεδίο δείχνουν πως υπάρχει κάποια σύνδεση ανάμεσα στο τραύμα πριν τη μετανάστευση και την ψυχική υγεία κατά την μετεγκατάσταση (Silove et al., 1999 ; Steel et al., 2002). Οι πρόσφυγες, γυναίκες και άντρες, φαίνεται να βιώνουν μεγαλύτερα επίπεδα ψυχολογικού και κοινωνικού στρες, τα οποία συμβάλουν στη συχνότερη εμφάνιση των διαταραχών μετατραυματικού στρες, κατάθλιψης, και άγχους (Turrini et al., 2017). Συγκεκριμένα, το ποσοστό των προσφύγων που βιώνουν PTSD κυμαίνεται μεταξύ 30% – 80%, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από αυτό του γενικού πληθυσμού, το οποίο ανέρχεται μόλις στο 8% (Suhaiban, Grasser & Javanbakht, 2019) .

Στα παραπάνω ερευνητικά δεδομένα, έρχεται να προστεθεί και η εμπειρία μας στο πεδίο και συγκεκριμένα στην παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε διαμένοντες στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης Λέσβου και Χίου. Κατά προσέγγιση, το 49% των ανθρώπων που υποστηρίζουμε καθημερινά στην ψυχολογική μας υπηρεσία εκδηλώνουν συμπτώματα μετατραυματικής διαταραχής (IRC MHPSS Factsheet Jan.2018-June 2019). Ειδικότερα, βιώνουν συχνά έντονα αποσυνδεδετικά συμπτώματα, δηλαδή χάνουν για κάποιο διάστημα την επαφή τους με την πραγματικότητα χωρίς να ξέρουν σε ποιά χώρα βρίσκονται ή τι μήνα έχουμε, και δυσκολεύονται να αντιληφθούν, να ερμηνεύσουν και να αξιολογήσουν οτιδήποτε συμβαίνει γύρω τους. Αυτό καθιστά αδύνατο να αντιληφθούν τις πληροφορίες που τους δίνονται για τις δαιδαλώδεις νομικές και ιατρικές διαδικασίες.

Επιπλέον, υποφέρουν από επίμονες εικόνες του παρελθόντος, ενώ βίαια περιστατικά εντός των ΚΥΤ πυροδοτούν απρόσκλητες τραυματικές εμπειρίες, στερώντας τους την αίσθηση ασφάλειας και την ικανότητα προσαρμογής στις νέες συνθήκες. Βασικές ανάγκες, όπως η λήψη τροφής από τις ουρές διανομής και η προσωπική υγιεινή δε μπορούν να εξυπηρετηθούν χωρίς τη βοήθεια κάποιου τρίτου προσώπου που θα λειτουργεί ως φροντιστής. Αν δεν υπάρχει φροντιστής, οι ωφελούμενες/οι με PTSD συχνά δεν αντέχουν τις ουρές και μπορεί να μείνουν χωρίς φαγητό ή φάρμακα. Σε συναισθηματικό επίπεδο, οι θεραπευόμενες/οί μας αναφέρουν έντονη ανασφάλεια και φόβο, με συνέπεια τη σταδιακή κοινωνική απόσυρση και περιθωριοποίηση. Το αποτέλεσμα συχνά είναι η ανάπτυξη καταθλιπτικών αισθημάτων, η απουσία ελπίδας για το μέλλον και ένα συναισθηματικό κενό που ενίοτε μπορεί να οδηγήσει στην αυτοκτονικότητα. Τα άτομα που λαμβάνουν τις υπηρεσίες μας και εμφανίζουν συμπτώματα PTSD εκφράζουν τη δυσκολία τους να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στη διαδικασία της ιατρικής αξιολόγησης, πολλώ δε μάλλον στη διαδικασία συνέντευξης ασύλου, καθώς οι λεπτομέρειες, οι οποίες είναι απαραίτητες να αναφερθούν, είναι πιθανόν να σχετίζονται με τις τραυματικές τους εμπειρίες. Η αδυναμία συγκέντρωσης, ως σύμπτωμα της διαταραχής, επιβαρύνει τη μνήμη και έτσι, είναι αδύνατον να καταθέσουν τα γεγονότα, όπως συνέβησαν. Η συγκεκριμένη παρατήρηση έχει αποτυπωθεί και σε πρόσφατες μελέτες, που έχουν δείξει ότι η ύπαρξη ψυχικών διαταραχών, συμπεριλαμβανομένης της PTSD, μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στις μαρτυρίες των αιτούντων άσυλο και την ικανότητά τους να αναπτύσσουν «αξιόπιστα» νομικά/ιατρικά στοιχεία (Steel, Frommer & Silove, 2004) . Συγκεκριμένα, σε έρευνα των Graham, Herhily και Brewin το 2014, αξιολογήθηκε η ακριβεία της αυτοβιογραφικής μνήμης σε ασθενείς με PTSD, που ήταν σε διαδικασία αίτησης ασύλου. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ασθενείς με PTSD και κατάθλιψη παρουσιάζαζαν μειωμένης ακρίβειας αυτοβιογραφική μνήμη και ως εκ τούτου ήταν δυσκολότερο να αναγνωριστούν ως πρόσφυγες, δεδομένου ότι από νομικής πλευράς αυτού του είδους το έλλειμμα συνδέεται με μειωμένη εγκυρότητα .

Με βάση τα παραπάνω επιστημονικά δεδομένα και την εμπειρία μας από το πεδίο υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε διαμένοντες στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, φαίνεται ότι διακρίνονται κάποιοι παράγοντες που λειτουργούν ως εγκλητικοί κάποιας

διαταραχής. Αυτοί είναι το αρχικό τραυματικό γεγονός, το ταξίδι στην χώρα προορισμού και η μετεγκατάσταση και οι συνθήκες διαβίωσης στην χώρα υποδοχής.

Πιστεύουμε λοιπόν, πως η συμπερίληψη της διαταραχής μετατραυματικού στην ομάδα ευάλωτων είναι ζωτικής σημασίας για:

- την προτεραιοποίηση στις διαδικασίες που διέπουν την υποδοχή, την ταυτοποίηση, την ιατρική καταγραφή και ψυχοκοινωνική αξιολόγηση και την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας των νεοαφιχθέντων

- την άμεση πρόσβαση σε εξειδικευμένη υποστήριξη και την αναγκαία παραπομπή σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας

- την άρση του αποκλεισμού μετακίνησης, καθώς οι επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης και ο εγλωβισμός στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης μπορεί να οδηγήσουν σε επανατραυματισμό και πλήρη έκπτωση της ψυχικής υγείας και της λειτουργικότητάς τους,

- την τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάστασή της ψυχικής τους υγείας με στόχο τη διαφύλαξη της ψυχικής τους ακεραιότητας

- την προστασία των αιτούντων άσυλο κατά τη νομική διαδικασία, καθώς αν δε ληφθεί υπόψη η ευαλωτότητα αναμένεται ότι θα αυξηθούν οι απορριπτικές αποφάσεις κατά τη διάρκεια εξέτασης των αιτημάτων ασύλου, λόγω της δυσκολίας ανάκλησης των τραυματικών γεγονότων ή της αποτύπωσης των γεγονότων με μία διαστρεβλωμένη – κατακερματισμένη εικόνα (Herlihy και Turner, 2009)

- την εξασφάλιση ενημέρωσης από εκπαιδευμένο προσωπικό με στόχο την καλύτερη προετοιμασία για την συνέντευξη ασύλου,

- τη δημιουργία εύλογων προσαρμογών κατά τη διαδικασία ασύλου, με στόχο τη μείωση λήψης αρνητικών αποφάσεων λόγω μειωμένης ακρίβειας στην αυτοβιογραφική μνήμη

Σχόλιο 2:

Παράγραφος 1: 5δ:

Καταρχάς, υπάρχει ανάγκη επεξήγησης του όρου «πνευματικές διαταραχές».

Αφετέρου, ανάγκη ρητής αναφοράς και συμπερίληψης της διαταραχής μετατραυματικού στρες (PTSD; Post-Traumatic Stress Disorder) στην ομάδα των ευάλωτων με στόχο τη διασφάλιση της ψυχικής ακεραιότητας των αιτούντων άσυλο που εμφανίζουν την εν λόγω διαταραχή.

Μέχρι σήμερα, υπάρχουν σημαντικά επιστημονικά δεδομένα, τα οποία υποδηλώνουν πως οι άνθρωποι, που έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν τις χώρες τους εξαιτίας ένοπλων συγκρούσεων, διώξεων ή/και απειλών εξαιτίας πολιτικών επιλογών, σεξουαλικού προσανατολισμού ή πολιτισμικού, φυλετικού και θρησκευτικού υπόβαθρου, είναι πιο πιθανό να εκτεθούν σε τραυματικά γεγονότα και επομένως να παρουσιάσουν ψυχικές διαταραχές (WHO, 2018).

Η διαταραχή μετατραυματικού στρες αποτελεί μία ψυχική διαταραχή, η οποία μπορεί να εμφανιστεί ως αποτέλεσμα της έκθεσης σε ένα ή περισσότερα εξαιρετικά στρεσογόνα γεγονότα. Η PTSD θεωρείται μια φυσιολογική αντίδραση σε ένα μη φυσιολογικό γεγονός. Το «τραυματικό γεγονός» αποτελεί μια κατάσταση ιδιαίτερη, μοναδική και έντονη, στην οποία το άτομο δε μπορεί να ανταποκριθεί συναισθηματικά, γνωστικά και συμπεριφορικά. Αρκετά επιδημιολογικά στοιχεία δείχνουν πως πρόσφυγες και αιτούντες άσυλο βιώνουν σε μεγαλύτερο βαθμό σημαντικές απώλειες και εξαιρετικά στρεσογόνα γεγονότα, κατά τη διάρκεια, αλλά και μετά την μετακίνησή τους (Priebe et al., 2016). Μερικά παραδείγματα τέτοιων τραυματικών γεγονότων στον συγκεκριμένο πληθυσμό αποτελούν τα βασανιστήρια, η απάνθρωπη μεταχείριση, οι ένοπλες συρράξεις, η σεξουαλική ή σωματική κακοποίηση, η φυλάκιση, οι δολοφονίες αγαπημένων προσώπων κ.α.

Από τα πλέον συνήθη συμπτώματα είναι η αίσθηση αναβίωσης του τραυματικού

γεγονότος. Οι πάσχοντες υποφέρουν από διεισδυτικές μνήμες, σκέψεις ή εφιάλτες που συνδέονται με την τραυματική εμπειρία και αποσυνδεδετικές αντιδράσεις, κατά τις οποίες νιώθουν σα να ξανασυμβαίνει το τραυματικό γεγονός. Η δεύτερη κατηγορία συμπτωμάτων φορά την αποφυγή ερεθισμάτων που σχετίζονται ή υπενθυμίζουν το γεγονός. Στην «αποφυγή», το άτομο δεν είναι σε θέση να ανακαλέσει πτυχές του τραυματικού συμβάντος ή καταβάλλει προσπάθεια αποφυγής αναμνήσεων και συναφών συναισθημάτων (Κατσαβούνη & Μπεμπέτσος, 2018). Τρίτον, τα άτομα με PTSD παρουσιάζουν μεταβολές τόσο σε γνωστικές λειτουργίες όσο και στη διάθεσή τους, όπου νιώθουν συναισθηματικό «μούδιασμα». Τέλος, παρουσιάζουν συμπτώματα υπερδιέγερσης, αδυναμίας συγκέντρωσης και διαταραχές ύπνου. Η ευερεθιστότητα που βιώνουν μπορεί να εκφραστεί με λεκτική ή σωματική επιθετική συμπεριφορά προς τον εαυτό ή άλλους.

Έρευνες στο συγκεκριμένο πεδίο δείχνουν πως υπάρχει κάποια σύνδεση ανάμεσα στο τραύμα πριν τη μετανάστευση και την ψυχική υγεία κατά την μετεγκατάσταση (Silove et al., 1999 ; Steel et al., 2002). Οι πρόσφυγες, γυναίκες και άντρες, φαίνεται να βιώνουν μεγαλύτερα επίπεδα ψυχολογικού και κοινωνικού στρες, τα οποία συμβάλουν στη συχνότερη εμφάνιση των διαταραχών μετατραυματικού στρες, κατάθλιψης, και άγχους (Turrini et al., 2017). Συγκεκριμένα, το ποσοστό των προσφύγων που βιώνουν PTSD κυμαίνεται μεταξύ 30% – 80%, ποσοστό σημαντικά υψηλότερο από αυτό του γενικού πληθυσμού, το οποίο ανέρχεται μόλις στο 8% (Suhaiban, Grasser & Javanbakht, 2019).

Στα παραπάνω ερευνητικά δεδομένα, έρχεται να προστεθεί και η εμπειρία μας στο πεδίο και συγκεκριμένα στην παροχή υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε διαμένοντες στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης Λέσβου και Χίου. Κατά προσέγγιση, το 49% των ανθρώπων που υποστηρίζουμε καθημερινά στην ψυχολογική μας υπηρεσία εκδηλώνουν συμπτώματα μετατραυματικής διαταραχής (IRC MHPSS Factsheet Jan.2018-June 2019). Ειδικότερα, βιώνουν συχνά έντονα αποσυνδεδετικά συμπτώματα, δηλαδή χάνουν για κάποιο διάστημα την επαφή τους με την πραγματικότητα χωρίς να ξέρουν σε ποιά χώρα βρίσκονται ή τι μήνα έχουμε, και δυσκολεύονται να αντιληφθούν, να ερμηνεύσουν και να αξιολογήσουν οτιδήποτε συμβαίνει γύρω τους. Αυτό καθιστά αδύνατο να αντιληφθούν τις πληροφορίες που τους δίνονται για τις δαιδαλώδεις νομικές και ιατρικές διαδικασίες.

Επιπλέον, υποφέρουν από επίμονες εικόνες του παρελθόντος, ενώ βίαια περιστατικά εντός των ΚΥΤ πυροδοτούν απρόσκλητες τραυματικές εμπειρίες, στερώντας τους την αίσθηση ασφάλειας και την ικανότητα προσαρμογής στις νέες συνθήκες. Βασικές ανάγκες, όπως η λήψη τροφής από τις ουρές διανομής και η προσωπική υγιεινή δε μπορούν να εξυπηρετηθούν χωρίς τη βοήθεια κάποιου τρίτου προσώπου που θα λειτουργεί ως φροντιστής. Αν δεν υπάρχει φροντιστής, οι ωφελούμενες/οι με PTSD συχνά δεν αντέχουν τις ουρές και μπορεί να μείνουν χωρίς φαγητό ή φάρμακα. Σε συναισθηματικό επίπεδο, οι θεραπευόμενες/οί μας αναφέρουν έντονη ανασφάλεια και φόβο, με συνέπεια τη σταδιακή κοινωνική απόσυρση και περιθωριοποίηση. Το αποτέλεσμα συχνά είναι η ανάπτυξη καταθλιπτικών αισθημάτων, η απουσία ελπίδας για το μέλλον και ένα συναισθηματικό κενό που ενίοτε μπορεί να οδηγήσει στην αυτοκτονικότητα.

Τα άτομα που λαμβάνουν τις υπηρεσίες μας και εμφανίζουν συμπτώματα PTSD εκφράζουν τη δυσκολία τους να ανταποκριθούν αποτελεσματικά στη διαδικασία της ιατρικής αξιολόγησης, πολλώ δε μάλλον στη διαδικασία συνέντευξης ασύλου, καθώς οι λεπτομέρειες, οι οποίες είναι απαραίτητες να αναφερθούν, είναι πιθανόν να σχετίζονται με τις τραυματικές τους εμπειρίες. Η αδυναμία συγκέντρωσης, ως σύμπτωμα της διαταραχής, επιβαρύνει τη μνήμη και έτσι, είναι αδύνατον να καταθέσουν τα γεγονότα, όπως συνέβησαν. Η συγκεκριμένη παρατήρηση έχει αποτυπωθεί και σε πρόσφατες μελέτες, που έχουν δείξει ότι η ύπαρξη ψυχικών διαταραχών, συμπεριλαμβανομένης της PTSD, μπορεί να έχει αρνητικές επιπτώσεις στις μαρτυρίες των αιτούντων άσυλο και την ικανότητά τους να αναπτύσσουν «αξιόπιστα» νομικά/ιατρικά στοιχεία (Steel, Frommer & Silove, 2004). Συγκεκριμένα, σε έρευνα των Graham, Herhily και Brewin το 2014, αξιολογήθηκε η ακριβεία της αυτοβιογραφικής μνήμης σε ασθενείς με PTSD, που ήταν σε διαδικασία αίτησης ασύλου. Τα αποτελέσματα έδειξαν ότι οι ασθενείς με PTSD και κατάθλιψη παρουσιάζαζαν

μειωμένης ακρίβειας αυτοβιογραφική μνήμη και ως εκ τούτου ήταν δυσκολότερο να αναγνωριστούν ως πρόσφυγες, δεδομένου ότι από νομικής πλευράς αυτού του είδους το έλλειμμα συνδέεται με μειωμένη εγκυρότητα.

Με βάση τα παραπάνω επιστημονικά δεδομένα και την εμπειρία μας από το πεδίο υπηρεσιών ψυχικής υγείας σε διαμένοντες στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, φαίνεται ότι διακρίνονται κάποιοι παράγοντες που λειτουργούν ως εγκλητικοί κάποιας διαταραχής. Αυτοί είναι το αρχικό τραυματικό γεγονός, το ταξίδι στην χώρα προορισμού και η μετεγκατάσταση και οι συνθήκες διαβίωσης στην χώρα υποδοχής.

Πιστεύουμε λοιπόν, πως η συμπερίληψη της διαταραχής μετατραυματικού στην ομάδα ευάλωτων είναι ζωτικής σημασίας για:

- την προτεραιοποίηση στις διαδικασίες που διέπουν την υποδοχή, την ταυτοποίηση, την ιατρική καταγραφή και ψυχοκοινωνική αξιολόγηση και την εξέταση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας των νεοαφιχθέντων,
- την άμεση πρόσβαση σε εξειδικευμένη υποστήριξη και την αναγκαία παραπομπή σε κατάλληλες δομές φιλοξενίας,
- την άρση του αποκλεισμού μετακίνησης, καθώς οι επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης και ο εγκλωβισμός στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης μπορεί να οδηγήσουν σε επανατραυματισμό και πλήρη έκπτωση της ψυχικής υγείας και της λειτουργικότητάς τους,
- την τακτική παρακολούθηση και επαρκή υποστήριξη λαμβάνοντας υπόψη την ιδιαίτερη κατάστασή της ψυχικής τους υγείας με στόχο τη διαφύλαξη της ψυχικής τους ακεραιότητας
- την προστασία των αιτούντων άσυλο κατά τη νομική διαδικασία, καθώς αν δε ληφθεί υπόψη η ευαλωτότητα αναμένεται ότι θα αυξηθούν οι απορριπτικές αποφάσεις κατά τη διάρκεια εξέτασης των αιτημάτων ασύλου, λόγω της δυσκολίας ανάκλησης των τραυματικών γεγονότων ή της αποτύπωσης των γεγονότων με μία διαστρεβλωμένη – κατακεραματισμένη εικόνα (Herlihy και Turner, 2009)
- την εξασφάλιση ενημέρωσης από εκπαιδευμένο προσωπικό με στόχο την καλύτερη προετοιμασία για την συνέντευξη ασύλου,
- τη δημιουργία εύλογων προσαρμογών κατά τη διαδικασία ασύλου, με στόχο τη μείωση λήψης αρνητικών αποφάσεων λόγω μειωμένης ακρίβειας στην αυτοβιογραφική μνήμη

Σχόλιο 3:

Η ρύθμιση της παραγράφου 2 είναι ορθή. Στο σύστημα του ασύλου υποχρέωση της Πολιτείας είναι να εξετάζει αιτήματα για το φόβο δίωξης των ενδιαφερομένων και όχι αν είναι ευάλωτοι ή όχι. Η ευαλωτότητα επιβάλλεται να λαμβάνεται υπόψη στο πλαίσιο των συνθηκών υποδοχής ώστε να παρασχεθούν οι κατάλληλες υπηρεσίες και η μη ολοκλήρωση της σχετικής διαδικασίας δεν μπορεί να εμποδίζει την εξέλιξη της εξέτασης του αιτήματος ασύλου. Επισημαίνεται σχετικά ότι ισχυρισμός περί ευαλωτότητας κατά την εξέταση του αιτήματος ασύλου επιβάλλεται να αξιολογείται από το χειριστή της Υπηρεσίας Ασύλου που εξετάζει την υπόθεση και αποφαινεται επί του αιτήματος ασύλου.

Σχόλιο 4:

Η αφαίρεση των κατηγοριών «Άτομα με μετατραυματική διαταραχή, ειδικά επιζώντες και συγγενείς θυμάτων ναυαγίων», «ΛΟΑΤΙ (LGBTI)» και «χρήση ουσιών» είναι παράλογη, επικίνδυνη, και πρέπει να αναθεωρηθεί. Αυτά τα άτομα κινδυνεύουν αν στεγάζονται μαζί με τον γενικό πληθυσμό και ζητούν προστασίας και ειδικής μεριμνας.

Σχόλιο 5:

Το σωματείο IBFAN, ως μέλος του παγκόσμιου δικτύου για την προστασία της βρεφικής διατροφής και θηλασμού σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΗΕ, θεωρεί ότι η αφαίρεση της κατηγορίας των γυναικών που έχουν γεννήσει δύο μήνες πριν (λεχώνες) από

τον κατάλογο των ευάλωτων αιτούντων διεθνή προστασία ενέχει διακινδύνευση της υγείας τους. Για το λόγο αυτό, ζητούμε να περιληφθεί και πάλι η κατηγορία αυτή στο νέο νόμο. Επιπλέον, καθόσον, σύμφωνα με τον Π.Ο.Υ., η αποκλειστική τροφή του βρέφους για τους πρώτους έξι μήνες και η βασική για το πρώτο έτος της ζωής τους είναι το μητρικό γάλα, προτείνουμε να ενταχθούν οι θηλάζουσες σε ξεχωριστή, νέα, κατηγορία ευάλωτων. Εξάλλου, θα πρέπει να ληφθεί υπ' όψιν το γεγονός ότι η θηλάζουσα μητέρα ενεργεί ως ψυχοσυναισθηματικό σημείο αναφοράς για το παιδί που θηλάζει, συνεπώς ΑΝΕΞΑΡΤΗΤΩΣ ηλικίας είναι αναγκαίο να παραμένει μαζί με το παιδί της και να τυγχάνει ΜΑΖΙ με αυτό ιδιαίτερης προστασίας.

Σχόλιο 6:

Να προστεθεί η κατηγορία “τα μέλη της κοινότητας ΛΟΑΤΚΙ (Λεσβίες Ομοφυλόφιλοι Αμφί Τρανς Κουίρ Ίντερσεξ – LGBTQI)” στα ευάλωτα πρόσωπα όπως ορίζονται στην §1.

Σχόλιο 7:

Στην παράγραφο 1 προτείνεται διόρθωση του όρου «πνευματικές διαταραχές» με τον όρο «ψυχικές διαταραχές», συμπεριλαμβανομένου του συνδρόμου μετατραυματικού στρες, σύμφωνα με την επίσημη μετάφραση του όρου «mental disorders», βάσει της κλίμακας ICD10 (International Classification of Diseases Version 10 – Code F1-F99). Προτείνεται επίσης αναφορά και συμπερίληψη στην ομάδα των ευάλωτων των λεχιδών και των θηλαζουσών. Καθώς σύμφωνα με τις οδηγίες του ΟΗΕ η προστασία των λεχιδών τουλάχιστον επί δίμηνο από τον τοκετό είναι επιβεβλημένη. Επίσης επιβεβλημένη είναι και η προστασία των αποκλειστικά θηλαζουσών γυναικών. Κατά τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, την UNICEF, κυρίως όμως σύμφωνα με την ερμηνεία των άρθρων 3, 4, 5, 18, 22, 24 της Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού ο αποκλειστικός θηλασμός συνιστάται για τους πρώτους 6 μήνες της ζωής του βρέφους.

Σχόλιο 8:

5. Στην παρ. 1 του άρθρου 58 όπως αντικατασταθεί ο εσφαλμένος όρος «άτομα με ειδικές ανάγκες» από τον συνταγματικά κατοχυρωμένο όρο «άτομα με αναπηρία» όπως αυτός απορρέει από την παρ. 6 του άρθρου 21 του Συντάγματος της Ελλάδας (2001). Στην ίδια παράγραφο να αντικατασταθεί ο όρος «τα άτομα με πνευματικές διαταραχές» από τον «όρο νοητική και ψυχική αναπηρία» προκειμένου να εναρμονιστεί με το δικαιωματικό μοντέλο προσέγγισης της αναπηρίας, όπως αυτό κατοχυρώνεται με τη Σύμβαση των Ηνωμένων Εθνών για τα Δικαιώματα των Ατόμων με Αναπηρίες, καθώς και με την ορολογία που υιοθετεί το αναπηρικό κίνημα της χώρας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 8: Με το παρόν άρθρο μεταφέρεται κατά γράμμα η Οδηγία. Προτείνεται η μη υιοθέτηση των σχολίων καθώς τείνουν σε αόριστη και ανεφάρμοστη διατύπωση διάταξης.

Άρθρο 59

(Άρθρο 23 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Ανήλικοι

1. Το βέλτιστο συμφέρον του ανήλικου αποτελεί πρωταρχικό μέλημα των αρμόδιων Αρχών κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος. Στους ανήλικους διασφαλίζεται

ένα επαρκές επίπεδο διαβίωσης για τη σωματική, ψυχική, διανοητική, ηθική και κοινωνική τους ανάπτυξη. Για την εκτίμηση του βέλτιστου συμφέροντος του ανηλίκου λαμβάνονται υπόψη ιδίως οι δυνατότητες επανένωσης της οικογένειας, η ποιότητα ζωής και η κοινωνική ανάπτυξη του ανηλίκου, ζητήματα ασφάλειας και προστασίας, ιδίως αν υπάρχει κίνδυνος να καταστεί ο ανήλικος θύμα εμπορίας ανθρώπων, και οι απόψεις του ανηλίκου ανάλογα με την ηλικία και την ωριμότητά του.

2. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές εξασφαλίζουν την πρόσβαση ανηλίκων που είναι θύματα κάθε μορφής κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή ένοπλων συγκρούσεων σε υπηρεσίες αποκατάστασης, καθώς και την παροχή σε αυτούς της κατάλληλης ψυχολογικής φροντίδας και εξειδικευμένης θεραπείας, εφόσον τούτο απαιτείται.

3. Οι κατά περίπτωση αρμόδιες Αρχές μεριμνούν ώστε οι ανήλικοι να έχουν πρόσβαση σε δραστηριότητες ελεύθερου χρόνου, συμπεριλαμβανομένων των παιχνιδιών και ψυχαγωγικών δραστηριοτήτων, σύμφωνα με την ηλικία και το φύλο τους, εντός των κέντρων φιλοξενίας, καθώς και σε δραστηριότητες ανοικτού χώρου.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Όλα τα παιδιά που έχουν αναγκαστεί να εγκαταλείψουν την οικογενειακή εστία, θεωρούνται εκ των προτέρων ότι μπορεί να έχουν πέσει «...θύματα κακοποίησης, παραμέλησης, εκμετάλλευσης, βασανιστηρίων ή σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή ένοπλων συγκρούσεων σε υπηρεσίες αποκατάστασης, καθώς και την παροχή σε αυτούς της κατάλληλης ψυχολογικής φροντίδας και εξειδικευμένης θεραπείας...».

Σχόλιο 2:

Να υπάρξει πρόβλεψη στο νόμο για την πιστοποίηση μέσω ιατρικών εξετάσεων της πραγματικής ηλικίας των ανηλίκων, όπου κρίνεται αναγκαίο, μιας και είναι σε όλους μας γνωστό (και όχι μόνο στην Ελλάδα) πως πολλοί από αυτούς δηλώνουν ψευδώς ανήλικοι.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1 έως 2: Προτείνεται η μη υιοθέτηση του σχολίου, καθότι αφορά θέμα εκτός του παρόντος σχεδίου νόμου.

Άρθρο 61

(Άρθρο 25 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)

Θύματα βασανιστηρίων και βίας

1. Τα θύματα βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας πιστοποιούνται με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιο νοσοκομείο, στρατιωτικό νοσοκομείο ή κατάλληλα εκπαιδευμένους ιατρούς δημοσίων φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων των ιατροδικαστών και λαμβάνουν την αναγκαία περίθαλψη για τη βλάβη που προκλήθηκε, ιδίως πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη.

2. Το προσωπικό των φορέων που ασχολείται με υποθέσεις θυμάτων βασανιστηρίων, βιασμού ή άλλων σοβαρών πράξεων βίας, διαθέτει και συνεχίζει να λαμβάνει κατάλληλη κατάρτιση σχετικά με τις ανάγκες αυτών και έχει καθήκον εχεμύθειας για τα προσωπικά δεδομένα των οποίων λαμβάνει γνώση κατά την εκτέλεση των καθηκόντων του ή επ' ευκαιρία εκτέλεσης αυτών.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Η υποχρέωση ταυτοποίησης θυμάτων βασανιστηρίων και βίας από τα δημόσια νοσοκομεία θέτει χαμηλότερες εγγυήσεις από αυτές του γράμματος της Οδηγίας, σύμφωνα με την οποία «Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές πράξεις βίας, λαμβάνουν την αναγκαία περίθαλψη για τη ζημία που προκλήθηκε από τέτοιες πράξεις, ιδίως πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη.», λόγω των πρακτικών δυσχερειών που τα νοσοκομεία θα αντιμετωπίσουν κατά την προσπάθεια ανταπόκρισης στο ρόλο αυτό. Πιο συγκεκριμένα, τα δημόσια νοσοκομεία δεν έχουν την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και το προσωπικό τους δε διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση και εκπαίδευση προκειμένου να προβεί στην ταυτοποίηση και πιστοποίηση με βάση το Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης. Το επιχείρημα αυτό ενισχύεται αν ληφθούν υπόψιν οι περιορισμοί με τους οποίους λειτουργούν τα δημόσια νοσοκομεία των νησιών και άλλων περιοχών της χώρας λόγω δημοσιονομικών μέτρων που εφαρμόζονται για την αντιμετώπιση της οικονομικής κρίσης και την πλήρη απουσία μεταφραστών/πολιτισμικών διαμεσολαβητών (ιδίως γυναικών), των οποίων η συμβολή είναι αποφασιστικής σημασίας.

Σχόλιο 2:

Με την απόφαση που εξέδωσε επί της υπόθεσης R.C. κατά Σουηδίας (<http://hudoc.echr.coe.int/eng?i=001-97625>) το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου επισήμανε ότι «για να αποδείξει τα βασανιστήρια που υπέστη, ο προσφεύγων προσκόμισε κατ' αρχήν ενώπιον της Επιτροπής Μετανάστευσης σχετική ιατρική βεβαίωση. Παρότι η βεβαίωση αυτή δεν είχε συνταχθεί από εμπειρογνώμονα, ειδικευμένο στην αξιολόγηση των τραυμάτων των βασανιστηρίων, κατά το Δικαστήριο παρείχε ισχυρές ενδείξεις, που επιβεβαίωσαν τους ισχυρισμούς του προσφεύγοντα, κατά τους οποίους οι ουλές και τα τραύματα που έφερε στο σώμα οφείλονταν σε κακομεταχείριση ή βασανιστήρια. Σε παρόμοιες περιπτώσεις, η Επιτροπή Μετανάστευσης όφειλε να διαλευκάνει τις αιτίες που προκάλεσαν τις ουλές. Το Δικαστήριο εκτιμά ότι, ενόψει της εκ πρώτης όψης (prima facie) διαπίστωσης των αιτίων που προκάλεσαν τις ουλές στο σώμα του προσφεύγοντα, η Επιτροπή Μετανάστευσης όφειλε να αναζητήσει τη συνδρομή εμπειρογνώμονα προκειμένου να γνωμοδοτήσει σχετικά» (παράγραφος 53 της απόφασης. Για ΣΧΟΛΙΑ :σμό της απόφασης βλέπε, <https://strasbourgobservers.com/2010/04/13/r-c-v-sweden-the-burden-of-proof-in-asylum-cases/>).

Εξάλλου, η προτεινόμενη ρύθμιση αντιβαίνει στον Κώδικα Δεοντολογίας του Ιατρικού Επαγγέλματος (άρθρο 5 παρ. 1: Τα ιατρικά πιστοποιητικά και οι ιατρικές γνωματεύσεις, καθώς και οι ιατρικές συνταγές που εκδίδονται κατά τους νόμιμους τύπους, έχουν το ίδιο κύρος και την ίδια νομική ισχύ ως προς τις νόμιμες χρήσεις και ενώπιον όλων των αρχών και υπηρεσιών, ανεξάρτητα από το αν εκδίδονται από ιατρούς που υπηρετούν σε Ν.Π.Δ.Δ. ή Ν.Π.Ι.Δ. ή ιδιώτες ιατρούς), <http://isth.gr/images/uploads/J1E7IM6.pdf>. Τούτο σημαίνει ότι η κατάθεση γνωμάτευσης από ιδιώτη γιατρό για τα βασανιστήρια που επικαλείται ο αιτών δεν απαλλάσσει τη διοίκηση από την υποχρέωση της αιτιολογίας (ότι δηλαδή ο αιτών δεν υπέστη βασανιστήρια).

Σχόλιο 3:

Ο περιορισμός των φορέων αρμόδιων για τη χορήγηση σχετικής ιατρικής

γνωμάτευσης αντιβαίνει στο ενωσιακό δίκαιο, εφόσον δεν προβλέπεται τέτοια δυνατότητα στα κράτη μέλη ούτε στο αρ. 23 της Οδηγίας για την υποδοχή, ούτε στο Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης, σύμφωνα με το οποίο η πιστοποίηση των θυμάτων βασανιστηρίων απαιτεί διεπιστημονική προσέγγιση και τη συνδρομή κοινωνικού λειτουργού, ιατρικής, ψυχολογικής και νομικής εμπειρογνωμίας. Στην πράξη, λαμβάνοντας υπόψη τον υψηλό φόρτο εργασίας των δημόσιων φορέων υγείας και τις ελλείψεις στην παροχή υπηρεσιών διερμηνείας στους εν λόγω φορείς ανά την επικράτεια, η διάταξη αυτή καθιστά την πιστοποίηση των θυμάτων βασανιστηρίων αδύνατη και διακινδυνεύει την υποχρέωση των ελληνικών αρχών για τον εντοπισμό και την παραπομπή των θυμάτων βασανιστηρίων σε υπηρεσίες αποκατάστασης, ακόμη και αν αυτά έχουν διαγνωστεί με πιστοποιητικά εξειδικευμένων φορέων, τα οποία ακολουθούν έγκυρα τη μεθοδολογία που προβλέπει το Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης.

Προτείνεται αντικατάσταση της διατύπωσης «με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιο νοσοκομείο, στρατιωτικό νοσοκομείο ή κατάλληλα εκπαιδευμένους ιατρούς δημοσίων φορέων παροχής υπηρεσιών υγείας, συμπεριλαμβανομένων των ιατροδικαστών» με τη διατύπωση «από εξειδικευμένους φορείς».

Σχόλιο 4:

Οι επιζήσασες/επιζήσαντες βασανιστηρίων (και όχι θύματα) μπορούν να λάβουν τη σχετική γνωμάτευση από δημόσιο νοσοκομείο ή άλλο ιατρικό προσωπικό μόνο εφόσον το συμβάν έλαβε χώρα στο σχετικά πρόσφατο παρελθόν της άφιξης των αιτούσων/αιτούντων άσυλο στην Ελλάδα. Παρόλα αυτά, ένα άτομο μπορεί να έχει υποστεί βασανιστήρια σε πιο μακρινό παρελθόντα χρόνο. Κατ' επέκταση, είναι απαραίτητη η συνδρομή καταρτισμένων ψυχολόγων ώστε να διερευνηθεί ένα περιστατικό βίας και να αναγνωριστεί η επιζήσασα/ο επιζών. Ειδικά λαμβάνοντας υπόψη ότι πολλά βασανιστήρια δεν παίρνουν τη μορφή μόνιμης σωματικής βλάβης, καθώς επίσης και ότι τα σωματικά σημάδια της σεξουαλικής βίας επουλώνονται με την πάροδο του χρόνου.

Σχόλιο 5: Προτείνεται στη φραστική διατύπωση του Άρθρου 61 (Άρθρο 25 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Θύματα βασανιστηρίων και βίας) «τα θύματα βασανιστηρίων πιστοποιούνται με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιο νοσοκομείο...» να αντικατασταθεί η λέξη «πιστοποιούνται» με τη λέξη «αναγνωρίζονται». Αντίθετα, τα θύματα βίας, βιασμού, και κακοποίησης πιστοποιούνται από τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο εφόσον η κακομεταχείριση αυτή δεν εμπίπτει στην έννοια του βασανισμού. Αυτό προτείνεται λόγω των παρακάτω:

1) Οι Κοινοτικές Οδηγίες (για την υποδοχή αιτούντων άσυλο και για την διαδικασία ασύλου) περιέχουν ειδικές προβλέψεις για μια σειρά από ευάλωτες ομάδες, ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνονται και τα θύματα βασανιστηρίων (βλ ειδικά Οδηγία 2013/33/ΕΕ).

Συγκεκριμένα, προβλέπουν ότι οι εθνικές αρχές και υπηρεσίες, αρμόδιες για την υποδοχή αλλά και τις διαδικασίες ασύλου είναι υπεύθυνες για την αναγνώριση των ατόμων που ανήκουν στην κάθε κατηγορία των ευάλωτων, έτσι ώστε να τους παρασχεθούν οι αναγκαίες υπηρεσίες (υγείας, πρόνοιας κλπ). Οι οδηγίες δεν υπεισέρχονται σε λεπτομέρειες ως προς τη διαδικασία αναγνώρισης. Για τις υπόλοιπες ευάλωτες κατηγορίες τα πράγματα είναι ευκολότερα γιατί είναι περισσότερο ορατές. Για τα θύματα Βασανιστηρίων, όμως, προέκυψε ήδη από την υιοθέτηση των Οδηγιών το θέμα τί πρέπει να κάνουν οι Εθνικές Αρχές, ώστε να ανταποκριθούν στο καθήκον τους.

Η Commission μετά από σειρά μελετών και σχετικών ερευνών, κατέληξαν στο ότι οι κρατικοί υπάλληλοι που εργάζονται στα κέντρα υποδοχής πρέπει να λαμβάνουν ειδική εκπαίδευση – ενημέρωση ώστε να «αναγνωρίζουν» τα θύματα βασανιστηρίων (βλ. μελέτη δικτύου ODYSSEUP).

2) Η Πιστοποίηση των Θυμάτων βασανιστηρίων είναι μια διαφορετική διαδικασία, πολυσύνθετη, που προέκυψε από την ανάγκη να παρουσιαστούν στα Διεθνή Δικαστήρια (Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Στρασβούργο, αλλά και στη Χάγη – σχετικά με την Πρώην

Γιουγκοσλαβία και τη Ρουάντα, και μετέπειτα το Διεθνές μόνιμο ποινικό Δικαστήριο των Ηνωμένων Εθνών), γνωματεύσεις που δεν επιδέχονται καμιά αμφισβήτηση.

Προς το σκοπό αυτό στα μέσα της δεκαετίας του 2000, ομάδα διεθνών εμπειρογνομόνων και εκπροσώπων διεθνών οργανισμών δούλεψε επί 3 χρόνια και το 1999, υιοθετήθηκε με υπογραφή του στη Κωνσταντινούπολη το σχετικό διεθνές Πρωτόκολλο (που όπως και όλα τα διεθνή κείμενα, φέρει το όνομα της πόλης όπου έγινε η υιοθέτηση του).

Σχόλιο 6: Ορθή επανάληψη:

Προτείνεται στη φραστική διατύπωση του Άρθρου 61 (Άρθρο 25 Οδηγίας 2013/33/ΕΕ) Θύματα βασανιστηρίων και βίας) «τα θύματα βασανιστηρίων πιστοποιούνται με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιο νοσοκομείο...» να αντικατασταθεί η λέξη «πιστοποιούνται» με τη λέξη «αναγνωρίζονται». Αντίθετα, τα θύματα βίας, βιασμού, και κακοποίησης πιστοποιούνται από τους φορείς που αναφέρονται στο άρθρο εφόσον η κακομεταχείριση αυτή δεν εμπίπτει στην έννοια του βασανισμού. Αυτό προτείνεται λόγω των παρακάτω:

1) Οι Κοινοτικές Οδηγίες (για την υποδοχή αιτούντων άσυλο και για την διαδικασία ασύλου) περιέχουν ειδικές προβλέψεις για μια σειρά από ευάλωτες ομάδες, ανάμεσα στις οποίες περιλαμβάνονται και τα θύματα βασανιστηρίων (βλ ειδικά Οδηγία 2013/33/ΕΕ).

Συγκεκριμένα, προβλέπουν ότι οι εθνικές αρχές και υπηρεσίες, αρμόδιες για την υποδοχή αλλά και τις διαδικασίες ασύλου είναι υπεύθυνες για την αναγνώριση των ατόμων που ανήκουν στην κάθε κατηγορία των ευάλωτων, έτσι ώστε να τους παρασχεθούν οι αναγκαίες υπηρεσίες (υγείας, πρόνοιας κλπ). Οι οδηγίες δεν υπεισέρχονται σε λεπτομέρειες ως προς τη διαδικασία αναγνώρισης. Για τις υπόλοιπες ευάλωτες κατηγορίες τα πράγματα είναι ευκολότερα γιατί είναι περισσότερο ορατές. Για τα θύματα Βασανιστηρίων, όμως, προέκυψε ήδη από την υιοθέτηση των Οδηγιών το θέμα τί πρέπει να κάνουν οι Εθνικές Αρχές, ώστε να ανταποκριθούν στο καθήκον τους.

Η Commission μετά από σειρά μελετών και σχετικών ερευνών, κατέληξαν στο ότι οι κρατικοί υπάλληλοι που εργάζονται στα κέντρα υποδοχής πρέπει να λαμβάνουν ειδική εκπαίδευση – ενημέρωση ώστε να «αναγνωρίζουν» τα θύματα βασανιστηρίων (βλ. μελέτη δικτύου ODYSSEUP).

2) Η Πιστοποίηση των Θυμάτων βασανιστηρίων είναι μια διαφορετική διαδικασία, πολυσύνθετη, που προέκυψε από την ανάγκη να παρουσιαστούν στα Διεθνή Δικαστήρια (Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων στο Στρασβούργο, αλλά και στη Χάγη – σχετικά με την Πρώην Γιουγκοσλαβία και τη Ρουάντα, και μετέπειτα το Διεθνές μόνιμο ποινικό Δικαστήριο των Ηνωμένων Εθνών), γνωματεύσεις που δεν επιδέχονται καμιά αμφισβήτηση.

Προς το σκοπό αυτό στα μέσα της δεκαετίας του 2000, ομάδα διεθνών εμπειρογνομόνων και εκπροσώπων διεθνών οργανισμών δούλεψε επί 3 χρόνια και το 1999, υιοθετήθηκε με υπογραφή του στη Κωνσταντινούπολη το σχετικό διεθνές Πρωτόκολλο (που όπως και όλα τα διεθνή κείμενα, φέρει το όνομα της πόλης όπου έγινε η υιοθέτηση του).

3) Το Πρωτόκολλο της Κων/λης, είναι ουσιαστικά ένα εγχειρίδιο συγκεκριμένων διαδικασιών που πρέπει να ακολουθήσουν εξειδικευμένοι επιστήμονες τριών επιστημονικών κλάδων που συμπράττουν και εργάζονται ως ομάδα, δηλαδή γιατροί, ψυχολόγοι ή ψυχίατροι και νομικοί με ειδικές γνώσεις και εμπειρία στο χώρο αυτό.

Τέτοιες επιστημονικές ομάδες υπάρχουν σε διάφορα μέρη του κόσμου, όπως και στην Αθήνα, η ομάδα που λειτουργεί υπό την σκέπη της ΜΚΟ ΜΕΤΑδρασης.

Κοινά χαρακτηριστικά τους είναι η ανεξαρτησία και η επιστημονική γνώση.

Η ανεξαρτησία αυτή είναι προ-απαιτούμενο από το ίδιο το Πρωτόκολλο και στόχο έχει την Αμεροληψία έναντι πάντων. Σε ορισμένες περιπτώσεις τα πιστοποιητικά βάσει του Πρωτοκόλλου έχουν συγκρουστεί με αντίθετες γνωματεύσεις κρατικών φορέων σε διεθνή δικαστήρια (πχ. Οι πάνω από 400 καταδικές της Τουρκίας στο Στρασβούργο για βασανιστήρια.)

4) Η έννοια, λοιπόν της Πιστοποίησης αναφέρεται σε συγκεκριμένη διαδικασία και δεν πρέπει να συγχέεται με την έννοια της Αναγνώρισης, που όπως επί λέξη προβλέπουν οι οδηγίες είναι καθήκον των εθνικών αρχών.

Για το τμήμα διερεύνησης και πιστοποίησης θυμάτων βασανιστηρίων της ΜΚΟ ΜΕΤΑδραση, η επιστημονικά υπεύθυνη νομικός κα Ιωάννα Μπαμπασιόκα.

Σχόλιο 7: Θύματα βασανιστηρίων: αυτό δεν εφαρμόστηκε ούτε με τον 4375/2016. Στα στρατιωτικά νοσοκομεία πλην του ΝΙΜΤΣ δεν έχουν ελεύθερη πρόσβαση μη στρατιωτικοί. Στα δημόσια νοσοκομεία δεν υπάρχει τέτοιο πρόγραμμα και δεν υπάρχουν ειδικοί γιατροί που να πιστοποιούν βασανιστήρια – από ιατρικές πηγές ειπώθηκε ότι ιατροδικαστές και ίσως χειρουργοί και πλαστικοί μπορούν να βεβαιώσουν αν κάποιο σημάδι πιθανώς αντιστοιχεί σε τραύμα από γυαλί ή μαχαίρι κλπ, αλλά μέχρι εκεί. Υπάρχει ήδη το πρόγραμμα «ΠΡΟΜΗΘΕΑΣ» και η ΜΚΟ ΜΕΤΑδραση, το οποίο ως τώρα λειτουργεί.

Σχόλιο 8: Η υποχρέωση αναγνώρισης θυμάτων βασανιστηρίων και βίας από τα δημόσια νοσοκομεία θέτει χαμηλότερες εγγυήσεις από αυτές του γράμματος της Οδηγίας, σύμφωνα με την οποία «Τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι τα πρόσωπα που έχουν υποστεί βασανιστήρια, βιασμό ή άλλες σοβαρές πράξεις βίας, λαμβάνουν την αναγκαία περίθαλψη για τη ζημία που προκλήθηκε από τέτοιες πράξεις, ιδίως πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη», λόγω των πρακτικών δυσχερειών που τα νοσοκομεία θα αντιμετωπίσουν κατά την προσπάθεια ανταπόκρισης στο ρόλο αυτό. Πιο συγκεκριμένα, τα δημόσια νοσοκομεία δεν έχουν την απαραίτητη υλικοτεχνική υποδομή και το προσωπικό τους δε διαθέτει την κατάλληλη κατάρτιση και εκπαίδευση προκειμένου να προβεί στην αναγνώριση με βάση το Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης. Το επιχείρημα αυτό ενισχύεται αν ληφθούν υπόψιν οι περιορισμοί με τους οποίους λειτουργούν τα δημόσια νοσοκομεία των νησιών και άλλων περιοχών της χώρας λόγω την πλήρους απουσίας διεργημένων (ιδίως γυναικών), των οποίων η συμβολή είναι αποφασιστικής σημασίας. Στα ανωτέρω προστίθεται η απουσία αναφοράς στην αποκατάσταση θυμάτων βασανιστηρίων και βίας κατά τα προβλεπόμενα στο ως άνω Πρωτόκολλο. Για τον λόγο αυτό θα έπρεπε να δίνεται η δυνατότητα προσκόμισης ιατρικής γνωμάτευσης που αξιολογεί τα θύματα βασανιστηρίων από ιδιώτη γιατρό ή ΜΚΟ, σε περίπτωση αδυναμίας των αρμοδίων φορέων να προβούν στην ως άνω αξιολόγηση, σύμφωνα και με την ΔΕΦ Πειραιά 206/2019 όπου το Δικαστήριο αναφέρεται στη δυνατότητα να δεχθεί σχετικό έγγραφο που εκδίδεται από ΜΚΟ αν υπάρχει βεβαίωση αδυναμίας δημόσιας αρχής να αξιολογήσει τα βασανιστήρια. Επιπλέον, δεν μπορεί να υπονοείται από κανένα νόμο η διαφοροποίηση της ισχύος μιας ιατρικής βεβαίωσης αναλόγως αν προέρχεται από ιδιώτη, από ιδιωτική κλινική ή από δημόσιο νοσοκομείο.

Σχόλιο 9: Άρθρο 61 – Θύματα βασανιστηρίων και βίας
Σχετικά με την πιστοποίηση των θυμάτων βασανιστηρίων: ο νόμος εξακολουθεί να προβλέπει ότι αυτή θα πρέπει να γίνεται με ιατρική γνωμάτευση από δημόσιους φορείς παρότι στο ελληνικό σύστημα υγείας δεν υπάρχουν εκπαιδευμένοι γιατροί που θα μπορούσαν να παρέχουν σχετική πιστοποίηση με βάση τα διεθνή πρότυπα (Πρωτόκολλο της Κωνσταντινούπολης). Παράλληλα, ο νόμος σχετικά με την αντιμετώπιση των συνεπειών των βασανιστηρίων περιορίζεται στην πρόσβαση σε κατάλληλη ιατρική και ψυχολογική θεραπεία ή περίθαλψη, χωρίς να λαμβάνεται υπόψη η πολυπλοκότητα των αναγκών των ανθρώπων που έχουν εμπειρίες βασανιστηρίων, και η υποχρέωση της Ελλάδας να τους παρέχει υπηρεσίες ολοκληρωμένης αποκατάστασης σύμφωνα με τα οριζόμενα από την Επιτροπή κατά των Βασανιστηρίων του ΟΗΕ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται.

III. ΜΕΡΟΣ ΤΡΙΤΟ

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΧΟΡΗΓΗΣΗΣ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗΣ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΠΡΟΣΑΡΜΟΓΗΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑΣ ΣΤΗΝ ΟΔΗΓΙΑ 2013/32/ΕΕ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ «ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΚΟΙΝΕΣ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΓΙΑ ΤΗΝ ΧΟΡΗΓΗΣΗ ΚΑΙ ΑΝΑΚΛΗΣΗ ΤΟΥ ΚΑΘΕΣΤΩΤΟΣ ΔΙΕΘΝΟΥΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ (ΑΝΑΔΙΑΤΥΠΩΣΗ)» (L 180/29.6.2013)

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Α' ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 62

(Άρθρο 1 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Σκοπός

Σκοπός των διατάξεων του παρόντος Μέρους είναι η προσαρμογή της ελληνικής νομοθεσίας στην Οδηγία 2013/32/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου «σχετικά με τις κοινές διαδικασίες για τη χορήγηση και ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας (αναδιατύπωση)» (L 180/29.6.2013).

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Η διατύπωση «προσαρμογή» του άρθρου είναι προσχηματική. Η Οδηγία έχει ενσωματωθεί με το Ν. 4375/2016, όπως άλλωστε συνομολογείται στην εισηγητική έκθεση («ενσωματώνεται εκ νέου»). Δεν πρόκειται περί προσαρμογής αλλά τροποποίησης. Η ανάγκη «προσαρμογής» απαιτεί από το Κράτος-μέλος την ανάγκη ειδικής αιτιολόγησης για τη νέα «ενσωμάτωση» της Οδηγίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1:

Το σχόλιο δεν υιοθετείται.

Άρθρο 63

(Άρθρα 2 και 4 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Ορισμοί

Για την εφαρμογή του παρόντος:

α. «Σύμβαση της Γενεύης» είναι η Σύμβαση περί της Νομικής Καταστάσεως των Προσφύγων, η οποία υπεγράφη στη Γενεύη στις 28 Ιουλίου 1951 και κυρώθηκε με το Ν.δ.

- 3989/1959 (Α 201), όπως τροποποιήθηκε από το συναφές Πρωτόκολλο της Νέας Υόρκης της 31ης Ιανουαρίου 1967, το οποίο κυρώθηκε με τον Α.ν. 389/1968 (Α 125).
- β. «Αίτηση διεθνούς προστασίας» ή «αίτηση ασύλου» ή «αίτηση» είναι η αίτηση παροχής προστασίας από το Ελληνικό Κράτος που υποβάλλει αλλοδαπός ή ανιθαγενής, με την οποία ζητά την αναγνώριση στο πρόσωπό του της ιδιότητας του πρόσφυγα ή τη χορήγηση καθεστώτος επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης και τις διατάξεις του άρθρου 2 (β) και (γ) του Μέρους Α'. Αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να υποβληθεί και εξ ονόματος των μελών της οικογένειας αιτούντος που βρίσκονται στην Ελληνική Επικράτεια.
- γ. «Μέλη της οικογένειας» του αιτούντος διεθνή προστασία, υπό την προϋπόθεση ότι η οικογένεια υπήρχε ήδη στη χώρα καταγωγής, θεωρούνται:
- αα. Ο σύζυγος ή ο εκτός γάμου σύντροφος, με τον οποίο διατηρεί σταθερή σχέση μακράς διάρκειας δεόντως αποδεδειγμένη,
- ββ. Τα ανήλικα, άγαμα και εξαρτημένα τέκνα, ανεξαρτήτως αν γεννήθηκαν σε γάμο ή εκτός γάμου των γονέων τους ή είναι υιοθετημένα,
- γγ. Ο πατέρας ή η μητέρα ή άλλος ενήλικος που ασκεί την επιμέλεια του αιτούντος, σύμφωνα με το ελληνικό δίκαιο, εάν ο εν λόγω αιτών είναι ανήλικος,
- δ. «αιτών διεθνή προστασία» ή «αιτών άσυλο» ή «αιτών» είναι ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος δηλώνει προφορικά ή εγγράφως ενώπιον οποιασδήποτε ελληνικής αρχής, στα σημεία εισόδου στην Ελληνική Επικράτεια ή εντός αυτής, ότι ζητά άσυλο ή επικουρική προστασία ή με οποιονδήποτε τρόπο ζητά να μην απελαθεί σε κάποια χώρα εκ φόβου δίωξης λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, πολιτικών πεποιθήσεων ή συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης ή επειδή κινδυνεύει να υποστεί σοβαρή βλάβη σύμφωνα με το άρθρο 15 και επί του αιτήματος του οποίου δεν έχει ληφθεί ακόμη τελεσίδικη απόφαση. Επίσης, αιτών διεθνή προστασία θεωρείται και ο αλλοδαπός, ο οποίος υπέβαλε αίτηση διεθνούς προστασίας σε άλλο κράτος - μέλος της ΕΕ κατ' εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, για τη θέσπιση των κριτηρίων και μηχανισμών για τον προσδιορισμό του κράτους-μέλους που είναι υπεύθυνο για την εξέταση αίτησης ασύλου που υποβάλλεται σε κράτος-μέλος από υπήκοο τρίτης χώρας, ή σε άλλο κράτος που δεσμεύεται από και εφαρμόζει τον ως άνω Κανονισμό, και μεταφέρεται στην Ελλάδα βάσει των διατάξεών του.
- ε. «Τελεσίδικη απόφαση» είναι: (α) η απόφαση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που ορίζει εάν ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής αναγνωρίζεται ή όχι πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, η οποία εκδίδεται επί της προσφυγής που ασκείται κατά των αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 92 ή (β) η απόφαση της Υπηρεσίας Ασύλου που δεν υπόκειται πλέον σε άσκηση της ως άνω προσφυγής, λόγω παρόδου απράκτων των προθεσμιών άσκησής της είτε λόγω μη άσκησης προσφυγής κατ' αυτής.
- στ. «Πρόσφυγας» είναι ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής στο πρόσωπο του οποίου πληρούνται οι προϋποθέσεις εφαρμογής του άρθρου 1Α της Σύμβασης της Γενεύης και του άρθρου 2(ε) του Α Μέρους του παρόντος νόμου.
- ζ. «Καθεστώως πρόσφυγα» είναι το καθεστώως που χορηγείται κατόπιν της αναγνώρισης από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενή ως πρόσφυγα, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.
- η. «Δικαιούχος επικουρικής προστασίας» είναι ο αλλοδαπός ή ο ανιθαγενής που πληροί τις προϋποθέσεις του άρθρου 2 στοιχείο (ζ) του παρόντος νόμου.
- θ. «Καθεστώως επικουρικής προστασίας» είναι το καθεστώως που χορηγείται κατόπιν της αναγνώρισης από την αρμόδια ελληνική αρχή ενός αλλοδαπού ή ανιθαγενούς ως δικαιούχου επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος νόμου.
- ι. «Διεθνής προστασία» είναι το καθεστώως πρόσφυγα και το καθεστώως επικουρικής προστασίας, όπως ορίζονται στα στοιχεία (ζ) και (θ) του παρόντος.
- ια. «Ασυνόδευτος ανήλικος» είναι το πρόσωπο ηλικίας κάτω των 18 ετών, το οποίο φθάνει στην Ελλάδα, χωρίς να συνοδεύεται από πρόσωπο που ασκεί τη γονική του μέριμνα,

σύμφωνα με την ελληνική νομοθεσία και για όσο χρόνο η γονική του μέριμνα δεν έχει ανατεθεί σε κάποιο άλλο πρόσωπο σύμφωνα με το νόμο και δεν ασκείται στην πράξη, ή ο ανήλικος που εγκαταλείπεται ασυνόδευτος μετά την είσοδό του στην Ελλάδα.

ιβ. «Εκπρόσωπος ασυνόδευτου ανηλίκου» είναι ο προσωρινός ή οριστικός επίτροπος του ανηλίκου ή το πρόσωπο που ορίζεται από τον αρμόδιο Εισαγγελέα Ανηλίκων ή, όπου δεν υπάρχει Εισαγγελέας Ανηλίκων, από τον Εισαγγελέα Πρωτοδικών για την προάσπιση των συμφερόντων του ανηλίκου αυτού. Ως εκπρόσωπος κατά το προηγούμενο εδάφιο, μπορεί να οριστεί και ο νόμιμος εκπρόσωπος νομικού προσώπου μη κερδοσκοπικού χαρακτήρα. Στην τελευταία περίπτωση, ο εκπρόσωπος του νομικού προσώπου μπορεί να εξουσιοδοτήσει άλλο πρόσωπο για την εκπροσώπηση του ανηλίκου κατά τις διαδικασίες του παρόντος.

ιγ. «Κράτηση» είναι ο περιορισμός σε ειδικό χώρο, με αποτέλεσμα τη στέρηση της ελευθερίας του προσώπου.

ιδ. «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής», «Αρμόδιες Αρχές Εξέτασης» ή «Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής και Εξέτασης» είναι τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου, τα Αυτοτελή Κλιμάκια της Υπηρεσίας Ασύλου, καθώς και τα Κινητά Κλιμάκια Ασύλου σύμφωνα με τα οριζόμενα ειδικότερα στο ν. 4375/2016.

ιε. «Κεντρική Αρχή» είναι η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη.

ιστ. «Χώρα καταγωγής» είναι η χώρα της ιθαγένειας ή, για τους ανιθαγενείς, η χώρα της προηγούμενης συνήθους διαμονής τους.

ιζ. «Άδεια διαμονής» είναι κάθε άδεια, η οποία εκδίδεται από τις ελληνικές Αρχές, σύμφωνα με τον τύπο που προβλέπει η ελληνική νομοθεσία και η οποία επιτρέπει σε αλλοδαπό ή σε ανιθαγενή τη διαμονή του στην Ελληνική Επικράτεια.

ιη. «Αποφαινόμενη Αρχή» είναι ο υπάλληλος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, ο οποίος ορίζεται ως χειριστής για την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε επιμέρους διατάξεις του παρόντος. Στην περίπτωση του άρθρου 91 του παρόντος Αποφαινόμενη Αρχή είναι ο Προϊστάμενος του Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου ή Αυτοτελούς Κλιμακίου της Υπηρεσίας Ασύλου. Στις περιπτώσεις του άρθρου 84 παράγραφος 1 περίπτωση β', η Αποφαινόμενη Αρχή εκδίδει και τη σχετική πράξη μεταφοράς κατ' εφαρμογή του Κανονισμού 604/2013.

ιθ. «Αρμόδιες Αρχές Απόφασης» είναι η Αποφαινόμενη Αρχή και οι Επιτροπές Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών.

κ. «Μεταγενέστερη αίτηση» είναι η αίτηση για παροχή διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται μετά τη λήψη τελεσίδικης απόφασης επί προηγούμενης αίτησης διεθνούς προστασίας περιλαμβανομένων περιπτώσεων όπου ο αιτών ρητά ανακάλεσε την αίτησή του και περιπτώσεων όπου η αποφαινόμενη αρχή απέρριψε την αίτηση μετά από τη σιωπηρή της ανάκληση.

κα. «Ανάκληση του καθεστώτος διεθνούς προστασίας» είναι η απόφαση της Αποφαινόμενης Αρχής να ανακαλέσει καθεστώς πρόσφυγα ή επικουρικής προστασίας, σύμφωνα με τις διατάξεις του Πρώτου Μέρους. Σε περίπτωση άρνησης ανανέωσης άδειας διαμονής πρόσφυγα ή δικαιούχου επικουρικής προστασίας, εφαρμόζονται οι διατάξεις και εγγυήσεις περί ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας.

κβ. «Παραμονή στη χώρα» είναι η παραμονή στο έδαφος της Ελληνικής Επικράτειας, περιλαμβανομένων των συνόρων και των ζωνών διέλευσης.

κγ. «Σύμβουλος του αιτούντος» είναι ο νομικός, ιατρός, ψυχολόγος ή κοινωνικός λειτουργός, ο οποίος τον υποστηρίζει κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του.

κδ. «Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο» είναι το ειδικό ατομικό δελτίο που εκδίδεται για τον αιτούντα κατά τη διάρκεια της διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησής του από τις αρμόδιες αρχές και του επιτρέπει την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια μέχρι την ολοκλήρωσή της.

κε. «Αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων» είναι οι αιτούντες, των οποίων η ικανότητα να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις που προβλέπονται στις διατάξεις του παρόντος Μέρους περιορίζεται λόγω ιδιαίτερων περιστάσεων που αφορούν την προσωπική τους κατάσταση και ιδίως την κατάσταση της υγείας τους.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Ορισμός ε. – Το εδάφιο «...λόγω μη άσκησης προσφυγής κατ’ αυτής.» έχει την ίδια ακριβώς σημασία με το εδάφιο «...λόγω παρόδου απράκτων των προθεσμιών άσκησής της...» και συνεπώς μπορεί να απαλειφθεί ως ταυτόσημο ή προκειμένου να περιληφθούν περιπτώσεις τελεσιδικίας σε Α βαθμό (π.χ. ρητή ανάκληση του αιτήματος) αυτό να τροποποιηθεί ως εξής: «...λόγω μη δυνατότητας άσκησης προσφυγής κατ’ αυτής.». Επιπλέον το εδάφιο «...αναγνωρίζεται ή όχι πρόσφυγας...» θα πρέπει να διορθωθεί στο ορθό «αναγνωρίζεται ή όχι ως πρόσφυγας».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1:

Το σχόλιο γίνεται δεκτό

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Β’
ΒΑΣΙΚΕΣ ΑΡΧΕΣ ΚΑΙ ΕΓΓΥΗΣΕΙΣ**

Άρθρο 65

**(Άρθρο 6 και 7 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)
Πρόσβαση στη διαδικασία**

1. Κάθε αλλοδαπός ή ανιθαγενής έχει δικαίωμα υποβολής αίτησης διεθνούς προστασίας. Η αίτηση υποβάλλεται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής, οι οποίες διενεργούν αμέσως πλήρη καταγραφή της. Η πλήρης καταγραφή περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία ταυτότητας, τη χώρα καταγωγής του αιτούντος, το όνομα του πατέρα, της μητέρας, του/της συζύγου και των τέκνων του, βιομετρικά στοιχεία αναγνώρισης, καθώς, πλήρη αναφορά των λόγων για τους οποίους ο αιτών ζητά διεθνή προστασία, διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής καθώς και, αν ο αιτών επιθυμεί, ορισμό αντικλήτου.

2. Σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο, δεν είναι δυνατή η πλήρης καταγραφή, σύμφωνα με την προηγούμενη παράγραφο, μετά από απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, οι Αρχές Παραλαβής μπορούν να προβαίνουν, το αργότερο εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών από την υποβολή της αίτησης, σε απλή καταγραφή των ελάχιστων απαραίτητων στοιχείων και στη συνέχεια να προβαίνουν κατά προτεραιότητα στην πλήρη καταγραφή της παραγράφου 1 σε συγκεκριμένη ημερομηνία για την οποία ενημερώνεται ο αιτών η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν των δέκα (10) εργάσιμων ημερών από την μερική καταγραφή της αίτησης. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται στον αιτούντα έγγραφο που φέρει τα στοιχεία του και φωτογραφία του το οποίο παραδίδει κατά την οριστική καταγραφή, οπότε και αυτό αντικαθίσταται από το δελτίο αιτούντος ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 70.

3. Η αίτηση διεθνούς προστασίας θεωρείται κατατεθειμένη από την ημερομηνία της πλήρους καταγραφής, σύμφωνα με την παράγραφο 1 ή 2, από την οποία αρχίζουν οι σχετικές προθεσμίες για την εξέτασή της σύμφωνα με το άρθρο 83 του παρόντος.

4. Σε περίπτωση που ο αιτών για τον οποίο έχει διενεργηθεί απλή καταγραφή δηλώσει ότι δεν επιθυμεί τη διενέργεια πλήρους καταγραφής της αίτησής του για διεθνή προστασία, ενημερώνεται για τις συνέπειες της απόφασής του και για το γεγονός ότι οφείλει να εγκαταλείψει τη χώρα, εφόσον δεν είναι κάτοχος τίτλου διαμονής και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Παράλληλα, ο αιτών ενημερώνεται για την δυνατότητα να υπαχθεί σε διαδικασίες οικειοθελούς επαναπατρισμού και εφόσον επιθυμεί του παρέχεται κάθε συνδρομή προκειμένου να διευκολυνθεί στον επαναπατρισμό του, διαφορετικά εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ απόφαση επιστροφής ή επανεισδοχής ή απέλασης σε βάρος του παραπέμπεται στην αρμόδια αρχή που επιμελείται της εκτέλεσης των διαδικασιών επιστροφής, επανεισδοχής ή απέλασης.

5. Σε περίπτωση που αλλοδαπός ή ανιθαγενής, για τον οποίο έχει διενεργηθεί απλή καταγραφή, δεν εμφανιστεί για την πλήρη καταγραφή της κατά την ορισθείσα ημερομηνία σύμφωνα με την παράγραφο 2, η υπόθεση τίθεται στο αρχείο με απόφαση του Προϊσταμένου του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Στην περίπτωση αυτή, εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ απόφαση επιστροφής ή επανεισδοχής ή απέλασης σε βάρος του αιτούντος ενημερώνεται άμεσα η αρμόδια αρχή που επιμελείται της εκτέλεσης των ως άνω διαδικασιών. Παράλληλα, εφόσον ο αλλοδαπός ή ανιθαγενής διαμένει σε Κέντρο Υποδοχής ή Φιλοξενίας ενημερώνεται και ο Προϊστάμενος του Κέντρου.

6. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν την άσκηση του δικαιώματος κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας, υπό την προϋπόθεση ότι ο αιτών θα παρουσιασθεί αυτοπροσώπως ενώπιόν τους.

7. Σε περίπτωση που αλλοδαπός ή ανιθαγενής, ο οποίος είτε βρίσκεται υπό κράτηση είτε σε διαδικασίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης κατά την κείμενη νομοθεσία, δηλώσει ότι επιθυμεί να καταθέσει αίτηση διεθνούς προστασίας, οι κατά περίπτωση αρμόδιες αρχές μεριμνούν για την άμεση σύνταξη και υποβολή έγγραφης σχετικής δήλωσης. Στη συνέχεια η αίτηση διεθνούς προστασίας καταγράφεται από την υπηρεσία κράτησης ή την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 2 (απλή καταγραφή), σε διασυνδεδεμένο με την Αρχή Παραλαβής ηλεκτρονικό σύστημα εντός τριών (3) εργάσιμων ημερών. Οι αρχές κράτησης ή οι περιφερειακές υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, σε συνεργασία με την Αρχή Παραλαβής, μεριμνούν για τη μεταγωγή του κρατουμένου ενώπιον της αρχής αυτής, προκειμένου να πραγματοποιηθεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την παράγραφο 1, σε συγκεκριμένη ημερομηνία για την οποία ενημερώνεται ο αιτών και η οποία δεν μπορεί να απέχει πέραν των επτά (7) εργάσιμων ημερών από την μερική καταγραφή της αίτησης. Σε περίπτωση που ο αιτών αφεθεί ελεύθερος πριν την πραγματοποίηση πλήρους καταγραφής, οφείλει να προσέλθει κατά την συγκεκριμένη ημερομηνία για την οποία έχει ενημερωθεί σύμφωνα με το προηγούμενο εδάφιο, στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής, ώστε να προγραμματιστεί η πλήρης καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στην περίπτωση αυτή χορηγείται στον αιτούντα έγγραφο που φέρει τα στοιχεία του και φωτογραφία του το οποίο παραδίδει κατά την οριστική καταγραφή, οπότε και αυτό αντικαθίσταται από το δελτίο αιτούντος ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 70. Σε περίπτωση που ο αιτών δεν επιθυμεί την πλήρη καταγραφή της αίτησής του, εφαρμόζεται αναλογικά η παράγραφος 5.

8. Το πρόσωπο που εκφράζει επιθυμία κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας είναι αιτών άσυλο σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 63 (δ).

9. Αν η αίτηση διεθνούς προστασίας υποβληθεί σε μη αρμόδια αρχή, αυτή υποχρεούται να ειδοποιήσει αμέσως την αρμόδια Αρχή Παραλαβής με τον προσφορότερο τρόπο και να παραπέμψει σε αυτήν τον αιτούντα. Η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου μεριμνά για την ενημέρωση και κατάρτιση των αρχών στις οποίες είναι πιθανόν να απευθυνθεί όποιος

επιθυμεί να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας (ιδίως την Ελληνική Αστυνομία, το Λιμενικό Σώμα και την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης Υποδοχής και Ταυτοποίησης), σχετικά με τις αρμόδιες υπηρεσίες και τη διαδικασία κατάθεσης της αίτησης, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος άρθρου, ώστε να ενημερώνονται οι ενδιαφερόμενοι σχετικά με τον τόπο και τρόπο κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας.

10. Ο αιτών μπορεί να υποβάλει αίτηση εξ ονόματος και των μελών της οικογένειάς του. Σε αυτές τις περιπτώσεις τα ενήλικα μέλη με δικαιοπρακτική ικανότητα πρέπει να συναινούν εγγράφως στην κατάθεση της αίτησης εξ ονόματός τους ή σε αντίθετη περίπτωση να έχουν την ευκαιρία να υποβάλουν οι ίδιοι την αίτησή τους. Πριν ζητηθεί η συναίνεση, κάθε ενήλικος, μέλος της οικογένειας, προσέρχεται υποχρεωτικά αυτοπροσώπως και ενημερώνεται κατ' ιδίαν σχετικά με τις συναφείς διαδικαστικές συνέπειες της αυτοπρόσωπης κατάθεσης αίτησης και σχετικά με το δικαίωμά του να υποβάλει αυτοτελή αίτηση διεθνούς προστασίας. Η συναίνεση ζητείται κατά το χρόνο κατάθεσης της αίτησης.

11. Αιτών που αποκτά τέκνο μετά την είσοδό του στη χώρα δύναται να υποβάλει αίτηση διεθνούς προστασίας εξ ονόματος του τέκνου, η κατάθεση της οποίας συνοδεύεται από τη ληξιαρχική πράξη γέννησης του τέκνου. Η αίτηση αυτή συνενώνεται με την αίτηση διεθνούς προστασίας του αιτούντος γονέα σε όποιο στάδιο και βαθμό της διαδικασίας βρίσκεται αυτή.

12. Ο ανήλικος άνω των δεκαπέντε (15) ετών, ασυνόδευτος ή μη δύναται να υποβάλει αυτοτελώς αίτηση διεθνούς προστασίας. Σε περίπτωση ασυνόδευτου ανήλικου εφαρμόζεται περαιτέρω το άρθρο 75.

13. Ο ανήλικος, κάτω των δεκαπέντε (15) ετών, υποβάλει αίτηση διά του ενήλικου μέλους της οικογένειάς του ή δια εκπροσώπου, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στην παράγραφο 16 και στο άρθρο 75 του παρόντος.

14. Ο εκπρόσωπος του ανήλικου, καθώς και ο εκπρόσωπος του ξενώνα στον οποίο φιλοξενείται ο ανήλικος, σύμφωνα με το άρθρο 19 του π.δ. 220/2007, μπορούν να καταθέτουν αίτηση διεθνούς προστασίας εξ ονόματος του ανήλικου εφόσον, με βάση εξατομικευμένη εκτίμηση της προσωπικής κατάστασής του, θεωρούν ότι ο ανήλικος έχει ενδεχομένως ανάγκη διεθνούς προστασίας. Τα πρόσωπα αυτά καθίστανται αυτοδικαίως αντίκλητοι και όλες οι επιδόσεις σύμφωνα με το άρθρο 82 γίνονται και προς αυτούς.

15. Ο ανήλικος παρίσταται αυτοπροσώπως κατά την κατάθεση της αίτησης διεθνούς προστασίας, εκτός αν αυτό είναι αδύνατο για λόγους ανωτέρας βίας που βεβαιώνονται σε σχετικό έγγραφο δημόσιας αρχής και εκπροσωπείται από ενήλικο μέλος της οικογένειάς του ή εκπρόσωπο σύμφωνα με το άρθρο 75.

16. Η Υπηρεσία Ασύλου, αν υφίσταται επείγουσα ανάγκη, ιδίως σε περίπτωση μαζικών αφίξεων που επιφέρουν δυσανάλογη πίεση, μπορεί να επικουρείται από προσωπικό που διατίθεται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο το οποίο θα παρέχει κάθε τεχνική και επιχειρησιακή συνδρομή για την διεκπεραίωση των αιτήσεων διεθνούς προστασίας.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Ο συνδυασμός των παραπάνω διατάξεων μπορεί να οδηγήσει σε μεγαλύτερες καθυστερήσεις ως προς την πλήρη καταγραφή και σε παραβίαση δικαιωμάτων των αιτούντων.

Αντί η εξέταση να ανατρέχει στην αίτηση διεθνούς προστασίας στην πρώτη εκδήλωση της βούλησης πρόσβασης στο άσυλο, λόγω καθυστερήσεων της κρατικής γραφειοκρατίας, αυτή παραπέμπεται και εξαρτάται από την πλήρη καταγραφή. Η εμπειρία μας δείχνει ότι θα υπάρξουν παρατάσεις λόγω ειδικών συνθηκών και επομένως καθυστερήσεις.

Σχόλιο 2:

Σύμφωνα με το νομοσχέδιο, κατά την καταγραφή ο αιτών πρέπει να κάνει πλήρη αναφορά στους λόγων για τους οποίους ο αιτών ζητά διεθνή προστασία. Με δεδομένο ότι θα έχει τον χρόνο κατά τη συνέντευξή του να αναπτύξει πλήρως τους ισχυρισμούς του, παρέλκει στο στάδιο αυτό η πλήρης αναφορά στους λόγους για τους οποίους αιτείται διεθνή προστασία.

Σχόλιο 3:

- Παρ. 1 – Το εδάφιο «Κάθε αλλοδαπός ή ανιθαγενής...» υποδηλώνει την δυνατότητα κατάθεσης αίτησης διεθνούς προστασίας και από υπηκόους των υπόλοιπων Κρατών-Μελών της ΕΕ, σε αντίθεση με τον επανειλημμένο ορισμό των αιτούντων ως υπηκόων τρίτης χώρας ή ανιθαγενών στο ίδιο σχέδιο νόμου (ενδεικτικά: ορισμός β) άρθρου 2).
- Παρ. 1 – Δεν διευκρινίζεται η διαδικασία ορισμού αντικλήτου πριν από την χορήγηση δελτίου, όπως προβλέπεται στο άρθρο 71 του ίδιου σχεδίου νόμου (για παράδειγμα, αν απαιτείται σχετική εξουσιοδότηση του αιτούντος) καθώς και η ιδιότητα και του προσώπου αυτού, καθώς και ο τρόπος απόδειξής της.
- Παρ. 2 – Καθώς η απλή καταγραφή μπορεί να διενεργηθεί από την υπηρεσία κράτησης ή την Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης (βλ. παρ. του 7 ίδιου άρθρου), η αναγκαιότητα πρότερης έκδοσης απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου περιορίζει το εύρος εφαρμογής της.
- Παρ. 4 – Προκειμένου να τεκμηριωθεί η σχετική διαδικασία, το εδάφιο «...δηλώσει ότι δεν επιθυμεί τη διενέργεια πλήρους καταγραφής της αίτησής του για διεθνή προστασία...» θα μπορούσε να διατυπωθεί στο ορθό ως «...δηλώσει γραπτά ότι δεν επιθυμεί τη διενέργεια πλήρους καταγραφής της αίτησής του για διεθνή προστασία...».
- Παρ. 9 – Εκ παραδρομή επαναλαμβάνεται η φράση «...Υποδοχής και Ταυτοποίησης».

Σχόλιο 4:

Το Σχέδιο Νόμου προβλέπει στο αρ. 65, παρ. 9 ότι, σε περίπτωση υποβολής της αίτησης διεθνούς προστασίας ενώπιον μη αρμόδιας αρχής, αυτή υποχρεούται να ειδοποιήσει αμέσως την Υπηρεσία Ασύλου όπως παραπέμψει σε αυτή τον αιτούντα. Παραλείπεται, εντούτοις, η προθεσμία των έξι εργάσιμων ημερών για την καταγραφή των αιτήσεων σε τέτοιες περιπτώσεις, σύμφωνα με το ενωσιακό δίκαιο.

Παράλληλα, τροποποιείται η διάταξη περί «σύντομης αναφοράς των λόγων για τους οποίους ο αιτών ζητά διεθνή προστασία» στην κατάθεση της αίτησης σε «πλήρη αναφορά» στο αρ. 65, παρ. 1. Συστήνεται η επαναφορά της προηγούμενης διατύπωσης του αρ. 36, παρ. 1 Ν 4375/2016.

Σχόλιο 5:

65(1) Η πλήρης καταγραφή περιλαμβάνει τουλάχιστον τα στοιχεία ταυτότητας, τη χώρα καταγωγής του αιτούντος, το όνομα του πατέρα, της μητέρας, του/της συζύγου και των τέκνων του, βιομετρικά στοιχεία αναγνώρισης, καθώς, πλήρη αναφορά των λόγων για τους οποίους ο αιτών ζητά διεθνή προστασία, διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής καθώς και, αν ο αιτών επιθυμεί, ορισμό αντικλήτου. Πλήρη αναφορά; Χωρίς πρόσβαση σε νομική συνδρομή; Θα εξασφαλίζονται οι απαιτούμενες συνθήκες προκειμένου ο αιτών να μπορεί να εκφράσει και να παραθέσει πλήρως τους λόγους; Με τί συνέπειες; Καταγραφή στα σύνορα σύμφωνα με το άρθρο 90 γίνεται και από αστυνομικό ενώπιον του οποίου ο αιτών θα πρέπει να εκφράζεται πλήρως;

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Στόχος είναι η πλήρης καταγραφή να πραγματοποιείται αμέσως μετά την εκδήλωση της βούλησης για κατάθεση αίτησης υπαγωγής σε καθεστώς διεθνούς προστασίας και να μην απέχουν χρονικά.

Η προθεσμία των 6 εργάσιμων ημερών που αναφέρεται στην οδηγία αφορά στην καταχώριση της αίτησης, όταν αυτή έχει υποβληθεί σε αρχές που ενδεχομένως λαμβάνουν αιτήσεις, δεν έχουν, όμως, αρμοδιότητα να τις καταχωρίσουν. Η παρ. 9 του σχεδίου νόμου αφορά σε υποβολή της αίτησης σε αναρμόδια αρχή.

Άρθρο 67

(Άρθρο 24 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων

1. Οι Αρχές Παραλαβής εκτιμούν, μέσα σε εύλογο χρονικό διάστημα από την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, ή σε όποιο σημείο της διαδικασίας ανακλύψουν οι σχετικές ανάγκες, αν ο αιτών χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, ιδίως λόγω ενδείξεων ή ισχυρισμών ότι είναι θύμα βασανισμού, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας.

2. Εφόσον κριθεί ότι αιτούντες χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, τους εξασφαλίζεται επαρκής υποστήριξη, ώστε να μπορούν να απολαύουν των δικαιωμάτων και να συμμορφώνονται προς τις υποχρεώσεις του παρόντος Μέρους καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας.

3. Όταν η κατάλληλη υποστήριξη του προηγούμενου εδαφίου δεν μπορεί να παρέχεται εντός του πλαισίου των διαδικασιών των άρθρων 83 παράγραφος 9 και 90 του παρόντος, ιδίως όταν προκύπτει ότι ο αιτών χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων συνεπεία βασανισμού, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας, δεν εφαρμόζεται ή παύει να εφαρμόζεται η διαδικασία των άρθρων αυτών στα πρόσωπα αυτά. Όταν τα πρόσωπα της παραγράφου 1 εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της παραγράφου 2 του άρθρου 104 τότε τους παρέχονται οι εγγυήσεις της παραγράφου 3 του άρθρου 104.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Τα ευάλωτα πρόσωπα, με βάση την προτεινόμενη διάταξη, αποκλείονται από ταχείες διαδικασίες των συνοριακών διαδικασιών μόνο όταν δεν είναι δυνατή η παροχή υποστήριξης στο πλαίσιο αυτών των διαδικασιών ενώ με βάση το ισχύον καθεστώς αποκλείονται σε κάθε περίπτωση και εξτάζονται με την κανονική διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων διεθνούς προστασίας και όχι την ταχεία διαδικασία των νησιών του ανατολικού Αιγαίου (άρθρο 60 παρ. 4 ν. 4375/2016). Οι κατηγορίες των ευάλωτων ανθρώπων είναι λιγότερες από τον προηγούμενο νόμο. Η οδηγία προβλέπει την ίδια διατύπωση για τις κατηγορίες της προτεινόμενης διάταξης αλλά ο αποκλεισμός από την ως άνω διαδικασία των νησιών ισχύει για εντελώς διαφορετικούς λόγους από το σχέδιο νόμου.

Επίσης, επαναλαμβάνεται στην προτεινόμενη διάταξη κατά λέξη η ασάφεια της οδηγίας ενώ το κάθε κράτος μέλος οφείλει να συγκεκριμενοποιεί την οδηγία στο δικό του δίκαιο αλλιώς η μεταφορά της οδηγίας δεν είναι ορθή.

Περαιτέρω, δεν ορίζονται ποιές είναι οι διαδικαστικές εγγυήσεις, κάτι που πρέπει να συμβεί για την ασφάλεια του δικαίου και τη σαφήνεια που απαιτείται ώστε να μπορέσουν να εφαρμόσουν τη διάταξη οι σχετικές κρατικές υπηρεσίες που εμπλέκονται. Τέλος, δεν προβλέπεται ποιός και με ποιά κριτήρια θα αποφασίζει εάν θα αποκλειστούν ή όχι από την ταχεία διαδικασία των νησιών οι ευάλωτοι αιτούντες.

Σε κάθε περίπτωση τα ευάλωτα άτομα είναι αδύνατο να μπορέσουν να τηρήσουν τις

ταχείες διαδικασίες διεθνούς προστασίας που επιχειρείται να υιοθετηθούν με την υπάρχουσα διάταξη ακριβώς λόγω της ευαλωτότητάς τους. Για το λόγο αυτό, τυχόν απορριπτικές αποφάσεις που θα προκύψουν αναφορικά με ευάλωτα άτομα χωρίς να λαμβάνεται υπόψη κατά τη διαδικασία διεθνούς προστασίας η ευαλωτότητά τους, ιδίως αν συνδέεται με ισχυρισμούς που οδηγούν σε καθεστώς διεθνούς προστασίας, είναι εκτεθειμένες σε ακύρωση στα διοικητικά δικαστήρια, σε περίπτωση προσβολής τους.

Πάντως, πρέπει να υπογραμμιστεί ότι οι τωρινές διαδικασίες διεθνούς προστασίας στα νησιά του ανατολικού Αιγαίου δεν εφαρμόζονται στην πράξη, τουλάχιστον, ως προς τις σύντομες προθεσμίες που προβλέπονται καθώς είναι αδύνατο να υποστηριχτεί η εφαρμογή τους από τις υπηρεσίες. Το ίδιο αναμένεται να γίνει και με την προτεινόμενη διάταξη, η οποία θα πλήξει αδικαιολόγητα τα ευάλωτα άτομα και για το λόγο αυτό πρέπει να παραμείνει το ισχύον δίκαιο που προβλέπει την εξαίρεση όλων των ευάλωτων ατόμων

Σχόλιο 2:

Η RSA επισημαίνει δύο παρατηρήσεις ως προς την εν λόγω διάταξη. Πρώτον, η διατύπωση της έννοιας των «ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων» στο αρ. 67 κρίνεται ελλιπής. Ο ορισμός των «ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων» διευκρινίζεται περαιτέρω στην αιτιολογική σκέψη 29 της Οδηγίας ως ανάγκης συγκεκριμένων αιτούντων «λόγω, μεταξύ άλλων, ηλικίας, φύλου, γενετήσιου προσανατολισμού, ταυτότητας φύλου, ψυχικών διαταραχών ή ως συνέπεια βασανισμού, βιασμού ή άλλων σοβαρών μορφών ψυχολογικής, σωματικής ή σεξουαλικής βίας». Συνεπώς, προς ορθή εφαρμογή της Οδηγίας καθίσταται απαραίτητη η πρόβλεψη παροχής ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων σε όλες τις ως άνω περιπτώσεις αιτούντων που ενδέχεται να χρήζουν αυτών.

Δεύτερον, το Σχέδιο Νόμου δεν προσδιορίζει επαρκώς την έννοια της «επαρκούς υποστήριξης», όπως αυτή αναφέρεται στην Οδηγία. Η αιτιολογική σκέψη 29 αυτής αναφέρει ότι, για την παροχή επαρκούς υποστήριξης στους αιτούντες άσυλο, απαιτείται «μεταξύ άλλων, αρκετός χρόνος, ούτως ώστε να δημιουργούνται οι συνθήκες που είναι αναγκαίες για την πραγματική πρόσβασή τους στις διαδικασίες και για την επίκληση των στοιχείων που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησής τους διεθνούς προστασίας». Ενδεικτικό παράδειγμα καλής πρακτικής στην ερμηνεία του εν λόγω όρου αποτελεί η διοικητική πρακτική της Ολλανδίας, στην οποία αναφέρονται ως μορφές επαρκούς υποστήριξης τα επιπλέον διαλείμματα κατά τη διάρκεια της συνέντευξης, η δυνατότητα στον αιτούντα να κινείται κατά τη διάρκεια της συνέντευξης αν αυτό καθίσταται αναγκαίο από την κατάσταση υγείας του, καθώς και η επιείκεια σε μη μείζονες ανακρίβειες και αντιφάσεις. Προς πλήρη συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας προς την Οδηγία, καθίσταται αναγκαία η περαιτέρω διευκρίνιση της «επαρκούς υποστήριξης» στο παρόν άρθρο.

Τέλος, η RSA συνιστά την επαναφορά της ισχύουσας διάταξης περί υποχρεωτικής εξέτασης των αιτήσεων προσώπων που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων στην κανονική διαδικασία.

Σχόλιο 3:

Δεν προσδιορίζεται με ποια διαδικασία και επί τη βάσει ποιων κριτηρίων οι Αρχές Παραλαβής εκτιμούν αν ο αιτών/αιτούσα χρήζει ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων (παρ. 1), σε τι συνίσταται η «επαρκής υποστήριξη», καθώς και η διαδικασία και τα κριτήρια επί τη βάσει των οποίων κρίνεται ότι «η κατάλληλη υποστήριξη [...] δεν μπορεί να παρέχεται εντός του πλαισίου των διαδικασιών των άρθρων 83 παράγραφος 9 και 90».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια σχετικά με την ανάγκη προσδιορισμού των αιτούντων που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων, καθώς και της έννοιας της «επαρκούς υποστήριξης»

υιοθετούνται.

Προβλέπεται ότι η κανονική διαδικασία θα εφαρμόζεται οσάκις κρίνεται από τις αρμόδιες αρχές ότι στο πλαίσιο εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας ή της διαδικασίας στα σύνορα δεν μπορεί να παρασχεθεί η κατάλληλη υποστήριξη στα πρόσωπα που αναφέρονται στο παρόν άρθρο.

Άρθρο 68

(Άρθρο 9 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Δικαίωμα παραμονής αιτούντων – Εξαιρέσεις

1. Οι αιτούντες επιτρέπεται να παραμένουν στη χώρα μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας στον πρώτο βαθμό και απαγορεύεται η απομάκρυνσή τους με οποιονδήποτε τρόπο.

2. Η προηγούμενη παράγραφος δεν εφαρμόζεται στις περιπτώσεις:

α) υποβολής μεταγενέστερης αίτησης σύμφωνα με το άρθρο 89,
 β) όπου οι αρμόδιες αρχές είτε παραδίδουν τον αιτούντα σε άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. βάσει ευρωπαϊκού εντάλματος σύλληψης, σύμφωνα με τις διατάξεις του ν. 3251/2004 (Α 127), είτε εκδίδουν αυτόν σε τρίτη χώρα, με την εξαίρεση της χώρας καταγωγής του αιτούντος, ή σε διεθνή ποινικά δικαστήρια, με βάση τις διεθνείς υποχρεώσεις της χώρας. Η παράδοση ή η έκδοση δεν πρέπει να οδηγεί σε έμμεση ή άμεση επαναπροώθηση του ενδιαφερόμενου κατά παράβαση του άρθρου 33 παράγραφος 1 της Σύμβασης της Γενεύης ή σε κίνδυνο δίωξης ή σοβαρής βλάβης, σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του παρόντος νόμου, του άρθρου 7 του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα, του άρθρου 3 της Διεθνούς Σύμβασης της Νέας Υόρκης κατά των Βασανιστηρίων, του άρθρου 3 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου, των άρθρων 4 και 19 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής Ένωσης, καθώς και του άρθρου 5 του Συντάγματος. Κανένας δεν εκδίδεται πριν εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί της αίτησής του, εφόσον επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος.

3. Το δικαίωμα παραμονής του αιτούντος στη χώρα, σύμφωνα με την παράγραφο 1, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για χορήγηση άδειας διαμονής.

4. Στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 έχει εφαρμογή το άρθρο 104.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Καταργείται η ανασταλτική ισχύς της προσφυγής σε β' βαθμό εφόσον προβλέπεται απαγόρευση απομάκρυνσης μόνο όσο εξετάζεται η αίτηση σε πρώτο βαθμό.

Σχόλιο 2:

Παρ. 2 α): Αναφέρεται σαφώς και γενικά ότι η παρ. 1 του ίδιου άρθρου δεν εφαρμόζεται σε περίπτωση υποβολής μεταγενέστερης αίτησης του άρθρου 89. Στην παράγραφο όμως 9 του άρθρου 89 του ίδιου σχεδίου νόμου διευκρινίζεται ότι «Μέχρι την ολοκλήρωση τους [της] διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης κατά το προκαταρκτικό στάδιο, αναστέλλεται η εκτέλεση κάθε μέτρου απέλασης, επιστροφής ή καθ' οιονδήποτε τρόπο απομάκρυνσης.» ενώ στη συνέχεια καθορίζονται σε ποιες συγκεκριμένες περιπτώσεις και κατ' εξαίρεση δεν επιτρέπεται η παραμονή των αιτούντων στη χώρα.

Σχόλιο 3:

Άρθρο 68 και 104- Περιορισμός του δικαιώματος παραμονής στη χώρα κατά τη διάρκεια εξέτασης του αιτήματος ασύλου και κατάργηση του αυτόματου ανασταλτικού

αποτελέσματος της προσφυγής για διευρυμένες κατηγορίες αιτούντων.

Οι διατάξεις του άρθρου 68 περιορίζουν το δικαίωμα παραμονής στην ελληνική επικράτεια μέχρι την ολοκλήρωση της εξέτασης του αιτήματος άσυλου σε α' βαθμό, ενώ το άρθρο 104 εισάγει εξαίρεση του αυτόματου ανασταλτικού αποτελέσματος της προσφυγής για διευρυμένες κατηγορίες προσφευγόντων. Για τις κατηγορίες αυτές, η διάταξη προβλέπει τη δυνατότητα ο προσφεύγων να υποβάλλει αίτημα, ενώπιον των Επιτροπών Προσφυγών, με το οποίο να ζητά την παραμονή του στη χώρα μέχρι την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής του σε β' βαθμό. Πλην όμως και δεδομένου του απολύτως ανεπαρκούς συστήματος δωρεάν νομικής συνδρομής, είναι αμφίβολο κατά πόσο στην πράξη οι προσφεύγοντες, οι οποίοι εξαιρούνται από το δικαίωμα παραμονής στη χώρα, θα μπορούν στην πράξη να καταθέτουν το σχετικό αίτημα.

Επιπλέον, υπογραμμίζεται ότι οι σχετικές διατάξεις προβλέπουν τη στέρηση αυτόματου ανασταλτικού αποτελέσματος της προσφυγής, κατά τις διαδικασίες σε δεύτερο βαθμό, ακόμη και για την περίπτωση εκείνη, που ο αιτών δεν ανταποκρίνεται στο εξαιρετικά ευρέως οριζόμενο, στο άρθρο 78 ν/σ, «καθήκον συνεργασίας». Στην περίπτωση αυτή «η παραβίαση του επιβαλλόμενου καθήκοντος συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές ... συνεπάγεται την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας ή προσφυγής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88 – προδήλως αβάσιμες αιτήσεις (Άρθρο 78 (9) ν/σ)», ενώ σύμφωνα με το άρθρο 104 (2) ν/σ «σε περίπτωση κατά την οποία: ... γ) η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 88, η δυνατότητα παραμονής του αιτούντος κρίνεται από την Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματός προς την Επιτροπή». Το εδάφιο αυτό εισάγει υπερβολικά δυσανάλογο περιορισμό του δικαιώματος παραμονής στην ελληνική επικράτεια, εκθέτοντας σε πραγματικό κίνδυνο παραβίασης της αρχής της μη επαναπροώθησης, ακόμη και πρόσωπα με προφανείς ανάγκες διεθνούς προστασίας.

Τέλος, και ιδίως για την περίπτωση ακόμη και της πρώτης μεταγενέστερης αίτησης ασύλου, η οποία απορρίπτεται ως απαράδεκτη, όχι μόνον η άσκηση της προσφυγής κατά της απορριπτικής απόφασης στερείται ανασταλτικού αποτελέσματος, αλλά, σύμφωνα με το άρθρο 104 (2), ακόμη και η ίδια η αίτηση, προς την Επιτροπή Προσφυγών, με την οποία ο προσφεύγων δικαιούται να ζητήσει την παραμονή του στη χώρα μέχρι την εξέταση της προσφυγής του, δεν έχει ανασταλτικό αποτέλεσμα, με αποτέλεσμα να εκτίθεται σε διαδικασία απομάκρυνσης από τη χώρα πριν καν η Επιτροπή Προσφυγών αποφασίσει επί του αιτήματός του παραμονής στην ελληνική επικράτεια.

Σε κάθε περίπτωση, θα πρέπει να επισημανθεί ότι, σύμφωνα με την πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σε ό,τι αφορά τα άρθρα 3 και 13 ΕΣΔΑ και το απολύτως ελάχιστο όριο προστασίας έναντι της απομάκρυνσης από τη χώρα, σε περίπτωση άσκησης προσφυγής ή και ενδίκων μέσων, και ανεξαρτήτως των σχετικών ρυθμίσεων της εθνικής νομοθεσίας, σε περίπτωση προβολής μιας υποστηρίξιμης αξίωσης (grief défendable, arguable claim) παραβίασης του άρθρου 3 ΕΣΔΑ, η ΕΣΔΑ απαιτεί οι ενδιαφερόμενοι να έχουν στη διάθεσή τους μια προσφυγή, που να έχει αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα. Σύμφωνα δε με το Δικαστήριο, οι απαιτήσεις αυτές «αφορούν την εγγύηση και όχι την απλή καλή θέληση ή την πρακτική λύση. Πρόκειται για μια από τις συνέπειες της υπεροχής του δικαίου, μια από τις θεμελιώδεις αρχές μιας δημοκρατικής κοινωνίας, που είναι σύμφυτη με το σύνολο των άρθρων της Σύμβασης».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται. Πρόκειται για αυτούσια μεταφορά της παρ. 1 του αρ. 9 της οδηγίας που προβλέπει δικαίωμα παραμονής των αιτούντων στο κράτος μέλος για το σκοπό της διαδικασίας μέχρις ότου η αποφαινόμενη αρχή λάβει την απόφασή της σύμφωνα με τις πρωτοβάθμιες διαδικασίες.

Άρθρο 69**(Άρθρο 12 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)****Εγγυήσεις για τους αιτούντες**

1. Οι αιτούντες, κατά την εφαρμογή του παρόντος Μέρους, έχουν δικαιώματα τα οποία πρέπει να γίνονται σεβαστά σε κάθε στάδιο της διαδικασίας.

2. Κατά την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να ενημερώνονται εγγράφως, σε γλώσσα που κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο προκειμένου πράγματι να κατανοούν το περιεχόμενο του εγγράφου:

- α) για τη διαδικασία που ακολουθείται,
- β) για τα δικαιώματά τους,
- γ) για το καθήκον συνεργασίας τους με τις εθνικές αρχές σε κάθε στάδιο της διαδικασίας και για τις υποχρεώσεις τους,
- δ) για τις συνέπειες της παραβίασης τους καθήκοντος συνεργασίας με τις εθνικές αρχές λόγω μη συμμόρφωσης προς τις υποχρεώσεις τους. Ιδιαίτερη υπόμνηση γίνεται για τις συνέπειες της μη ανεύρεσής τους στον δηλωθέντα τόπο διαμονής ή στη δηλωθείσα διεύθυνση, της ρητής ή σιωπηρής ανάκλησης της αίτησής τους, της μη αυτοπρόσωπης παράστασης σε κάθε στάδιο της διαδικασίας,
- ε) για το καθήκον εχεμύθειας των αρχών και το γεγονός ότι οι πληροφορίες που παρέχουν στις αρχές κατά τη διάρκεια της εξέτασης της αίτησής τους δεν θα αποκαλυφθούν στους φερόμενους ως φορείς δίωξης ή σοβαρής βλάβης,
- στ) για τις προθεσμίες και τα μέσα που έχουν στη διάθεσή τους, ώστε να συμμορφωθούν με την υποχρέωση υποβολής των στοιχείων που απαιτούνται για την τεκμηρίωση της αίτησής τους
- ζ) για τις συνέπειες της απόρριψης της αίτησής τους καθώς και για τις δυνατότητες προσβολής της, την προθεσμία προς άσκηση προσφυγής, το όργανο ενώπιον του οποίου ασκείται και πού αυτό εδρεύει, τις συνέπειες παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, καθώς και για τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 7 του ν.4375/2016 ,
- η) τις δυνατότητες εθελούσιου επαναπατρισμού τους.

Η Υπηρεσία Ασύλου σε συνεργασία με άλλες αρχές ή με πιστοποιημένες οργανώσεις, εφόσον χρειαστεί, συνδράμει τους αιτούντες στην κατανόηση του εγγράφου ενημέρωσης. Οι αιτούντες υπογράφουν το έγγραφο ενημέρωσης που τους χορηγείται επί του οποίου και δηλώνουν αν έχουν πράγματι κατανοήσει το περιεχόμενό του. Αντίγραφο του εγγράφου με την υπογραφή του αιτούντος διατηρείται στον φάκελο του αιτούντος που τηρείται στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής. Οι πληροφορίες τους παρέχονται εγκαίρως ώστε να ασκήσουν τα δικαιώματά τους και να συμμορφωθούν με τις υποχρεώσεις που περιγράφονται στο άρθρο 78. Οι πληροφορίες αυτές δύναται να παρέχονται περαιτέρω και τηλεφωνικά με αυτοματοποιημένο τρόπο.

2. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να απολαμβάνουν των υπηρεσιών διερμηνέα για να υποβάλουν την αίτησή τους και να εκθέσουν την υπόθεσή τους στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής, για τη διεξαγωγή συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης, καθώς και σε όλα τα στάδια της διαδικασίας σε πρώτο και δεύτερο βαθμό, εφόσον δεν μπορεί να εξασφαλισθεί η αναγκαία επικοινωνία χωρίς αυτόν. Η δαπάνη της διερμηνείας βαρύνει το Δημόσιο. Η παροχή υπηρεσιών διερμηνείας, όπου αυτή απαιτείται κατά τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας δύναται να παρέχεται και εξ αποστάσεως με τη χρήση κατάλληλων τεχνικών μέσων επικοινωνίας, σε περίπτωση που η φυσική παρουσία διερμηνέα δεν είναι πρόσφορη. Οι αρμόδιες αρχές απόφασης μεριμνούν ώστε να

λαμβάνουν γνώση του περιεχομένου ξενόγλωσσων εγγράφων που τυχόν κατατίθενται ενώπιόν τους, ακόμη και αν αυτά δεν προσκομίζονται σε επίσημη μετάφραση,

3. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να επικοινωνούν με την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες ή με κάθε άλλη πιστοποιημένη οργάνωση που παρέχει νομική, ιατρική και ψυχολογική συνδρομή.

4. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να εφοδιάζονται ατελώς από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής, αμέσως μετά την οριστική καταγραφή της αίτησης, σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 65 με το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, το οποίο φέρει τη φωτογραφία τους, κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 70. Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία αποτελεί προσωρινό τίτλο, δεν θεμελιώνει δικαίωμα για έκδοση άδειας διαμονής, διασφαλίζει την απόλαυση των δικαιωμάτων των αιτούντων όπου αυτά προβλέπονται από τις κείμενες διατάξεις, εξασφαλίζει τις απαραίτητες αναγκαίες συναλλαγές κατά το χρόνο ισχύος του και τους επιτρέπει την παραμονή στην Ελληνική Επικράτεια. Στο δελτίο αναφέρεται τυχόν περιορισμός της κυκλοφορίας ή της διαμονής κατά το άρθρο 45. Σε περίπτωση μερικής καταγραφής έχουν δικαίωμα να λαμβάνουν το έγγραφο που αναφέρεται στην παράγραφο 2 του άρθρου 65.

5. Οι αιτούντες ενημερώνονται σε γλώσσα που κατανοούν, με απλό και προσιτό τρόπο σχετικά με το αποτέλεσμα της απόφασης επί της αίτησης διεθνούς προστασίας καθώς και για τη δυνατότητα προσβολής της απορριπτικής απόφασης, της σχετικής προθεσμίας, καθώς και για το όργανο ενώπιον του οποίου αυτή προσβάλλεται και την έδρα του. Η απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας εκδίδεται και επιδίδεται στον αιτούντα σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 82 του παρόντος. Σε περίπτωση που ο αιτών αναγνωρίζεται ως πρόσφυγας, γνωστοποιούνται στοιχεία από το διοικητικό φάκελο και χορηγούνται αντίγραφα μόνο εφόσον ο αιτών αποδείξει ειδικό έννομο συμφέρον.

6. Έχουν πρόσβαση, οι ίδιοι ή διά των πληρεξουσίων δικηγόρων ή εξουσιοδοτημένων συμβούλων τους, σε πληροφορίες που παρέχουν εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων, όπως ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου.

7. Καθ όλη τη διάρκεια της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι αρμόδιες κατά το νόμο αρχές αναγνωρίζουν και θεωρούν το γνήσιο της υπογραφής αιτούντων με την επίδειξη του δελτίου. Στις περιπτώσεις κράτησης, παραμονής σε εγκαταστάσεις της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή κατά τη διαδικασία του άρθρου 90, οι αρμόδιες κατά τον νόμο αρχές αναγνωρίζουν και βεβαιώνουν την υπογραφή των αιτούντων βάσει των στοιχείων που έχουν δηλώσει.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Επισημαίνεται ότι απαιτείται αναριθμητισμός των παραγράφων διότι η παρ. 2 επαναλαμβάνεται.

Παρ. 2 – Θα έπρεπε να προβλέπεται ότι στην περίπτωση αναλφάβητων αιτούντων το περιεχόμενο του εγγράφου ενημέρωσης θα εξηγείται στους αιτούντες μέσω των υπηρεσιών διερμηνέα σε γλώσσα επικοινωνίας που θεωρείται ότι κατανοούν επαρκώς. Επιπλέον, οι συγκεκριμένες πληροφορίες δύνανται να παρέχονται περαιτέρω και με ηλεκτρονικά μέσα (πχ. μέσω ειδικής ιστοσελίδας και εφαρμογής «έξυπνων» κινητών τηλεφώνων).

Παρ. 2 (3?) Για την αποδοχή κατηγορίας αλλοδαπών δημόσιων εγγράφων προκειμένου να πραγματοποιηθούν συγκεκριμένες διοικητικές ενέργειες (για παράδειγμα, για την τροποποίηση των στοιχείων ταυτότητας των αιτούντων όπως προβλέπεται στις παραγράφους 1 και 3 του άρθρου 79 του ίδιου σχεδίου νόμου) αυτά θα πρέπει να είναι, σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία, κατάλληλα επικυρωμένα και επίσημα μεταφρασμένα στα

Ελληνικά.

Παρ. 4 (5?) – Ο αναγραφόμενος στο δελτίο των αιτούντων περιορισμός κυκλοφορίας και

διαμονής κατά το άρθρο 45 θα πρέπει να αίρεται αυτόματα μετά την αναγνώρισή τους ως δικαιούχων διεθνούς προστασίας, σύμφωνα και με τις προβλέψεις του άρθρου 33 του ίδιου σχεδίου νόμου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Προβλέπεται ότι η Υπηρεσία Ασύλου σε συνεργασία με άλλες αρχές ή με πιστοποιημένες οργανώσεις, εφόσον χρειαστεί, συνδράμει τους αιτούντες στην κατανόηση του εγγράφου ενημέρωσης, επομένως καλύπτεται η περίπτωση των αναλφάβητων αιτούντων.
Οι λοιπές παρατηρήσεις δεν υιοθετούνται

Άρθρο 70

Δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία

1. Το δελτίο έχει διάρκεια ισχύος έξι μηνών και ανανεώνεται έως την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας.

2. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να μειώνεται η διάρκεια ισχύος των δελτίων αιτούντων από συγκεκριμένη χώρα καταγωγής, λαμβανομένης υπόψη της αναμενόμενης διάρκειας έκδοσης απόφασης σε Α βαθμό και εφόσον από τα επίσημα στατιστικά της Ευρωπαϊκής Ένωσης προκύπτει ότι το ποσοστό χορήγησης διεθνούς προστασίας σε αιτούντες από τη συγκεκριμένη χώρα, κατά τα δύο προηγούμενα τρίμηνα, είναι χαμηλότερο του τριάντα πέντε (35%). Στην περίπτωση αυτή η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριών μηνών.

3. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής περιορίζεται η διάρκεια ισχύος του δελτίου συγκεκριμένου αιτούντος, όταν επίκειται άμεσα η επίδοση απόφασης ή όταν εκκρεμεί μεταφορά στο πλαίσιο εφαρμογής του Κανονισμού (ΕΕ) αριθμ. 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου. Στην περίπτωση αυτή η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών.

4. Με απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας αρχής παραλαβής περιορίζεται η διάρκεια ισχύος του δελτίου συγκεκριμένου αιτούντος ανάλογα με την διαδικασία εξέτασης της αίτησής του. Ειδικότερα σε περίπτωση:

(α) αιτήσεων που εξετάζονται κατ' απόλυτη προτεραιότητα σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 83, η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των είκοσι πέντε (25) ημερών,

(β) αιτήσεων που εξετάζονται κατά προτεραιότητα σύμφωνα με το δεύτερο εδάφιο της παραγράφου 7 του άρθρου 83, αιτήσεων που εξετάζονται σύμφωνα με την παράγραφο 9 του άρθρου 83 (ταχύρρυθμη διαδικασία), και αιτήσεων που εξετάζονται σύμφωνα με το άρθρο 84 (απαράδεκτες), η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των τριάντα (30) ημερών,

(γ) μεταγενέστερων αιτήσεων κατά το άρθρο 89 και αιτήσεων που εξετάζονται με τη διαδικασία στα σύνορα, η διάρκεια του δελτίου δεν μπορεί να είναι μεγαλύτερη των δέκα πέντε (15) ημερών.

(δ) σε περίπτωση αναβολής της προσωπικής συνέντευξης σύμφωνα με το άρθρο 77 η διάρκεια του δελτίου ισχύει έως την ημερομηνία της νέας συνέντευξης.

5. (α) Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία παραδίδεται υποχρεωτικά από τον αιτούντα στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής κατά την επίδοση σε αυτόν απορριπτικής απόφασης επί της αίτησής του και παύει αυτοδικαίως να ισχύει,

(β) Στην περίπτωση που ο αιτών κρατείται ή βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή εφόσον η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει υποβληθεί σύμφωνα με το άρθρο 90 του παρόντος, το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία χορηγείται μετά την άρση της κράτησης, ή το πέρας των διαδικασιών Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή αφού επιτραπεί η είσοδος στο έδαφος της χώρας σύμφωνα με το άρθρο 90 παράγραφος 2 του παρόντος,

(γ) Αν κατά την άρση της κράτησης ο αιτών δεν εφοδιαστεί με δελτίο διότι δεν έχει λάβει χώρα η πλήρης καταγραφή εφαρμόζεται αναλογικά η παράγραφος 7 του άρθρου 65.

6. Αν ο αιτών δεν εμφανιστεί για να ανανεώσει το δελτίο το αργότερο κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του τούτο παύει αυτοδικαίως να ισχύει. Κατ' εξαίρεση αναστέλλεται η λήξη της προθεσμίας αυτής σε περίπτωση συνδρομής ανωτέρας βίας, εξαιτίας της οποίας καθίσταται αδύνατη η ανανέωσή του, η δε αναστολή αυτή διαρκεί καθ' όλο το χρονικό διάστημα που διαρκεί η ανωτέρα βία. Στις περιπτώσεις αυτές χρειάζεται να γίνεται επίκληση, από τον αιτούντα κατά τρόπο ορισμένο, των περιστατικών που συνιστούν ανωτέρα βία ή ανυπέρβλητο κώλυμα που κατέστησε αδύνατη την εμπρόθεσμη ανανέωση του δελτίου, πρέπει δε ο ισχυρισμός να αποδεικνύεται αμέσως με έγγραφα στοιχεία.

7. Οι αρμόδιες αρχές παραλαβής υποχρεούνται να ενημερώνουν αυθημερόν το ηλεκτρονικό σύστημα ασύλου για οποιαδήποτε γεγονός επηρέασε την απρόσκοπτη λειτουργία τους. Τυχόν δυσλειτουργίες του ανωτέρω συστήματος δεν μπορούν να αποβούν σε βάρος των αιτούντων. Η ισχύς των δελτίων, που λήγουν κατά τη διάρκεια αυτής της δυσλειτουργίας, παρατείνεται αυτοδικαίως για όσο χρόνο αυτή διήρκεσε. Ισχυρισμοί του αιτούντος που αφορούν την δυσλειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος ασύλου αποδεικνύονται με την χορήγηση σχετικής βεβαίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου.

8. Σε περίπτωση μη ανανέωσης του δελτίου κατά την επόμενη εργάσιμη μετά τη λήξη του ημέρα η αίτηση διεθνούς προστασίας ή η προσφυγή εξετάζεται σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 81.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Η -για τελειώς τυπικούς λόγους -εξάμηνη ανανέωση των δελτίων στα ΠΓΑ αποτελεί, κατά την γνώμη μου, σπατάλη έμψυχου υλικού για την ΥΑ και είναι πηγή άχρηστης ταλαιπωρίας για τους αιτούντες. Καθημερινά συναθροίζονται εκατοντάδες αιτούμενοι στ ΠΓ Ασύλου μόνο και μόνο για να παραδώσουν τα δελτία τους σε έναν υπάλληλο που θα ξανατυπώσει νέα κάρτα και θα τους τα παραδώσει πίσω. Σε κάθε υπηρεσία ασύλου ένας ή και δύο υπάλληλοι ασχολούνται με αυτήν την άχρηστη και χρονοβόρα διαδικασία. Πως μπορεί αυτό να ξεπεραστεί? Αν αλλάξει το δελτίο και από απλό χάρτινο γίνει είτε πλαστικό είτε από άλλο ανθεκτικό υλικό για ΜΟΝΙΜΗ χρήση. Ο κάθε αιτούμενος παραλαμβάνει μια κάρτα -ενδεχομένως φέρουσα και ένα BAR CODE-που θα την έχει σε όλη την διάρκεια της διαδικασίας του αιτήματος ασύλου. Την κάρτα αυτήν θα μπορεί να την ενημερώνει όπου και αν βρίσκεται στα αντίστοιχα Αστυνομικά Τμήματα ή σε ΚΕΠ ή και σε ξεχωριστά γραφεία Ασύλου ανα την χώρα που θα κάνουν μόνο αυτήν την δουλειά: ανανεώσεις καρτων. Ο αιτούμενος λ.χ εμφανίζεται στο ΑΤ της περιοχής Αλφα. Ο Αστυνομικός σκανάρει το bar code ή καταχωρεί τον αριθμό του Αιτούμενου Ασυλου. Ετσι, ούτε ο αιτούμενος χρειάζεται να μετακινηθεί από λχ ένα νησι στο οποίο προσωρινά διαμένει ΑΛΛΑ ΚΑΙ Η ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΑΣΥΛΟΥ ΕΧΕΙ ΑΜΕΣΗ ΓΝΩΣΗ ΓΙΑ ΤΟΝ ΤΟΠΟ ΠΟΥ ΠΡΑΓΜΑΤΙΚΑ ΒΡΙΣΚΕΤΑΙ Ο ΑΙΤΩΝ. Εάν υπάρχει απόφαση για τον αιτούντα ο αστυνομικός ή ο υπάλληλος μεταβιβάζει την πληροφόρηση στον αιτούντα και του ζητά να μεταβεί πάραυτα στο πλησιέστερο ΠΓΑ για την παραλαβή της. Τα νέα αυτά δελτία θα πρέπει να είναι ανθεκτικά, η φωτογραφία τους να είναι ευκρινής και όχι αυτή η θολή που εκτυπώνεται με τα σημερινά μέσα, από κοινούς εκτυπωτές και

στην οποία σχεδόν ποτέ δεν φαίνεται ικανοποιητικά το πρόσωπο του αιτούντος. Θα κοστίζει σιγουρα πιο ακριβά το υλικό κατασκευής μιας τέτοιας κάρτας αλλά το κόστος της θα αντισταθμιστεί από την εξοικονόμηση εργατωρών, όταν απαλειφθεί η υποχρεωτική ανανέωση της κάρτας στα ΠΓΑ και σταματήσει η απασχόληση υπαλλήλων για την δουλειά αυτή μέσα στα ΠΓΑ. Το όνομα του ΑΙΤΟΥΝΤΑ ΘΑ ΠΡΕΠΕΙ ΝΑ ΦΑΙΝΕΤΑΙ ΕΥΚΡΙΝΩΣ, ΜΕ ΠΟΛΥ ΜΕΓΑΛΑ fonds (μεγαλύτερα από τα υπολοίπων στοιχείων) έτσι ώστε ο καθένας να μπορεί να το διαβάσει προσεκτικά. Τα στοιχεία του αιτούντα θα προστατεύονται πάνω στη κάρτα με πλαστικοποίηση έτσι ώστε να μην μπορούν να αλλοιωθούν ή και να φθαρούν ακούσια. Σε εμφανές σημείο, στην πίσω όψη της κάρτας, θα αναγράφεται ότι η κάρτα αποτελεί επίσημο κρατικό έγγραφο και ότι οι Τραπεζες και οι Δημόσιοι Οργανισμοί οφείλουν να τις δέχονται ως νόμιμα έγγραφα.

Σχόλιο 2:

Δεν γίνεται να θεωρηθεί σιωπηλή ανάκληση η μη ανανέωση δελτίου, όταν η καθημερινότητα (ειδικά στα νησιά) αποδεικνύει ότι οι αιτούσες/αιτούντες άσυλο μπορεί να διανυκτερεύουν έξω από τα ΠΓΑ, περιμένοντας ώρες σε μια ουρά και εν τέλει δεν ανανεώνουν το δελτίο τους για λόγους που δεν άπτονται της δικής τους δικαιοδοσίας ή ευθύνης (π.χ. το χαρτί για την έκδοση δελτίων τελείωσε).

Σχόλιο 3:

Για να μπορέσει να έχει πράγματι πρόσβαση στη Διαδικασία ο κάθε αιτούμενος άσυλο θα πρέπει να προβλεφθεί και να ενσωματωθεί στο νομοσχέδιο ένα σύστημα που θα αντικαταστήσει το άδικο σημερινό σύστημα πρόσβασης μέσω skype. Κατά την γνώμη μου θα πρέπει να υπάρξει ένα ξεχωριστό κλιμάκιο, σε ξεχωριστό χώρο που θα καταγράφει προχειρώς (ονομα, επωνυμο, χώρα και θα λαμβάνει δακτυλικά για την αποφυγή διπλής εγγραφής) τον κάθε ενωπιον αυτού εμφανιζόμενο και θα του δίνει μια σειρά προτεραιότητας. Με το σημερινό σύστημα ευνοούνται ορισμένες ομάδες χωρών, άλλες αδικούνται και άλλες (όπως λ.χ οι Ισπανόφωνοι) δεν έχουν καθόλου πρόσβαση στο σύστημα μέσω skype και υποχρεούνται να περιμένουν στην ουρά μέχρι να μπορέσουν να περάσουν (κάποια μέρα) για καταγραφή.

Σχόλιο 4:

Πολλοί αιτούντες κάνουν δήλωση απώλειας ή κλοπής δελτίου κατ' επανάληψη και τος δίδεται εκ νέου δελτίου. (είχα παρατηρήσει αιτούντα να του έχει χορηγηθεί 4 φορές δελτίο). Εξαρθρώθηκε ήδη ένα κύκλωμα που εμπορευόταν γνήσια δελτία με πλαστά στοιχεία. Σε περίπτωση απώλειας ή κλοπής να δίνεται γραπτή βεβαίωση ώστε να μη μπορούν να πωλούν σε κυκλώματα τα γνήσια δελτία.

Σχόλιο 5:

Δεν είναι σαφές ποια εκ των προβλεπόμενων στις υπό (α), (β), και (γ), της παρ. 4 θα είναι η ισχύς του δελτίου στην περίπτωση αιτήσεων που εξετάζονται με τη διαδικασία συνόρων και ταυτόχρονα σύμφωνα με το άρθρο 84 (απαράδεκτες) ή κατά απόλυτη προτεραιότητα. Εκτιμάται ότι η ανανέωση των δελτίων κατά τα προβλεπόμενα εξαιρετικά βραχεία χρονικά διαστήματα θα αυξήσει υπέρμετρα το φόρτο εργασίας του προσωπικού της Υπηρεσίας Ασύλου.

Σχόλιο 6:

Η δυνατότητα αναβολής της συνέντευξης μόνο σε περίπτωση σοβαρής ασθένειας του δικηγόρου (παρ. 6) παραγνωρίζει την πραγματικότητα της παροχής δωρεάν νομικής βοήθειας στη διαδικασία ασύλου. Αφενός ο εξαιρετικά περιορισμένος αριθμός δικηγόρων που παρέχουν δωρεάν νομική βοήθεια σε αιτούντες άσυλο και αφετέρου ο προγραμματισμός μεγάλου αριθμού συνεντεύξεων την ίδια ημέρα και ώρα, καθιστούν απαραίτητη τη δυνατότητα αναβολής της συνέντευξης σε περίπτωση αδυναμίας του

δικηγόρου να παρασταθεί, λόγω προγραμματισμού, την ίδια ημέρα, συνεντεύξω πλειόνων εντολέων του. Επίσης, δεν είναι σαφές σε ποιες περιπτώσεις θεωρείται ότι η απουσία του δικηγόρου συνιστά «σπουδαίο λόγο αναβολής»

Σχόλιο 7:

70 (5) Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία παραδίδεται υποχρεωτικά από τον αιτούντα στην αρμόδια Αρχή Παραλαβής κατά την επίδοση σε αυτόν απορριπτικής απόφασης επί της αίτησής του και παύει αυτοδικαίως να ισχύει. Στο στάδιο της προσφυγής; Ενώ δηλαδή αιτών σύμφωνα με τους ορισμούς του 63 είναι ο αλλοδαπός ο οποίος ζητά άσυλο και επί του αιτήματος δεν έχει ληφθεί τελεσίδικη απόφαση, μάλλον μετά τον α' βαθμό δε θα έχει δικαιώματα αιτούντος;

Σχόλιο 8:

70(6) Αν ο αιτών δεν εμφανιστεί για να ανανεώσει το δελτίο το αργότερο κατά την επόμενη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του τούτο παύει αυτοδικαίως να ισχύει. Κατ' εξαίρεση αναστέλλεται η λήξη της προθεσμίας αυτής σε περίπτωση συνδρομής ανωτέρας βίας, εξαιτίας της οποίας καθίσταται αδύνατη η ανανέωσή του, η δε αναστολή αυτή διαρκεί καθ' όλο το χρονικό διάστημα που διαρκεί η ανωτέρα βία. Στις περιπτώσεις αυτές χρειάζεται να γίνεται επίκληση, από τον αιτούντα κατά τρόπο ορισμένο, των περιστατικών που συνιστούν ανωτέρα βία ή ανυπέρβλητο κώλυμα που κατέστησε αδύνατη την εμπρόθεσμη ανανέωση του δελτίου, πρέπει δε ο ισχυρισμός να αποδεικνύεται αμέσως με έγγραφα στοιχεία.

(7) Οι Ισχυρισμοί του αιτούντος που αφορούν την δυσλειτουργία του ηλεκτρονικού συστήματος ασύλου αποδεικνύονται με την χορήγηση σχετικής βεβαίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου. Από που προκύπτει η υποχρέωση της υπηρεσίας για τη χορήγηση της βεβαίωσης; Πως θα τη ζητήσει ο αιτών και σε ποια γλώσσα; Θα έχει ενημερωθεί πιο πριν για τη δυνατότητα και για τις συνέπειες της μη προσκόμισης της βεβαίωσης;

Σχόλιο 9:

Ως γενικό σχόλιο και με βάση την μέχρι σήμερα εμπειρία στο πεδίο, πρέπει να τονίσουμε ότι η εξαμηνιαία ανανέωση του δελτίου αιτούντος καθώς και οι αυστηρές προθεσμίες που δίνονται μπορεί να δημιουργήσουν μακροπρόθεσμα καθυστερήσεις και προβλήματα χωρίς την γενναία ενίσχυση των ελληνικών αρχών καθώς και ότι είναι ιδιαίτερα προβληματικό το γεγονός ότι η μη ανανέωση δελτίου κατά την επόμενη εργάσιμη μετά τη λήξη (παρ.8) ισοδυναμεί με σιωπηρή ανάκληση.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

**Δυσλειτουργίες του συστήματος λαμβάνονται υπόψη κατά τη διαδικασία της ανανέωσης και ορίζεται ότι δεν αποβαίνουν εις βάρος του αιτούντα.
Τα λοιπά σχόλια δεν υιοθετούνται**

Άρθρο 71

(Άρθρα 19 έως 23 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Παροχή πληροφοριών - Νομική εκπροσώπηση και συνδρομή

1. Οι αιτούντες έχουν δικαίωμα να συμβουλευτούν με δαπάνη τους δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο σε θέματα σχετικά με την αίτησή τους. Εφόσον ειδικές διατάξεις δεν

ορίζουν διαφορετικά για συγκεκριμένες πράξεις, η πληρεξουσιότητα προς δικηγόρο για την εκπροσώπησή των αιτούντων ενώπιον των αρχών του παρόντος Μέρους ή η εξουσιοδότηση προς σύμβουλο ή άλλα πρόσωπα πρέπει να είναι επίκαιρη και παρέχεται με ιδιωτικό έγγραφο, οπότε όμως απαιτείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του αιτούντος η οποία μπορεί να γίνει και με την επίδειξη του δελτίου αιτήσαντος ασύλου από οποιαδήποτε δημόσια αρχή. Το έγγραφο της εξουσιοδότησης κατατίθεται σε πρωτότυπο στις αρμόδιες αρχές.

2. Στους αιτούντες παρέχονται, στο πλαίσιο των διαδικασιών του Κεφαλαίου Γ, δωρεάν νομικές πληροφορίες και πληροφορίες για τη διαδικασία, σχετικά με την υπόθεσή τους. Πέραν της παροχής πληροφόρησης του προηγούμενου εδαφίου, σε περίπτωση απόφασης με την οποία δεν χορηγείται προσφυγικό καθεστώς σε πρώτο βαθμό, στους αιτούντες παρέχεται, κατόπιν αιτήματος, εξειδικευμένη ενημέρωση σχετικά με το σκεπτικό της απόφασης και τη δυνατότητα άσκησης προσφυγής κατ' αυτής. Η πληροφόρηση και ενημέρωση των προηγούμενων εδαφίων μπορεί να παρέχονται από πιστοποιημένες οργανώσεις.

3. Στους αιτούντες παρέχεται δωρεάν νομική συνδρομή στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών με τους όρους και τις προϋποθέσεις της υπουργικής απόφασης του άρθρου 7 παράγραφος 8 του ν.4375/2016. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες είναι δυνατόν να λαμβάνουν δωρεάν νομική βοήθεια, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις των διατάξεων του ν. 3226/2004 (Α 24), οι οποίες εφαρμόζονται αναλόγως. Η δωρεάν νομική συνδρομή και βοήθεια παρέχονται σε αιτούντες οι οποίοι βρίσκονται αποδεδειγμένα στο έδαφος της χώρας.

4. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι που εκπροσωπούν αιτούντες κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος έχουν πρόσβαση σε πληροφορίες του φακέλου τους, βάσει των οποίων λαμβάνεται ή θα ληφθεί η απόφαση, υπό την επιφύλαξη του άρθρου 69 παράγραφος 1(ε) εδάφιο τρίτο του παρόντος. Άλλοι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι ή πρόσωπα κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 του παρόντος που παρέχουν συνδρομή σε αιτούντες έχουν πρόσβαση σε στοιχεία του φακέλου τους εφόσον αυτά σχετίζονται με την παρεχόμενη συνδρομή. Ο Προϊστάμενος της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, δύναται, μετά από αιτιολογημένη πράξη του, να απαγορεύει τη γνωστοποίηση πληροφοριών ή της πηγής αυτών, εφόσον κρίνει ότι η αποκάλυψη αυτών ενδέχεται να θέσει σε κίνδυνο την εθνική ασφάλεια, την ασφάλεια των οργανισμών που παρέχουν τις πληροφορίες αυτές, την ασφάλεια των προσώπων που αυτές αφορούν ή τις διεθνείς σχέσεις της χώρας. Η παραπάνω απαγόρευση δεν θα πρέπει να περιορίζει δυσανάλογα το δικαίωμα του αιτούντος σε εκπροσώπηση, νομική συμπαράσταση και υπεράσπιση. Η πρόσβαση στις εν λόγω απόρρητες πληροφορίες ή πηγές είναι δυνατή, σε κάθε περίπτωση, από την Αρχή Προσφυγών, στο πλαίσιο εξέτασης προσφυγής και από το Δικαστήριο, το οποίο είναι αρμόδιο για την εξέταση της προβλεπόμενης στο άρθρο 108 αίτησης ακυρώσεως.

5. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι κατά την παράγραφο 1 του παρόντος, έχουν πρόσβαση σε Περιφερειακές Υπηρεσίες της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης υπό τους ειδικούς όρους του Γενικού Κανονισμού λειτουργίας της Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης. Επιτρέπεται επίσης η πρόσβασή τους σε χώρους κράτησης και ζώνες διέλευσης, για να επικοινωνούν με τους αιτούντες, σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο. Η δυνατότητα πρόσβασης των ως άνω προσώπων στους χώρους αυτούς περιορίζεται όταν αυτό κρίνεται αντικειμενικά απαραίτητο από τις εκάστοτε αρμόδιες αρχές για την ασφάλεια, τη δημόσια τάξη ή τη διοικητική διαχείριση του εν λόγω χώρου ή την ασφάλεια των αιτούντων, υπό τον όρο ότι δεν περιορίζεται ούτε παρακωλύεται το δικαίωμα του αιτούντος σε εκπροσώπηση και νομική συμπαράσταση, ιδίως όταν η πρόσβαση των δικηγόρων και συμβούλων περιορίζεται υπερβολικά ή καθίσταται αδύνατη. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι κατά την παράγραφο 1, μπορούν να επικοινωνούν με τηλεδιάσκεψη με τους αιτούντες σε ειδικά διαμορφωμένο χώρο υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα.

6. Πληρεξούσιοι δικηγόροι ή άλλοι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι κατά την παράγραφο 1, δικαιούνται να παρέχουν κάθε νόμιμη συνδρομή στον αιτούντα σε όλα τα στάδια της διαδικασίας. Οι αιτούντες δικαιούνται να παρίστανται στην προσωπική συνέντευξη με τον δικηγόρο που τους εκπροσωπεί ή τον σύμβουλο που τους παρέχει συνδρομή κατά την παράγραφο 1 του παρόντος. Η συνέντευξη διεξάγεται παρά την απουσία δικηγόρου ή συμβούλου, εκτός αν συντρέχει λόγος ανωτέρας βίας στο πρόσωπο του δικηγόρου όπως σοβαρή ασθένεια, που αποδεικνύεται με δημόσια έγγραφα αμέσως και εφόσον κριθεί ότι η απουσία αυτή συνιστά σπουδαίο λόγο αναβολής.

7. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι και οι εξουσιοδοτημένοι σύμβουλοι κατά την παράγραφο 1, καθίστανται αυτοδικαίως και αντίκλητοι και όλες οι επιδόσεις σύμφωνα με το άρθρο 82 μπορούν να γίνουν προς αυτούς. Η ιδιότητα του αντικλήτου παύει μόνο έγγραφη δήλωση του αιτούντος με βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του από δημόσια αρχή η οποία προσκομίζεται στην αρχή ενώπιον της οποίας κατατέθηκε η αίτηση ή η προσφυγή.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Στην παράγραφο 2 προβλέπεται ότι οι αιτούντες διεθνή προστασία δε θα λαμβάνουν την πλήρη απόφαση αιτήματος του αιτήματός αλλά μόνο ένα απόσπασμά της. Μόνο μετά από αίτησή τους θα μπορούν να λαμβάνουν το πλήρες κείμενο.

Η διάταξη δεν προβλέπει εάν και πώς θα ενημερώνονται οι αιτούντες ότι έχουν δικαίωμα να ζητήσουν την πλήρη απόφαση απόρριψης του αιτήματος τους. Εάν δεν το γνωρίζουν, δεν θα μπορούν να λαμβάνουν ολόκληρη την απόφαση, γεγονός που εμποδίζει τη δυνατότητά τους για άσκηση προσφυγής, μάλιστα με λόγους υποστήριξης του αιτήματός τους, όπως προβλέπεται σε άλλη προτεινόμενη διάταξη. Εμποδίζεται έτσι εμμέσως το δικαίωμα τους σε πραγματική και αποτελεσματική προσφυγή, σύμφωνα με το κοινοτικό δίκαιο και τυχόν τελεσιδικίες αποφάσεων, παρελθούσας ως άπρακτης της προθεσμίας προσφυγής λόγω ανυπαίτιας άγνοιας των αιτούντων για το πλήρες περιεχόμενο της απόφασης απόρριψής τους είναι εκτεθειμένες σε ακυρώσεις στα δικαστήρια.

Σχόλιο 2:

Η δυνατότητα αναβολής της συνέντευξης μόνο σε περίπτωση σοβαρής ασθένειας του δικηγόρου (παρ. 6) παραγνωρίζει την πραγματικότητα της παροχής δωρεάν νομικής βοήθειας στη διαδικασία ασύλου. Αφενός ο εξαιρετικά περιορισμένος αριθμός δικηγόρων που παρέχουν δωρεάν νομική βοήθεια σε αιτούντες άσυλο και αφετέρου ο προγραμματισμός μεγάλου αριθμού συνεντεύξεων την ίδια ημέρα και ώρα, καθιστούν απαραίτητη τη δυνατότητα αναβολής της συνέντευξης σε περίπτωση αδυναμίας του δικηγόρου να παρασταθεί, λόγω προγραμματισμού, την ίδια ημέρα, συνεντεύξεων πλειόνων εντολών του. Επίσης, δεν είναι σαφές σε ποιες περιπτώσεις θεωρείται ότι η απουσία του δικηγόρου συνιστά «σπουδαίο λόγο αναβολής».

Σχόλιο 3:

71(1) η εξουσιοδότηση προς σύμβουλο ή άλλα πρόσωπα πρέπει να είναι επίκαιρη και παρέχεται με ιδιωτικό έγγραφο, οπότε όμως απαιτείται η βεβαίωση του γνησίου της υπογραφής του αιτούντος η οποία μπορεί να γίνει και με την επίδειξη του δελτίου αιτήσαντος ασύλου από οποιαδήποτε δημόσια αρχή. Το έγγραφο της εξουσιοδότησης κατατίθεται σε πρωτότυπο στις αρμόδιες αρχές

Το επίκαιρο πως ορίζεται; Και εφόσον μετά την απορριπτική α' βαθμού ο αιτών δεν θα έχει πλέον δελτίο, ελλείψει εγγράφων θα στερείται του δικαιώματος σε νομική εκπροσώπηση;

Σχόλιο 4:

Οι δικηγόροι της νομικής συνδρομής του Μητρώου της Υπηρεσίας Ασύλου καλούμαστε να καλύψουμε πάγιες και διαρκείς ανάγκες ιδιαίτερης εξειδίκευσης με συντριπτικό όγκο εργασίας, με συνεχόμενη παρουσία, παραστάσεις ενώπιον της Αρχής προσφυγών, ασφυκτικές προθεσμίες, σύνταξη πολλαπλών δικογράφων ανά υπόθεση, πολλαπλές μεταβάσεις προς τα ΠΓΑ/ΑΚΑ κλπ, ήτοι διαδικασίες που αυξάνουν τις ώρες εργασίας μας που προσιδιάζουν στο λειτούργημα του έμμισθου με πάγια αντιμισθία δικηγόρου και θα πρέπει να τροποποιηθεί εκ νέου η υπ' αριθμ. 12205 ΚΥΑ που αφορά στο καθεστώς εργασίας μας και την αμοιβή μας αναλόγως.

Σχόλιο 5:

Το άρθρο 71(1) του ν/σ προβλέπει ότι για την πληρεξουσιότητα προς δικηγόρο για την εκπροσώπηση αιτούντα απαιτείται ιδιωτικό έγγραφο (εξουσιοδότηση) με βεβαίωση γνήσιου υπογραφής. Λαμβάνοντας ωστόσο υπόψη ότι, σύμφωνα με το άρθρο 70 (5) του ν/σ, σε περίπτωση επίδοσης πρωτοβάθμιας απορριπτικής απόφασης, αφαιρείται το Δελτίο Αιτήσαντος Διεθνούς Προστασίας, καθίσταται αδύνατο ο αιτών να βεβαιώσει το γνήσιο της υπογραφής του ενώπιον δημόσιας αρχής και συνεπώς παρακωλύεται η πρόσβαση των αιτούντων σε νομική εκπροσώπηση κατά τον δεύτερο βαθμό εξέτασης του αιτήματος ασύλου, η λήψη αντιγράφου φακέλου από πληρεξούσιο δικηγόρου κτλ. Εξάλλου σύμφωνα με τον Δικηγορικό Κώδικα η εντολή προς το δικηγόρο είναι προφορική, έτσι ώστε η προτεινόμενη διάταξη να προσθέτει διαδικαστικό εμπόδιο, το οποίο δεν δικαιολογείται από κάποιο σκοπό διευκόλυνσης της εύρυθμης λειτουργίας της διοίκησης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

**Αναφορικά με το σχόλιο 1 σημειώνεται ότι η παρ. 2 προβλέπει, εξειδικευμένη ενημέρωση σχετικά με το σκεπτικό της απόφασης, κατόπιν αιτήματος. Το σχόλιο λαμβάνεται υπόψη για αναδιατύπωση του αρ. 82.
Τα λοιπά σχόλια δεν υιοθετούνται.**

Άρθρο 72

(Άρθρο 18 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Ιατρική Εξέταση

1. Με την επιφύλαξη της συγκατάθεσής του, οι Αρχές Παραλαβής ή οι Αρχές Απόφασης μπορούν να παραπέμπουν τον αιτούντα σε ιατρική εξέταση ή/και ψυχοκοινωνική διάγνωση του σε ιατρούς Δημόσιων Νοσοκομείων και Θεραπευτηρίων ή Δημόσιων Δομών Ψυχικής Υγείας, ή άλλους ειδικώς συμβεβλημένους ιατρούς, ή στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης όταν ανακύπτουν ενδείξεις ή ισχυρισμοί που ενδεχομένως υποδηλώνουν διώξεις ή σοβαρή βλάβη που υπέστη κατά το παρελθόν. Οι εξετάσεις-διαγνώσεις του προηγούμενου εδαφίου πραγματοποιούνται δωρεάν από εξειδικευμένο επιστημονικό προσωπικό ανάλογης ειδικότητας και τα αποτελέσματα ή οι γνωματεύσεις, υποβάλλονται στις αρμόδιες Αρχές το συντομότερο δυνατό. Σε κάθε άλλη περίπτωση, οι αιτούντες ενημερώνονται ότι μπορούν με δική τους πρωτοβουλία και δικά τους έξοδα να μεριμνήσουν για εξέταση και διάγνωση περί των ενδείξεων όσον αφορά ενδείξεις που ενδεχομένως υποδηλώνουν δίωξη ή σοβαρή βλάβη.

2. Στα αποτελέσματα των ιατρικών εξετάσεων ή στις γνωματεύσεις πρέπει να αναφέρονται οι παθήσεις από τις οποίες πάσχει ο αιτών και να περιλαμβάνεται ειδικώς αιτιολογημένη κρίση για το ποσοστό ανατομοφυσιολογικής βλάβης που προκαλείται από

τις παθήσεις αυτές κατά το κρίσιμο χρονικό διάστημα. Στη συνέχεια οι αναφερόμενες στην παράγραφο 1 αρμόδιες αρχές, με βάση τα προαναφερόμενα αποτελέσματα και γνωματεύσεις, περί της φύσης και έκτασης των παθήσεων, τα προσκομιζόμενα ιατρικά έγγραφα και τα λοιπά στοιχεία της αίτησης μετά από ελεύθερη εκτίμηση αυτών αποφαίνονται αιτιολογημένα αν πιθανολογούνται ως βάσιμοι οι ισχυρισμοί του αιτούντος περί δίωξης ή σοβαρής βλάβης.

3. Εφόσον ο αιτών βρίσκεται στο στάδιο της Υποδοχής και Ταυτοποίησης ή κατά τη διαδικασία του άρθρου 90 οι Αρχές Παραλαβής ή οι Αρχές Απόφασης, και ιδίως τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου ή τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, μπορούν να παραπέμπουν τον αιτούντα σε ιατρούς Δημόσιων Νοσοκομείων και Θεραπευτηρίων ή Δημόσιων Δομών Ψυχικής Υγείας, ή άλλους ειδικώς συμβεβλημένους ιατρούς, ή στο Κλιμάκιο Ιατρικού Ελέγχου και Ψυχοκοινωνικής Υποστήριξης των Κέντρων Υποδοχής και Ταυτοποίησης για την εκτίμηση της ευαλωτότητας, σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 39. Μετά την ολοκλήρωση της ιατρικής και ψυχοκοινωνικής εκτίμησης, το Κλιμάκιο, με έγγραφη εισήγησή του ειδικά αιτιολογημένη κατά τα οριζόμενα στην παράγραφο 2, ενημερώνει τον Προϊστάμενο του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου. Η εισήγηση κοινοποιείται και στον Διοικητή του Κέντρου. Η εκτίμηση αυτή έχει ως μόνη συνέπεια την άμεση κάλυψη των ιδιαίτερων αναγκών υποδοχής των αιτούντων καθώς την παροχή στα πρόσωπα αυτά ιδιαίτερων διαδικαστικών εγγυήσεων.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Δε θα πρέπει να αγνοηθεί το άρθρο 5 παρ.1 του Ν. 3418/ΦΕΚ Α 287/28-11-2005, σύμφωνα με το οποίο «Τα ιατρικά πιστοποιητικά και οι ιατρικές γνωματεύσεις, καθώς και οι ιατρικές συνταγές που εκδίδονται κατά τους νόμιμους τύπους, έχουν την ίδια νομική ισχύ ως προς τις νόμιμες χρήσεις και ενώπιον όλων των αρχών και υπηρεσιών, ανεξάρτητα αν εκδίδονται από ιατρούς που υπηρετούν σε ΝΠΔΔ ή ΝΠΙΔ ή ιδιώτες ιατρούς

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το σχόλιο γίνεται δεκτό

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Γ' ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΗΣ ΑΙΤΗΣΗΣ

Άρθρο 75**(Άρθρο 25 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)****Αιτήσεις ασυνόδευτων ανήλικων**

1. Οι αρμόδιες αρχές, όταν υποβάλλεται αίτηση από ασυνόδευτους ανήλικους, ενεργούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του Π.δ. 220/2007, για το διορισμό επιτρόπου του ανήλικου. Ο ανήλικος ενημερώνεται αμέσως για το πρόσωπο του επιτρόπου. Ο επίτροπος εκπροσωπεί τον ανήλικο, μεριμνά για τη διασφάλιση των δικαιωμάτων του στο πλαίσιο της διαδικασίας ασύλου, καθώς και για την εξασφάλιση κατάλληλης νομικής συνδρομής και εκπροσώπησής του, ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Ο επίτροπος ή ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας μεριμνά για την έγκαιρη και προσήκουσα ενημέρωση του ασυνόδευτου ανήλικου, ιδίως για τη σημασία και τις πιθανές συνέπειες της προσωπικής συνέντευξης, καθώς και για τον τρόπο με τον οποίο πρέπει να προετοιμαστεί για αυτή. Ο επίτροπος ή ο ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας καλείται και δύναται να παρίσταται στην προσωπική συνέντευξη του ανήλικου και να υποβάλλει ερωτήσεις ή παρατηρήσεις προς διευκόλυνση της διαδικασίας. Κατά τη διενέργεια προσωπικής συνέντευξης μπορεί να κριθεί απαραίτητη η παρουσία του ασυνόδευτου ανήλικου, παρά την παρουσία του επιτρόπου ή του ασκούντος σχετική πράξη επιτροπείας.

2. Οι χειριστές που διεξάγουν προσωπικές συνεντεύξεις με ασυνόδευτο ανήλικο και λαμβάνουν τις σχετικές αποφάσεις, πρέπει να διαθέτουν τις αναγκαίες γνώσεις σχετικά με τις ειδικές ανάγκες των ανήλικων και να διενεργούν με τέτοιο τρόπο τη συνέντευξη, ώστε να είναι απόλυτα αντιληπτή από τον αιτούντα, λαμβάνοντας ιδιαίτερα υπόψη την ηλικία του.

3. Εφόσον ο επίτροπος ή ασκών τη σχετική πράξη επιτροπείας είναι δικηγόρος, ο αιτών δεν μπορεί να επωφεληθεί δωρεάν νομικής συνδρομής σύμφωνα με το πρώτο εδάφιο της παραγράφου 3 του άρθρου 71.

4. Οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής μπορούν, σε περίπτωση αμφιβολίας, να παραπέμπουν τους ασυνόδευτους ανήλικους σε διαδικασίες διαπίστωσης ανηλικότητας, σύμφωνα με τις διατάξεις της κοινής υπουργικής απόφασης αριθμ. 1982/16.2.2016 (Β 335). Στις περιπτώσεις που κρίνεται απαραίτητη η παραπομπή στη διαδικασία για προσδιορισμό της ηλικίας και καθ' όλη τη διάρκειά της, λαμβάνεται μέριμνα για το σεβασμό των ιδιαίτερων χαρακτηριστικών που οφείλονται ιδίως στο φύλο και σε πολιτισμικές ιδιαιτερότητες. Επίσης, λαμβάνεται μέριμνα ώστε:

α. Να έχει οριστεί επίτροπος του ανήλικου, ο οποίος θα προβαίνει σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες για την προστασία των δικαιωμάτων και τη διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του ανήλικου καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας προσδιορισμού της ηλικίας.

β. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι να ενημερώνονται, πριν από την εξέταση της αίτησής τους και σε γλώσσα την οποία κατανοούν, για τη δυνατότητα και τις διαδικασίες προσδιορισμού της ηλικίας τους, για τις μεθόδους που εφαρμόζονται, τις ενδεχόμενες συνέπειες των αποτελεσμάτων της ως άνω διαδικασίας στην εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας, καθώς και τις συνέπειες της άρνησής τους να υποβληθούν στη διαδικασία αυτή.

γ. Οι ασυνόδευτοι ανήλικοι ή οι επίτροποί τους να συναινούν στη διενέργεια της διαδικασίας για τον προσδιορισμό της ηλικίας των συγκεκριμένων ανήλικων.

δ. Απόφαση απόρριψης της αίτησης ασυνόδευτου ανήλικου που αρνήθηκε να υποβληθεί σε διαδικασία προσδιορισμού της ηλικίας να μη βασίζεται μόνο στην άρνηση αυτή και

ε. μέχρι την ολοκλήρωση της διαδικασίας προσδιορισμού της ηλικίας, το πρόσωπο που ισχυρίζεται ότι είναι ανήλικο να έχει ανάλογη μεταχείριση ως ανήλικο.

5. Εφόσον από τη διαδικασία για τον προσδιορισμό της ηλικίας δεν προκύψει με ασφάλεια ότι ο αιτών είναι ενήλικος, αυτός αντιμετωπίζεται ως ανήλικος.

6. Το γεγονός ότι ένας ασυνόδευτος ανήλικος έχει αρνηθεί να υποβληθεί σε ιατρική εξέταση δεν εμποδίζει τις Αρχές Απόφασης να λαμβάνουν απόφαση επί της αίτησης.

7. Η διασφάλιση του βέλτιστου συμφέροντος του παιδιού αποτελεί πρωταρχική υποχρέωση κατά την εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος άρθρου.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Παρ. 3 – Εφόσον όμως ανακληθεί για οποιοδήποτε λόγο η πράξη επιτροπείας (για παράδειγμα, λόγω ενηλικίωσης του ανηλίκου) θα πρέπει ο αιτών να μπορεί να επωφεληθεί της δυνατότητας παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής.

Σχόλιο 2:

Στο αρ. 75 παραλείπεται η εσωτερίκευση της κρίσιμης διάταξης του αρ. 25, παρ. 6 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου σχετικά με την εξαίρεση των ασυνόδευτων παιδιών από την ταχύρρυθμη διαδικασία και τη διαδικασία στα σύνορα. Το Σχέδιο Νόμου επιχειρεί, κατά παράβαση του ενωσιακού δικαίου, μία σημαντική υποχώρηση σε σύγκριση με το ισχύον πλαίσιο, όπου προβλέπεται ρητά η εξέταση αιτήσεων ασύλου ασυνόδευτων παιδιών στην κανονική διαδικασία.

Ως εκ τούτου, η RSA συνιστά την επαναφορά της ισχύουσας διάταξης περί υποχρεωτικής εξέτασης των αιτήσεων ασυνόδευτων παιδιών στην κανονική διαδικασία σε νέα παρ. 8 στο αρ. 75:»8. Αιτήσεις διεθνούς προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων εξετάζονται πάντοτε με την κανονική διαδικασία.»

Σχόλιο 3:

Στο αρ. 75 παραλείπεται η εσωτερίκευση της κρίσιμης διάταξης του αρ. 25, παρ. 6 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου σχετικά με την εξαίρεση των ασυνόδευτων παιδιών από την ταχύρρυθμη διαδικασία και τη διαδικασία στα σύνορα. Το Σχέδιο Νόμου επιχειρεί, κατά παράβαση του ενωσιακού δικαίου, μία σημαντική υποχώρηση σε σύγκριση με το ισχύον πλαίσιο, όπου προβλέπεται ρητά η εξέταση αιτήσεων ασύλου ασυνόδευτων παιδιών στην κανονική διαδικασία.

Ως εκ τούτου, η RSA συνιστά την επαναφορά της ισχύουσας διάταξης περί υποχρεωτικής εξέτασης των αιτήσεων ασυνόδευτων παιδιών στην κανονική διαδικασία σε νέα παρ. 8 στο αρ. 75.

Σχόλιο 4:

Το σχόλιο αφορά το άρθρο 75 παρ. 1 όπου «Οι αρμόδιες αρχές, όταν υποβάλλεται αίτηση από ασυνόδευτους ανήλικους, ενεργούν σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 19 του Π.δ. 220/2007, για το διορισμό επιτρόπου του ανηλίκου». Η παρ. 1 του άρθρου 19 του ΠΔ 220/2017 έχει καταργηθεί με βάση το άρθρο 31 του ν. 4554/2018. Επίσης θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι πλέον υπάρχει νέο ρυθμιστικό πλαίσιο για την επιτροπεία των ασυνόδευτων με το ν. 4554/2018, οι διατάξεις του οποίου θα ισχύσουν βέβαια από 1.3.2020.

Σχόλιο 5:

παρ. 4 : να προβλεφθεί ρητά ότι η διεξαγωγή διακρίβωσης ανηλικότητας, χωρίς να τηρείται η κείμενη νομοθεσία, μέσω της προβλεπόμενης στην ΚΥΑ 1982/16.2.2016 διαδικασίας και χωρίς να διαταχθεί από το αρμόδιο όργανο, ήτοι «οι αρμόδιες αρχές παραλαβής»

(απαιτείται διευκρίνιση, εννοείται η Υπηρεσία Ασύλου), να μην λαμβάνεται υπόψη από καμία Δημόσια Υπηρεσία. Στόχος να εξαλειφθούν φαινόμενα κακοδιοίκησης όπου κάθε υπάλληλος στο νοσοκομείο ή κάθε αστυνομικός υπάλληλος υποβάλλει τα παιδιά σε παρεμβατικές μεθόδους διακρίβωσης ανηλικότητας, κατά παράβαση του νόμου, χωρίς ενημέρωση του αρμόδιου Εισαγγελέα και φυσικά χωρίς καμία συνέπεια, βλάπτοντας σε κάθε περίπτωση το βέλτιστο συμφέρον του ανηλίκου.

Να προστεθεί παράγραφος : να προβλεφθεί ρητά η μη διενέργεια συνέντευξης μέχρι τον ορισμό επιτρόπου ή/και νομικού εκπροσώπου, καθώς και κάθε διαδικασίας που αφορά τον ασυνόδευτο ανήλικο αν δεν έχει οριστεί επίτροπος. (μπορεί να πάει και στο άρθρο 32). Σύμφωνα με Πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, με ημερομηνία τελικού κειμένου την 13.7.2016 στις Βρυξέλλες και τίτλο » ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ για τη θέσπιση κοινής διαδικασίας διεθνούς προστασίας στην Ένωση και την κατάργηση της οδηγίας 2013/32/ΕΕ», προβλέπονται στο άρθρο 22 ειδικές εγγυήσεις για τους ασυνόδευτους ανηλίκους , θα πρέπει να ορίζεται από τον εντοπισμό του ασυνόδευτου ανηλίκου εντός 5 εργάσιμων ημερών Επίτροπος, ο οποίος θα ενημερώνει το παιδί για τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του, αλλά πολύ περισσότερα θα το ενημερώνει μεταξύ άλλων και για τη διαδικασία οικογενειακής επανένωσης και την αποκλειστική προθεσμία των 3 μηνών από την πλήρη καταγραφή του. Εξαιτίας λοιπόν διοικητικών και θεσμικών ελλείψεων, πολλά παιδιά χάνουν την αποκλειστική προθεσμία και μένουν αποκλεισμένα στην Ελλάδα, παρά το γεγονός ότι έχουν μέλη της οικογένειάς τους σε άλλα κράτη μέλη. Σύμφωνα με το Γενικό Σχόλιο 6 παρ. 21 της Επιτροπής του ΟΗΕ για τα Δικαιώματα του Παιδιού «..ο διορισμός κηδεμόνα πρέπει να γίνεται το συντομότερο δυνατό καθώς αποτελεί καθοριστική διαδικαστική εγγύηση για τη διασφάλιση του ασυνόδευτου ή του χωρισμένου από την οικογένειά του παιδιού. Κατά συνέπεια, μόνο μετά το διορισμό κηδεμόνα μπορεί να παραπεμφθεί το ασυνόδευτο ή το χωρισμένο από την οικογένειά του παιδί στη διαδικασία ασύλου ή σε άλλες διαδικασίες. Στις περιπτώσεις όπου τα ασυνόδευτα ή τα χωρισμένα από την οικογένειά τους παιδιά παραπέμπονται στις διαδικασίες ασύλου ή σε άλλες διοικητικές ή δικαστικές διαδικασίες, πρέπει να ορίζεται επιπλέον νομικός εκπρόσωπος..».

(<https://www.refworld.org/cgi-bin/texis/vtx/rwmain/opendocpdf.pdf?reldoc=y&docid=4d0227ed2>)

Τέλος, συμφωνούμε με το σχόλιο των Refugee Support Aegean, συνεπώς πρέπει να προστεθεί παράγραφος με το περιεχόμενο : Η εξέταση αιτημάτων διεθνούς προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων σε κάθε περίπτωση απαγορεύεται να διενεργείται με την ταχύρρυθμη διαδικασία και πάντοτε να διενεργείται με την κανονική διαδικασία.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Η οδηγία δεν θέτει ως κανόνα την υπαγωγή των ασυνόδευτων ανηλίκων στην κανονική διαδικασία, παρά μόνον ορίζει (αρ. 25 παρ. 6) σε ποιες περιπτώσεις, εφόσον ένα άτομο έχει χαρακτηριστεί ως ασυνόδευτος ανήλικος, μπορούν να εξακολουθούν να εφαρμόζονται η ταχύρρυθμη διαδικασία και η διαδικασία στα σύνορα. Τα σχόλια δεν υιοθετούνται.

Υιοθετείται το σχόλιο σχετικά με την κατάργηση της παρ. 1 του αρ. 19 του π.δ. 220/2007.

Άρθρο 77**(Άρθρα 14 έως 17 και 34 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)****Προσωπική συνέντευξη**

1. Πριν τη λήψη απόφασης, η Αποφαινόμενη Αρχή διενεργεί προσωπική συνέντευξη του αιτούντος, ο οποίος καλείται σε αυτήν κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 82. Με την επιφύλαξη εφαρμογής των διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου και του άρθρου 88, σε περίπτωση που από το διοικητικό φάκελο της αίτησης διεθνούς προστασίας προκύπτουν ενδείξεις ότι η αίτηση εμπίπτει στις περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων του άρθρου 84 του παρόντος, η συνέντευξη μπορεί να περιοριστεί στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης αυτής και να δοθεί η ευκαιρία στον αιτούντα να εκφραστεί σχετικά. Κατ' εξαίρεση δεν απαιτείται συνέντευξη επί του παραδεκτού σε περιπτώσεις μεταγενέστερων αιτήσεων κατά το άρθρο 89 παρ. 2 του παρόντος. Σε περίπτωση που, μετά την πραγματοποίηση της συνέντευξης, η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει απαραίτητη τη διερεύνηση της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας, πραγματοποιείται σχετική συμπληρωματική συνέντευξη. Η προσωπική συνέντευξη για το παραδεκτό της αίτησης διεθνούς προστασίας μπορεί να διενεργείται από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο ή άλλων αρχών, εφόσον το προσωπικό αυτό έχει λάβει εκ των προτέρων την απαραίτητη βασική κατάρτιση, ιδίως όσον αφορά το διεθνές δίκαιο περί ανθρωπίνων δικαιωμάτων, το κεκτημένο της Ένωσης για το άσυλο και τις τεχνικές της συνέντευξης.

2. Η συνέντευξη διενεργείται από αρμόδιο υπάλληλο της Αρχής Παραλαβής (χειριστή), ο οποίος διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα και ο οποίος λαμβάνει και εκδίδει την απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου ορίζει τη διαδικασία ορισμού του αρμόδιου υπαλλήλου (χειριστή) από τον Προϊστάμενο του κάθε Περιφερειακού Γραφείου Ασύλου και Αυτοτελούς Κλιμακίου Ασύλου. Κατ' εξαίρεση όταν εξαιτίας μαζικών αφίξεων υποβάλλονται ταυτόχρονες αιτήσεις διεθνούς προστασίας από μεγάλο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών η προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης δύναται να διενεργείται προσωρινά από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υποστήριξης για το Άσυλο ή άλλων αρχών. Το προσωπικό αυτό πρέπει να έχει λάβει εκ των προτέρων σχετική κατάρτιση η οποία περιλαμβάνει τα στοιχεία που αναγράφονται στο άρθρο 6 παράγραφο 4 στοιχεία (α) έως (ε) του Κανονισμού (ΕΕ) αρ. 439/2010 και να διαθέτει επίσης γενική γνώση των προβλημάτων που θα μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την ικανότητα του αιτούντος για συνέντευξη, όπως ενδείξεις ότι ο αιτών μπορεί να έχει υποστεί βασανισμό κατά το παρελθόν.

3. Η συνέντευξη διενεργείται με τη συνδρομή διερμηνέα, σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 69 του παρόντος, ικανού να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία, προκειμένου ο ενδιαφερόμενος να επιβεβαιώσει όσα αναφέρει στην αίτησή του και να μπορέσει να εκθέσει με πληρότητα τους λόγους που τον ανάγκασαν να εγκαταλείψει τη χώρα καταγωγής του ή προηγούμενης συνήθους διαμονής του, όταν πρόκειται για ανιθαγενή, ζητώντας προστασία, καθώς και τους λόγους για τους οποίους δεν μπορεί ή δεν επιθυμεί να επιστρέψει σε αυτήν και προκειμένου να δώσει εξηγήσεις, ιδίως σε ό, τι αφορά, το προσωπικό του ιστορικό, συμπεριλαμβανομένου του ιστορικού των οικείων συγγενών του, την ταυτότητα, την ηλικία του, την ιθαγένεια, τη χώρα και τον τόπο προηγούμενης διαμονής του, τυχόν προηγούμενες αιτήσεις διεθνούς προστασίας, τα δρομολόγια που ακολούθησε για να εισέλθει στο ελληνικό έδαφος και τα ταξιδιωτικά του έγγραφα.

4. Κατά τη διεξαγωγή της προσωπικής συνέντευξης η Αποφαινόμενη Αρχή παραχωρεί στον αιτούντα κατάλληλη ευκαιρία για να παρουσιάσει τα στοιχεία που

απαιτούνται για την κατά το δυνατόν πλήρη τεκμηρίωση της αίτησης διεθνούς προστασίας. Στον αιτούντα δίνεται η ευκαιρία να παράσχει εξηγήσεις σχετικά με τα στοιχεία που ενδεχομένως λείπουν και/ή σχετικά με τυχόν ασυνέπειες ή αντιφάσεις στο πλαίσιο των δηλώσεών του.

Πριν από την πρώτη συνέντευξη, εφόσον αυτή έχει ορισθεί εντός 15 ημερών από την υποβολή της αίτησης, χορηγείται στον αιτούντα, εφόσον ανήκει στην κατηγορία των ευάλωτων προσώπων, σύμφωνα με το άρθρο 58, εύλογος χρόνος προκειμένου να προετοιμασθεί κατάλληλα και να συμβουλευθεί νομικό ή άλλο σύμβουλο για να τον επικουρεί κατά τη διάρκεια της διαδικασίας. Ο εύλογος χρόνος καθορίζεται από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής και δεν δύναται να υπερβεί τις τρεις (3) ημέρες. Εφόσον η συνέντευξη έχει προσδιοριστεί σε χρόνο αψώτερο των 15 ημερών από την υποβολή της αίτησης διεθνούς προστασίας, δεν χορηγείται εύλογος χρόνος προετοιμασίας. Σε περίπτωση αναβολής της συνέντευξης δεν χορηγείται εκ νέου χρόνος προετοιμασίας.

5. Όταν η συνέντευξη αφορά γυναίκα, λαμβάνεται ειδική μέριμνα, ώστε να διεξάγεται από γυναίκα χειρίστρια, παρουσία γυναίκας διερμηνέα, εφόσον αυτό ζητηθεί. Σε κάθε περίπτωση, εφόσον ο αιτών έχει εκφράσει προτίμηση σχετικά με το φύλο του χειριστή ή του διερμηνέα σε προηγούμενο στάδιο της διαδικασίας, λαμβάνεται ειδική προς τούτο μέριμνα. Σε περίπτωση που αυτό δεν καθίσταται δυνατό, γίνεται μεία των σχετικών λόγων στην έκθεση ή πρακτικό της συνέντευξης.

6. Για κάθε ενήλικο μέλος της οικογένειας διεξάγεται ξεχωριστή προσωπική συνέντευξη. Για τους ανήλικους, διεξάγεται προσωπική συνέντευξη λαμβανομένης υπόψη της ωριμότητάς τους και των ψυχολογικών συνεπειών των τραυματικών βιωμάτων τους.

7. Η προσωπική συνέντευξη μπορεί να παραλειφθεί όταν η Αποφαινόμενη Αρχή κρίνει ότι, με βάση τα διαθέσιμα αποδεικτικά στοιχεία, δύναται να αναγνωρίσει τον αιτούντα ως πρόσφυγα ή όταν δεν είναι αντικειμενικά δυνατή, ιδίως όταν ο αιτών δεν είναι σε θέση λόγω της μικρής του ηλικίας ή για λόγους που οφείλονται σε μόνιμες καταστάσεις ανεξάρτητες από τη θέλησή του, να συμμετάσχει στη συνέντευξη. Η αδυναμία στην τελευταία περίπτωση πιστοποιείται με σχετική βεβαίωση ιατρού ανάλογης ειδικότητας. Η προσωπική συνέντευξη αναβάλλεται α) εφόσον απουσιάζει ο διερμηνέας και δεν καθίσταται δυνατή η επικοινωνία με τον αιτούντα, β) για λόγους ανωτέρας βίας στο πρόσωπο του πληρεξουσίου δικηγόρου σύμφωνα με το άρθρο, γ) για λόγους ανωτέρας βίας, στο πρόσωπο του αιτούντος, εφόσον αυτοί αποδεικνύονται σύμφωνα με το άρθρο. Στην περίπτωση αυτή η συνέντευξη επαναπροσδιορίζεται κατ' απόλυτη προτεραιότητα. Η συνέντευξη αναβάλλεται μόνο μία φορά.

8. Όταν στον αιτούντα ή στο μέλος της οικογένειάς του δεν παρέχεται η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης, η Αποφαινόμενη Αρχή καταβάλλει εύλογες προσπάθειες, ώστε να τους δίνεται η δυνατότητα να υποβάλουν συμπληρωματικά στοιχεία.

9. Η παράλειψη προσωπικής συνέντευξης κατά τις προηγούμενες παραγράφους δεν επιδρά δυσμενώς στην απόφαση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, ούτε εμποδίζει την Αποφαινόμενη Αρχή να λαμβάνει απόφαση επί της αίτησης. Σε περίπτωση παράλειψης της συνέντευξης, στην απόφασή επί της αίτησης διεθνούς προστασίας περιλαμβάνεται αιτιολογία αυτής της παράλειψης.

10. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται χωρίς την παρουσία των μελών της οικογένειας του αιτούντος, εκτός εάν ο χειριστής κρίνει ότι η παρουσία τους είναι απαραίτητη.

11. Η προσωπική συνέντευξη διεξάγεται υπό συνθήκες που εξασφαλίζουν την απαιτούμενη εμπιστευτικότητα.

12. Κατά την προσωπική συνέντευξη λαμβάνονται τα κατάλληλα μέτρα που εξασφαλίζουν τη διεξαγωγή της σε συνθήκες που επιτρέπουν στον αιτούντα να παρουσιάσει διεξοδικά τους λόγους της αίτησής του. Για το σκοπό αυτό:

α. Ο κάθε χειριστής διαθέτει τα κατάλληλα προσόντα για να συνεκτιμήσει τις προσωπικές ή γενικές συνθήκες που αφορούν την αίτηση, συμπεριλαμβανομένων των πολιτισμικών

καταβολών του αιτούντος. Ειδικότερα, οι χειριστές επιμορφώνονται, ιδίως για τις ειδικές ανάγκες των γυναικών, των παιδιών και των θυμάτων βίας και βασανιστηρίων,
 β. Ο διερμηνέας που επιλέγεται είναι ικανός να εξασφαλίσει την αναγκαία επικοινωνία σε γλώσσα που κατανοεί ο αιτών,
 γ. το πρόσωπο που διενεργεί την συνέντευξη να μην φορά στρατιωτική στολή ή στολή επιβολής του νόμου.

13. Η συνέντευξη ηχογραφείται, ενώ για κάθε συνέντευξη συντάσσεται έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται οι βασικοί ισχυρισμοί του αιτούντος διεθνή προστασία και όλα τα ουσιώδη στοιχεία της. Εάν δεν είναι δυνατή η απομαγνητοφώνηση της συνέντευξης, τηρείται πλήρες πρακτικό. Ο αιτών καλείται στο τέλος της συνέντευξης να επιβεβαιώσει ότι δεν επιθυμεί να προσθέσει οτιδήποτε άλλο, ενώ δεν υπογράφει την έκθεση ή το πρακτικό. Η ηχητική καταγραφή συνοδεύει την έκθεση ή το πρακτικό και αποθηκεύεται με μέριμνα της Αποφαινόμενης Αρχής. Συνεντεύξεις που πραγματοποιούνται με τηλεδιάσκεψη καταγράφονται ηχητικά υποχρεωτικά.

14. Εφόσον δεν είναι δυνατή η ηχητική καταγραφή, τηρείται πλήρες πρακτικό της συνέντευξης. Ο αιτών καλείται να βεβαιώσει την ακρίβεια του περιεχομένου του πρακτικού, υπογράφοντας με τη συνδρομή διερμηνέα, εφόσον παρίσταται, που επίσης υπογράφει. Σε περίπτωση που ο αιτών αρνείται να επιβεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού, οι λόγοι άρνησης καταχωρίζονται σε αυτό. Η άρνηση του αιτούντος να βεβαιώσει το περιεχόμενο του πρακτικού δεν εμποδίζει την Αποφαινόμενη Αρχή να λάβει απόφαση επί της αίτησής του.

15. Ο αιτών δικαιούται να λαμβάνει οποτεδήποτε αντίγραφο του πρακτικού ή της έκθεσης και της ηχητικής καταγραφής.

16. Οι προαναφερόμενες εγγυήσεις τηρούνται και κατά τη διαδικασία συζήτησης των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, καθώς και σε κάθε συμπληρωματική συνέντευξη ή ακρόαση.

17. Ο εσωτερικός κανονισμός της Υπηρεσίας Ασύλου δύναται να ορίζει λεπτομερέστερα τις τεχνικές διαδικασίες της διεξαγωγής και της ηχητικής καταγραφής της συνέντευξης και τηλεδιάσκεψης.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Παρ.2 εδ.3 «Κατ' εξαίρεση όταν εξαιτίας μαζικών αφίξεων υποβάλλονται ταυτόχρονες αιτήσεις διεθνούς προστασίας από μεγάλο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών η προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης δύναται να διενεργείται προσωρινά από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υποστήριξης για το Άσυλο ή άλλων αρχών.» Επικίνδυνη και αόριστη διεύρυνση των αρχών οι οποίες τελικώς θα αποφασίζουν για την τύχη του αιτούντος άσυλο. Υπάρχει μεγάλος φόβος ότι αυτή η εξαίρεση θα γίνει ο κανόνας.

Σχόλιο 2:

Παρ. 1 & 2 – Δεν διευκρινίζεται το ποιες είναι οι «άλλες αρχές», προσωπικό των οποίων θα μπορεί να διενεργήσει προσωπική συνέντευξη για το παραδεκτό και επί της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας, στοιχείο ιδιαίτερα σημαντικό για τη διασφάλιση της ποιότητας καθώς και της εμπιστευτικότητας της διαδικασίας εξέτασης. Το ίδιο ισχύει και στην περίπτωση τού άρθρου 90 παρ. 3 στ. β..

Επιπλέον, θα μπορούσε να προστεθεί αναφορά/παράγραφος σχετικά με την διεξαγωγή συνέντευξης στα πλαίσια οικογενειακής επανένωσης αναγνωρισμένου πρόσφυγα.

Σχόλιο 3:

Παράγραφος 1: Και μόνο η ύπαρξη ενδείξεων αρκεί για να οδηγήσει σε κατ' ουσία fast-track απόρριψη χωρίς επαρκείς δικαιοκρατικές εγγυήσεις. Υποκρύπτεται προσπάθεια

συλλογικής απόρριψης αιτήσεων, χωρίς επαρκή και εξατομικευμένο ουσιαστικώς έλεγχο.

Σχόλιο 4:

Σύμφωνα με την παρ. 4, το δικαίωμα χορήγησης χρόνου προετοιμασίας για την προσωπική συνέντευξη περιορίζεται στους αιτούντες που έχουν θεωρηθεί ευάλωτοι, καθιστώντας κενό γράμμα το άρθρο 71 περί δικαιώματος νομικής συνδρομής σε όλα τα στάδια της διαδικασίας.

Σχόλιο 5:

77(13) Η συνέντευξη ηχογραφείται, ενώ για κάθε συνέντευξη συντάσσεται έκθεση στην οποία περιλαμβάνονται οι βασικοί ισχυρισμοί του αιτούντος διεθνή προστασία και όλα τα ουσιώδη στοιχεία της. Δηλαδή στις σύντομες προθεσμίες που προβλέπονται για την άσκηση αναλυτικής προσφυγής, ο δικηγόρος για να έχει πλήρη γνώση θα πρέπει να ακούει το ηχητικό διότι η έκθεση δε θα είναι πλήρης αλλά θα περιλαμβάνει τα βασικά και τα ουσιώδη;

Σχόλιο 6:

Είναι εξόχως ανησυχητική η ιδιαίτερα αόριστη αναφορά στην παρ.2 εδ.3 «Κατ' εξαίρεση όταν εξαιτίας μαζικών αφίξεων υποβάλλονται ταυτόχρονες αιτήσεις διεθνούς προστασίας από μεγάλο αριθμό υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών η προσωπική συνέντευξη επί της ουσίας της αίτησης δύναται να διενεργείται προσωρινά από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υποστήριξης για το Άσυλο ή άλλων αρχών.» όσον αφορά στο ποιος θα διενεργεί την συνέντευξη και θα αποφασίζει εν τέλει για το αποτέλεσμα μίας αίτησης δημιουργώντας φόβους για μη άρτιες διαδικασίες.

Σχόλιο 7:

Άρθρο 77 -Κατάργηση χορήγησης χρόνου προετοιμασίας πριν τη συνέντευξη
Καταργείται η δυνατότητα χορήγησης εύλογου χρόνου στον αιτούντα πριν τη διεξαγωγή της συνέντευξης, προκειμένου αυτός να συμβουλευτεί δικηγόρο ή άλλο σύμβουλο, και η δυνατότητα αυτή περιορίζεται αποκλειστικά σε πρόσωπα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες και πάλι υπό την προϋπόθεση ότι η συνέντευξη έχει προσδιοριστεί εντός 15 ημερών από την κατάθεση της αίτησης, (άρθρο 77(4) ν/σ).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

**Υιοθετείται το σχόλιο περί προσδιορισμού των αρχών που μπορούν να διενεργούν προσωπική συνέντευξη για το παραδεκτό της αίτησης διεθνούς προστασίας.
Τα λοιπά σχόλια δεν υιοθετούνται.**

Άρθρο 78

(Άρθρο 13 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Υποχρεώσεις των αιτούντων

1. Οι αιτούντες υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές με σκοπό την εξακρίβωση των στοιχείων της ταυτότητάς τους και των λοιπών στοιχείων που αναφέρονται στο άρθρο 4.

2. Οι αιτούντες υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές με σκοπό την ταχεία εξέταση της αίτησής τους σύμφωνα με τις εγγυήσεις που προβλέπονται στο Μέρος αυτό.

3. Οι αιτούντες υποχρεούνται να παρουσιάζονται ενώπιον των Αρχών Παραλαβής αυτοπροσώπως, χωρίς καθυστέρηση προκειμένου να υποβάλουν αίτηση διεθνούς προστασίας, καθώς και όποτε κληθούν σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους, ενώπιον των αρμοδίων αρχών. Αίτηση διεθνούς προστασίας, παραίτηση από αυτήν, προσφυγή κατά απορριπτικής απόφασης, μεταγενέστερη αίτηση και αίτηση για ανανέωση του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία υποβάλλονται αυτοπροσώπως. Κατά την αυτοπρόσωπη παράστασή τους δύνανται να συνεπικουρούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους καθώς και από ειδικώς εξουσιοδοτημένους συμβούλους κατά την παράγραφο 1 του άρθρου 71. Η υποχρέωση για αυτοπρόσωπη παράσταση σε κάθε στάδιο της διαδικασίας εξέτασης της αίτησης ή της προσφυγής δεν αναιρείται από την παρουσία των αναφερόμενων στο προηγούμενο εδάφιο προσώπων. Κατ' εξαίρεση ειδικώς για τη συζήτηση των προσφυγών ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ισχύουν τα ακόλουθα: (α) εφόσον οι αιτούντες διαμένουν σε Δομές Υποδοχής ή Φιλοξενίας δεν έχουν υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτούντες μπορούν να εκπροσωπούνται από πληρεξούσιους δικηγόρου ή εξουσιοδοτημένους συμβούλους ή άλλα εξουσιοδοτημένα πρόσωπα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 72. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται βεβαίωση του Προϊσταμένου της Δομής Υποδοχής ή Φιλοξενίας η οποία αποστέλλεται στην Επιτροπή έως την προτεραιά της συζήτησης της υπόθεσης ότι οι αιτούντες διαμένουν πράγματι κατά την ημέρα της συζήτησης της προσφυγής τους σε αυτήν η οποία αποστέλλεται στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο, (β) εφόσον στους αιτούντες έχει υποβληθεί περιορισμός στην ελευθερία κυκλοφορίας ή υποχρέωση διαμονής σε συγκεκριμένο τόπο κατά το άρθρο 45, ο οποίος δεν βρίσκεται εντός της περιφέρειας Αττικής, οι αιτούντες δεν έχουν υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης. Στις περιπτώσεις αυτές οι αιτούντες μπορούν να εκπροσωπούνται από πληρεξούσιους δικηγόρους ή εξουσιοδοτημένους συμβούλους ή άλλα πρόσωπα σύμφωνα με την παράγραφο 1 του άρθρου 72. Σε κάθε περίπτωση απαιτείται βεβαίωση του οικείου αστυνομικού τμήματος ή του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών της περιοχής όπου διαμένουν περί αυτοπρόσωπης παρουσίας τους κατά την ημερομηνία της συζήτησης στις προσφυγής τους, η οποία αποστέλλεται στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο. Σε περίπτωση μη περιέλευσης στην Αρχή Προσφυγών τέτοιας βεβαίωσης, τεκμαίρεται ότι η προσφυγή υποβλήθηκε μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του και απορρίπτεται ως προφανώς αβάσιμη σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88.

Σε περίπτωση συνδρομής λόγων ανωτέρας βίας όπως σοβαρή ασθένεια ή σοβαρή σωματική αναπηρία, ή ανυπέρβλητου κωλύματος που κατέστησαν αδύνατη την αυτοπρόσωπη παράσταση του αιτούντος, αναστέλλεται η υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης καθ' όλο το χρονικό διάστημα που διαρκεί η ανωτέρα βία. Στις περιπτώσεις αυτές ο αιτών θα πρέπει να υποβάλει σχετική αίτηση με την οποία να επικαλείται κατά τρόπο ορισμένο, των περιστατικών που συνιστούν ανωτέρα βία ή ανυπέρβλητο κώλυμα που κατέστησε αδύνατη την αυτοπρόσωπη παράστασή του, πρέπει δε ο ισχυρισμός να αποδεικνύεται αμέσως με έγγραφα στοιχεία και με ανάλογα πιστοποιητικά ή βεβαίωση δημόσιας υπηρεσίας. Στην περίπτωση που διαπιστωθεί η συνδρομή των ως άνω λόγων ανωτέρας βίας ή του ανυπέρβλητου κωλύματος και υπό την προϋπόθεση της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος ενώπιον των αρμοδίων Αρχών, αίρονται οι συνέπειες της μη εμφάνισης κατά την παράγραφο αυτή.

4. Οι αιτούντες υποχρεούνται να παραδίδουν το ταξιδιωτικό έγγραφο και προσκομίζουν οποιοδήποτε άλλο έγγραφο έχουν στην κατοχή τους και σχετίζεται με την εξέταση της αίτησης και των στοιχείων που πιστοποιούν την ταυτότητα των ιδίων και των μελών της οικογένειάς τους, τη χώρα προέλευσης και τον τόπο καταγωγής τους, καθώς και την οικογενειακή τους κατάσταση. Στις περιπτώσεις που παραδοθούν τα ανωτέρω έγγραφα

συντάσσεται πρακτικό παράδοσης-παραλαβής, αντίγραφο του οποίου χορηγείται στον αιτούντα. Η υποβολή και η εξέταση της αίτησης χορήγησης διεθνούς προστασίας, καθώς και η χορήγηση καθεστώτος δεν προϋποθέτουν απαραίτητως την υποβολή αποδεικτικών στοιχείων.

5. Οι αιτούντες υποχρεούνται να ενημερώνουν αμελλητί τις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής για τη διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής τους και τα άλλα στοιχεία επικοινωνίας τους καθώς και για κάθε μεταβολή των ως άνω στοιχείων.

6. Οι αιτούντες υποχρεούνται να συνεργάζονται με τις αρμόδιες αρχές για τη διενέργεια κάθε νόμιμης έρευνας σχετικά με την αίτησή τους.

7. Οι αιτούντες υποχρεούνται να δέχονται σωματική έρευνα και έρευνα των αντικειμένων που φέρουν και φωτογραφίζονται, ενώ, εφόσον είναι άνω των 14 ετών, δακτυλοσκοπούνται, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις. Η σωματική έρευνα διεξάγεται από πρόσωπο του ίδιου φύλου με τον αιτούντα, τηρουμένων πλήρως των αρχών της ανθρωπίνης αξιοπρέπειας και της σωματικής και ψυχολογικής ακεραιότητας.

8. Για τις υποχρεώσεις αυτές και τα δικαιώματα τους σύμφωνα με το παρόν άρθρο και το άρθρο 69 ενημερώνονται ειδικά οι αιτούντες σε γλώσσα που κατανοούν με απλό και προσιτό τρόπο και συντάσσεται προς τούτο σχετικό αποδεικτικό, στο οποίο αναφέρεται η γλώσσα επικοινωνίας. Κατά τα λοιπά εφαρμόζεται αναλογικά η παράγραφος 2 του άρθρου 69.

9. Η παραβίαση του επιβαλλόμενου καθήκοντος συνεργασίας με τις αρμόδιες αρχές, όπως αυτό εξειδικεύεται με τις προηγούμενες παραγράφους, που συνεπάγεται την παρεμπόδιση της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας, συνεπάγεται την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας ή προσφυγής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Σχετικά με την παράγραφο 3: Ποιός θα είναι ο Προϊστάμενος της Δομής Υποδοχής ή Φιλοξενίας; Μέχρι στιγμής μόνο στον Ελαιώνα έχει οριστεί Προϊστάμενος. Σε καμία περίπτωση δε μπορεί να παίζει τον ρόλο του Προϊσταμένου οι ΜΚΟ που διαχειρίζονται τις Δομές.

Σχόλιο 2:

Σύμφωνα με την προτεινόμενη διάταξη, είναι υποχρέωση του αιτούντος να είναι παρών σε όλα τα στάδια της διαδικασίας ενώπιον των αρχών. Σε περίπτωση προσφυγής, ο αιτών πρέπει να παρίσταται ενώπιον της επιτροπής, εκτός εάν παραμένει στις εγκαταστάσεις υποδοχής εκτός Αττικής. Σε αυτή την περίπτωση, απαιτείται η πιστοποίηση από τον διαχειριστή της μονάδας. Εάν επιβληθεί περιορισμός κινήσεων του αιτούντος, απαιτείται πιστοποίηση από την αστυνομία ενώ οι περιπτώσεις αδυναμίας παρουσίας λόγω ανωτέρας βίας πρέπει να αποδεικνύονται γραπτώς.

Όλα αυτά τα υπερβολικά υψηλά εμόδια για ανθρώπους που έρχονται από ξένη χώρα συχνά ευάλωτοι, και όχι πάντα σε ορθή και έγκαιρη ενημέρωση οδηγούν με βεβαιότητα σε αποβολή από τις διαδικασίες των αιτούντων για καθαρά διαδικαστικούς λόγους και εμποδίζουν πρακτικά το δικαίωμα της πραγματικής και αποτελεσματικής προσφυγής τους, τουλάχιστον από την επίδοση της απόφασης απόρριψης και μετά. Για το λόγο αυτό θα είναι εκτεθειμένες σε αιτήσεις ακύρωσης στο Συμβούλιο της Επικράτειας.

Παράλληλα απαιτείται πολύ γραφειοκρατική εργασία από τις διάφορες υπηρεσίες που είναι απίθανο ότι θα μπορεί να δικειπαιώνεται έγκαιρα και ορθά με αποτέλεσμα πιθανές καθυστερήσεις στη διαδικασία μέχρι να γίνεται η αλληλογραφία των υπηρεσιών και να εξεσφαλίζονται τα ως άνω έγγραφα, όπου απαιτούνται.

Σχόλιο 3:

Οι αιτούντες και τα προστατευόμενα μέλη τους πρέπει να υποχρεούνται να αποδέχονται
 – εξέταση DNA /rapid DNA πχ για την επιβεβαίωση πατρότητας των συνοδευόμενων ανηλίκων
 – εξέταση που θα διαπιστώνει την πραγματική τους ηλικία, ειδικά όταν δηλώνουν ανήλικοι
 – ενδεχομένως εξέταση ελέγχου αληθείας/ψέματος
 σε οποιοδήποτε στάδιο της διαδικασίας & ακόμα και μετά ενδεχόμενη παροχή προστασίας αν η Πολιτεία αποφασίσει πως χρειάζεται (επαν-)έλεγχος.

Σχόλιο 4:

Η παράγραφος 1 του άρθρου 72 αναφέρεται σε ζητήματα ιατρικών εξετάσεων. Στους πληρεξούσιους δικηγόρους ή εξουσιοδοτημένους συμβούλους ή άλλα πρόσωπα αναφέρεται η παράγραφος 1 του άρθρου 71.

Σχόλιο 5:

Η εκπλήρωση των υποχρεώσεων της παρ. 3 εκ μέρους των αιτούντων διεθνή προστασία κρίνεται πρακτικά ανέφικτη, δεδομένης της αδυναμίας των ήδη βεβαρημένων εμπλεκόμενων φορέων (Προϊστάμενος Δομής Υποδοχής ή Φιλοξενίας, ΚΕΠ, αστυνομικά τμήματα) να χορηγήσουν τις προβλεπόμενες βεβαιώσεις και μάλιστα εντός των εξαιρετικά σύντομων προθεσμιών προσδιορισμού της συζήτησης των προσφυγών. Ενδεικτικά αναφέρεται ότι η ημερομηνία συζήτησης προσφυγής στη διαδικασία συνόρων του άρθρ. 90, παρ. 3 προσδιορίζεται εντός 3 ημερών από την κατάθεση της προσφυγής και, συνεπώς, δύναται να προσδιοριστεί ακόμα και την αμέσως επομένη της κατάθεσης της προσφυγής, καθιστώντας στην πράξη αδύνατη την αποστολή της σχετικής βεβαίωσης της Δομής Υποδοχής και Φιλοξενίας έως την προτεραία της συζήτησης. Επιπλέον, δεν είναι σαφές σε τι συνίσταται η «βεβαίωση του οικείου αστυνομικού τμήματος ή του Κέντρου Εξυπηρέτησης Πολιτών της περιοχής όπου διαμένουν περί αυτοπρόσωπης παρουσίας τους κατά την ημερομηνία της συζήτησης στις προσφυγής» καθώς και η προθεσμία εντός της οποίας η σχετική βεβαίωση πρέπει να αποσταλεί στην Αρχή Προσφυγών. Δέον επίσης ληφθεί υπόψη ότι, στην πράξη, ο μόνος διαθέσιμος για τους αιτούντες τρόπος αποστολής των σχετικών εγγράφων στην Αρχή Προσφυγών είναι μέσω των Περιφερειακών Γραφείων Ασύλου. Ωστόσο, συχνά οι Δομές Υποδοχής και Φιλοξενίας βρίσκονται πολύ μακριά από τα ΠΓΑ, ενώ, ταυτόχρονα, μια τέτοια ρύθμιση είναι βέβαιο ότι θα αυξήσει υπέρμετρα τον φόρτο εργασίας της Υπηρεσίας Ασύλου. Παράλληλα, ωστόσο, κρίνεται και περιττή, ιδίως δεδομένης της υποχρέωσης ανανέωσης των δελτίων σε εξαιρετικά σύντομα διαστήματα, από την οποία τεκμαίρεται και το ενδιαφέρον των αιτούντων για τη συνέχιση της διαδικασίας. Άλλωστε, δεν είναι σαφές για ποιο λόγο η μη αυτοπρόσωπη εμφάνιση/αποστολή των σχετικών βεβαιώσεων συνιστά «παρεμπόδιση της απρόσκοπτης ολοκλήρωσης των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας» (σελ. 33 της Αιτιολογικής Έκθεσης), από τη στιγμή που μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις προβλέπεται η προφορική ακρόαση του προσφεύγοντος.

Σχόλιο 6:

78 παρ. 3 εδ. α/β: «μπορούν» να εκπροσωπούνται ή «πρέπει» να εκπροσωπούνται από δικηγόρο όσοι είναι σε δομές (αν ναι, οι δικηγόροι εκτός Αθηνών θα εξουσιοδοτούν άλλους?); Επίσης, δεν είναι ρεαλιστικό οι Προϊστάμενοι των δομών να αναλάβουν τέτοια γραφειοκρατική δουλειά με τον φόρτο και τις ευθύνες που τους αναλογούν ήδη, και το ίδιο ισχύει για ΑΤ και ΚΕΠ. Πως προβλέπεται, ότι θα γίνεται αυτό και μάλιστα χωρίς διερμηνέα; Φυσικά η αυθαίρετη υπόθεση ότι χωρίς την ως άνω βεβαίωση, η οποία δεν είναι ρεαλιστικό να ληφθεί, ο αιτών απλά εκμεταλλεύεται το σύστημα είναι τουλάχιστον απaráδεκτη.

Σχόλιο 7:

Εισάγεται διευρυμένη υποχρέωση των αιτούντων να συνεργάζονται με τις αρχές, υποχρέωση που συμπεριλαμβάνει μεταξύ άλλων την υποχρέωση υποβολής σε σωματική έρευνα, η οποία δεν προκύπτει ουσιαστικά (παρ. 7)

Σχόλιο 8:

78 παρ. 3 γενικά: τρόπος απόδειξης ανωτέρας βίας κλπ – πώς, πότε, μέχρι πότε και ενώπιον ποιας Αρχής κατατίθεται η αίτηση; Εκεί χωρεί νομική συνδρομή; Γιατί μόνο από δημόσια υπηρεσία, όταν ο νόμος, πχ. ο 3827/07 ορίζει ότι πιστοποιητικά από ιδιώτες ιατρούς έχουν την ίδια ισχύ με δημόσια νοσοκομεία;

Σχόλιο 9:

Η έναρξη ισχύος του νόμου θα πρέπει να μετατεθεί σε απώτερο διάστημα, τουλάχιστον μετά την 01.06.2020, ώστε να προετοιμαστούν κατάλληλα όλες οι εμπλεκόμενες υπηρεσίες. Επίσης θα πρέπει να οριστεί ρητά ότι θα εφαρμόζεται για όσες αιτήσεις ασύλου υποβάλλονται μετά την έναρξη ισχύος του νόμου, προς αποφυγή εφαρμογής δυσμενέστερων διατάξεων για τις οποίες οι αιτούντες/προσφεύγοντες δεν έχουν επαρκώς ενημερωθεί λόγω του ότι δεν ίσχυαν κατά τις κρίσιμες ημερομηνίες (πχ. κατάθεσης προσφυγής, εξέτασης παραδεκτού, έκδοσης απόφασης κλπ.).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται. Ειδικά ως προς το σχόλιο 7 η υποχρέωση των αιτούντων να δέχονται σωματική έρευνα προκύπτει και από το άρθρο 13 της Οδηγίας.

Άρθρο 79

Στοιχεία Ταυτότητας των Αιτούντων

1. Τα στοιχεία ταυτότητας των αιτούντων προκύπτουν από το διαβατήριό τους, το δελτίο ταυτότητάς τους, ή τη ληξιαρχική πράξη γέννησής τους, εφόσον έχουν γεννηθεί στην Ελλάδα. Με απόφαση του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου μπορεί να γίνεται δεκτή και άλλη κατηγορία εγγράφων.

2. Σε περίπτωση έλλειψης των εγγράφων αυτών, τα στοιχεία ταυτότητας καταγράφονται με βάση τη σχετική δήλωση του αιτούντος, κατά την καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας.

3. Τα στοιχεία ταυτότητας δύναται να τροποποιηθούν με απόφαση Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής μετά από σχετική αίτηση του αιτούντος διεθνή προστασία, η οποία συνοδεύεται από πρωτότυπα έγγραφα της παραγράφου 1, εκτός αν η τροποποίηση αφορά προφανείς γραφικές παραδρομές ή παραδρομές προφανώς οφειλόμενες στη μεταφορά άλλων αλφαβήτων στο λατινικό αλφάβητο, οπότε αρκεί απλή αίτηση του ενδιαφερόμενου.

4. Κατ' εξαίρεση το στοιχείο της ιθαγένειας και του τόπου γέννησης, μπορούν να τροποποιηθούν με απόφαση του Προϊσταμένου της Αρχής Παραλαβής, μετά από γνώμη του αρμόδιου χειριστή, εφόσον κατά τη συνέντευξη του άρθρου 77 ο αιτών προβεί σε σχετική δήλωση και θεμελιωθεί ότι τα στοιχεία αυτά έχουν καταγραφεί εσφαλμένα. Ομοίως κατ' εξαίρεση μπορεί να τροποποιηθούν τα στοιχεία ταυτότητας εάν κατά τη συνέντευξη προβληθούν βάσιμοι και σοβαροί λόγοι για τους οποίους ο αιτών αρχικά δεν είχε δηλώσει τα πραγματικά του στοιχεία. Η ημερομηνία γέννησης τροποποιείται μετά από διενέργεια διαδικασίας προσδιορισμού ηλικίας σύμφωνα με το άρθρο 75 του παρόντος,

εκτός αν κατά τη συνέντευξη προκύψει ότι ο αιτών που έχει καταγραφεί ως ενήλικος είναι προφανώς ανήλικος, οπότε αρκεί απόφαση του Προϊσταμένου της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής μετά από γνώμη του αρμόδιου χειριστή.

5. Η διαδικασία τροποποίησης των στοιχείων που αναφέρονται στις παραγράφους 3 και 4 δεν συνιστά σε καμία περίπτωση (α) λόγο καθυστέρησης της εξέτασης της αίτησης ή της προσφυγής ή (β) λόγο αναβολής της διεξαγωγής της συνέντευξης του αιτούντος.

6. Σε περίπτωση που η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της παραγράφου 4, και σύμφωνα με τα ανωτέρω, διαπιστωθεί κατά το στάδιο της συζήτησης της προσφυγής, σύμφωνα με το άρθρο 97, η τροποποίηση γίνεται με την απόφαση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Στη συνέχεια ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών ενημερώνει με κάθε πρόσφορο τρόπο τον Προϊστάμενο του Τμήματος Συντονισμού της Υπηρεσίας Ασύλου για να προβεί στις αναγκαίες ενέργειες. Η ανάγκη τροποποίησης των στοιχείων της παραγράφου 4 δεν συνιστά σε καμία περίπτωση λόγο αναβολής ή αναπομπής στον πρώτο βαθμό.

ΣΧΟΛΙΑ :

Σχόλιο 1:

Η θέσπιση της συγκεκριμένης διάταξης αναμένεται να δημιουργήσει πρακτικά προβλήματα. Είναι προφανές ότι η επιδιωκόμενη αποσυμφόρηση των δομών φιλοξενίας, χωρίς να γίνεται καμία μνεία σε αξιολογικά κριτήρια, δύναται να οδηγήσει σε κατάφωρες παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Ο κίνδυνος της αστεγίας που συνεπάγεται, σε συνδυασμό με την απουσία κινήτρων για την υποβοήθηση της ενταξιακής τους διαδικασίας (λ.χ. επιδότηση ενοικίων σε συγκεκριμένες κατηγορίες δικαιούχων διεθνούς προστασίας, αναμένεται να οδηγήσει και ισχυρές αντιδράσεις. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αναφέρεται η εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 3 του άρθρου 79 το οποίο όμως συνδέεται με την τροποποίηση των στοιχείων της ταυτότητάς τους, το οποίο είναι προφανώς είναι κάποια άλλη διάταξη και όχι το άρθρο 79!

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Το σχόλιο δεν υιοθετείται.

Άρθρο 80

(Άρθρα 27 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Παραίτηση από την αίτηση

Ο αιτών δύναται να παραιτηθεί από την αίτησή του καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, με την υποβολή σχετικής έγγραφης δήλωσης, ενώπιον των αρμόδιων Αρχών Παραλαβής και εφόσον παραδώσει το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία. Για τη βεβαίωση της παραίτησης συντάσσεται σχετικό πρακτικό παραίτησης το οποίο αναφέρει τις συνέπειες της πράξης αυτής. Η παραίτηση γίνεται παρουσία διερμηνέα, ο οποίος επιβεβαιώνει το ακριβές περιεχόμενο του πρακτικού, ενώ ο αιτών ενημερώνεται για τις συνέπειες της παραίτησης και για το γεγονός ότι οφείλει να εγκαταλείψει τη χώρα, εφόσον δεν είναι κάτοχος τίτλου διαμονής, παραλαμβάνει αντίγραφο του πρακτικού παραίτησης

και η υπόθεση απορρίπτεται ως αβάσιμη με απόφαση του αρμόδιου χειριστή. Η απόφαση παραδίδεται αυθημερόν στον αιτούντα.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Προκειμένου να αντιμετωπιστούν περιπτώσεις αυθημερόν απουσίας ή κωλύματος του αρμόδιου χειριστή υποθέσεων, προτείνεται η αλλαγή του εδαφίου «...η υπόθεση απορρίπτεται ως αβάσιμη με απόφαση του αρμόδιου χειριστή.» στο «...η υπόθεση απορρίπτεται ως αβάσιμη με απόφαση του αρμόδιου Περιφερειακού Γραφείου.»

Σχόλιο 2:

Σε ότι αφορά το άρθρο 80, θα πρέπει να ορισθεί επακριβώς το χρονικό διάστημα (π.χ. δεκαπέντε ημέρες) εντός του οποίου ο παραιτηθείς οφείλει να αναχωρήσει από τη χώρα. Επίσης, θα πρέπει να ορισθεί ότι, με την απόφαση απόρριψης που θα παραλάβει αυθημερόν, ο παραιτηθείς έχει τη δυνατότητα να προβεί μόνο σε όσες ενέργειες σχετίζονται τόσο με τη διευθέτηση των εκκρεμών υποχρεώσεών του όσο και με την αναχώρησή του από τη χώρα.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα δύο τελευταία εδάφια του άρθρου αναδιατυπώνονται ως εξής: «Η παραίτηση γίνεται παρουσία διερμηνέα, ο οποίος επιβεβαιώνει το ακριβές περιεχόμενο του πρακτικού, ενώ, ο αιτών ενημερώνεται για τις συνέπειες της παραίτησης και για το γεγονός ότι οφείλει να εγκαταλείψει τη χώρα, εφόσον δεν είναι κάτοχος τίτλου διαμονής, παραλαμβάνει αντίγραφο του πρακτικού παραίτησης και η υπόθεση τίθεται στο αρχείο από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής. Αίτηση που υποβάλλεται μετά από παραίτηση εξετάζεται σύμφωνα με το άρθρο 89».

Κατά τα λοιπά τα σχόλια δεν υιοθετούνται.

Άρθρο 81

(Άρθρο 28 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Σιωπηρή Ανάκληση

1. Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, οι Αρχές Απόφασης δύνανται να απορρίπτουν την αίτηση ως αβάσιμη επί της ουσίας κατόπιν επαρκούς εξέτασης σύμφωνα με το άρθρο 4 με βάση τα διαθέσιμα στην υπηρεσία στοιχεία. Οι ως άνω πράξεις κοινοποιούνται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του παρόντος.

2. Σιωπηρή ανάκληση θεωρείται ότι υπάρχει ιδίως όταν διαπιστώνεται ότι ο αιτών:

- α. δεν ανταποκρίθηκε σε αιτήματα για παροχή πληροφοριών με ουσιώδη σημασία για την αίτησή του κατά το άρθρο 4 του παρόντος νόμου ή
- β. δεν παρέστη στην προσωπική συνέντευξη ή σε ακρόαση ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, όπως προβλέπεται στα άρθρα 77 και 97 του παρόντος, παρότι κλήθηκε νόμιμα ή

- γ. διέφυγε από το χώρο όπου βρισκόταν υπό κράτηση ή δεν συμμορφώθηκε με τα επιβληθέντα εναλλακτικά μέτρα ή
- δ. αναχώρησε από το χώρο όπου διέμενε, χωρίς να ζητήσει άδεια ή να ενημερώσει τις αρμόδιες αρχές εφόσον είχε προς τούτο υποχρέωση ή εγκατέλειψε τη χώρα χωρίς να λάβει άδεια από τις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής
- ε. δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του άρθρου 78 του παρόντος, ή δεν εκπλήρωσε την υποχρέωση αναφοράς ή άλλες υποχρεώσεις επικοινωνίας, ή την υποχρέωση να προσκομίσει έγγραφο το οποίο αποδεδειγμένα έχει ή οφείλει να έχει στην κατοχή του και δύναται να προσκομίσει ή
- στ. δεν εμφανίστηκε για να ανανεώσει το δελτίο κατά την επομένη εργάσιμη ημέρα μετά τη λήξη του σύμφωνα με το άρθρο 70,
- ζ. δεν συνεργάζεται με τις αρχές κατά παράβαση του καθήκοντος συνεργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 78.
- η. Δεν συμμορφώνεται με απόφαση μεταφοράς προκειμένου να ολοκληρωθεί η διαδικασία υποδοχής και ταυτοποίησης, εμποδίζοντας την απρόσκοπτη ολοκλήρωση των διαδικασιών εξέτασης της αίτησης διεθνούς προστασίας σύμφωνα με την παράγραφο 10 του άρθρου 39.

3. Κατά των απορριπτικών αποφάσεων της παραγράφου 1 του παρόντος άρθρου ο αιτών δύναται να ασκήσει προσφυγή ενώπιων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών σύμφωνα με το άρθρο 92 του παρόντος.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Παρ. 1 – Δεν αναφέρεται τι θα ισχύσει εφόσον η αίτηση δεν δύναται να απορριφθεί ως αβάσιμη επί της ουσίας μόνο με βάση τα έως τότε διαθέσιμα στην υπηρεσία στοιχεία. Θα εκδοθεί πράξη διακοπής εξέτασης, σύμφωνα με τις προβλέψεις του άρθρου 28 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, και ποια θα είναι η συνεπαγόμενη διαδικασία (προθεσμίες, κατάθεση μεταγενέστερου αιτήματος κτλ.)?

Παρ. 2. ζ. – Το περιεχόμενο της περίπτωσης ζ. («δεν συνεργάζεται με τις αρχές κατά παράβαση του καθήκοντος συνεργασίας σύμφωνα με τα οριζόμενα στο άρθρο 78.») είναι ταυτόσημο με το πρώτο εδάφιο του στοιχείου ε («δεν συμμορφώθηκε με τις υποχρεώσεις του άρθρου 78 του παρόντος...») και επομένως μπορεί με ασφάλεια να απαλειφθεί, με ταυτόχρονη αλλαγή του στοιχείου η. σε ζ..

Σχόλιο 2:

Σε ότι αφορά το άρθρο 81 παρ. 1, θα πρέπει η απόρριψη της αίτησης να είναι υποχρεωτική για την Αρχή Απόφασης, όπως προβλέπεται από το ισχύον άρθρο 47 παρ. 2 του Ν. 4375/2016, και όχι δυνητική, που αναφέρεται στην υπόψη προτεινόμενη διάταξη. Επίσης, θα πρέπει να προβλεφθεί συγκεκριμένη προθεσμία, από τη στιγμή που θα διαπιστωθεί η σχετική προϋπόθεση, εντός της οποίας η Αρχή Απόφασης θα υποχρεούται να απορρίψει την αίτηση. Εάν δεν ορισθεί η εν λόγω προθεσμία, θα ισχύσει η τρίμηνη προθεσμία που προβλέπεται στο άρθρο 2 του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας..

Σχόλιο 3:

Σε περίπτωση σιωπηρής ανάκλησης να μην δίνεται στον αιτούντα 9μηνη προθεσμία να καταθέσει ένσταση επί της πράξης διακοπής. Έπειτα η ανάκληση της πράξης διακοπής να γίνεται μόνο όταν ο αιτών προβάλει σοβαρά επιχειρήματα όπως πχ νοσηλεύσαν σε νοσοκομείο και προσκομίζει τα ανάλογα έγγραφα

Σχόλιο 4:

Σύμφωνα με το αρ. 81, παρ. 2, περ. η' του Σχεδίου Νόμου, προβλέπεται ότι, σε περίπτωση

που ο αιτών κατά την υποδοχή δεν συμμορφώνεται προς την απόφαση μεταφοράς του σε άλλες δομές, τεκμαίρεται ότι δεν επιθυμεί τη διεθνή προστασία και ανακαλεί σιωπηρά την αίτηση. Η εν λόγω διάταξη είναι αντίθετη με το δίκαιο της ΕΕ.

Πρώτον, η άρνηση μεταφοράς σε άλλη δομή φιλοξενίας ουδόλως συνιστά βάσιμο τεκμήριο παραίτησης από τη διαδικασία ασύλου, εφόσον ουδέποτε ο αιτών διακόπτει ή αποφεύγει την επικοινωνία με τις αρμόδιες αρχές για την εξέταση του αιτήματός του. Υπενθυμίζεται ότι το ισχύον αρ. 47, παρ. 3 Ν 4375/2016 απαριθμεί έξι περιπτώσεις στις οποίες τεκμαίρεται σιωπηρή ανάκληση της αίτησης διεθνούς προστασίας, δίνοντας ήδη ευρεία ερμηνεία στην αντίστοιχη διάταξη της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου. Στις περιπτώσεις αυτές συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων: η αναχώρηση από τον τόπο διαμονής και η παράλειψη ενημέρωσης των αρχών για τη διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής. Οι περιπτώσεις που ήδη προβλέπονται στο νόμο αφορούν πράξεις ή παραλείψεις του αιτούντος, οι οποίες, σε αντίθεση με την προτεινόμενη διάταξη, δύνανται να ενδείξουν μη συμμετοχή εκ μέρους του στη διαδικασία ασύλου.

Δεύτερον, η ευρωπαϊκή νομοθεσία περιορίζει αυστηρά τη δυνατότητα των κρατών μελών να μεταφέρουν τους αιτούντες από μία δομή φιλοξενίας σε άλλη σε περιπτώσεις όπου η μεταφορά είναι αναγκαία και όπου έχει δοθεί δυνατότητα στους αιτούντες να ενημερώσουν τους νομικούς τους συμβούλους ή συνηγόρους. Οι ρυθμίσεις στέγασης οφείλουν, επίσης, να λαμβάνουν υπόψη την οικογενειακή ενότητα και το βέλτιστο συμφέρον του παιδιού. Η τροποποίηση που προτείνεται στο Σχέδιο Νόμου κινδυνεύει να ενθαρρύνει τακτικές συστηματικής μεταφοράς των αιτούντων άσυλο μεταξύ δομών πέραν του αναγκαίου, παραβιάζοντας έτσι το πνεύμα της Οδηγίας για την υποδοχή.

Για τους λόγους αυτούς, η RSA συνιστά απόρριψη της περ. η' της παρ. 2 του αρ. 81.

Σχόλιο 5:

Το άρθρο 81 περιέχει δρακόντειες διατάξεις περί σιωπηρής ανάκλησης, όπως η απλή απομάκρυνση από το χώρο που έχει ταχθεί για τον αιτούντα.

Σχόλιο 6:

Η μη συμμόρφωση με απόφαση μεταφοράς, δεν μπορεί να θεωρείται σιωπηρή ανάκληση της αίτησής για άσυλο. Όπως επίσης η περίπτωση μη εμφάνισης για προσωπική συνέντευξη ή ανανέωση του δελτίου. Στο προϋπάρχον σύστημα κατά η υπηρεσία εξέδιδε πράξη διακοπής, κατά της οποίας ο αιτών μπορούσε να καταθέσει αίτηση θεραπείας.

Σχόλιο 7:

81 : η παράλειψη πρόβλεψης δυνατότητας υποβολής αίτησης συνέχισης στην αποφαινόμενη αρχή οδηγεί σε ευθεία παραβίαση της οδηγίας 2013/33/εε. Το γράμμα και το πνεύμα της διάταξης του άρθρου 28 της οδηγίας προβλέπει διαζευκτικά τη διακοπή της εξέτασης της αίτησης ή την απόρριψή της ως αβάσιμη σε περίπτωση που η αποφαινόμενη αρχή τη θεωρήσει ως τέτοια. Εξάλλου, η διάταξη αντιβαίνει στον ορισμό του αβασίμου μίας αίτησης διεθνούς προστασίας του άρθρου 32 της οδηγίας. Η εξίσωση των περιπτώσεων σιωπηρής ανάκλησης ή ακόμα και παραίτησης από το αίτημα του άρθρου 80 με την κρίση περί αβασίμου και τη μη πλήρωση των προϋποθέσεων για τη χορήγηση του καθεστώτος του πρόσφυγα είναι εντελώς άστοχη και δεν εγγυάται καμία προστασία από την αυθαίρετη επαναπροώθηση. Χάνεται ένας βαθμός κρίσης, καθώς εκλείπει η δυνατότητα αίτησης επανεξέτασης (αίτηση θεραπείας) με την πρόβλεψη απευθείας υποβολής ενδικοφανούς προσφυγής ενώπιον του δευτεροβάθμιου οργάνου ενώ ο/η αιτών/ούσα στερείται τη δυνατότητα επανέναρξης της εξέτασης της αίτησης από το σημείο στο οποίο εκείνη είχε σταματήσει. Εξάλλου, στις περιπτώσεις που δεν έχει γίνει ακόμη προσωπική συνέντευξη πώς θα λάβει χώρα κρίση επί της ουσίας και θα απορριφθεί ως αβάσιμη η αίτηση; Απόφαση επί της αίτησης χωρίς να λάβει χώρα συνέντευξη δεν νοείται. Ακόμη, η διάταξη έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το άρθρο 18 παρ. 2 εδ. β' του Κανονισμού 604/2013 (Δουβλίνο III) σύμφωνα με το οποίο όταν το υπεύθυνο κράτος μέλος είχε διακόψει την

εξέταση αίτησης μετά από ανάκλησή της από τον αιτούντα πριν από τη λήψη απόφασης επί της ουσίας πρωτοδικώς, το εν λόγω κράτος μέλος εξασφαλίζει ότι ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητήσει να ολοκληρωθεί η εξέταση της αίτησής του ή να υποβάλει νέα αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία δεν θα αντιμετωπιστεί ως μεταγενέστερη αίτηση, όπως προβλέπεται στην οδηγία 2013/32/ΕΕ. Σε αυτές τις περιπτώσεις, τα κράτη μέλη εξασφαλίζουν ότι ολοκληρώνεται η εξέταση της αίτησης.

Σχόλιο 8:

Άρθρο 81 – Δυνατότητα απόρριψης αίτησης ασύλου ως ουσία αβάσιμης χωρίς ενδελεχή έλεγχο, ακόμη και σε περίπτωση που δεν έχει λάβει χώρα προσωπική συνέντευξη – Κατάργηση δικαιώματος αίτησης συνέχισης διαδικασίας

Η διάταξη του άρθρου 81 του νομοσχεδίου προβλέπει την απόρριψη ως ουσία αβάσιμης αίτησης διεθνούς προστασίας “κατόπιν επαρκούς εξέτασης” ακόμα κι αν δεν έχει εξεταστεί στην ουσία, σε περίπτωση που η αρμόδια αρχή διαπιστώνει ότι υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρεί ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την αίτηση του ακόμη και στην περίπτωση που δεν έχει λάβει χώρα προσωπική συνέντευξη του αιτούντα και συνακολούθως ο αιτών δεν είχε τη δυνατότητα να αναπτύξει τους λόγους για τους οποίους αναζητά διεθνή προστασία. Η διάταξη αυτή εισάγει εξαιρετικά επαχθή περιορισμό στη διεθνή προστασία καθώς προβλέπει την απόρριψη ως ουσία αβάσιμης της αίτησης για λόγους που δεν συνδέονται με τις προϋποθέσεις χορήγησης διεθνούς προστασίας, και ταυτόχρονα είναι αντίθετη με το γράμμα και το πνεύμα της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ και την αρχή της μη επαναπροώθησης.

Συγκεκριμένα:

– αντίθετα με το άρθρο 28 (1) της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, το οποίο προβλέπει ότι σε περίπτωση, που θεωρείται ότι ο αιτών έχει ανακαλέσει σιωπηρά την αίτηση του, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε η αποφαινόμενη αρχή να αποφασίσει «είτε να σταματήσει την εξέταση είτε, σε περίπτωση που η αποφαινόμενη αρχή θεωρήσει την αίτηση ως αβάσιμη αφού την εξετάσει επαρκώς επί της ουσίας σύμφωνα με το άρθρο 4 της οδηγίας 2011/95/ΕΕ, να απορρίψει την αίτηση», η διάταξη του άρθρου 81 του ν/σ ενσωματώνει μόνο το δεύτερο εδάφιο του άρθρου 28(1) της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, το οποίο ωστόσο μπορεί να τύχει εφαρμογής μόνο σε περίπτωση «επαρκούς επί της ουσίας εξέτασης» και όχι στο σύνολο των περιπτώσεων σιωπηρής ανάκλησης και – στο βαθμό που η διάταξη του άρθρου 81 καθιστά εφικτή την απόρριψη αιτήματος διεθνούς προστασίας ως ουσία αβάσιμου ακόμη και σε περίπτωση που δεν έχει λάβει χώρα η προσωπική συνέντευξη, αντίκειται στο άρθρο 14(1) της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, σύμφωνα με την οποία «πριν από τη λήψη απόφασης από την αποφαινόμενη αρχή πρέπει να παρέχεται στον αιτούντα η ευκαιρία προσωπικής συνέντευξης». Εξάλλου η διάταξη καταργεί το δικαίωμα υποβολής αίτησης συνέχισης της διαδικασίας που προβλέπεται με την παράγραφο 2 του άρθρου 28 της Οδηγίας 2013/32/ΕΕ, που είχε ενσωματωθεί στο Ελληνικό δίκαιο με την παράγραφο 4 του άρθρου 47 του ν. 4375/2016. Σημειώνεται ότι η τελευταία αυτή διάταξη είχε τροποποιηθεί αντίθετα προς την Οδηγία, που δεν προβλέπει συγκεκριμένους λόγους επανεξέτασης, με την παράγραφο 8 του άρθρου 28 του ν. 4540/2018, πλην όμως με την προτεινόμενη διάταξη καταργείται εντελώς η δυνατότητα υποβολής αίτησης συνέχισης της διαδικασίας, βρισκόμενη έτσι σε αντίθεση με την αρχή της μη επαναπροώθησης.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Η παρ. 1 αναδιατυπώνεται ως εξής: «Όταν υπάρχει εύλογη αιτία να θεωρείται ότι ο αιτών έχει σιωπηρά ανακαλέσει την αίτησή του, οι Αρχές Απόφασης απορρίπτουν την αίτηση ως αβάσιμη επί της ουσίας κατόπιν επαρκούς εξέτασης σύμφωνα με το άρθρο 4 του παρόντος, με βάση τα διαθέσιμα στην υπηρεσία στοιχεία. Οι ως άνω πράξεις

**κοινοποιούνται κατά τα οριζόμενα στο άρθρο 82 του παρόντος».
Κατά τα λοιπά τα σχόλια δεν υιοθετούνται.**

Άρθρο 82

(Άρθρο 11 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Αιτιολογία και επίδοση αποφάσεων και άλλων διαδικαστικών

Εγγράφων

1. Οι αποφάσεις επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, συμπεριλαμβανομένων των αποφάσεων μεταφοράς βάσει του Κανονισμού (ΕΚ) 604/2013, επιδίδονται στον αιτούντα με μέριμνα της αρμόδιας Αρχής Παραλαβής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

2. Η απόφαση επιδίδεται το αργότερο εντός δέκα (10) ημερών από την έκδοσή της σύμφωνα με τα οριζόμενα στις επόμενες παραγράφους.

3. Η επίδοση του αποσπάσματος του διατακτικού της απόφασης προς τον αιτούντα διενεργείται με συστημένη επιστολή στην δηλωθείσα διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής ή στον χώρο εργασίας προσωπικώς στον ίδιο ή στον πληρεξούσιο δικηγόρο του ή στον εξουσιοδοτημένο σύμβουλο ή στον εκπρόσωπό του σύμφωνα με το άρθρο 75 ή σε άλλον ρητώς οριζόμενο αντικλητο σύμφωνα με το άρθρο 65. Μαζί με το απόσπασμα του διατακτικού της απόφασης, στην περίπτωση που η επίδοση διενεργείται στον αιτούντα, συκοινοποιείται συνοδευτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί που εξηγεί με τρόπο απλό και προσιτό το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε, τις συνέπειές του για τον ίδιο και τις ενέργειες στις οποίες δύναται να προβεί.

4. Ειδικώς, σε περίπτωση που ο αιτών είναι κρατούμενος ή παραμένει σε Περιφερειακές Υπηρεσίες Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ή διαμένει σε Κέντρα Υποδοχής ή Φιλοξενίας, η επίδοση του αποσπάσματος του διατακτικού της απόφασης και του συνοδευτικού επεξηγηματικού εγγράφου του τελευταίου εδαφίου της παραγράφου 3 προς τον αιτούντα γίνεται στον προϊστάμενο του οικείου Κέντρου ή καταστήματος ή εγκατάστασης, ο οποίος μεριμνά για την άμεση επίδοσή τους, σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις, μνεία δε του γεγονότος αυτού γίνεται στη σχετική έκθεση επίδοσης. Στη συνέχεια, ο προϊστάμενος του οικείου καταστήματος, χώρου κράτησης ή Περιφερειακής Υπηρεσίας Υποδοχής και Ταυτοποίησης, ενημερώνει σχετικά την αρμόδια Αρχή Παραλαβής, στην οποία αποστέλλει την έκθεση επίδοσης.

5. Σε περίπτωση διαπιστωμένης μη ανεύρεσης του αιτούντος με κανέναν από τους τρόπους που περιγράφονται στις παραγράφους 2 ή 3 και μη υπάρχοντος διορισμένου δικηγόρου ή συμβούλου ή εκπροσώπου ή αντικλήτου, η απόφαση επιδίδεται στον Προϊστάμενο της Υπηρεσίας ενώπιον της οποίας υπεβλήθη η αίτηση ή στον Προϊστάμενο του Κέντρου Υποδοχής ή Φιλοξενίας που θα έπρεπε να διαμένει ο αιτών και θεωρείται ότι ο αιτών έλαβε γνώση.

6. Από την επομένη της επίδοσης κατά τις προηγούμενες παραγράφους άρχεται η προθεσμία για την άσκηση της κατά το άρθρο 92 προσφυγής ή της κατά το άρθρο 108 αίτησης ακύρωσης.

7. Για τις κατά τις προηγούμενες παραγράφους επίδοση συντάσσεται σχετική πράξη από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής η οποία πρέπει να φέρει (α) χρονολογία και ώρα διενέργειας της παραγγελίας προς επίδοση της πράξης, (β) το όνομα και την υπογραφή του υπαλλήλου που προέβη στην παραγγελία προς επίδοση και τον αριθμό της απόφασης το διατακτικό της οποίας μαζί με το σχετικό συνοδευτικό έγγραφο επιδόθηκε στον αιτούντα. Η

Πράξη αυτή μαζί με τα σχετικά αποδεικτικά επίδοσης ή αποδείξεις παραλαβής των ΕΛΤΑ τηρούνται στον φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο.

8. Η απόφαση που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας αναφέρει τους πραγματικούς και νομικούς λόγους της απόρριψης. Στην απόφαση με την οποία απορρίπτεται η αίτηση διεθνούς προστασίας μπορεί να διαταχθεί και η επιστροφή του αιτούντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 3907/2011. Εφόσον υφίσταται ήδη σε ισχύ άλλη απόφαση επιστροφής θεωρείται ότι η προηγούμενη απόφαση επιστροφής ενσωματώνεται στο κεφάλαιο της απορριπτικής απόφασης που διατάσσει την επιστροφή. Στην απορριπτική απόφαση γίνεται μνεία για την προθεσμία προς άσκηση προσφυγής, για το όργανο ενώπιον του οποίου ασκείται, για τις συνέπειες παρόδου άπρακτης της προθεσμίας αυτής, καθώς και για τη δυνατότητα και τους όρους παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών σύμφωνα με τις ρυθμίσεις της υπουργικής απόφασης της παρ. 8 του άρθρου 7 του ν.4375/2016.

9. Προσκλήσεις του αιτούντος από την αρμόδια Αρχή Παραλαβής στη συνέντευξη που αναφέρεται στο άρθρο 93 του παρόντος και από την Αρχή Προσφυγών σε ακρόαση κατά το άρθρο 97 του παρόντος, πραγματοποιούνται με κάθε πρόσφορο μέσο, με βάση τα δηλωθέντα υπευθύνως από τον αιτούντα, πλέον πρόσφατα στοιχεία επικοινωνίας, με τηλεομοιοτυπία, ηλεκτρονικό ταχυδρομείο ή τηλεφωνική κλήση. Για την πράξη αυτή γίνεται από τον αρμόδιο υπάλληλο σχετική μνεία στο φάκελο του αιτούντος ή σε ειδικό βιβλίο, η οποία πρέπει να φέρει χρονολογία και ώρα διενέργειας της πράξης, το όνομα και την υπογραφή του υπαλλήλου που προέβη στην ειδοποίηση και το είδος της πράξης στην οποία προέβη. Σε περίπτωση μη ανεύρεσης του αιτούντος με τους τρόπους που αναφέρονται στο προηγούμενο εδάφιο, η πρόσκληση γίνεται με συστημένη επιστολή σύμφωνα με τις παραγράφους 2, 3, 4. Δεν απαιτείται πρόσκληση, εφόσον για τον αιτούντα έχει οριστεί συγκεκριμένη ημερομηνία ολοκλήρωσης της καταγραφής της αίτησης, συνέντευξης ή προφορικής ακρόασης σε προγενέστερο στάδιο της διαδικασίας και του έχει εξηγηθεί η σημασία και το περιεχόμενο των διαδικασιών αυτών. Κάθε άλλη πρόσκληση ή κλήση του αιτούντος πραγματοποιείται με τα μέσα που αναφέρονται στην παράγραφο 2.

10. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας και οι αποφάσεις ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας κοινοποιούνται στον Κλάδο Αλλοδαπών και Προστασίας Συνόρων της Διεύθυνσης Αλλοδαπών του Αρχηγείου της Ελληνικής Αστυνομίας. Οι αποφάσεις των Επιτροπών Προσφυγών κοινοποιούνται στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη.

11. Όταν έχει υποβληθεί αίτηση εξ ονόματος των μελών της οικογένειας του αιτούντος, που επικαλούνται τους ίδιους λόγους, η αρμόδια Αρχή Απόφασης μπορεί να εκδίδει μία απόφαση που αφορά όλα τα μέλη της οικογένειας, εκτός εάν αυτό θα οδηγούσε σε γνωστοποίηση της ιδιαίτερης κατάστασης αιτούντος που θα μπορούσε να θέσει σε κίνδυνο τα συμφέροντά του, ιδίως σε περιπτώσεις διώξεων με βάση το φύλο, το σεξουαλικό προσανατολισμό ή την ταυτότητα φύλου και/ή την ηλικία. Στην περίπτωση αυτή εκδίδεται χωριστή απόφαση για το συγκεκριμένο πρόσωπο.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Πάλι στην παράγραφο 4 πρέπει να διευκρινισθεί ποιός είναι ο Προϊστάμενος της Δομής.

Σχόλιο 2:

Παρ. 8 – Οι αρμόδιες Αρχές Απόφασης δεν είναι κατά νόμο αρμόδιες για να αποφασίσουν την υπαγωγή των αιτούντων σε διαδικασία επανεισδοχής, απέλασης ή επιστροφής και ασφαλώς δεν δικαιούνται να διατάξουν την επιστροφή των αιτούντων.

Σχόλιο 3:

Ως προς τον τρόπο άσκησης του δικαιώματος σε νομική συνδρομή, όπως προβλέπεται στην

παράγραφο 8: εφόσον τούτο αποτελεί υποχρέωση της Ελληνικής Πολιτείας και σε συνδυασμό με το άρθρο 93 του σχεδίου νόμου προτείνεται να προκύπτει από το σώμα της απόφασης που επιδίδεται αν ο απορριφθείς αιτών άσυλο επιθυμεί να του παρασχεθεί η σχετική βοήθεια. Η ρύθμιση αυτή θα εξασφαλίσει ότι η προσφυγή είναι πραγματική και αποτελεσματική και προσβάσιμη (σύμφωνα με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου)

Σχόλιο 4:

Επίδοση αποσπάσματος (!) του διατακτικού; Είναι δυνατόν ο αιτών να προσφύγει κατά της απορριπτικής απόφασης χωρίς να έχει πλήρη γνώση;

Σχόλιο 5:

Άρθρο 82- Πλασματικές επιδόσεις οι οποίες περιορίζουν υπέρμετρα τη δυνατότητα πραγματικής προσφυγής/δικαστικής προστασίας.

Το προτεινόμενο άρθρο 82 (5) προβλέπει σε περίπτωση μη ανεύρεσης του αιτούντα, την πλασματική επίδοση των αποφάσεων επί αιτήσεων διεθνούς προστασίας, σε μια σειρά από πρόσωπα, ήτοι σε δικηγόρους (οι οποίοι σε περίπτωση μη έγγραφης ανάκλησης της εντολής με σχετική δήλωση του αιτούντα με βεβαίωση γνήσιου υπογραφής παραμένουν αντίκλητοι, ανεξαρτήτως της πραγματικής εκπροσώπησης του αιτούντα κατά το χρόνο της πλασματικής επίδοσης – βλ. άρθρο 72 (7) ν/σ), στον προϊστάμενο του ΠΓΑ/ΑΚΑ που έλαβε χώρα η κατάθεση της αίτησης ή στον Προϊστάμενο του Κέντρου Υποδοχής ή Φιλοξενίας. Από την επόμενη δε ημέρα της πλασματικής επίδοσης εκκινεί η προθεσμία για την κατάθεση προσφυγής ή ένδικων μέσων. Επί του θέματος αυτού, υπενθυμίζεται παλαιότερη επισήμανση του Συνηγόρου του Πολίτη, σύμφωνα με την οποία με τις διατάξεις περί πλασματικής επίδοσης «περιορίζεται στην πράξη η πρόσβαση στην δικαστική προστασία των αιτούντων άσυλο» και ακόμη και αν «είναι κατανοητή η ανάγκη εξορθολογισμού των διαδικασιών... σε μια ευνομούμενη πολιτεία δεν μπορεί να επιφέρει περιορισμούς σε βασικές δημοκρατικές εγγυήσεις, όπως είναι η δικαστική προστασία».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Η παράγραφος 3 αναδιατυπώνεται ως εξής: «Η επίδοση της απόφασης προς τον αιτούντα διενεργείται με συστημένη επιστολή στη δηλωθείσα διεύθυνση κατοικίας ή διαμονής ή στον χώρο εργασίας, προσωπικώς στον ίδιο ή στον πληρεξούσιο δικηγόρο του ή στον εξουσιοδοτημένο σύμβουλο ή στον εκπρόσωπό του σύμφωνα με το άρθρο 65 του παρόντος. Μαζί με την απόφαση, στην περίπτωση που η επίδοση διενεργείται στον αιτούντα, συκοινοποιείται συνοδευτικό έντυπο σε γλώσσα που κατανοεί και το οποίο εξηγεί με τρόπο απλό και προσιτό το περιεχόμενο του εγγράφου που επιδόθηκε, τις συνέπειες του για τον ίδιο και τις ενέργειες στις οποίες δύναται να προβεί. Κατ' εξαίρεση, εφόσον με την απόφαση αναγνωρίζεται ο αιτών ως δικαιούχος διεθνούς προστασίας, επιδίδεται σύμφωνα με τα ανωτέρω εδάφια μόνο το απόσπασμα του διατακτικού της απόφασης».

Κατά τα λοιπά τα σχόλια δεν υιοθετούνται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Δ΄

ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΕ ΠΡΩΤΟ ΒΑΘΜΟ

Άρθρο 83

(Άρθρο 31 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Διαδικασία της εξέτασης

1. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας ανάλογα με τον διαχωρισμό των αιτήσεων σύμφωνα με την παράγραφο 6 του άρθρου 39.

2. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει τις αιτήσεις διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με τις βασικές αρχές και εγγυήσεις του Κεφαλαίου Β με την κανονική ή με την ταχύρρυθμη διαδικασία. Η υπαγωγή μίας αίτησης στην ταχύρρυθμη διαδικασία δεν ασκεί επιρροή στην κρίση επί της ουσίας της αίτησης διεθνούς προστασίας. Η υπαγωγή σε ταχύρρυθμη διαδικασία έχει ως μόνο αποτέλεσμα τη σύντμηση των προθεσμιών, σύμφωνα με όσα προβλέπονται ειδικά στις επιμέρους διατάξεις του παρόντος Μέρους.

3. Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικά εντός έξι (6) μηνών στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας. Η προθεσμία αυτή δύναται να παραταθεί για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των τριών (3) επιπλέον μηνών σε περιπτώσεις μαζικών αφίξεων αλλοδαπών ή ανιθαγενών που αιτούνται ταυτόχρονα διεθνή προστασία, γεγονός που καθιστά στην πράξη πολύ δύσκολη την ολοκλήρωση της διαδικασίας εντός της προθεσμίας των έξι (6) μηνών.

4. Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση υποχρεωτικά εντός είκοσι (20) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας. Η προθεσμία αυτή δύναται να παραταθεί για χρονικό διάστημα όχι μεγαλύτερο των δέκα (10) επιπλέον ημερών σε περιπτώσεις στις οποίες μεγάλος αριθμός αλλοδαπών ή ανιθαγενών αιτείται ταυτόχρονα διεθνή προστασία, γεγονός που καθιστά στην πράξη πολύ δύσκολη την ολοκλήρωση της ταχύρρυθμης διαδικασίας εντός της προθεσμίας των είκοσι (20) ημερών.

5. Όταν η αίτηση υπόκειται στη διαδικασία του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013, η προθεσμία αρχίζει από τη στιγμή κατά την οποία ορίζεται η Ελλάδα ως υπεύθυνη για την εξέταση της αίτησης, σύμφωνα με τον εν λόγω Κανονισμό, ο αιτών βρίσκεται στο έδαφος της χώρας και η Υπηρεσία Ασύλου έχει αναλάβει την εξέταση της αίτησης διεθνούς προστασίας.

6. Στις περιπτώσεις που η εξέταση διαρκεί πέραν του ανώτατου κατά περίπτωση χρονικού ορίου, ο αιτών έχει δικαίωμα να ζητά αυτοπροσώπως πληροφορίες από τις Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής για το χρόνο κατά τον οποίο αναμένεται η απόφαση επί της αίτησης. Η ενημέρωση αυτή δεν θεμελιώνει υποχρέωση των ανωτέρω αρχών να λάβουν απόφαση εντός συγκεκριμένης προθεσμίας.

7. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής καταγράφουν και εξετάζουν κατά απόλυτη προτεραιότητα αιτήσεις διεθνούς προστασίας σύμφωνα με: (α) την περίπτωση (γ) της παραγράφου 10 του άρθρου 39, (β) την παράγραφο 8 του άρθρου 46, Στις περιπτώσεις αυτές ενόψει του κατεπείγοντος η εξέταση της αίτησης πρέπει να ολοκληρώνεται υποχρεωτικά εντός 15 ημερών.

Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής καταγράφουν και εξετάζουν υποχρεωτικά κατά προτεραιότητα αιτήσεις διεθνούς προστασίας, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος, όταν αυτές αφορούν:

(α) άτομα που ανήκουν σε ευάλωτες ομάδες σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 39 εφόσον τα πρόσωπα αυτά τελούν σε καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 39.

- (β) άτομα που υποβάλλουν αίτηση βάσει του άρθρου 90 ευρισκόμενα σε ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας (διαδικασία στα σύνορα),
- (γ) άτομα που ενδέχεται να υπαχθούν στις διαδικασίες του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, ή εφόσον άλλο κράτος-μέλος της Ε.Ε. έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ εφαρμογή του Κανονισμού αυτού
- (δ) άτομα των οποίων οι αιτήσεις μπορούν να θεωρηθούν ως προδήλως αβάσιμες σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 88,
- (ε) άτομα για τα οποία η Ελληνική Αστυνομία με αιτιολογημένο έγγραφό της αναφέρει ότι συνιστούν κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της χώρας,
- (στ) άτομα τα οποία υποβάλλουν μεταγενέστερες αιτήσεις διεθνούς προστασίας κατά το στάδιο του παραδεκτού σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 89,
- (ζ) άτομα τα οποία προέρχονται από πρώτη χώρα ασύλου σύμφωνα με το άρθρο 85, ή από ασφαλή τρίτη χώρα σύμφωνα με το άρθρο 86, ή από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87,
- (η) άτομα που προέρχονται από συγκεκριμένη χώρα καταγωγής ή συνήθους διαμονής σύμφωνα με την περίπτωση (κ) της παραγράφου 8.

8. Εφόσον ασκηθεί προσφυγή του άρθρου 92 του παρόντος κατά απόφασης που εξέτασε κατά προτεραιότητα αίτηση διεθνούς προστασίας η προσφυγή προσδιορίζεται υποχρεωτικά τους συζήτηση ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών κατά προτεραιότητα με πράξη του Διευθυντή τους Αρχής Προσφυγών, με την επιφύλαξη της παραγράφου 9 του άρθρου 46.

9. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει μία αίτηση με την ταχύρρυθμη διαδικασία, όταν:

- α. ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87 του παρόντος,
- β. η αίτηση είναι προδήλως αβάσιμη σύμφωνα με το άρθρο 88 παράγραφος 2 του παρόντος.
- γ. ο αιτών παραπλάνησε τους Αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση,
- δ. είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό τους ταυτότητας ή τους ιθαγένειάς του,
- ε. ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του,
- στ. ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση να υποβληθεί σε λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία.
- ζ. ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία είναι απαράδεκτη, σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 5 του παρόντος · ή
- η. ο αιτών εισήλθε παράνομα στη χώρα ή παρέτεινε παράνομα τη διαμονή του και, χωρίς σοβαρό λόγο, δεν παρουσιάσθηκε τους αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία το συντομότερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών τους εισόδου του· ή
- θ. ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων του, σύμφωνα με τον κανονισμό(ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τους 26ης Ιουνίου 2013
- ι. ο αιτών ενδέχεται, για σοβαρούς λόγους, να θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της χώρας μέλους, ή έχει υποβληθεί σε αναγκαστική απέλαση διά της βίας για σοβαρούς λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας
- κ. ο αιτών προέρχεται από συγκεκριμένη χώρα καταγωγής ή συνήθους διαμονής
- λ. εφαρμόζεται επί των αιτήσεων χρονικό κριτήριο για την εξέτασή τους.

μ. είναι άτομο ευάλωτο ή άτομο που χρήζει ιδιαίτερων συνθηκών υποδοχής κατά τους διατάξεις του παρόντος νόμου εφόσον του παρέχεται κατάλληλη υποστήριξη κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 67 του παρόντος.

10. Η εξέταση των αιτήσεων ολοκληρώνεται το αργότερο εντός τριάντα (30) ημερών στις περιπτώσεις εφαρμογής τους ταχύρρυθμης διαδικασίας.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Παρ. 9 λ. – Το στοιχείο λ. μπορεί να απαλειφθεί ως ασαφές (για παράδειγμα χρονικό κριτήριο υφίσταται και για την εξέταση αιτήσεων με την κανονική διαδικασία). Παρ. 4 – Η συγκεκριμένη παράγραφος αποτελεί πλεονασμό από την στιγμή που η παράγραφος 4 του ίδιου άρθρου ορίζει σαφώς το ανώτατο όριο ημερών εξέτασης μίας αίτησης με την ταχύρρυθμη διαδικασία (20+10).

Σχόλιο 2:

Ταχύρρυθμη διαδικασία (αρ. 83, παρ. 9): Το Σχέδιο Νόμου εισάγει νέους λόγους εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας, οι οποίοι αφ'ενός επικαλύπτονται σε μεγάλο βαθμό, αφ'ετέρου αντιβαίνουν στο ενωσιακό δίκαιο.

Πρώτον, η άνω διάταξη προβλέπει στην περ. β' τις προδήλως αβάσιμες αιτήσεις ως λόγο εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας. Σύμφωνα με το αρ. 88, παρ. 2, χαρακτηρίζεται προδήλως αβάσιμη οποιαδήποτε αίτηση εμπίπτει στις δέκα κατηγορίες που απαριθμούνται στο αρ. 31, παρ. 8 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου. Ωστόσο, στο αρ. 83, παρ. 9, περ. α', γ' ως ι' αναγράφονται ρήτα οι προαναφερθείσες κατηγορίες. Ο νομοθέτης προβαίνει συνεπώς σε επανάληψη των λόγων ενεργοποίησης της ταχύρρυθμης διαδικασίας, η οποία προκαλεί σύγχυση.

Δεύτερον, η περ. ζ' αναφέρεται στην υποβολή μεταγενέστερης αίτησης, «η οποία είναι απαράδεκτη». Η διατύπωση αυτή μεταφέρει λανθασμένα το κείμενο της Οδηγίας, καίτοι ακολουθώντας κατά γράμμα την ελληνική μετάφραση του αρ. 31, παρ. 8, περ. στ'. Σύμφωνα με το κείμενο της Οδηγίας, η ταχύρρυθμη διαδικασία, η οποία αφορά την εξέταση των αιτήσεων κα'ουσίου, εφαρμόζεται σε μεταγενέστερες αιτήσεις που δεν κρίνονται απαράδεκτες – βλ. «a subsequent application for international protection that is not inadmissible» στο αγγλικό κείμενο.

Τρίτον, οι περ. κ' ως μ', που αφορούν τις – ασαφείς – περιπτώσεις προέλευσης από «συγκεκριμένη χώρα», χρονικού ορίου για την εξέταση της υπόθεσης και ευάλωτων προσώπων, υπερβαίνουν τα όρια που θέτει η Οδηγία για την εφαρμογή της ταχύρρυθμης διαδικασίας. Υπενθυμίζεται ότι η ταχύρρυθμη διαδικασία έχει αντίκτυπο στις διαδικαστικές εγγυήσεις των οποίων απολαύει ο αιτών, εφόσον συνεπάγεται συντομότερες προθεσμίες αλλά και πιθανή άρση του ανασταλτικού αποτελέσματος των προσφυγών κατά απορριπτικών αποφάσεων. Για το λόγο αυτό, οι δέκα περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας που απαριθμούνται στο αρ. 31, παρ. 8 είναι αυστηρά καθορισμένες και όχι ενδεικτικές.

Σχόλιο 3:

Εξέταση κατά προτεραιότητα (αρ. 83, παρ. 7): Καίτοι παρέχοντας στα κράτη μέλη της ΕΕ ευελιξία ως προς τον προσδιορισμό των αιτήσεων που δύνανται να εξετάζονται κατά προτεραιότητα, η σχετική διάταξη του αρ. 31, παρ. 7 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου στοχεύει κυρίως στην ταχεία διεκπεραίωση αιτημάτων που είναι πιθανόν να θεωρηθούν βásiμα ή που αφορούν ευάλωτα πρόσωπα. Διαφοροποιείται, ως εκ τούτου, η εξέταση κατά προτεραιότητα από την ταχύρρυθμη διαδικασία, η οποία, «σε αυστηρά καθορισμένες περιπτώσεις» χρησιμοποιείται για την εξέταση αιτήσεων που είναι πιθανώς αβάσιμες ή που εγείρουν θέματα ασφαλείας ή δημόσιας τάξης. Η ερμηνεία αυτή συνάδει και με την πρακτική που ακολουθεί ως τώρα η Υπηρεσία Ασύλου, όπου δίνεται

προτεραιότητα στην πρόσβαση των ευάλωτων αιτούντων στη διαδικασία, ενώ βρίσκεται σε ισχύ από το 2014 ειδική διαδικασία κατά προτεραιότητα για Σύρους υπηκόους («Syria Fast Track»).

Σημειώνεται ότι το Σχέδιο Νόμου απαλείφει την περίπτωση κατά προτεραιότητα εξέτασης των αιτήσεων που εύλογα πιθανολογείται ότι είναι βάσιμες. Συνίσταται η επαναφορά της εν λόγω διάταξης, καθώς και η διαγραφή των περ. β, δ, ε, στ, ζ και η.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Η απαρίθμηση των λόγων της οδηγίας για τους οποίους μία αίτηση μπορεί να εξεταστεί κατά προτεραιότητα είναι ενδεικτική και επομένως ο έλληνας νομοθέτης έχει τη δυνατότητα να εξειδικεύσει προσθέτοντας κι άλλους λόγους. Αυτό προκύπτει και από το στοιχείο 19 του προοιμίου της οδηγίας, το οποίο δίνει την ως άνω ευελιξία στα κράτη μέλη με βάση τις εθνικές τους ανάγκες.

Κατόπιν εξέτασης των σχολίων η παράγραφος 9 αναδιατυπώνεται ως εξής:

«9. Η Αποφαινόμενη Αρχή εξετάζει μία αίτηση με την ταχύρρυθμη διαδικασία, όταν:

α. ο αιτών, κατά την υποβολή της αίτησης και την παρουσίαση των περιστατικών, απλώς έθεσε θέματα τα οποία είναι άνευ σημασίας για την εξέταση του εάν πληροί τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί δικαιούχος διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους Πρώτου,

β. ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87 του παρόντος,

γ. ο αιτών παραπλάνησε τις Αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση,

δ. είναι πιθανόν ο αιτών να έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα, έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο, που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό της ταυτότητας ή της ιθαγένειάς του,

ε. ο αιτών έχει παρουσιάσει προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες, ή σαφώς ψευδείς ή προφανώς απίθανες πληροφορίες οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες της χώρας καταγωγής, καθιστώντας έτσι σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ως προς το εάν πληροί τις προϋποθέσεις που απαιτούνται για τον χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας σύμφωνα με τις διατάξεις του Μέρους Πρώτου,

στ. ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας σύμφωνα με το άρθρο 89,

ζ. ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του,

η. ο αιτών εισήλθε παράνομα στη χώρα ή παρέτεινε παράνομα τη διαμονή του και χωρίς σοβαρό λόγο, δεν παρουσιάσθηκε στις αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία το συντομότερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών της εισόδου του,

θ. ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων του, σύμφωνα με τον κανονισμό(ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τους 26ης Ιουνίου 2013,

ι. ο αιτών ενδέχεται, για σοβαρούς λόγους, να θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη της χώρας μέλους ή έχει υποβληθεί σε αναγκαστική απέλαση διά της βίας, για σοβαρούς λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης δυνάμει της εθνικής νομοθεσίας,

ια. ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση να υποβληθεί σε λήψη δακτυλικών αποτυπωμάτων σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία,
ιβ. είναι άτομο ευάλωτο ή άτομο που χρήζει ιδιαίτερων συνθηκών υποδοχής κατά τους διατάξεις του παρόντος νόμου εφόσον του παρέχεται κατάλληλη υποστήριξη κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 67 του παρόντος».

Άρθρο 84

(Άρθρο 33 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Απαράδεκτες αιτήσεις

1. Οι Αρχές Απόφασης με σχετική απόφαση απορρίπτουν αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, εφόσον:

α. άλλο κράτος-μέλος τους Ε.Ε. έχει χορηγήσει στον αιτούντα καθεστώς διεθνούς προστασίας ή

β. άλλο κράτος-μέλος τους Ε.Ε. ή άλλο κράτος που δεσμεύεται από τον Κανονισμό (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου έχει αναλάβει την ευθύνη εξέτασης της σχετικής αίτησης, κατ'εφαρμογή του Κανονισμού αυτού ή

γ. μία χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα, σύμφωνα με το άρθρο 85 του παρόντος ή

δ. μία χώρα που δεν είναι κράτος μέλος θεωρείται ως ασφαλής Τρίτη χώρα για τον αιτούντα σύμφωνα με το άρθρο 86 του παρόντος ή

ε. η αίτηση αποτελεί μεταγενέστερη αίτηση του αιτούντος και η προκαταρκτική εξέταση, σύμφωνα με το άρθρο 89 παράγραφος 2 του παρόντος, δεν κατέδειξε την ύπαρξη νέων ουσιωδών στοιχείων ή

στ. μέλος της οικογένειας του αιτούντος καταθέτει ξεχωριστή αίτηση, παρότι το πρόσωπο αυτό έχει ήδη συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 65 του παρόντος, να συμπεριληφθεί η περίπτωση του ως τμήμα αίτησης υποβαλλόμενης για λογαριασμό του και δεν υπάρχουν στοιχεία τα οποία να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης.

2. Στην περίπτωση της περίπτωσης (β) του παραγράφου 1 η Αποφαινόμενη Αρχή εκδίδει και τη σχετική πράξη μεταφοράς κατ'εφαρμογή του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

1.ζ. ο αιτών/ουσα εισήλθε στην Ελληνική Επικράτεια από γειτονική ασφαλή Χώρα ήτοι Χώρα στην οποία δεν έχουν επιβληθεί κυρώσεις από τον ΟΗΕ, ΕΕ και έταίρους Διεθνείς Οργανισμούς.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το σχόλιο δεν υιοθετείται.

Άρθρο 85**(Άρθρο 35 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)****Πρώτη χώρα ασύλου**

Μία χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα με την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή, εάν τους έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από αυτή και απολαμβάνει ακόμη της σχετικής προστασίας, ή απολαμβάνει άλλης επαρκούς προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή τους μη επαναπροώθησης.

ΣΧΟΛΙΑ**Σχόλιο 1:**

Αν δηλαδή δεν έχουν υποβάλλει αίτημα ασύλου στην Τουρκία (ή απλώς αυτό δεν έχει γίνει δεκτό) και περνούν στην Ελλάδα, θα δικαιούνται αναγνώρισης ως πρόσφυγες με πρώτη χώρα ασύλου την Ελλάδα! Καμία συσχέτιση επομένως μεταξύ γεωγραφικής γειτνίασης/πορείας μετανάστευσης!

Απίστευτα πράγματα!!!

Σχόλιο 2:

ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 85 ΠΡΩΤΗ ΧΩΡΑ ΑΣΥΛΟΥ ΣΤΟ ΟΠΟΙΟ ΑΝΑΦΕΡΕΤΑΙ ΤΑ ΕΞΗΣ :

«Μία χώρα θεωρείται ως πρώτη χώρα ασύλου για τον αιτούντα με την προϋπόθεση ότι θα γίνει εκ νέου δεκτός στη χώρα αυτή, εάν τους έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από αυτή και απολαμβάνει ακόμη της σχετικής προστασίας, ή απολαμβάνει άλλης επαρκούς προστασίας στην εν λόγω χώρα, επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή τους μη επαναπροώθησης.»

Σύμφωνα με τα ανωτέρω θα χρειαστεί να προβείτε σε περαιτέρω έλεγχο αρχικώς των σημείων στήξεως ως προς την ορθή κατανόηση των αναφερομένων. Ενδεικτικά α) «... στη χώρα αυτή».(θα μπορούσε να μπει μία τελεία στο σημείο αυτό και να βγει το κόμμα πριν το εάν)

β)», εάν τους έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από αυτή και απολαμβάνει ακόμη της σχετικής προστασίας,» (θα μπορούσε να αφαιρεθεί το κόμμα πριν το εάν και να αντικατασταθεί με το εξής :εάν έχει αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας από αυτή και απολαμβάνει ακόμη της σχετικής προστασίας ή εάν απολαμβάνει άλλης επαρκούς προστασίας στην εν λόγω χώρα.)

γ) «επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή τους μη επαναπροώθησης» (θα μπορούσε να αναφέρεται ορθώς της μη επαναπροώθησης σε αντικατάσταση του άρθρου τους και να αποτυπωθεί ως εξής:επωφελούμενος μεταξύ άλλων από την αρχή της μη επαναπροώθησης) αλλά και στο σύνολο της παραγράφου θα χρειαστεί να εξετάσετε εκ νέου το νόημα που εξάγεται.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται.

Άρθρο 86

(Άρθρο 38 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Ασφαλείς τρίτες χώρες

1. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής τρίτη χώρα για ένα συγκεκριμένο αιτούντα, όταν πληρούνται σωρευτικά τα εξής κριτήρια:

α. δεν απειλούνται η ζωή και η ελευθερία του λόγω φυλής, θρησκείας, εθνικότητας, συμμετοχής σε ιδιαίτερη κοινωνική ομάδα, ή πολιτικών πεποιθήσεων,

β. η χώρα αυτή τηρεί την αρχή τους μη επαναπροώθησης, σύμφωνα με τη Σύμβαση τους Γενεύης,

γ. δεν υπάρχει κίνδυνος σοβαρής βλάβης για τον αιτούντα κατά το άρθρο 15 του παρόντος νόμου.

δ. η χώρα αυτή απαγορεύει την απομάκρυνση κάποιου σε χώρα όπου κινδυνεύει να υποστεί βασανιστήρια ή σκληρή, απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, τους ορίζεται στο διεθνές δίκαιο,

ε. υπάρχει η δυνατότητα να ζητηθεί το καθεστώς του πρόσφυγα και, στην περίπτωση που ο αιτών αναγνωρισθεί ως πρόσφυγας, να του χορηγηθεί προστασία σύμφωνα με τη Σύμβαση τους Γενεύης και

στ. ο αιτών έχει σύνδεσμο με την εν λόγω τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή. Η διέλευση του αιτούντος από τρίτη χώρα μπορεί, σε συνδυασμό με συγκεκριμένες περιστάσεις που τον αφορούν, ιδίως (α) τον χρόνο παραμονής του σε αυτή, (β) ενδεχόμενη επαφή ή αντικειμενική και υποκειμενική δυνατότητα επαφής με τις αρχές για πρόσβαση σε εργασία ή χορήγηση δικαιώματος διαμονής, (γ) ενδεχόμενη προηγούμενη της διέλευσης διαμονή όπως ενδεικτικά επισκέψεις μακράς διάρκειας ή σπουδές, (δ) ύπαρξη οποιωνδήποτε ακόμη και μακρινών συγγενικών δεσμών, (ε) ύπαρξη κοινωνικών ή επαγγελματικών ή πολιτιστικών σχέσεων, (στ) ύπαρξη ιδιοκτησίας, (ζ) σύνδεση με ευρύτερη κοινότητα, (η) γνώση της οικείας γλώσσας, (θ) γεωγραφική εγγύτητα της χώρας καταγωγής, να θεωρηθεί ως σύνδεσμος του αιτούντος με την τρίτη χώρα, βάσει του οποίου θα ήταν εύλογο για αυτόν να μεταβεί σε αυτή.

2. Η συνδρομή των ως άνω κριτηρίων εξετάζεται ανά περίπτωση και για κάθε αιτούντα ξεχωριστά εκτός αν η Τρίτη χώρα έχει χαρακτηριστεί ως γενικά ασφαλής και εμπειρέχεται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών.

3. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή τους Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι τρίτες χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο, για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους (φυλετικά, θρησκευτικά, κ.ά.) για τους σκοπούς τους εξέτασης αιτήσεων διεθνούς προστασίας. Αιτών διεθνή προστασία δύναται να αντικρούει την εφαρμογή τους έννοιας της ασφαλούς τρίτης χώρας στην περίπτωση του, επικαλούμενος ως λόγο το γεγονός ότι η τρίτη χώρα δεν είναι ασφαλής υπό τις συγκεκριμένες συνθήκες που αυτός ευρίσκεται. Τα στοιχεία (εσωτερικό νομοθετικό καθεστώς της τρίτης χώρας, διμερείς ή πολυμερείς διακρατικές συμφωνίες ή συμφωνίες της τρίτης χώρας με την Ευρωπαϊκή Ένωση, καθώς και εσωτερική πρακτική) που λαμβάνονται υπόψη για την έκδοση της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης πρέπει να είναι επίκαιρα και να προέρχονται από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών τρίτων χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Ύπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Ο καθορισμός επανεξετάζεται υποχρεωτικά τον Νοέμβριο κάθε έτους. Αν διαπιστώνεται σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής τρίτη χώρα, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους, κατά το

προηγούμενο εδάφιο. Για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

4. Σε περίπτωση έκδοσης απόφασης που βασίζεται αποκλειστικά στο παρόν άρθρο, οι Αρμόδιες Αρχές Παραλαβής ενημερώνουν σχετικά τον αιτούντα και του χορηγούν έγγραφο με το οποίο ενημερώνονται οι αρχές τους εν λόγω τρίτης χώρας ότι η αίτηση δεν έχει εξεταστεί επί τους ουσίας.

5. Όταν η ως άνω τρίτη χώρα δεν επιτρέπει στον αιτούντα να εισέλθει στο έδαφός της, η αίτησή του εξετάζεται επί τους ουσίας από τους Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.

6. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενημερώνεται σε ετήσια βάση από τους αρμόδιες υπηρεσίες του Υπουργείου Εξωτερικών για τους χώρες που χαρακτηρίζονται ασφαλείς σύμφωνα με το παρόν άρθρο.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Πρόκειται για πρακτική που αντιστρατεύεται την εξατομικευμένη κρίση δεδομένου ότι η παθητική στάση ενισχύει τον επιτιθεμένο. Διότι η εξέταση των κριτηρίων γίνεται ατομικά εκτός εάν η τρίτη χώρα χαρακτηρίζεται γενικά ασφαλής και επομένως εκεί κάμπτονται τα ατομικά κριτήρια. Άρα εάν κάποιος διώκεται, για παράδειγμα, για πολιτικά φρονήματα αλλά η τρίτη χώρα θεωρείται ασφαλής να μπορεί να απορρίπτεται fast-track.

Σχόλιο 2:

Επειδή η ίδια η διέλευση προϋποθέτει λογικά και στη συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων τη γεωγραφική εγγύτητα της προς εξέταση ασφαλούς τρίτης χώρας ως προς τη χώρα καταγωγής ενός αιτούντος διεθνή προστασία, η προσθήκη του στοιχείου θ) γεωγραφική εγγύτητα, δύναται να οδηγήσει στο να αντιμετωπίζονται καθ' όμοιο τρόπο και συλλήβδην όλοι οι ομοεθνείς που απλώς διέρχονται από μια συγκεκριμένη γειτνιάζουσα τρίτη χώρα, δίχως περαιτέρω εξατομικευμένη εξέταση, αφού η διέλευση σε συνδυασμό με τη γεωγραφική εγγύτητα, αρκούν, κατά την προτεινόμενη διάταξη, προκειμένου να στοιχειοθετηθεί ο απαιτούμενος σύνδεσμος. Επειδή όμως διέλευση και εγγύτητα προϋποθέτουν λογικά η μια την άλλη, πρόκειται τελικά για ταυτολογία η οποία εν κατακλείδι αναγάγει δυνητικά τη διέλευση ως το μοναδικό κριτήριο για τη διάγνωση επαρκούς συνδέσμου, κάτι το οποίο όμως αντιστρατεύεται το εθνικό και ευρωπαϊκό δίκαιο.

Σχόλιο 3:

Κριτήριο συνδέσμου: Ορισμένα από τα κριτήρια, ήτοι η προηγούμενη διαμονή ή σπουδές, η ύπαρξη συγγενικών δεσμών ή η ύπαρξη κοινωνικών, επαγγελματικών σχέσεων, είναι ενδεικτικά της ύπαρξης προσωπικού και πραγματικού δεσμού μεταξύ του αιτούντος και της τρίτης χώρας, βάσει του οποίου η επιστροφή σε αυτή θα ήταν εύλογη. Εντούτοις, η RSA επισημαίνει ότι κριτήρια όπως η αντικειμενική και υποκειμενική δυνατότητα επαφής με τις αρχές, η γεωγραφική εγγύτητα της χώρας καταγωγής δεν ενδεικνύουν την ύπαρξη προσωπικού συνδέσμου. Επίσης, κριτήρια όπως η γνώση της γλώσσας δεν αρκούν καθ'εαυτόν ή σε συνδυασμό με τη διέλευση από τη χώρα για τον καθορισμό του επαρκούς συνδέσμου με αυτή.

Μεθοδολογία: Δεν γίνεται καμία ρύθμιση των κανόνων σχετικά με τη μεθοδολογία που πρέπει να ακολουθούν οι αρχές κρίνοντας εάν μία χώρα είναι «ασφαλής τρίτη χώρα» για ένα συγκεκριμένο αιτούντα, ήτοι τους κανόνες βάσει των οποίων αξιολογείται αν πληρούνται τα κριτήρια της παρ. 1.

Παράλληλα, η παρ. 2 φαίνεται να εξαιρεί από την εξατομικευμένη κρίση των κριτηρίων της παρ. 1 όσους αιτούντες προέρχονται από χώρα που εμπεριέχεται στον εθνικό κατάλογο «ασφαλών τρίτων χωρών», κάτι που κρίνεται αντίθετο με την Οδηγία και το διεθνές δίκαιο. Ακόμη και στην περίπτωση που μία χώρα έχει χαρακτηριστεί γενικά ως ασφαλής, οφείλεται να ακολουθήσει εξατομικευμένη εξέταση της συνδρομής των κριτηρίων της παρ. 1 στην

περίπτωση του αιτούντος, ρυθμίζοντας τη δυνατότητα προσβολής τόσο του γενικού χαρακτηρισμού της χώρας ως ασφαλούς όσο και της εφαρμογής της έννοιας στη συγκεκριμένη περίπτωση.

Με την κατάρτιση καταλόγου, υπάρχει κίνδυνος αυτόματης εφαρμογής της έννοιας χωρίς ενδελεχή αξιολόγηση των ατομικών συνθηκών του αιτούντος και υπέρμετρου βάρους απόδειξης του αιτούντος σε περίπτωση που αμφισβητεί τον εθνικό κατάλογο ή τη συνδρομή των κριτηρίων της «ασφαλούς τρίτης χώρας» στην ατομική του περίπτωση.

Σχόλιο 4:

Στις παραγράφους 2 και 3 υπάρχει σφάλμα και λάθος απόδοση της Οδηγίας. Το άρθρο 38 της Οδηγίας δεν προβλέπει την εφαρμογή της έννοιας χωρίς προηγούμενη πράξη γενικού χαρακτηρισμού. Η διάκριση στην μεταχείριση των αιτήσεων ασύλου μεταξύ εξέτασης στο βάσιμο (κανόνας) και εξέτασης στο παραδεκτό (εξαίρεση) είναι σαφής στο πρώτο εδάφιο του άρθρου 38. Μόνο η ύπαρξη πράξης γενικού χαρακτηρισμού, εκδιδόμενη από διαφορετικό όργανο (designating organ) μπορεί εν συνεχεία να δικαιολογήσει εξέταση στο παραδεκτό από το όργανο εξατομικευμένης εξέτασης (determining organ). Η δυνατότητα του οργάνου εξατομικευμένης κρίσης να προβεί το πρώτον σε γενική διαπίστωση περί ασφάλειας μιας χώρας για κατηγορία αιτούντων προβλέπεται μόνον στον Κανονισμό για τις Διαδικασίες που έχει προταθεί από την Επιτροπή αλλά δεν ισχύει ακόμα.

Σχόλιο 5:

Η διευκρίνιση ως προς την έννοια του “συνδέσμου” είναι ευπρόσδεκτη. Ωστόσο, ορισμένα από τα κριτήρια είναι μη συνεκτικά και παραπλανητικά. Παραμένει ασαφές το γιατί πρέπει να αποτελεί κριτήριο για μια ασφαλή χώρα το γεγονός της “γεωγραφικής εγγύτητας με τη χώρα καταγωγής». Στους πρόσφυγες κατά κανόνα πρέπει να παρέχεται προστασία από το κράτος όπου υποβάλλουν το σχετικό αίτημα (πρβλ. UNHCR, αριθ. 97 (LIV) – 2003, iv. a). Αντιθέτως, θα πρέπει να διερωτηθεί κανείς τι θα χαρακτήριζε μια χώρα ως ασφαλή μόνο επειδή είναι γεωγραφικά κοντά στη χώρα προέλευσης. Θα ήταν μάλλον πιο λογικό να υποθέσουμε ότι μια γειτονική χώρα δεν είναι ασφαλής, καθώς ο κίνδυνος διώξεων μπορεί να είναι ακόμη πραγματικός, ιδίως εάν αυτή η χώρα μπορεί να σχετίζεται λόγω γειννίας με τους λόγους δίωξης στη χώρα προέλευσης.

Όσον αφορά την παράγραφο 3, συμφωνούμε με την άποψη της RSA σχετικά με τον κίνδυνο μη διενέργειας ατομικής αξιολόγησης και αντιστροφής του βάρους της απόδειξης. Θα θέλουμε να τονίσουμε ότι τουλάχιστον από το Άρθρο 33 της Σύμβασης της Γενεύης και το Άρθρο 3 της ΕΣΔΑ και της αντίστοιχης νομολογίας του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (Hirsi, M.S.S.), δεν μπορεί να υπάρξει αμφιβολία ότι απαιτείται εξατομικευμένη αξιολόγηση και ότι το βάρος της απόδειξης το έχει το αντίστοιχο κράτος.

Θα πρέπει επίσης να υπογραμμιστεί ότι για την αξιολόγηση της ενδεχόμενης ασφάλειας μιας χώρας, απαιτείται μεμονωμένη αξιολόγηση και εκτός από πηγές κυβερνήσεων και διεθνών οργανισμών πρέπει να λαμβάνονται υπόψη και οι εκθέσεις Μη Κυβερνητικών Οργανώσεων (ΕΔΔΑ, M.S.S., ECJ, N.S.). Επιπλέον, οι ευρείες διπλωματικές διαβεβαιώσεις δεν επαρκούν, αλλά πρέπει να αφορούν την ατομική υπόθεση (ΕΔΔΑ, Tarakhel).

Τέλος, η εισαγωγή ενός καταλόγου όπως προβλέπεται στην παράγραφο 3 είναι αντίθετη προς την οδηγία 2013/32/ΕΕ. Υπό σαφή διατύπωση και συστηματοποίηση της οδηγίας, ένας τέτοιος κατάλογος μπορεί να συσταθεί μόνο όσον αφορά στα «Ευρωπαϊκά Κράτη» (άρθρο 39). Εξ αντιδιαστολής προκύπτει ότι είναι δυνατό να εισαχθεί μόνο αυτού του τύπου ο κατάλογος και σαφώς όχι ένας με περιεχόμενο πέραν αυτού. Εάν καταρτιστεί ένας τέτοιος κατάλογος, θα μπορούσε να αποτελείται μόνο από τα κράτη μέλη της ΕΕ και από άλλα ευρωπαϊκά κράτη όπως η Νορβηγία ή η Ελβετία. Επομένως, ασφαλώς θα πρέπει να διευκρινιστεί ή να απορριφθεί η διατύπωση της διάταξης, άλλως αναμφισβήτητα παραβιάζει το Ευρωπαϊκό Δίκαιο.

Σχόλιο 6:

Με το προτεινόμενο άρθρο επιχειρείται μια ενσωμάτωση στην Ελληνική νομοθεσία της απόφασης της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας 2347-2348/2017 που έκρινε επί του χαρακτηρισμού της Τουρκίας ως ασφαλούς τρίτης χώρας επί πολιτών Συρίας. Πλην όμως, ενόψει της ισχυρής μειοψηφίας 12 μελών επί συνόλου 25 για την αποστολή προδικαστικού ερωτήματος στο Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης, δεν μπορεί να θεωρηθεί ότι η κρίση της πλειοψηφίας της Ολομέλειας του Συμβουλίου της Επικρατείας έχει δημιουργήσει μια ασφαλή νομολογία, τόσο σε εθνικό, όσο και σε Ευρωπαϊκό και σε Διεθνές επίπεδο, για να ενσωματωθεί αυτή στην Ελληνική νομοθεσία. Επισημαίνεται ότι μεταξύ των ζητημάτων που απασχόλησαν την Ολομέλεια, ήταν ιδιαίτερα εριζόμενο το ζήτημα της κρίσης περί του ασφαλούς συνδέσμου του αιτούντος με την τρίτη χώρα και αν επαρκούσε ως προς αυτό η απλή διέλευση του αιτούντος από τη χώρα αυτή, σε συνδυασμό με ορισμένες περιστάσεις, όπως ο χρόνος παραμονής του σε αυτή και η γειννίαση με τη χώρα καταγωγής του. Η προτεινόμενη διάταξη υιοθετεί άκριτα το σκεπτικό της πλειοψηφίας της Ολομέλειας, παρά την ισχυρότατη μειοψηφία, και παρά το ότι το ζήτημα ήδη εκκρεμεί και ενώπιον Διεθνών Δικαστηρίων (βλ. μεταξύ άλλων, την υπόθεση Ilias και Ahmed κατά Ουγγαρίας προσφ. 47287/2015, η οποία εκκρεμεί ήδη ενώπιον της μείζονος συνθέσεως του ΕΔΔΑ, και όπου η απόφαση του τμήματος της 14-3-2017 εκτίμησε ότι δεν μπορούν να χαρακτηρισθούν ασφαλείς τρίτες χώρες η Σερβία, η ΠΓΔΜ και η Ελλάδα για αιτούντες άσυλο που κατάφυγαν στην Ουγγαρία και επιστράφηκαν στη Σερβία, με βάση κατάλογο ασφαλών τρίτων χωρών, που τροποποιήθηκε για να συμπεριλάβει τη Σερβία ως χώρα διέλευσης).

Ακόμη περισσότερο πρόωρη και επικίνδυνη, λόγω της έλλειψης ασφάλειας δικαίου, χαρακτηρίζεται και η πρόβλεψη του νομοσχεδίου περί καθορισμού με απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών χωρών που μπορούν να χαρακτηρισθούν ως ασφαλείς τρίτες χώρες, «για ορισμένες κατηγορίες αιτούντων άσυλο, ανάλογα με τα χαρακτηριστικά τους». Επισημαίνεται ότι οι χώρες της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχουν απέχει από χαρακτηρισμό χωρών ως ασφαλείς τρίτες χώρες (είναι διάφορη η περίπτωση του χαρακτηρισμού χωρών ως ασφαλείς χώρες καταγωγής) με την σοβαρή, πλην προβληματική εξαίρεση της Ουγγαρίας, που αφορά και η άνω υπόθεση ενώπιον του ΕΔΔΑ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Δεν υιοθετούνται τα σχόλια, καθόσον δεν συνάδουν με τη γενικότερη στόχευση του σχεδίου νόμου. Εν πάση περιπτώσει, ως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση που συνοδεύει το σχέδιο νόμου, η εφαρμογή της εννοίας της ασφαλούς τρίτης χώρας κατά την εξέταση αιτήματος παροχής διεθνούς προστασίας δύναται να αμφισβητηθεί από συγκεκριμένο αιτούντα, κατ' επίκληση συγκεκριμένων συνθηκών, στις οποίες ο ίδιος ευρίσκεται.

Άρθρο 87**(Άρθρα 36 και 37 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)****Ασφαλείς χώρες καταγωγής**

1. Ασφαλείς χώρες καταγωγής είναι:

α. Όσες περιλαμβάνονται στον κοινό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής του Συμβουλίου Ε.Ε..

β. Οι χώρες, πέραν εκείνων του στοιχείου (α), οι οποίες περιλαμβάνονται στον εθνικό κατάλογο ασφαλών χωρών καταγωγής, που καταρτίζεται και τηρείται σύμφωνα με την παράγραφο 5.

2. Μία χώρα μπορεί να χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής για τον αιτούντα, μόνον εφόσον μετά την εξέταση τους αίτησης αποδειχθεί ότι ο αιτών:

α. έχει την ιθαγένεια τους της χώρας ή είναι ανιθαγενής και είχε την προηγούμενη συνθήκη διαμονή του στη χώρα αυτή και

β. δεν επικαλείται σοβαρούς λόγους για να θεωρηθεί ότι η χώρα δεν είναι ασφαλής χώρα καταγωγής για τον ίδιο, υπό τους συγκεκριμένες συνθήκες υπό τους οποίες ευρίσκεται και όσον αφορά την αναγνώρισή του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας κατά τους κείμενες διατάξεις.

3. Μια χώρα θεωρείται ως ασφαλής χώρα καταγωγής αν, με βάση την ισχύουσα νομοθεσία και την εφαρμογή του δικαίου στο πλαίσιο της δημοκρατικού πολιτεύματος και των γενικών πολιτικών συνθηκών, καταδεικνύεται σαφώς ότι τα πρόσωπα τους συγκεκριμένες χώρες δεν υφίστανται δίωξη, γενικά και μόνιμα, τους ορίζεται στο άρθρο 9 του παρόντος νόμου., ούτε βασανιστήρια ή απάνθρωπη ή ταπεινωτική μεταχείριση ή τιμωρία, ούτε απειλή που προκύπτει από τη χρήση γενικευμένης βίας σε καταστάσεις διεθνούς ή εσωτερικής ένοπλης σύγκρουσης.

4. Για την εφαρμογή τους προηγούμενης παραγράφου λαμβάνεται μεταξύ άλλων υπόψη ο βαθμός στον οποίο παρέχεται προστασία κατά της δίωξης ή της κακομεταχείρισης μέσω:

α. Των σχετικών νομοθετικών και κανονιστικών διατάξεων της χώρας και του τρόπου εφαρμογής τους.

β. Της τήρησης των δικαιωμάτων και των ελευθεριών που προβλέπονται στην Ευρωπαϊκή Σύμβαση για την προάσπιση των δικαιωμάτων του ανθρώπου και των θεμελιωδών ελευθεριών (ΕΣΔΑ – Ν.δ. 53/1974, Α 256), στο Διεθνές Σύμφωνο για τα ατομικά και πολιτικά δικαιώματα (ν. 2462/1997, Α 25), ιδίως δε των δικαιωμάτων από τα οποία δεν χωρεί παρέκκλιση δυνάμει του άρθρου 15 παράγραφος 2 της ΕΣΔΑ, και στη Σύμβαση κατά των βασανιστηρίων και άλλων τρόπων σκληρής, απάνθρωπης ή ταπεινωτικής μεταχείρισης ή τιμωρίας (ν. 1782/1988, Α 116) και τους Διεθνούς Σύμβασης για τα Δικαιώματα του Παιδιού (ν. 2101/1992, Α 192).

γ. Της τήρησης της αρχής της μη επαναπροώθησης σύμφωνα με τη Σύμβαση της Γενεύης.

δ. Της πρόβλεψης μηχανισμού αποτελεσματικής προσφυγής κατά των παραβιάσεων των εν λόγω δικαιωμάτων και ελευθεριών.

5. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εξωτερικών, η οποία εκδίδεται κατόπιν εισήγησης του Διευθυντή της Υπηρεσίας Ασύλου, καθορίζονται οι χώρες καταγωγής που χαρακτηρίζονται ασφαλείς, σύμφωνα με το παρόν άρθρο. Τα στοιχεία που λαμβάνονται υπόψη, σύμφωνα με τα οριζόμενα στις προηγούμενες παραγράφους, για την έκδοση της ανωτέρω κοινής υπουργικής απόφασης πρέπει να είναι επίκαιρα και να προέρχονται από έγκυρες πηγές ενημέρωσης, ιδίως από επίσημες διπλωματικές πηγές της ημεδαπής και της αλλοδαπής, την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο, τη νομοθεσία των λοιπών κρατών μελών σε σχέση με την έννοια των ασφαλών χωρών, το Συμβούλιο της Ευρώπης, την Υπατη Αρμοστεία των Ηνωμένων Εθνών για τους Πρόσφυγες. Ο καθορισμός επανεξετάζεται υποχρεωτικά τον Νοέμβριο κάθε έτους. Αν διαπιστώνεται σημαντική αλλαγή της κατάστασης των ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε χώρα που έχει χαρακτηριστεί ως ασφαλής χώρα καταγωγής, ο χαρακτηρισμός επανεξετάζεται το ταχύτερο δυνατό και προ της παρέλευσης έτους, κατά το προηγούμενο εδάφιο. Για κάθε απόφαση χαρακτηρισμού ενημερώνεται η Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

ΣΧΟΛΙΑ**Σχόλιο 1:**

Διόρθωση του «...κατά τους δίωξης ή ΤΟΥΣ κακομεταχείρισης μέσω...» σε «της» (Το κείμενο έχει συχνά ορθογραφικά/τυπογραφικά)

Σχόλιο 2:

Η κατάρτιση καταλόγων «ασφαλών χωρών καταγωγής» με στόχο τη χρήση τους στην ταχύρρυθμη διαδικασία διέπει την πρακτική αρκετών ευρωπαϊκών χωρών (π.χ. Γερμανία, Γαλλία, Αυστρία, Βέλγιο, Λουξεμβούργο, Ολλανδία, Δανία, Ηνωμένο Βασίλειο, Ιρλανδία, Σλοβενία, Κροατία, Μάλτα, Ελβετία). Ωστόσο, επικρατούν σημαντικές διαφορές μεταξύ των καταλόγων των άνω κρατών. Με εξαίρεση τις χώρες όπως η Αλβανία, η Βοσνία, η Βόρεια Μακεδονία, το Κόσοβο, η Σερβία και το Μαυροβούνιο, οι οποίες συμπεριλαμβάνονται στους περισσότερους εν ισχύ καταλόγους «ασφαλών χωρών καταγωγής», δεν υπάρχει κοινή κρίση ανά την ΕΕ ως προς τη συνδρομή των κριτηρίων του αρ. 36 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου.

Η RSA επισημαίνει ότι η Υπηρεσία Ασύλου ήδη ακολουθεί ειδικά μέτρα για την ταχεία διεκπεραίωση αιτήσεων υπηκόων συγκεκριμένων χωρών, ιδίως με τη σύσταση Αυτοτελών Κλιμακίων Ασύλου αρμόδιων για την εξέταση ορισμένων εθνικοτήτων που διέπονται από χαμηλά ποσοστά αναγνώρισης, όπως το Πακιστάν, η Αλβανία και η Γεωργία. Δεν κρίνεται συνεπώς απαραίτητη η εφαρμογή της έννοιας της «ασφαλούς χώρας καταγωγής» στην ταχύρρυθμη διαδικασία, η οποία συνεπάγεται μείωση των διαδικαστικών εγγυήσεων που παρέχονται στους αιτούντες, ήτοι τεκμήριο αβάσιμης αίτησης, στενότερες προθεσμίες και άρση του ανασταλτικού αποτελέσματος των προσφυγών.

Για τους λόγους αυτούς, η RSA είναι αντίθετη με την κατάρτιση εθνικού καταλόγου «ασφαλών χωρών καταγωγής». Σε περίπτωση που διατηρηθεί η διάταξη του Σχεδίου Νόμου, κρίνεται απαραίτητη η συμπερίληψη στις πηγές πληροφοριών της παρ. 5 άλλων σχετικών διεθνών οργανισμών πέραν της UNHCR, καθώς και οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, προς πλήρη συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας στο αρ. 37, παρ. 3 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου.

Σχόλιο 3:

Πέραν της κατηγοροποίησης ασφαλής-μή ασφαλής για μία χώρα πρέπει να υπάρχει και η κατηγοριοποίηση της χώρας ως ΜΕΡΙΚΩΣ ασφαλούς, με την γεωγραφική έννοια.

Παραδείγματα

1) Η Συρία έχει και ασφαλείς και ανασφαλείς περιοχές. Η Σουηδία σταμάτησε το «αυτόματα ανασφαλής» αρχίζοντας γεωγραφικό διαχωρισμό από τον Αύγουστο βλ. <https://www.thelocal.se/20190829/sweden-scraps-automatic-asylum-for-syrians-after-six-years> με χάρτη

2) Το Αφγανιστάν ομοίως έχει το 56% της έκτασής του να ελέγχεται από την επίσημη κυβέρνηση, συνεπώς δεν μπορεί να χαρακτηριστεί ανασφαλές. βλ. <https://www.aljazeera.com/indepth/interactive/2016/08/afghanistan-controls-160823083528213.html> επίσης με χάρτη

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται.

Άρθρο 88**(Άρθρο 32 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)****Αβάσιμες αιτήσεις**

1. Η αρμόδια Αρχή Απόφασης απορρίπτει ως αβάσιμη την αίτηση, εφόσον θεμελιώσει ότι ο αιτών δεν πληροί τους προϋποθέσεις για να χαρακτηριστεί ως πρόσφυγας ή δικαιούχος επικουρικής προστασίας, κατά τους κείμενες διατάξεις.

2. Ως προδήλως αβάσιμες θεωρούνται όσες αβάσιμες αιτήσεις έχουν εξεταστεί με την διαδικασία της παραγράφου 9 του άρθρου 83 και ειδικότερα εφόσον:

(α) αιτών, κατά την υποβολή τους αίτησης και τη διεξαγωγή τους συνέντευξης, κάνει επίκληση λόγων που προδήλως δεν συνάδουν με την ιδιότητα του πρόσφυγα ή του δικαιούχου επικουρικής προστασίας

(β) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87 του παρόντος,

(γ) όταν ο αιτών έχει παρουσιάσει προδήλως ασυνεπείς και αντιφατικές πληροφορίες ή σαφώς ψευδείς ή προφανώς απίθανες πληροφορίες, οι οποίες έρχονται σε αντίθεση με επαρκώς τεκμηριωμένες πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής, καθιστώντας έτσι σαφώς μη πειστική τη δήλωσή του ως τους το εάν πληροί τους προϋποθέσεις που απαιτούνται για το χαρακτηρισμό του ως δικαιούχου διεθνούς προστασίας δυνάμει του παρόντος νόμου,

(δ) ο αιτών παραπλάνησε τους Αρχές με την παρουσίαση ψευδών πληροφοριών ή εγγράφων ή με την απόκρυψη σχετικών πληροφοριών ή εγγράφων όσον αφορά την ταυτότητα ή/και την εθνικότητά του, που μπορούσαν να επηρεάσουν αρνητικά την απόφαση,

(ε) είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό τους ταυτότητας ή τους ιθαγένειάς του,

(στ) ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του,

(ζ) ο αιτών αρνείται να συμμορφωθεί με την υποχρέωση λήψης των δακτυλικών αποτυπωμάτων του, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 603/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, τους 26^{ης} Ιουνίου 2013,

(η) ο αιτών εισήλθε παράνομα στη χώρα ή παρέτεινε παράνομα τη διαμονή του και, χωρίς σοβαρό λόγο, δεν παρουσιάσθηκε τους αρχές ή δεν υπέβαλε αίτηση για διεθνή προστασία το συντομότερο δυνατό, δεδομένων των συνθηκών τους εισόδου του,

(θ) ο αιτών ενδέχεται για σοβαρούς λόγους, να θεωρείται ότι συνιστά κίνδυνο για την εθνική ασφάλεια ή τη δημόσια τάξη ή είχε κατά το παρελθόν απελαθεί για λόγους δημόσιας ασφάλειας ή δημόσιας τάξης,

(ι) ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία είναι απαράδεκτη σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 89,

ΣΧΟΛΙΑ**Σχόλιο 1:**

(ι) ο αιτών έχει υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας, η οποία είναι απαράδεκτη σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 89. Αν έχει ήδη κριθεί η μεταγενέστερη αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη, γιατί θα εξετασθεί και θα κριθεί ως αβάσιμη;

Σχόλιο 2:

(ε) είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό τους ταυτότητας ή τους ιθαγένειάς του. Είναι πολύ προβληματικό να κρίνεται ως αβάσιμη η αίτηση ενός αιτούντα επειδή πιθανολογείται η κακοπιστία του, δηλαδή ένα ηθικό μέγεθος το οποίο, δύσκολα αποδεικνύεται. Υπάρχει ο κίνδυνος κάθε απώλεια εγγράφου να θεωρείται ως κακόπιστη και να έχει το βάρος απόδειξης της καλοπιστίας του ο ίδιος ο αιτών.

Σχόλιο 3:

Παρ2 (β) ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής σύμφωνα με το άρθρο 87 του παρόντος. Μόνο και μόνο επειδή ο αιτών προέρχεται από ασφαλή χώρα καταγωγής, δε σημαίνει ότι δεν πρέπει να έχει εξατομικευμένη κρίση επί του αιτήματός του και εκ των προτέρων να κρίνεται ως αβάσιμο. Παρά τα χαμηλά ποσοστά αναγνώρισης που έχουν οι χώρες Αλβανία, Γεωργία ή Πακιστάν, έχουν υπάρξει περιπτώσεις που έχουν δοθεί άσυλο σε πολίτες αυτών των κρατών με πιο πρόσφατη την απόφαση 166/2018 της 8ης Επιτροπής Προσφυγών, με την οποία αναγνωριζόταν το καθεστώς πρόσφυγα σε αιτούντα από το Πακιστάν, για αποδιδόμενες θρησκευτικές πεποιθήσεις. Θα είναι άδικο για κάποιον που έχει πραγματικό φόβο δίωξης να θεωρηθεί εκ των προτέρων το αίτημά του ως αβάσιμο, λόγω προέλευσης από ασφαλή χώρα καταγωγής.

Σχόλιο 4:

Απαραίτητο να προσδιοριστούν με μεγαλύτερη σαφήνεια οι περιπτώσεις στις οποίες μια αίτηση δύναται να θεωρείται προδήλως αβάσιμη, ιδίως ενόψει των σοβαρότατων συνεπειών μιας τέτοιας απόφασης (π.χ. μη ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής). Για παράδειγμα, με ποια κριτήρια δύναται να θεωρηθεί ότι «(ε) είναι πιθανόν ότι ο αιτών έχει καταστρέψει ή πετάξει κακόπιστα έγγραφο ταυτότητας ή ταξιδιωτικό έγγραφο που θα βοηθούσε στον προσδιορισμό τους ταυτότητας ή τους ιθαγένειάς του», ή ότι «(στ) ο αιτών έχει υποβάλει την αίτηση μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του». (παρ. 6)

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Δεν υιοθετούνται τα σχόλια, καθόσον πρόκειται για αυτούσια μεταφορά της οδηγίας.

Άρθρο 89

(Άρθρα 40 έως 42 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Μεταγενέστερες αιτήσεις

1. Σε περίπτωση μεταγενέστερης αίτησης οι Αρμόδιες Αρχές Απόφασης εξετάζουν τα στοιχεία τους μεταγενέστερης αίτησης, σε συνδυασμό με τα στοιχεία του φακέλου τους προγενέστερης αίτησης.

2. Η μεταγενέστερη αίτηση εξετάζεται εντός πέντε (5) ημερών και, στις περιπτώσεις της παραγράφου 9 εντός δυο (2) ημερών, κατ' αρχάς σε προκαταρκτικό στάδιο, κατά το οποίο ερευνάται εάν έχουν προκύψει ή έχουν υποβληθεί από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία τα οποία ο αιτών χωρίς υπαιτιότητα του δεν μπόρεσε να επικαλεστεί κατά την εξέταση της προγενέστερης αίτησης στον πρώτο βαθμό αλλά ούτε και με την προσφυγή του

σύμφωνα με το άρθρο 92, και τα οποία επηρεάζουν την κρίση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας. Κατά το στάδιο αυτό ο αιτών υποβάλλει γραπτώς στις αρμόδιες Αρχές Παραλαβής τα τυχόν νέα στοιχεία που προσκομίζει χωρίς να πραγματοποιηθεί συνέντευξη.

3. Οι αρμόδιες Αρχές Παραλαβής διασφαλίζουν τους αιτούντες, των οποίων η αίτηση εξετάζεται, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην προηγούμενη παράγραφο, ότι απολαμβάνουν των εγγυήσεων που αναφέρονται στο άρθρο 69 παράγραφος 1 (α), (β), (γ), (ε) και (στ) του παρόντος.

4. Εάν κατά την προκαταρκτική εξέταση τους παραγράφου 2 υποβληθούν από τον αιτούντα νέα ουσιώδη στοιχεία, τα οποία ο αιτών χωρίς υπαιτιότητα του δεν μπόρεσε να επικαλεστεί ούτε κατά την εξέταση της προγενέστερης αίτησης ούτε με την προσφυγή του σύμφωνα με το άρθρο 92 και τα οποία επηρεάζουν την κρίση επί της αίτησης διεθνούς προστασίας, η αίτηση κρίνεται παραδεκτή, εξετάζεται περαιτέρω σύμφωνα με τις διατάξεις του παρόντος Μέρους και του χορηγείται δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία. Σε αντίθετη περίπτωση η αίτηση απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

5. Η διαδικασία του παρόντος άρθρου μπορεί να εφαρμόζεται επίσης και στην περίπτωση μέλους της οικογένειας του αιτούντος, το οποίο υποβάλλει αίτηση αφού έχει συναινέσει, σύμφωνα με το άρθρο 65 παράγραφος 5, να υποβληθεί αίτηση εξ ονόματός του. Στην περίπτωση αυτή, η προκαταρκτική εξέταση, που αναφέρεται στην παράγραφο 2, αφορά στην ενδεχόμενη ύπαρξη στοιχείων που να δικαιολογούν την υποβολή χωριστής αίτησης εκ μέρους του εξαρτωμένου προσώπου. Κατ' εξαίρεση πραγματοποιείται συνέντευξη για τον σκοπό αυτό.

6. Αίτηση διεθνούς προστασίας που υποβάλλεται χωρίς να έχει εκδοθεί τελεσίδικη απόφαση επί προγενέστερης αίτησης του ίδιου αιτούντα θεωρείται ως συμπληρωματικό στοιχείο της αρχικής και δεν υπάγεται στις διατάξεις του παρόντος άρθρου.

7. Όμοια μεταγενέστερη αίτηση χωρίς την προσκόμιση νέων στοιχείων απορρίπτεται ως απαράδεκτη με βάση την αρχή του δεδικασμένου, χωρίς ακρόαση, σύμφωνα με το τελευταίο εδάφιο της παραγράφου 2 του παρόντος.

8. Αν ο αιτών, έναντι του οποίου πρέπει να εκτελεστεί απόφαση μεταφοράς, σύμφωνα με τον Κανονισμό 604/2013, υποβάλει μεταγενέστερη αίτηση, αυτή εξετάζεται από το αρμόδιο κράτος, σύμφωνα με τον Κανονισμό αυτό.

9. Μέχρι την ολοκλήρωση τους διοικητικής διαδικασίας εξέτασης της αίτησης κατά το προκαταρκτικό στάδιο, αναστέλλεται η εκτέλεση κάθε μέτρου απέλασης, επιστροφής ή καθ' οιονδήποτε τρόπο απομάκρυνσης. Ομοίως, κατά το παραπάνω στάδιο, δεν εκτελείται απόφαση έκδοσης εφόσον ο αιτών επικαλείται φόβο δίωξης στο εκζητούν κράτος. Κατ' εξαίρεση το προηγούμενο εδάφιο δεν εφαρμόζεται και η παραμονή στη χώρα του αιτούντος δεν επιτρέπεται: (α) αν πρόκειται για πρώτη μεταγενέστερη αίτηση η οποία απορρίπτεται ως απαράδεκτη σύμφωνα με τις παραγράφους 2 ή 7 απλώς για να καθυστερήσει ή να παρεμποδίσει την απόφαση εκτέλεσης απομάκρυνσης, (β) αν πρόκειται για δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη αίτηση κρίνεται απαράδεκτη σύμφωνα με τις παραγράφους 2 ή 7 ή μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης με την οποία απορρίπτεται η εν λόγω αίτηση ως αβάσιμη. Στις περιπτώσεις του προηγούμενου εδαφίου τυγχάνει εφαρμογής το άρθρο 104. Η παρούσα παράγραφος εφαρμόζεται μόνο όταν η αποφαινόμενη αρχή θεωρεί ότι η απόφαση επιστροφής δεν θα οδηγήσει σε άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση κατά παράβαση των διεθνών και ευρωπαϊκών υποχρεώσεων του κράτους.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Παρ. 2 – Προκειμένου να τηρηθούν οι ιδιαίτερα περιοριστικές προθεσμίες για την εξέταση μεταγενέστερης αίτησης σε προκαταρκτικό στάδιο σε περίπτωση που η προγενέστερη αίτηση είχε κατατεθεί σε υπηρεσία της Ελληνικής Αστυνομίας θα ήταν χρήσιμο να προστεθεί πρόβλεψη άμεσης αποστολής των περιεχομένων του σχετικού φακέλου στην

αρμόδια Αρχή Απόφασης σε ηλεκτρονική μορφή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το σχόλιο δεν υιοθετείται.

**ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ε
ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΕΣ ΣΤΑ ΣΥΝΟΡΑ**

Άρθρο 90

(Άρθρο 43 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Διαδικασίες στα σύνορα

1. Στις περιπτώσεις που υποβάλλονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα και τις ζώνες διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας, οι αιτούντες απολαμβάνουν των δικαιωμάτων και των εγγυήσεων των διατάξεων των άρθρων 69, 71, 75 και 47 του παρόντος νόμου. Οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας που υποβάλλονται κατά το προηγούμενο εδάφιο εξετάζονται ως προς το παραδεκτό ή/και ως προς την ουσία τους.

2. Αν δεν ληφθεί απόφαση εντός είκοσι οκτώ (28) ημερών από την ημερομηνία κατάθεσης της αίτησης, επιτρέπεται στον αιτούντα η είσοδος και παραμονή του στο εσωτερικό της χώρας, προκειμένου να εξετασθεί η αίτησή του σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις του παρόντος.

3. Σε περίπτωση μαζικών αφίξεων αφίξεων υπηκόων τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι υποβάλλουν αιτήσεις διεθνούς προστασίας στα σύνορα ή σε ζώνη διέλευσης λιμένων ή αερολιμένων της χώρας ή ενόσω παραμένουν σε Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, με αποτέλεσμα να είναι αδύνατη στην πράξη η εκεί εφαρμογή της παραγράφου 1, οι εν λόγω διαδικασίες μπορούν να εφαρμόζονται επίσης όπου και επί όσο χρονικό διάστημα φιλοξενούνται κανονικά οι συγκεκριμένοι υπήκοοι τρίτων χωρών ή ανιθαγενείς σε σημεία πλησίον των συνόρων ή της ζώνης διέλευσης. Επίσης στην περίπτωση αυτή με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Εθνικής Αμυνας εφαρμόζονται τα παρακάτω:

α. Η καταγραφή της αίτησης διεθνούς προστασίας, οι επιδόσεις των αποφάσεων και λοιπών διαδικαστικών εγγράφων, καθώς και η παραλαβή προσφυγών μπορεί να πραγματοποιείται από προσωπικό της Ελληνικής Αστυνομίας ή προσωπικό των Ενόπλων Δυνάμεων.

β. Η συνέντευξη με τους αιτούντες διεθνή προστασία, δύναται να διενεργείται και από προσωπικό της Ευρωπαϊκής Υπηρεσίας Υποστήριξης για το Άσυλο ή άλλων αρχών.

γ. Η απόφαση του πρώτου βαθμού εκδίδεται υποχρεωτικά εντός δύο (2) ημερών. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής είναι τριών (3) ημερών. Η προσφυγή προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός τριών (3) ημερών. Η προθεσμία για την ειδοποίηση του αιτούντος σε περίπτωση προφορικής ακρόασης και για την κατάθεση τυχόν υπομνήματος μετά την εξέταση της προσφυγής είναι μίας (1) ημέρας. Η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικά εντός πέντε (5) ημερών.

4. Με την κοινή απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη και του Υπουργού Εθνικής Άμυνας της προηγούμενης παραγράφου δύναται να ρυθμίζεται κάθε λεπτομέρεια που αφορά στην εφαρμογή του παρόντος.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Παρ. 3 – Δεν διευκρινίζεται επαρκώς η έννοια «σημεία πλησίον των συνόρων». Θα μπορούσε για παράδειγμα η διαδικασία του συγκεκριμένου άρθρου να εφαρμοστεί στην περίπτωση φιλοξενίας αιτούντων στην περιοχή της Ηπείρου ή της πόλης της Πάτρας?

Σχόλιο 2:

Το αρ. 90, παρ. 1 του Σχεδίου Νόμου διευκρινίζει ότι, στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα, οι αιτήσεις ασύλου «εξετάζονται ως προς το παραδεκτό ή/και ως προς την ουσία τους». Η διατύπωση αυτή είναι αντίθετη με το αρ. 43, παρ. 1 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου.

Η Οδηγία προβλέπει «καλά καθορισμένες περιστάσεις» υπό τις οποίες επιτρέπεται στις αρχές η εξέταση των αιτήσεων στα σύνορα. Απαριθμεί δε δύο μόνο σημεία που δύνανται να εξετάζονται στην εν λόγω διαδικασία: το παραδεκτό της αίτησης αφ' ενός, και την ουσία της όταν συντρέχει ένας εκ των λόγων εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας δυνάμει του αρ. 31, παρ. 8 αφ' ετέρου. Επομένως, όσον αφορά την κατ' ουσίαν εξέταση των αιτήσεων, η εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα απαγορεύεται αν οι αρμόδιες αρχές δεν έχουν εντοπίσει εκ των προτέρων ότι ο αιτών εμπίπτει σε μία από τις κατηγορίες που προβλέπει το αρ. 31, παρ. 8 της Οδηγίας – βλ. παραπάνω σχετικά με το αρ. 83, παρ. 9 του Σχεδίου Νόμου. Καθίσταται έτσι σαφές στο ευρωπαϊκό δίκαιο ότι η διαδικασία των συνόρων δεν αποτελεί κατάλληλο πλαίσιο για την πλήρη εξέταση της υπαγωγής του αιτούντος στη διεθνή προστασία και δεν δύναται να χρησιμοποιείται προς τούτο.

Όσον αφορά την κατ' εξαίρεση εφαρμογή της διαδικασίας στα σύνορα σε περίπτωση μαζικών αφίξεων, το αρ. 90, παρ. 3 προβαίνει σε περαιτέρω εκπτώσεις στις εγγυήσεις που παρέχονται στη διαδικασία, αντίθετα με την υποχρέωση τήρησης των βασικών αρχών και εγγυήσεων του Κεφαλαίου II της Οδηγίας. Στην περ. γ' επιχειρείται νέα σύντμηση των προθεσμιών της διαδικασίας, με προθεσμία τριών μόνο ημερών, έναντι πέντε υπό το ισχύον νομικό πλαίσιο, για την κατάθεση προσφυγής κατά απορριπτικής απόφασης. Δεδομένου του εξαιρετικά συντόμου της προθεσμίας, σε συνδυασμό με την προτεινόμενη υποχρέωση υποβολής δικογράφου κρίνεται αδύνατη η πρόσβαση των αιτούντων σε πραγματική προσφυγή στην κατ' εξαίρεση διαδικασία στα σύνορα, κατά παράβαση του αρ. 43, παρ. 1 της Οδηγίας και του αρ. 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ. Κρίνεται εξίσου αδύνατη η δυνατότητα των αρχών να παρέχουν «επαρκή υποστήριξη», συμπεριλαμβανομένου αρκετού χρόνου, στους αιτούντες που χρήζουν ειδικών διαδικαστικών εγγυήσεων στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα. Σύμφωνα με τη νομολογία του ΔΕΕ, η προθεσμία δεκαπέντε ημερών θεωρείται εύλογος χρόνος για την κατάθεση προσφυγής κατά απόρριψης της αίτησης ασύλου ως προδήλως αβάσιμης.

Σχόλιο 3:

Άρθρο 90, παρ.1: Η περιοριστική αναφορά του εν λόγω άρθρου στα δικαιώματα και εγγυήσεις των διατάξεων των άρθρων 69, 71, 75 και 47 του παρόντος νόμου, δημιουργεί εύλογες αμφιβολίες ως προς την τήρηση στη διαδικασία συνόρων των δικαιωμάτων και εγγυήσεων που προβλέπονται σε άλλα άρθρα του νόμου (π.χ. άρθρ. 43-44, 48, 49, 51-56, 58-61, 7-77, 82-83 κτλ.)

Άρθρο 90, παρ.3. Οι προθεσμίες της παραγράφου 3 κρίνονται ασφυκτικές, ιδίως υπό το φως των ιδιαίτερων συνθηκών που επικρατούν στα σημεία εισόδου. Η 3ήμερη προθεσμία για τη σύνταξη της προσφυγής είναι ανέφικτη, τόσο λόγω της αντικειμενικής αδυναμίας επικοινωνίας με τον προσφεύγοντα, μελέτης, έρευνας, μετάφρασης των σχετικών πηγών και εγγράφων και σύνταξης της προσφυγής στο ιδιαίτερος βραχύ αυτό χρονικό διάστημα,

καθώς και λόγω της αδυναμίας της Διοίκησης να εξυπηρετήσει τους νομικούς εκπροσώπους στο διάστημα αυτό (π.χ. να χορηγήσει αντίγραφα διοικητικού φακέλου του προσφεύγοντος, συμπεριλαμβανομένης της ηχητικής καταγραφής, και να παραλάβει τις σχετικές προσφυγές). Ενδεικτικά αναφέρεται ότι το μέσο χρονικό διάστημα για τη λήψη αντιγράφων της ηχητικής καταγραφής της συνέντευξης του προσφεύγοντος είναι ένας μήνας. Επιπλέον, η έως τώρα εμπειρία έχει καταδείξει ότι η παροχή δωρεάν νομικής συνδρομής στα σύνορα είναι ιδιαίτερα περιορισμένη, ιδίως όσον αφορά στις διαδικασίες ενώπιον της Αρχής Προσφυγών. Άλλωστε, ο προσδιορισμός της ημερομηνίας συζήτησης της προσφυγής εντός 3 ημερών από την κατάθεση της αίτησης καθιστά αδύνατη τη νομική εκπροσώπηση του προσφεύγοντος ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών, δεδομένου ότι δεν είναι δυνατή η μετάβαση των νομικών εκπροσώπων από τα σύνορα στην Αθήνα σε αυτό το εξαιρετικά βραχύ χρονικό διάστημα. Επιπροσθέτως, οι εν λόγω προθεσμίες έρχονται σε αντίθεση με μια σειρά προθεσμιών που προβλέπονται σε άλλα σημεία του σχεδίου νόμου. Για παράδειγμα, η 3ήμερη προθεσμία για την κατάθεση προσφυγής έρχεται σε αντίθεση με την 7ήμερη προθεσμία για τη διαδικασία συνόρων που προβλέπεται στο άρθρο 92(1)(γ). Επιπλέον, ο προσδιορισμός της συζήτησης της προσφυγής εντός των 3 ημερών από την κατάθεσή, όπως προβλέπεται στο άρθρο 90, παρ. 3, περ. γ' έρχεται σε αντίθεση με τις εξής προθεσμίες: • «Σε κάθε περίπτωση απαιτείται βεβαίωση του Προϊσταμένου της Δομής Υποδοχής ή Φιλοξενίας η οποία αποστέλλεται στην Επιτροπή έως την προτεραιία της συζήτησης της υπόθεσης ότι οι αιτούντες διαμένουν πράγματι κατά την ημέρα της συζήτησης της προσφυγής τους σε αυτήν η οποία αποστέλλεται στην Αρχή Προσφυγών με κάθε πρόσφορο τρόπο» (Άρθρο 78, παρ. 3) • «Οι αρχές παραλαβής διαβιβάζουν στην Αρχή Προσφυγών αμελλητί το αργότερο δε εντός δύο (2) εργασίμων ημερών τον ηλεκτρονικό και εν συνεχεία τον διοικητικό φάκελο οι οποίοι εμπεριέχουν μεταξύ άλλων το πρωτότυπο της προσφυγής και τα οποιαδήποτε συνημμένα σε αυτήν έγγραφα» (Άρθρο 94, παρ. 3) • «Οι βοηθοί εισηγητές αναλαμβάνουν την σύνταξη αναλυτικής και εμπεριστατωμένης έκθεσης που περιέχει α) καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών και αντιστοίχισης αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής και β) απάντηση επί των ισχυρισμών η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών έως την προτεραιία της συζήτησης» (Άρθρο 95, παρ. 5) • «Το έκθεμα κοινοποιείται στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, μαζί με τους σχετικούς διοικητικούς φακέλους, πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα συζήτησης των προσφυγών» (Άρθρο 96, παρ. 3) • «Ο προσφεύγων δύναται να καταθέσει υπόμνημα για την ανάπτυξη των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών το αργότερο τρεις (3) ημέρες πριν από τη συζήτηση της προσφυγής. Με το ίδιο υπόμνημα μπορεί να προβάλει και οψιφανείς και οψιγενείς ισχυρισμούς. Στην ίδια προθεσμία οφείλει και να προσκομίσει τα αποδεικτικά των ισχυρισμών του στοιχεία.» (Άρθρο 99)

Σχόλιο 4:

90 παρ. 3 γ' : «Η προθεσμία για την άσκηση προσφυγής είναι τριών (3) ημερών. Η προσφυγή προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός τριών (3) ημερών». Εξαιρετικά σύντομη προθεσμία που παραβιάζει το δικαίωμα σε πραγματική προσφυγή και προφανώς ανίκανη να διασφαλίσει την προστασία απέναντι στην αυθαίρετη επαναπροώθηση. Η διάταξη έρχεται σε ευθεία αντίθεση με τις εύλογες προθεσμίες που προβλέπει η οδηγία 2013/32/εε και τη ρητή επιταγή της οι προθεσμίες αυτές να μην καθιστούν αδύνατη ή υπερβολικά δυσχερή την άσκηση του δικαιώματος σε πραγματική προσφυγή. Η προθεσμία των 3 ημερών σε συνδυασμό με την επί ποινή απαραδέκτου αναγραφή των λόγων της προσφυγής του άρθρου 93 καθιστά πρακτικά αδύνατη την προετοιμασία της προσφυγής και στην ουσία εμποδίζει την άσκησή της. Σε ένα τόσο σύντομο χρονικό διάστημα είναι πρακτικά αδύνατο ο/η αιτών/ούσα να συγκεντρώσει όλα τα στοιχεία που χρειάζονται για την υποστήριξη του αιτήματος και την απόδειξη των ισχυρισμών του/της, αλλά και να τύχει νομικής συνδρομής, που κρίνεται εξ ορισμού απαραίτητη για την προβολή των λόγων της

προσφυγής, τη στιγμή μάλιστα που το κρατικό σύστημα δωρεάν νομικής βοήθειας στα σημεία αυτά υπολειτουργεί αλλά και οι οργανώσεις της κοινωνίας των πολιτών σε καμία περίπτωση δεν επαρκούν. Ιδίως δε στις περιπτώσεις αιτούντων που βρίσκονται υπό καθεστώς περιορισμού της ελευθερίας εντός του ΚΥΤ ή εντός κλειστού κέντρου κράτησης ή σε κρατητήρια, οι αιτήσεις μάλιστα των οποίων εξετάζονται κατά απόλυτη προτεραιότητα εντός 15 ημερών αλλά και στις περιπτώσεις των ευάλωτων αιτούντων άσυλο που εσφαλμένα δεν εξαιρούνται από τις εξαιρετικά σύντομες διαδικασίες του άρθρου 90 οι αιτήσεις των οποίων εξετάζονται επίσης κατά προτεραιότητα, είναι εμφανές ότι σκοπός της διάταξης αυτής είναι να καταστήσει την άσκηση παραδεκτής προσφυγής αδύνατη. Περαιτέρω, ο/η αιτών/ούσα στερείται του δικαιώματος υποβολής υπομνήματος επί της προσφυγής του άρθρου 99 το οποίο υποβάλλεται 3 μέρες πριν τη συζήτηση της προσφυγής καθώς η συζήτηση προσδιορίζεται 3 μέρες μετά την κατάθεση της προσφυγής.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια γίνονται δεκτά και το τελευταίο εδάφιο της παρ. 1 αναδιατυπώνεται ως εξής: «Οι αιτήσεις διεθνούς προστασίας, που υποβάλλονται κατά το προηγούμενο εδάφιο δύναται να εξετάζονται ως προς το παραδεκτό και ως προς την ουσία εφόσον συντρέχει περίπτωση εφαρμογής της παραγράφου 9 του άρθρου 83». Περαιτέρω η περίπτωση (γ') της παραγράφου 3 τροποποιείται ως προς τις προθεσμίες ως εξής: «Η απόφαση του πρώτου βαθμού εκδίδεται υποχρεωτικά εντός επτά (7) ημερών. Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής είναι επτά (7) ημερών. Η προσφυγή προσδιορίζεται υποχρεωτικά εντός (4) ημερών. Η προθεσμία για την ειδοποίηση του αιτούντος σε περίπτωση προφορικής ακρόασης και για την κατάθεση τυχόν υπομνήματος μετά την εξέταση της προσφυγής είναι μίας (1) ημέρας. Η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικά εντός επτά (7) ημερών».

ΚΕΦΑΛΑΙΟ Ζ ΔΕΥΤΕΡΟΒΑΘΜΙΑ ΔΙΑΔΙΚΑΣΙΑ ΕΞΕΤΑΣΗΣ

Άρθρο 92

(Άρθρο 46 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Δικαίωμα άσκησης προσφυγής

1. Ο αιτών δικαιούται να ασκήσει την προβλεπόμενη ενδικοφανή προσφυγή της παραγράφου 5 του άρθρου 7 του ν.4375/2016 ενώπιον της Αρχής Προσφυγών του άρθρου 4 του Ν. 4375/2016:

α. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή με την οποία ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας, καθώς και κατά της απόφασης με την οποία χορηγείται καθεστώς επικουρικής προστασίας, κατά το μέρος που αφορά τη μη αναγνώριση του αιτούντος ως πρόσφυγα, εντός τριάντα (30)

ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο αιτών έλαβε γνώση κατά το άρθρο 82.

β. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία ή ως απαράδεκτη κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 83 παράγραφος 7 και 100 αντίστοιχα, καθώς και στις περιπτώσεις που η προσφυγή υποβάλλεται ενώ ο αιτών τελεί υπό κράτηση, εντός είκοσι (20) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο αιτών έλαβε γνώση κατά το άρθρο 82. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτη βάσει του άρθρου 84 παράγραφος 1 (β), η προσφυγή ασκείται εντός της ως άνω προθεσμίας και λογίζεται ότι στρέφεται και κατά της σχετικής πράξης μεταφοράς και εφαρμογή των σχετικών διατάξεων του Κανονισμού (ΕΕ) 604/2013 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου.

γ. Κατά της απόφασης που απορρίπτει αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 90 ή που η προσφυγή υποβάλλεται ενώ ο αιτών βρίσκεται σε διαδικασία Υποδοχής και Ταυτοποίησης, εντός επτά (7) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο αιτών έλαβε γνώση κατά το άρθρο 82.,

δ. Κατά της απόφασης που απορρίπτει μεταγενέστερη αίτηση ως απαράδεκτη, κατά το άρθρο 83 παρ. 1 περ. ε' του παρόντος, η προσφυγή ασκείται εντός πέντε (5) ημερών από την επίδοση της απόφασης.

2. Το δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία, με την επιφύλαξη εφαρμογής της διαδικασίας του άρθρου 89 του παρόντος, χορηγείται εκ νέου σε περίπτωση άσκησης προσφυγής εφαρμοζόμενων ανάλογα των διατάξεων του άρθρου 69 παράγραφος 1 του παρόντος ως προς τη διάρκεια ισχύος. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής μετά την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, η διάρκεια του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία περιορίζεται υποχρεωτικά με απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του παρόντος, σε 15 ημέρες. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 91, επιστρέφεται στον προσφεύγοντα η άδεια διαμονής του.

3. Κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση προσφυγής και μέχρι την επίδοση της απόφασης επ' αυτής, αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του αιτούντος, με την επιφύλαξη των εξαιρέσεων του άρθρου 103.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

-Παρ. 1. γ. – Η προθεσμία υποβολής προσφυγής των επτά (7) ημερών από την επίδοση της απόφασης ή από τότε που τεκμαίρεται ότι ο αιτών έλαβε γνώση κατά το άρθρο 82 έρχεται σε αντίθεση με την πρόβλεψη του άρθρου 90 παρ. 3 στ. γ. του ίδιου σχεδίου νόμου όπου αναφέρεται ότι «Η προθεσμία για την άσκηση της προσφυγής είναι τριών (3) ημερών.».

-Παρ. 1. δ. – Το εδάφιο «...κατά το άρθρο 83 παρ. 1 περ. ε' του παρόντος...» θα πρέπει να αντικατασταθεί με την ορθή αναφορά «...κατά το άρθρο 84 παρ. 1 περ. ε' του παρόντος...» .

-Παρ. 2 – Το εδάφιο «...εφαρμοζόμενων ανάλογα των διατάξεων του άρθρου 69 παράγραφος 1 του παρόντος ως προς την διάρκεια ισχύος.» είναι λανθασμένο και θα πρέπει να αντικατασταθεί με το ορθό «...εφαρμοζόμενων ανάλογα των διατάξεων του άρθρου 70 παράγραφος 1 του παρόντος ως προς την διάρκεια ισχύος.».

-Παρ. 2 – Το εδάφιο «...η διάρκεια του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία περιορίζεται υποχρεωτικά με απόφαση της παραγράφου 1 του άρθρου 69 του παρόντος, σε 15 ημέρες.» είναι λανθασμένο και θα πρέπει να αντικατασταθεί με το ορθό «...η διάρκεια του δελτίου αιτούντος διεθνή προστασία περιορίζεται υποχρεωτικά με απόφαση της παραγράφου 3 του άρθρου 70 του παρόντος, σε 15 ημέρες.».

Σχόλιο 2:

Το άρθρο 103 του σχεδίου νόμου ορίζει « Η απόφαση επιδίδεται σύμφωνα με το άρθρο 82". Δεν προβλέπει καμιά εξαίρεση. Η ασφάλεια δικαίου επιβάλλει να υπάρξει παραπομπή σε διάταξη του σχεδίου νόμου που προβλέπει εξαιρέσεις.

Σχόλιο 3:

Συστάθηκαν και λειτουργούν 20 Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών. Ποιος ο λόγος να εδρεύουν ΟΛΕΣ στην Αθήνα; Τι δεν καταλαβαίνω; Γιατί το Υπουργείο τις θέλει απολύτως συγκεντρωμένες και εγώ αποκεντρωμένες; Η αποκέντρωση των Επιτροπών νομίζω ότι θα αύξανε την ταχύτητά τους και θα επέτρεπε και δικαστές της επαρχίας να μετάσχουν σ' αυτές.

Σχόλιο 4:

Μη ρεαλιστικές προθεσμίες κατάθεσης προσφυγής για τη νομική συνδρομή (η διαδικασία περιλαμβάνει αίτηση, ανάθεση, συνάντηση, παραλαβή φακέλου, συλλογή εγγράφων, πιθανή παραπομπή για πιστοποίηση βασανιστηρίων, ιατρικών εξετάσεων κλπ., και σύνταξη δικογράφου-προσφυγής και υπομνήματος και ξανά συνάντηση είτε για παράδοση της προσφυγής είτε για συνεπικουρούμενη κατάθεσή της).

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

**Το σχόλιο 1 γίνεται δεκτό και αναδιατυπώνεται σχετικώς το άρθρο 90.
Τα λοιπά σχόλια δεν υιοθετούνται.**

Άρθρο 93**Περιεχόμενο Προσφυγής**

Η προσφυγή ασκείται με έγγραφο το οποίο μνημονεύει α) το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, ακριβή διεύθυνση της κατοικίας ή διαμονής του προσφεύγοντος, β) το όνομα, επώνυμο, πατρώνυμο και την ακριβή διεύθυνση της κατοικίας και του χώρου εργασίας του εκπροσώπου του και αν υπάρχουν του δικαστικού πληρεξουσίου και του αντικλήτου του, γ) τον τόπο και τον χρόνο της σύνταξής του, δ) την προσβαλλόμενη απόφαση, ε) τους συγκεκριμένους λόγους στους οποίους στηρίζεται η προσφυγή. Περιλαμβάνει δε δήλωση συναίνεσης ή εναντίωσης για τη δημόσια συνεδρίαση της υπόθεσης του. Σε περίπτωση μη υποβολής σχετικής δήλωσης η υπόθεση σε κάθε περίπτωση συζητείται κεκλεισμένων των θυρών. Σε περίπτωση που το έγγραφο της προσφυγής δεν αναφέρει τα ως άνω στοιχεία η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη.

ΣΧΟΛΙΑ**Σχόλιο 1:**

Όπως προβλέπεται τόσο στο αρ. 20 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου όσο και στο αρ. 71, παρ. 3 του Σχεδίου Νόμου, η Ελλάδα υποχρεούται να παρέχει δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση στους αιτούντες διεθνή προστασία στη διαδικασία ενώπιον της Αρχής Προσφυγών.

Ωστόσο, η άνω υποχρέωση δεν τηρείται στην πράξη, λόγω σημαντικών και συστηματικά καταγεγραμμένων κενών στην αποτελεσματική παροχή νομικής συνδρομής δυνάμει της Υπουργικής Απόφασης 12205/2016. Σύμφωνα με τα τελευταία στοιχεία της Υπηρεσίας Ασύλου, το Μητρώο Δικηγόρων αρμόδιων για την παροχή νομικής συνδρομής σε αιτούντες άσυλο περιλαμβάνει 38 εγγεγραμμένους δικηγόρους ανά την επικράτεια. Μόνο κατά τους πρώτους οκτώ μήνες του 2019, ωστόσο, κατατέθηκαν 9.953 νέες προσφυγές ενώπιον της Αρχής Προσφυγών. Λαμβάνοντας υπόψη μόνο τις προσφυγές που κατατέθηκαν φέτος, ο

αριθμός αυτός συνεπάγεται αναλογία ενός δικηγόρου ανά 262 αιτούντες. Είναι επομένως σαφές ότι η διοίκηση εξακολουθεί να αδυνατεί να συμμορφωθεί στις υποχρεώσεις της ως προς την παροχή νομικής συνδρομής σύμφωνα με το νόμο.

Με την υποχρεωτική κατάθεση δικογράφου για την υποβολή προσφυγής, το Σχέδιο Νόμου επιβαρύνει τους αιτούντες άσυλο με τις συνέπειες της αδυναμίας κάλυψης των αναγκών νομικής συνδρομής, πλήρως στερώνοντας τους εκ των πραγμάτων τη δυνατότητα κατάθεσης προσφυγής απουσία δικηγόρου. Ο δραστικός αυτός περιορισμός του δικαιώματος στην πραγματική προσφυγή, λαμβάνοντας υπόψη την ελλιπή παροχή νομικής συνδρομής, δεν είναι συμβατός με το αρ. 46 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου και το αρ. 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων.

Παράλληλα, η πρόβλεψη στα αρ. 90, παρ. 3 και αρ. 92, παρ. 1 πολύ στενών προθεσμιών για την υποβολή δικογράφου, ήτοι τρεις ημέρες στην κατ'εξάιρεση διαδικασία στα σύνορα και πέντε μέρες για τις अपαράδεκτες μεταγενέστερες αιτήσεις, χωρίς τη δυνατότητα υποβολής υπομνήματος μετά την πάροδο των εν λόγω προθεσμιών, καθιστά εξαιρετικά δυσχερή τη σύνταξη του δικογράφου ακόμη και με τη συνδρομή δικηγόρου.

Σχόλιο 2:

Για να εφαρμοστεί η ρύθμιση απαιτείται δωρεάν νομική βοήθεια σε όλους/ες τους/τις αιτούντες/σες διεθνή προστασία, που δεν παρέχεται σήμερα και δεν εξασφαλίζεται με το παρόν νομοσχέδιο. Χωρίς τέτοια νομική βοήθεια, δεν θα καθίσταται εφικτή η άσκηση προσφυγής κατά της ως άνω διάταξη, άρα θα απορρίπτεται λόγω έλλειψης λόγων. Παραβιάζεται έτσι σαφώς το δικαίωμα των αιτούντων σε πραγματική/αποτελεσματική προσφυγή μόνο για το λόγο αυτό.

Περαιτέρω, τα διαδοχικά διαδικαστικά εμπόδια που τίθενται στο νομοσχέδιο για την άσκηση της προσφυγής (επίδοση αποσπάσματος απόφασης-όχι ολόκληρη η απόφαση, ασάφεια για το εάν ενημερώνεται ρητώς ο προσφεύγων για το δικαίωμα προσφυγής του, υποχρέωση αυτοπρόσωπης παρουσίας του προσφεύγοντος στη συζήτηση της υπόθεσης αλλιώς απορρίπτεται η υπόθεσή του, λόγοι στο δικόγραφο της προσφυγής χωρίς να εξασφαλίζεται ταυτόχρονα δωρεάν νομική βοήθεια στον προσφεύγοντα, όπως προβλέπει το κοινοτικό δίκαιο βλ άρθρα 71 παρ. 2 ,78 παρ. 3), κατά συνδυασμό τους, παραβιάζουν σαφώς το δικαίωμα των αιτούντων διεθνή προστασία για πραγματική και αποτελεσματική προσφυγή, κατά το κοινοτικό δίκαιο. Συνεπώς είναι εξαιρετικά πιθανές οι προσφυγές στα δικαστήρια για αιτήσεις ακύρωσης εξ αυτού του λόγου, άρα καθυστερήσεις αντί επιτάχυνση της διαδικασίας.

Εξάλλου, στην πράξη, είναι δυσανάλογο να απαιτείται από τους αλλοδαπούς που βρίσκονται εκτός Αθήνας να παρίστανται οι ίδιοι χωρίς να δίνεται έστω το δικαίωμα να παρίσταται ο συνήγορός τους. Παράλληλα, απαιτούνται και οι σχετικοί διερμηνείς και με δεδομένο ότι εξετάζονται περί τις 1500-1600 υποθέσεις ανά μήνα στις Επιτροπές Προσφυγών, πιθανή κοσμοσυρροή αιτούντων διεθνή προστασίας και διερμηνεών, πιθανό, δε και δικηγόρων σε κάθε συνεδρίαση κάθε Επιτροπής θα καταστήσει εξαιρετικά δύσκολη την εξυπηρέτησή τους στις σημερινές εγκαταστάσεις της Αρχής Προσφυγών.

Συνολικά, η διάταξη πρέπει να αποσυρθεί ως εντόνως προβληματική από νομικής πλευράς και πρακτικά δυσεφάρμοστη (έως ανεφάρμοστη) καθώς η σχετική υπηρεσία δεν έχει το προσωπικό και τις εγκαταστάσεις για να εξυπηρετήσει την εφαρμογή της.

Σχόλιο 3:

Η ρύθμιση είναι ορθή. Ωστόσο, απαιτεί την αποτελεσματική λειτουργία του συστήματος νομικής βοήθειας (Μητρώο Δικηγόρων της Υπηρεσίας Ασύλου). Μεταφέρεται στην εθνική νομοθεσία Οδηγία και άρα έχει εφαρμογή ο Χάρτης Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ αλλά και η Ευρωπαϊκή Σύμβαση Δικαιωμάτων του Ανθρώπου. Η προσφυγή πρέπει να είναι πραγματική και να πληροί τις σχετικές προϋποθέσεις της νομολογίας του Δικαστηρίου της ΕΕ και του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Σχόλιο 4:

“πρέπει να μνημονεύονται οι λόγοι στην προσφυγή”. Αυτό μέχρι στιγμής έχει «επιλυθεί» με το τυποποιημένο έγγραφο (με τα όσα προβλήματα αυτό προκαλεί και έχουν επισημανθεί από καιρό από συναδέλφους). Η νέα διάταξη εμφανίζει δύο προβλήματα αν υποθέσουμε ότι καταργείται το τυποποιημένο έγγραφο: (1) τι θα κάνει ο αιτών που δεν έχει δικηγόρο, είτε δικό του είτε της νομικής συνδρομής και (2) πότε θα προλαβαίνουμε να το ετοιμάσουμε, αν πρέπει να προηγηθεί η συνάντηση, να συλλεχθούν τα απαραίτητα έγγραφα και να μελετηθεί ο φάκελος και φυσικά να μεταβαίνουμε στα ΠΓΑ/ΑΚΑ και να κλείνουμε και ξανά ραντεβού για συνάντηση-παράδοση προσφυγής-κατάθεση και μάλιστα στο ίδιο ΠΓΑ/ΑΚΑ που εξέδωσε την απορριπτική απόφαση; Ιδιαίτερης βαρύτητας είναι οι περιπτώσεις κρατούμενων με τις δικές τους προθεσμίες και τα προβλήματα της εκεί διαδικασίας με τα ΑΚΑ/ΠΓΑ που τα γνωρίζουμε ήδη. Οι προθεσμίες κατάθεσης ολοκληρωμένου δικογράφου είναι στενότερες και αποκλίνουν σοβαρότατα από τις δικαστικές προθεσμίες, με αποτέλεσμα να πλήττουν το δικαίωμα στην δικηγορική υπεράσπιση. Αφού το όργανο των Επιτροπών έχει χαρακτηριστεί δικαιοδοτικό από την Ολομέλεια του ΣτΕ, οι προθεσμίες πρέπει να ακολουθούν τις δικαστικές προθεσμίες, διότι η ορθή σύνταξη του εισαγωγικού δικογράφου αποτελεί για τον δικηγόρο ευθύνη και για τον δικαστή εργαλείο απόδοσης δικαιοσύνης. Η πρόβλεψη υποχρεωτικής προβολής των λόγων της προσφυγής με το δικόγραφο δυσχερώς συμβιβάζεται με τον χαρακτήρα της προσφυγής ως ενδικοφανούς και την διαδικασία ασύλου ως διαδικασία αυτεπαγγέλτου ελέγχου των ισχυρισμών. Οι Επιτροπές είναι πλήρους δικαιοδοσίας και οφείλουν αυτεπαγγέλτως να ελέγχουν τα σφάλματα της πρωτοβάθμιας προσβαλλόμενης. Το δικαίο διεθνούς προστασίας παρέχεται σε επίκαιρο χρόνο και με το βλέμμα στο μέλλον, συνεπώς κάθε επιλαμβανόμενο όργανο πρέπει να μπορεί να αξιολογήσει την κατάσταση στην οποία βρίσκεται ο αιτών κατά τον τρέχοντα χρόνο. Ενόψει των σύντομων προθεσμιών και σε αρμονία με κάθε άλλο δικαιοδοτικό όργανο της διοικητικής δικαιοσύνης θα έπρεπε να προβλέπεται δυνατότητα υποβολής προσθέτων λόγων. Η υποβολή τριαύτης προσφυγής είναι εντελώς αδύνατη χωρίς πληρεξούσιο δικηγόρο. Οι διάφορες, πάντως μη συμβατές με το άσυλο, εκδοχές εφαρμογής της διάταξης (αρκεί να προβληθεί ένας παραδεκτός λόγος, ώστε εν συνεχεία η Επιτροπή να εξετάσει συνολικά την ουσία; κανένας λόγος δεν προβάλλεται παραδεκτά μετά την κατάθεση του δικογράφου;) δεν μπορεί να αφεθούν στην επικείμενη νομολογία των Επιτροπών, διότι τούτο θα συνεπαχθεί άνιση μεταχείριση πολλών αιτούντων για μεγάλο χρονικό διάστημα. Επίσης, αναφέρεται «Σε περίπτωση που το έγγραφο της προσφυγής δεν αναφέρει τα ως άνω στοιχεία η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη»: ποιος θα ερμηνεύει-εξετάζει το ότι είναι απαράδεκτη ως προς αυτό το σκέλος; Ο/η υπάλληλος της παραλαβής θα κοιτάει και θα το ελέγχει; Αν ναι, με ποια αρμοδιότητα και ποια ιδιότητα θα εξετάζει την ουσία ο απλός διοικητικός υπάλληλος που απλά πρέπει να παραλάβει και τίποτα παραπάνω; Ή εννοείται ότι αυτό είναι «οδηγία» για τις Επιτροπές;

Σχόλιο 5:

Η κατάργηση της λεγόμενης αυτόματης προσφυγής στο δεύτερο βαθμό θα προϋπέθετε ένα καλά οργανωμένο σύστημα δωρεάν νομικής βοήθειας, για το οποίο όμως δεν υπάρχει κανενός είδους πρόβλεψη.

Σχόλιο 6

Άρθρο 93- Υπερβολικός περιορισμός στο δικαίωμα άσκησης προσφυγής και της πραγματικής δυνατότητας των αιτούντων να καταθέτουν προσφυγή

Το άρθρο 93 (ε) προβλέπει ότι η ενδικοφανής προσφυγή, που ασκείται κατά απορριπτικής πρωτοβάθμιας απόφασης θα πρέπει «να μνημονεύει τους συγκεκριμένους λόγους στους οποίους στηρίζεται η προσφυγή», σε αντίθετη δε περίπτωση η προσφυγή απορρίπτεται ως απαράδεκτη, χωρίς να έχει εξεταστεί στην ουσία. Πλέον του ζητήματος εξέτασης per se της συμβατότητας της εν λόγω διάταξης με τη θετική υποχρέωση των Κρατών Μελών να

παρέχουν στους αιτούντες «πραγματική προσφυγή [που] να εξασφαλίζει πλήρη και ex nunc εξέταση τόσο των πραγματικών όσο και των νομικών ζητημάτων, ιδίως, κατά περίπτωση, εξέταση των αναγκών διεθνούς προστασίας», η οποία εδράζεται απευθείας στο Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της ΕΕ και την Οδηγία Περί Διαδικασιών, η άσκηση της οποίας, δεν θα πρέπει να καθίσταται «πρακτικώς αδύνατη ή εξαιρετικώς δυσχερής» εξαιτίας οικονομικών λεπτομερειών, κατ' εφαρμογή της αρχής της αποτελεσματικότητας, θα πρέπει επίσης να επισημανθεί ότι στο ελληνικό πλαίσιο η ρύθμιση αυτή καθιστά σε κάθε περίπτωση μη προσβάσιμη την προσφυγή σε δεύτερο βαθμό για σημαντικό αριθμό αιτούντων. Οι αιτούντες αυτοί κινδυνεύουν το αίτημα ασύλου τους να απορριφθεί σε δεύτερο βαθμό και να επιστραφούν χωρίς ποτέ το αίτημα διεθνούς προστασίας να έχει εξεταστεί στην ουσία του σε δύο βαθμούς, εξαιτίας συστημικών δυσλειτουργιών του ελληνικού συστήματος ασύλου, κατά παράβαση την Οδηγίας 2013/32/ΕΕ αλλά και των υποχρεώσεων, που απορρέουν από τα άρθρα 3 και 13 της Ευρωπαϊκής Σύμβασης των Δικαιωμάτων του Ανθρώπου.

Συγκεκριμένα, για προφανείς λόγους η κατάθεση προσφυγής στην οποία να μνημονεύονται «συγκεκριμένοι λόγοι» απαιτεί τη σύνταξη της από δικηγόρο. Ωστόσο, και παρά τη θετική υποχρέωση των ελληνικών αρχών να παρέχουν δωρεάν νομική συνδρομή κατά τις διαδικασίες στο δεύτερο βαθμό, όπως έχει πολλαπλώς τεκμηριωθεί, το ελληνικό σύστημα παροχής δωρεάν νομικής συνδρομής σε αιτούντες άσυλο σε δεύτερο βαθμό (Μητρώο Δικηγόρων), παραμένει σημαντικά αναποτελεσματικό καθώς μόνο μια μειοψηφία των αιτούντων άσυλο επωφελούνται από αυτό ενώ π.χ. σε νησιά του Βορειανατολικού Αιγαίου, δεν υπάρχει κανένας απολύτως δικηγόρος που να παρέχει δωρεάν νομική συνδρομή στο πλαίσιο του Μητρώου Δικηγόρων. Ενδεικτικά, αναφέρεται ότι το 2018 μόλις σχεδόν ένας στους πέντε αιτούντες άσυλο έλαβε δωρεάν νομική συνδρομή στο πλαίσιο του Μητρώου Δικηγόρων (3,351 ή 21.8% περιπτώσεις επί συνόλου 15,355 προσφυγών), ενώ ιδίως στα νησιά του Βορειανατολικού Αιγαίου ο αριθμός αυτός είναι σημαντικά μικρότερος, πχ. στο τέλος του 2018, δεν παρέχονταν υπηρεσίες δωρεάν νομικής συνδρομής στην Λέσβο, Σάμο - τα δύο νησιά με τον μεγαλύτερο πληθυσμό αιτούντων-, Κω και Λέρο. Εξαιτίας της μη συμμόρφωσης των ελληνικών αρχών με τις θετικές τους υποχρεώσεις, σύμφωνα με την Οδηγία 2013/32/ΕΕΚ και των ως άνω συστημικών ελλείψεων, ένας σημαντικός αριθμός αιτούντων άσυλο διατρέχει πραγματικό κίνδυνο, μην έχοντας πρόσβαση σε νομική συνδρομή, να αδυνατεί, χωρίς δική του υπαιτιότητα, να συμμορφωθεί με την υποχρέωση «να μνημονεύονται στην προσφυγή συγκεκριμένοι λόγοι», που θέτει η προτεινόμενη διάταξη άρθρου 93(ε), με αποτέλεσμα οι αιτήσεις ασύλου να απορρίπτονται ως απαράδεκτες, χωρίς κατ' ουσίαν εξέταση σε β' βαθμό, και οι αιτούντες άσυλο να τίθενται σε διαδικασίες επιστροφής, χωρίς να έχει διασφαλιστεί η δίκαιη και αποτελεσματική εξέταση του αιτήματος διεθνούς προστασίας κατά παράβαση, μεταξύ άλλων, της αρχής της μη επαναπρώθησης. Υπογραμμίζεται δε ότι, κατά πάγια νομολογία του Ευρωπαϊκού Δικαστηρίου Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, «για να είναι πραγματική η προσφυγή... πρέπει να είναι διαθέσιμη από νομικής και πρακτικής άποψης, υπό την έννοια ειδικά ότι η άσκησή της δεν πρέπει να εμποδίζεται αδικαιολόγητα από πράξεις ή παραλείψεις των αρχών».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται, καθόσον στόχος του σχεδίου νόμου είναι η κατάργηση της αυτόματης προσφυγής στο δεύτερο βαθμό μέσω των τυποποιημένων εγγράφων.

Άρθρο 94**Άσκηση της Προσφυγής**

1. Η προσφυγή κατατίθεται στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και υπογράφεται επί ποινή απαραδέκτου από τον ίδιο τον προσφεύγοντα ή από πληρεξούσιο δικηγόρο.

2. Με την κατάθεση της προσφυγής γίνεται άμεση καταχώριση των απαιτούμενων στοιχείων που περιέχονται στην προσφυγή από τον αρμόδιο για την παραλαβή της προσφυγής υπάλληλο της Υπηρεσίας Ασύλου στην ηλεκτρονική εφαρμογή ασύλου καθώς και των τυχόν προσκομιζόμενων εγγράφων που κατατίθενται σε ηλεκτρονική μορφή.

3. Για την κατά την προηγούμενη παράγραφο κατάθεση, συντάσσεται πράξη η οποία διαλαμβάνει την χρονολογία της κατάθεσης, το ονοματεπώνυμο του υπαλλήλου που παρέλαβε την προσφυγή, το ονοματεπώνυμο του προσφεύγοντος και την προσβαλλόμενη απόφαση. Αντίγραφο της πράξης κατάθεσης της προσφυγής, επιδίδεται με την κατάθεση της προσφυγής, στον προσφεύγοντα. Οι αρχές παραλαβής διαβιβάζουν στην Αρχή Προσφυγών αμελλητί το αργότερο δε εντός δύο (2) εργασίμων ημερών τον ηλεκτρονικό και εν συνεχεία τον διοικητικό φάκελο οι οποίοι εμπεριέχουν μεταξύ άλλων το πρωτότυπο της προσφυγής και τα οποιαδήποτε συνημμένα σε αυτήν έγγραφα Σε περίπτωση δυσλειτουργίας της ηλεκτρονικής εφαρμογής ασύλου σχετικής με την καταχώριση των προσφυγών, αυτές αποστέλλονται στην Αρχή Προσφυγών αυθημερόν με τηλεομοιοτυπία ή άλλο πρόσφορο τρόπο.

4. Σε περίπτωση άσκησης προσφυγής κατά απόφασης ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, σύμφωνα με το άρθρο 24 του παρόντος επιστρέφεται στον προσφεύγοντα η άδεια διαμονής του.

ΣΧΟΛΙΑ**Σχόλιο 1:**

-Παρ. 1 – Το εδάφιο « Η προσφυγή κατατίθεται στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση...» θα ήταν πρόσφορο να αντικατασταθεί με το «Η προσφυγή κατατίθεται στο κατά τόπο και κατ' αντικείμενο αρμόδιο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο Ασύλου...» διότι ενδέχεται να έχει μεταβληθεί στο χρονικό διάστημα μεταξύ της έκδοσης της απόφασης και της κατάθεσης προσφυγής ο τόπος διαμονής ή κατοικίας του προσφεύγοντα.

-Παρ. 2 – Η διαβίβαση του φυσικού φακέλου της προσφυγής από τις αρχές παραλαβής δεν είναι απαραίτητη από την στιγμή που η Αρχή Προσφυγών έχει πρόσβαση σε όλα τα στοιχεία και έγγραφα του ηλεκτρονικού φακέλου του προσφεύγοντα.

Σχόλιο 2:

Με τις μεταφορές που πραγματοποιούνται από τα νησιά στην ενδοχώρα με πρωτοβουλία της ΥΠΥΤ και χωρίς να υπάρχει συνεννόηση με την Υπηρεσία Ασύλου μήπως τελικώς η ρύθμιση για την κατάθεση της προσφυγής στο ΠΓΑ που έχει εκδώσει την απόφαση την καταστήσει μη πραγματική και μη αποτελεσματική κατά τη νομολογία του Δικαστηρίου της ΕΕ και του ΕΔΔΑ;

Σχόλιο 3:

94 παρ. 1: στο ίδιο ΠΓΑ/ΑΚΑ που εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση κατατίθεται η προσφυγή! Άρα οι αιτούντες πρέπει να παραμένουν στην περιοχή που εξετάζεται το αίτημα

και να καταθέτουν υποχρεωτικά την προσφυγή εκεί ενώ ως τώρα λόγω του ενιαίου της Διοίκησης μετακινούνταν (πλην γεωγραφικού περιορισμού νησιών) και εμφανίζονταν στο ΠΓΑ/ΑΚΑ διαμονής τους για κατάθεση προσφυγής και ανανέωση δελτίου. Σημειώνεται ότι στην Αθήνα έχουμε υποθέσεις των οποίων οι αποφάσεις εκδόθηκαν από παντού (ΑΚΑ Γεωργίας/Αλβανίας στη Θεσσαλονίκη, όλα τα ΠΓΑ/ΑΚΑ στη Θράκη, αλλά και νησιά) και οι προσφυγές κατατέθηκαν εδώ... Αυτό εμάς μας δυσκολεύει γιατί πρέπει να πηγαίνουμε σε διαφορετικά ΠΓΑ/ΑΚΑ.

94 παρ. 3: «διαβιβάζουν τον ηλεκτρονικό φάκελο» – η πρόσβαση την Αλκυόνη γίνεται απευθείας από την Αρχή Προσφυγών! Εννοούν κάτι άλλο που δεν καταλαβαίνουμε;

Σχόλιο 4:

78 παρ. 3 και 94 παρ. 1: ποια είναι η σωστή ερμηνεία? Καταθέτουμε εμείς ή είναι υποχρεωτικά παρών και ο προσφεύγων? Υπογράφει ο δικηγόρος και παρίσταται ο προσφεύγων? Ή και υπογράφει και παρίσταται ο προσφεύγων υποχρεωτικά ανεξαρτήτως του αν θα είναι ο δικηγόρος?

Σχόλιο 5:

Να προβλεφθεί ρητα και ηλεκτρονική καταθεση προσφυγης στο οικειο ΠΓΑ

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια γίνονται δεκτά και η παράγραφος 1 αναδιατυπώνεται ως εξής: «Η προσφυγή κατατίθεται στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση και υπογράφεται επί ποινή απαραδέκτου, από τον ίδιο τον προσφεύγοντα ή από πληρεξούσιο δικηγόρο. Κατ' εξαίρεση εφόσον ο προσφεύγων, κατόπιν απόφασης παραπομπής δυνάμει του άρθρου 39, διαμένει εντός Δομής που βρίσκεται σε τόπο διαφορετικό από αυτόν που εδρεύει το Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή το Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου ενώπιον του οποίου κατατέθηκε η αίτηση, η προσφυγή κατατίθεται στον Προϊστάμενο της Δομής ο οποίος και αποστέλλει αυτήν αυθημερόν με τηλεομοιοτυπία στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση. Σε περίπτωση που ο αιτών διαμένει σε συγκεκριμένο τόπο διαμονής σύμφωνα με την παράγραφο 2 του άρθρου 45 η προσφυγή κατατίθεται στο πλησιέστερο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου το οποίο και αποστέλλει αυτήν αυθημερόν με τηλεομοιοτυπία στο Περιφερειακό Γραφείο Ασύλου ή στο Αυτοτελές Κλιμάκιο της Υπηρεσίας Ασύλου, το οποίο εξέδωσε την προσβαλλόμενη απόφαση».

Άρθρο 95

Προσδιορισμός Προσφυγής

1. Με την κατάθεση της προσφυγής η αρμόδια Αρχή Παραλαβής ενημερώνει αυθημερόν τον προσφεύγοντα για την ημερομηνία συζήτησής της.

2. Η συζήτηση της προσφυγής προσδιορίζεται υποχρεωτικά το ταχύτερο δυνατόν από την κατάθεση της προσφυγής και σε κάθε περίπτωση όχι περισσότερο:

α. από είκοσι (20) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας ως αβάσιμη με την κανονική διαδικασία ή ανακαλείται καθεστώς διεθνούς προστασίας.

β. από δέκα (10) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας με την ταχύρρυθμη διαδικασία ή ως απaráδεκτη κατά τα οριζόμενα στα άρθρα 16 παράγραφος 4 και 18 αντίστοιχα.

γ. σε επτά (7) ημέρες μετά την κατάθεση προσφυγής που υποβάλλεται κατά απόφασης με την οποία απορρίπτεται αίτηση διεθνούς προστασίας στις περιπτώσεις του άρθρου 91 ή που υποβάλλεται ενώ ο προσφεύγων βρίσκεται σε Κέντρο Υποδοχής και Ταυτοποίησης.

3. Αμέσως μετά τον προσδιορισμό της Προσφυγής και την ενημέρωση της ηλεκτρονικής εφαρμογής ασύλου, ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών με πράξη στην ηλεκτρονική εφαρμογή ασύλου ορίζει τον βοηθό που θα προετοιμάσει την κατά τα οριζόμενα στην επόμενη παράγραφο εισήγηση.

4. Κάθε μέλος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών δύναται να επικουρείται στο έργο του, πέραν από το ήδη υπάρχον προσωπικό, και από προσωπικό, «βοηθούς εισηγητές» «rapporteurs» και γραμματείς, που διατίθενται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO).

5. Οι βοηθοί εισηγητές αναλαμβάνουν την σύνταξη αναλυτικής και εμπειριστατωμένης έκθεσης που περιέχει α) καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών και αντιστοίχισης αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής και β) απάντηση επί των ισχυρισμών η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών έως την προτεραιότητα της συζήτησης.

6. Η έκθεση της προηγούμενης παραγράφου επισυνάπτεται στον φάκελο της υπόθεσης έως την προτεραιότητα της συζήτησης. Έκθεση δεν συντάσσεται για προσφυγές που είναι εκπρόθεσμες καθώς και για προσφυγές κατά αποφάσεων που έχουν απορρίψει την αίτηση ως

α. προδήλως αβάσιμη κατά το άρθρο 43 παρ. 2

β. ως απaráδεκτη κατά το άρθρο 84 παρ. 1 περ. α', β', ε', στ'.

7. Κατά τον προσδιορισμό της προσφυγής η αρμόδια αρχή παραλαβής προσδιορίζει ανά επιτροπή ενενήντα (90) υποθέσεις προς συζήτηση ανά μήνα. Κάθε Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών συζητά μηνιαίως τουλάχιστον εβδομήντα πέντε (75) υποθέσεις, με την επιφύλαξη των ειδικότερα οριζόμενων στον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής για τη λειτουργία Τμημάτων διακοπών. Οι συζητηθείσες υποθέσεις κατανέμονται ισομερώς κατά κατηγορία και αντικείμενο στον Πρόεδρο και τα μέλη των Επιτροπών. Η ανωτέρω κατανομή αφορά όλες τις συνθέσεις.

8. Προσφυγές που έχουν υποβληθεί μετά την πάροδο των προθεσμιών της παραγράφου 1 του άρθρου 92 του παρόντος συζητούνται κατά προτεραιότητα με πράξη του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών το αργότερο εντός πέντε (5) ημερών από την κατάθεση της προσφυγής. Αν ο προσφεύγων αποδείξει με έγγραφα στοιχεία ότι η εκπρόθεσμη άσκηση οφείλεται σε λόγους ανωτέρας βίας, οι προσφυγές κρίνονται στην ουσία, άλλως απορρίπτονται ως απaráδεκτες. Σε περίπτωση που η προσφυγή ασκείται κατά απόφασης που έχει εξεταστεί κατά απόλυτη προτεραιότητα ή κατά προτεραιότητα, ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών εκδίδει σχετική πράξη και η προσφυγή εισάγεται άμεσα προς συζήτηση εντός 15 ημερών, με την επιφύλαξη ειδικότερων διατάξεων του παρόντος.

9. Η ημερομηνία συζήτησης δύναται να αλλάξει, με απόφαση του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών, αφού προηγουμένως ενημερωθεί ο προσφεύγων κατά τις ειδικότερες διατάξεις του παρόντος, τηρουμένων των ειδικότερων προθεσμιών που προβλέπονται για την συζήτηση της κάθε υπόθεσης.

10. Στην απόφαση με την οποία απορρίπτεται η προσφυγή μπορεί να διαταχθεί και η επιστροφή του αιτούντος, σύμφωνα με τα οριζόμενα στον Ν. 3907/2011, εφόσον δεν είχε ήδη διαταχθεί με την πρωτοβάθμια απόφαση.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Παρ. 1 – Για λόγους πληρότητας, προτείνεται η εξής τροποποίηση: «Με την κατάθεση της

προσφυγής, η αρμόδια Αρχή Παραλαβής ενημερώνει αυθημερόν τον προσφεύγοντα και τον τυχόν πληρεξούσιο δικηγόρο του ή τον ειδικά εξουσιοδοτημένο σύμβουλό του για την ημερομηνία συζήτησής της, για την υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασής του και για τη δυνατότητα εξαιρέσεως από αυτήν σύμφωνα με την παράγραφο 3 του άρθρου 78, καθώς και για τη διαδικασία συζήτησης της προσφυγής σύμφωνα με τις παραγράφους 1 έως 7 του άρθρου 97.»

Σχόλιο 2:

95 παρ. 2: μη ρεαλιστικές ημερομηνίες συζήτησης – αυτή τη στιγμή σε αβάσιμες υποθέσεις προγραμματίζεται συζήτηση τον Αύγουστο του 2020. Παράλληλα, ακόμα κι αν υποθέσουμε ότι καθίσταται εφικτή η νομική συνδρομή ενόψει της συζήτησης και της κατάθεσης του υπομνήματος 3 μέρες πριν τη συζήτηση πια, είναι αδύνατο να γίνει σε 17 ημέρες στις περιπτώσεις του 20ήμερου και προφανώς πολύ λιγότερες στις άλλες περιπτώσεις, με όλες τις δυσκολίες που έχουν ήδη εκτεθεί! Χαρακτηριστικό παράδειγμα, επιπλέον, όπως θα αναφερθεί και στο 95 παρ. 8 είναι οι εκπρόθεσμες προσφυγές όπου ακόμα κι αν υποθεθεί ότι ο προσφεύγων έχει προλάβει να λάβει νομική συνδρομή, η όλη διαδικασία (ανάθεση, ενημέρωση, συνάντηση, παραλαβή φακέλου, σύνταξη υπομνήματος και κατάθεση αυτού) πρέπει να γίνει εντός 2 ημερών!

95 παρ. 6: δηλαδή για ποιες συντάσσεται αφού η πλειονότητα απορρίπτονται κατά το α και β?

95 παρ. 8: οι 5 μέρες για τις εκπρόθεσμες είναι μη ρεαλιστικές διότι δεν είναι δυνατόν να υπάρξει νομική συνδρομή σε τόσο σύντομο χρονικό διάστημα, έχοντας ουσιαστικά 2 ημέρες μονάχα για την κατάθεση του υπομνήματος μέσα στις οποίες θα πρέπει να γίνει η γραφειοκρατική δουλειά της ανάθεσης από την Υπηρεσία και η συνάντησή μας με τους αιτούντες, και η παραλαβή του φακέλου πιθανώς από απομακρυσμένα ΑΚΑ/ΠΓΑ και η συλλογή εγγράφων και η σύνταξη του υπομνήματος.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Δεν υιοθετούνται τα σχόλια.

Άρθρο 97

Συζήτηση Προσφυγής

1. Η διαδικασία ενώπιον της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών είναι κατά κανόνα έγγραφη και η συζήτηση των προσφυγών διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φακέλου.

2. Κατά τη διαδικασία ενώπιον των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών παρίσταται υποχρεωτικά ο προσφεύγων αυτοπροσώπως ή μαζί με πληρεξούσιο δικηγόρο με την επιφύλαξη της παρ. 3 του άρθρου 78. Σε περίπτωση μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος ή μη αποστολής βεβαίωσης για την παραμονή του αιτούντος στο κέντρο τεκμαίρεται ότι ο αιτών υπέβαλε την προσφυγή μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του και η προσφυγή απορρίπτεται ως προφανώς αβάσιμη.

3. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών καλεί υποχρεωτικά τον προσφεύγοντα σε προφορική ακρόαση όταν: α. με την προσφυγή προσβάλλεται απόφαση ανάκλησης καθεστώτος διεθνούς προστασίας, β. ανακύπτουν ζητήματα ή αμφιβολίες ως προς την

πληρότητα της συνέντευξης που πραγματοποιήθηκε κατά τον πρώτο βαθμό εξέτασης, γ. ο προσφεύγων υπέβαλε σοβαρά νέα στοιχεία που αφορούν σε οψιγενείς ισχυρισμούς, δ. η υπόθεση είναι ιδιαίτερα περίπλοκη.

4. Εφόσον ακολουθείται διαδικασία συζήτησης της προσφυγής με προφορική ακρόαση, η Αρχή Προσφυγών καλεί τον προσφεύγοντα ενώπιον της αρμόδιας Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών. Ο προσφεύγων ενημερώνεται το αργότερο πέντε (5) εργάσιμες ημέρες πριν την ημερομηνία συζήτησης της προσφυγής του, σε γλώσσα που κατανοεί, για τον τόπο και την ημερομηνία συζήτησης, καθώς και για το δικαίωμά του να παρασταθεί αυτοπροσώπως ή με το δικηγόρο ή άλλο σύμβουλό του ενώπιόν της, για να εκθέσει προφορικά, με τη βοήθεια κατάλληλου διερμηνέα, τα επιχειρήματά του και να δώσει τυχόν διευκρινίσεις. Στην ίδια προθεσμία ενημερώνεται, με κάθε πρόσφορο μέσο σχετικώς και η Υπηρεσία Ασύλου, προκειμένου να εκθέσει τις απόψεις της για καθέναν από τους προβαλλόμενους λόγους, διευκρινίζοντας σαφώς το συναφές με κάθε λόγο πραγματικό μέρος. Σε περίπτωση απουσίας του προσφεύγοντος αν και έχει κληθεί νομίμως, τεκμαίρεται ότι υπέβαλε την προσφυγή μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του και η προσφυγή απορρίπτεται ως προφανώς αβάσιμη.

5. Η προφορική συζήτηση μπορεί να είναι δημόσια κατόπιν ρητής συναίνεσης του προσφεύγοντος.

6. Ο Πρόεδρος της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών ή ο δικαστής που προεδρεύει μπορεί να επιτρέψει την υποβολή υπομνημάτων κατ' άρθρο 99 του παρόντος από τους διαδίκους μέσα σε προθεσμία που τάσσεται από αυτόν για την ανάπτυξη όσων έχουν εκθεθεί κατά τη διαδικασία της προφορικής ακρόασης.

7. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών δύναται να αποφασίσει κλεισμένων των θυρών για την προστασία του προσφεύγοντος.

8. Αν ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής κωλύεται να συμμετέχει σε τρεις (3) τουλάχιστον συνεχόμενες συνεδριάσεις της τριμελούς σύνθεσης, είναι δυνατή η προσωρινή αντικατάστασή του για τρεις (3) μήνες, με δυνατότητα ανανέωσης, εφόσον το κώλυμα εξακολουθεί. Για την αντικατάσταση ακολουθείται η διαδικασία που προβλέπεται στο άρθρο 5 του Ν. 4375/2016 για τον ορισμό Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής. Με την εκ νέου ανάληψη καθηκόντων του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους της Επιτροπής παύει η αντικατάσταση. Υποθέσεις, οι οποίες έχουν συζητηθεί από τον κωλυόμενο Πρόεδρο ή μέλος και επί των οποίων δεν έχει «λάβει χώρα διάσκεψη», εισάγονται προς επανασυζήτηση στην ίδια Επιτροπή με αντικατάσταση ή αναπλήρωση του κωλυομένου Προέδρου ή μέλους, η δε απόφαση εκδίδεται από τη σύνθεση αυτή."

9. Αν μετά τη διάσκεψη υπόθεσης ο Πρόεδρος ή μέλος Επιτροπής αντικαθίσταται, σύμφωνα με τα ως άνω ή σύμφωνα με την παράγραφο 4 του άρθρου 53, η απόφαση εκδίδεται από την ίδια Επιτροπή με αντικατάστασή του.

10. Κατά τη συζήτηση της προσφυγής, η Επιτροπή εξετάζει την υπόθεση εξ υπαρχής κατά το νόμο και την ουσία και αποφαινεται αιτιολογημένως επί της αίτησης διεθνούς προστασίας του προσφεύγοντος.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Εφόσον η διαδικασία ενώπιον της Ανεξάρτητης Αρχής Προσφυγών είναι κατά κανόνα έγγραφη και η συζήτηση των προσφυγών διενεργείται με βάση τα στοιχεία του φακέλου, ποιός ο λόγος να παρευρίσκεται ο προσφεύγων; Άλλωστε, αν τον χρειαστεί η Επιτροπή θα καλέσει τον προσφεύγοντα σε προφορική ακρόαση.

Σχόλιο 2:

«Σε περίπτωση μη αυτοπρόσωπης εμφάνισης του αιτούντος ή μη αποστολής βεβαίωσης για την παραμονή του αιτούντος στο κέντρο τεκμαίρεται ότι ο αιτών υπέβαλε την προσφυγή μόνο για να καθυστερήσει ή να εμποδίσει την εκτέλεση προγενέστερης ή επικείμενης

απόφασης απέλασης ή με άλλο τρόπο απομάκρυνσής του και η προσφυγή απορρίπτεται ως προφανώς αβάσιμη.». Δηλαδή ο άνθρωπος θα μένει στην Καβάλα ξερω γω, και θα πρέπει να έρθει στην Δάφνη, στην Αθήνα ..Στην έννομη τάξη μας πλην ίσως των κακουργημάτων (που κι αυτο άλλαξε) που ακούστηκε να μην μπορεί να εκπροσωπηθεί το άτομο από τον πληρεξούσιο δικηγόρο του και να χρειάζεται αυτοπρόσωπη εμφάνιση; ΚΑΙ ΧΩΡΙΣ ΝΟΗΜΑ αυτοπρόσωπη εμφάνιση αφού δεν θα του δίνεται ο λόγος και η εξέταση γίνεται κατα κανόνα γραπτώς . Και που ακριβώς θα χωρέσουν κίολας ; καθε πινάκιο έχει 30 υποθέσεις πχ , επι 2 επιτροπες τουλάχιστον που συνεδριάζουν την ίδια μερα , θα χετε 60 άτομα να ξεροσταλιάζουν σε ένα διάδρομο και ακόμα και το «παρίσταται «ας πούμε, πως θα γίνει χωρίς διερμηνέα ; Πως θα δηλώσει το παρόν ο άνθρωπος ,σε ποια γλώσσα ; η θα έχετε διαθεσιμότητα διερμηνέων σε καμιά δεκαπενταριά γλωσσες καθε μερα; (που ουτε η υπηρεσία ασυλου δεν μπορεί να λειτουργησει καλα καλα λογω έλλειψης τους) και με την απουσία θα τεκμαίρεται ο σκοπός καθυστέρησης ; ; !! εντελώς παράλογο , θα έχει καταθέσει προσφυγη , υπόμνημα , θα έχει δικηγόρο αλλα επειδή δεν μπορεί να έρθει από Καβάλα τεκμαίρεται ότι λειτουργει παρελκυστικά ;!! τι είδους τεκμήριο είναι αυτό; Κάντε μια χάρη πρωτίστως στους δικαστές να καταργήσετε αυτή την διάταξη . Γιατί λίγη συνείδηση να έχουν με τις πρώτες αποφάσεις αν δεν την κρίνουν ενάντια στην οδηγία και τις συμβάσεις , θα αντιμετωπίσουν το τεκμήριο ως μαχητό, θα δέχονται τις αιτιάσεις περι μη παρελκυστικού και θα αιτιολογούν έτσι το παραδεκτο . Άλλως θα πρόκειται για ξεκάθαρη παραβίαση του δικαιώματος σε αποτελεσματική προσφυγή και να ετοιμάζεστε για τις πρώτες καταδίκες από το ΕΔΔΑ

Σχόλιο 3:

Η διατύπωση της συγκεκριμένης διάταξης δεν είναι σαφής, δεδομένου ότι προβλέπεται-κατά κανόνα- η έγγραφη διαδικασία για τη συζήτηση των προσφυγών με βάση τα στοιχεία του φακέλου (παρ. 1), ενώ στη δεύτερη παράγραφο της ίδιας διάταξης αναφέρεται ως υποχρεωτική η αυτοπρόσωπη παράσταση του προσφεύγοντος ή με πληρεξούσιο δικηγόρο, διαφορετικά η προσφυγή απορρίπτεται ως προδήλως αβάσιμη. Θα πρέπει να διορθωθεί η διατύπωση των σχετικών παραγράφων 1 και 2 του άρθρου 97 ώστε να είναι σαφής η διάταξη αναφορικά με τη συζήτηση της προσφυγής.

Σχόλιο 4:

97 παρ. 2: άρα ο αιτών και ο δικηγόρος του παρίστανται χωρίς ουσιαστικό λόγο αφού η διαδικασία είναι έγγραφη; Επίσης, η αυθαίρετη υπόθεση ότι χωρίς αυτοπρόσωπη εμφάνισή του ο αιτών απλά εκμεταλλεύεται το σύστημα είναι τουλάχιστον απαράδεκτη, όταν ακόμα και στον ΑΠ προβλέπεται παράσταση δια αντιπροσώπου ενώ εδώ μιλάμε για διοικητική διαδικασία -γιατί λοιπόν να μην παρέχεται τουλάχιστον η δυνατότητα στον προσφεύγοντα να παρίσταται δια αντιπροσώπου ενώπιον της Αρχής Προσφυγών; Ουσιαστικά τίθεται διαδικαστικό εμπόδιο με αυτό της αυτοπρόσωπης παρουσίας ως προς την κρίση της βασιμότητας κατά παράβαση του Κώδικα Διοικητικής Διαδικασίας και Δικονομίας, αλλά και του Συντάγματος.

Σχόλιο 5:

Προβληματική είναι η πρόβλεψη για αυτοπρόσωπη παράσταση των αιτούντων σε κάθε στάση της διαδικασίας, κα ειδικά στο στάδιο της προσφυγής με το επιχείρημα ότι έτσι θα παραμείνουν μόνο αυτοί που πραγματικά αντιμετωπίζουν δίωξη στη χώρα καταγωγής τους και είναι «επιμελείς». Το Άρθρο 97 εισάγει ένα ακόμα «δικονομικό κώλυμα» που μπορεί να οδηγήσει στην απόρριψη της προσφυγής, ήτοι αν ο αιτών δεν αποστείλει βεβαίωση παραμονής του στο κέντρο που διαμένει τεκμαίρεται καταχρηστική υποβολή της προσφυγής και άρα απόρριψή της ως αβάσιμης.

Σχόλιο 6:

Η συγκεκριμένη διάταξη θα οδηγήσει σε μαζικές απορρίψεις προσφυγών ως προφανώς

αβάσιμες, με ότι αυτό συνεπάγεται. Η αυτόπροσωπη παρουσία δεν προσφέρει τίποτα στην διαδικασία, δεδομένου ότι η εξέταση είναι εκ του φακέλου και εάν η Επιτροπή επιθυμεί να καλέσει τον προσφεύγοντα σε ακρόαση έχει το δικαίωμα να το πράξει ούτως ή άλλως.

Σχόλιο 7:

Άρθρο 97- Υποχρέωση αυτοπρόσωπης παράστασης αιτούντων ενώπιον Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών

Πλέον της υποχρέωσης των αιτούντων να παρουσιάζονται σε τακτά χρονικά διαστήματα ενώπιων των αρχών για την ανανέωση του Δελτίου τους (επί ποινή μάλιστα επί της ουσίας απόρριψης της αίτησής τους), την παροχή στοιχείων κτλ., το άρθρο 97 (2) του ν/σ σε συνδυασμό και με το άρθρο 78 (3) του ν/σ, προβλέπει επιπλέον την υποχρέωση αυτοπρόσωπης εμφάνισης του προσφεύγοντος, ενώπιον της Επιτροπής Προσφυγών κατά την ημέρα της εξέτασης της προσφυγής του, ακόμη και σε περίπτωση που αυτός δεν έχει κληθεί σε προφορική ακρόαση, επί ποινή απόρριψης της προσφυγής του ως «προδήλως αβάσιμης» χωρίς να έχουν εξεταστεί οι ισχυρισμοί του στην ουσία. Ιδίως δε για την περίπτωση προσφευγόντων, οι οποίοι διαμένουν σε Δομές Υποδοχής ή Φιλοξενίας, απαιτείται βεβαίωση του Προϊσταμένου της Δομής, ενώ για την περίπτωση αιτούντων, που τους έχει επιβληθεί περιορισμός κυκλοφορίας ή υποχρέωση διαμονής σε συγκεκριμένο τόπο εκτός Αττικής, ο προσφεύγων υποχρεούται να αποστείλει βεβαίωση του οικείου Αστυνομικού τμήματος ή ΚΕΠ και πάλι επί ποινή απόρριψης της προσφυγής του ως «προδήλως αβάσιμης». Είναι αμφίβολο κατά πόσο οι αιτούντες αλλά και η ίδια η Διοίκηση (Προϊστάμενος Δομής Υποδοχής/Φιλοξενίας) θα μπορέσουν να συμμορφωθούν με τις διαδικασίες αυτές, ιδίως λαμβάνοντας υπόψη τις συνθήκες διαβίωσης ενός σημαντικού αριθμού αιτούντων άσυλο στα νησιά αλλά και στην ενδοχώρα, αλλά και το γεγονός ότι η πλειοψηφία των δομών αυτών στερούνται οποιασδήποτε διοικητικής υπόστασης (η ΥΠΥΤ διατηρεί τη διοίκηση των ΚΥΤ, καθώς και των Ανοικτών Δομών Φιλοξενίας Ελαιώνα, Σχιστού και Διαβατών Θεσ/νίκης, ενώ οι λοιπές δομές φιλοξενίας λειτουργούν υπό αδιευκρίνιστο νομικό καθεστώς, όπως επίσης αμφίβολη είναι η τήρηση της σχετικής διάταξης για όσες δομές φιλοξενίας – διαμερίσματα – ξενοδοχεία λειτουργούν υπό τη μέριμνα της Υπατης Αρμοστείας του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης). Ακόμη η διάταξη αυτή επιβάλλει περιττή διοικητική υποχρέωση (αυτή της αυτοπρόσωπης εμφάνισης του προσφεύγοντος), χωρίς, στην συντριπτική πλειοψηφία των περιπτώσεων, να είναι αναγκαίο, ενόψει της πρόβλεψης του νόμου περί έγγραφης διαδικασίας και συζήτησης της σχετικής προσφυγής με βάση τα στοιχεία του φακέλου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται. Με την προτεινόμενη διάταξη καθίσταται πλέον υποχρεωτική η αυτοπρόσωπη παράσταση του προσφεύγοντος ή μαζί με τον πληρεξούσιο δικηγόρο του κατά τη συζήτηση της προσφυγής.

Άρθρο 98

Αναβολή της συζήτησης

1. Η συζήτηση αναβάλλεται υποχρεωτικά α) αν ο αιτών που δεν παρίσταται δεν έχει κλητευτεί νομίμως ή β) αν το ζητήσει ο αιτών που, αν και παρίσταται, δεν έχει κλητευτεί νόμιμα.

2. Ο αιτών που παρίσταται αυτοπροσώπως ή ο πληρεξούσιος δικηγόρος του δύναται να ζητήσει για μία μόνο φορά την αναβολή της συζήτησης και μόνο για σπουδαίο λόγο εφόσον ο λόγος αποδεικνύεται παραχρήμα. Η υπόθεση που αναβάλλεται προσδιορίζεται για συζήτηση στην αμέσως επόμενη δικάσιμο και ανακοινώνεται η ημερομηνία στον αιτούντα ή τον πληρεξούσιο δικηγόρο του. Για τη νέα ημερομηνία συζήτησης δεν απαιτείται εκ νέου ειδοποίηση του αιτούντος που υπέβαλε το αίτημα αναβολής ή του δικηγόρου του.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Όταν ζητείται αναβολή για ιατρικούς λόγους και πιστοποίηση βασανιστηρίων ή συλλογή εγγράφων από το εξωτερικό κλπ., η συζήτηση στην επόμενη δικάσιμο δεν μας δίνει επαρκή χρόνο προετοιμασίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το σχόλιο δεν υιοθετείται.

Άρθρο 101

Προθεσμία για έκδοση απόφασης

1. Η απόφαση επί της προσφυγής εκδίδεται το ταχύτερο δυνατόν και σε κάθε περίπτωση

- α. εντός τριών (3) μηνών από την συζήτηση, στις περιπτώσεις εφαρμογής της κανονικής διαδικασίας
- β. εντός σαράντα (40) ημερών ημερών από την συζήτηση, στις περιπτώσεις εφαρμογής της ταχύρρυθμης διαδικασίας
- γ. εντός είκοσι (20) ημερών από την συζήτηση, στις περιπτώσεις που ο προσφεύγων κρατείται ή η προσβαλλόμενη εκδόθηκε κατά τη διαδικασία στα σύνορα.
- δ. εντός είκοσι (30) ημερών από την συζήτηση στην περίπτωση απόφασης που απορρίπτει αίτηση ως απαράδεκτη σύμφωνα με το άρθρο 100.

2. Κατ' εξαίρεση η απόφαση εκδίδεται υποχρεωτικώς εντός δέκα πέντε (15) ημερών στις περιπτώσεις που η προσφυγή συζητήθηκε κατά προτεραιότητα.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Οι προθεσμίες για έκδοση απόφασης επί προσφυγών αναφέρονται σε όλα τα νομοθετήματα που έχουν ισχύσει διαχρονικά στην Ελλάδα για τη διαδικασία εξέτασης των αιτημάτων ασύλου. Δεδομένου ότι εφαρμόστηκαν μόνον τη διετία 2013-2015 ανακύπτει το ερώτημα πώς ο διοικητικός προϊστάμενος της Αρχής Προσφυγών μπορεί να επιβάλει σε Επιτροπές που αποτελούνται από Δικαστές την υποχρέωση συμμόρφωσης με αυτήν τη διάταξη. Η εφαρμογή των προθεσμιών προβλέπεται ήδη και από το Ν. 4375/2016, αλλά οι καθυστερήσεις στην έκδοση των αποφάσεων υπερβαίνουν κατά πολύ (πέραν του ευλόγου χρόνου) τις οριζόμενες στο νόμο προθεσμίες.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το σχόλιο δεν υιοθετείται, καθόσον δεν προτείνεται κάποια τροποποίηση.

Άρθρο 102

Υπογραφή –Διόρθωση απόφασης

Στις υποθέσεις τριμελούς σύνθεσης η απόφαση υπογράφεται από τον Πρόεδρο και τον Εισηγητή. Στις υποθέσεις μονομελούς σύνθεσης η απόφαση υπογράφεται από τον Εισηγητή. Οι υπογραφές των αποφάσεων δύναται να τίθενται και με ηλεκτρονικό τρόπο. Οι λεπτομέρειες εφαρμογής της ηλεκτρονικής υπογραφής θα καθορισθούν με απόφαση του Υπουργού Προστασίας του Πολίτη.

Σε περίπτωση που στην απόφαση έχουν παρεισφρήσει γραφικά λάθη ή το διατακτικό της απόφασης διατυπώθηκε ελλιπώς ή ανακριβώς, ή η διατύπωση είναι ασαφής και δημιουργεί αμφιβολίες, ο δικαστής που την εξέδωσε ή ο Πρόεδρος στις υποθέσεις της τριμελούς σύνθεσης προβαίνει αυτεπαγγέλτως στη διόρθωση της. Η ως άνω διαδικασία μπορεί να κινηθεί και κατόπιν αίτησης του προσφεύγοντος που υποβάλλεται αυτοπροσώπως ή του πληρεξουσίου του δικηγόρου.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Ο χρόνος διαβούλευσης των 6 ημερών είναι ανεπαρκής. Επισημαίνω ελάχιστα σημεία με μια γρήγορη αναγνώση.

Το Τρίτο μέρος και ειδικότερα το άρθρο που αναφέρονται στην παρουσία και την λειτουργία των ΜΚΟ είναι κακογραμμένα, ασαφή και στερούνται επαφής με την πραγματικότητα στο πεδίο. Δεν θέτουν όρια λειτουργίας στις ΜΚΟ πέραν γενικοτήτων και δεν συντάσσονται με την παρουσία των ΜΚΟ σε άλλα Ευρωπαϊκά κράτη. Επίσης το άρθρο που αναφέρεται στην πρώτη χώρα ασύλου είναι ακατανόητο στα Ελληνικά. Δεν βγάζει νόημα. Το άρθρο που αναφέρεται στην ασφαλή χώρα καταγωγής είναι επίσης αόριστο, προχειρογραμμένο και έωλο. Δεν αναφέρονται συγκεκριμένα κριτήρια αξιολόγησης της χώρας καταγωγής πέραν αοριστιών και γενικολογιών που δεν στηρίζονται ούτε σε στατιστικά στοιχεία, ούτε σε εκθεσεις, ούτε σε συμπεράσματα που προκύπτουν από πχ Διεθνείς δικαστικές αποφάσεις, κοκ. Δεν γίνεται σαφής ο τρόπος και η μέθοδος της αξιολόγησης των χωρών.

Περιμένα, όπως και όλοι οι Έλληνες ότι μέσα στο νομοσχέδιο θα αναφέρονταν ονομαστικά όλες οι ασφαλείς χώρες καταγωγής ούτως ώστε να ξεκινήσουν και να επιταχυνθούν οι απελάσεις. Προκύπτει αβίαστα ότι δεν είναι αυτή η προθεση της Κυβέρνησης αλλά και ότι το νομοσχέδιο θα κατατεθεί και θα περάσουν εβδομάδες, ίσως και μήνες έως ότου προσδιοριστούν οι ασφαλείς χώρες καταγωγής.

Θα ακολουθήσουν και άλλα σχόλια.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το σχόλιο δεν υιοθετείται καθόσον αναφέρεται σε γενικές παρατηρήσεις.

Άρθρο 104**Δικαίωμα παραμονής**

1. Με την επιφύλαξη της επόμενης παραγράφου, κατά τη διάρκεια της προθεσμίας για την άσκηση της προσφυγής και έως την επίδοση της απόφασης επί αυτής, ο αιτών επιτρέπεται να παραμείνει στο έδαφος της χώρας. Στην περίπτωση αυτή εφόσον έχει διαταχθεί με την απόφαση του πρώτου βαθμού η επιστροφή του αιτούντος σύμφωνα με το Ν. 3907/2011 ή εφόσον έχει εκδοθεί αυτοτελώς πράξη επιστροφής, η επιστροφή δεν εκτελείται μέχρι την απόφαση επί της προσφυγής.

2. Σε περίπτωση κατά την οποία: α) η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί ως απαράδεκτη δυνάμει των περιπτώσεων α, γ και ε της παρ. 1 του άρθρου 84 του παρόντος, β) ο αιτών έχει υποβάλει δεύτερη μεταγενέστερη αίτηση μετά την έκδοση τελεσίδικης απόφασης, με την οποία η πρώτη μεταγενέστερη απορρίφθηκε ως απαράδεκτη ή αβάσιμη, γ) η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί ως προδήλως αβάσιμη δυνάμει της παραγράφου 2 του άρθρου 88, δ) η αίτηση διεθνούς προστασίας έχει απορριφθεί με την ταχύρρυθμη διαδικασία πλην της περίπτωσης η' της παραγράφου 8 του άρθρου 83, η δυνατότητα παραμονής του αιτούντος κρίνεται από την Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών κατόπιν υποβολής σχετικού αιτήματός προς την Επιτροπή με το οποίο ο αιτών εκθέτει τους σχετικούς λόγους που καθιστούν αδύνατη την επιστροφή του στη χώρα καταγωγής του σύμφωνα με το Ν. 3907/2011 και δικαιολογούν την παραμονή του στη χώρα. Έως και την κατά τα ανωτέρω κρίση της Ανεξάρτητης Επιτροπής Προσφυγών περί της δυνατότητας παραμονής του στο έδαφος της χώρας, ο αιτών δικαιούται να παραμείνει σε αυτό, με εξαίρεση τις περιπτώσεις α' και β' της παρ. 9 του άρθρου 89 του παρόντος. Η Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών ή ο αρμόδιος δικαστής σε περίπτωση μονομελούς σύνθεσης, εξετάζει το αίτημα κατά νόμον και ουσία και κατόπιν εξατομικευμένης κρίσης, με βάση αντικειμενικά κριτήρια και σύμφωνα με τα άρθρα 20 και 21 του Ν. 3907/2011, αποφαινεται επί του αιτήματος αυτού το ταχύτερο δυνατό, με την έκδοση σχετικής απόφασης. Εφόσον το αίτημά του γίνει δεκτό διατάσσεται η παραμονή του αιτούντος στη χώρα και αναστέλλεται κάθε μέτρο απέλασης, επανεισδοχής ή επιστροφής του αιτούντος έως την έκδοση απόφασης επί της προσφυγής. Σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης, τα ως άνω μέτρα εκτελούνται.

3. Η δυνατότητα εξαίρεσης από το δικαίωμα παραμονής, σύμφωνα με την παράγραφο 1, εφαρμόζεται στις περιπτώσεις του άρθρου 90 του παρόντος μόνο εφόσον ο αιτών έχει την απαραίτητη συνδρομή διεργημένα και νομική συνδρομή και προθεσμία τουλάχιστον μιας εβδομάδας ώστε να προετοιμάσει την αίτηση και να υποβάλει στην Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών τα επιχειρήματα υπέρ της αναγνώρισης του δικαιώματος παραμονής του στο έδαφος της χώρας, εν αναμονή της έκβασης της προσφυγής.

ΣΧΟΛΙΑ**Σχόλιο 1:**

Στο αρ. 104, παρ. 2 προβλέπονται εξαιρέσεις στο ανασταλτικό αποτέλεσμα των προσφυγών ενώπιον της Αρχής Προσφυγών σε συγκεκριμένες περιπτώσεις, ήτοι απόρριψη αίτησης ως απαράδεκτης για ορισμένους λόγους, απόρριψη αίτησης ως προδήλως αβάσιμης ή στην ταχύρρυθμη διαδικασία. Καίτοι όχι απευθείας ασύμβατες με το αρ. 46, παρ. 6 της Οδηγίας για τις διαδικασίες ασύλου, οι εν λόγω διατάξεις δεν τηρούν τις απαιτήσεις του δικαιώματος στην πραγματική προσφυγή δυνάμει του αρ. 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων και του αρ. 13 της ΕΣΔΑ, όπως απορρέουν από τη νομολογία του ΕΔΔΑ. Συγκεκριμένα, δεν προβλέπεται ρητά η υποχρέωση των αρχών όπως διασφαλίσουν ότι η εξαίρεση από το ανασταλτικό αποτέλεσμα της προσφυγής δεν αντιβαίνει στην αρχή της μη

επαναπροώθησης, ούτε η δυνατότητα προσβολής της απόρριψης του ανασταλτικού αποτελέσματος.

Ενδέχεται δε να επιφέρουν επιπλέον διοικητικό φόρτο στις Επιτροπές Προσφυγών, οι οποίες θα καλούνται να εκδίδουν αποφάσεις επί του δικαιώματος παραμονής του προσφεύγοντος, πριν προβούν σε εξέταση της προσφυγής.

Παράλληλα, η παρ. 3, προστιθέμενη προς συμμόρφωση της ελληνικής νομοθεσίας προς το αρ. 46, παρ. 7 της Οδηγίας, απαιτεί την παροχή συνδρομής διερμηνέα, νομικής συνδρομής και προθεσμίας τουλάχιστον μίας εβδομάδας για την προετοιμασία της προσφυγής στο πλαίσιο της διαδικασίας στα σύνορα δυνάμει του αρ. 90. Ωστόσο, υπενθυμίζεται από τα παραπάνω ότι η κατ'εξαιρέση διαδικασία του αρ. 90, παρ. 3 περιορίζει την προθεσμία υποβολής προσφυγής σε τρεις μέρες, καθιστώντας έτσι αδύνατη την παροχή των προβλεπόμενων από το αρ. 104, παρ. 3 εγγυήσεων. Η ασυμφωνία των δύο διατάξεων ενδέχεται να συντελέσει σε σύγχυση και περαιτέρω περιπλοκότητα της διαδικασίας για τους αιτούντες, την Αρχή Προσφυγών αλλά και τις αρμόδιες αρχές για τη διαχείριση της διαδικασίας επιστροφών.

Σχόλιο 2:

Καθιερώνονται για πρώτη φορά εξαιρέσεις το αυτόματο ανασταλτικό αποτέλεσμα των Προσφυγών, που προβλέπονται σε γενικές γραμμές και από την οδηγία. Ωστόσο δε διασφαλίζεται η δωρεάν νομική βοήθεια σε όλους τους προσφεύγοντες σήμερα με την υπάρχουσα κατάσταση για να υποβάλλουν το ειδικό προκαταρκτικό αίτημα αναστολής της προσφυγής τους πριν η Επιτροπή υπεισέλθει στην ουσία της προσφυγής. Δεν διασφαλίζεται στο νομοσχέδιο αυτή η δωρεάν νμική βοήθεια προς ΟΛΟΥΣ/ΕΣ που απαιτείται και από το κοινοτικό δίκαιο και αυτό πλήττει εμμέσως αλλά σαφώς το δικαίωμα στην πραγματική και αποτελεσματική προσφυγή των προσφευγόντων στο β' βαθμό της διαδικασίας.

Γι' αυτό απαιτείται η εξής τροποποίηση, την οποία προτείνω με πρόσθετη παράγραφο 4: «Σε περίπτωση μη παροχής δωρεάν νομικής βοήθειας στον προσφεύγοντα κατά τις κείμενες διατάξεις για την άσκηση και τη συζήτηση της προσφυγής του, για τα οποία ενημερώνεται υποχρεωτικά κατά την επίδοση της απορριπτικής απόφασης ή του αποσπάσματος αυτής, εφαρμόζεται η παράγραφος 1 του παρόντος», δηλαδή η παραμονή στη χώρα μέχρι την τελεσιδικία του αιτήματος διεθνούς προστασίας.

Σχόλιο 3:

Άρθρο 104, παρ.2: Δεν προσδιορίζεται προθεσμία εντός της οποίας πρέπει να κατατεθεί το αίτημα παραμονής του αιτούντος στη χώρα έως της επίδοσης της απόφασης επί της προσφυγής. Δεν προβλέπεται διαδικασία επίδοσης της απόφασης επί του αιτήματος παραμονής ούτε σχετική ενημέρωση του αιτούντος. Επιπλέον, από το γράμμα της διάταξης («ο αιτών εκθέτει τους σχετικούς λόγους που καθιστούν αδύνατη την επιστροφή του στη χώρα καταγωγής του σύμφωνα με το Ν. 3907/2011 και δικαιολογούν την παραμονή του στη χώρα»), φαίνεται να αποκλείεται η δυνατότητα επίκλησης λόγων που αναφέρονται σε αδυναμία επιστροφής σε χώρα που έχει θεωρηθεί ως «πρώτη χώρα ασύλου» ή «ασφαλής τρίτη χώρα» (προσφυγές κατά αποφάσεων που απορρίπτουν το αίτημα διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτο, λόγω συνδρομής των ανωτέρω ρητρών). Παράλληλα, η Επιτροπή Προσφυγών/αρμόδιος δικαστής καλείται να εξετάσει και να αποφανθεί επί του ίδιου υλικού δυο φορές (κατά την εξέταση του αιτήματος παραμονής και κατά την εξέταση της προσφυγής), δημιουργώντας πρόσθετο φόρτο εργασίας στις ήδη ιδιαίτερα βεβαρημένες Επιτροπές Προσφυγών. Άλλωστε, η πρωτοβάθμια συνέντευξη επί του παραδεκτού της αίτησης διεθνούς προστασίας λόγω εφαρμογής των ρητρών της «πρώτης χώρας ασύλου» και «ασφαλούς τρίτης χώρας» περιορίζεται στην εξέταση της πλήρωσης των κριτηρίων των σχετικών εννοιών και ουδόλως διερευνά λόγους που σχετίζονται με την αδυναμία επιστροφής του αιτούντος στη χώρα καταγωγής του. Συγκεκριμένα, το άρθρο 77 του παρόντος σχεδίου νόμου προβλέπει ότι «σε περίπτωση που από το διοικητικό φάκελο της αίτησης διεθνούς προστασίας προκύπτουν ενδείξεις ότι η αίτηση εμπίπτει στις

περιπτώσεις απαράδεκτων αιτήσεων του άρθρου 84 του παρόντος, η συνέντευξη μπορεί να περιοριστεί στη διαπίστωση της συνδρομής των προϋποθέσεων εφαρμογής της διάταξης αυτής και να δοθεί η ευκαιρία στον αιτούντα να εκφραστεί σχετικά». Ως εκ τούτου, στις περιπτώσεις αιτημάτων παραμονής εκκρεμούσης επίδοσης απόφασης επί προσφυγών κατά αποφάσεων που απορρίπτουν το αίτημα διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτο, τυχόν ισχυρισμοί ως προς την αδυναμία του αιτούντος να επιστρέψει στη χώρα καταγωγής του τίθενται, το πρώτον, ενώπιον της Αρχής Προσφυγών, και στα πλαίσια διαδικασίας για την οποία δεν προβλέπεται δυνατότητα προφορικής ακρόασης ή εκπροσώπησης από δικηγόρο. Παραβιάζεται, δηλαδή, εν προκειμένω, και το δικαίωμα προηγούμενης ακρόασης του αιτούντος (βλ. άλλωστε και την ΣτΕ Ολ. 2348/2017 όπου το Δικαστήριο έκρινε ότι η μη ακρόαση του αιτούντος στο δεύτερο βαθμό επιτρέπεται «όταν τα πραγματικά περιστατικά δεν αφήνουν καμία αμφιβολία ως προς το βάσιμο της απόφασης αυτής, υπό την προϋπόθεση, αφ' ενός, ότι κατά την πρωτοβάθμια διαδικασία παρεσχέθη στον αιτούντα η ευκαιρία προσωπικής συνεντεύξεως σχετικά με το αίτημα διεθνούς προστασίας που υπέβαλε, σύμφωνα με το άρθρο 14 της ως άνω οδηγίας και την συνάδουσα προς την διάταξη αυτή εθνική νομοθεσία, και ότι το πρακτικό της εν λόγω συνεντεύξεως περιελήφθη στον φάκελο της υποθέσεως, και αφ' ετέρου ότι η επιληφθείσα της προσφυγής αρχή μπορεί να διατάξει μια τέτοια ακρόαση εφ' όσον το κρίνει αναγκαίο για την άσκηση των αρμοδιοτήτων της.»). Επιπροσθέτως, η μη χορήγηση αυτόματου ανασταλτικού αποτελέσματος στις προβλεπόμενες στην παρ. 2 προσφυγές, σε συνδυασμό με το μη αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα της αίτησης ακύρωσης, έρχεται σε ευθεία αντίθεση με το άρθρ. 13 της ΕΣΔΑ και στην πάγια ερμηνεία του από το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (βλ. ενδεικτικά την απόφαση M.S.S. κατά Βελγίου και Ελλάδος, παρ. 293: «Τέλος, έχοντας υπόψη την σημασία που δίνει το Δικαστήριο στο άρθρο 13 και στην μη αναστρέψιμη φύση της ζημίας που μπορεί να προκληθεί λόγω της πραγματοποίησης του κινδύνου βασανιστηρίων ή κακοποιήσεων, ο πραγματικός χαρακτήρας μιας προσφυγής υπό την έννοια του άρθρου 13 απαιτεί επιτακτικά ένα έλεγχο προσεκτικό από πλευράς εθνικής αρχής (Chamaïev και λοιποί κατά Γεωργίας και Ρωσίας, αρ. 36378/02, § 448, CEDH 2005-III), μια εξέταση ανεξάρτητη και αυστηρή κάθε αιτίας σύμφωνα με την οποία υπάρχουν λόγοι να πιστεύει κανείς ότι συντρέχει κίνδυνος μεταχείρισης αντίθετης στο άρθρο 3 (προαναφερθείσα Jabari, §50) καθώς και ιδιαίτερη ταχύτητα (Bati και λοιποί κατά Τουρκίας, αρ. 33097/96 και 57834/00, § 136, CEDH 2004-IV, αποσπάσματα). Απαιτεί επίσης να έχουν οι ενδιαφερόμενοι μια προσφυγή που να έχει αυτοδικαίως ανασταλτικό αποτέλεσμα (Conka κατά Βελγίου, αρ. 51564/99, § §81-83, CEDH 2002-I, προαναφερθείσα Gebremedhin [Gaberamadhien], §66).»)

Άρθρο 104, παρ.3: Η αναφορά στην προϋπόθεση παροχής συνδρομής διερμηνείας και νομικής συνδρομής για την προετοιμασία του αιτήματος παραμονής προκειμένου να εφαρμοστεί η παρ. 2 στη διαδικασία συνόρων, δημιουργεί αμφιβολία ως προς την υποχρέωση τήρησης αυτών των διαδικαστικών εγγυήσεων στις άλλες διαδικασίες. Επιπλέον, η ήδη ασφυκτική προθεσμία των 3 ημερών για κατάθεση προσφυγής στη διαδικασία συνόρων καθίσταται ανέφικτη στην περίπτωση που η προσφυγή πρέπει να συνοδεύεται και από αίτημα παραμονής, ιδίως σε περίπτωση που το σχετικό αίτημα πρέπει να διαλαμβάνει μνεία των λόγων αδυναμίας επιστροφής στη χώρα καταγωγής, που ωστόσο δεν έχουν αποτελέσει αντικείμενο της πρωτοβάθμιας διαδικασίας (σε περίπτωση απόρριψης της αίτησης διεθνούς προστασίας ως απαράδεκτης). Άλλωστε, ενώ η εν λόγω παράγραφος προβλέπει την παροχή προθεσμίας μιας εβδομάδας για την προετοιμασία του αιτήματος παραμονής, δέον σημειωθεί ότι η διαδικασία συνόρων του άρθρ. 90 προβλέπει 3ήμερη προθεσμία για την κατάθεση της προσφυγής και προσδιορισμό της συζήτησής της εντός 3 ημερών.

Σχόλιο 4:

αρ.104: η συγκεκριμένη διάταξη αυξάνει τον αριθμό των εξεταζομένων υποθέσεων από τις Επιτροπές δραματικά. Η κρίση επί της ιδιότυπης αυτής “αναστολής” δεν κρίνεται

απαραιτήτως ευχερέστερη ή ταχύτερη από την οριστική κρίση επί της προσφυγής. Συνεπάγεται για τον κρίνοντα μεγάλη ευθύνη, να καταστήσει μια προσφυγή άνευ αντικειμένου χωρίς αυτή να εξεταστεί. Οι λόγοι αποδοχής αυτού του ενδίκου βοηθήματος ταυτίζονται με τους λόγους αποδοχής της προσφυγής όπως διατυπώνονται στο νόμο. Εξ αντικειμένου απαιτείται βεβαιότητα και δεν αρκεί πιθανολόγηση. Για τις περιπτώσεις που η εξέταση στην ουσία δεν απαιτεί χρόνο (πχ μεταγενέστερα αιτήματα που δεν υπάρχει καν προφορική συνέντευξη), η προσθήκη αυτού του σταδίου είναι αχρείαστη. Για τις περιπτώσεις πρώτης χώρας ασύλου κλπ, οι οποίες αφορούν αιτούντες που είναι εγνωσμένα πρόσφυγες, η εν λόγω διαδικασία είναι ουσιαστικά άδικη.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Στο τέλος του άρθρου 104 προστίθεται παράγραφος 4 ως εξής:
«Σε κάθε περίπτωση η απόφαση δεν θα πρέπει να οδηγεί σε άμεση ή έμμεση επαναπροώθηση κατά παράβαση των διεθνών και ενωσιακών υποχρεώσεων της χώρας».
Τα λοιπά σχόλια δεν υιοθετούνται.

Άρθρο 105

Αναπομπή στον πρώτο βαθμό

Αναπομπή της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό δεν επιτρέπεται σε καμία περίπτωση

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Δεν είναι σαφές επί τη βάσει ποιου υλικού η Αρχή Προσφυγών θα εκδίδει απόφαση ως προς την ουσία του αιτήματος διεθνούς προστασίας, στην περίπτωση που κάνουν δεκτή προσφυγή κατά απορριπτικής απόφασης επί του παραδεκτού του αιτήματος. Όπως σημειωθεί ότι, αφενός, σε αυτές τις περιπτώσεις, η πρωτοβάθμια συνέντευξη δεν εισέρχεται στην ουσία του αιτήματος.

Σχόλιο 2:

Σε περιπτώσεις προφανών και καταφανών λαθών από τους χειριστές ή έλλειψης προφανών διαδικαστικών εγγυήσεων, όπως η διενέργεια συνέντευξης ασυνόδευτου ανηλίκου χωρίς επίτροπο ή νομικό εκπρόσωπο, η κατάργηση της αναπομπής στον πρώτο βαθμό στερεί έναν βαθμό από τους αιτούντες για την πραγματική εξέταση του αιτήματός τους, συνεπώς πρέπει να προβλεφθούν περιπτώσεις στις οποίες θα προβλέπεται αναπομπή στον πρώτο βαθμό.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται. Ως σημειώνεται στην αιτιολογική έκθεση η ρητή απαγόρευση αναπομπής της υπόθεσης στον πρώτο βαθμό θεσπίζεται για να αποφευχθούν τυχόν απόπειρες σκόπιμης καθυστέρησης της διαδικασίας εξέτασης και έκδοσης αποφάσεων επί των προσφυγών.

**V. ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ
ΔΙΚΑΣΤΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ**

Άρθρο 108

(Άρθρο 47 Οδηγίας 2013/32/ΕΕ)

Αίτηση ακύρωσης

1. Οι αιτούντες διεθνή προστασία έχουν δικαίωμα άσκησης αίτησης ακύρωσεως ενώπιον του αρμόδιου κατά τόπον Διοικητικού Πρωτοδικείου κατά τα ειδικότερα αναφερόμενα στο άρθρο 15 παρ. 3 του ν. 3068/2002 (Α 274), όπως τροποποιήθηκε με το άρθρο 49 του ν. 3900/2010 (Α 13) και ισχύει, κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή των διατάξεων του παρόντος Μέρους.

2. Αίτηση ακύρωσεως κατά των αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών, σύμφωνα με τις ανωτέρω διατάξεις, μπορεί να ασκηθεί και από τον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Άρθρα 108 και 115 – Μεταφορά αρμοδιότητας ακυρωτικών διαφορών, κατόπιν δευτεροβάθμιας απορριπτικής απόφασης, από τα Διοικητικά Εφετεία σε Διοικητικά Πρωτοδικεία και σύντμηση της προθεσμίας των 60 ημερών, που προβλέπεται γενικά για την άσκηση αίτησης ακύρωσης, σε 30 ημέρες ειδικά για τις υποθέσεις ασύλου.

Με τις προτεινόμενες διατάξεις, μεταξύ άλλων, προβλέπεται: – η σύντμηση της προθεσμίας κατάθεσης αίτησης ακύρωσης κατά δευτεροβάθμιας απορριπτικής απόφασης, επί αιτήματος διεθνούς προστασίας, σε μόλις 30 ημέρες, έναντι της προθεσμίας 60 ημερών, που εν γένει προβλέπεται από το ελληνικό δίκαιο για την άσκηση αίτησης ακύρωσης, τροποποίηση η οποία θα πρέπει να κριθεί υπό το πρίσμα της αρχής της μη διάκρισης– και η μεταφορά της αρμοδιότητας, για την άσκηση των ένδικων αυτών μέσων, από τα Διοικητικά Εφετεία στα Διοικητικά Πρωτοδικεία και δη, σε δύο εξ αυτών, των Αθηνών και της Θεσσαλονίκης.

Πλέον του καινοφανούς της μεταφοράς της αρμοδιότητας εξέτασης στα Διοικητικά Πρωτοδικεία ένδικων μέσων που στρέφονται κατά αποφάσεων που έχουν εκδοθεί από Επιτροπές, στις οποίες συμμετέχουν Εφέτες Δικαστές, πρέπει να σημειωθεί ότι η σύντμηση της προθεσμίας σε συνδυασμό με την συγκέντρωση της, κατά τόπον αρμοδιότητας, σε δύο Διοικητικά Πρωτοδικεία, Αθηνών και Θεσσαλονίκης, δημιουργεί σημαντική συγκέντρωση υποθέσεων στα Δικαστήρια αυτά, ενδεχόμενο επιπλέον καθυστερήσεων και υπέρβαση της εύλογης διάρκειας της δίκης και υπονομεύει την δυνατότητα πρόσβασης στο συνταγματικά κατοχυρωμένο δικαίωμα Δικαστικής Προστασίας. Υπενθυμίζεται ότι το Ευρωπαϊκό Δικαστήριο Δικαιωμάτων του Ανθρώπου, σε πρόσφατες επαναλαμβανόμενες αποφάσεις του σχετικά με αιτούντες ασύλο, οι οποίοι παρέμεναν στο νησί της Χίου και σύμφωνα με την εθνική νομοθεσία μπορούσαν να ασκήσουν ένδικα μέσα ενώπιον του Διοικητικού Πρωτοδικείου, που εδρεύει σε άλλο νησί και συγκεκριμένα στη Μυτιλήνη, διαπίστωσε παραβίαση του δικαιώματος δικαστικής προστασίας, υπογραμμίζοντας πως «ακόμη και οι προαναφερόμενες προσφυγές ήταν αποτελεσματικές, το Δικαστήριο δεν αντιλαμβάνεται πώς θα μπορούσαν οι προσφεύγοντες να τις ασκήσουν. Θεωρεί ότι, υπό τις συγκεκριμένες περιστάσεις, οι προσφεύγοντες δεν είχαν πρόσβαση στις εν λόγω προσφυγές».

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Το σχόλιο δεν υιοθετείται, καθόσον η εκδίκαση των υποθέσεων των αιτούντων διεθνή προστασίας μεταφέρονται στα Διοικητικά Πρωτοδικεία με ακυρωτικό έλεγχο για λόγους ενοποίησης της εκδίκασης των υποθέσεων του δικαίου αλλοδαπών. Τούτο αναμένεται να βάλει τέλος στην πολυδιάσπαση των υποθέσεων που συνεπαγόταν περισσότερο χρόνο εξαιτίας της μεταφοράς των υποθέσεων από τον έναν βαθμό στον άλλο. Εξάλλου τα Πρωτοδικεία είναι μεγαλύτερα, περισσότερο στελεχωμένα και με την πρόβλεψη για αλλαγή της κατά τόπον αρμοδιότητας και εκδίκαση των αιτημάτων ασύλου από το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθήνας και Θεσσαλονίκης- δηλαδή των δικαστηρίων με φέρουσα ικανότητα ικανή να ανταποκριθεί στο βάρος αυτό- επιταχύνονται οι διαδικασίες.

Άρθρο 111**Έκδοση απόφασης**

1. Ειδικώς για τις υποθέσεις τις παραγράφου 3 του άρθρου 15 του ν. 3068/2002 ισχύουν τα ακόλουθα:

α. Αποφάσεις επί αιτήσεων ακύρωσης κατά αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά προτεραιότητα κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στο άρθρο 95 παράγραφος 8 του παρόντος εκδίδονται εντός ενός (1) μηνός από την συζήτηση της αίτησης.

β. Αποφάσεις επί αιτήσεων ακύρωσης αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά την ταχύρρυθμη διαδικασία εξέτασης κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στα άρθρα 83 παράγραφος 8 και 95 παράγραφος 2 του παρόντος εκδίδονται εντός 2 μηνών από την συζήτηση της αίτησης.

γ. Αποφάσεις επί αιτήσεων ακύρωσης αποφάσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που έχουν εκδοθεί κατά την διαδικασία στα σύνορα του άρθρου 89 εκδίδονται υποχρεωτικά εντός ενός (1) από την συζήτηση της αίτησης.

2. Στις υποθέσεις της παρ. 3 η Αρχή Προσφυγών υποχρεούται όπως αποστείλει στην Γραμματεία του Τμήματος ενώπιον του οποίου έχει κατατεθεί η αίτηση ακύρωσης εκτός από τον διοικητικό φάκελο και τον ηλεκτρονικό φάκελο της υπόθεσης.

ΣΧΟΛΙΑ**Σχόλιο 1:**

Ασφικτικές προθεσμίες, δοθέντος ότι οι υποθέσεις αυτές ανατίθενται μόνο σε 2 πρωτοδικεία (Αθηνών-Θεσσαλονίκης) που είναι ήδη επιβαρυνμένα. Υπάρχει στάδιο προσωρινής δικαστικής προστασίας; διότι τούτο επιβαρύνει ακόμα περισσότερο, από άποψης χρόνου. Όπως επίσης και η σύνταξη έκθεσης για κάθε υπόθεση πριν από τη δικάσιμο, που καιρός είναι να καταργηθεί, τόσο για τις ακυρωτικές όσο και για τις διαφορές ουσίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το σχόλιο δεν υιοθετείται.

Άρθρο 112**(άρθρο 26 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ)****Προσφυγές**

1. Κατά της απόφασης που περιορίζει ή διακόπτει την παροχή των συνθηκών υποδοχής, σύμφωνα με το άρθρο 56, καθώς και κατά των αποφάσεων που λαμβάνονται κατ' εφαρμογή του άρθρου 44, οι θιγόμενοι αιτούντες έχουν δικαίωμα να ασκήσουν προσφυγή ενώπιον των διοικητικών δικαστηρίων, σύμφωνα με τις διατάξεις του Κώδικα Διοικητικής Δικονομίας (ν. 2717/1999).

2. Σε περίπτωση προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου, οι αιτούντες λαμβάνουν δωρεάν νομική συνδρομή και εκπροσώπηση, υπό τους όρους και προϋποθέσεις του ν. 3226/2004.

ΣΧΟΛΙΑ**Σχόλιο 1:**

Πρόκειται για εσφαλμένη μεταφορά του άρθρου 26 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ στο βαθμό που προβλέπει τη δυνατότητα προσφυγής μόνο κατά απόφασης που «περιορίζει ή διακόπτει την παροχή των συνθηκών υποδοχής» και όχι και κατά αποφάσεων που αφορούν στην παροχή υλικών συνθηκών, στη διαμονή και στον περιορισμό της ελευθερίας κυκλοφορίας των αιτούντων άσυλο, κατά τα προβλεπόμενα στο άρθρο 26, παρ. 1 της Οδηγίας 2013/33/ΕΕ.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το σχόλιο δεν υιοθετείται.

Άρθρο 113

1. Με πράξη των Προϊσταμένων των αρμόδιων αποφαινόμενων αρχών απορρίπτονται αιτήσεις διεθνούς προστασίας ή προσφυγές κατά αποφάσεων του πρώτου βαθμού που ασκήθηκαν μέχρι 31.12.2016 εφόσον έχει παρέλθει άπρακτη η προθεσμία της επόμενης παραγράφου.

2. Οι αιτούντες διεθνούς προστασίας που έχουν υποβάλει την αίτηση ή την προσφυγή οφείλουν μέσα σε έξι (6) μήνες από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου να προσέλθουν στις αρχές απόφασης ενώπιον των οποίων κατέθεσαν την αίτηση διεθνούς προστασίας ή την προσφυγή προκειμένου να επιβεβαιώσουν ότι επιθυμούν την εξέταση της αιτήσεώς τους ή της προσφυγής και να επικαιροποιήσουν τα στοιχεία της κατοικίας τους. Οι πληρεξούσιοι δικηγόροι των αιτούντων μπορούν ομοίως να προσέλθουν στις ως άνω αναφερόμενες αρχές προκειμένου να καταθέσουν έγγραφη δήλωση των αιτούντων θεωρημένη για το γνήσιο της υπογραφής τους, με το ως άνω περιεχόμενο.

3. Οι αιτούντες ενημερώνονται για την υποχρέωση της παραγράφου 2 που τους επιβάλλεται στο πλαίσιο του καθήκοντος συνεργασίας τους με τις ελληνικές αρχές, σύμφωνα με τα οριζόμενα στα άρθρα 65 και 69 του παρόντος.

ΣΧΟΛΙΑ**Σχόλιο 1:**

Εξαιρετικά προβληματική διάταξη. Σε κάθε περίπτωση- εφόσον ψηφισθεί- είναι υποχρέωση

της διοίκησης να ενημερώσει εγκαίρως σχετικά σε γλώσσα που κατανοούν όλους τους προσφεύγοντες που υπάγονται στη συγκεκριμένη διάταξη για το επιπλέον διοικητικό βάρος που απέκτησαν με την ψήφιση του νέου νόμου.

Σχόλιο 2:

Η διαδικασία για την εξέταση των αιτήσεων ασύλου προβλέπει την έκδοση συγκεκριμένων πράξεων για τις περιπτώσεις των ενδιαφερομένων που δεν συμμορφώνονται με τις υποχρεώσεις τους, συμπεριλαμβανομένης της υποχρέωσης συνεργασίας με τις αρχές. Καθίσταται δυσνόητο γιατί επιλέγεται η μέθοδος της «μαζικής» ρύθμισης των υποθέσεων (αιτήσεων και προσφυγών που ασκήθηκαν έως 31.12.2016). Δεν θα έπρεπε να είχαν τεθεί στο αρχείο ή να απορριφθούν οι αιτήσεις ή οι προσφυγές όταν οι αιτούντες ή οι προσφεύγοντες δεν προσήλθαν για την ανανέωση του δελτίου αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού;

Σχόλιο 3:

Συνίσταται η απορριψη του άρθρου, με το οποίο το Υπουργείο επιχειρεί εξαιρετικά επαχθείς και μη εξατομικευμένες ρυθμίσεις για τη μείωση των εκκρεμών αιτήσεων ασύλου, χωρίς τη θέσπιση ή έστω εξέταση μέτρων όπως διασφαλιστεί η προστασία των εν λόγω αιτούντων και δικαιούχων προστασίας από την επαναπροώθηση.

Σχόλιο 4:

Δεν υπάρχει κανένας απολύτως λόγος για τέτοια υποχρέωση του αιτούντα. Το «ενδιαφέρον» του αποδεικνύεται πανηγυρικά από την κατοχή και την συνεχή ανανέωση, ανά εξάμηνο ή λιγότερο, του ειδικού δελτίου αιτούντος άσυλο. Όσο το δελτίο για τη διοίκηση αποτελεί βασικό στοιχείο συμμόρφωσης και παρουσίας του ενδιαφερομένου στον Ελλαδικό χώρο, άλλο τόσο δεν είναι επιτρεπτό να αποδυναμώνεται έως κατάρτησης βασικό δικονομικό δικαίωμα του πολίτη. Οι προσφυγές που έχουν ασκηθεί μέχρι 31.12.2016 και δεν έχουν μέχρι σήμερα συζητηθεί από τις Επιτροπές (χωρίς να μιλήσουμε για εκείνες που έχουν συζητηθεί χωρίς να έχει εκδοθεί απόφαση... και είναι περισσότερες από χίλιες) έχουν δημιουργήσει μεγάλο backlog (γνωστό στο Υπουργείο για περισσότερο από 7 χρόνια και επομένως δεν έχει πολιτικό πρόσημο αυτή η παρατήρηση). Μοναδική λύση είναι ο επιτέλους προσδιορισμός τους ή η επανασυζήτηση με όποια σύνθεση τελικώς θα προκύψει. Η προτεινόμενη Προθεσμία ενδιαφέροντος συνιστά στην ουσία αρνησιδικία εκ μέρους της διοίκησης και δύναται να ανατραπεί/ακυρωθεί από τα ακυρωτικά δικαστήρια της χώρας. Σε περίπτωση άλλωστε που ο προσφεύγων είναι «απών» η Επιτροπή προσφυγών, διαπιστώνοντας από τον Διοικητικό φάκελλο του τη μη ανανέωση του δελτίου του προβαίνει σε πράξη διακοπής εξέτασης του αιτήματος και θέτει την υπόθεση στο Αρχείο!!!

Εν κατακλείδι, είναι ατυχής η ρύθμιση και δυνατό να οδηγήσει σε δικαστικές περιπέτειες.

Σχόλιο 5:

Το άρθρο αυτό εισάγει την απαίτηση της διοίκησης να προσέλθουν στις αρχές για να ανανεώσουν το ενδιαφέρον τους όσοι κατέθεσαν αίτηση διεθνούς προστασίας ή προσφυγή μέχρι την 31.12.2016 και η υπόθεσή τους δεν έχει εξεταστεί, όχι από δική τους υπαιτιότητα αλλά από υπαιτιότητά της διοίκησης, αλλιώς θα απορρίπτεται η αίτηση ή η προσφυγή. Με δεδομένο τον υπέρογκο αριθμό backlog αιτήσεων που ακόμα εκκρεμούν, μια μαζική απόρριψη όσων αιτήσεων δεν επικαιροποιήθηκαν από τους ενδιαφερομένους θα σήμαινε αρνησιδικία εκ μέρους της διοίκησης και αποστέρηση δικαιωμάτων των αιτούντων/προσφευγόντων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται. Ως αναφέρεται και στην αιτιολογική έκθεση, η ρύθμιση αυτή συμβάλλει στον περιορισμό των υποθέσεων που εκκρεμούν στις αρμόδιες αρχές και στις Επιτροπές, χωρίς να θίγει τα δικαιώματα των αιτούντων, καθόσον διασφαλίζεται η ενημέρωσή τους.

Άρθρο 114

1. Προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι έκτακτες ανάγκες υποδοχής που προκύπτουν από την είσοδο και παραμονή στη χώρα, στις περιπτώσεις μαζικών αφίξεων ή κατακόρυφης αύξησης των ροών προσώπων που αιτούνται διεθνούς προστασίας, από τη δημοσίευση του παρόντος νόμου και εντός προθεσμίας δύο (2) μηνών οι αναγνωρισμένοι κατά τις διατάξεις του παρόντος πρόσφυγες και δικαιούχοι επικουρικής προστασίας υποχρεούνται να αποχωρήσουν αμελλητί από τις Δομές Υποδοχής και Φιλοξενίας.

2. Για την υποχρέωσή τους αυτή ενημερώνονται σε γλώσσα που κατανοούν τους παρέχεται δε κάθε συνδρομή από τις Εθνικές Αρχές αλλά και από την Ύπατη Αρμοστεία και άλλους φορείς προκειμένου να διευκολυνθούν κατά την αποχώρησή τους αλλά και την μετάβασή τους είτε σε τόπους που επιλέγουν οι ίδιοι είτε σε τόπους που προτείνονται από τις εθνικές αρχές.

3. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης προς τις διατάξεις των προηγούμενων παραγράφων εφαρμόζονται αναλογικά τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 79 του παρόντος.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Συνίσταται η απόρριψη του άρθρου, με το οποίο το Υπουργείο επιχειρεί εξαιρετικά επαχθείς και μη εξατομικευμένες ρυθμίσεις για τη μείωση των ελλείψεων θέσεων στις δομές φιλοξενίας, χωρίς τη θέσπιση ή έστω εξέταση μέτρων όπως διασφαλιστεί η προστασία των εν λόγω αιτούντων και δικαιούχων προστασίας από απάνθρωπες συνθήκες ή επαναπροώθηση.

Σχόλιο 2:

1. Θα πρέπει να οριστεί τη σημαίνει αύξηση των ροών. Πως θα οριστεί το μέτρο που «αντέχει» το σύστημα φιλοξενίας της χώρας;
2. Εφόσον οι δομές φιλοξενίας μπορεί να είναι και ιδιωτικών φορέων, δεν ορίζει ποιος ενημερώνει τους πρόσφυγες για την διαδικασία. Αναφέρει εμπλοκή των Αρχών για ενδεχόμενη εκκένωση, αλλά δεν προβλέπει διαδικασία επίδοσης διοικητικής πράξης εξόδου. Επίσης δεν προβλέπει εάν η ευθύνη για την αποχώρηση είναι του φορέα φιλοξενίας ή του αρμόδιου υπουργείου.
3. Η παράγραφος 3 παραπέμπει σε άσχετο άρθρο. Προφανώς μιλάμε για βάσιμο λόγω στέρησης ανανέωσης του προσφυγικού καθεστώτος; Επίσης, πρέπει να υπάρχει πρόβλεψη και μη συμμόρφωσης των φορέων φιλοξενίας στις αποφάσεις.

Σχόλιο 3:

Το άρθρο 79 στο οποίο παραπέμπει η παράγραφος 3 αφορά στα στοιχεία ταυτότητας των αιτούντων (διαδικασία εξέτασης αιτημάτων ασύλου) και όχι στις συνέπειες και/ή δικαιώματα των αναγνωρισμένων προσφύγων που αρνούνται να εγκαταλείψουν τις δομές φιλοξενίας.

Κατανοώντας την ανάγκη αποσυμφόρησης των δομών φιλοξενίας κατά την εφαρμογή της διάταξης θα πρέπει να ληφθούν υπόψη βασικές αρχές δικαίου, όπως είναι η απαγόρευση απάνθρωπης και εξευτελιστικής μεταχείρισης (άρθρο 3 ΕΣΔΑ) που συνεπάγεται η αστεγία,

όταν οι ενδιαφερόμενοι δεν έχουν δυνατότητες πρόσβασης σε αξιοπρεπείς συνθήκες διαβίωσης.

Τούτο σημαίνει ότι θα πρέπει να υπάρχει συγκεκριμένο πλαίσιο για την ένταξη των αναγνωρισμένων προσφύγων που καλούνται να εγκαταλείψουν τις δομές φιλοξενίας, το οποίο θα πρέπει να είναι προσβάσιμο και διαθέσιμο σε αυτούς. Η μετάβαση στην ανεξάρτητη διαβίωση των αναγνωρισμένων προσφύγων θα πρέπει να λαμβάνει υπόψη και την υποχρέωση του κράτους να σέβεται τα δικαιώματα του παιδιού χωρίς παρεκκλίσεις. Σημειώνεται τέλος ότι η Οδηγία για την Υποδοχή προβλέπει εξαιρέσεις από την παροχή των υλικών συνθηκών υποδοχής, όταν οι αιτούντες άσυλο έχουν τα αναγκαία μέσα διαβίωσης. Τούτο προβλέπεται στο άρθρο 57 παρ. 3 του σχεδίου νόμου. Μήπως να εξεταστεί η περίπτωση μέσω δημόσιων κοινωνικών υπηρεσιών να επιβεβαιώνεται ότι όσοι φιλοξενούνται στις δομές φιλοξενίας δεν έχουν τα μέσα για ανεξάρτητη διαβίωση ?

Σχόλιο 4:

Η θέσπιση της συγκεκριμένης διάταξης αναμένεται να δημιουργήσει πρακτικά προβλήματα. Είναι προφανές ότι η επιδιωκόμενη αποσυμφόρηση των δομών φιλοξενίας, χωρίς να γίνεται καμία μνεία σε αξιολογικά κριτήρια, δύναται να οδηγήσει σε κατάφωρες παραβιάσεις των θεμελιωδών δικαιωμάτων δικαιούχων διεθνούς προστασίας. Ο κίνδυνος της αστεγίας που συνεπάγεται, σε συνδυασμό με την απουσία κινήτρων για την υποβοήθηση της ενταξιακής τους διαδικασίας (λ.χ. επιδότηση ενοικίων σε συγκεκριμένες κατηγορίες δικαιούχων διεθνούς προστασίας, αναμένεται να οδηγήσει και ισχυρές αντιδράσεις. Σε περίπτωση μη συμμόρφωσης, αναφέρεται η εφαρμογή των οριζόμενων στην παρ. 3 του άρθρου 79 το οποίο όμως συνδέεται με την τροποποίηση των στοιχείων της ταυτότητάς τους, το οποίο είναι προφανώς είναι κάποια άλλη διάταξη και όχι το άρθρο 79!

Σχόλιο 5:

Η αποχώρηση των δικαιούχων διεθνούς προστασίας από Δομές Υποδοχής και Φιλοξενίας η οποία προβλέπεται αμελλητί προκειμένου για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών υποδοχής, είναι εξαιρετικά προβληματική καθώς δεν λαμβάνει υπόψη τις ειδικές συνθήκες ευάλωτων προσώπων ενώ γενικότερα δεν προβλέπει τρόπους για την προστασία των δικαιούχων που καλούνται να αποχωρήσουν από την έκθεση σε επισφαλείς συνθήκες διαβίωσης και την αστεγία.

Σχόλιο 6:

Άρθρο 114- Υποχρέωση προς αποχώρηση από δομές υποδοχής και φιλοξενίας όσων τους αναγνωρίζεται καθεστώς διεθνούς προστασίας

Με την ως άνω μεταβατική διάταξη, προκειμένου να αντιμετωπιστούν οι έκτακτες ανάγκες υποδοχής που προκύπτουν από περιπτώσεις μαζικών αφίξεων και κατακόρυφης αύξησης ροών προσώπων που αιτούνται διεθνούς προστασίας, οι αναγνωρισμένοι πρόσφυγες και δικαιούχοι επικουρικής προστασίας οφείλουν να αποχωρήσουν αμελλητί από τις δομές υποδοχής και φιλοξενίας. Με τη διάταξη αυτή επιχειρείται η θεσμοθέτηση διοικητικών πρακτικών του πρώην Υπουργείου Μεταναστευτικής Πολιτικής, η οποία υποχρέωνε σε αποχώρηση τους αναγνωρισμένους δικαιούχους διεθνούς προστασίας, παρά την έλλειψη ειδικών προγραμμάτων παροχής κοινωνικής προστασίας, που επιβάλλεται ενόψει της ευάλωτης θέσης τους. Η λειτουργία του προγράμματος HELIOS υπό την αιγίδα του Διεθνούς Οργανισμού Μετανάστευσης που παρέχει εξειδικευμένη προστασία σε αναγνωρισμένους δικαιούχους διεθνούς προστασίας έχει μόλις ξεκινήσει, έτσι ώστε η σχετική θεσμοθέτηση της ως άνω υποχρέωσης αποχώρησης, να παρίσταται πρόωρη και κοινωνικά μη δικαιολογημένη, ενόψει της αυξημένης υποχρέωσης της Ελληνικής Πολιτείας παροχής συνθηκών προστασίας σε αναγνωρισμένους δικαιούχους διεθνούς προστασίας έναντι των αιτούντων αυτή.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Το σχόλιο 3 γίνεται δεκτό και απαλείφεται η παράγραφος 3 του άρθρου. Τα λοιπά σχόλια δεν υιοθετούνται καθόσον η ρύθμιση αυτή επιβάλλεται προς αντιμετώπιση των μαζικών αφίξεων των αιτούντων και των εκτάκτων αναγκών που προκύπτουν κατά την υποδοχή, ειδικά κατά την παρούσα χρονική συγκυρία.

Άρθρο 115**Μεταφορά αρμοδιοτήτων**

Το άρθρο 15 του ν. 3068/2002, που είχε αντικατασταθεί από το άρθρο 49 του ν. 3900/2010, αντικαθίσταται ως εξής:

«Άρθρο 15

Καθεστώς αλλοδαπών

1. Στην αρμοδιότητα του τριμελούς διοικητικού πρωτοδικείου υπάγονται οι ακυρωτικές διαφορές οι οποίες γεννώνται από την προσβολή ατομικών διοικητικών πράξεων που εκδίδονται α) κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών εν γένει, β) που αφορούν την κτήση και την απώλεια της ελληνικής ιθαγένειας, γ) που αφορούν την αναγνώριση αλλοδαπού ως πρόσφυγα, υπό την έννοια της Συμβάσεως της Γενεύης, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του ν.δ. 3989/1959 (ΦΕΚ 201 Α') και του συναφούς πρωτοκόλλου της Νέας Υόρκης του 1967, που κυρώθηκε με το άρθρο μόνο του α.ν. 389/1968 (ΦΕΚ 125 Α').
2. Για την εκδίκαση των διαφορών των περιπτώσεων α' και β' της προηγούμενης παραγράφου αρμόδιο κατά τόπον είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η διοικητική αρχή που εξέδωσε την προσβαλλόμενη πράξη. Κατ' εξαίρεση, αν πρόκειται για διαφορές που αφορούν είτε απόρριψη αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης ή ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής και εργασίας, είτε απόφαση επιστροφής που ενσωματώνεται σε πράξη απόρριψης του αιτήματος χορήγησης ή ανανέωσης τίτλου διαμονής, καθώς και σε απόφαση ανάκλησης ισχύοντος τίτλου διαμονής, αρμόδιο είναι το διοικητικό πρωτοδικείο στην περιφέρεια του οποίου εδρεύει η αρμόδια υπηρεσία της οικείας Αποκεντρωμένης Διοίκησης, στην οποία τηρείται ο διοικητικός φάκελος του αλλοδαπού, δηλαδή το ανά Νομό Τμήμα Αλλοδαπών και Μετανάστευσης. Κατά τα λοιπά, για την εκδίκαση των διαφορών της προηγούμενης παραγράφου, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 2 έως και 4 του ν. 702/1977 (Α' 268).
3. Για την εκδίκαση των διαφορών της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1 αρμόδιο κατά τόπον είναι το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθηνών για αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από την Υπηρεσία Ασύλου, τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου, που εδρεύουν εντός των Περιφερειών Θεσσαλίας, Στερεάς Ελλάδας, Δυτικής Ελλάδας, Πελοποννήσου, Βορείου Αιγαίου, Νοτίου Αιγαίου, Κρήτης και Αττικής και για τις αποφάσεις που έχουν εκδοθεί από τα την Υπηρεσία Ασύλου, τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου που εδρεύουν εντός των Περιφερειών Ιονίων Νήσων, Ηπείρου, Δυτικής Μακεδονίας, Κεντρικής Μακεδονίας και Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης, αρμόδιο είναι το Διοικητικό Πρωτοδικείο Θεσσαλονίκης. Για τις υποθέσεις της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, οι αποφάσεις των Διοικητικών Πρωτοδικείων υπόκεινται σε έφεση ενώπιον του Συμβουλίου της Επικρατείας.
4. Για την εκδίκαση των διαφορών της παραγράφου 1 εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις των άρθρων 2 έως και 4 του ν. 702/1977. Οι αποφάσεις των διοικητικών πρωτοδικείων επί των διαφορών των περιπτώσεων α' και β' της παραγράφου 1 υπόκεινται σε έφεση ενώπιον

του Συμβουλίου της Επικρατείας, εφαρμοζομένων κατά τα λοιπά των διατάξεων του άρθρου 5 του ν. 702/1977.

5. Η παράγραφος 1 δεν καταλαμβάνει τις διαφορές, οι οποίες γεννώνται από την προσβολή πράξεων που αφορούν την άρνηση χορήγησης σε αλλοδαπό άδειας ασκήσεως εξαρτημένης ή ανεξάρτητης οικονομικής δραστηριότητας, την άρνηση ανανέωσης ή την ανάκληση τέτοιας άδειας, όταν οι πράξεις αυτές δεν εκδίδονται κατ' εφαρμογή της νομοθεσίας περί αλλοδαπών αλλά κατ' εφαρμογή ειδικής νομοθεσίας, εφαρμοζόμενης και επί ημεδαπών, με την οποία η άσκηση της συγκεκριμένης δραστηριότητας έχει υπαχθεί σε καθεστώς προηγούμενης άδειας.

6. Στις ακυρωτικές διαφορές της περίπτωσης γ' της παραγράφου 1, μετά από αίτηση αναστολής εκτέλεσης παρέχεται σε ένα στάδιο προσωρινή δικαστική προστασία από τον αρμόδιο εισηγητή δικαστή με την έκδοση συνοπτικά αιτιολογημένης απόφασης. Εντός δύο (2) εργασίμων ημερών από την κατάθεσή της η αίτηση κοινοποιείται με επιμέλεια του αιτούντος προς τον αρμόδιο Υπουργό ο οποίος οφείλει, στην περίπτωση αυτή, να διαβιβάσει στο δικαστήριο το φάκελο της υπόθεσης μέσα σε πέντε (5) εργάσιμες ημέρες από την κοινοποίηση. Μέσα στην ίδια προθεσμία ο Υπουργός μπορεί να διατυπώσει τις απόψεις του και ο αιτών να προσκομίσει τα αποδεικτικά στοιχεία στα οποία στηρίζει τους ισχυρισμούς του. Η απόφαση του εισηγητή δικαστή επί της αίτησης εκδίδεται μέσα σε προθεσμία επτά (7) ημερών από την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, εφόσον έχει προσκομιστεί στο δικαστήριο το οικείο αποδεικτικό κοινοποίησης. Κατά τα λοιπά, εφαρμόζονται αναλόγως οι διατάξεις του π.δ. 18/1989.

7. Οι διατάξεις της παραγράφου 1 των περιπτώσεων β' και γ' εφαρμόζονται στις εκκρεμείς υποθέσεις στα Διοικητικά Εφετεία της Χώρας, για τις οποίες δεν έχει ορισθεί δικάσιμος, οι οποίες διαβιβάζονται στα κατά τόπο αρμόδια διοικητικά πρωτοδικεία της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου με πράξεις των Προέδρων των Τριμελών Συμβουλίων Διεύθυνσης ή των Προέδρων που διευθύνουν τα δικαστήρια.»

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Για ποιο λόγο με την παρ. 3 η αρμοδιότητα ανατίθεται μόνο στα Διοικητικά Πρωτοδικεία Αθηνών και Θεσσαλονίκης; Πιο λογικό για την κατανομή των διαφορών και την ταχεία εκδίκασή τους είναι να ισχύσει, τηρουμένων των αναλογιών, ό,τι ισχύει και για τις λοιπές ακυρωτικές υποθέσεις αρμοδιότητας πρωτοδικείων. Έτσι εξασφαλίζεται και η ευχέρεια πρόσβασης στο δικαστήριο.

Σχόλιο 2:

Η μεταφορά της αρμοδιότητας είναι αρκετά προβληματική διότι θα υποχρεώσει τους δικαστές των διοικητικών πρωτοδικείων να κρίνουν αποφάσεις επιτροπών στις οποίες συμμετέχουν εφέτες ή πρόεδροι εφετών.

Υπενθυμίζω τη διάταξη του άρθρου 1 παρ. 2 περ. η' του ν. 772/1977, η οποία είχε εισαχθεί κατόπιν πρότασης του ίδιου του ΣτΕ «προκειμένου να μην παρουσιάζεται το παράδοξο φαινόμενο αποφάσεις πειθαρχικών συμβουλίων στα οποία συμμετέχουν αντιπρόεδροι ή σύμβουλοι της Επικρατείας, όπως εκείνα του Υπουργείου Εξωτερικών, να ελέγχονται από τα διοικητικά εφετεία».

Δυστυχώς με την προτεινόμενη διάταξη παρουσιάζεται το ίδιο παράδοξο φαινόμενο με ό,τι αυτό συνεπάγεται.

Σχόλιο 3:

Μέχρι σήμερα, αρμόδια για την εκδίκαση των αιτήσεων ακυρώσεων κατά των αποφάσεων των επιτροπών προσφυγών ήταν τα Διοικητικά Εφετεία όπου έδρευε το όργανο που εξέδιδε την απόφαση σε πρώτο βαθμό, δηλαδή τα κατά τόπους ανά τη χώρα διοικητικά εφετεία.

Με την νέα ρύθμιση, η τοπική αρμοδιότητα για ΟΛΗ τη χώρα πάει στα διοικ. πρωτοδικεία Αθήνας και Θεσ/κης.

Αυτό έχει τα εξής μειονεκτήματα:

α) Υπερφόρτωση των δικαστηρίων αυτών και αργοπορία στην γενικότερη απονομή της δικαιοσύνης (τόσο γι'αυτές τις υποθέσεις όσο και για τις λοιπές υποθέσεις).

β) Αυξημένα έξοδα διαδίκων για μετάβαση σε Αθήνα & Θεσ/κη, από κάθε περιοχή της χώρας.

γ) Αυξημένα έξοδα δικηγόρων επαρχίας για μετάβαση σε Αθήνα & Θεσ/κη.

δ) Ουσιαστική δυσχέραση της πρόσβασης στην Δικαιοσύνη.

ε) Αδικαιολόγητη αφαίρεση ύλης από τα δικαστήρια και τους δικηγόρους των κατά τόπους περιοχών.

Να μεταφερθεί μεν στα διοικητικά πρωτοδικεία η καθ'ύλην αρμοδιότητα, αλλά η τοπική αρμοδιότητα να παραμείνει στις επί μέρους περιοχές, όπου εδρεύει η αρχή που εκδίδει την απόφαση σε Α' βαθμό.

Αίας Ρετσίνας

Δικηγόρος

Σχόλιο 4:

αρ.115: είναι αδιανόητο αποφάσεις οργάνου που αποτελείται αδιακρίτως από δικαστικούς μέχρι και βαθμού προέδρου εφετών να κρίνονται σε επίπεδο ακυρώσεως από δικαστικούς κατωτέρου βαθμού, όταν μάλιστα οι δικαστές που στελεχώνουν τις Επιτροπές είναι κατά το τεκμήριο του νόμου ειδικοί και πεπειραμένοι στην διεθνή προστασία.

Σχόλιο 5:

Η συγκέντρωση της αρμοδιότητας εκδίκασης των αιτήσεων ακύρωσης στα Διοικητικά Πρωτοδικεία Αθήνας Θεσσαλονίκης, λειτουργεί στην πράξη σαν περιορισμός του δικαιώματος πρόσβασης στην δικαιοσύνη για τους αιτούντες άσυλο που διαμένουν αναγκαστικά σε διαφορετικά μέρη χωρίς να μπορούν να παρακολουθήσουν την εκδίκαση της υπόθεσής τους. Κατά τόπον αρμόδια θα έπρεπε να διατηρηθούν τα δικαστήρια στην περιφέρεια των οποίων βρίσκονται τα εκάστοτε περιφερειακά γραφεία ασύλου.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Ως αναφέρθηκε και στα σχόλια επί του άρθρου 108 με την πρόβλεψη για αλλαγή της κατά τόπον αρμοδιότητας και την εκδίκαση των αιτημάτων ασύλου από το Διοικητικό Πρωτοδικείο Αθήνας και Θεσσαλονίκης- δηλαδή των δικαστηρίων με φέρουσα ικανότητα ικανή να ανταποκριθεί στο βάρος αυτό- επιταχύνονται οι διαδικασίες. Ως εκ τούτου, τα υποβληθέντα σχόλια δεν υιοθετούνται.

ΜΕΡΟΣ ΠΕΜΠΤΟ

ΕΙΔΙΚΟ ΤΜΗΜΑ

Άρθρο 116

Τροποποιήσεις του ν. 4375/2016

1. Στο άρθρο 1 του ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 6 ως εξής: «6. Οι αποφάσεις επί των αιτήσεων διεθνούς προστασίας λαμβάνονται σε ατομική βάση, μετά από εμπειριστατωμένη, αντικειμενική και αμερόληπτη εξέταση. Για το σκοπό αυτόν η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου: α. Αναζητεί, συλλέγει, αξιολογεί και τηρεί συγκεκριμένες και ακριβείς πληροφορίες σχετικά με την πολιτική, κοινωνική, οικονομική, καθώς και τη γενική

κατάσταση που επικρατεί στις χώρες προέλευσης των αιτούντων (χώρες καταγωγής, χώρες προηγούμενης συνθήθους διαμονής, χώρες μέσω των οποίων διήλθαν κ.λπ.) σε συνεργασία με άλλες συναρμόδιες αρχές ή αντίστοιχες αρχές κρατών-μελών Ε.Ε., στο πλαίσιο σχετικών συμφωνιών ή από αξιόπιστες πηγές, όπως η Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο και η Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες. Οι πληροφορίες αυτές κοινοποιούνται στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης.

β. Μεριμνά, ώστε το προσωπικό που εξετάζει και αποφασίζει για τις αιτήσεις ή εισηγείται για τη λήψη αποφάσεων, να γνωρίζει την εθνική και διεθνή νομοθεσία και τη νομολογία περί διεθνούς προστασίας. Προς τούτο, οργανώνει την εκπαίδευση και φροντίζει για τη συνεχή επιμόρφωση του προσωπικού. Επίσης μεριμνά, ώστε το προσωπικό να μπορεί να συμβουλευτεί, όταν είναι αναγκαίο, εμπειρογνώμονες επί ειδικών ζητημάτων όπως ιατρικών, πολιτισμικών, θρησκευτικών, γλωσσολογικών ή ζητημάτων που άπτονται ιδίως των ανηλίκων ή του φύλου.

γ. Κοινοποιεί στις Αρμόδιες Αρχές Απόφασης τις διαθέσιμες από την Ύπατη Αρμοστεία του Ο.Η.Ε. για τους Πρόσφυγες οδηγίες και ενημερωτικά δελτία σε θέματα διεθνούς προστασίας

δ. Περαιτέρω η Κεντρική Υπηρεσία Ασύλου διοργανώνει σεμινάρια εκπαίδευσης αυτοτελώς ή/και σε συνεργασία με την Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες και την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Στήριξης για το Άσυλο, ενώ μπορεί να διοργανώνει σεμινάρια κατάρτισης σε συνεργασία και με άλλους φορείς».

2. Η περίπτωση β' του τέταρτου εδαφίου του άρθρου 5 του ν.4375/2016 αναδιατυπώνεται ως εξής: «β) είναι αρμόδιος για την εύρυθμη και αποτελεσματική λειτουργία και υποστήριξη των Επιτροπών, τη σύνταξη και εκτέλεση του προϋπολογισμού, την τήρηση και δημοσίευση των εκθέσεων και των στατιστικών στοιχείων σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής, την αποστολή στατιστικών δημοσίευσης των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών στην Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων κατά τα οριζόμενα στο τρίτο εδάφιο της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν.4375/2016, αναφέρεται στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη σχετικά με την εκτέλεση των συμβάσεων των κατά το εδάφιο β' της παραγράφου 3 του παρόντος άρθρου μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών».

3. Οι παράγραφοι 2, 3, 4 και 5 του άρθρου 5 του ν.4375/2016 καταργούνται. Μετά την παράγραφο 1 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 προστίθενται παράγραφοι 2 έως 11 ως εξής:

«2. Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών συγκροτούνται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών και αποτελούνται από τρεις (3) Δικαστικούς Λειτουργούς των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων που υποδεικνύονται, κατόπιν σχετικής αίτησής τους, από τον Γενικό Επίτροπο της Γενικής Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Για τον ορισμό των Δικαστικών Λειτουργών λαμβάνεται υπόψη και συνεκτιμάται ιδίως η γνώση και η εμπειρία στο προσφυγικό δίκαιο και το δίκαιο των αλλοδαπών, στο δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή στο διεθνές δίκαιο, καθώς και η καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής. Έναρξη ισχύος της παραγράφου αυτής ορίζεται η 1/3/2020.

3. Ως Πρόεδροι των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ορίζονται οι αρχαιότεροι των υποδεικνυόμενων δικαστικών λειτουργών. Οι Αναπληρωτές Πρόεδροι, προεδρεύουν ανεξαρτήτως της αρχαιότητας των Δικαστών ανά Επιτροπή.

4. Με την ίδια κοινή υπουργική απόφαση και την ανωτέρω διαδικασία ορίζονται επίσης αναπληρωτές των μελών των Επιτροπών, με τα ίδια προσόντα με τα αντίστοιχα τακτικά μέλη. Τα αναπληρωματικά μέλη καλούνται προς αναπλήρωση απόντων, κωλυόμενων μελών ανεξαρτήτως βαθμού, με πράξη του Διευθυντή της Αρχής Προσφυγών.

5. Η θητεία των μελών των Επιτροπών είναι τριετής και μπορεί να ανανεώνεται σύμφωνα με την ανωτέρω διαδικασία. Τα μέλη των Επιτροπών, κατά την άσκηση των καθηκόντων τους, απολαμβάνουν προσωπικής και λειτουργικής ανεξαρτησίας. Με κοινή απόφαση των

Υπουργών Προστασίας του Πολίτη και Οικονομικών προβλέπεται το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης για τα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, η οποία φορολογείται αυτοτελώς στην πηγή κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στον Κώδικα Φορολογίας Εισοδήματος με εξάντληση της φορολογικής υποχρέωσης. Κάθε άλλο ειδικότερο ζήτημα που αφορά την εκτέλεση των καθηκόντων των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών διέπεται από τον Κανονισμό Λειτουργίας της Αρχής.

6. Τα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών αντικαθίστανται με κοινή απόφαση των Υπουργών Προστασίας του Πολίτη, Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και Οικονομικών, με την ίδια διαδικασία του ορισμού τους μετά από αίτηση τους. Μπορούν επίσης να αντικαθίστανται με την ίδια διαδικασία σε περίπτωση σημαντικών και αδικαιολόγητων καθυστερήσεων κατά τη διεκπεραίωση των υποθέσεων αιτούντων διεθνή προστασία, με όμοια κοινή υπουργική απόφαση, μετά από σύμφωνη γνώμη του Γενικού Επιτρόπου της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων. Προς τούτο ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών αποστέλλει την 15^η ημέρα των μηνών Φεβρουαρίου, Ιουνίου, Οκτωβρίου στατιστικά δημοσίευσης των μελών των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη, τον Υπουργό Δικαιοσύνης, Διαφάνειας και Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων και τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων.

7. Κάθε Ανεξάρτητη Επιτροπή Προσφυγών λειτουργεί υπό μονομελή και τριμελή σύνθεση. Οι προσφυγές εκδικάζονται από την τριμελή σύνθεση. Κατ' εξαίρεση στην μονομελή σύνθεση εκδικάζονται υποχρεωτικά οι προσφυγές:

- α. κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί με την ταχύρρυθμη διαδικασία του άρθρου παρ. 8 του άρθρου 83 του παρόντος,
- β. κατά των αποφάσεων που έχουν εκδοθεί στις περιπτώσεις της παραγράφου 2 του άρθρου 88 του παρόντος,
- γ. κατά των αποφάσεων που έχουν απορρίψει την αίτηση ως απαράδεκτη κατ' εφαρμογή του άρθρου 84 πλην των περιπτώσεων γ' και δ' της παραγράφου 1 του παρόντος
- δ. που έχουν κατατεθεί εκπρόθεσμα σύμφωνα με το άρθρο 92 παρ. 1 περ. γ του παρόντος, Κατ' εξαίρεση των οριζόμενων στην προηγούμενη παράγραφο στην τριμελή σύνθεση παραπέμπονται προς εκδίκαση, κατόπιν σχετικής πράξης του δικαστή της μονομελούς σύνθεσης, υποθέσεις μείζονος σπουδαιότητας.

8. Ο Κανονισμός Λειτουργίας της Αρχής Προσφυγών ορίζει τον τρόπο διενέργειας κλήρωσης για τη σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών.

9. Στην Αρχή Προσφυγών λειτουργεί τριμελής άμισθη επιτροπή, με θητεία ενός έτους η οποία αποτελείται από μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών με τη μεγαλύτερη κατά χρόνο θητεία και εκλέγεται από το σύνολο των μελών τους. Αρμοδιότητα της τριμελούς αυτής επιτροπής είναι η εκπροσώπηση της Αρχής Προσφυγών, για ζητήματα που αφορούν αποκλειστικά την αποφασιστική της αρμοδιότητα, ενώπιον άλλων αρχών ή θεσμών, η συμμετοχή, σε συνεργασία με το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, στη διασφάλιση της ποιότητας των διαδικασιών και των αποφάσεων των Επιτροπών και η ενεργή συμβολή στην προεργασία των εκθέσεων και των στατιστικών στοιχείων που δημοσιεύει η Αρχή. Η τριμελής επιτροπή δύναται να υποβάλλει προτάσεις για την προετοιμασία και την κατάρτιση των απαραίτητων σχεδίων νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων και τη σύνταξη εγκυκλίων και εσωτερικών οδηγιών της Αρχής Προσφυγών. Ο Εσωτερικός Κανονισμός της Αρχής προβλέπει τις ειδικότερες λεπτομέρειες της συγκρότησης της ως άνω επιτροπής και της άσκησης των ανωτέρω αρμοδιοτήτων. Ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών υποχρεούται να ενημερώνει κάθε μήνα τον Δικαστή της ανωτέρω Επιτροπής με τη μεγαλύτερη κατά χρόνο θητεία, για το είδος και τον αριθμό των προσδιοριζόμενων ανά Επιτροπή υποθέσεων.

10. Η οργάνωση της παροχής εκπαίδευσης και συνεχούς επιμόρφωσης στα μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών ανατίθεται: α) στην Υπηρεσία Ασύλου και την Αρχή Προσφυγών, β) στην Γενική Επιτροπεία της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, γ) στην Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Υποστήριξης για το Άσυλο (EASO). Για την

εκπλήρωση του σκοπού αυτού οι ως άνω αρχές λειτουργούν αυτοτελώς ή και σε συνεργασία μεταξύ τους, δύνανται, δε, να συνεργάζονται και με την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους πρόσφυγες καθώς και με άλλους διεθνείς, ευρωπαϊκούς και εθνικούς φορείς.

11. Ο Διευθυντής της Αρχής Προσφυγών, με δύο (2) εκ των Προέδρων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που υποδεικνύονται από τον Γενικό Επίτροπο της Επικρατείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων, προσδιορίζουν τις υποθέσεις ιδίως όσων εξετάζονται κατά προτεραιότητα. Οι Πρόεδροι αυτοί απαλλάσσονται του ημίσεως της μηνιαίας χρεώσεώς τους. Η μείωση αυτή δεν επιβαρύνει τα λοιπά μέλη των Επιτροπών στις οποίες αυτοί προεδρεύουν.».

4. Η περίπτωση α' της παραγράφου 6 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 αναδιατυπώνεται ως εξής: «α) Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης, με αρμοδιότητα:

αα) την παροχή νομικής υποστήριξης στην Αρχή Προσφυγών για ζητήματα που άπτονται του αντικειμένου της, όπως η σύνταξη απόψεων σχετικά με ένδικα μέσα ή βοηθήματα που ασκούνται κατά αποφάσεων των Επιτροπών Προσφυγών, τη συμβολή στην προετοιμασία και κατάρτιση των απαραίτητων σχεδίων νομοθετικών και εν γένει κανονιστικών κειμένων, τη σύνταξη εγκυκλίων και εσωτερικών οδηγιών, ββ) την σύνταξη αναλυτικής και εμπειριστατωμένης έκθεσης που περιέχει i) καταγραφή και επεξεργασία του πραγματικού της υπόθεσης και των προβαλλόμενων με την προσφυγή ισχυρισμών και αντιστοίχισης αυτών με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής και ii) απόψεις επί των ισχυρισμών η οποία τίθεται στη δικαιοδοτική κρίση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών. Η έκθεση δεν συντάσσεται στις περιπτώσεις της παρ. 6 του άρθρου 95 του παρόντος, γγ) την οργάνωση της παροχής εκπαίδευσης και συνεχούς επιμόρφωσης στο προσωπικό της Αρχής Προσφυγών, δδ) την αναζήτηση, συλλογή, αξιολόγηση και τήρηση πληροφοριών σχετικά με την πολιτική, κοινωνική και οικονομική κατάσταση στις χώρες καταγωγής ή προηγούμενης συνήθους διαμονής των προσφευγόντων, σε συνεργασία με το αρμόδιο τμήμα της Υπηρεσίας Ασύλου και άλλες αρχές της χώρας ή άλλων χωρών, εε) τη συμμετοχή στην επεξεργασία και ανάλυση των στατιστικών δεδομένων, σε συνεργασία με το Τμήμα Διοικητικής Υποστήριξης».

5. Οι παράγραφοι 6, 7, 8, 9 και 10 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 αναριθμούνται σε παραγράφους 12, 13, 14, και 15 αντίστοιχα.

6. Η παράγραφος 1 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 αναδιατυπώνεται ως εξής:

«1. Στο Υπουργείο Προστασίας του Πολίτη συνιστάται αυτοτελής Υπηρεσία με τίτλο «Υπηρεσία Υποδοχής και Ταυτοποίησης» (Υ.Π.Υ.Τ), η οποία υπάγεται στην Ειδική Γραμματεία Υποδοχής, σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παρ.4 του άρθρου 111 του ν. 4622/2019 (ΦΕΚ Α' 133)».

7. Στο τέλος της περίπτωσης δ' της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 προστίθεται η φράση «εφόσον σε βάρος τους έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι».

8. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 προστίθεται περίπτωση ε' ως εξής: «ε) οι κλειστές Δομές Προσωρινής Υποδοχής πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών, οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία και σε βάρος των οποίων εκδίδεται απόφαση κράτησης».

9. Στο τέλος της παραγράφου 6 του άρθρου 8 του ν. 4375/2016 προστίθεται η φράση «οι οποίοι έχουν αιτηθεί διεθνή προστασία και σε βάρος των οποίων εκδίδεται απόφαση κράτησης».

10. Στο τέλος της παραγράφου 5 του άρθρου 10 του ν. 4375/2016 προστίθεται η φράση «εφόσον σε βάρος τους έχουν επιβληθεί περιοριστικοί όροι».

11. Στο άρθρο 10 του Ν. 4375/2016 προστίθεται παράγραφος 7 ως εξής: «7. Στα Κέντρα Υποδοχής και Ταυτοποίησης, στις ανοικτές και κλειστές Δομές Προσωρινής Υποδοχής και στις ανοικτές Δομές Προσωρινής Φιλοξενίας ιδρύονται διακριτοί χώροι με τις κατάλληλες προδιαγραφές για την παραμονή πολιτών τρίτων χωρών ή ανιθαγενών που ανήκουν στις ευάλωτες ομάδες της παρ. 8 του άρθρου 14 του ν. 4375/2016». Η παράγραφος 7 αναριθμείται σε παράγραφο 8.

12. Η περ. ε΄ της παρ.23 του άρθρου 5 του ν. 4375/2016 (ΦΕΚ Α 51/3.4.2016), που προστέθηκε με το άρθρο 40 παρ.2 ν. 4596/2019 ΦΕΚ Α 32/26.2.2019, από τη έναρξη ισχύος του παρόντος νόμου, καταργείται.

13. Στο τέλος της παραγράφου 4 του άρθρου 13 του ν. 4375/2016 προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Οι κλειστές Δομές Υποδοχής οργανώνονται κατά το πρότυπο των ΠΡΟ. ΚΕ. ΚΑ.».

14. Το άρθρο 71 του ν. 4375/2016 τροποποιείται ως εξής: «Οι αιτούντες διεθνούς προστασίας, εφόσον κατέχουν «δελτίο αιτούντος διεθνή προστασία» ή «δελτίο αιτήσαντος άσυλο αλλοδαπού», τα οποία έχουν εκδοθεί σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 2 περίπτωση κδ του π.δ. 113/2013 (Α 146), του άρθρου 41 παράγραφος 1 (δ) του παρόντος και του άρθρου 8 παρ. 1 (δ) του π.δ. 114/2010 αντίστοιχα, έχουν δικαίωμα πρόσβασης σε εξαρτημένη εργασία ή την παροχή υπηρεσιών ή έργου μετά την παρέλευση έξι μηνών από την ημερομηνία υποβολής της αίτησης διεθνούς προστασίας και καθ΄ όλη τη διάρκεια ισχύος του δελτίου. Το δικαίωμα πρόσβασης στην αγορά εργασίας ανακαλείται αυτοδικαίως σε περίπτωση πρωτοβάθμιας απορριπτικής απόφασης και μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης επί της προσφυγής».

ΣΧΟΛΙΑ:

Σχόλιο 1:

Δεν είναι σαφής η σκοπιμότητα της αλλαγής της σύνθεσης με την συμμετοχή και τρίτου δικαστικού λειτουργού με παράλληλα καθήκοντα ενώ ήδη στην προηγούμενη σύνθεση εξασφαλιζόταν κατά πλειοψηφία η παρουσία δικαστικών λειτουργών, και χωρίς από το νόμο να διαφαίνεται ότι συνιστά αυτό το σχήμα ένα μεταβατικό στάδιο μεταφοράς της ύλης στα δικαστήρια (άποψη για την οποία η ίδια ένωση διοικητικών δικαστών είχε με ανακοίνωσή της τοποθετηθεί καταρχήν αρνητικά) αλλά απεναντίας προβλέπεται μια διαρκώς ανανεούμενη θητεία, ιδίως εάν ληφθή υπόψιν και η προκλητική, για το φορομαστιζόμενο κοινωνικό σώμα που φορολογείται κανονικά και βαρύτερα για οποιαδήποτε δευτερη απασχόληση, αυτοτελής φορολόγηση της αποζημίωσης αυτής των δικαστικών λειτουργών (επιπλέον του μισθού τους) και μάλιστα η πρόβλεψή της σε νόμο.

Σχόλιο 2:

Η RSA υπενθυμίζει ότι ο τρόπος επιλογής και διορισμού των μελών των Επιτροπών Προσφυγών, ο ρόλος του Υπουργείου Προστασίας του Πολίτη στην αύξηση ή μείωση των Επιτροπών, καθώς και η διάρκεια της θητείας και δυνατότητα παραίτησης των μελών των Επιτροπών, παραμένουν σημεία που αποδεικνύουν την έλλειψη ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των Επιτροπών Προσφυγών και τη μη λειτουργία τους ως «οιονεί δικαιοδοτικών οργάνων».

Προς ενίσχυση του κύρους της δευτεροβάθμιας διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων ασύλου, είναι απαραίτητη η ενίσχυση της ανεξαρτησίας και αμεροληψίας των Επιτροπών Προσφυγών, καθώς και η διασφάλιση μίας δίκαιης και αποτελεσματικής προσφυγής στη διαδικασία ασύλου. Στο πλαίσιο αυτό, απαιτείται η διεξαγωγή αξιολόγησης της λειτουργίας των Επιτροπών Προσφυγών και ουσιαστικής διαβούλευσης με σκοπό τη δημιουργία Επιτροπών ανεξάρτητων, αμερόληπτων και αποτελεσματικών τόσο στην ποιότητα όσο και στην ταχύτητα διεκπεραίωσης των προσφυγών.

Θα πρέπει επίσης να διασφαλιστεί ότι ο φόρτος εργασίας και χρόνος που θα έχουν οι τακτικοί δικαστές για να αντιμετωπίζουν την εξέταση των προσφυγών, λαμβανομένων υπόψη και των λοιπών υποθέσεων των οποίων επιλαμβάνονται αυτοί στα τακτικά διοικητικά δικαστήρια, δεν θα είναι τέτοιος ώστε να μειώνει την ποιότητα της εξέτασης των υποθέσεων, δεδομένων των αυξημένων εξειδικευμένων απαιτήσεων και γνώσεων των θεμάτων διεθνούς προστασίας.

Σχόλιο 3:

Προτείνεται στην παράγραφο 3 να αντικατασταθεί το μέλος που υποδεικνύεται από την Ύπατη Αρμοστεία με δικαστή των διοικητικών δικαστηρίων κι έτσι η Επιτροπή να καταστεί αποκλειστικά δικαστικό όργανο αν και αμιγώς διοικητική. Αυτή η πρόταση, πέρα από τυχόν ζητήματα συνταγματικότητας για την αποκλειστική συμμετοχή δικαστών σε διοικητικές επιτροπές, είναι αδικαιολόγητη καθώς τα μέλη από την Ύπατη Αρμοστεία είναι αποκλειστικής απασχόλησης ενώ οι δικαστές είναι de facto μερικής απασχόλησης αφού εργάζονται και στα διοικητικά δικαστήρια. Επίσης, τα μέλη της Ύπατης Αρμοστείας επιλέγονται μετά από εξετάσεις του εν λόγω οργανισμού και έχουν όλα τα εχέγγυα επαρκούς γνώσης του προσφυγικού δικαίου και ανεξαρτησίας καθώς δεν αποτελούν υπαλλήλους της Ύπατης Αρμοστείας ή πρόσωπα με οποιαδήποτε υπηρεσιακή εξάρτηση από τον οργανισμό αυτό.

Παράλληλα, θα πρέπει να επισημανθεί ότι στο εξωτερικό, όπου ο δεύτερος βαθμός ασύλου είναι δικαστικό όργανο, οι δικαστές είναι εξειδικευμένοι στο προσφυγικό δίκαιο, κάτι που δεν συμβαίνει στην Ελλάδα, όπου δεν υπάρχουν τέτοιοι δικαστές αλλά οι δικαστές των Επιτροπών ενημερώνονται με σεμινάρια ή μόνοι τους για τη εφαρμοστέα νομοθεσία.

Τέλος, προτείνεται η ρύθμιση μονοπρόσωπων συνθέσεων στις Επιτροπές Προσφυγών, κάτι που θα ήταν ευκαίριο για την επιτάχυνση υποθέσεων που δεν οδηγούν σε καθεστώς διεθνούς προστασίας (π.χ. εκπρόθεσμες ή μεταγενέστερες αιτήσεις χωρίς νέους και ουσιώδεις ισχυρισμούς. Ωστόσο, η ρύθμιση αυτή φαίνεται να προσκρούει σε ζητήματα συνταγματικότητας καθώς, με βάση σχετική νομολογία του Συμβουλίου της Επικράτειας (ΣΤΕ 2980/2010), δεν επιτρέπεται η συμμετοχή δικαστών σε μονοπρόσωπο όργανο της διοίκησης.

Με τα παραπάνω μέτρα, από καθαρά πρακτικής πλευράς, ουδεμία ουσιαστική επιτάχυνση της διαδικασίας στο δεύτερο βαθμό θα επιτευχθεί καθώς η τωρινή σύνθεση των Επιτροπών αποτελείται από δύο μέλη de facto μερικής απασχόλησης και ένα πλήρους απασχόλησης και με την πρόταση της κυβέρνησης θα έχουμε τρία μέλη μερικής απασχόλησης.

Η πλειοψηφία των διοικητικών δικαστών που υπηρετούν στις Επιτροπές διαφωνεί με την αποκλειστικά δικαστική σύνθεση των Επιτροπών και έχει αποστείλει σχετική επιστολή στον υπουργό Προστασίας του Πολίτη και σε άλλους υπουργούς, εξηγώντας ότι η όσμωση δικαστών και δικηγόρων με σχετική πείρα και γνώση είναι προς όφελος της όλης διαδικασίας. Η γνώμη των δικαστών αυτών, που συμμετέχουν στις Επιτροπές και γνωρίζουν καλύτερα την κατάσταση εκεί, θα πρέπει να ληφθεί σοβαρά υπόψη.

Για τους ως λόγους, προκειμένου να συνδυαστεί η ταχύτητα στην έκδοση των αποφάσεων με το δίκαιο της διαδικασίας και την ανεξαρτησία στην κρίση απαιτείται να υπάρχουν μόνο μέλη αποκλειστικής απασχόλησης στις Επιτροπές Προσφυγών ανεξάρτητα από την ιδιότητά τους ενώ είναι απαραίτητο να διατηρηθούν κι, ενδεχομένως, και να αυξηθούν στις Επιτροπές τα μέλη που υποδεικνύονται από την Ύπατη Αρμοστεία του ΟΗΕ για τους Πρόσφυγες προκειμένου να μπορεί να υλοποιηθεί νόμιμα το μέτρο της μονομελούς σύνθεσης των Επιτροπών για την επιτάχυνση της διαδικασίας διεθνούς προστασίας στο δεύτερο βαθμό.

Εφόσον τελικά λειτουργήσουν οι μονομελείς συνθέσεις, είναι η βέβαιες οι μαζικές αιτήσεις ακύρωσης στα δικαστήρια λόγω της προαναφερόμενης νομολογίας του ΣΤΕ.

Σχόλιο 4

Η ελληνική έννομη τάξη ελέγχει τη νομιμότητα των πράξεων της διοίκησης (είτε υπό μονομελή είτε υπό πολυμελή σύνθεση), ανεξαρτήτως της ιδιότητας των μελών του οργάνου. Επομένως, η απονομή στο δικαστή/μέλος της Επιτροπής «ανεξαρτησίας» ως επί πλείον (έναντι π.χ. εμπειρογνώμονα στο δίκαιο του ασύλου πολίτη) προσόν και στοιχείο δίκαιης κρίσης είναι πλασματική, δεδομένου ότι και ένας πολίτης/ εμπειρογνώμονας στο δίκαιο του ασύλου που ενδεχομένως έχει ανάλογη εμπειρία από τη συμμετοχή του στις Επιτροπές Προσφυγών είναι το ίδιο «ανεξάρτητος» αφού και στις δύο περιπτώσεις οι αποφάσεις τους θα ελέγχονται από τα ακυρωτικά δικαστήρια. Αν πρόκειται να λειτουργήσουν 20 ή 30 Επιτροπές με αποκλειστική σύνθεση Δικαστών,

τούτο σημαίνει ότι η Διοίκηση αναζητά 90 + αναπληρωτές Δικαστές, έμπειρους, καταρτισμένους και με εξειδίκευση στο προσφυγικό δίκαιο. Μια απλή ενημέρωση από τα τμήματα των Διοικητικών Δικαστηρίων στη χώρα που ασχολούνται και εξετάζουν προσφυγές ή αιτήσεις ακυρώσεως προσφύγων και αιτούντων άσυλο (και όχι μετανάστευσης) θα μας οδηγούσε στο κέντρο του προβλήματος: δεν υπάρχουν 90 εξειδικευμένοι δικαστές για να στελεχώσουν τις Επιτροπές!! Επιπροσθέτως, η προσφορά δεύτερης εργασίας/μισθού σε δικαστικούς λειτουργούς και μάλιστα υπό ασφυκτικές προθεσμίες εκπλήρωσης «έργου», γεννά σοβαρές ανησυχίες για την αποτελεσματικότητα της δικαστικής προστασίας που παρέχουν στο άλλο στάδιο εργασίας τους (τακτικά διοικητικά δικαστήρια) ενώ στερούν αδικαιολόγητα θέσεις εργασίας από ικανά άτομα (asylum experts) που έχουν γνώση και εξειδίκευση και – στις περισσότερες των περιπτώσεων – δεν έχουν άλλη απασχόληση. Τέλος, ιδιαίτερα προβληματική από άποψη συνταγματικότητας είναι η μονομελής σύνθεση του οργάνου από εν ενεργεία δικαστή καθότι το ΣΤΕ έχει κρίνει ότι η συμμετοχή δικαστή σε τέτοιες επιτροπές δεν είναι επιτρεπτή ανεξάρτητα του χαρακτήρα που ο νόμος θα δώσει σε αυτό το όργανο. (Ενδ. απόφαση 2980/2010).

Σχόλιο 5

Εκτος των προβλημάτων που ήδη επισημάνθηκαν από προηγούμενους σχολιαστές, θέλω να επισημάνω και τα εξής ζητήματα:

1. Η έως τώρα σύνθεση των Επιτροπών αποτελείται από Προέδρους Εφετών Δ.Δ. έως Πρωτοδίκες Δ.Δ. Η απόφασή τους θα προσβάλλεται σε Τριμελές Πρωτοδικείο, που εκ προοιμίου σημαίνει ότι ο έλεγχός της απόφασης και η αμφισβήτηση της ορθότητάς της μπορεί να αποβούν «προβληματικά», καθώς η δικαστική σύνθεση του Δικαστηρίου θα είναι κατώτερου βαθμού από αυτήν της Επιτροπής.
2. Ο έλεγχος των αιτιολογιών των αποφάσεων δεν θα αργήσει να γίνεται εξωνυχιστικά. Έτσι αποφάσεις των ΑΕΠ που αρχικά θα κρίνονται αιτιολογημένες κατόπιν μπορεί να κρίνονται πλημμελώς αιτιολογημένες (αυτο το γράφω γιατί στο μυαλό του Υπουργείου είναι ότι η αιτιολογία της απορριπτικής απόφασης της ΑΕΠ που απαρτίζεται από δικαστές δεν μπορεί παρά να είναι πλήρης, και συνεπώς οι αιτήσεις ακύρωσης θα απορρίπτονται σωρηδόν. Στην αρχή μπορεί να γίνει όντως έτσι, αλλά κατόπιν δεν ξέρουμε τον δρόμο που θα πάρει η νομολογία).
3. Το παραπάνω οδηγεί σε άλλο πρόβλημα: Οι ΑΕΠ θα πρέπει να ακολουθούν τη νομολογία των Δικαστηρίων. Αυτό σημαίνει ότι σε περίπτωση ακύρωσης των αποφάσεών τους και διαμόρφωσης «πάγιας», έστω και πρωτόδικης, νομολογίας, οι δικαστές ανώτερου βαθμού (Πρόεδροι Εφετών/Εφέτες) θα (πρέπει να) ακολουθούν τις αποφάσεις -νομολογία- των Πρωτοδικείων (κατώτερου βαθμού). (Λόγω του όγκου των διαφορών η «πάγια» νομολογία δεν θα αργήσει καθόλου να διαμορφωθεί).
4. Τα στελέχη της Υπατης Αρμοστείας γνωρίζουν καλύτερα τα καθημερινά γεγονότα – η αίτηση ασύλου αφορά το «σήμερα». Είναι οπωσδήποτε χρήσιμη η παρουσία τους στις Επιτροπές, εφόσον αυτά ασχολούνται αποκλειστικά με τα ζητήματα ασύλου. Αντίθετα, ο Εφέτης/Πρωτοδίκης μαζί με τα καθήκοντά του στις Επιτροπές θα πρέπει μετά να δικάσει τις υπόλοιπες διαφορές που έχει χρεωθεί. Εκ των πραγμάτων δεν μπορεί να αποσχοληθεί αποκλειστικά με τα ζητήματα αυτά.

Σχόλιο 6

Η προτεινόμενη αλλαγή στη συγκρότηση των Επιτροπών προβληματίζει, καθώς 1.στερεί από τις Επιτροπές μέλη [εμπειρογνώμονες-νομικούς] με μακρά θεωρητική εξειδίκευση και πρακτική εμπειρία στη διεθνή προστασία και τις σχετικές διαδικασίες, 2.δεν εγγυάται τη συνέχιση της παρουσίας και στις νέες Επιτροπές των Δικαστικών που ήδη είναι μέλη των ανεξάρτητων Επιτροπών, καθώς δεν συνιστά εγγύηση το γεγονός ότι κατά την επιλογή «λαμβάνεται υπόψη και συνεκτιμάται ιδίως η γνώση και η εμπειρία στο προσφυγικό δίκαιο και το δίκαιο των αλλοδαπών, στο δίκαιο των ανθρωπίνων

δικαιωμάτων ή στο διεθνές δίκαιο, καθώς και η καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως δε της αγγλικής»,

3. αναστατώνει τον προγραμματισμό της Αρχής Προσφυγών λόγω συγκρότησης νέων Επιτροπών που θα προκαλέσει επαναπρογραμματισμό στη συζήτηση των υποθέσεων,

4. δεν προβλέπει ρυθμίσεις για τη συνέχιση της λειτουργίας Επιτροπών των οποίων τα μέλη-εμπειρογνώμονες [μη δικαστές] τυχόν αποχωρήσουν μέχρι την ημερομηνία νέας συγκρότησης, είναι δε αμφίβολη η επιθυμία συμμετοχής στις παρούσες επιτροπές νομικού-εμπειρογνώμονα λόγω των προτεινόμενων αλλαγών,

5. αντικαθιστά το μοναδικό μέλος αποκλειστικής απασχόλησης των Επιτροπών με Δικαστή, που εκ των πραγμάτων φέρει διπλό βάρος, υποθέσεις Δικαστηρίων και Επιτροπών. Εν κατακλείδι προκαλείται αβεβαιότητα και καθυστερήσεις.

Σχόλιο 7

Η πρόβλεψη για σύσταση Επιτροπών που συγκροτούνται από δικαστικούς λειτουργούς και στη συνέχεια η εξέταση της υπόθεσης από δύο βαθμούς δικαστικής δικαιοδοσίας ουδόλως εξυπηρετεί την αρχή της δίκαιης και αποτελεσματικής εξέτασης των αιτημάτων ασύλου, που εμπεριέχει και την εντός ευλόγου χρόνου εξέταση αιτημάτων ασύλου. Η εμπειρία έχει αποδείξει ότι για τα δικαστήρια οι προθεσμίες για την έκδοση αποφάσεων είναι ενδεικτικές. Θα ήταν αποτελεσματικότερη και υπέρ του συστήματος του ασύλου η πρόβλεψη της ανάθεσης στα διοικητικά δικαστήρια της αρμοδιότητας του δικαστικού ελέγχου των απορριπτικών αποφάσεων της Υπηρεσίας Ασύλου ως προσφυγών ουσίας. Στην ουσία διατηρούνται οι τέσσερις «βαθμοί» εξέτασης αιτημάτων ασύλου που ήδη ισχύουν, με τρεις βαθμούς στους οποίους μετέχουν μόνο δικαστές. Το προτεινόμενο σύστημα δεν εγγυάται την δίκαιη και αποτελεσματική διαδικασία εξέτασης των υποθέσεων, τουλάχιστον όσον αφορά στη χρονική διάρκεια της διαδικασίας.

Σχόλιο 8

Επειδή για τον ορισμό των Δικαστικών Λειτουργών στις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών λαμβάνεται υπόψη και συνεκτιμάται ιδίως η γνώση και η εμπειρία στο προσφυγικό δίκαιο και το δίκαιο των αλλοδαπών, στο δίκαιο των ανθρωπίνων δικαιωμάτων ή στο διεθνές δίκαιο, καθώς και η καλή γνώση ξένων γλωσσών, ιδίως της αγγλικής, η ανανέωση της θητείας των ίδιων προσώπων επ'αόριστο, στερεί το δικαίωμα συμμετοχής στις Επιτροπές, ισάξιων συναδέλφων τους.

Σχόλιο 9

Η συγκρότηση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών πρέπει να αποτελείται και από Δικαστικούς Λειτουργούς των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων που έχουν διατελέσει μέλη των Επιτροπών ενόψει της εμπειρίας και της εξειδίκευσης που έχουν αποκτήσει στο προσφυγικό δίκαιο κατά τη διάρκεια της θητείας τους στις Επιτροπές και της μακρόχρονης εκδίκασης των σχετικών υποθέσεων από τα Δικαστήρια. Η παράγραφος 3 να ορίσει ότι «Οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγώναποτελούνται από τρεις (3) Δικαστικούς Λειτουργούς των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων , εν ενεργεία ή μη εφόσον έχουν διατελέσει μέλη των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών που υποδεικνύονται, κατόπιν σχετικής αίτησής τους, από τον Γενικό Επίτροπο της Γενικής Επιτροπείας των Τακτικών Διοικητικών Δικαστηρίων»

Επίσης, στην παρ. 3 του άρθρου 20 του ν.4387 (ΦΕΚ Α 85 12.5.2016) να ορισθεί ότι «Ειδικά για τα μέλη, τους Προέδρους και Αντιπροέδρους των συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξάρτητων διοικητικών αρχών καθώς και για τα μέλη των Ανεξάρτητων Αρχών Προσφυγών εφαρμόζονται τα οριζόμενα στην παράγραφο 1 από την ημέρα ανάληψης των καθηκόντων τους.».

Σχόλιο 10

Το ΣτΕ έχει κρίνει (απόφαση 2980/2010 σκέψη 5η) ότι από τα άρθρα 89 παρ. 2 και 3 του

Συντάγματος συνάγεται ότι δεν επιτρέπεται «η ανάθεση σε δικαστικούς λειτουργούς διοικητικών καθηκόντων μονομελούς οργάνου», ακόμα και αν το όργανο αυτό έχει χαρακτήρα πειθαρχικό, ελεγκτικό ή δικαιοδοτικό. Συνεπώς, η διάταξη περί μονομελών συνθέσεων των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών έχει πρόβλημα συνταγματικότητας.

Σχόλιο 11:

Η εν λόγω διάταξη είναι εξαιρετικά προβληματική καθώς α) η πρόβλεψη για μονομελή σύνθεση στις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών εγείρει ζητήματα συνταγματικότητας (βλ σχετική νομολογία του ΣτΕ, απόφαση 2980/2010) β) η σύνθεση Επιτροπής Προσφυγών αποκλειστικά από τρεις δικαστικούς λειτουργούς ομοίως εγείρει ζητήματα συνταγματικότητας καθώς το άρθρο 89 παρ. 2 και 3 του Συντάγματος κάνει λόγο για «συμμετοχή» δικαστικών λειτουργών σε διοικητικό όργανο, ενώ εν προκειμένων προβλέπεται η σύνθεση ενός, κατά τα άλλα, διοικητικού οργάνου, αποκλειστικά από δικαστές. γ) δεν προκύπτει η σκοπιμότητα της εν λόγω διάταξης καθώς είναι αμφίβολο το ότι εξυπηρετεί την επιτάχυνση της διαδικασίας εξέτασης των αιτήσεων ασύλου στον δεύτερο βαθμό η συμμετοχή τριών *de facto* παράλληλων καθηκόντων δικαστικών λειτουργών, η οποία υποτίθεται είναι και το ζητούμενο δ) τέλος, σε συνδυασμό με την αμφίβολη επιτάχυνση του εν λόγω μέτρου, γεννάται παράλληλα ένας έντονος προβληματισμός σχετικά με την κατασπατάληση του δημοσίου χρήματος, καθώς η πρόβλεψη, και μάλιστα με νόμο, της αυτοτελούς φορολόγησης του επιμίσθιου των δικαστικών λειτουργών (επιπλέον του μισθού τους) θεωρείται τουλάχιστον προκλητική για τον μέσο Έλληνα φορολογούμενο και εν μέσω μίας περιόδου οικονομικής κρίσης, μία πρόβλεψη η οποία θα επιβαρύνει αδικαιολόγητα τον δημοσιονομικό προϋπολογισμό και μάλιστα επ' αόριστον.

Σχόλιο 12:

Σε συνέχεια των προηγούμενων σχολίων, δεόν είναι να καταδειχθεί ότι ο ακυρωτικός έλεγχος των Διοικητικών Δικαστηρίων, δεν υπεισέρχεται σε ουσιαστική εξέταση των ισχυρισμών των προσφευγόντων, δηλαδή σε εξέταση των ισχυρισμών τους σε σχέση με τις πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής τους, όπως απαιτεί η διαδικασία εξέτασης ενός αιτήματος ασύλου. Επομένως, δεν υπάρχουν Διοικητικοί Δικαστικοί Λειτουργοί με εμπειρία στην επί της ουσίας εξέταση αιτημάτων ασύλου, πέραν αυτών που ήδη υπηρετούν στις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών, που έμαθαν να διαχειρίζονται τις υποθέσεις αυτές τα τελευταία τρία έτη, που λειτουργεί υπό αυτήν τη μορφή η Αρχή Προσφυγών. Αντιθέτως, τα τρίτα μέλη των Επιτροπών είναι ειδικοί εμπειρογνώμονες-νομικοί, εκπαιδευμένοι ήδη από το ελληνικό Κράτος στην εξέταση των προσφυγών, με πολυετή πείρα, αφού Επιτροπές Προσφυγών λειτουργούν στην Ελλάδα, ήδη από το 2011. Άλλωστε, η εμπειρία των τρίτων μελών αναγνωρίζεται, αφού θα τους δοθεί η δυνατότητα, σύμφωνα με το σχέδιο νόμου να συνάψουν συμβάσεις ως βοηθοί εισηγητές. Αυτό σημαίνει ότι αποκλείονται από τις Επιτροπές τα τρίτα μέλη, που είναι και τα μοναδικά μέλη αποκλειστικής απασχόλησης, για να αντικατασταθούν από δικαστές μερικής απασχόλησης και τα άτομα αυτά θα προσληφθούν εκ νέου για να εκπονούν εισηγήσεις, επί της ουσίας των υποθέσεων που θα χρεώνονται. Θα εκτελούν δηλαδή ακριβώς τα ίδια καθήκοντα, που έχουν και σήμερα, με τη μόνη διαφορά ότι, αντί να υπογράφουν οι ίδιοι τις εκθέσεις που συντάσσουν, θα τις υπογράφουν τα μέλη-δικαστές. Επομένως, η τοποθέτηση νέων μελών, χωρίς εξειδικευμένη εμπειρία στις βασικές αρχές του προσφυγικού δικαίου, σε συνδυασμό με τις ιδιαίτερα αυξημένες ροές, μόνο καθυστερήσεις μπορεί να επιφέρει, αφού τα νέα μέλη θα χρειαστούν αρχικά επιμόρφωση, αλλά και χρόνο προσαρμογής. Περαιτέρω, η αντικατάσταση των τρίτων μελών αποκλειστικής απασχόλησης και η μετατροπή τους σε βοηθούς εισηγητές δε θα βοηθήσει στην επιτάχυνση της διαδικασίας, αφού για την εξέταση μίας προσφυγής θα απασχολούνται/αμείβονται δύο άτομα (ο εισηγητής που θα εκπονεί την εμπεριστατωμένη έκθεση και ο δικαστής που θα την υπογράψει), αλλά ούτε την αμεροληψία στην κρίση, επειδή η τελική κρίση δεν είναι ανεξάρτητη από την έρευνα στις πληροφορίες για τη χώρα

καταγωγής, εργασία ωστόσο που ήδη θα εκπονείται από τους βοηθούς εισηγητές και όχι από τους ίδιους τους δικαστικούς λειτουργούς, οι οποίοι – λόγω των παράλληλων καθηκόντων τους- είναι αδύνατο να διεξάγουν τέτοιου είδους ενδελεχή έρευνα. Εν κατακλείδι, η ταχύτητα και αποτελεσματικότητα στην εξέταση των προσφυγών, χωρίς εκπτώσεις στα δικαιώματα των ενδιαφερομένων, μπορεί να επιτευχθεί μόνο με την πρόσληψη εργαζομένων αποκλειστικής απασχόλησης. Έτσι ώστε, η κάθε Επιτροπή να μπορεί να συνεδριάζει σε τακτά χρονικά διαστήματα και όχι δύο φορές τον μήνα, όπως συμβαίνει σήμερα, λόγω των παράλληλων καθηκόντων των δικαστών, ενώ θα χρειάζεται ελάχιστη επικουρία στο έργο των μελών -σε πολύ δύσκολες υποθέσεις, που οι πληροφορίες για τη χώρα καταγωγής είναι πολύ περιορισμένες- αφού θα έχουν όλον τον χρόνο να διεξάγουν την έρευνα μόνο τους. Περαιτέρω, αντί να προσληφθούν 20 επιπλέον διοικητικοί δικαστές μερικής απασχόλησης, που θα λαμβάνουν επιμίσθιο [μεγαλύτερο από τον μισθό των τρίτων μελών που είναι αποκλειστικής απασχόλησης, σύμφωνα με τις διατάξεις της 10175/30.6.2016 κοινής υπουργικής απόφασης «Ορισμός του ύψους μηνιαίας αποζημίωσης των δικαστικών λειτουργών και των αναπληρωτών τους και του μισθού του τρίτου μέλους και του αναπληρωτή του, ως μελών των Ανεξαρτήτων Επιτροπών Προσφυγών της Αρχής Προσφυγών» (ΦΕΚ ΥΟΔΔ 344) και το οποίο θα φορολογείται αυτοτελώς], σε αντικατάσταση των ειδικών εμπειρογνομόνων των Επιτροπών, που θα προσληφθούν με τη σειρά τους ως βοηθοί εισηγητές, θα εξυπηρετούσε στην ταχύτητα και στην δίκαιη κρίση επί των προσφυγών, η πρόσληψη ακόμα 20 ειδικών εμπειρογνομόνων-μελών αποκλειστικής απασχόλησης, με σχετική προϋπηρεσία, για δημιουργία έξι επιπλέον Επιτροπών Προσφυγών, με το ίδιο αν όχι και λιγότερο κόστος για το ελληνικό Κράτος. Υπενθυμίζεται, τέλος, ότι με Δελτίο Τύπου την 04/09/2019, η Ένωση Διοικητικών Δικαστών δήλωνε αντίθετη στην πλήρη κατάργηση των Επιτροπών Προσφυγών και την απευθείας μεταφορά της εξέτασης των προσφυγών στα Διοικητικά Δικαστήρια, αναφέροντας -μεταξύ άλλων- ότι: «με τη σημερινή τους στελέχωση σε δικαστές και υπαλλήλους θα επιβαρυνθούν υπέρμετρα με δυσμενείς επιπτώσεις στην ταχύτητα και αποτελεσματικότητα της συνολικής λειτουργίας τους». Είναι εμφανές ότι οι ίδιοι οι δικαστικοί λειτουργοί αναγνωρίζουν ότι η εξέταση των εν λόγω προσφυγών αποτελεί ύλη ιδιαίτερα επιβαρυντική, ακόμα κι αν αυτή θα αποτελούσε κομμάτι των κύριων καθηκόντων τους, πόσο μάλλον όταν θα πρέπει να την καλύψουν εργαζόμενοι παράλληλα με τα κύρια καθήκοντά τους. Άλλωστε, η πλειοψηφία των Διοικητικών Δικαστών που αυτήν τη στιγμή απασχολούνται στις Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών και γνωρίζουν επακριβώς τις ανάγκες και τις αδυναμίες του συστήματος αυτού, έχουν δηλώσει την αντίθεσή τους με την προτεινόμενη αλλαγή στη σύνθεση των Επιτροπών, με επιστολή τους στον Υπουργό Προστασίας του Πολίτη.

Σχόλιο 13:

αρ.116: είναι αμφίβολης συνταγματικότητας η παρέμβαση του νομοθέτη στην σύνθεση δικαιοδοτικού οργάνου. Η συγκεκριμένη παρέμβαση μάλιστα ισοδυναμεί με μαζική απόλυση εν θητεία των μελών που υποδεικνύει η Ύπατη Αρμοστεία, ανατρέποντας αναδρομικά την κρίση του Συμβουλίου Επικρατείας περί εγγυήσεων ανεξαρτησίας των Επιτροπών και ειδικώς του τρίτου μέλους, παρ' ότι αυτό συνδεόταν με σχέση εξαρτημένης εργασίας με την εκτελεστική εξουσία.

Σχόλιο 14:

Η παρέμβαση του νομοθέτη στη σύνθεση του δικαιοδοτικού οργάνου είναι αμφίβολης συνταγματικότητας και θα επιφέρει σημαντικά πρακτικά προβλήματα που σχετίζονται κυρίως με τη μη εξοικείωση των δικαστών σε θέματα ασύλου.

Σχόλιο 15:

Άρθρο 116 – Σύνθεση Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών αποκλειστικά από Δικαστικούς Λειτουργούς

Η διάταξη της παραγράφου 3 τροποποιεί τη σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών

Προσφυγών και προβλέπει ότι αυτές αποτελούνται από τρεις (3) Δικαστικούς Λειτουργούς. Επιπλέον προβλέπεται η δυνατότητα λειτουργίας των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών υπό μονομελή ή τριμελή σύνθεση. Η διάταξη θέτει σοβαρά ζητήματα συμφωνίας με τις διατάξεις του Συντάγματος ως προς την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών (άρθρο 26), της απαγόρευσης λειτουργίας δικαστικών επιτροπών (άρθρο 8 σε συνδ. με άρθρο 87) καθώς και της διασφάλισης της ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργών (άρθρ. 89 σε συνδ. με άρθρο 87) καθόσον αφορά τη συγκρότηση των ως άνω διοικητικών επιτροπών από δικαστικούς λειτουργούς στο σύνολο της συνθέσεώς τους. Σε ό,τι αφορά την προβλεπόμενη μονομελή σύνθεση των Ανεξάρτητων Επιτροπών Προσφυγών, το ΣτΕ έχει ήδη κρίνει ότι αυτή δεν είναι συνταγματικά επιτρεπτή. Συγκεκριμένα, και σύμφωνα με το Ανώτατο Ακυρωτικό «δεν επιτρέπεται η ανάθεση σε δικαστικό λειτουργό διοικητικών καθηκόντων μονομελούς οργάνου, ανεξαρτήτως του αν το όργανο αυτό έχει ή όχι χαρακτήρα πειθαρχικό, ελεγκτικό ή δικαιοδοτικό χαρακτήρα. Και τούτο διότι στην περίπτωση του μονομελούς οργάνου η ευθύνη προσωποποιείται σε μέγιστο βαθμό, με συνέπεια να υφίσταται κίνδυνος αμφισβήτησεως του κύρους του δικαστικού λειτουργού επί προσβολής ενώπιον δικαστηρίου των αποφάσεων του ως ασκούντος καθήκοντα μονομελούς διοικητικού οργάνου». Επιπλέον δε η διάταξη της παραγράφου 9 του ίδιου άρθρου που προβλέπει τη συγκρότηση τριμελούς άμισθης επιτροπής από τα μέλη των ανεξάρτητων επιτροπών με τη μεγαλύτερη κατά χρόνο θητεία, επιτείνει τα ζητήματα που τίθενται από την αρχή της διάκρισης των λειτουργιών, όσο και της διασφάλισης της ανεξαρτησίας των δικαστικών λειτουργών και της συγκρότησης της δικαιοσύνης από τακτικά δικαστήρια, καθώς αναθέτει καθήκοντα ακόμη και αμιγώς διοικητικά. Η πρόβλεψη της εκπροσώπησης της Αρχής Προσφυγών, έστω για ζητήματα που αφορούν αποκλειστικώς την αποφασιστική της αρμοδιότητα, η συμμετοχή, σε συνεργασία με το Τμήμα Νομικής Υποστήριξης, Εκπαίδευσης και Τεκμηρίωσης της Υπηρεσίας Ασύλου, στη διασφάλιση της ποιότητας των διαδικασιών και των αποφάσεων των Επιτροπών, αποτελούν καθήκοντα διοικητικά που θέτουν σε κίνδυνο το κύρος και την ανεξαρτησία των δικαστικών λειτουργών, κατά παράβαση συνταγματικών διατάξεων.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Η παράγραφος 9 του άρθρου απαλείφεται.

Τα λοιπά σχόλια δεν υιοθετούνται. Ειδικότερα, σημειώνονται τα εξής:

Το Συμβούλιο της Επικρατείας έκρινε ότι «οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών του άρθρου 4 παρ. 1 του ν. 4375/2016, όπως αντικαταστάθηκε με το άρθρο 86 παρ. 1 του ν. 4399/2016, ιδρύθηκαν, όπως προκύπτει από τη μνεία, στο άρθρο 61 του νόμου, του άρθρου 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ ως αντίστοιχου άρθρου, προκειμένου να διασφαλισθεί το κατοχυρούμενο στο εν λόγω άρθρο 46 της οδηγίας «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου», ήτοι δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατά το άρθρο 47 του Χάρτη των Θεμελιωδών Δικαιωμάτων της Ε.Ε., το πρώτο εδάφιο του οποίου στοιχεί προς το άρθρο 13 της ΕΣΔΑ». Εξάλλου, αναφορικά με το τρίτο μέλος των Επιτροπών (Μέλος υποδεικνυόμενο από την ΥΑΟΗΕ) το ΣτΕ τόνισε πως «Ουδεμία δε επιρροή δύναται να ασκήσει από την εξεταζόμενη άποψη η υπαγωγή του ανωτέρω τρίτου μέλους των επιτροπών, το οποίο συνδέεται με σύμβαση εργασίας ιδιωτικού δικαίου με το Δημόσιο και δεν έχει την ιδιότητα του δικαστικού λειτουργού» και τελικά απεφάνθη ότι «οι ως άνω επιτροπές δεν αποτελούν μεν δικαστήρια, κατά την έννοια του Συντάγματος, συνιστούν όμως επιτροπές που ασκούν αρμοδιότητες δικαιοδοτικού χαρακτήρα κατά την έννοια της συνταγματικής διάταξης του άρθρου 89 παρ. 2 και, ως εκ τούτου, επιτρεπώς κατά το Σύνταγμα μετέχουν σε αυτές εν ενεργεία δικαστικοί λειτουργοί (πρβλ. ΣτΕ 3503/2009 Ολομ., Άρειος Πάγος 371/2013). Και στη συνέχεια το ΣτΕ δήλωσε με έμφαση ότι «οι Ανεξάρτητες Επιτροπές Προσφυγών του ν. 4375/2016, όπως τροποποιήθηκε με τον ν. 4399/2016, ιδρύθηκαν προκειμένου να

διασφαλισθεί το κατοχυρούμενο στο άρθρο 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου» (ήτοι δικαίωμα αποτελεσματικής δικαστικής προστασίας, κατά το άρθρο 47 του Χάρτη Θεμελιωδών Δικαιωμάτων). Στοιχεία δε, τα οποία λαμβάνονται υπ' όψιν προκειμένου να κριθεί αν όργανο που προβλέπεται από την εθνική έννομη τάξη συνιστά «δικαστήριο» κατά την έννοια της ως άνω διάταξης, είναι η ίδρυση του οργάνου αυτού με νόμο, η μονιμότητά του, ο δεσμευτικός χαρακτήρας της δικαιοδοσίας του, ο κατ' αντιμωλία χαρακτήρας της ενώπιόν του διαδικασίας, η εκ μέρους του οργάνου αυτού εφαρμογή κανόνων δικαίου καθώς και η ανεξαρτησία του, εν πάση δε περιπτώσει το «δικαίωμα πραγματικής προσφυγής ενώπιον δικαστηρίου» διασφαλίζεται τελικώς από το σύνολο του διοικητικού και δικαστικού μηχανισμού κάθε κράτους μέλους (πρβλ. επί προδικαστικού ερωτήματος για την έννοια του αντίστοιχου άρθρου 39 της οδηγίας 2005/85/ΕΚ, Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης – ΔΕΕ – απόφαση της 31.1.2013, C-175/11, D. και A., σκέψεις 83 επομ. και 102). Η ως άνω διάταξη του άρθρου 46 της οδηγίας 2013/32/ΕΕ κάθε άλλο παρά αποκλείει την συμμετοχή τακτικών δικαστών (δημοσίων λειτουργών, οι οποίοι απολαμβάνουν λειτουργικής και προσωπικής ανεξαρτησίας, κατά την εθνική συνταγματική τάξη) στο όργανο που επιλαμβάνεται της προσφυγής κατά των πράξεων με τις οποίες απορρίπτεται αίτημα παροχής (ή ανακαλείται το καθεστώς) διεθνούς προστασίας, ενώ, εξ άλλου, κατά τα ήδη κριθέντα (ΔΕΕ, προμνησθείσα απόφαση D. και A., σκέψη 103, την οποία επικαλείται το αιτούν προς επίρρωση του υποβαλλομένου με το δικόγραφο αιτήματος υποβολής προδικαστικού ερωτήματος στο ΔΕΕ), η πρόβλεψη στην εθνική νομοθεσία ενδίκων μέσων (ή βοηθημάτων), με τα οποία οι αιτούντες διεθνή προστασία μπορούν να αμφισβητήσουν το κύρος των δυσμενών πράξεων του ανωτέρω οργάνου ενώπιον των τακτικών δικαστηρίων, «είναι από μόνη της σε θέση να αποτρέψει [το όργανο αυτό] από τυχόν πειρασμούς να υποκύψει σε εξωτερικές παρεμβάσεις ή πιέσεις δυνάμενες να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξαρτησία των μελών του».

Εκ των ανωτέρω προκύπτει κατά την άποψή μας ότι η συγκρότηση των επιτροπών από 3 δικαστές δεν δύναται να θεωρηθεί ως αντίθετη προς το Σύνταγμα καθόσον το ΣτΕ δεν έθεσε περιορισμό ως προς τον αριθμό των δικαστών που τις συγκροτούν.

Άρθρο 118

Στο τέλος της παρ. 1 του αρ. 3 της με αριθμό ΥΑ Α3(γ)/ΓΠ/οικ.25132 ΦΕΚ Β 908 2016) προστίθεται εδάφιο ως εξής: «Ειδικά για τα πρόσωπα των κατηγοριών ix, x, xi και xii της περίπτωσης γ της παραγράφου 2 του άρθρου 33 του Ν. 4368/2016 (Α' 21), μέχρι να αποκτήσουν το δικαίωμα στην εργασία όπως προβλέπεται από τα άρθρα 15 του Ν. 4540/2018 και 71 του Ν. 4375/2016, τα οποία δεν διαθέτουν και αδυνατούν να εκδώσουν ΑΜΚΑ, σύμφωνα με τη δεύτερη παράγραφο του άρθρου 2 της παρούσας, δικαιούνται του συνόλου των παροχών της παρούσας, με την κατοχή και επίδειξη της Κάρτας Υγειονομικής Περίθαλψης Αλλοδαπού (Κ.Υ.Π.Α.). Στα πρόσωπα των ως άνω κατηγοριών ix, x, xi και xii η Κ.Υ.Π.Α., χορηγείται στους δικαιούχους και από τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου και τα Αυτοτελή Κλιμάκια Ασύλου με διάρκεια ισχύος αντίστοιχης με τη διάρκεια ισχύος των δελτίων τους, εκτός από την Κ.Υ.Π.Α. των δικαιούχων γυναικών σε κατάσταση εγκυμοσύνης, η οποία ισχύει για ένα έτος. Η Κ.Υ.Π.Α. ανανεώνεται μαζί με τα δελτία αιτήσαντος ασύλου κατά τα ειδικότερα οριζόμενα στις ισχύουσες διατάξεις».

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Στην πράξη θα καταστεί ιδιαίτερα δυσχερής η χορήγηση της ΚΥΠΑ από τα Περιφερειακά Γραφεία Ασύλου. Θα ήταν προτιμότερο να χορηγείται και να ανανεώνεται από τις αρμόδιες

υπηρεσίες του Υπουργείου Υγείας.

Σχόλιο 2:

Πολύ σωστή η ρύθμιση για την πρόσβαση των αιτούντων άσυλο στη ιατροφαρμακευτική περίθαλψη. Δεν είναι σαφής η πρακτική σημασία της έκδοσης δύο διαφορετικών εγγράφων από την Υπηρεσία Ασύλου, του δελτίου αιτούντος άσυλο αλλοδαπού και της ΚΥΠΑ. Έχει εξεταστεί το ενδεχόμενο να ενοποιηθούν αυτά τα δύο έγγραφα σε ένα;

Σχόλιο 3:

Άρθρο 118 -Χορήγηση ΚΥΠΑ σε κατηγορίες αλλοδαπών

Με το άρθρο 118 επιχειρείται να ρυθμισθεί το ζήτημα που προέκυψε μετά την εφαρμογή του ν. 4368/2016 και την άρνηση χορήγησης ΑΜΚΑ σε κατηγορίες αλλοδαπών. Το θέμα επιλύθηκε πρόσφατα εν μέρει ως προς κατηγορίες αλλοδαπών, αλλά και Ελλήνων πολιτών (Έλληνες μη κάτοικοι Ελλάδας, Ευρωπαίοι πολίτες, κάτοχοι αδειών διαμονής του Μεταναστευτικού Κώδικα κλπ.) , χωρίς όμως να ρυθμισθεί, μεταξύ άλλων, η κατηγορία των αιτούντων άσυλο και των δικαιούχων διεθνούς προστασίας ασυνόδευτων ανηλίκων. Πέραν νομοτεχνικών προβλημάτων (συμπερίληψη προσώπων – δικαιούχοι διεθνούς προστασίας που έχουν δικαίωμα προς εργασία και όρος για απόκτηση δικαιώματος για εργασία με βάση διάταξη – άρθρο 15 του ν. 4540/2018 – που καταργείται με το προτεινόμενο σχέδιο νόμου), επιχειρείται να λυθεί ένα μείζον κοινωνικό ζήτημα (η πρόσβαση στο σύστημα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης της χώρας κατηγοριών αλλοδαπών), με δημιουργία επιπρόσθετου φορτίου στην Υπηρεσία Ασύλου, που ήδη είναι ιδιαίτερα βεβαρημένη, και θα επιβαρυνθεί περαιτέρω με τις προτεινόμενες διατάξεις, όσον αφορά τη διαδικασία ασύλου. Επιπλέον δε της ανατίθεται αντικείμενο, το οποίο εκφεύγει του σκοπού της, καθώς δεν είναι η αρμόδια Υπηρεσία για την αναγνώριση και παροχή κοινωνικής προστασίας.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Τα σχόλια δεν υιοθετούνται.

Άρθρο 121

Έναρξη ισχύος

Έναρξη ισχύος του νόμου ορίζεται η 1/1/2020, εκτός αν ορίζεται διαφορετικά σε ειδικότερη διάταξη του παρόντος.

ΣΧΟΛΙΑ

Σχόλιο 1:

Το χρονικό διάστημα έως την έναρξη εφαρμογής του νόμου είναι ιδιαίτερα περιοριστικό εφόσον ληφθούν υπόψη οι ανάγκες προσαρμογής και εκπαίδευσης του άμεσα εμπλεκόμενου προσωπικού καθώς και προετοιμασίας των αντίστοιχων υπηρεσιών (Υπηρεσία Ασύλου, ΥΠΥΤ, Αρχή Προσφυγών και Διοικητικά Δικαστήρια). Ασφαλέστερη ημερομηνία έναρξης ισχύος θα ήταν η 1/3/2020.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ ΕΠΙ ΤΩΝ ΣΧΟΛΙΩΝ:

Σχόλιο 1: Το σχόλιο δεν υιοθετείται.